

Institutul Național al Magistraturii

Adriana ȚEPELEA

Ana-Maria RAMPELT

Ioana ȘERBĂNESCU

Petre BIELTZ

Gheorghe CLITAN

Marius DOBRE

Corina FORĂSCU

Mircea DUMITRU

Camil GOLUB

Daniela NIȚĂ

Ghid

pentru rezolvarea
testelor de verificare a raționamentului logic

Manual realizat în cadrul Proiectului "Asistență tehnică în vederea elaborării testelor de gândire critică",
etapa a 3-a, finanțat de Programul Băncii Mondiale privind reforma sistemului judiciar
- Consultant Law School Admission Council (LSAC) -

București
2010

Titlul: Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic

ISBN 978-973-0-08257-9

Copyright © Institutul Național al Magistraturii (INM)

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi copiată fără acordul scris al INM

Finanțat de: Banca Mondială

Autori: Adriana Tepelea, Ana-Maria RAMPELT, Ioana ȘERBĂNESCU

Petre BIELTZ, Gheorghe CLITAN, Marius DOBRE, Corina FORĂSCU

Mircea DUMITRU, Camil GOLUB, Daniela NIȚĂ

Coordonatorii proiectului: Law School Admission Council, SUA

James VASELECK, Lily KNEZEVICH, Lori DAVIS, James LORIÉ

Institutul Național al Magistraturii

Simona ȚIȚEICA

Introducere	3
Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică	6
Cum să abordați întrebările de gândire analitică.....	6
Cum să vă reprezentați datele problemei (niște sfaturi pentru a câștiga timp).....	7
Întrebări de orientare.....	9
Întrebări care conțin expresia „dintre care oricare”	10
Întrebări care vă cer să identificați ce trebuie să fie adevărat.....	11
Enunțurile condiționale	16
Formulări folosite în întrebările de gândire analitică.....	18
Alte chestiuni de reținut	19
Ghid pentru înțelegerea unui text scris	21
Cum să abordați articolele din secțiunea Înțelegerea unui text scris.....	21
Cum să abordați întrebările din secțiunea Înțelegerea unui text scris	23
Întrebări despre text în ansamblu (Ideea principală, Scopul principal, Organizarea textului)	24
Întrebări despre ce spune sau sugerează textul	25
Întrebări care necesită utilizarea contextului pentru clarificarea sensului (Sens în context).....	30
Întrebări despre cum funcționează în context ceea ce spune autorul	32
Întrebări care presupun recunoașterea de tipare sau trăsături analoage în contexte factuale diferite.....	34
Întrebări despre atitudinea autorului.....	36
Întrebări despre semnificația informațiilor adiționale	38
Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică	40
Argumente	40
Ce se poate deduce din informația furnizată	49
Condiții necesare și condiții suficiente	55
Înțelegerea impactului informației adiționale.....	58
Asumpții.....	62
Principii	67
Erori de argumentare.....	71
Explicații	78
Testul 1	81
Prezentare	81
Secțiunea 1 – Gândire analitică.....	82
Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris	89
Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1	101
Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2	113
Răspunsuri corecte	125
Testul 1 – Explicații	126
Precizare privind nivelul de dificultate	126
Secțiunea 1 – Gândire analitică.....	127
Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris	158
Secțiunea a 3-a – Gândire logică, set 1	183
Secțiunea a 4-a – Gândire logică, set 2	209

Testul 2	237
Prezentare.....	237
Secțiunea 1 – Gândire analitică.....	238
Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris	243
Secțiunea a 3-a – Gândire logică, set 1	255
Secțiunea a 4-a – Gândire logică, set 2	267
Răspunsuri corecte	279
Testul 2 – Explicații.....	280
Precizare privind nivelul de dificultate.....	280
Secțiunea 1 – Gândire analitică.....	281
Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris	310
Secțiunea a 3-a – Gândire logică, set 1	341
Secțiunea a 4-a – Gândire logică, set 2	365

Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic

INTRODUCERE

Institutul Național al Magistraturii (INM) desfășoară, începând din anul 2005, pe parcursul a trei etape, programul intitulat „*Asistența tehnică pentru dezvoltarea unor teste de gândire critică*”, asumat pentru îndeplinirea condiționalității referitoare la introducerea procedurilor modificate de selecție și numire a magistraților și cuprins în cadrul Planului de Acțiune PAL II al Băncii Mondiale.

Programul a fost aprobat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și se derulează cu finanțare din partea Băncii Mondiale, consultanța fiind asigurată de Law School Admission Council (LSAC), organism ce reunește reprezentanții a peste 200 de facultăți de drept din SUA, Canada și Australia, în scopul coordonării, facilitării și consolidării procesului de admitere la facultățile de drept, inclusiv a procedurilor de administrare a LSAT (Law School Admission Test).

Introducerea unui test de verificare a raționamentului logic la concursul de admitere la INM a reprezentat un obiectiv prioritar în cadrul procesului de realizare și implementare a unui sistem de selecție riguros, bazat pe merite, a magistraților. În acest sens, INM și-a stabilit ca obiectiv crearea unui test propriu de gândire critică, după modelul celor utilizate în SUA (apreciate a oferi cele mai bune practici în materie, pe plan internațional) la admiterea în învățământul superior juridic (LSAT).

Testul de verificare a raționamentului logic constituie una din probele concursului de admitere la INM începând cu anul 2005. Conform modificărilor aduse în 2009 Regulamentului privind concursul de admitere și examenul de absolvire a INM, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 439/2006, „testul de verificare a raționamentului logic din cadrul celei de a doua etape a concursului cuprinde 100 de întrebări la care se punctează răspunsurile și 20 de întrebări supuse pretestării în condiții de concurs. Întrebările suplimentare sunt prestabilite, nu sunt evidențiate ca fiind supuse pretestării, iar răspunsurile la aceste întrebări nu se punctează. Baremul publicat nu include răspunsurile la întrebările suplimentare.” Pentru întrebările al căror răspuns se punctează, fiecare răspuns corect valorează 0,1 puncte. Pentru a fi declarat admis la concurs, candidatul trebuie să răspundă corect la minimum 30 de întrebări dintre cele 100 de întrebări ale căror răspunsuri se punctează.

Până în prezent, INM a venit în sprijinul candidaților la concurs prin publicarea pe propriul site (www.inm-lex.ro) atât a unor modele de test cât și a testelor administrate în cadrul concursurilor de admitere la INM din perioada 2005-2009. De asemenea, începând din 2007, INM a organizat anual pretestări destinate studenților din anii de studiu III și IV, precum și absolvenților facultăților de drept din țară. Participarea la pretestare este gratuită și nu reprezintă o condiție pentru înscrierea la concursul de admitere la INM.

Dând curs recomandării LSAC de la finalul celei de a doua etape a proiectului susmenționat, INM a demarat, în cadrul celei de a treia etape, elaborarea unui ghid detaliat pentru pregătirea viitorilor candidați la admiterea INM în vederea rezolvării testelor de gândire critică.

Prezentul ghid a fost elaborat, sub coordonarea specialiștilor LSAC, de către echipa INM de specialiști în domeniu și are la bază, în parte, materiale ce fac parte din *The Official LSAT SuperPrep* (publicație LSAC). Manualul cuprinde trei secțiuni destinate înțelegerii celor trei tipuri de întrebări ce alcătuiesc un test de verificare a raționamentului logic, precum și două teste, împreună cu răspunsurile corecte și explicații privind întrebările și variantele de răspuns.

Primul test este un test LSAT, cel de al doilea este testul de verificare a raționamentului logic administrat în cadrul concursului de admitere la INM din 2009.

Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic

Întrebările cu variante multiple de răspuns care compun testul de verificare a raționamentului logic sunt construite pe baza unor texte dintr-un spectru larg de cunoștințe. Secțiunile testului conțin trei tipuri diferite de întrebări. Mai jos vă prezentăm o descriere generală a naturii fiecărui tip de întrebări și niște strategii pe care le puteți folosi pentru a răspunde la aceste întrebări.

▪ Întrebări de gândire logică

Întrebările de gândire logică evaluează capacitatea candidatului de a înțelege, de a analiza critic și de a completa argumente. Argumentele sunt înglobate în scurte texte din surse variate, cum ar fi scrisori către ziare, discursuri, reclame, articole de ziar și editoriale, conversații informale, precum și articole din domeniul științelor umaniste, al științelor sociale și al științelor naturii.

Fiecare întrebare de gândire logică îi cere candidatului să citească și să înțeleagă argumentul din fiecare text și să răspundă la una sau două întrebări despre el. Tipurile de întrebări și strategiile care pot fi folosite la găsirea răspunsului corect sunt discutate pe larg în secțiunea „Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică”.

▪ Întrebări de înțelegere a unui text scris

Scopul întrebărilor de înțelegere a unui text scris este să măsoare capacitatea de a citi, înțelege și pătrunde exemple de materiale lungi și complexe asemănătoare celor cu care se lucrează adesea în studiul dreptului. Secțiunea de înțelegere a unui text scris cuprinde patru texte, fiecare în jur de 500 de cuvinte, urmat de cinci până la opt întrebări care testează capacitatea de citire și raționare. Textele pentru întrebările de înțelegere a unui text scris discută probleme din domeniul științelor umaniste, al științelor sociale, al științelor naturii și teme juridice.

Întrebările de înțelegere a unui text scris le cer candidaților să citească atent și corect, să stabilească relații între diferitele părți ale textului și să facă inferențe logice din materialul prezentat. Mai multe detalii despre tipurile de întrebări de înțelegere a unui text scris și strategiile care pot fi folosite la găsirea răspunsului corect sunt discutate în secțiunea „Ghid pentru întrebările de înțelegere a unui text scris”.

▪ Întrebări de gândire analitică

Întrebările de gândire analitică sunt elaborate cu scopul de a testa capacitatea de înțelegere a unor structuri de relații și de a trage concluzii despre acele structuri. Candidatului i se cere să facă deducții pe baza unui set de afirmații, reguli și condiții care descriu relații între anumite entități cum ar fi persoane, locuri, lucruri sau evenimente. Aceste întrebări simulează genul de analize detaliate a relațiilor pe care un absolvent de drept trebuie să le poată stabili atunci când rezolvă probleme juridice. De exemplu, un text ar putea descrie patru diplomați care stau la masă, urmând un protocol referitor la așezarea acestora la masă. Candidatul trebuie să răspundă la întrebări despre ceea ce se poate deduce din informația prezentată, de exemplu, cine stă între diplomații X și Y.

Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic

Textul folosit pentru fiecare grup de întrebări descrie relații obișnuite, de tipul:

- Desemnare: Doi părinți, P și O, și copiii lor, R și S, trebuie să meargă la dentist în timpul a patru zile consecutive, numite 1,2,3 și 4.
- Ordonare: X a ajuns înaintea lui Y, dar după Z.
- Grupare: Un director încearcă să formeze o echipă de proiect din șapte angajați – R, S, U, V, W și X. Fiecare angajat are o anumită calitate – scris, planificare, facilitare.
- Orientare în spațiu: O țară are șase orașe și fiecare oraș este legat de cel puțin un alt oraș printr-un sistem de drumuri, unele dintre acestea fiind cu sens unic.

Mai multe detalii despre întrebările de gândire analitică, tipurile de întrebări și strategiile de găsire a răspunsului corect puteți găsi în secțiunea „Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică”.

GHID PENTRU ÎNȚELEGEREA ÎNTREBĂRILOR DE GÂNDIRE ANALITICĂ

Cum să abordați întrebările de gândire analitică

Când lucrați la secțiunea de gândire analitică, ar trebui să aveți în vedere două lucruri: să obțineți răspunsul corect și să vă folosiți timpul eficient. În această secțiune veți primi sfaturi care să vă ajute să faceți ambele lucruri.

Întrebările de gândire analitică vă testează capacitatea de a judeca corect ținând cont de anumite condiții prestabilite. Aceste condiții sunt descrise în cerință. Cerința constă în specificarea unor mulțimi de elemente (oameni, locuri, obiecte, acțiuni, culori, zile ale săptămânii ș.a.m.d.), împreună cu o listă de condiții menite să impună o anumită structură sau organizare acestor elemente (de exemplu, punând elementele în ordine de la primul la ultimul sau selectând subgrupuri ale unui grup mai mare sau potrivind elementele dintr-o mulțime cu elemente dintr-o altă mulțime). Diferitele structuri permise de cerință sunt „rezultatele”.

Analizați următoarea cerință:

Fiecare dintre următorii cinci studenți – Horia, Laura, Paul, Rodica și Șerban – va vizita exact unul dintre următoarele trei orașe – Medgidia, Tulcea sau Vaslui – în luna martie, respectând următoarele condiții:

Șerban vizitează un alt oraș decât Paul.

Horia vizitează același oraș ca Rodica.

Laura vizitează Medgidia sau Tulcea.

Dacă Paul vizitează Vasluiul, Horia vizitează Vasluiul împreună cu el.

Fiecare student vizitează unul dintre orașe împreună cu cel puțin unul dintre ceilalți patru studenți.

Această cerință conține două mulțimi de elemente: un grup de studenți și o mulțime de orașe. Există cinci condiții care stabilesc cum se asociază elementele acestor două mulțimi. Structura care este impusă acestor elemente este următoarea: fiecare student trebuie să fie asociat cu exact unul dintre orașe în concordanță cu condițiile date.

NOTĂ: Cerințele întrebărilor de gândire analitică au toate o proprietate în comun: întotdeauna există mai mult de un rezultat posibil. De exemplu, în exemplul cu studenții și orașele pe care le vizitează, condițiile nu se combină în așa fel încât să restricționeze vizita fiecărui student la un anumit oraș și numai unul. Există mai mult de o structură posibilă care respectă toate condițiile din cerință.

Întrebările de gândire analitică vă testează capacitatea de a stabili ceea ce este necesar, ce este posibil și ce este imposibil ținând cont de condițiile din cerință.

Mai jos aveți o listă de posibile întrebări care pot apărea în cazul cerințelor de genul celei de mai sus:

Care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie trebuie să fie adevărată?

Care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie poate fi falsă?

Dacă Șerban vizitează Vasluiul, care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie trebuie să fie adevărată?

Dacă Horia și Șerban vizitează un oraș împreună, care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie ar putea fi adevărată?

Cu alte cuvinte, va trebui să stabiliți ce poate sau trebuie să se întâmple: fie în general, fie în anumite condiții specifice (cum ar fi: dacă Șerban vizitează Vasluiul sau dacă Horia și Șerban vizitează un oraș împreună). Acum vom vedea cum trebuie să lucrați.

▪ **Înțelegerea cerinței**

Primul lucru care trebuie să vă fie foarte clar este ce anume trebuie să se întâmple cu elementele din cerință. Deci, întâi, trebuie să recunoașteți care parte din cerință este doar informație de fundal.

În exemplul de mai sus, cei cinci studenți și cele trei orașe sunt elementele pe care trebuie să le combinați între ele. Ceea ce se întâmplă cu aceste elemente face diferența dintre un rezultat și altul. Dar luna martie, care este menționată atât în cerință cât și în întrebări, este doar o informație de context, ca și faptul că cei care vizitează orașele sunt studenți. Cerința în ansamblu permite un număr de combinații diferite pentru vizitarea orașelor. Dar niciuna dintre diferențe nu vine din faptul că vizitele au loc în martie, așa cum nu contează nici faptul că cei care vizitează orașele sunt studenți. Luna putea foarte bine să fie și aprilie, iar vizitatorii puteau fi și profesori sau turiști. Schimbarea acestor elemente nu ar schimba funcționarea cerinței sau a întrebărilor.

Acum să vedem ce se întâmplă cu elementele din cerință.

Dacă ne uităm întâi la studenți, vom vedea că fiecare dintre ei trebuie să viziteze un singur oraș. Dacă ne uităm la orașe, ați putea presupune la început că fiecare oraș va fi vizitat de cel puțin unul dintre studenți. Observați însă că nimic din condiții nu ne spune că fiecare oraș trebuie să fie vizitat de cel puțin un student. Să analizăm implicațiile ultimei condiții. Condiția spune că niciun student nu poate vizita un oraș de unul singur. Aceasta înseamnă că, pentru ca toate orașele să poată fi vizitate, ar fi trebuit să existe măcar șase studenți. În realitate însă, aceștia sunt numai cinci. Deci știm că nu putem avea vizitatori pentru fiecare dintre cele trei orașe. Iar prima condiție ne spune că studenții nu pot vizita toți același oraș, de vreme ce Șerban și Paul nu pot vizita același oraș.

Deci acum știm, în linii mari, cum arată un rezultat acceptabil: unul dintre cele trei orașe va fi vizitat de trei dintre studenți, un alt oraș de doi dintre aceștia, iar un al treilea oraș nu va fi vizitat de niciunul dintre studenți. Acesta este un gen de concluzie foarte utilă de remarcat atunci când citiți condițiile, chiar înainte să vă apucați să răspundeți la întrebări. Este foarte important să citiți cerința atent pentru a trage astfel de concluzii și a înțelege cum funcționează problema.

Cum să vă reprezentați datele problemei (niște sfaturi pentru a câștiga timp)

Pentru că am reușit să tragem niște concluzii pe baza cerinței, acum avem o idee despre forma de bază pe care ar putea-o avea niște rezultate acceptabile. În acest punct, este posibil să puteți deduce răspunsurile la întrebări reprezentându-le mental. În general, însă, acest lucru impune o putere de concentrare enormă și poate duce la greșeli. Pentru majoritatea oamenilor, încercarea de a rezolva aceste probleme în minte nu este o idee foarte bună. Vă sfătuim pe toți să folosiți creionul și hârtia atunci când rezolvați întrebările de gândire analitică.

Timpul alocat întrebărilor de gândire analitică vă dă în medie două minute pentru fiecare întrebare. De aceea, este foarte important să vă gestionați bine timpul. Deoarece este nevoie de timp pentru a pune soluțiile pe hârtie, trebuie să faceți totul pentru a vă folosi timpul cât mai economic posibil. Mai jos aveți o listă de sfaturi pe care multă lume le găsește utile:

- Prescurtați elementele folosind numai inițialele acestora. Elementele din listele de nume, locuri sau obiecte au, de obicei, litere diferite. Când elemente precum zilele săptămânii nu au inițiale diferite, fiți pregătiți să faceți prescurtări care să vă permită să le distingeți. (de exemplu, într-un set de întrebări care fac referire la zilele săptămânii, ați putea folosi „Ma” pentru marți și „Mi” pentru miercuri.)
- Așa cum folosiți inițiale pentru a reprezenta elementele cerinței, ar trebui să folosiți și variante prescurtate ale condițiilor. Familiarizați-vă cu cele mai întâlnite tipuri de condiții și creați-vă propria prescurtare pentru ele. De exemplu, o condiție frecventă stipulează că ceva ce se întâmplă unuia dintre membrii unei perechi de elemente i se întâmplă și celuilalt membru. În exemplul de mai sus, condiția care impune ca Horia să viziteze același oraș ca Rodica este o condiție de acest tip. Puteți stabili ca prescurtarea pentru aceasta să fie „H=R”. Iar pentru condiția „dacă Paul vizitează Vasluiul, Horia vizitează Vasluiul împreună cu el”, puteți să folosiți prescurtarea „dacă Pv atunci Hv” sau „ $P(V) \rightarrow H(V)$.”

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

Variantele prescurtate ale condițiilor sunt cele cu care veți lucra, așa că asigurați-vă că ele reprezintă corect ceea ce se spune în condiții. Timpul pe care îl veți petrece scriind condițiile astfel este un timp câștigat pentru că vă va permite să lucrați eficient cu condițiile într-o formă care poate fi înțeleasă repede, dintr-o singură privire.

NOTĂ: Nu contează dacă aceste prescurtări pot fi înțelese sau nu și de altcineva. Tot ce contează este să ajungeți să folosiți aceste prescurtări în mod fluent, pentru a putea câștiga timp atunci când treceți datele problemei pe hârtie. Exersați rezolvarea întrebărilor de gândire analitică folosindu-vă de propriile prescurtări. Alegeți prescurtări care vă sunt clare și care sunt suficient de distincte pentru a nu le confunda între ele, mai ales sub presiunea timpului de la examen.

- O verificare rapidă a reprezentării prescurtate a condițiilor va arăta, câteodată, că nu se menționează în niciuna dintre condiții unul sau mai multe dintre elementele cerinței. Nu luați acest lucru ca fiind o greșală, ci luați-l ca atare: elementele respective nu sunt constrânse în mod specific de condiții. Puteți să creați o notație aparte pentru astfel de situații. De exemplu, puteți să le încercuiți pe cele inițiale și să le includeți la sfârșitul listei de condiții. Sau puteți să faceți o listă prescurtată a tuturor elementelor, indiferent dacă acestea sunt menționate în condiții sau nu.
- În sistemul de prescurtări, încercați să găsiți o metodă cât mai vizibilă de a reprezenta ce **nu se poate** întâmpla. De exemplu, dacă găsiți o condiție ca „Grigore **nu poate** să facă prima prezentare”, aceasta se poate pur și simplu prescurta „G nu 1” sau chiar „*G(1)”, în care asteriscul este simbolul folosit pentru a reprezenta „nu”.
- S-ar putea să vi se pară util să vă reprezentați anumite condiții în mai multe feluri. De exemplu, s-ar putea să hotărâți ca, de fiecare dată când întâlniți o condiție ca „Dacă Paul este ales, și Raul este ales”, să notați automat și prescurtarea „P → R” și „nu R → nu P”, deoarece (așa cum veți vedea în cele ce urmează) cele două sunt echivalente din punct de vedere logic și s-ar putea să vi se pară util să vă reamintiți acest lucru când răspundeți la întrebări.
- Cel mai probabil, veți putea folosi anumite tehnici elementare de diagramare, precum utilizarea elementelor dintr-un set ca titluri sau intrări principale, iar a celor dintr-un alt set ca intrări sub acele titluri. Încercați să vă gândiți puțin care tehnici de construire a diagramaelor sunt eficiente pentru dumneavoastră. De exemplu, în cazul cerinței despre studenți și orașe, ați putea să realizați o diagramă a rezultatelor de tipul următor:

M
H, R, S

I
L, P

V

Sau le-ați putea reprezenta astfel:

M: H, R, S

T: L, P

V:

Dar probabil nu veți dori să aveți o astfel de diagramă:

H
M

L
T

P
T

R
M

S
M

Deși această ultimă diagramă prezintă aceleași informații ca celelalte două, s-ar putea să nu vi se pară la fel de utilă. De exemplu, această ultimă diagramă nu vă indică grafic, la fel ca celelalte două, faptul că unul dintre orașe nu va fi vizitat de niciunul dintre studenți.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

Dezvoltați-vă din timp strategii care să vă ajute să lucrați ușor și bine. Nu există un singur mod de a face acest lucru, așa cum nu există un singur mod de a prescurta condițiile. Singurul mod de a afla ce este practic pentru dumneavoastră este să exersați realizarea unor diagrame, pentru o serie de cerințe, înainte de examen.

- Pentru unele dintre întrebări, s-ar putea să găsiți că este util să scrieți repede prescurtările pentru elementele active ale setului – H R P L Ș, de exemplu – înainte de a începe să căutați soluția. Apoi puteți tăia fiecare element pe măsură ce i-ați găsit locul în soluție. Această metodă este de ajutor mai ales dacă lista elementelor este prea lungă pentru a o putea memora sau dacă v-ați marcat deja lista originală de elemente.

Întrebări de orientare

Majoritatea grupurilor de întrebări de gândire analitică încep cu o întrebare pentru care fiecare dintre variantele de răspuns este un posibil rezultat complet al aplicării condițiilor, sau câteodată doar o parte dintr-un astfel de rezultat. Întrebarea vă cere să selectați varianta de răspuns care prezintă un rezultat acceptabil (care nu încalcă nicio condiție din cerință). Puteți să considerați aceste întrebări ca fiind „întrebări de orientare” deoarece sunt foarte utile pentru a vă orienta în legătură cu condițiile din cerință.

Pentru astfel de întrebări, probabil cea mai eficientă abordare este să luați fiecare condiție în parte și să verificați dacă vreuna din variantele de răspuns o încalcă. Imediat ce ați găsit o variantă de răspuns care încalcă o condiție, trebuie să eliminați acea variantă – eventual barând-o pe ciorna de examen. Când ați trecut prin toate condițiile în acest mod, unul dintre răspunsuri va rămâne nebarat: acela este răspunsul corect.

Mai jos este o întrebare de orientare legată de cerința din exemplul nostru:

Care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie ar putea fi adevărată?

- (A) Horia, Laura și Paul vizitează Tulcea și Rodica și Șerban vizitează Vasluiul.
- (B) Horia, Laura, Paul și Rodica vizitează Medgidia și Șerban vizitează Vasluiul.
- (C) Horia, Paul și Rodica vizitează Tulcea și Laura și Șerban vizitează Medgidia.
- (D) Horia, Rodica și Șerban vizitează Medgidia și Laura și Paul vizitează Vasluiul.
- (E) Laura, Paul și Șerban vizitează Medgidia și Horia și Rodica vizitează Tulcea.

Să luăm condițiile din cerință, în parte, de la prima la ultima. În primul rând, verificați prima condiție pentru toate variantele de răspuns:

Condiția 1: *Șerban vizitează un alt oraș decât Paul.*

Condiția 1 este respectată în toate variantele de la (A) la (D), dar este încălcată în (E) pentru că în (E) Șerban vizitează același oraș ca Paul. Deci barați varianta (E) de răspuns și nu mai verificați altceva la ea. Acum să trecem la condiția a doua:

Condiția 2: *Horia vizitează același oraș ca Rodica.*

Condiția 2 este încălcată în (A), pentru că în (A) Horia vizitează un alt oraș decât Rodica. Barați (A) și mergeți mai departe. Condiția 2 nu este încălcată în (B), (C) sau (D). (Rețineți că nu mai trebuie să verificați varianta (E) deoarece aceasta a fost deja eliminată.) Continuați în același mod cu celelalte condiții:

Condiția 3: *Laura vizitează Medgidia sau Tulcea.*

Condiția 4: *Dacă Paul vizitează Vasluiul, Horia vizitează Vasluiul împreună cu el.*

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

Condiția 5: Fiecare student vizitează unul dintre orașe împreună cu cel puțin unul dintre ceilalți patru studenți.

Condiția 3 este încălcată în (D), deoarece în (D) Laura vizitează Vasluiul. Barați varianta (D). Condiția 4 este nu este încălcată nici în (B), nici în (C), singurele variante de răspuns care mai trebuie verificate. (Faptul că (D) încalcă condiția 4 nu este relevant în acest moment: (D) a fost deja eliminat.) Ne rămâne să verificăm condiția 5 pentru a alege între variantele (B) și (C). Condiția 5 este încălcată în (B), deoarece Șerban vizitează Vasluiul singur. Așa că barăm varianta (B). Singurul răspuns rămas este (C), care este, în consecință, răspunsul corect. Nu mai este nevoie de alte verificări pentru (C). (C) a fost deja verificat pentru fiecare dintre condițiile din cerință. Ați terminat. La acest fel de întrebări nu aveți nevoie de diagrame; nu aveți nevoie decât să vă uitați la lista condițiilor, în forma prescurtată.

Un alt mod de abordare a întrebărilor de orientare este să analizați fiecare variantă de răspuns în parte pentru a vedea dacă încalcă vreuna dintre condiții. Acest mod vă va conduce la varianta de răspuns destul de rapid dacă răspunsul corect este (A) și mai puțin rapid cu cât răspunsul corect este mai jos în listă. În concluzie, acesta este probabil un mod mai puțin eficient de a găsi răspunsul la întrebările de orientare. Eficiența contează, pentru că cu cât economisiți mai mult timp în rezolvarea întrebărilor relativ simple ca aceasta, cu atât mai mult timp veți avea la dispoziție pentru rezolvarea întrebărilor mai dificile.

ATENȚIE: Metoda care presupune verificarea fiecărei condiții pentru variantele de răspuns este cea pe care este bine să o folosiți pentru întrebările de orientare. Cu toate acestea, după cum vom vedea în continuare, aceasta **nu** este abordarea pe care să vreți să o folosiți în general pentru alte tipuri de întrebări. Rețineți că obiectivul pentru a răspunde la întrebări este să găsiți răspunsul corect și să treceți mai departe la următoarea întrebare, nu să dovediți că variantele incorecte de răspuns sunt greșite. (De asemenea, rețineți că nu fiecare grup de întrebări conține o întrebare de orientare. Când există întrebare de orientare, aceasta va fi întotdeauna prima după cerință.)

Întrebări care conțin expresia „dintre care oricare”

Un alt tip de întrebare are în vedere liste complete și corecte de elemente „dintre care oricare” are o caracteristică specifică. O întrebare de acest tip poate fi formulată astfel:

Care dintre următoarele este o listă completă și corectă a studenților dintre care oricare poate vizita Vasluiul în martie?

Variantele de răspuns ar putea fi:

- (A) Horia, Laura, Rodica
- (B) Horia, Rodica, Șerban
- (C) Paul, Rodica, Șerban
- (D) Horia, Paul, Rodica, Șerban
- (E) Horia, Laura, Paul, Rodica, Șerban

Ceea ce vă cere această întrebare este să luați fiecare student din cerință în parte și să vă întrebați: „ar putea acesta/aceasta să viziteze Vasluiul în martie?”. Nu contează dacă vreun alt student din listă ar putea vizita Vasluiul în același timp. Trebuie să vă întrebați dacă există vreun rezultat posibil în care studentul pe care îl analizați să poată vizita Vasluiul. Dacă răspunsul este da, atunci acel student trebuie să fie pe listă. Dacă răspunsul este nu, acel student nu trebuie să fie pe listă. Dacă faceți acest lucru în mod sistematic și corect, lista la care veți ajunge va fi o listă completă: niciunul dintre studenții care trebuie să fie pe listă nu va lipsi. Și va fi corectă: lista nu va cuprinde niciun student care nu ar trebui să fie acolo. Răspunsul corect este lista tuturor studenților pentru care răspunsul la întrebare este „da”.

Câteodată s-ar putea să vi se pară dificil să verificați individual dacă fiecare element din cerință aparține listei, dar acest lucru se poate simplifica. De exemplu, dacă vă uitați la condițiile din cerință,

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

veți observa că cea de-a treia condiție nu îi permite Laurei să viziteze Vasluiul. Deci cele două variante de răspuns care o includ de Laura – (A) și (E) – pot fi eliminate imediat.

În mod asemănător, cea de-a doua condiție elimină răspunsul (C) de la bun început. Condiția 2 impune ca Horia să viziteze același oraș ca Rodica, deci dacă știm că unul dintre ei poate vizita Vasluiul, trebuie să fie posibil ca și celălalt să viziteze Vasluiul. Este ceea ce impune condiția aceasta. Deci (C), care o conține pe Rodica dar nu pe Horia, este fie incompletă, fie incorectă.

Ne rămân variantele (B) și (D). Amândouă îi conțin pe Horia, Rodica și Șerban. **Nu vă pierdeți timpul verificându-i pe aceștia.** De vreme ce ați stabilit deja că trebuie să fie parte din răspunsul corect, niciunul dintre ei nu vă va ajuta să stabiliți care dintre cele două variante de răspuns rămase este cea corectă.

NOTĂ: În general, când aveți de-a face cu întrebări care conțin expresia „dintre care oricare”, nu are niciun rost să verificați un element care apare în toate variantele de răspuns pe care le mai aveți de analizat. Nu vă ajuta să deosebiți răspunsul corect de cele incorecte.

De vreme ce singurul element care face diferența între (B) și (D) este Paul, singurul lucru pe care trebuie să îl verificați este dacă Paul poate vizita Vasluiul. Deoarece poate, (B) oferă o listă incompletă, deci este o variantă greșită de răspuns. Răspunsul corect este (D). În acest caz, când au rămas numai (B) și (D), s-a dovedit că este suficient să verificăm un singur element pentru a putea determina răspunsul corect. Dacă s-ar fi dovedit că Paul nu poate vizita Vasluiul, atunci răspunsul corect ar fi fost (B). După cum arată acest exemplu, este în general foarte folositor să aplicați strategii de economisire a timpului.

NOTĂ: În cazul întrebărilor care conțin expresia „dintre care oricare”, dacă un element apare în numai una dintre variantele de răspuns pe care le mai aveți de analizat, verificați întâi acest element. Astfel, dacă acest element chiar aparține listei, ați terminat. Deoarece orice listă, pentru a fi completă, trebuie să includă acest element, varianta de răspuns care îl conține este răspunsul corect. Pe de altă parte, dacă se dovedește că un element nu aparține listei, toate variantele de răspuns care îl conțin trebuie eliminate.

Întrebări care vă cer să identificați ce trebuie să fie adevărat

Multe dintre întrebările de gândire analitică vă cer să identificați ce trebuie să fie adevărat. Ceva ce trebuie să fie adevărat este ceva ce este adevărat despre fiecare dintre rezultatele acceptabile. Cu alte cuvinte, **nu poate** să existe un rezultat acceptabil pentru care acest lucru să fie fals. Aceasta nu înseamnă că - și acesta este un punct important - pentru a afla răspunsul corect trebuie să stabiliți toate rezultatele posibile și apoi să le analizați pentru a identifica varianta de răspuns pe care toate aceste rezultate o au în comun. Nu încercați să faceți acest lucru.

Motivul pentru care ar trebui să evitați să stabiliți toate rezultatele posibile nu este acela că veți ajunge la un răspuns greșit. Dacă folosiți metoda cu atenție și fără să greșiți, veți obține un răspuns corect. Problema este că se pierde foarte mult timp.

Deci, ce trebuie să faceți în schimb? Acest lucru depinde de forma întrebării. Vi se cere să aflați ce trebuie să fie adevărat în anumite circumstanțe specifice sau vi se cere să identificați ce trebuie să fie adevărat numai pe baza cerinței, indiferent de circumstanțe? Să luăm fiecare dintre aceste posibilități separat.

▪ **Ce trebuie să fie adevărat în anumite circumstanțe specifice**

Luăți în considerare următorul exemplu:

Dacă Șerban vizitează Vasluiul, care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie trebuie să fie adevărată?

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

Variantele de răspuns sunt:

- (A) Horia vizitează Medgidia.
- (B) Laura vizitează Medgidia.
- (C) Paul vizitează Medgidia.
- (D) Laura vizitează același oraș ca Paul.
- (E) Laura vizitează același oraș ca Rodica.

În această întrebare, plecăm de la premisa că Șerban vizitează Vasluiul și, după aceea, ne întrebăm dacă decurge ceva din această situație. De fapt, chiar decurge ceva. Analizați prima condiție, care ne spune că Șerban vizitează un alt oraș decât Paul. Din aceste două informații putem ajunge la concluzia că Paul va vizita fie Medgidia, fie Tulcea, dar nu Vasluiul (deoarece Șerban vizitează Vasluiul, iar Paul nu poate vizita același oraș ca el). Acesta este primul lucru pe care îl aflăm și, verificându-l în variantele de răspuns, ne dăm seama că nu putem răspunde la întrebare încă. În speță, nu știm dacă (C) trebuie să fie adevărată. Am stabilit doar că **poate** fi adevărată.

În continuare, remarcați că Paul nu este singurul care vizitează Medgidia sau Tulcea, dar nu Vasluiul. Cea de-a treia condiție ne spune că acest lucru este valabil și pentru Laura. Iar din discuția din secțiunea *Înțelegerea cerinței* știm că numai două dintre orașe vor fi vizitate de studenți. Vasluiul este unul dintre aceste orașe, atâta timp cât presupunem că Șerban vizitează Vasluiul. Nu știm dacă celălalt oraș este Medgidia sau Tulcea. Dar știm că, oricare ar fi, trebuie să fie orașul pe care îl vizitează atât Laura, cât și Paul, deoarece niciunul dintre ei nu vizitează Vasluiul.

Verificând acest rezultat între variantele de răspuns, vom descoperi că am ajuns la capăt. Cel de-al doilea rezultat stabilește adevărul variantei (D) de răspuns (Laura vizitează același oraș ca Paul). Există un lanț continuu de inferențe care ne duc de la premisa specifică a întrebării la varianta (D). Nu mai este nevoie să verificați celelalte variante. Și nici nu a fost nevoie să stabiliți vreunul dintre rezultatele posibile complete. Morala este: folosiți-vă timpul în mod inteligent.

NOTĂ: O verificare a variantelor incorecte de răspuns, dacă s-ar fi făcut, ar fi arătat că aceasta este o situație tipică în cazul întrebărilor care vă cer să identificați ce trebuie să fie adevărat. Unele dintre variantele de răspuns – (B) și (C) – sunt lucruri care pot fi adevărate, dar nu trebuie să fie adevărate, iar unele dintre ele – (A) și (E) – sunt lucruri care nu pot fi adevărate. Printre răspunsurile incorecte puteți întâlni orice combinație de lucruri care nu pot fi adevărate și lucruri care pot fi adevărate dar nu trebuie să fie adevărate.

Ce strategii general aplicabile putem extrage din modul în care am răspuns la întrebarea de mai sus?

Când abordăm o întrebare despre ceea ce trebuie să fie adevărat în anumite circumstanțe specifice, primul lucru care trebuie făcut este să vedem ce inferențe pot fi făcute (dacă pot fi făcute). Vreunele) pe baza condițiilor din cerință și cum interacționează acestea cu circumstanțele specifice. După ce stabiliți aceste inferențe disponibile, confrunțați-le cu variantele de răspuns. Dacă pe baza acestor inferențe, una dintre variantele de răspuns trebuie să fie adevărată, ați terminat. Rețineți că obiectivul este să selectați răspunsul corect și să treceți mai departe la următoarea întrebare, nu să dovedeți că variantele incorecte de răspuns sunt greșite.

Dacă niciuna dintre inferențele imediat disponibile nu se potrivește cu variantele de răspuns, încercați să vedeți ce se poate deduce mai departe pornind de la inferențele deja făcute (și în conjuncție cu condițiile din cerință). Confrunțați și această a doua rundă de inferențe cu variantele de răspuns. Dacă vreuna dintre aceste inferențe se potrivește cu vreuna din variantele de răspuns, ați terminat. Acesta a fost modul de raționare din exemplul de mai sus. Continuați să faceți acest lucru până terminați.

Pe măsură ce vă ocupați de celelalte întrebări, încercați să faceți și alte inferențe. Există o strategie complementară pe care să o urmați în timp ce lucrați: căutați orice variantă de răspuns pe care o puteți elimina pe baza uneia dintre inferențele pe care le-ați stabilit lucrând la întrebările anterioare. Barați orice variantă incorectă de răspuns pe care ați descoperit-o în acest mod.

Când analizați „ce trebuie să fie adevărat”, câteodată este posibil să eliminați o variantă incorectă construind un rezultat acceptabil pentru care acea variantă de răspuns nu este adevărată.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

Pentru a vedea cum se poate face acest lucru, luați în considerare exemplul de mai sus, care vă cere să stabiliți ce trebuie să fie adevărat dacă Șerban vizitează Vasluiul. Presupuneți că încercați să eliminați varianta (B) (Laura vizitează Medgidia) construind un rezultat acceptabil în care (B) să fie falsă. Ați începe cu diagrama parțială de mai jos:

<u>M</u>	<u>I</u>	<u>V</u>
	L	S

Punctul de pornire pentru întrebare este faptul că Șerban vizitează Vasluiul, deci reprezentăm acest lucru în diagramă. Acum, pentru a avea un rezultat în care (B) să fie fals, Laura trebuie să viziteze fie Tulcea, fie Vasluiul. Dar varianta ca Laura să viziteze Vasluiul este eliminată de cea de-a treia condiție, deci, dacă Laura nu vizitează Medgidia, ea trebuie să viziteze Tulcea. Dacă îi avem pe Laura care vizitează Tulcea și pe Șerban care vizitează Vasluiul, orașul care nu este vizitat de niciunul dintre studenți este Medgidia. Așa am realizat diagrama de mai sus.

Continuați făcând alte inferențe din condițiile date. Din prima condiție putem deduce că Paul trebuie să viziteze Tulcea. Îl adăugăm pe Paul în diagramă după cum urmează:

<u>M</u>	<u>I</u>	<u>V</u>
	L, P	S

Din cea de-a doua condiție, știm că Horia și Rodica trebuie să viziteze același oraș. Dar acest oraș nu poate fi Tulcea, deoarece aceasta ar însemna ca o singură persoană să viziteze Vasluiul, ceea ce încalcă cea de-a 5a condiție. Deci Horia și Regina trebuie să viziteze Vasluiul, împreună cu Șerban. Aceasta ne dă următorul rezultat:

<u>M</u>	<u>I</u>	<u>V</u>
	L, P	H, R, S

Acesta este un rezultat în care (B) este fals, dar care respectă toate condițiile din cerință și circumstanța specifică introdusă în întrebare. Deci (B) nu trebuie să fie adevărată și poate, astfel, să fie eliminată.

▪ **Ce trebuie să fie adevărat numai pe baza condițiilor din cerință**

Nu toate întrebările care vă cer să stabiliți ce trebuie să fie adevărat vă cer să stabiliți ce trebuie să fie adevărat în anumite circumstanțe specifice. Unele întrebări vă cer să aflați ce trebuie să fie adevărat doar pe baza cerinței.

Un exemplu de întrebare care vă cere să aflați ce trebuie să fie adevărat numai pe baza condițiilor din cerință este următorul:

Care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie trebuie să fie adevărată?

Un răspuns corect ar fi:

Horia vizitează un alt oraș decât Laura.

Acest lucru se poate deduce direct din condițiile din cerință. Horia nu poate vizita același oraș ca Laura, pentru că, dacă ar face acest lucru, acel oraș ar primi vizita a patru studenți: Horia și Rodica (care, conform celei de-a doua condiții, vizitează același oraș ca Horia), Laura și fie Paul, fie Șerban (deoarece numai două orașe sunt vizitate, iar Paul și Șerban nu pot vizita același oraș, conform primei condiții). Dar aceasta ar însemna ca numai un student – fie Paul, fie Șerban – să viziteze unul dintre orașe și s-ar încălca cea de-a cincea condiție. Deci știm că Horia trebuie să viziteze un alt oraș decât Laura.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

Întrebările care vă cer să aflați ce trebuie să fie adevărat numai pe baza condițiilor din cerință au o trăsătură interesantă: puteți să adăugați răspunsul corect la ceea ce ați dedus deja din cerință. Ceva ce trebuie să fie adevărat numai pe baza cerinței nu este altceva decât o consecință logică a modului în care interacționează condițiile din cerință. Bineînțeles, înainte să folosiți acest rezultat pentru a vă ajuta să răspundeți la alte întrebări, ar fi bine să vă asigurați că răspunsul pe care l-ați ales este, într-adevăr, cel corect.

Remarcați că, în schimb, - și acest lucru este foarte important - supozițiile care sunt introduse în întrebări, cum ar fi supoziția „dacă Șerban vizitează Vasluiul” în întrebarea discutată mai sus, nu sunt **niciodată** valabile și pentru alte întrebări. Răspunsul corect la această întrebare depindea de acea supoziție, dar, trecând de la o întrebare la alta, supozițiile nu se transmit. De aceea, este posibil ca supozițiile din diferite întrebări să fie incompatibile între ele.

NOTĂ: Pe lângă întrebările despre ce trebuie să fie adevărat, puteți să întâlniți întrebări ca următoarele:

Care dintre următoarele afirmații trebuie să fie falsă?

Care dintre următoarele afirmații NU POATE fi adevărată?

Toate variantele de mai jos pot fi adevărate CU EXCEPȚIA uneia. Care este aceasta?

În toate aceste cazuri, răspunsul corect este ceva ce nu este adevărat nici măcar într-unul din rezultatele posibile. Deci, printre variantele incorecte de răspuns veți găsi lucruri care trebuie să fie adevărate, precum și lucruri care doar pot fi adevărate.

▪ **Întrebări despre ce poate fi adevărat**

Multe dintre întrebările de gândire analitică vă cer să spuneți ce poate fi adevărat, nu ce trebuie să fie adevărat. Ceva ce poate fi adevărat este ceva ce este adevărat în cel puțin unul dintre rezultatele acceptabile, chiar dacă există alte rezultate acceptabile în care este fals. Înseamnă că variantele incorecte de răspuns sunt toate lucruri care **nu pot** fi adevărate în niciunul din rezultatele posibile.

Ca și în cazul întrebărilor despre ceea ce trebuie să fie adevărat, unele dintre întrebări vă cer să spuneți ce poate fi adevărat în funcție de anumite circumstanțe specifice, iar altele ce poate fi adevărat numai pe baza condițiilor din cerință.

▪ **Ce poate fi adevărat în funcție de anumite circumstanțe specifice**

Luați în considerare următoarea întrebare:

Dacă Rodica vizitează Tulcea, care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie poate fi adevărată?

Cele cinci variante de răspuns sunt:

- (A) Laura vizitează Tulcea.
- (B) Laura vizitează Vasluiul.
- (C) Paul vizitează Tulcea.
- (D) Paul vizitează Vasluiul.
- (E) Șerban vizitează Vasluiul.

Cum abordați o astfel de întrebare? Un prim pas este să verificați rapid dacă vreuna dintre variantele de răspuns poate fi eliminată imediat ca fiind o încălcare directă a condițiilor din cerință. În acest caz, puteți elimina varianta (B) deoarece încalcă cea de-a treia condiție, care cere ca Laura să viziteze fie Medgidia, fie Tulcea. (Nu este nevoie să treceți în mod sistematic prin toate condițiile pentru a vedea dacă vreuna dintre variante încalcă o condiție. Aceasta este o strategie bună pentru întrebările de orientare, dar în general nu și pentru celelalte tipuri de întrebări. Pentru întrebările care nu sunt de

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

orientare, care vă cer să aflați ce ar putea fi adevărat, doar uitați-vă rapid pentru a vedea dacă vreuna dintre variante încalcă ceva din cerință.)

Apoi, luați în considerare circumstanța specifică din întrebare – în acest caz, că Rodica vizitează Tulcea - și încercați să faceți inferențe pornind de acolo. Dacă Rodica vizitează Tulcea, atunci Horia vizitează și el Tulcea, potrivit condiției a doua. Deoarece, așa cum ne impune prima condiție, Șerban vizitează un alt oraș decât Paul, fie Șerban, fie Paul vor vizita de asemenea Tulcea pentru că numai două orașe sunt vizitate de către studenți. Tulcea va fi deci vizitată de trei dintre studenți.

Deci care oraș va fi vizitat de numai doi dintre studenți, Medgidia sau Vasluiul? De vreme ce unul dintre acești doi studenți trebuie să fie Laura, orașul în cauză trebuie să fie Medgidia; nu poate fi Vasluiul din cauza celei de-a treia condiții. Înseamnă că niciunul dintre studenți nu vizitează Vasluiul. Deci variantele de răspuns care menționează Vasluiul (adică (B), (D) și (E)) nu pot fi adevărate. Ne rămân variantele (A) și (C). Dar, deoarece știm și că Laura vizitează Medgidia, știm că (A) nu poate fi adevărată. Deci știm că (C) trebuie să fie răspunsul corect.

Abordarea de mai sus presupune să începeți cu condițiile din cerință și apoi să vă concentrați asupra circumstanței specifice din întrebare pentru a vedea ce se poate deduce din aceasta în conjuncție cu condițiile din cerință. Accentul nu se pune pe ceea ce se poate demonstra că e adevărat, ci pe ceea ce **nu poate** fi adevărat, deoarece scopul este să eliminați variantele incorecte de răspuns și să o găsiți, astfel, pe aceea care poate fi adevărată. Toate variantele incorecte de răspuns trebuie să fie false.

De asemenea, este posibil să se ajungă la răspunsul corect printr-o metodă diferită. Presupuneți că variantele de răspuns, pe rând, sunt adevărate. În patru din cele cinci cazuri, această presupunere vă va duce spre o contradicție, arătând astfel că varianta respectivă de răspuns nu poate fi adevărată.

Folosind această metodă pentru a răspunde la întrebarea de mai sus, veți începe prin a presupune că (A) este adevărată, adică Laura vizitează Tulcea. Deci Tulcea ar fi vizitată și de Laura și de Rodica. Conform celei de-a doua condiții, dacă Rodica vizitează Tulcea, și Horia vizitează Tulcea. Înseamnă că celălalt oraș vizitat ar fi vizitat de Paul și Șerban. Dar prima condiție elimină această posibilitate. Deci, în circumstanța specifică din întrebare – Rodica vizitează Tulcea, Laura nu poate vizita Tulcea.

Apoi presupuneți că (B) este adevărată – anume, că Laura vizitează Tulcea. Dar această posibilitate este exclusă direct de condiția a treia.

Apoi, presupuneți că (C) este adevărată – că Paul vizitează Tulcea. Deci Tulcea ar fi vizitată de Paul, Rodica (așa cum se specifică în întrebare) și Horia (așa cum cere cea de-a doua condiție). Ne rămân Laura și Șerban care să viziteze Medgidia. Acest rezultat satisface toate condițiile din cerință și este, astfel, posibil. Ca atare, știm că (C) poate fi adevărată și ați terminat cu această întrebare.

▪ **Ce poate fi adevărat numai pe baza condițiilor din cerință**

Un exemplu de întrebare care vă cere să spuneți ce poate fi adevărat numai pe baza condițiilor din cerință este următorul:

Care dintre următoarele afirmații privitoare la luna martie poate fi adevărată?

Variantele de răspuns sunt:

- (A) Horia și Laura vizitează amândoi Tulcea.
- (B) Paul și Șerban vizitează amândoi Vasluiul.
- (C) Rodica și Șerban vizitează amândoi Medgidia.
- (D) Horia vizitează Tulcea și Paul vizitează Vasluiul.
- (E) Rodica vizitează Medgidia și Șerban vizitează Vasluiul.

Primul pas, ca de obicei, este să verificați dacă vreuna dintre variantele de răspuns poate fi eliminată de la început ca fiind o încălcare a uneia dintre condițiile din cerință. În acest caz, (B) poate fi eliminată în acest mod, pentru că încalcă în mod direct prima condiție. Apoi, (D) poate fi eliminată ca fiind o încălcare a celei de-a patra condiții.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

Ne rămân variantele (A), (C) și (E). Va trebui să analizați aceste trei variante de răspuns, una câte una, pentru a vedea care dintre ele nu poate fi eliminată.

Mai întâi, presupuneți că (A) este adevărată. Dacă Horia și Laura vizitează amândoi Tulcea, atunci, conform celei de-a doua condiții, și Rodica trebuie să viziteze Tulcea. Rămân Paul și Șerban care să viziteze un oraș împreună, ceea ce este eliminat de prima condiție. Deci (A) nu poate fi adevărată.

Presupuneți, apoi, că (C) este adevărată. Dacă Rodica și Șerban vizitează împreună Medgidia, atunci, conform celei de-a doua condiții, și Horia trebuie să viziteze Medgidia. Rămân Paul și Laura care să viziteze un oraș împreună și nimic nu îi împiedică să viziteze Tulcea. Acest rezultat satisface toate condițiile din cerință și, astfel, este posibil. Acum știți că (C) poate fi adevărată și ați terminat cu această întrebare. Nu mai este nevoie să analizați varianta (E).

NOTĂ: Pe lângă întrebările despre ce poate fi adevărat, puteți să întâlniți și întrebări ca următoarele:

Care dintre următoarele poate fi falsă?

Fiecare dintre următoarele afirmații trebuie să fie adevărată CU EXCEPȚIA uneia. Care este aceasta?

În ambele cazuri, răspunsul corect este ceva ce nu este adevărat în cel puțin unul dintre rezultatele posibile. Astfel, toate variantele incorecte de răspuns vor fi lucruri care trebuie să fie adevărate.

Puteți, de asemenea, să întâlniți întrebări ca:

Care dintre următoarele afirmații poate fi adevărată, dar nu trebuie să fie adevărată?

În aceste cazuri, răspunsul corect este ceva ce este adevărat în cel puțin unul dintre rezultatele posibile, dar care este fals în cel puțin unul dintre rezultatele posibile. Variantele incorecte de răspuns pentru acest tip de întrebare vor fi atât lucruri care trebuie să fie adevărate, cât și lucruri care **nu pot** fi adevărate.

Enunțurile condiționale

Adesea, una sau mai multe dintre condițiile din cerință sunt enunțuri condiționale. Enunțurile condiționale spun că, dacă ceva este adevărat, atunci și altceva este adevărat. De exemplu, „Dacă Teo face parte din comitet, atunci și Vera face parte din comitet.” Pentru a lucra eficient cu întrebările de gândire analitică este important să înțelegeți clar cum să folosiți corect enunțurile condiționale și ce greșeli să evitați.

ALTE REFERINȚE: Subiectul enunțurilor condiționale este discutat, dintr-o perspectivă ușor diferită, și în secțiunea despre „Condițiile necesare și condițiile suficiente” din Ghidul pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică.

Relațiile condiționale („condiționalele”) pot fi exprimate în mai multe feluri. Mai jos aveți o serie de variante echivalente care exprimă aceeași relație condițională:

- (1) *Dacă Teo face parte din comitet, atunci și Vera face parte din comitet.*
- (2) *Dacă Vera nu face parte din comitet, atunci nici Teo nu face parte din comitet.*
- (3) *Teo nu face parte din comitet dacă Vera nu face parte din comitet.*
- (4) *Teo nu face parte din comitet decât dacă face și Vera parte din comitet.*
- (5) *Teo face parte din comitet numai dacă Vera face parte din comitet.*

Toate acestea, în ciuda diferențelor de formulare, exprimă exact aceeași relație condițională între participarea lui Teo în comitet și participarea Verei în comitet. Ceea ce vă spun toate aceste

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

enunțuri este că dacă Teo face parte din comitet, acest fapt garantează că Vera face parte din comitet. Dar niciuna dintre aceste variante nu vă spune că dacă Vera face parte din comitet și Teo face parte din comitet.

NOTĂ: Faptul că toate formulările de mai sus sunt echivalente din punct de vedere logic nu este evident în mod intuitiv. Pentru majoritatea oamenilor, există o diferență de focalizare între unele dintre acestea. De exemplu, (1) pare să vă sugereze să adunați informații despre Teo mai întâi și, dacă reiese că Teo face parte din comitet, acest lucru vă indică ceva și despre Vera. În schimb, (4) pare să vă sugereze să aflați dacă Vera face parte din comitet și, dacă descoperiți că nu face parte, acest lucru vă va spune că nici Teo nu face parte din comitet. Analizând astfel lucrurile, este ușor să vă scape echivalența care reiese. Dar este foarte important să vă obișnuiți cu această echivalență și să vă bazați pe ea, pentru a lucra eficient cu întrebările de gândire analitică. Deci nu este timp pierdut dacă petreceți ceva vreme familiarizându-vă cu aceste echivalențe. În ziua examenului, veți putea să lucrați cu ușurință cu condiționalele, indiferent cum sunt ele formulate.

Cum funcționează un enunț condițional – indiferent de cum este el formulat – atunci când faceți inferențe? Care sunt informațiile suplimentare care, luate împreună cu un condițional, duc la inferențe corecte? Să ne uităm la un exemplu. Să luăm condiționalul „dacă Teo face parte din comitet, atunci și Vera face parte din comitet”. Există patru cazuri care pot fi luate în considerare: 1 – Teo face parte din comitet; 2 – Teo nu face parte din comitet; 3 – Vera face parte din comitet; 4 – Vera nu face parte din comitet. Fiecare dintre aceste cazuri va fi discutat pe rând mai jos:

1. **Teo face parte din comitet.** Dacă este adevărat, atunci, dat fiind condiționalul (în oricare dintre formulări), este sigur faptul că și Vera face parte din comitet. Condiționalul spune tocmai acest lucru. Acesta este un caz simplu.
2. **Teo nu face parte din comitet.** Dacă este adevărat, nu puteți folosi condiționalul (indiferent de modul în care este formulat) pentru a face inferențe corecte despre Vera. În speță, **nu puteți** deduce că Vera nu face parte din comitet. Din perspectiva a ceea ce spune condiționalul, faptul că Teo nu face parte din comitet este compatibil atât cu posibilitatea ca Vera să facă parte din comitet, cât și cu cea ca ea să nu facă parte din comitet. Condiționalul, pur și simplu, nu vă spune nimic despre participarea Verei în comitet, în situația dată.
3. **Vera face parte din comitet.** Dacă este adevărat, nu puteți folosi condiționalul (indiferent de modul în care este formulat) pentru a face inferențe corecte despre Teo. În speță, **nu puteți** deduce că Teo face și el parte din comitet. De fapt, am explicat deja acest lucru în punctul 2 de mai sus. După cum am mai spus, faptul că Teo nu face parte din comitet este compatibil cu prezența Verei în comitet. În același mod, faptul că Vera face parte din comitet este compatibil cu absența lui Teo din comitet.
4. **Vera nu face parte din comitet.** Dacă este adevărat, puteți să folosiți condiționalul (indiferent de modul în care este formulat) pentru a face o inferență corectă despre Teo. Puteți deduce faptul că nici Teo nu face parte din comitet, deoarece, dacă Teo ar face parte din comitet fără ca Vera să facă și ea parte din comitet, atunci condiționalul „dacă Teo face parte din comitet, și Vera trebuie să facă parte din comitet” ar fi încălcat. În concluzie, dacă Vera nu face parte din comitet, singurul mod de a respecta condiționalul este ca nici Teo să nu facă parte din comitet.

NOTĂ: Întrebările de gândire analitică vă cer, câteodată, să faceți inferențe care implică mai multe condiționale. Să presupunem că aveți două condiționale precum următoarele:

Dacă Teo face parte din comitet, Vera face parte din comitet.

Dacă Vera face parte din comitet, Radu face parte din comitet.

Din acestea două putem deduce în mod corect că:

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

Dacă Teo face parte din comitet, Radu face parte din comitet.

și

Dacă Radu nu face parte din comitet, Teo nu face parte din comitet.

Remarcați că aceste inferențe pot fi făcute indiferent de modul în care sunt formulate condiționalele pe care se bazează. Deci, de exemplu, din aceste versiuni:

Dacă Vera nu face parte din comitet, atunci Teo nu face parte din comitet.

Dacă Radu nu face parte din comitet, nici Vera nu face parte din comitet.

puteți face aceleași inferențe ca mai sus:

Dacă Teo face parte din comitet, Radu face parte din comitet.

Dacă Radu nu face parte din comitet, Teo nu face parte din comitet.

Formulări folosite în întrebările de gândire analitică

În întrebările de gândire analitică, limbajul folosit în formularea cerinței și a întrebărilor trebuie să fie precis și fără ambiguități. În consecință, multe lucruri sunt explicate mai pe larg și cu mai multe detalii decât în alte tipuri de text. De exemplu, într-o cerință despre un grup de oameni care fac prezentări la o întâlnire, se va spune probabil în mod explicit că fiecare persoană face o singură prezentare și că oamenii fac prezentările una după alta. Mai jos sunt și alte exemple:

▪ cândva înainte/imediat înainte

Aceste expresii apar în general în loc de un simplu „înainte”. Dacă s-ar spune doar „Prezentarea lui Sorin are loc înainte de prezentarea lui Jeni”, poate să nu reiasă în mod clar dacă mai poate exista o prezentare între acestea două. Și astfel ar putea să nu fie clar dacă un anumit rezultat este acceptabil sau nu. Folosirea unei expresii ca „imediat înainte” are ca scop evitarea unor astfel de ambiguități.

Dacă vi se spune „Prezentarea lui Sorin are loc imediat înainte de prezentarea lui Jeni”, veți ști că nicio prezentare nu poate avea loc între acestea două. Pe de altă parte, dacă vi se spune „Prezentarea lui Sorin are loc cândva înainte de prezentarea lui Jeni”, veți ști că o altă prezentare poate să aibă loc între prezentarea lui Sorin și cea a lui Jeni, dar nu e obligatoriu să fie așa. Dacă trebuie să aibă loc o prezentare între cea a lui Sorin și cea a lui Jeni, acest lucru va fi menționat explicit.

În mod asemănător, vi se poate spune că biroul lui Sorin se află la un etaj superior față de cel al lui Jeni (ceea ce permite atât ca cele două birouri să se afle pe etaje imediat alăturate, cât și posibilitatea ca cele două să nu fie alăturate), ori vi se poate spune că biroul lui Sorin se află la etajul „imediat superior” biroului lui Jeni (ceea ce face clar faptul că nu pot exista alte etaje între etajul la care se află biroul lui Sorin și cel la care se află biroul lui Jeni).

Sau vi se poate spune că într-un șir de birouri, biroul lui Sorin este „singurul birou” între cel al lui Jeni și cel al lui Robert. Acest lucru este diferit de formularea „biroul lui Sorin este **un birou** între cel al lui Jeni și cel al lui Robert”. În primul caz, folosirea cuvântului „singurul” arată că este numai un birou între cel al lui Robert și cel al lui Jeni, adică cel al lui Sorin. În al doilea caz, este posibil și să fie mai multe birouri între cel al lui Robert și cel al lui Jeni, la fel cum este posibil ca biroul lui Sorin să fie singurul astfel situat.

▪ cel puțin/cel mult/exact

Câteodată, dacă vi se spune că trebuie să fie trei persoane într-un comitet, s-ar putea să nu vă fie clar dacă pot fi mai mult de trei persoane în comitet sau exact trei persoane. Astfel de ambiguități

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

sunt evitate prin folosirea unui limbaj precis atunci când sunt menționate numere. Dacă trei este numărul minim de membri în comitet, în general vi se va spune că trebuie să fie **cel puțin** trei persoane. Dacă trei este numărul maxim de persoane din comitet, în general vi se va spune că sunt **cel mult** trei persoane. Altfel, vi se va spune că sunt **exact** trei persoane în comitet.

▪ respectiv/nu neapărat în această ordine

Dacă vi se cere să analizați dacă o propoziție „Dacă Y este cântat primul, al doilea, al treilea și al patrulea dintre cântecele prezentate ar putea fi T, X și O”, v-ați putea întreba ce înseamnă acest lucru. Poate însemna că: 1 – T, X și O, într-o ordine oarecare; 2 – T al doilea, X al treilea și O al patrulea. În întrebările de gândire analitică această ambiguitate este evitată spunând „dacă Y este cântat primul, al doilea, al treilea și al patrulea dintre cântecele prezentate ar putea fi T, X și O, nu neapărat în această ordine”, dacă se intenționează să se înțeleagă ceea ce exprimă 1. Iar dacă se spune „dacă Y este cântat primul, atunci al doilea, al treilea și al patrulea cântec prezentat sunt, respectiv, T, X și O”, înțelesul este cel din 2.

Alte chestiuni de reținut

Aici aveți mai multe chestiuni de care e bine să țineți cont. Unele dintre acestea au fost menționate anterior, în vreme ce altele sunt observații și sfaturi suplimentare.

- Țineți cont întotdeauna de faptul că obiectivul este să selectați răspunsul corect, nu să dați explicații cuprinzătoare ale tuturor posibilităților logice în circumstanțele specificate în întrebare. Găsirea răspunsului corect aproape niciodată nu implică descoperirea tuturor rezultatelor posibile.
- Pe măsură ce faceți niște inferențe pe baza modului în care circumstanțele specifice întrebării interacționează cu condițiile din cerință, confrunțați-le în mod constant cu variantele de răspuns. În orice moment, s-ar putea ca răspunsul corect să fie deja la îndemână. Sau s-ar putea ca unele dintre variante să poată fi identificate ca incorecte și eliminate. Dacă ați reușit să identificați răspunsul corect, ați terminat cu întrebarea respectivă, chiar dacă mai există variante de răspuns pe care nu le-ați eliminat încă. Nu este nevoie să dovediți că acele variante de răspuns nu sunt corecte. În același mod, dacă ați reușit să eliminați toate variantele cu excepția uneia, ați terminat cu acea întrebare, chiar dacă nu ați arătat în mod specific că varianta de răspuns rămasă este cea corectă.
- Rețineți că, atunci când rezolvați întrebări de gândire analitică, poate fi adevărat orice lucru care nu este interzis de condițiile din cerință sau de ceea ce se poate deduce din acestea în conjuncție cu circumstanțele specifice menționate în întrebare. Nu faceți nicio presupunere care nu are o justificare, oricât de naturală vi s-ar părea. De exemplu, dacă vi se spune că un comitet trebuie să aibă un expert în finanțe și unul în marketing, să nu presupuneți automat că expertul în finanțe este o altă persoană decât expertul în marketing.
- Este foarte important să citiți atent și cât mai literal întrebările de gândire analitică. Deși este important să economisiți timp, este și mai important să nu citiți la repezeală. Pentru a vă da un exemplu specific de ce poate să se întâmple, luați în considerare următoarele două afirmații: „F și G nu pot pleca amândoi în vacanță în iulie” și „Nici F, nici G nu pot pleca în vacanță în iulie”. Există unele asemănări superficiale între aceste două afirmații. Cu toate acestea, cele două nu sunt echivalente, iar dacă faceți confuzie între ele, cu siguranță că veți face greșeli. Dacă F pleacă în vacanță în iulie și G nu pleacă, prima condiție nu este încălcată, dar cea de-a doua este.
- Rețineți discuția anterioară despre elementele active din cerință care nu sunt menționate în niciuna dintre condiții. Nu este necesar ca *toate* elementele să fie constrânse în mod explicit de

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire analitică

condițiile din cerință. Dacă un anumit element nu este menționat explicit în condiții, înseamnă că acesta este constrâns numai de ceea ce se întâmplă cu celelalte elemente. Nu înseamnă că setul de condiții este incomplet sau greșit în vreun fel.

- Să zicem că trebuie să răspundeți la o întrebare de genul următor: „Care dintre următoarele produse trebuie să fie promovate în săptămâna 2?”, pe baza unei cerințe despre șapte produse care trebuie promovate pe o perioadă de patru săptămâni. Să mai presupunem că ați stabilit că produsul H trebuie să fie promovat în săptămâna 2, dar H nu apare printre variantele de răspuns. Oare înseamnă acest lucru că întrebarea este greșită? Nu. De exemplu, s-ar putea ca și G să fie unul dintre produsele care trebuie promovate în săptămâna 2, iar G să fie una dintre variantele de răspuns. Atenție, deci: nu poate exista decât un răspuns corect printre variantele de răspuns, dar în sine pot exista mai multe răspunsuri corecte la o întrebare.
- Câteodată apar întrebări despre rezultate acceptabile, dar variantele de răspuns prezintă numai rezultate incomplete. De exemplu, s-ar putea să aveți o cerință despre împărțirea unui grup de oameni în două subgrupuri, 1 și 2. Întrebarea poate să vă ceară să aflați care dintre variantele de răspuns poate constitui subgrupul 1. Într-un astfel de caz, dacă vă uitați după încălcări ale condițiilor din cerință numai în cadrul grupului care apare în variantele de răspuns, s-ar putea să găsiți mai multe variante aparent posibile. Dar rețineți că ceea ce trebuie să fie posibil este tot rezultatul – componența atât a subgrupului 1, cât și a subgrupului 2. Deci, chiar dacă subgrupul 2 nu apare deloc între variantele de răspuns, tot trebuie să verificați acest grup pentru încălcări ale condițiilor din cerință. Înseamnă că va trebui să stabiliți și componența subgrupului 2 pentru acele variante de răspuns pe care nu le puteți elimina ca fiind incorecte în alt mod.

Rețineți discuția de mai devreme despre ceea ce trebuie să fie adevărat numai pe baza condițiilor din cerință. Este foarte important să țineți cont de ceea ce vi s-a explicat acolo – că circumstanțele specifice unei întrebări sunt valabile numai pentru acea întrebare. Foarte rar se va întâmpla ca o întrebare să vă ceară să presupuneți că una dintre condițiile inițiale din cerință a fost înlocuită cu o altă condiție. Astfel de schimbări ale condițiilor din cerință sunt și ele valabile **numai** pentru întrebarea în care sunt prezentate, dar nu rămân valabile și pentru întrebările următoare.

GHID PENTRU ÎNȚELEGEREA ÎNTREBĂRILOR DE ÎNȚELEGERE A UNUI TEXT SCRIS

Cum să abordați articolele din secțiunea *Înțelegerea unui text scris*

Scopul acestei secțiuni a testului este să vă evalueze abilitatea de a citi și a înțelege în profunzime texte de o complexitate asemănătoare celor pe care le veți întâlni în studiul și practica ulterioară. Textele sunt selectate în așa fel încât să poată fi corect înțelese doar pe baza informației pe care o prezintă; nu aveți nevoie de cunoștințe anterioare specializate pentru a le înțelege. Orice termeni tehnici care apar sunt explicați în text și trebuie să puteți răspunde tuturor întrebărilor doar pe baza informațiilor din articolul respectiv.

De obicei, un text are o singură idee principală. Uneori se prezintă un punct de vedere controversat, care fie este combătut, fie este susținut. Alteori se analizează și se critică poziția altcuiva. Uneori se explică un fenomen curios. Alteori se prezintă un anumit eveniment important din punct de vedere istoric. Toate textele din această secțiune vor prezenta un număr de considerente care sunt relevante pentru ideea principală a articolului; rolul pe care acestea îl joacă este în mare măsură determinat de natura ideii principale.

Deci, cum ar trebui să abordați un text din această secțiune? Cel mai important lucru este să vă fie foarte clar care este esența textului: care este mesajul pe care textul îl oferă cititorului? Uneori, textul va conține o propoziție care enunță explicit ideea principală. Cu toate acestea, chiar și când există o astfel de propoziție, ea nu va fi neapărat plasată la începutul articolului, ci poate apărea oriunde pe parcursul lui. De cele mai multe ori, un text va prezenta pur și simplu perspectiva, critica, explicația sau descrierea respectivă și va conta pe cititor să-i înțeleagă miezul. Deci, ce trebuie să faceți este să citiți cu atenție, dar, în același timp, să știți că nu trebuie să asimilați și să rețineți toate detaliile descriptive pe care autorul le prezintă pe parcurs. Încercați să rămâneți focalizați pe ideea principală a textului, pentru că întreg articolul este organizat în jurul ei. Dacă nu vă este foarte clar care este acea idee, riscați să faceți greșeli în ceea ce privește relevanța relativă a ideilor subsidiare pe care autorul le folosește pentru a o susține pe cea principală.

▪ Aveți în vedere paragrafele și cuvintele de legătură

În articolele din *Înțelegerea unui text scris* vor apărea adesea schimbări de perspectivă și de focalizare. Un text poate trece de la o idee la alta, de la particular la general, de la o perspectivă pozitivă asupra unui lucru la una negativă, de la o persoană la alta. Pentru a înțelege cum funcționează textul, trebuie să identificați diferitele idei dintr-un articol și, mai important, modul în care se leagă unele de altele.

O caracteristică a acestor texte, care vă poate fi de mare ajutor să descoperiți cum funcționează, este împărțirea lor în paragrafe. Paragrafele sunt construite în jurul unei idei clare și, de cele mai multe ori, joacă roluri bine definite în textul în ansamblu. De exemplu, când autorul trece de la un citat care pledează pentru un punct de vedere, la susținerea efectivă a aceluși punct de vedere împotriva unei critici care i se aduce, această trecere va fi marcată de obicei printr-un nou paragraf. Ca atare, dacă vă întrebați care este rolul fiecărui paragraf, puteți ajunge la imaginea de ansamblu a structurii textului.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

Cu toate acestea, nu toate schimbările de perspectivă și de focalizare coincid cu trecerea de la un paragraf la altul; se poate ca una sau chiar două schimbări să se petreacă chiar în interiorul aceluiași paragraf, sau ca două paragrafe să aibă aceeași idee principală. Un alt indicator al acestor treceri semnificative sunt cuvintele de legătură, precum „cu toate acestea”, „totuși”, „pe de altă parte”, „dar” etc. Dacă sunteți atenți la acest tip de semnale, ele vă vor ajuta să vă orientați și să identificați părțile semnificative ale textului și vă vor semnala trecerile importante de la o idee la alta. Pe lângă marcarea schimbărilor, autorii semnalează și continuitatea, cu cuvinte precum „de exemplu”, „în mod asemănător”, „mai mult decât atât”, „pe deasupra” etc.

O ultimă observație privind înțelegerea punctului de vedere al autorului: de multe ori, autorii textelor compară mai multe perspective sau teorii și, în cele din urmă, o susțin pe una în detrimentul celorlalte. În cazul acestor texte, o tehnică frecventă este să prezinte inițial într-o lumină foarte bună ideile pe care, în final, le vor demonta. Un avantaj al acestui tip de abordare este că e mult mai eficient să critici o idee care a fost prezentată drept solidă; un alt avantaj este că un autor care face efortul de a fi imparțial și corect cu oponenții săi este mai credibil. Însă din punctul dvs. de vedere, asta înseamnă că acest gen de texte pot deveni dificil de urmărit dacă nu urmăriți cu atenție teza autorului. Pentru cititori neexperimentați, faptul că autorul prezintă într-un mod pozitiv o idee a unui oponent poate însemna că acel autor susține acea idee, pe care de fapt, în final, o combate. Toate tehnicile menționate până acum vă pot ajuta să vă orientați, în acest gen de texte, cu privire la poziția autorului.

▪ **E bine să citiți mai întâi întrebările?**

Mulți se întreabă poate dacă e util să adopte un sfat destul de frecvent vehiculat, și anume dacă ajută să citiți întâi întrebările, iar apoi textul. Desigur, sunteți liberi să aplicați această strategie, dacă vi se pare eficientă. Părerea noastră este însă, că, pentru majoritatea candidaților, această strategie nu funcționează. Iată câteva motive pentru care această strategie nu funcționează.

În primul rând, toate întrebările din acest test se încadrează în tipuri standard de întrebări: despre ideea principală sau scopul principal al textului, cele care întreabă dacă autorul ar fi sau nu de acord cu o idee, cele care întreabă ce se poate deduce din informația din text și așa mai departe. Vom explica pe larg în ce constă fiecare tip de întrebare în paginile următoare, ceea ce contează acum este că, deși textele diferă, tipurile de întrebări vor fi asemănătoare de la un set la altul al secțiunii *Înțelegerea unui text scris*. Prin studiu și exercițiu, vă veți familiariza cu aceste tipuri și veți putea anticipa cum vor arăta multe dintre întrebări, fără a vă mai pierde timp prețios să le citiți înainte să citiți textul.

Desigur, unele dintre întrebările pe un anumit text nu vor fi exact la fel ca altele de același tip; unele chiar pot părea să aibă o formulare specială. Dar, chiar și în aceste cazuri, e puțin probabil să câștigați ceva citind întâi întrebările: presupune efort să încercați să vă amintiți întrebările în timp ce citiți textul, așa că probabil e mai eficient să vă folosiți energia mentală încercând să înțelegeți articolul în sine. După cum am discutat deja, textele pot fi destul de dificile, cu idei sofisticate și relații complexe între ele. Ca să răspundeți corect la întrebări trebuie să aveți o înțelegere în profunzime a textului. Dacă citiți articolul căutând detalii pentru a răspunde anumitor întrebări, puteți pierde din vedere esența textului și, de asemenea, riscați să nu înțelegeți cu ce ar putea sau nu fi de acord autorul. Așa că, deși puteți răspunde bine la întrebările care au în vedere acele detalii, vă puteți mări șansele să răspundeți greșit la alte întrebări din set.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

În cele din urmă, este important să vă amintiți că, la concursul propriu-zis, aveți un timp limitat în care trebuie să citiți patru sau cinci texte și să răspundeți la aproximativ 28 de întrebări. Timpul este esențial. Puteți citi întrebările înainte să citiți textul, însă va mai trebui să le mai citiți odată pentru a răspunde, pentru că nu vă veți mai aminti exact ce vă cere fiecare. Să presupunem, de dragul argumentării, că e nevoie de 5 secunde pentru a citi fiecare întrebare fără variantele de răspuns. Asta adaugă cel puțin 2 minute să citiți toate întrebările din secțiune, iar dacă le citiți de două ori, vă va lua mai mult de patru minute.

Cum să abordați întrebările din secțiunea *Înțelegerea unui text scris*?

După ce citiți o dată textul, trebuie să vă ocupați de întrebări. Până în acest punct, probabil că înțelegeți destul de clar ce anume vrea să spună articolul în ansamblu, cum este organizat și unde apar în text idei și informații specifice. Dar chiar dacă nu vă simțiți încrezători că ați înțeles textul, trebuie să treceți la întrebări, mai degrabă decât să mai citiți textul încă o dată. În cele mai multe cazuri, prima întrebare din set este despre ideea principală sau despre scopul principal al textului. Dacă simțiți că textul nu vă este la îndemână, se poate să recunoașteți ideea sau scopul principal al articolului atunci când le vedeți, așa că, răspunzând primei întrebări vă va fi mai ușor să vă descurcați cu textul în ansamblu și cu restul de întrebări.

În orice caz, să nu credeți că trebuie să vă amintiți textul în detaliu pentru a începe să răspundeți la întrebări. De exemplu, un articol poate prezenta două teorii privind încarcerarea, cea punitivă și cea din perspectiva reabilitării, și le poate descrie pe ambele în detaliu. Când citiți acest text, trebuie să vă clarificați diferența dintre cele două și să știți, în mare, unde este discutată fiecare. Dar n-ar avea niciun sens să memorați toate detaliile. În primul rând, nu va exista câte o întrebare despre orice – nici măcar despre toate lucrurile importante. În al doilea rând, dacă aveți o idee generală despre cum este structurat textul și unde sunt localizate elementele sale cheie, e ușor să verificați detaliile recitind doar porțiuni de text. De fapt, și când sunteți convinși că vă amintiți tot ce aveți nevoie pentru a răspunde unei întrebări, e o idee bună să verificați secțiunea respectivă din text. Doar dacă sunteți absolut convinși de corectitudinea răspunsului este recomandabil să alegeți varianta respectivă fără a mai consulta o dată textul.

Când citiți întrebările, priviți cu atenție cum este formulată fiecare dintre ele. Multe dintre întrebări conțin detalii menite să vă trimită direct la informațiile relevante din text. De exemplu, să ne imaginăm că un articol dintr-un test discută conflictul dintre filosofii care preferă perspectiva tradițională, subiectivă a studierii minții și filosofii care adoptă o abordare nouă, „obiectivă”. Conform articolului, „subiectiviștii” cred că mintea trebuie explorată prin investigarea experiențelor individuale subiective, precum conștiința, durerea, emoțiile etc, pe când „obiectivii” consideră demodată această abordare și cred că studiul minții trebuie restrâns la date materiale, precum transmisia impulsurilor nervoase în creier. O întrebare din set ar putea fi astfel formulată:

Conform articolului, care dintre tezele de mai jos este avansată de subiectiviști pentru a susține că teza obiectiviștilor este defectuoasă?

Primul lucru pe care vi-l spune întrebarea este că răspunsul corect va fi o idee care în text este atribuită subiectiviștilor. Alte idei din text sunt atribuite obiectiviștilor, iar autorul avansează propriile idei; evident, niciunele dintre acestea nu se vor regăsi în răspunsul corect. Mai mult, întrebarea vă spune că răspunsul corect trebuie să fie o teză avansată de subiectiviști, ca parte a argumentului lor că

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

abordarea obiectiviștilor e defectuoasă. Majoritatea candidaților vor observa că poziția subiectiviștilor în ceea ce privește problemele obiectivismului este prezentată – să zicem - în prima jumătate a textului, mai precis în al doilea paragraf. O privire rapidă la porțiunea de text respectivă vă va ajuta să identificați răspunsul corect.

În acest caz, întrebarea se referă la păreri care nu sunt ale autorului, însă multe întrebări se focalizează pe ce spune sau crede autorul, sau pe lucrurile cu care acesta poate sau nu fi de acord. În același timp, după cum am discutat mai sus, autorii textelor utilizate în Testul de Verificare a Raționamentului Logic se referă de multe ori la ce cred alții, la informațiile sau convingerile susținute de aceștia, la pozițiile pe care și le asumă în privința lucrurilor menționate în întrebare. Din nou, este important să stabiliți dacă întrebarea se referă la părerile autorului sau la cele ale celorlalte persoane menționate de acesta.

Mai există un sfat suplimentar referitor la întrebările din *Înțelegerea unui text scris*: în general, chiar dacă sunteți destul de siguri că ați găsit răspunsul corect, ar trebui să aruncați o privire asupra variantelor de răspuns pe care nu le-ați eliminat deja. Variantele incorecte pot fi deseori parțial corecte și, ca atare, pot părea că sunt răspunsul corect la o primă citire. Se poate, de aceea, ca după ce vă gândiți la întreg setul de variante, să descoperiți că un răspuns pe care l-ați considerat la început corect să fie unul greșit.

Întrebări despre text în ansamblu (Idea principală, Scopul principal, Organizarea textului)

După cum am spus mai sus, prima întrebare din majoritatea seturilor din *Înțelegerea textului scris* vă cere să identificați enunțul care exprimă cel mai corect ideea centrală sau mesajul pe care textul în ansamblu este menit să îl transmită. Acest tip de întrebări apare în trei subvarietăți.

Unele vor fi de forma: „Care dintre următoarele **rezumă** cel mai corect conținutul textului?” După cum vă cere întrebarea, trebuie să identificați răspunsul care este cel mai corect rezumat. Ce trebuie să rețineți despre acest subtip de întrebare este că răspunsul corect va fi cel care acoperă cel mai complet punctele importante ale textului. Asta nu înseamnă că răspunsul este în mod necesar și cel mai lung, ci, pentru acest tip de întrebare, cel mai corect **rezumat** va fi cel mai complex și include cei mai importanți pași ai discuției din text. Și totuși, această variantă a întrebărilor despre ideea principală este destul de rară. Le folosim rar și se poate să nu întâlniți niciuna când dați testul.

A doua și, de departe, cea mai frecventă variantă vă cere să identificați **ideea principală** sau **centrală** a textului. În loc să vă ceară să identificați răspunsul care rezumă cel mai bine textul, aceste întrebări vă cer să identificați mesajul sau ideea care stă la baza textului. Ce este important să știți despre aceste întrebări este că sunt mai focalizate decât cele de rezumare. Pentru a le răspunde corect, trebuie să puteți recunoaște cea mai importantă idee pe care textul încearcă să o stabilească, ideea căreia îi sunt subordonate toate celelalte din text.

A treia variantă oferă cinci potențiale titluri pentru articolul respectiv și vă cere să identificați răspunsul care ar fi cel mai **bun titlu**. Această variantă presupune că cel mai bun titlu se bazează pe ideea centrală sau pe mesajul textului. Și aceste variante sunt destul de rare. Dacă întâlniți vreuna, concentrați-vă să găsiți acel titlu care conține termeni pe care v-ați așteptat să îi găsiți într-o formulare standard a ideii principale.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

Un lucru important de știut despre întrebările referitoare la ideea principală este că o variantă de răspuns care surprinde ceva care este adevărat despre text poate în continuare să nu fie răspunsul corect. În primul rând, acea variantă poate conține și informații care nu se aplică textului respectiv, în care caz, nu se poate considera că exprimă ideea principală. Pe de altă parte, o variantă de răspuns poate fi în întregime corectă în privința lucrurilor menționate în text, însă privește doar o chestiune secundară din text, mai degrabă decât mesajul acestuia în ansamblu.

E important și de observat că există mai multe modalități de a formula ideea principală a unui text și, de aceea, nu e neapărat necesar să găsiți o variantă de răspuns care să exprime mesajul textului în același fel în care l-ați formulat dvs. însă. Dacă, însă, înțelegeți în profunzime textul, răspunsul corect ar trebui să fie, dintre variantele date, formularea cea mai apropiată de propria dumneavoastră formulare. Asta presupune însă, așa cum am discutat mai sus, că trebuie să verificați toate variantele de răspuns înainte de a trece la următoarea întrebare, lucru foarte important pentru întrebările despre ideea principală. Când citiți variantele de răspuns, amintiți-vă că răspunsurile incorecte fie vor spune ceva fals despre text, fie vor descrie ceva care aparține textului și care poate chiar contribui la construcția mesajului, însă nu reprezintă ideea principală în sine. Și, din nou, răspunsul corect va exprima în întregime corect atât ceva care se află în text, cât și faptul că enunțul respectiv reprezintă cea mai importantă idee a textului.

Pe lângă întrebările despre ideea principală, care privesc mesajul pe care îl transmite textul, mai există un tip de întrebări care privește funcția textului în ansamblu. Acest tip de întrebări vă cere să identificați modul în care autorul dezvoltă ideea principală, mai precis este despre structura textului. Ele întreabă cum este construit sau organizat textul, ce este textul menit să transmită sau care este principalul scop al textului. De exemplu, un text poate prezenta un fenomen straniu și poate oferi o explicație pentru acesta. Sau poate compara două puncte de vedere opuse și poate demonstra de ce îl preferă pe unul celuilalt. Sau poate rezuma istoria unei dispute științifice. Variantele de răspuns pentru întrebările de acest tip nu vor surprinde fiecare schimbare de direcție și fiecare trecere din construcția de către autor a ideii principale, ci vor fi caracterizări generale a modului în care este dezvoltată ideea principală. Deci nu fiți îngrijorați dacă răspunsul corect conține foarte puține detalii. Răspunsurile incorecte vor fi tot la fel de generale, însă nu vor reuși să surprindă modul de organizare a textului în ansamblu. Un răspuns incorect poate descrie ceva care este adevărat doar pentru o parte a textului sau care nu se aplică deloc întregului articol. În orice caz, nu va prezenta modelul structural al întregului text.

Unele întrebări vă cer să identificați structura unui singur paragraf. Pentru a răspunde corect, e o idee bună să recitiți paragraful la care se referă întrebarea.

Întrebări despre ce spune sau sugerează textul

Pentru fiecare text din această secțiune, vi se vor pune întrebări despre diverse idei transmise de articol. Acestea pot varia de la întrebări directe elementare („ce spune textul la modul propriu?”) la întrebări mai sofisticate („ce sugerează autorul, fără a spune direct?”), la întrebări complexe și avansate („ce se poate deduce pe baza informației din text, indiferent dacă autorul a intenționat sau nu să sugereze acel lucru?”). Vom discuta toate aceste tipuri de întrebări, începând cu cele elementare.

Componenta primară a *Înțelegerii unui text scris* este aceea de a recunoaște ce spune textul la nivel literal, iar unele întrebări sunt concepute să se asigure că ați procesat corect textul la acest nivel

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

fundamental. Întrebările care evaluează această abilitate sunt de tipul: „Care dintre următoarele este afirmată în text?”, „Autorul afirmă care dintre următoarele despre X?”, „Care dintre următoarele este menționată în text despre X?”, „Conform textului, care dintre următoarele enunțuri despre X este adevărat?” sau orice altceva asemănător. Chiar dacă sunt întrebări destul de directe, răspunsul corect nu va fi repetiția cuvânt cu cuvânt a unor lucruri din text, însă va fi o parafrază destul de apropiată. Ideea este că trebuie să recunoașteți nu formularea exactă a unor lucruri din text, ci mai degrabă sensul lor.

De exemplu, una dintre întrebările pe baza unui articol despre arta murală mexicană spune:

Care dintre următoarele este identificată de către autorul textului drept o caracteristică a artei murale mexicane?

- (A) Temele de interes erau cu precădere evenimente actuale.
- (B) Putea fi văzută doar afară.
- (C) Folosea aceleași tehnici ca pictura de șevalet.
- (D) Se remarcă printr-o uniformitate stilistică remarcabilă.
- (E) Era menită să fie privită din mai multe unghiuri.

În text autorul afirmă că operele muraliștilor „erau concepute să poată fi văzute din diverse puncte”. Astfel, răspunsul corect este (E). Observați că răspunsul este o parafrază destul de apropiată a afirmației din text făcută de autor.

Un exemplu similar se găsește într-un text care la un moment dat spune că „zonele joase ale mantalei Pământului au aproape aceeași compoziție ca meteoriții”.

Conform textului, zonele joase ale mantalei Pământului sunt caracterizate de:

- (A) o compoziție similară cu cea a meteoriților.
- (B) absența elementelor descoperite în pietrele de pe scoarță.
- (C) o mai mare stabilitate decât a zonelor superioare.
- (D) prezenta unor cantități mari de dioxid de carbon.
- (E) o densitate uniform mai mică decât zonele superioare.

Răspunsul corect este (A), iar expresia „similară cu” este un echivalent direct al „aproape ca”. Această întrebare necesită abilitatea de a recunoaște ce spune autorul, nu este nevoie de interpretări semnificative. Întrebări ca aceasta pot părea neașteptat de ușoare, mai ales candidaților pentru care secțiunea de *Înțelegere a textului scris* este un punct forte. Nu fiți descurajați de cât de ușoare par aceste întrebări și, mai ales, nu presupuneți că trebuie să pândescă o capcană deghizată într-o întrebare ușoară. Amintiți-vă că unele întrebări din testul de verificare a raționamentului logic sunt concepute să evalueze abilități elementare și, ca atare, sunt în mod necesar mai ușoare.

Desigur, procesul lecturii depinde în mod obișnuit și de abilități mai complexe decât această deprindere elementară de a înțelege conținutul literal al unui text și există alte tipuri de întrebări de înțelegere a textului pe care acestea sunt menite să o testeze. Orice text complex transmite mult mai mult unui cititor atent decât afirmă explicit. Autorii se bazează pe acest lucru iar cititorii procesează de obicei textele atât la nivelul lucrurilor pe care le sugerează implicit, cât și la cel al lucrurilor pe care le enunță explicit. În unele cazuri, multe din lucrurile pe care un autor le lasă nespuse, bazându-se pe cititor să le furnizeze, constau într-o cunoaștere a subiectului pe care autorul presupune că cititorii săi o au. Acest lucru este adevărat mai ales când este vorba despre autori și cititori care sunt familiarizați cu

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

aceiași subiect specializat: articolele din revistele de specialitate sunt un exemplu bun de texte care se bazează pe această cunoaștere comună. Cu toate acestea, este important de reținut că **Testul de Verificare a Raționamentului Logic nu presupune cunoașterea anterioară a niciunui subiect specializat**, deci niciuna dintre întrebările din acest test nu evaluează un asemenea tip specializat de lectură.

Există, însă, multe alte tipuri de informații pe care un autor le lasă nespuse și pentru care se bazează pe cititor: lucruri a căror includere în sfera de înțelegere a cititorului este susținută de lucrurile pe care textul le menționează explicit. Să presupunem, de exemplu, că un autor afirmă: „Închiderea fabricii a produs un rău suplimentar unei economii regionale care se confrunta deja cu o rată mare a șomajului.” Când spune acest lucru, autorul nu spune și că închiderea fabricii a avut loc înaintea producerii unui rău suplimentar, însă un cititor care nu reușește să înțeleagă că închiderea a precedat producerea răului, nu va reuși să înțeleagă nimic din propoziția respectivă. De fapt, putem spune că un cititor care nu are abilitatea de a produce acest tip de inferențe are probleme în a înțelege ce citește în general.

Există o varietate de întrebări care testează această abilitate. De exemplu, vi se poate cere să spuneți ce se poate deduce pe baza unui text sau a unei porțiuni dintr-un text, ce anume sugerează sau indică textul despre un subiect sau fapt discutat explicit în articol sau ce anume este, conform textului, adevărat despre un subiect sau altul.

Alte întrebări vă pot cere să deduceți ce anume sugerează sau transmite textul despre părerile oamenilor – de exemplu, „Cu care dintre ideile de mai jos este cel mai rezonabil de dedus că autorul ar fi de acord?” sau „Pornind de la articol, se poate deduce că autorul împărtășește care dintre punctele de vedere de mai jos?” sau „Pe baza articolului, ce se poate deduce că ar crede Eliade privind relația publicului cu opera de artă?” sau „Pe baza textului, cu care dintre ideile de mai jos este cel mai PUȚIN probabil să fie de acord autorul?”. Când abordați asemenea întrebări, trebuie să fiți foarte atenți la ale cui idei sau păreri se referă întrebarea. De multe ori, răspunsurile greșite vor fi păreri ale altor persoane decât cele menționate în întrebare.

Toate răspunsurile corecte la acest gen de întrebări – fie că se referă la păreri, fie la informații – au în comun faptul că sunt justificate de lucruri explicite din text. Câteodată este suficientă o singură propoziție, alteori trebuie să puneți cap la cap informații din diverse secțiuni ale textului pentru a identifica răspunsul corect. Uneori puteți găsi imediat partea de text care susține o inferență, alteori informațiile relevante nu sunt acolo unde v-ați aștepta să fie. Iar în alte cazuri, nu există o singură secțiune bine definită de text unde să găsiți toate informațiile de care aveți nevoie.

Întrebările variază și în funcție de cât de aproape este răspunsul corect de partea sau părțile de text care îl justifică. Uneori, răspunsul corect nu este foarte departe de o refrazare a conținutului explicit al textului. De exemplu, un text discută studiul critic al lui Richard A. Posner asupra unei mișcări literare care promovează utilizarea „tehnicilor de analiză literară în interpretarea legilor și folosirea, prin reciprocitate, a analizei juridice în interpretarea textelor literare”. Una dintre întrebări spune:

Textul sugerează că Posner consideră că juriștii abordează interpretarea legilor într-un mod care:

- (A) împiedică descoperirea înțeleșurilor multiple.
- (B) utilizează tehnici precum deconstrucția.
- (C) interpretează legi în funcție de standarde variabile ale comunității.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

- (D) se bazează pe punctele de vedere ale criticilor literari.
- (E) pune în umbră relevanța socială a tradiției juridice.

Răspunsul corect este (A). Textul spune explicit că Posner susține că „interpretările de tip juridic sunt menite să identifice un singur înțeles”. Raționamentul pe care se bazează selectarea răspunsului corect este unul destul de direct: textul nu spune deschis că Posner crede că juriștii împiedică descoperirea înțelesurilor multiple, însă, pe de altă parte, nu este foarte greu de văzut că împiedicarea descoperirii sensurilor multiple este un efect secundar al faptului că „intenționează descoperirea unui singur înțeles”. Dacă vă amintiți partea relevantă a textului sau o puteți găsi repede, întrebări de acest gen vi se vor părea destul de ușoare.

Alte întrebări presupun să identificați ideile subînțelese ale unei afirmații din text. Într-un asemenea caz, relația dintre ce spune textul și răspunsul corect este de obicei mai puțin directă decât în exemplul de mai sus, deși poate fi ușor de înțeles. De pildă, iată o întrebare pe un text despre o bacterie dăunătoare care atacă culturi:

Pe baza textului, se poate deduce că rotația culturilor poate spori producția pentru că:

- (A) mutarea plantelor le face mai robuste și mai rezistente la boli.
- (B) numărul de bacterii *Pseudomonas fluorescens* din sol de obicei crește când culturile sunt rotite.
- (C) rădăcinile multor plante produc compuși care omoară fitopatogenii dăunători altor plante.
- (D) prezența bacteriilor fitopatogene este responsabilă pentru majoritatea bolilor plantelor.
- (E) de obicei, fitopatogenii atacă unele specii de plante, însă altele nu sunt gazdele potrivite pentru ei.

Răspunsul corect este (E), care este susținut de informația din primul paragraf, unde autorul spune:

Cultivarea unei singure culturi pe o singură bucată dată de pământ conduce în cele din urmă la o producție scăzută. Un motiv este că numărul bacteriilor fitopatogene dăunătoare, care sunt organisme parazite care se stabilesc pe planta-gazdă, crește în solul care înconjoară rădăcinile plantelor. Această problemă poate fi rezolvată prin rotația culturilor, care presupune că, pentru o perioadă de timp, fitopatogenii nu mai găsesc o gazdă potrivită.

Observați că textul spune că rotația culturilor face ca fitopatogenii să nu mai găsească o gazdă potrivită, însă nu oferă o explicație de ce această strategie ar funcționa. Rămâne la latitudinea cititorului să umple acest gol, deducând explicația corectă - și anume că rotația culturilor presupune plantarea diferitor culturi în succesiune, iar patogenii care atacă unele plante, de obicei nu găsesc în celelalte plante o gazdă potrivită. Această idee nu este explicit formulată în text, ci este o asumție implicită. Cu alte cuvinte, cititorul trebuie să furnizeze el însuși informațiile absente pentru a înțelege ce spune autorul.

Poate că unii cititori sunt obișnuiți să utilizeze asemenea informații inexistente în text atât de repede și de automat, încât nici nu li se pare că fac o inferență și, ca atare, li se poate părea ciudat că întrebarea le cere să identifice o inferență pe baza textului. Însă, ce poate părea automat și fără efort pentru unii candidați, poate cere efort conștient din partea altora. În al doilea rând, întrebări ca aceasta evaluează abilități superioare de lectură, iar parte din ce definește aceste abilități este capacitatea de a furniza presupuneri relevante atunci când autorul se bazează pe cititor să facă acest

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

lucru. Pe scurt, chiar dacă, în experiența dvs. subiectivă, inferența a fost atât de automată încât pare că nu a fost nevoie de un raționament anume, din punct de vedere logic tot a trebuit să faceți o inferență. Iar aceasta este o competență autentică pe care acest tip de întrebări de înțelegere de text sunt menite să o testeze.

Desigur, există și întrebări în care relația dintre răspunsul corect și partea relevantă de text nu este atât de directă. Următoarea întrebare cere o inferență destul de complexă pe baza aceluiași text despre Posner și mișcarea „drept și literatură”.

Pornind de la articol, Posner susține că analiza de tip juridic nu este în general utilă în interpretarea literaturii pentru că:

- (A) folosirea dreptului în literatură are în general o natură diferită față de folosirea dreptului în practica juridică.*
- (B) dreptul este rareori folosit pentru a transmite idei importante în literatură.*
- (C) juriștii nu au suficientă pregătire literară pentru a analiza competent opere literare.*
- (D) interpretările juridice ale literaturii tind să se preocupe doar de chestiuni de drept, în dauna altor elemente importante.*
- (E) interpretările juridice sunt relevante doar pentru literatura contemporană.*

Răspunsul corect este (A), iar aceasta este partea de text care îl susține:

Când critică presupunerea susținătorilor mișcării că juriștii pot arunca o lumină nouă asupra operelor literare care aduc în discuție și chestiuni de drept, Posner subliniază faptul că autorii de literatură folosesc dreptul în sensul lui cel mai larg, pentru a transmite o anumită idee sau ca metaforă pentru modul în care funcționează societatea pe care și-o imaginează în scrierea lor. Chestiunile juridice în sine, despre care ar putea un jurist să lămurească cititorii, nu sunt decât foarte rar de interes în literatură.

Așadar, conform lui Posner, ne putem aștepta ca juriștii să fie utili în descifrarea problemelor tehnice de natură juridică, însă o asemenea analiză tehnică detaliată este rareori necesară atunci când dreptul este folosit, așa cum se întâmplă în literatură, doar ca metaforă sau pentru a ilustra o idee. Deci, pentru Posner, dreptul înseamnă lucruri diferite în practica judiciară și în literatură. Răspunsul corect este, ca atare, justificat de text, însă nu este în niciun caz o simpla reformulare a unei afirmații existente. Pentru a ajunge la acest răspuns este nevoie de interpretare.

Asemănător, următorul exemplu este un caz mai tipic de întrebări care cer ce se poate deduce sau se sugerează din text:

În care dintre următoarele moduri se poate deduce din text că diferă părerea autorului despre Watteau și părerile admiratorilor lui Watteau din secolul al XIX-lea?

Răspunsul corect este:

Spre deosebire de majoritatea admiratorilor lui Watteau din secolul al XIX-lea, autorul crede că opera lui Watteau nu reflecta atât de precis realitatea.

În text nu există nicio afirmație directă despre acest lucru. În acest răspuns există două idei diferite și ele trebuie tratate separat. Prima este că majoritatea admiratorilor lui Watteau din secolul al

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

XIX-lea credeau că opera acestuia reflecta precis realitatea. Cea mai clară afirmare a acestei poziții se găsește în primul paragraf, în care ni se spune că scriitorii din secolul al XIX-lea acceptau ca autentică imaginea societății lui Watteau, așa cum o descrisese acesta (mai precis, începutul secolului al XVIII-lea). Pentru a sublinia această idee, paragraful se încheie cu afirmația că, în 1884, la bicentenarul nașterii lui Watteau, biografii obișnuiau deja să îl numească „personificarea unui amiabil și spiritual secol XVIII”.

A doua idee din răspuns este că autorul nu vede opera lui Watteau în același fel. Scrierile lui Watteau sunt caracterizate drept lirice și încântătoare, iar secolul al XVIII-lea drept amiabil și spiritual. Însă autorul ne spune în al doilea paragraf că primele decade ale secolului al XVIII-lea, perioada activității artistice ale lui Watteau, au fost „de-a dreptul o calamitate”. Autorul continuă spunând că anul în care Watteau a cunoscut primele succese la Paris a fost marcat de o înfrângere militară și de o foamete dezastruoasă.

Așadar, pentru a găsi răspunsul la această întrebare, trebuie mai întâi să găsiți în text informațiile relevante care îl justifică și care sunt răspândite printre alte informații care nu au legătură cu el și apoi să le puneți împreună.

Un comentariu de final privind această categorie de întrebări. Am făcut o distincție între recunoașterea unei parafraze și producerea unei inferențe sau interpretări. Însă poate este deja vizibilă că, uneori, linia de demarcație dintre cele două este destul de fină, mai ales dacă parafraza sună destul de diferit de original sau dacă inferența pare destul de evidentă. Luați ca exemplu întrebarea pe care am discutat-o mai sus, despre rotația culturilor. Ea întreabă ce se poate deduce din text, iar răspunsul corect este într-adevăr o inferență, pentru că nu este afirmat explicit în text, ci este lăsat să se subînțeleagă în partea relevantă de text. Însă, pe de altă parte, ceea ce se sugerează nu este foarte departe de nivelul explicit al textului și, de aceea, pentru unii poate părea foarte ușor de găsit.

După cum arată acest exemplu, poate fi riscant să judecați variantele de răspuns ca fiind mai ușoare (sau mai grele) decât vă așteptați să fie răspunsul corect. Ceea ce este important să vă amintiți este că, indiferent de legătura dintre text și răspunsul corect, acesta din urmă este întotdeauna singura variantă de răspuns cu adevărat susținută de text. Răspunsurile incorecte pot părea corecte la prima vedere, însă, la o analiză mai atentă, întotdeauna conțin ceva greșit. Poate că nu sunt susținute în totalitate de text sau poate chiar contrazic textul. La fel ca în cazul tuturor celorlalte întrebări din secțiunea *Înțelegerea unui text scris*, trebuie să judecați variantele de răspuns de la întrebările despre ce spune sau sugerează textul doar în funcție de faptul dacă sunt sau nu susținute de text.

Întrebări care necesită utilizarea contextului pentru clarificarea sensului (Sens în context)

O altă competență a unui bun cititor este abilitatea de a interpreta cuvinte și expresii diferite decât o face un dicționar, în sensul specific care poate fi identificat din modul în care autorul le utilizează în textul respectiv. Într-un text dat, cuvintele și expresiile nu sunt izolate, ci ancorate în contextul lor narativ, argumentativ, explicativ etc. Ceea ce face acest context, printre altele, este să clarifice expresii ambigue, să îngusteze sensul expresiilor vagi sau să ofere o definiție pentru utilizare idiosincratică a unei expresii.

Ca atare, secțiunea *Înțelegerea unui text scris* conține și întrebări care testează această abilitate de a stabili care este înțelesul contextual corect al cuvintelor și expresiilor. În unele cazuri, această

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

sarcină nu este foarte complicată. De exemplu, într-un text despre producerea de ulei, paragraful al doilea se termină astfel:

Cercetătorii au descoperit că, datorită faptului că rotirea elicei separă gazul de uleiul care în mod normal îl însoțește, pot apărea reduceri de tensiune atunci când operează pompa centrifugală.

Una dintre întrebările din set este:

Care dintre următoarele expresii, dacă ar fi substituită cuvântului „tensiune”, ar schimba CEL MAI PUȚIN sensul propoziției?

- (A) fluxul de ulei din pompă
- (B) volumul uleiului din pompă
- (C) volumul gazului din pompă
- (D) viteza elicei care împinge uleiul
- (E) presiunea din pompă

Cuvântul „tensiune” este folosit aici cu sensul său specializat, puțin accesibil cititorului obișnuit. Însă un cititor atent ar fi remarcat că paragraful anterior se termină cu această propoziție:

„Această modificare a conținutului gazului duce la pierderi de „tensiune” or presiune din pompă, cu rezultatul că pompa nu mai produce suficientă energie pentru a împinge amestecul de ulei prin conductă.”

Cu alte cuvinte, înțelesul cu care „tensiune” este folosit în text în legătură cu procesul de funcționare a pompei, a fost clarificat explicit în text. Ca atare, răspunsul corect este (E).

Sunt, însă, cazuri în care clarificarea contextuală nu este atât de clară. Iată ca exemplu fraza de deschidere a textului despre pictorul francez Watteau:

Cărțile din secolul al XIX-lea despre artistul francez Watteau (1684-1721) trădează un punct nevralgic curios: mai mult decât oricare alt artist de dinainte sau de după el, Watteau a oferit epocii sale o influență imagine despre sine, iar scriitorii din secolul al XIX-lea au acceptat această imagine ca autentică.

Una dintre întrebări spune:

La care dintre următoarele se poate interpreta că se referă expresia „punct nevralgic curios”?

- (A) incapacitatea persistentă a unor biografi de a aprecia ceea ce autorul consideră a fi o calitate demnă de admirație.
- (B) surprinzătoarea neputință a anumitor scriitori de a-și dea seama de ceea ce autorul consideră o discrepanță evidentă.
- (C) refuzul voit al unor scriitori de a evalua just ceea ce autorul consideră o sursă valoroasă de informații despre trecut.
- (D) o tendință inexplicabilă din partea anumitor scriitori de a subevalua un artist pe care autorul îl consideră extrem de influent.
- (E) o prejudecată vizibilă în favoarea unui anumit pictor și, concomitent, împotriva unor contemporani ai săi, pe care autorul îi consideră la fel de talentați.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

Răspunsul corect se dovedește a fi (B). Se poate observa că propoziția în care apare expresia „punct nevralgic curios” nu oferă suficiente informații pentru a stabili corectitudinea acestui răspuns. În acea propoziție nu se menționează nicio discrepantă evidentă și nici nu se sugerează că cineva nu și-ar da seama de această discrepantă. Tot ce se poate deduce din fraza introductivă este că punctul nevralgic are de-a face cu scriitorii de secol XIX care acceptau ca adevărată imaginea pe care Watteau o oferise despre epoca sa. Ne dăm seama abia la finalul primului paragraf, din descrierea lui Watteau drept „personificarea spiritualului și amiabilului secol al XVIII-lea”, că această imagine zugrăvită de Watteau este una covârșitor pozitivă. În al doilea paragraf, ni se spune că „primele decade ale secolului al XVIII-lea, perioada creativității lui artistice, au fost o adevărată calamitate”. Abia aici putem remarca „discrepanța evidentă”. Dată fiind evidența sa, faptul că scriitorii din secolul al XIX-lea nu-și dădeau seama de ea poate fi privit ca surprinzător sau „curios”. Observați cum sensul unei expresii care apare în fraza introductivă a textului nu poate fi explicat până către finalul paragrafului al doilea.

Întrebări despre cum funcționează în context ceea ce spune autorul

Un cititor avizat trebuie să fie capabil să se descurce cu faptul că scriitorii, chiar și cei buni, nu explică de ce spun anumite lucruri în anumite locuri. Cititorul trebuie să poată extrage funcția pe care o au, în contextul unui text întreg, anumite expresii, propoziții sau chiar paragrafe. Uneori, autorul folosește indicii convenționale pentru a ghida cititorul cum să înțeleagă ceea ce se spune. Deși convenționale, astfel de indicii pot fi destul de subtile. Un cititor bun percepe aceste indicii și le folosește pentru a interpreta bucata de text pentru care sunt relevante.

Un exemplu de astfel de legături textuale care nu sunt explicite se întâlnește în următorul paragraf dintr-un text despre femeile-doctor din Evul Mediu. Mai întâi, pentru a plasa citatul în context: începe cu expresia „această practică frecventă”, care se referă la ceva discutat mai sus, în același paragraf. Potrivit autorului, există o practică răspândită printre istoricii Evului Mediu de a cita termenul de „femeie-doctor”, ori de câte ori apare în documente medievale, drept „moașă”.

Această practică frecventă pune în umbră faptul că, deși femeile nu aveau reprezentare legală în toate domeniile medicale, erau reprezentate într-o varietate de specialități ale comunității medicale largi. Un studiu solid al lui Wickersheimer și Jacquart demonstrează că, din 7.647 de doctori în Franța secolului al XV-lea, 121 erau femei. Dintre acestea, doar 44 erau identificate ca moașe, restul fiind medici, chirurgi, spițeri și alte feluri de tămăduitori.

În text nu există nicio explicație de ce autorul alege să citeze studiul lui Wickersheimer și Jacquart. Propoziția despre acest studiu pur și simplu o urmează pe precedentă. Cititorului nu i se spune explicit cum să conecteze informațiile din acea propoziție cu informațiile fie de dinainte, fie de după. Cu toate acestea, pentru cititorul antrenat, legătura este evidentă: studiul prezintă dovezi academice, documentate, pentru teza enunțată în propoziția anterioară, și anume că femeile erau reprezentate într-o varietate de specialități medicale.

De aceea, pentru întrebarea:

Autorul se referă la studiul lui Wickersheimer și Jacquart cu scopul de a:

- (A) *demonstră că, în Europa de vest medievală, erau recunoscute numeroase specialități medicale.*
- (B) *demonstră că femeile erau adesea slab reprezentate în studiile doctorilor medievali.*

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

- (C) arăta că moașele erau recunoscute oficial ca membri ai comunității medicale medievale.
- (D) arăta că, în *Evul Mediu*, moașele reprezentau doar o parte a comunității mai mari de femei-doctor.
- (E) arăta că existența moașelor poate fi documentată în Vestul Europei încă începând din secolul al XII-lea.

răspunsul corect este (D).

Acest lucru este adevărat chiar dacă autorul nu a spus ceva de genul: „Ca dovadă a acestui fapt, poate fi citat studiul lui Wickersheimer și Jacquart.” Este probabil ca cititorul care nu a făcut această legătură de unul singur să nu fi înțeles deloc această parte a textului. Pentru un astfel de cititor, referința autorului la studiul respectiv pare să fi venit de nicăieri.

Iată un exemplu care vă cere să înțelegeți modul în care autorul folosește indicii subtile pentru a sugera funcția unei părți a textului. Articolul pe care se pune întrebarea, spune, printre altele:

Criticii au fost de mult timp nedumeriți de contradicțiile interioare ale personajelor din tragediile lui John Webster. Filosoful antic grec Aristotel sugera că acest gen de contradicții sunt esențiale personalității tragice și, cu toate acestea, criticii revin mereu la acest element de inconsecvență, ca și cum ar fi o trăsătură excentrică proprie viziunii tragice a lui Webster.

Întrebarea vă cere:

Care dintre următoarele enunțuri redă funcția vizată de autorul textului prin aluzia sa la Aristotel?

- (A) Prezintă un punct de vedere consensual asupra tragediilor lui Webster, pe care autorul intenționează să-l susțină.
- (B) Susține sugestia autorului că modul în care Webster concepe tragedia nu este unul idiosincritic.
- (C) Oferă un exemplu de abordare a tragediilor lui Webster pe care autorul îl critică.
- (D) Stabilește similaritatea dintre abordările clasice și cele moderne asupra tragediei.
- (E) Susține afirmația autorului că tragedia elisabetană nu poate fi înțeleasă fără studiile academice recente.

Răspunsul corect este (B). Referirea la perspectiva lui Aristotel asupra tragediei introduce ideea că o viziune tragică asemănătoare lui Webster poate fi datată încă din Grecia antică. Deci viziunea lui Webster nu poate fi privită drept idiosincritică, mai puțin în cazul în care criticii sunt gata să susțină că părerea lui Aristotel este neimportantă. Însă ceea ce face autorul este să conserve autoritatea lui Aristotel, folosind-o ca să-i înfățișeze pe criticii menționați ca înșelându-se. Ceea ce spune autorul este că acei critici consideră elementul de „inconsecvență” din personajele lui Webster „ca și cum ar fi” unul excentric. Folosind expresia „ca și cum ar fi”, autorul sugerează că greșesc. Mai departe, autorul spune că acei critici „revin mereu” la acest element, semnaland astfel un soi de lipsă de răbdare față de încăpățânarea cu care criticii își susțin punctul de vedere eronat. Autorul folosește și expresia „și cu toate acestea”, sugerând că fac acest lucru în pofida dovezilor contrare evidente furnizate de Aristotel.

Pentru a înțelege cum funcționează acest tip de întrebare, observați cum oferă autorul o varietate de indicii pentru a-i sugera cititorului că referința la Aristotel este prezentată ca să susțină poziția, împărtășită de autor, că modul în care Webster concepe tragedia nu este unul idiosincritic. Indiciile se pot recunoaște, dar sunt subtile. Nu există o afirmare explicită a poziției autorului sau a modului în care este susținută de referirea la Aristotel.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

Când abordați întrebări despre scopul cu care autorul folosește un anumit cuvânt, expresie sau propoziție, gândiți-vă că, în afară de situația în care acel cuvânt, expresie sau propoziție vă sunt neclare, cel mai probabil ați înțeles deja care îi este rolul, atâta vreme cât ați trecut cu succes prin tot textul. Acest tip de proces este esențial și de obicei subtil, însă cititorii abili își exersează această deprindere de cele mai multe ori în mod automat și inconștient. O concluzie care decurge din acest fapt este că nu trebuie să căutați interpretări exagerate ale scopului cu care autorul folosește ceva în text. Cel mai probabil, l-ați recunoscut corect în procesul lecturii. Dacă nu puteți stabili pe loc care este rolul unui anumit cuvânt sau propoziție din text, recitiți contextul imediat. Într-un text bine scris, autorul vă furnizează de obicei toate indiciile de care aveți nevoie ca să înțelegeți rolul oricărei bucăți de text și nu este deloc probabil să ascundă aceste indicii la două sau chiar trei paragrafe distanță. De obicei, dacă recitiți textul din imediata apropiere a cuvântului sau expresiei respective, vă va dezvălui scopul acestora.

Întrebări care presupun recunoașterea de tipare sau trăsături analoge în contexte factuale diferite

O modalitate ca un cititor să demonstreze că a înțeles un tipar de informații prezentat într-un text (sau a felului în care cineva susține un caz sau un punct de vedere) este să recunoască un alt tipar (sau argument) ca fiind similar ca structură. De obicei, secțiunea de *Înțelegerea unui text scris* include și astfel de întrebări. Acest tip de întrebări vă vor îndruma spre o parte anume din text și vă vor cere să identificați printre variantele de răspuns ceva similar. Partea relevantă din text poate fi descrisă în termeni generali, iar această descriere trebuie să corespundă răspunsului greșit. De regulă, acești termeni generali pot fi de tipul:

- Un lucru este cauza altui lucru.
- Un lucru este o subcategorie a altui lucru.
- Un lucru este confundat cu un altul.
- Un anume tip de comportament este iresponsabil.
- Un lucru nu se ridică la un standard anume.
- O acțiune are consecințe opuse intențiilor sale inițiale.

Aceste exemple sunt date doar ca să ilustreze în mare felul de similaritate pe care va trebui să-l identificați. Ele nu sunt menite să sugereze că trebuie mai întâi să reformulați conținutul textului în acești termeni. Este crucial doar să înțelegeți în profunzime partea relevantă de text. Nu aveți nevoie de o formulare explicită, ba mai mult, veți irosi timp dacă încercați să o găsiți.

Pentru a vedea despre ce este vorba, să luăm mai întâi un exemplu simplu:

Care dintre următoarele este analoagă greșelii pe care autorul consideră că o fac istoricii atunci când folosesc termenul de „moașă” pentru a se referi la toate „femeile-doctor”?

- (A) Folosesc „măr” pentru „pară”.
- (B) Folosesc „biologie” pentru „știință”.
- (C) Folosesc „subordonat” pentru „superior”.
- (D) Folosesc „membru” pentru „nonmembru”.
- (E) Folosesc „instructor” pentru „participant”.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

Așa cum am văzut mai devreme, când am discutat o altă întrebare din acest set, autorul afirmă că, de câte ori găsesc termenul „femei-doctor” în documente medievale, istoricii înțeleg că înseamnă „moașe”. Însă formularea întrebării ne subliniază faptul că istoricii care pun pe picior de egalitate acești doi termeni comit o eroare. Autorul prezintă această eroare cu următoarele cuvinte: „Această practică frecventă pune în umbră faptul că, deși femeile nu aveau reprezentare legală în toate domeniile medicale, erau reprezentate într-o varietate de specialități ale comunității medicale largi.” Autorul dezvoltă această idee spunând că, într-un studiu despre doctorii medievali, din 121 de femei-doctor, doar 44 erau moașe, restul fiind chirurghi, spițeri și alte feluri de tămăduitori. Așadar, în termeni generali, această greșeală constă în confundarea unei categorii cu una dintre subcategoriile sale. Trebuie să identificați în variantele de răspuns pe cea care descrie aceeași eroare.

Răspunsul corect este (B). Cineva care confundă biologia cu știința ignoră faptul că în categoria numită „știință” sunt incluse multe alte subcategorii pe lângă biologie. Această persoană comite o eroare analogă celei pe care consideră autorul că o fac istoricii.

Observați că nu totul este analog între răspunsul (B) și faptul că istoricii folosesc termenul „moașe” pentru a se referi la toate femeile-doctor. De exemplu, termenii descriși în (B) se referă la discipline academice, nu la oameni. Pe de altă parte, termenii din (C) și (E) se referă la oameni, la fel ca cei folosiți de istorici. De ce, așadar, nu contează această similaritate? Pentru că faptul că se referă la oameni nu face parte din eroarea pe care o comit istoricii.

Încercând să găsiți erori similare, veți descoperi că niciuna dintre (A), (C), (D) sau (E) nu comit greșeala respectivă. Toate conțin o eroare și, în acest caz, se întâmplă să fie același tip de eroare. Toate confundă doi termeni, însă niciunul dintre aceștia nu îl conține pe celălalt, pe când istoricii folosesc doi termeni, dintre care unul îl include pe al doilea. Greșeala istoricilor este că nu înțeleg că nu toate femeile-doctor sunt moașe, deși toate moașele sunt doctori. Spre deosebire de aceasta, greșeala din (A), de exemplu, atunci când pune pe picior de egalitate merele cu perele, este că suprapune două categorii, dintre care niciuna nu o include pe cealaltă, nici măcar parțial.

Acum să luăm un exemplu mai complex. Într-un text care discută interacțiunile dintre Biroul pe probleme native ale Statelor Unite și tribul Oneida din Wisconsin, ni se spune că tribului i s-a oferit o sumă forfetară unică de 60.000\$ pentru fiecare membru în schimbul unei sume anuale pe viață de 0,52\$, prevăzută de tratatul Canandaigua. În continuare ni se spune că:

Delegații tribului Oneida au refuzat în unanimitate suma propusă, pe motiv că schimbarea unor prevederi ale tratatului ar putea pune în pericol multele cereri de înapoiere a pământurilor formulate în baza aceluiași tratat.

Acest refuz face obiectul următoarei întrebări:

Care dintre situațiile de mai jos este cel mai îndeaproape similară cu refuzul delegaților Oneida de a accepta suma de 60.000\$?

- (A) O universitate îi oferă unui student o bursă pe patru ani, cu condiția ca acesta să nu accepte o slujbă în afara universității. Studentul refuză oferta și merge la o școală diferită, pentru că suma oferită nu i-ar fi acoperit cheltuielile de subsistență.
- (B) O companie care încearcă să își reducă obligațiile salariale îi oferă unui angajat un bonus consistent dacă acesta acceptă să se pensioneze înainte de vreme. Angajatul refuză pentru că nu vrea să compromită un proces pe rol în cadrul căruia muncitorii solicită compensații financiare.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

- (C) *Părinții unei adolescente îi propun să o plătească la sfârșitul fiecărei luni pentru treburile casnice săptămânale pe care le face, în loc să o plătească săptămânal. Adolescenta refuză pentru că are obligații financiare pe care trebuie să le plătească la începutul lunii.*
- (D) *Un dealer de mașini îi oferă unei cliente o sumă de 500\$ dacă cumpără o mașină. Clienta refuză pentru că nu vrea să plătească taxe pentru această sumă și îi propune în schimb să îi scadă procentele proporțional aferente din fiecare rată lunară.*
- (E) *Un proprietar îi propune unei chiriașe să nu plătească chiria câteva luni, dacă acceptă să nu ceară, după cum este stipulat în contract, să i se zugrăvească apartamentul la fiecare doi ani. Chiriașa refuză pentru că asta ar presupune să zugrăvească apartamentul pe timpul ei.*

Care este exact situația delegaților Oneida care refuză suma unică? Este o acțiune (de a refuza o ofertă) care este motivată de un motiv anume, mai precis că a nu face acel lucru ar avea consecințe legale nedorite. Aceasta este o descriere generală a situației delegaților Oneida, însă se dovedește a fi o descriere care se aplică la fel de bine răspunsului corect, și **numai** răspunsului corect. Acesta este (B), similar fiind motivul pentru care o ofertă altfel generoasă este refuzată.

Observați că există și diferențe clare între situația delegaților și cea a angajatului. De exemplu, într-un caz refuzul aparține unor delegați care vorbesc în numele unui grup mai mare care ar putea fi afectat de această decizie, iar în celălalt caz refuză în nume propriu. Însă această diferență nu joacă niciun rol în alegerea răspunsului corect, chiar dacă poate părea una semnificativă. În primul rând, faptul că această decizie importantă care afectează întreg tribul Oneida este responsabilitatea unor delegați nu este subliniat nicăieri în text. Când discută refuzul lor de a accepta suma unică, textul se concentrează pe motivul invocat de acești delegați pentru a refuza. Ca atare, pe măsură ce textul prezintă situația, motivele refuzului devin aspectul esențial al situației, iar ca o altă situație să fie similară, trebuie să se asemene în privința acestui aspect. Doar răspunsul corect întrunește această condiție. Mai mult, observați că celelalte variante de răspuns se aseamănă cu răspunsul corect pentru că se referă la un singur individ, ceea ce înseamnă că nu se pune problema ca vreuna dintre ele să fie mai aproape de situația din text nici măcar în această privință.

De fapt, orice scenariu care este analog sau similar cu un altul **trebuie să fie diferit** în anumite privințe. Altfel, ar fi identic cu primul, nu doar analog. Deci este important să rețineți că răspunsul corect la acest tip de întrebare va fi cel care este **cel mai asemănător** sau **analog** cu ceva discutat în text, chiar dacă va diferi în multe privințe.

Întrebări despre atitudinea autorului

Autorii scriu texte dintr-o mulțime de motive. Pot scrie ca să informeze, prezentând doar ceea ce consideră a fi fapte, fără să sugereze ce cred sau simt despre acestea. Sau pot consemna ceea ce altcineva a considerat a fi fapte, fără să precizeze ce crede acea persoană despre ele sau care este propria părere a autorului. Însă, adesea, autorii scriu și cu alte scopuri în minte. De exemplu, pot scrie pentru a convinge cititorul de meritele unui anumit punct de vedere, caz în care vor scrie în așa fel încât cititorul să-și poată da seama că sentimentele lor sunt pozitive față de acel punct de vedere. La fel, ei pot scrie pentru a avertiza cititorul că o anumită perspectivă nu are niciun merit, în care caz vor face adesea comentarii care îi permit cititorului să înțeleagă care este atitudinea lor față de chestiunea respectivă. Ca atare, una dintre trăsăturile unui text de care cititorii abili vor ține cont este dacă autorul sugerează, fie printr-un anumit ton, fie prin alegerea anumitor cuvinte, că are o anumită atitudine față de materialul prezentat. Contează, de asemenea, dacă vreunul dintre cei menționați de către autor în

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

text sunt prezentați ca având o anumită atitudine față de vreun lucru din text. Toate acestea sunt importante în evaluarea textului. De exemplu, dacă atitudinea unui autor este de entuziasm nestăvilit, cititorul abil va citi cu prudență, fără a lua de bun tot ce spune autorul.

În secțiunea de *Înțelegere a textului scris*, veți întâlni întrebări care vă cer direct să identificați atitudinea autorului sau atitudinea celor discutați de autor. Un alt tip de întrebare vă poate cere să vă gândiți la anumite cuvinte sau expresii din text și să le identificați pe acelea care indică atitudinea autorului sau a persoanelor menționate de acesta față de un lucru discutat în text.

Când aveți de-a face cu o întrebare directă despre atitudine, trebuie să vedeți dacă textul conține indicatori de ton sau termeni de evaluare. De exemplu, uneori se întâmplă ca un ton inițial pozitiv să fie temperat mai apoi printr-o expresie care indică o anumită rezervă. La fel, un ton care inițial sugera că autorul nu este de acord cu ceva, poate fi moderat ulterior prin admiterea unei părți valoroase a aceluși lucru. Aceste lucruri vor fi reflectate de descrierea în ansamblu a atitudinii autorului și va trebui să alegeți răspunsul corect din variantele date. Iată o întrebare care ilustrează această idee:

Atitudinea autorului față de studiul lui Breen și Innes poate fi cel mai bine descrisă drept:

- (A) respingere condescendentă.
- (B) acceptare totală.
- (C) îndoială agresivă.
- (D) aprobare reținută.
- (E) confuzie sinceră.

Răspunsul corect este (D). Prima referire la Breen și Innes apare la începutul textului, în fraza:

În „Myne Owne Ground”, T.H. Breen și Stephen Innes contribuie semnificativ la o recentă și binevenită schimbare de la o analiză centrată pe albi la una centrată pe negri a rolului jucat de americanii de origine africană în era colonială a Americii.

Cuvântul „binevenită” indică o aprobare și, din moment ce se spune că Breen și Innes au contribuit semnificativ la ceva care este binevenit, atitudinea de aprobare se extinde și la ei și la studiul lor. Însă acesta nu este singurul indiciu al atitudinii autorului. Mai târziu, în text, autorul spune că Breen și Innes „nu pun suficient accent pe multele dovezi care indică faptul că legile cutumiare, care au fost incorporate doar treptat în legile statutare, au îngădit libertatea americanilor de culoare cu mult înainte de 1670...” Expresia „nu pun suficient accent” exprimă o critică adusă lui Breen și Innes și, ca atare, atitudinea de aprobare indicată de „binevenită” devine una reținută.

Alteori vi se poate cere să identificați într-un text cuvintele sau expresiile care indică atitudinea autorului. O întrebare de acest tip vă poate cere:

Care dintre următoarele perechi de cuvinte dezvăluie atitudinea autorului față de „teza” menționată în rândul 56?

- (A) „prejudecăți” (rândul 5) și „retoric” (rândul 6)
- (B) „a mânui” (rândul 7) și „falsificare” (rândul 17)
- (C) „închipuiri” (rândul 16) și „a avea de-a face” (rândul 19)
- (D) „extremism” (rândul 20) și „neplauzibil” (rândul 24)
- (E) „naiv” (rândul 35) și „erori” (rândul 42)

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

Răspunsul corect este (D). Așa cum este folosit în rândul respectiv, cuvântul „extremism” se aplică autorilor tezei menționate în rândul 56 și, indirect deci, și tezei în sine. În rândul 24, autorul folosește termenul „neplauzibil” pentru a caracteriza un aspect al tezei, și anume respingerea unei perspective tradiționale. Luate împreună, aceste două cuvinte relevă o atitudine marcat negativă a autorului față de teza în chestiune. Spre deosebire de răspunsul corect, în variantele de răspuns incorecte, cel puțin unul dintre termeni nu se referă la teza din rândul 56, deși pot ilustra o anumită atitudine a autorului. De exemplu, unul dintre răspunsurile greșite este „naiv” și „erori”.

Ambele cuvinte sunt buni indicatori de atitudine și ambii sunt folosiți de autori pentru a exprima o atitudine. Cu toate acestea, dacă ne uităm la rândul 35, descoperim că autorul folosește „naiv” pentru a caracteriza o poziție opusă tezei în chestiune și, de aceea, nu răspunde întrebării așa cum a fost ea formulată. Descoperind acest lucru, puteți exclude această variantă de răspuns, indiferent la ce se aplică „erori”.

Întrebări despre semnificația informațiilor adiționale

Cititorii abili citesc cu un ochi critic. Adică, pe măsură ce citesc demonstrația autorului în favoarea unei anumite poziții, nu primesc pasiv ce se găsește în text. Mai degrabă, ei evaluează plauzibilitatea, coerența și puterea argumentelor avansate de autor. Se pot chiar gândi la obiecții pe care le-ar avea împotriva celor susținute de autor. Sau se pot gândi la lucruri pe care autorul nu le-a menționat, dar care i-ar susține punctul de vedere. Sau s-ar putea gândi la întrebări al căror răspuns nu îl știu, dar care ar fi relevant de pus.

Acest test nu vă cere să vă veniți cu propriile argumente care să întărească sau să slăbească demonstrația autorului, ci include întrebări care vă cer să recunoașteți asemenea argumente. Vi se va cere să stabiliți dacă noile informații întăresc sau slăbesc un anumit argument adus în text. De obicei, întrebările vor folosi ca atare cuvintele „întăresc” sau „slăbesc”, însă pot folosi și cuvinte sau expresii sinonime, precum **sustin**, **ajută** sau **confirmă** o anumită poziție sau argument; sau **subminează**, **pun sub semnul întrebării** sau **pun la îndoială** o anumită poziție sau argument.

Următorul exemplu este o întrebare care vă cere să recunoașteți o slăbiciune a unei explicații propuse în text.

Care dintre următoarele, dacă ar fi adevărată, ar submina cel mai serios explicația propusă de autor în paragraful al treilea?

- (A) *O serie de specii de păsări cântătoare înrudite cu canarul trăiesc mai puțin decât acesta și nu cunosc neurogeneza.*
- (B) *S-a demonstrat că dimensiunea creierului mai multor tipuri de păsări zburătoare cu durată de viață asemănătoare celei a canarului variază în funcție de un ciclu de neurogeneză de doi ani.*
- (C) *Se știe că unele specii de păsări zburătoare similare ca dimensiune canarului au creierul mult mai greu decât canarul.*
- (D) *Canarii care au repertoriul de cântece mai complex decât media tind să aibă mușchi pentru zbor mai bine dezvoltăți.*
- (E) *Canarii cu creier mai mic și mai ușor decât media tind să rețină un repertoriu scăzut de cântece.*

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de înțelegere a unui text scris

Observați că formularea „dacă ar fi adevărată” înseamnă că trebuie să tratați fiecare variantă de răspuns ca fiind adevărată, cel puțin pentru a răspunde acestei întrebări. Nu trebuie să vă preocupe dacă este sau nu adevărată în realitate, nu acest lucru contează în selectarea răspunsului corect. Explicația din paragraful al treilea la care se referă întrebarea este explicația unui fenomen numit neurogeneză (aparitia de noi neuroni) care a fost observat la canari:

O posibilă explicație pentru această înlocuire continuă de celule nervoase ar putea fi pusă pe seama duratei de viață relativ lungi a canarului și a cerințelor pentru zbor. Creierul canarului ar fi mult mai mare și mai greu decât ar fi fezabil ca să zboare dacă ar trebui să care toate celulele de care are nevoie pentru a procesa și a reține toate informațiile adunate pe parcursul întregii vieți.

Cu alte cuvinte, neurogeneza s-ar datora, conform explicației, nevoii de a menține creierul canarului mic și ușor pentru ca acesta să poată zbura. Această explicație n-ar mai sta în picioare sau, cel puțin, ar trebui serios modificată, dacă răspunsul corect, (C), ar fi adevărat: „Se știe că unele specii de păsări zburătoare similare ca dimensiune canarului au creierul mult mai greu decât canarul.” Presupunând că această variantă este adevărată, nu mai este probabil să existe dificultăți de a zbura pentru canari, chiar dacă ar avea creierul mai greu decât îl au. În acel caz, nu cerințele impuse de zbor ar dicta dimensiunea redusă a creierului canarului și, de aceea, nu pot fi invocate ca explicație pentru neurogeneză, mecanismul prin care creierul canarului este menținut la dimensiuni reduse.

În acest exemplu, explicația depinde de adevărul unei supoziții. Informațiile suplimentare sugerează că această supoziție ar putea fi la fel de bine neadevărată. În alte întrebări care vă cere să identificați ce ar întări sau slăbi o idee din text, informațiile adiționale se pot referi la text în alte moduri. De exemplu, ar putea sugera că ceva care poate fi anticipat pe baza textului este adevărat și, de aceea, ar sprijini argumentul respectiv din text. Sau v-ar putea spune că ceva ce poate fi anticipat pe baza textului nu se poate sau nu este probabil să se întâmple, caz în care, argumentul din text ar fi subminat. Sau pot sugera că o generalizare pe care se bazează textul nu se susține în cazul particular în chestiune. Sau pot sugera că este improbabil ca un argument avansat în text să fie adevărat.

Ce trebuie să rețineți este că trebuie să căutați acele informații care au un impact asupra plauzibilității poziției, explicației, argumentului, dovezilor ș.a.m.d. precizate de întrebare. Nu este suficient că o anumită informație se referă la ceva menționat în text sau chiar la chestiunea anume din întrebare. Răspunsul corect trebuie să aibă un efect real asupra forței poziției respective.

Pe de altă parte, răspunsul corect nu trebuie să stabilească sau să demonteze definitiv poziția menționată în întrebare. Având în vedere că aceste întrebări se referă la ce ar întări sau slăbi un lucru spus în text, este suficient ca răspunsul corect să crească (pentru întrebări de tipul „**a întări**”) sau să descrească (pentru întrebări de tipul „**a slăbi**”) șansele ca argumentul sau poziția să fie adevărate.

GHID PENTRU ÎNȚELEGEREA ÎNTREBĂRILOR DE GÂNDIRE LOGICĂ

Argumente

- **Ce este un argument?**

Cele mai multe întrebări de gândire logică sunt concentrate pe argumente, care sunt seturi de enunțuri ce prezintă dovezi pe baza cărora se trage o concluzie. Aceste argumente sunt de regulă scurte și independente.

Să luăm acest exemplu elementar:

Sanda are o înaltă calificare și comitetul de angajare îi cunoaște bine activitatea. Prin urmare, ea va primi probabil o ofertă pentru un loc de muncă.

Acesta este un argument simplu. Sunt prezentate două dovezi. Acestea sunt **premisele** argumentului. Aceste premise sunt oferite în sprijinul punctului de vedere că Sandei i se va oferi probabil un loc de muncă. Aceasta este **concluzia** argumentului.

Să analizăm al doilea caz:

Computer Expert este o revistă foarte respectată, cu numeroși cititori, așa că acceptul pe care îl dă unor produse are o mare greutate pe piața de calculatoare electronice. Monitorul X2000 a fost de curând susținut de Computer Expert. Prin urmare, e de așteptat că vânzările monitorului X2000 vor crește substanțial.

În acest argument informația despre reputația revistei și numeroșii ei cititori servește ca bază pentru formularea unei **concluzii intermediare sau subsidiare**: că acceptul său are mare influență pe piață. Această concluzie intermediară în conjuncție cu premisa că X2000 a fost susținut de revistă furnizează motive pentru previziunea unei creșteri a vânzărilor. Această previziune este **concluzia principală sau generală** a argumentului.

- **Identificarea elementelor unui argument**

Un argument poate fi analizat prin identificarea diferitelor elemente componente și rolul pe care fiecare element îl joacă în cadrul său. Elementele de bază ale unui argument sunt premisele și concluziile. Așa cum am văzut deja, un argument poate avea una sau mai multe concluzii intermediare în plus față de concluzia generală.

Premisele apar în diferite forme. Unele sunt fapte precise, altele sunt definiții, iar altele sunt principii ample sau generalizări. Toate premisele au în comun faptul că sunt prezentate ca adevărate fără nicio altă susținere. Adică nu se încearcă, în cadrul argumentului, probarea sau justificarea lor. Prin contrast, o concluzie **nu** este pur și simplu asertată. O concluzie este prezentată ca justificându-se prin anumite premise. Astfel, concluzia unui argument poate fi atacată dacă nu este susținută în mod

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

adecvat de premise. (Premisele, de asemenea, pot fi atacate pe baza acurateții factuale, dar un demers de acest fel nu ține de logică.)

Un fapt care trebuie reținut despre premise și concluzii este că ele pot apărea în orice ordine. Premisele sunt prezentate pentru a susține o concluzie, dar acest lucru nu înseamnă că premisele vor preceda întotdeauna concluzia. Concluzia poate să apară la începutul, mijlocul sau sfârșitul unui argument. Să analizăm următoarele exemple:

Doina este cu mult mai abilă decât Victor în a asigura sprijinul financiar de care are nevoie programul „Voluntarii pentru alfabetizare”, dar Doina nu are înclinația lui Victor de a îndepărta pe cei mai dedicați voluntari din acest program. Prin urmare, ar fi în avantajul programului „Voluntarii pentru alfabetizare” dacă Doina ar lua locul lui Victor ca director.

Doina este cu mult mai abilă decât Victor în a asigura sprijinul financiar de care are nevoie programul „Voluntarii pentru alfabetizare”. Prin urmare, ar fi în avantajul programului „Voluntarii pentru alfabetizare” dacă Doina ar lua locul lui Victor ca director, mai ales pentru că Doina nu are înclinația lui Victor de a îndepărta pe cei mai dedicați voluntari din acest program.

Ar fi în avantajul programului „Voluntarii pentru alfabetizare” dacă Doina ar lua locul lui Victor ca director, deoarece Doina este cu mult mai abilă în a asigura sprijinul financiar de care are nevoie programul, iar Doina nu are înclinația lui Victor de a îndepărta pe cei mai dedicați voluntari din acest program.

Toate aceste trei exemple prezintă același argument. În fiecare exemplu, concluzia este că Programul „Voluntarii pentru alfabetizare” ar avea de câștigat dacă Doina ar lua locul lui Victor ca director, iar această concluzie este susținută de aceleași două premise. Dar, în fiecare exemplu, argumentul este exprimat în mod diferit, cu așezarea concluziei la sfârșit, la mijloc sau respectiv, la început. Este deci important să ne concentrăm pe rolul pe care îl joacă fiecare enunț în cadrul întregului argument. Poziția în cadrul argumentului pur și simplu nu contează.

Un alt fapt de reținut este și prezența cuvintelor indicatoare care marchează rolul pe care îl au enunțurile în cadrul argumentului. De exemplu, „prin urmare” precede adesea concluzia; acesta este un indicator obișnuit de concluzie. La fel sunt și „astfel”, „din acest motiv”, „deci”, „în consecință”, „de aici decurge că”, „se poate conchide că” și numeroase altele. La fel, și premisele sunt adesea precedate de cuvinte indicatoare dintre care cele mai tipice sunt „deoarece”, „pentru că”. Totuși, nu vă bazați în mod necritic pe aceste cuvinte indicatoare. Pot fi înșelătoare, mai ales în cazul argumentelor complexe care s-ar putea să conțină unul sau mai multe subargumente. Nu există vreun mod absolut mecanic de identificare a rolurilor diferitelor enunțuri din cadrul unui argument.

Este demn de menționat că, în formularea unui argument, oamenii nu se limitează la prezentarea concluziei și a enunțurilor care o susțin. De asemenea, argumentele scurte din întrebările de gândire logică conțin adesea enunțuri care nu sunt nici premise, nici concluzii. Este vorba de enunțuri care indică motivația pentru construirea argumentului, enunțuri care transmit informații de fundal și enunțuri care identifică poziția împotriva căreia se plasează argumentul. Așa că să nu asumăm că tot ceea ce nu e parte a concluziei argumentului funcționează ca suport al acelei concluzii.

• **Cum se desfășoară argumentul**

De îndată ce ați identificat premisele și concluzia, următorul pas este să vă clarificați exact asupra modului în care se desfășoară argumentul; adică cum realmente se presupune că întemeierile oferite concluziei ar trebui să o susțină. Înțelegerea modului de desfășurare a argumentului este un pas crucial pentru a răspunde la multe dintre întrebările de tipul testului de verificare a raționamentului logic. Printre acestea se numără întrebările care vă cer să identificați o tehnică de raționare folosită în argument, întrebări care vă cer să găsiți modul, schema sau structura de raționare utilizat(ă) în două argumente distincte și o varietate de alte tipuri de întrebări.

A determina cum decurge un argument înseamnă a discerne corect modul în care premisele sunt menite să susțină concluzia generală. Să analizăm, de exemplu, argumentul prezentat mai sus despre Voluntarii în programul pentru alfabetizare, în care se conchide că programul ar avea de câștigat dacă Doina ar lua locul lui Victor ca director. În sprijinul acestei concluzii sunt oferite două considerații: una afirmând superioritatea Doinei în asigurarea sprijinului financiar și alta acuzându-l pe Victor că are mai degrabă înclinația de a îndepărta pe voluntarii cei mai devotați. Aceste două considerații sunt împreună relevante pentru concluzie deoarece, toate celelalte lucruri contând la fel, programul are avantajul unui director care se pricepe mai bine la colectarea de fonduri și este probabil mai puțin înclinat să îndepărteze voluntarii. Fiecare dintre aceste considerații sprijină concluzia, iar întemeierea oferită de una este complet independentă de întemeierea oferită de cealaltă.

În alte argumente, modul în care premisele întemeiază concluzia este mult mai complex. Să analizăm exemplul următor:

Anii 1917, 1937, 1956, 1968, 1979 și 1990 sunt toți notabili pentru modul în care s-au desfășurat atât mișcărilor populare ale vremii, cât și activitatea apropiată de maximum a petelor solare. Când sunt multe pete în soare, în aerul respirat de oameni are loc o creștere bruscă de ioni cu încărcare electrică pozitivă și se știe că ionii cu încărcare pozitivă îi fac pe oameni anxioși și iritabili. Prin urmare, e probabil ca petele solare să fi fost realmente un factor de declanșare a mișcărilor populare.

Concluzia acestui argument, marcată de indicatorul „Prin urmare”, este că e probabil ca activitatea petelor solare să fi fost realmente un factor de declanșare a mișcărilor populare. Există trei premise. Prima ne vorbește despre anii specifici în care au avut loc atât o puternică activitate a petelor solare, cât și mișcări populare. Celelalte două sunt generalizări: că se produce o creștere bruscă de ioni pozitivi în aer în timpul activității petelor solare și că ionii cu încărcătură pozitivă îi fac pe oameni *anxioși* și iritabili.

Așadar, cum se derulează acest argument? Prima premisă oferă un sprijin direct concluziei, dar acest sprijin este foarte slab, constând în dovezi circumstanțiale. A doua și a treia premisă nu sprijină fiecare direct concluzia, ci doar împreună. Dacă aceste două premise sunt adevărate, ele contribuie deopotrivă în a stabili că petele din soare sunt un factor cauzal de creștere a iritabilității. Remarcați că încă nu există nicio legătură între petele din soare și mișcărilor populare. Totuși, este oarecum plauzibil că o creștere a iritabilității face mai probabilă izbucnirea mișcărilor populare, iar argumentul asumă, în mod tacit, acest lucru.

Deci, dacă asumăm acest lucru, putem observa legătura dintre petele solare și mișcărilor populare. Acest fapt întărește dovezile furnizate de prima premisă.

Date suplimentare: Puteți afla mai multe despre rolul asumpțiilor în argumentare în discuția de la paginile 63-67.

• **Întrebări vizând modul cum se desfășoară argumentul**

Testul poate să cuprindă întrebări care vă cer să vă referiți la modul în care un argument se desfășoară în general, la rolul logic pe care îl joacă o anumită parte a argumentului sau la pașii logici pe care îi face un participant la dialog atunci când răspunde altuia. Înțelegerea modului în care se derulează un argument relevant vă pune în situația de a răspunde la aceste tipuri de întrebări. Mai jos se discută pe scurt trei exemple.

Exemplul 1

Se știe că veverițele brune fac găuri în coaja arțarilor de zahăr și consumă seva copacilor. Deoarece seva arțarilor de zahăr este compusă esențialmente din apă cu o concentrație mică de zahăr, veverițele caută fie apă, fie zahăr. În locurile unde cresc arțarii de zahăr apa se găsește și în alte surse, așa că veverițele nu și-ar da osteneala să roadă coaja pentru a face găuri doar pentru apă. Prin urmare, ceea ce caută probabil veverițele e zahărul.

Cerința construită pe baza acestui argument este pur și simplu:

Argumentul procedează prin

Concluzia acestui argument e ușor de identificat: veverițele brune fac găuri în scoarța arțarilor probabil ca să ia zahărul conținut în seva lor. Argumentul ajunge la această concluzie mai întâi remarcând că, deoarece seva conține esențialmente apă și zahăr, veverițele caută una dintre cele două componente. Argumentul continuă prin a respinge ideea că veverițele ar căuta apa pe motiv că apa se poate obține cu efort mult mai mic în zona în care cresc arțarii de zahăr.

Odată ce v-ați dat seama cum se desfășoară argumentul, veți fi pregătiți să analizați opțiunile de răspuns pentru a găsi cea mai bună caracterizare a modului de raționare din argument. În acest caz particular, cea mai bună caracterizare este:

respingerea unei explicații alternative posibilă pentru un fenomen observat

Aceasta nu este singura cale de a descrie modul cum se derulează argumentul și s-ar putea să nu fie descrierea pe care ați fi dat-o. Dar este o caracterizare exactă și deci este un răspuns corect. Așa că, la analiza opțiunilor de răspuns, rețineți că răspunsul corect poate să fie doar unul din modurile acceptabile de a discuta lucrurile.

Exemplul 2

Pentru a stabili primele de asigurare auto a unui șofer, companiile de asigurare calculează diferiți factori de risc; cu cât factorii de risc cresc, cu atât crește și prima. Anumiți factori, precum vârsta șoferului și istoria accidentelor lui, joacă un rol important în aceste calcule. Totuși, aceste prime ar trebui să crească și odată cu frecvența cu care o persoană șofează. În definitiv, șansele ca o persoană să fie implicată într-un accident cresc proporțional cu numărul dărilor când persoana șofează.

Întrebarea formulată pe baza acestui argument este:

Ce rol joacă în argument susținerea că primele de asigurare ar trebui să crească odată cu frecvența cu care șofează cineva?

Primul pas în determinarea modului de desfășurare a unui argument este identificarea concluziei. Pentru a face acest lucru, găsiți poziția care este cel mai bine susținută de argument.

Expresia, „în definitiv” de la începutul celui de-al patrulea enunț indică faptul că enunțul care-i urmează funcționează ca premisă. Această premisă spune, în esență, că frecvența cu care o persoană șofează este un factor de risc de a fi implicat într-un accident în trafic. Știm din primul enunț că factorii de risc contează în stabilirea primei de asigurare pentru un șofer: cu cât cresc factorii de risc, cu atât crește prima de asigurare. Dacă punem toate acestea cap la cap, observăm că argumentul este construit să susțină poziția exprimată în enunțul al treilea: „aceste prime ar trebui să crească și odată cu frecvența cu care o persoană șofează”.

Deci susținerea că primele de asigurare ar trebui să crească odată cu frecvența cu care șofează cineva este concluzia argumentului. Opțiunea de răspuns care exprimă acest lucru, într-un fel sau altul, este răspunsul corect.

Exemplul 3

Zaharia: Termenul „frescă” se referă la vopseaua care a fost aplicată pe tencuiala umedă. Odată uscată, o frescă păstrează neștersă vopseaua pe care a aplicat-o pictorul în această manieră. Din păcate, adăugirile făcute ulterior de alți pictori au ascuns lucrarea de frescă originală făcută de Michelangelo în Capela Sixtină. Prin urmare, pentru a restaura pictura lui Michelangelo în Capela Sixtină la aspectul pe care l-a intenționat Michelangelo, trebuie răzuit totul în afară de lucrarea originală.

Ștefan: Dar era un lucru foarte obișnuit ca pictorii din perioada lui Michelangelo să adauge detalii pictate la propria lor frescă după ce aceasta s-a uscat.

Cerința corespunzătoare este:

Ștefan îi răspunde lui Zaharia prin

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Zaharia ne spune că fresca lui Michelangelo din Capela Sixtină a suferit adăugiri făcute ulterior de alți pictori. De aici, el susține că totul, în afară de fresca originală a lui Michelangelo, trebuie răzuit dacă pictura e să arate așa cum a intenționat Michelangelo să arate.

Răspunsul lui Ștefan clarifică faptul că pentru pictorii din epoca lui Michelangelo o frescă, așa cum era executată inițial, nu avea neapărat aspectul pe care îl intenționase autorul. Așa că răspunsul lui Ștefan indică și pune la îndoială o presupunere din argumentul lui Zaharia. Această presupunere este că Michelangelo nu a făcut adăugiri la propria sa lucrare pentru a-i da picturii aspectul pe care dorea el să îl aibă.

Dacă vă uitați la opțiunile de răspuns veți găsi această propoziție printre ele:

punerea la îndoială a presupunerii pe care se bazează concluzia lui Zaharia

Această formulare caracterizează în mod corect modul în care Ștefan procedează pentru a-i răspunde lui Zaharia.

Un aspect de luat în considerare

- Argumentele variază considerabil în putere, adică în măsura în care concluziile lor sunt justificate de premise. În caz extrem – cazul unui argument „deductiv valid” (adică concludent) – adevărul concluziei este complet garantat de adevărul premiselor. Cu alte cuvinte, oricine acceptă acele premise este astfel obligat să accepte și concluzia. În cele mai multe cazuri, totuși, relația dintre premise și concluzie nu este așa de strictă: premisele furnizează niște motive pentru acceptarea concluziei, dar aceste motive nu sunt irefutabile. Cu alte cuvinte, cineva ar putea accepta toate premisele unui asemenea argument fără să-i accepte din punct de vedere logic concluzia.

▪ Identificarea concluziei principale a unui argument

Unele exerciții vă prezintă un argument și vă cer să identificați concluzia lui principală. În exercițiile de acest tip, concluzia este realmente schițată în argument, dar adesea este afirmată cumva indirect, iar uneori nu este semnalată sub forma standard a unei concluzii - prin cuvinte indicatoare cum ar fi „prin urmare” sau „deci”. Pentru a identifica concluzia, așadar, e nevoie să vă uitați cu atenție la ceea ce semnifică enunțurile din argument și la cum se leagă ele unul de altul. Descoperiți care este punctul de vedere pe care argumentul încearcă să îl stabilească și excludeți orice enunț care, direct sau indirect, furnizează temeieri pentru acel punct de vedere. Trebuie să eliminați și enunțurile care doar stabilesc un context sau furnizează informații de fundal.

Un exemplu

Un ziarist: Evident că, deși unele animale sunt pur carnivore, niciunele n-ar putea supraviețui fără plante. Dar dependența este reciprocă. Multe specii de plante nu ar exista dacă n-ar fi animale care să le polenizeze, să le fertilizeze și să le răspândească semințele. De asemenea, activitatea de fotosinteză a plantelor ar consuma bioxidul de carbon din atmosfera Pământului dacă nu ar fi constant completată de expirarea animalelor, de gazele de la motoare, și de fumul de la focuri, multe aprinse de ființe umane.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Întrebarea vă cere să aflați:

Care dintre următoarele variante de răspuns exprimă cel mai bine concluzia principală a argumentului ziaristului?

Deci, cum se abordează o astfel de întrebare? Mai întâi citiți întregul argument, de la cap la coadă, cu atenție. S-ar putea ca tipul de argument să vă fie familiar. Argumentul este orientat către un punct de vedere sau o poziție care are două părți: una foarte directă, care este pur și simplu enunțată, și una mai puțin evidentă, pe care argumentul se străduiește din greu să o stabilească. Prima frază a argumentului prezintă direct partea din punctul de vedere sau poziția în favoarea căreia se argumentează. A doua expresie enunță complet punctul de vedere sau poziția în cauză. A treia și a patra frază dezvăluie partea mai puțin evidentă a punctului de vedere sau poziției.

Să presupunem că după citirea argumentului nu vă dați seama exact de modul în care se desfășoară argumentul. Ce veți face atunci? S-a putea să vă fie de ajutor parcurgerea argumentului enunț cu enunț și să vă întrebați despre fiecare enunț pe rând: „Este acest enunț susținut de vreun alt enunț?” Dacă da, enunțul este fie o concluzie intermediară trasă pentru a susține concluzia principală, fie chiar concluzia principală. Dacă enunțul nu este susținut de nimic altceva în argument, întrebați-vă dacă nu cumva el însăși furnizează sprijin pentru vreun alt enunț. Dacă da, el este o premisă a argumentului, iar enunțul căruia îi furnizează susținere este fie concluzia principală, fie o concluzie intermediară.

În argumentul ziaristului, primul enunț nu este susținut de nimic altceva spus în argument. Dar el oferă susținere celui de-al doilea enunț prin stabilirea unei părți din dependența la care se referă cel de-al doilea enunț. Așa că al doilea enunț poate fi candidat pentru concluzia principală a argumentului. Dacă, în continuare, analizați enunțurile trei și patru, veți constata că niciunul nu este susținut de nicio altă parte din argument și că fiecare susține separat enunțul doi stabilind cealaltă parte a dependenței reciproce. Deoarece totul în argument este orientat către susținerea celui de-al doilea enunț, e clar că al doilea enunț exprimă concluzia principală a argumentului.

Al doilea enunț afirmă concluzia principală într-o manieră oarecum abreviată, prin faptul că nu exprimă clar ce se înțelege prin „dependență”. Dar, după ce am analizat argumentul, recunoaștem imediat că cele ce urmează constituie o formulare clară a concluziei:

La fel cum supraviețuirea animalelor depinde de existența plantelor, și supraviețuirea plantelor depinde de existența animalelor.

Răspunsurile incorecte sunt adesea reformulări ale unei premise. De exemplu, următorul răspuns incorect este o reformulare parțială a enunțului patru din argumentul ziaristului.

Activitatea omului este parte din ceea ce împiedică plantele să consume oxigenul din atmosfera Pământului de care atât plantele cât și animalele depind.

Alte răspunsuri incorecte pot să afirme ceva ce poate fi dedus din enunțurile din argument, dar care nu este concluzia principală a argumentului. Iată un astfel de exemplu pe baza argumentului ziaristului:

Compoziția chimică a Pământului și atmosfera sa depind, cel puțin într-o oarecare măsură, de existența și activitatea animalelor care populează Pământul.

Câteva aspecte de luat în considerare

- Dacă în argument există un „astfel” sau „prin urmare” nu presupuneți că aceste cuvinte introduc concluzia principală a argumentului. Adesea, ele indică mai degrabă o concluzie intermediară decât pe cea principală.
- La întrebări care vă cer să identificați concluzia principală este în general posibil să vă formați o idee destul de exactă despre cum va suna răspunsul chiar înainte de a analiza variantele de răspuns oferite. Acest mod de a proceda face posibilă selectarea răspunsului corect cu mare eficiență. Ar trebui, de asemenea, să încercați să vă faceți o idee precisă despre concluzia principală, pentru că unele dintre răspunsurile incorecte s-ar putea să fie doar puțin inexacte. De exemplu, dacă concluzia adevărată este ceva ce e probabil adevărat, un răspuns incorect poate exprima ceva ce este în mod clar adevărat. Această alegere este incorectă pentru că merge dincolo de concluzia reală.

Identificarea modurilor, schemelor sau structurilor de raționare în argumente

---

Există un alt tip de întrebare care vă testează abilitatea de a determina modul cum se desfășoară un argument. El începe cu un argument și apoi vă cere să alegeți dintre variantele de răspuns argumentul care este cel mai asemănător în modul de raționare cu argumentul inițial (sau de referință). Întrebările sunt ele însele formulate într-o varietate de moduri, incluzând:

Care dintre modurile de raționare din următoarele argumente este cel mai asemănător cu cel din argumentul de mai sus?

Care dintre următoarele argumente este cel mai asemănător ca mod de raționare cu argumentul de mai sus?

Pentru a răspunde la acest gen de întrebare nu trebuie să faceți o descriere verbală a tiparului de raționament. Aveți nevoie doar de o înțelegere intuitivă solidă a structurii logice a argumentului de referință: care este concluzia și cum premisele susțin împreună concluzia.

Aceste întrebări ne cer să identificăm ceva în structura logică, care este chiar modul în care premisele se potrivesc pentru a susține concluzia. Așa că nu acordați nicio atenție asemănărilor sau deosebirilor dintre informațiile de conținut și cele de fundal care nu se regăsesc în premise sau în concluzie. De asemenea, nu trebuie să vă preocupe modul specific în care este construit argumentul, cum ar fi ordinea în care premisele și concluzia sunt prezentate.

Un exemplu

Toate minele de tanzanit cunoscute se află în Tanzania. Prin urmare, pentru că Anastasia colecționează numai pietre de tanzanit este improbabil să fi colecționat vreo piatră care nu este originară din Tanzania.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Se pune întrebarea:

Care dintre cele de mai jos este cel mai asemănător ca mod de raționare cu argumentul de mai sus?

Care este structura raționamentului în argumentul de referință? Sunt două premise, cea despre minereuri de tanzanit și cea despre obișnuințele de colecționat al Anastasiei. Există și o concluzie: este improbabil ca Anastasia să fi colecționat vreo piatră care să nu fi provenit din Tanzania. Remarcați că în concluzie se spune că ceva e improbabil să se întâmple, nu că în mod sigur nu se va întâmpla. Concluzia este probabil formulată în acest fel pentru că premisa vorbește despre minereuri cunoscute ale acelui mineral, lăsând deschisă posibilitatea ca să existe minereuri nedescoperite încă în afara Tanzaniei.

Dar remarcați și faptul că argumentul este destul de puternic. Premisele dau o bază rezonabilă de acceptare a concluziei: dacă premisele sunt adevărate, singura cale ca Anastasia să fi colecționat o piatră care să nu fie din Tanzania este doar dacă s-a descoperit tanzanit cândva în afara Tanzaniei sau dacă ea va începe să colecționeze și alte tipuri de pietre în viitor.

Pasul următor este analizarea variantelor de răspuns și găsirea celui cu același tipar de raționare.

Să încercăm cu această variantă de răspuns:

Broaștele sunt singurele animale despre care se știe că trăiesc în laguna din Insula Sugrumată. Bufnițele de pe Insula Sugrumată nu mănâncă nimic în afară de broaștele de pe insulă. Prin urmare, este improbabil ca bufnițele să mănânce vreun animal care trăiește în afara lagunei.

Este acest mod de raționare asemănător cu cel despre tanzanit? Concluzia are aceeași formă: spune că ceva este improbabil să se întâmple, la fel ca și concluzia din argumentul de referință. În plus, acest argument, la fel ca și argumentul de referință, are o premisă care se limitează să vorbească despre ceea ce se știe ca fiind adevărat, prin urmare lasă deschisă posibilitatea unor cazuri diferite de cele cunoscute până acum. În plus, a doua premisă este de natură exclusivă: acolo unde argumentul de referință spune „numai”, acest argument spune „nimic în afară de”. Așa că există câteva asemănări între părțile importante ale celor două argumente.

Totuși, în timp ce argumentul de referință este destul de puternic, acest argument are defecte serioase. Remarcați că cele două premise nu exclud posibilitatea existenței unor broaște pe Insula Sugrumată care să nu trăiască în lagună. Așa că apare o probabilitate destul de mare ca bufnițele de pe Insula Sugrumată să se hrănească cu broaște care nu trăiesc în lagună. Concluzia acestui argument este foarte puțin, dacă nu chiar deloc, susținută de premise. Dacă modul de raționare ar fi în acest argument foarte apropiat de cel din argumentul de referință, premisele sale ar susține la fel de puternic concluzia. Așa că acest nu poate fi răspunsul corect.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Să încercăm altă variantă de răspuns:

Singurele broaște descoperite până acum pe Insula Sugrumată trăiesc în lagună. Hrana bufnițelor de pe Insula Sugrumată este alcătuită pe de-a-ntregul din broaștele de pe insulă, astfel că bufnițele probabil nu o să mănânce niciodată vreun animal care trăiește în afara lagunei.

Și aici, concluzia are forma potrivită: ne spune că ceva este improbabil să se întâmple. În plus, acest argument are o premisă care se limitează să vorbească despre ceea ce se cunoaște. Mai mult, a doua premisă are o natură exclusivă.

În acest caz, premisele susțin concluzia în același fel ca și în argumentul de referință. Acest argument poate fi parafrizat într-o manieră paralelă cu argumentul de referință. Toate broaștele cunoscute pe Insula Sugrumată trăiesc în lagună. Bufnițele de pe Insula Sugrumată se hrănesc doar cu broaște. Este, prin urmare, improbabil ca o bufniță de pe Insula Sugrumată să mănânce vreodată un animal care nu trăiește în lagună. Astfel, modul de raționare din cele două argumente este în esență la fel.

CE SE POATE DERIVA LOGIC DIN INFORMAȚIA FURNIZATĂ

Multe exerciții de gândire logică testează abilitatea de a determina ce este susținut de un set de date puse la dispoziție. Aceste exerciții vă cer să alegeți un enunț care poate într-un fel sau altul să fie inferat din datele puse la dispoziție. Așa că, de fapt, vi se cere să distingeți între poziții care sunt susținute de informația care v-a fost dată și poziții care nu sunt susținute de acea informație. Aceste exerciții apar în forme variate.

- **Identificarea unei poziții care este stabilită în mod concludent de informația furnizată.**

Unele întrebări testează abilitatea de a identifica ce poate fi derivat logic din anumite dovezi sau informații. Pentru acest gen de întrebări, vi se va oferi informația care furnizează un sprijin **concludent** pentru una dintre variantele de răspuns. O formulare tipică pentru acest tip de întrebări include:

Dacă enunțurile de mai sus sunt adevărate, care dintre cele de mai jos trebuie să fie adevărat?

Care dintre enunțurile de mai jos se poate deduce logic din enunțurile de mai sus?

Pentru aceste întrebări, căutați ceva ce este **garantat** adevărat de informația care vi s-a dat. Ceea ce înseamnă că răspunsul corect va fi un enunț care **trebuie** să fie adevărat dacă informația dată este adevărată. Răspunsurile incorecte pot să fie parțial susținute de informație, dar această susținere

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

este neconcludentă. Cu alte cuvinte, un răspuns incorect ar putea fi fals chiar dacă informația furnizată ar fi adevărată.

Un exemplu

Orice obiect de la reduceri cumpărat poate fi returnat magazinului contra unui credit la magazin, dar nu pentru restituirea sumei echivalente prețului de cumpărare. Toate aparatele casnice și echipamentul de grădină sunt la reduceri împreună cu unele unelte de construcție.

Se pune întrebarea:

Dacă enunțurile de mai sus sunt adevărate, care dintre cele de mai jos trebuie să fie adevărat de asemenea?

Remarcați că enunțurile au un element comun: vorbesc despre obiecte aflate la reduceri. Acest element comun vă permite să combinați fragmente de informație pentru a trage o concluzie. De exemplu, deoarece toate aparatele casnice sunt obiecte aflate la reduceri, puteți trage concluzia că orice aparat casnic cumpărat poate fi returnat pentru un credit la magazin. Pentru că, pe baza acestor enunțuri, se pot trage mai multe concluzii ca aceasta, nu puteți stabili răspunsul corect fără să citiți toate variantele de răspuns. Așa că trebuie să treceți prin variantele de răspuns pentru a găsi una care trebuie să fie adevărată dacă enunțurile sunt adevărate.

O variantă sună așa:

Niciun fel de echipament de grădină nu se poate returna odată cu restituirea sumei echivalente prețului.

Ni se spune că orice piesă de echipament de grădină este la reduceri și că obiectele aflate la reduceri **nu** pot fi returnate cu restituirea sumei echivalente prețului de cumpărare. Așa că trebuie să fie adevărat că orice piesă de echipament de grădină nu poate fi returnată cu restituirea contravalorii prețului de cumpărare. Acesta este răspunsul corect.

Pentru a face o comparație, să analizăm o altă variantă de răspuns:

Unele unelte de construcție nu pot fi returnate în schimbul unui credit la magazin.

Pentru a elimina acest răspuns, trebuie să observați că nu e nevoie ca el să fie adevărat dacă enunțurile din argument sunt adevărate. În mod evident, nu este nevoie să fie adevărat în ceea ce privește uneltele de construcție care sunt la reduceri - enunțurile ne garantează că acele unelte de construcție se pot returna contra unui credit la magazin. În ceea ce privește restul uneltelor de construcție, cele care nu sunt la reduceri, nu există nicio indicație cum că nu ar putea fi returnate

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

contra unui credit la magazin. Pe baza celor asertate de enunțuri, este posibil, și chiar probabil, ca acele unelte să poată fi returnate contra unui credit la magazin. Acest răspuns, este deci incorect.

În acest exemplu, vi s-a dat un set de enunțuri care nu par să conducă la o anumită concluzie. Este la latitudinea dumneavoastră să determinați implicațiile acelor enunțuri. Totuși, în alte cazuri, informația pare să fie concepută pentru a conduce cititorul către o anumită concluzie nespecificată. În astfel de cazuri, răspunsul corect ar putea fi chiar acea concluzie nespecificată, dacă decurge logic din informația furnizată, sau ar putea fi alt enunț care decurge logic din acea informație.

Câteva aspecte de luat în considerare

- Pentru ca o susținere să decurgă logic dintr-o anumită informație, acea informație trebuie să garanteze că susținerea este adevărată. Nu este suficient ca informația să susțină puternic enunțul; trebuie să confirme enunțul.
- Răspunsurile incorecte la întrebarea despre ce decurge logic pot fi enunțuri care sunt susținute oarecum de informația dată, dar, cu toate acestea, **ar putea** fi false chiar dacă informația este corectă.
- Adesea, răspunsurile sunt incorecte pentru că duc lucrurile un pas mai departe decât o susțin datele. Ar putea fi enunțuri care sunt prea generale; de exemplu, ar putea spune „toate,” în timp ce datele susțin doar „cea mai mare parte” din enunț. Sau, acolo unde o propoziție susține „ceva probabil” , un răspuns incorect spune că „există”. Sau unde o propoziție susține „toate cazurile cunoscute” , un răspuns incorect va spune „toate cazurile”.
- Rețineți că un enunț simplu sau limitat poate fi un răspuns corect chiar dacă informația susține și o afirmație mai puternică. Dacă pe baza informației se poate trage concluzia că se va ține un festival în fiecare lună, atunci acea informație susține concluzia că se va ține un festival în luna iunie.

Identificarea unei poziții susținute de informația furnizată

Unele întrebări vă vor cere să identificați o poziție susținută de un ansamblu de date, dar susținerea nu va fi concludentă. Aceste întrebări ar putea să fie formulate după cum urmează:

Care dintre următoarele enunțuri este cel mai puternic susținut de informația de mai sus?

Care dintre următoarele enunțuri poate fi cel mai rezonabil inferat pe baza informației de mai sus?

Dacă enunțurile de mai sus sunt adevărate, pe care dintre următoarele îl susțin cel mai puternic?

Pentru astfel de întrebări, în general, nu vi se va oferi un argument, ci pur și simplu doar informația. Sarcina dumneavoastră este să evaluați acea informație și să și să faceți distincția între varianta de răspuns care este puternic susținută de acea informație (răspunsul corect) și variantele de răspuns care nu sunt semnificativ susținute de informație (răspunsurile incorecte).

Un exemplu

Analizați următoarele informații:

Pentru scăderea acidității, oamenii ar trebui să evite să ia carbonat de calciu în doze mai mari de jumătate de gram, deoarece, în ciuda capacității sale de a neutraliza acizii din stomac, carbonatul de calciu poate crește nivelul de calciu din sânge și astfel să afecteze funcționarea rinichilor. Mai mult decât atât, doar jumătate de gram poate stimula producția de gastrin, un hormon din stomac care declanșează secreția de acid.

Vi se pune întrebarea:

Care dintre următoarele enunțuri este cel mai puternic susținut de informația de mai sus?

La astfel de întrebări, nu ar trebui să vă așteptați ca răspunsul corect să derive în sens strict logic din informația dată, dar ar trebui să vă așteptați ca informația să aducă o justificare puternică a răspunsului corect. Când abordați o întrebare de acest gen, ar trebui să remarcați orice legătură evidentă între faptele prezentate, dar nu are sens să formulați o presupunere despre cum anume va suna răspunsul corect. O abordare logică ar fi să citiți textul cu atenție și să rețineți implicațiile pe care le-ați remarcat. Apoi treceți la analizarea fiecărei variante de răspuns pe rând și stabiliți dacă acea variantă de răspuns este susținută în vreun fel de informația care vi s-a dat.

Să urmărim această abordare cu întrebarea de mai sus. Din lectura textului aflați că un anumit antiacid are efectul evident menit să neutralizeze acidul din stomac, dar are și efecte adverse dacă dozajul e prea mare. Unul din aceste efecte adverse conduce la afectarea funcționării rinichilor și altul conduce la secreția acizilor în stomac.

În text se sugerează că dozele trebuie să fie mai mari de jumătate de gram pentru ca să se declanșeze primul efect într-o măsură considerabilă. Textul sugerează și că doze de jumătate de gram sau mai mult vor declanșa cel de-al doilea efect. Din acest text nu ies în evidență alte implicații. Acum este poate momentul să analizați fiecare variantă de răspuns pe rând.

Una dintre variantele de răspuns sună așa:

Doze de carbonat de calciu mai mici de jumătate de gram pot reduce aciditatea din stomac mai eficient decât dozele mai mari.

Este acest răspuns susținut de informație? Textul dă motive pentru care această variantă ar putea fi adevărată. Ne spune că doze de jumătate de gram pot stimula producerea unui hormon care declanșează secreția de acid. Acest hormon ar putea contracara orice neutralizare a acidității provenită din carbonatul de calciu în plus față de doza de jumătate de gram; dar poate că nu. Poate că surplusul de carbonat de calciu neutralizează mai mult acid decât declanșează. Din acest motiv, această variantă nu este puternic susținută de informație.

Altă variantă de răspuns:

Jumătate de gram de carbonat de calciu poate cauza atât secreția cât și neutralizarea acidității din stomac.

Informația furnizată susține sau nu această variantă de răspuns? Am reținut că la o jumătate de gram se declanșează secreția de acid în stomac. Textul menționează că substanța are „capacitatea de a neutraliza acizii din stomac”, sugerând în mod evident că un efect de neutralizare a acidității se produce cu orice doză. Așa că textul oferă susținere puternică pentru ambele părți ale variantei de răspuns.

Câteva aspecte de luat în considerare

- Pentru a răspunde la întrebări care tratează susținerea concluziilor, ca să stabiliți dacă o variantă de răspuns este sau nu susținută, bazați-vă judecata strict pe informația prezentată explicit de text. Dacă textul tratează o temă care vă este familiară, ignorați orice informație pe care s-ar putea să o dețineți referitoare la subiect în afara celor ce vi se spun.
- Rețineți că susținerea pentru răspunsul corect nu trebuie neapărat să implice toată informația furnizată. De pildă, în exemplul cu carbonatul de calciu, se menționează un efect advers asupra rinichilor, dar această informație nu joacă niciun rol în susținerea răspunsului corect.

Identificarea aspectelor asupra cărora interlocutorii au puncte de vedere opuse

Veți întâlni și exerciții care implică doi interlocutori din care primul avansează un punct de vedere, iar cel de-al doilea dă o replică la acel punct de vedere. Apoi veți fi întrebați cam în felul următor:

Principala chestiune aflată în dezbatere între Sanda și Paul este dacă...

Care dintre următoarele enunțuri exprimă cel mai corect ideea principală disputată de Ion și Mihai?

Pe baza celor spuse de ei, Udrea și Tănase se pronunță în dezacord asupra problemei dacă...

Un exemplu

Maria: Calculatoarele vor pune la dispoziția oamenilor obișnuiți mai multă informație decât a fost pusă vreodată, ușurând astfel obținerea cunoștințelor fără consultarea experților.

Jana: Pe măsură ce tot mai multe cunoștințe au devenit disponibile în secolele anterioare a crescut nevoia de specialiști care să sintetizeze și să le explice nespecialiștilor. Deci, calculatoarele vor crea probabil o mai mare dependență de experți.

Întrebarea sună așa:

Dialogul susține cel mai puternic enunțul că Maria și Jana sunt în dezacord referitor la faptul că

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Pentru a răspunde la întrebări de acest tip, probabil veți găsi util să citiți dialogul destul de atent pentru a vă forma o imagine mentală asupra poziției fiecărei persoane și apoi treceți la analiza variantelor de răspuns.

Acum să considerăm acest răspuns:

calculatoarele vor pune la dispoziția oamenilor obișnuiți mai multă informație

Oare acesta este lucrul asupra căruia Maria și Jana nu sunt de acord? Maria spune de-a dreptul că mai multă informație va fi pusă la dispoziția oamenilor obișnuiți datorită calculatoarelor. Dar în ceea ce o privește pe Jana? Ea prevede că, pe baza tendinței istorice de creștere a dependenței de experți, ori de câte ori va fi pusă mai multă informație la dispoziția oamenilor obișnuiți, calculatoarele vor crea o mai mare dependență de experți. Deci, ea pare să presupună că mai multă informație va fi pusă la dispoziția oamenilor obișnuiți prin calculatoare. Așa că, probabil este de acord cu Maria asupra acestui aspect.

Acum să considerăm o a doua variantă de răspuns:

dependența de calculator va crește odată cu creșterea volumului de cunoștințe

Nimic din ceea ce spun Maria și Jana nu le leagă de această perspectivă asupra chestiunii. Acest lucru se întâmplă pentru că niciuna dintre ele nu discută în mod special dependența oamenilor de calculatoare. Și nu există în mod cert niciun fel de indiciu că ele ar avea puncte de vedere opuse asupra faptului că dependența de calculatoare va crește odată cu creșterea volumului de cunoștințe.

În fine, să considerăm o a treia variantă de răspuns:

calculatoarele vor crește nevoia oamenilor obișnuiți de a se adresa experților atunci când caută cunoștințe

Pe baza celor afirmate, Maria nu este de acord cu această afirmație în mod explicit. Calculatoarele, spune ea, vor ușura însușirea de cunoștințe de către oamenii obișnuiți fără ca ei să consulte experți. Jana, pe de altă parte, trage concluzia că datorită calculatoarelor se va crea o mai mare dependență de experți. Precedentul din secolele trecute pe care ea îl citează în sprijinul concluziei face evident faptul că nespecialiștii, adică oamenii obișnuiți, vor fi din ce în ce mai dependenți de experți pe măsură ce crește volumul de cunoștințe. Așa că Maria și Jana sunt în dezacord asupra nevoii oamenilor obișnuiți de a se adresa experților datorită calculatoarelor.

Câteva aspecte de luat în considerare

- Dovada faptului că două persoane nu sunt de acord asupra unei anumite chestiuni reiese din ceea ce ele afirmă în mod explicit. Uneori există o opoziție evidentă între ceea ce spune un vorbitor și ceea ce spune alt vorbitor. Formularea întrebării sugerează că ar trebui să căutați o opoziție directă când spune direct ceva de tipul „Marcel și Nina nu sunt de acord că”. Alteori, faptul asupra căruia nu sunt de acord trebuie inferat din pozițiile explicite ale vorbitorilor. Formularea întrebării va sugera că trebuie să se facă această inferență. De exemplu, o întrebare de tipul „Dialogul susține cel mai puternic enunțul că Nicu și Elena sunt în dezacord asupra faptului că” nu sugerează că ei nu sunt în mod explicit de acord, doar că există ceva dovezi că ar fi în dezacord.
- Nu încercați să inferați poziția probabilă a unui vorbitor asupra unui subiect pe baza unui stereotip psihologic. Poate fi adevărat că un vorbitor care adoptă un anumit punct de vedere ar fi genul de persoană care ar susține și alte puncte de vedere, dar nu trebuie să vă bazați pe acest gen de asociații. Bazați-vă pe ceea ce vorbitorul spune în mod explicit și pe ceea ce poate fi corect inferat din acest lucru.
- Variantele incorecte de răspuns nu sunt în mod necesar poziții asupra cărora vorbitorii ar putea fi de acord. În multe cazuri, punctele de vedere ale cel puțin unuia dintre vorbitori asupra chestiunii în discuție nu pot fi determinate din ceea ce este spus.

Condiții necesare și condiții suficiente

Să presupunem că citiți următoarele enunțuri:

Nu meriți laude pentru ceva decât dacă ai făcut acel lucru în mod deliberat.

Toma a lăsat în mod deliberat ușa descuiată.

Decurge din aceste enunțuri că Toma merită laude pentru că a lăsat ușa descuiată? Probabil, vă dați seama că nu se leagă. Primul enunț spune că trebuie să faci ceva în mod deliberat pentru a merita laude pentru că ai făcut acel lucru. Nu spune că ori de câte ori faci ceva în mod deliberat meriți drept urmare laude pentru că ai făcut acel lucru. Așa că simplul fapt că Toma a făcut ceva în mod deliberat nu este destul ca să ne conducă la concluzia că Toma merită laude pentru că a făcut-o.

Ca să reformulăm într-un mod mai tehnic, primul enunț exprimă **condiția necesară**. Să faci un lucru în mod deliberat este o condiție necesară pentru a merita laude că ai făcut-o. În exercițiile de Gândire logică poate fi deosebit de important să recunoști dacă ceva exprimă o condiție necesară sau exprimă ceea ce se numește o **condiție suficientă**. Dacă prima propoziție ar fi spus: „Dacă faci ceva în mod deliberat, atunci meriți laude pentru că ai făcut acel lucru”, ar însemna că a face ceva în mod deliberat este o condiție suficientă pentru a merita laude că ai făcut-o.

Date suplimentare: Raționarea care implică condiții necesare și suficiente este discutată dintr-o perspectivă ușor diferită și în analiza „Enunțurilor condiționale” de la Gândire analitică, pag.16-18

În exemplul de mai sus, este destul de ușor de observat că primul enunț exprimă o condiție necesară, nu una suficientă. Se întâmplă așa pentru că ar fi cam ciudat să afirmi că a face ceva în mod deliberat este o condiție suficientă ca să meriți laude. Asta ar însemna că ai merita laude pentru orice lucru săvârșit în mod deliberat, chiar dacă ar fi un act imoral sau o infracțiune. Dar conținutul unei

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

propoziții nu vă ajută întotdeauna să determinați dacă ea exprimă o condiție necesară sau una suficientă. De aceea, este de folos să acordați mare atenție formulării precise a oricărui enunț care exprimă o condiție. Și de asemenea, este de mare folos să aveți clar în minte cum funcționează în cadrul unui argument enunțurile care exprimă o condiție necesară și cum operează cele care exprimă o condiție suficientă.

O condiție necesară poate fi exprimată în multe feluri. Condiția necesară de mai sus ar fi putut fi exprimată la fel de corect în multe alte feluri printre care:

Meriți laude pentru ceva numai dacă ai făcut acel lucru în mod deliberat.

Nu meriți laude pentru ceva dacă nu ai făcut acel lucru în mod deliberat.

Ca să meriți laude pentru ceva trebuie să fi făcut acel lucru în mod deliberat.

Dacă vă gândiți cu atenție la aceste enunțuri ar trebui să vedeți că toate semnifică același lucru. Veți observa că niciunul dintre ele nu spune că a face ceva în mod deliberat este o condiție suficientă pentru a merita laude.

Și condițiile suficiente pot fi exprimate în diferite moduri:

Dacă plouă, trotuarele se udă.

Nu-i nevoie decât de ploaie ca să se ude trotuarele.

Trotuarele se udă ori ce câte ori plouă.

Fiecare dintre aceste enunțuri ne spune că ploaia este condiția suficientă pentru a se uda trotuarele. Dar remarcați că aceste enunțuri nu ne spun că ploaia este singurul lucru care udă trotuarele. Ele nu elimină posibilitatea ca trotuarele să se ude de la topirea zăpezii sau prin stropirea cu un furtun de grădină. Așa că aceste enunțuri nu exprimă condiții necesare pentru udarea trotuarelor, ci doar condiții suficiente.

• Cum operează condițiile necesare în inferențe

Am remarcat deja un lucru în legătură cu fundamentarea unei inferențe pe enunțuri care exprimă condiții necesare, cum ar fi

N: Meriți laude pentru ceva numai dacă ai făcut acel lucru în mod deliberat.

Dacă ni se dă și un caz care satisface condiția necesară, precum

Toma a lăsat în mod deliberat ușa descuiată

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

nu suntem îndreptățiți să facem o inferență. Și anume, nu decurge concluzia că Toma merită laude pentru că a lăsat ușa descuiată.

Enunțurile care exprimă condiții necesare pot desigur să joace un rol în inferențe întemeiate, dar numai în combinație cu informația potrivită. Să presupunem că, în plus, prin enunțul N ni se spune și că

Toma merită laude pentru că a lăsat ușa neîncuiată.

Acest lucru ne permite să tragem concluzia că Toma a lăsat ușa descuiată în mod deliberat. Deoarece enunțul N ne spune că trebuie să faci ceva în mod deliberat pentru a merita laude că ai făcut acel lucru, Toma trebuie să fi lăsat ușa descuiată în mod deliberat dacă merită laude pentru că a făcut acest lucru.

Sau să presupunem că în plus față de propoziția N ni se spune

Toma nu a lăsat ușa neîncuiată în mod deliberat.

Acest lucru ne permite să conchidem că Toma nu merită laude pentru că a lăsat ușa neîncuiată. Acest lucru decurge pentru că enunțul N insistă că numai acțiunile deliberate merite laude, și ni se spune clar că acțiunea lui Toma nu a fost una deliberată.

Așa că, în general, când aveți un enunț care exprimă o condiție necesară, aceasta vă permite să inferați ceva doar în două situații: (1) puteți infera din faptul că știți că **nu** este îndeplinită condiția necesară că lucrul pentru care există condiția necesară nu se **întâmplă**; (2) puteți infera că este îndeplinită condiția necesară din faptul că știți că lucrul pentru care există condiția necesară se **întâmplă**.

• Cum operează condițiile suficiente în inferențe

Și enunțurile care exprimă condiții suficiente pot servi ca bază pentru inferențe. Să ne întoarcem la unul dintre enunțurile de mai sus care exprimă o condiție suficientă:

S: Dacă plouă, trotuarele se udă.

Dacă ni se spune că o condiție suficientă este îndeplinită (de exemplu ni se spune că plouă), atunci suntem îndreptățiți să inferăm că trotuarele se udă. Acest lucru ar trebui să fie destul de evident.

Putem să tragem și altă concluzie dintr-un enunț cu o condiție suficientă, dacă însă se adaugă și informația potrivită. Să presupunem că în plus față de enunțul S ni se spune și că trotuarele nu s-au

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

udat. Deoarece trotuarele se udă ori de câte ori plouă, în acest caz putem să conchidem cu încredere că nu a plouat.

Așa că, în general, când aveți un enunț care exprimă o condiție suficientă, aceasta vă permite să inferați ceva doar în două situații: (1) dacă știți că a fost îndeplinită condiția suficientă, atunci puteți deduce că se întâmplă faptul pentru care este condiție suficientă; (2) puteți infera că **nu** este îndeplinită condiția suficientă din faptul că știți că **nu se întâmplă** lucrul pentru care este condiție suficientă.

Deși pare uneori că există și alte căi de a face o inferență pe baza unei condiții suficiente, ei bine, nu sunt altele. Să presupunem că în plus față de enunțul S ni se spune că trotuarele sunt ude. Suntem îndreptățiți să spunem că a plouat? Nu, pentru că enunțul S nu exclude posibilitatea ca trotuarele să fie ude din alte cauze decât ploaia, de exemplu zăpada topită. Sau să presupunem că în plus față de enunțul S ni se spune că nu a plouat. Suntem oare îndreptățiți să conchidem că trotuarele nu sunt ude? Din nou nu, și pentru același motiv: enunțul S nu exclude posibilitatea ca trotuarele să se ude din alte cauze decât ploaia.

Înțelegerea impactului informației adiționale

În mod tipic, testul include câteva exerciții care testează capacitatea dumneavoastră de a observa influența unor fapte adiționale asupra unui argument. Aceste fapte se pot focaliza în fapte care întăresc un argument, se pot focaliza în fapte care slăbesc argumentul, sau pot doar să întrebe ce informație adițională, dacă ar fi disponibilă, ar fi utilă pentru evaluarea forței argumentului. Formularea tipică a unor astfel de întrebări ar fi:

Care dintre cele de mai jos, dacă ar fi adevărată, sprijină cel mai puternic argumentul?

Care dintre cele de mai jos, dacă ar fi adevărată, slăbește cel mai puternic argumentul?

Pentru a evalua argumentul, care dintre cele mai jos ar fi cel mai util de determinat?

Sfat: Când apare „dacă este adevărat” în astfel de întrebări, acest lucru vă spune să nu vă preocupați de adevărul real al variantelor de răspuns. Pe de altă parte, însă, ar trebui să analizați fiecare variantă ca și cum ar fi adevărată. De asemenea, analizați fiecare variantă de răspuns în mod independent deoarece nu este neapărat cazul ca variantele de răspuns să fie adevărate toate împreună.

Exercițiile de acest tip se bazează pe argumente care – ca mai toate argumentele din viața reală – au premise ce furnizează motive de acceptare a concluziei, dar care nu prea sunt argumente decisive în favoarea concluziei. La un argument de acest tip este posibil ca dovezile adăugate să întărească sau să slăbească argumentul. De exemplu, să considerăm următorul argument:

O cercetare care privește muncitorii care lucrează în rafinării de petrol care utilizează MBTE, un ingredient care se folosește acum la benzine cu fum redus, a constatat o incidență alarmantă a celor care se plâng de dureri de cap, stare de oboseală, dificultăți de respirație. Deoarece benzina cu conținut de MBTE va fi în curând utilizată pe scară largă, ne așteptăm la o creștere a frecvenței durerilor de cap, stării de oboseală și dificultate de respirație.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Incidența plângerilor de dureri de cap, stare de oboseală și dificultăți de respirație la angajații din rafinăriile de petrol care lucrează cu MBTE este, în aparență o dovadă în sprijinul concluziei că utilizarea pe scară largă a benzinei cu conținut de MBTE va face ca durerile de cap, stările de oboseală și dificultățile de respirație să fie și mai larg răspândite. Totuși, informația adițională ar putea să întărească sau să slăbească argumentul, în funcție de ce conține acea informație.

De exemplu, să presupunem că este adevărat că și la cei mai mulți muncitori de la rafinării care nu lucrează cu MBTE există o incidență mare a simptomelor de dureri de cap, stare de oboseală și dificultăți de respirație. Acest lucru ar aduce dovezi că nu MBTE, ci un alt factor este principalul vinovat pentru aceste simptome. Dar dacă avem dovezi că altceva decât MBTE este cauza acestor simptome, atunci susținerea pe care o aduce argumentul pentru concluzia sa este foarte slabă. Adică, premisele inițiale ale argumentului combinate cu informația adițională alcătuiesc un caz mult mai slab pentru concluzia argumentului decât au făcut-o doar premisele separat. Cu alte cuvinte, noua informație a slăbit argumentul.

Desigur, o altă informație adițională ar putea face argumentul mai puternic. De exemplu, să presupunem că benzina cu conținut de MBTE a fost deja introdusă în câteva zone metropolitane și că de când a fost introdusă, în acele zone s-au raportat mai multe plângeri de dureri de cap, stare de oboseală, dificultăți de respirație. Acest fapt ar aduce dovezi că ori de câte ori se utilizează MBTE ca aditiv în benzină, crește numărul simptomelor de dureri de cap, stare de oboseală și dificultăți de respirație nu numai la lucrătorii din rafinărie, dar și la populație în general. Așa că acum avem dovezi care sunt mult mai relevante în mod direct pentru concluzia argumentului. Astfel, acum avem un caz mult mai puternic pentru concluzia argumentului; cu alte cuvinte, noile dovezi au făcut argumentul mai puternic.

Am văzut că atunci când o informație nouă face un argument mai puternic, acea informație, împreună cu premisele inițiale ale argumentului, susține concluzia argumentului mai puternic decât au făcut-o premisele inițiale singure. Există mai multe căi prin care acest lucru se întâmplă. Informația adițională ar putea să elimine un punct slab evident al argumentului. Se mai poate să nu fie niciun punct slab al argumentului; argumentul pur și simplu devine mai puternic cu informația adițională a noilor dovezi. În alte cazuri, informația adițională este ceva care ajută la stabilirea concluziei argumentului, dar numai în combinație cu premisele existente ale argumentului. În alte cazuri, informația nouă conduce raționamentul într-o altă direcție în plus față de cea furnizată de premisele inițiale. Informația care întărește argumentul despre MBTE este un exemplu de ceva care furnizează o nouă direcție de raționare pentru concluzie. Și în alte cazuri, informația adițională întărește argumentul eliminând ceva care ar fi slăbit argumentul. Dar, desigur, informația adițională poate slăbi argumentul în modalități asemănătoare.

Un exemplu

Să luăm în considerare următorul argument:

Un studiu recent arată că publicitatea de la televiziune nu influențează în mod semnificativ preferințele copiilor pentru cerealele de la micul dejun. Studiul a comparat două grupuri de copii. Un grup nu se uitase deloc la televizor, iar celălalt grup, s-a uitat la televizor un timp mediu incluzând și reclamele corespunzătoare. Ambele grupuri au preferat cerealele cu zahăr la care se făcea reclamă la televiziune.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Concluzia argumentului este că publicitatea televizată nu influențează semnificativ preferințele copiilor pentru cerealele de la micul dejun. Ca element în sprijinul acestei concluzii, argumentul prezintă rezultatele unui studiu care compară două grupuri de copii: studiul a constatat că membrii ambelor grupuri – aceia care nu s-au uitat la televizor și aceia care au avut un timp de vizionare mediu incluzând și partea de publicitate – au preferat cerealele cu zahăr la care s-a făcut reclamă intensă la televizor. În aparență, rezultatele studiului într-adevăr par să susțină într-o oarecare măsură concluzia argumentului, deși nu în mod concludent: dacă publicitatea televizată a influențat semnificativ preferințele copiilor, atunci ne-am fi așteptat ca preferințele copiilor care au privit la televizor să fie diferite de ale acelor copii care nu s-au uitat la televizor.

Iată care este întrebarea:

Care dintre enunțurile de mai jos, dacă este adevărat, slăbește cel mai mult argumentul?

Să considerăm o variantă de răspuns:

Cei mai mulți dintre copiii care s-au uitat la televizor cunoșteau deja reclamele pentru aceste cereale.

Informația aceasta slăbește argumentul? Ea sugerează că chiar dacă publicitatea televizată a influențat preferințele copiilor care s-au uitat la televizor, această influență s-a produs cu ceva timp în urmă. Dar asta nu sugerează de fapt nimic cu privire la problema dacă publicitatea a influențat preferințele copiilor sau nu. Așa că această informație nici nu slăbește, nici nu întărește argumentul.

Să considerăm o altă variantă de răspuns:

Ambele grupuri au refuzat cerealele cu conținut scăzut de zahăr chiar dacă li s-a făcut publicitate intensă la televiziune.

Această informație poate fi relevantă pentru concluzia argumentului, deoarece sugerează că, dacă cerealele nu sunt apetisante pentru copii, atunci nici măcar o publicitate intensă nu va schimba preferințele copiilor. Dar acest lucru ar fi o dovadă în plus **în favoarea** concluziei argumentului că publicitatea televizată nu influențează semnificativ preferințele copiilor pentru anumite cereale. Așa că această variantă de răspuns mai degrabă întărește argumentul, nu îl slăbește.

Sfat: Adesea la exercițiile în care sunteți întrebați ce anume slăbește un argument, una sau mai multe variante de răspuns vor furniza dovezi care întăresc argumentul (sau vice versa în cazul chestiunilor care vă întreabă ce anume întărește argumentul). Până când citiți toate variantele de răspuns cu ușurință puteți să uitați ce vă cere întrebarea și puteți alege o variantă de răspuns pentru că este în mod evident relevantă – chiar dacă este opusul a ceea ce întrebarea vă cere. Este important să aveți întrebarea clară în minte pentru a vă proteja de acest gen de greșeală.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Să considerăm o a treia variantă de răspuns:

Preferințele copiilor care nu urmăresc publicitatea televizată sunt influențate de preferințele copiilor care vizionează astfel de publicitate.

În ce manieră este argumentul afectat de această informație? Ei bine, motivul oferit inițial pentru concluzie este că preferințele celor două grupuri de copii nu sunt diferite. Dar dacă preferințele copiilor care nu vizionează publicitatea televizată sunt influențate de preferințele acelor care o fac, atunci faptul că cele două grupuri nu au preferințe diferite nu prea oferă motiv să credem că preferințele niciunui grup nu sunt influențate de publicitatea televizată. La urma urmelor, s-ar putea ca preferințele copiilor care privesc la televizor să fi fost puternic influențate de publicitatea televizată și acești copii, la rândul lor să fi influențat puternic preferințele copiilor care nu s-au uitat la televizor, rezultând faptul că cele două grupuri aveau aceleași preferințe. Așa că prin informația suplimentară, premisele inițiale ale argumentului se constituie într-un caz mult mai slab pentru concluzie decât au făcut-o, fiecare, în mod independent. Astfel, acesta este răspunsul corect.

Încă alte câteva aspecte de luat în considerare

- Elementele de informație suplimentară care slăbesc argumentul nu contrazic, de obicei, veridicitatea premiselor explicite ale argumentului. Sunt elemente de informație care pun la îndoială faptul că acele premise susțin puternic concluzia.
- Rețineți că informația suplimentară poate întări (sau slăbi) un argument doar într-o măsură mică sau o poate face într-o mare măsură. Când vi se cere să găsiți un element de întărire, răspunsul va fi corect chiar dacă întărește argumentul doar într-o mică măsură, cu condiția ca nicio altă variantă de răspuns să nu întărească argumentul în mod semnificativ. Pe de altă parte, dacă o variantă de răspuns întărește un argument în mod foarte puternic, atunci variantele de răspuns care întăresc argumentul doar puțin sunt incorecte. În cazul celor mai multe întrebări care vă cer un element de slăbire a argumentului, răspunsul corect va slăbi argumentul într-o oarecare măsură, dar premisele continuă să susțină concluzia. Totuși, la unele dintre aceste întrebări, răspunsul corect va elimina toată, sau aproape toată puterea inițială a argumentului.
- Atenție la variantele de răspuns care sunt relevante pentru tema argumentului în general, dar nu sunt relevante pentru modul în care argumentul susține concluzia. Un element de slăbire sau de întărire trebuie să afecteze susținerea concluziei. De exemplu, să analizăm argumentul despre benzina care conține MBTE. Să presupunem că adăugarea de MBTE la benzină duce la o creștere dramatică a prețului benzinei. Această informație ar fi relevantă în cazul în care concluzia argumentului ar fi mai largă, dacă de exemplu, ar conchide că benzina cu conținut de MBTE ar trebui folosită pe scară largă. Deoarece argumentul se limitează să se concentreze totuși pe faptul că utilizarea largă a benzinei cu conținut de MBTE va duce la creșterea incidenței simptomelor de dureri de cap, extenuare și dificultăți de respirație, creșterea costului rezultată doar din adăugarea de MBTE în benzină este nerelevantă și astfel nici nu întărește, nici nu slăbește argumentul.
- În mod asemănător, pentru ca o nouă informație să slăbească un argument, ea trebuie să reducă susținerea pe care premisele o aduc concluziei. Un anumit fapt poate avea conotații negative în contextul unui argument, dar nu va face nimic care să slăbească argumentul. De exemplu, să analizăm argumentul despre publicitatea televizată și preferințele copiilor pentru anumite cereale. Să presupunem că acei copii care se uită la

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

televizor o perioadă medie de timp, spre deosebire de cei care nu se uită deloc la televizor, nu fac destulă mișcare. Acest lucru ar fi în mod clar un aspect negativ al privitului la televizor. Dar nu slăbește susținerea pe care o dă argumentul pentru concluzia că publicitatea televizată nu influențează semnificativ preferințele copiilor pentru cerealele de la micul dejun.

ASUMPTII

În mod tipic, secțiunea de Gândire logică include câteva întrebări care testează capacitatea dumneavoastră de a identifica asumpțiile argumentelor. Asumpția unui argument joacă un rol în stabilirea concluziei. Cu toate acestea, spre deosebire de o premisă, o asumptie nu este ceva asertat în mod explicit ca adevărat de persoana care argumentează; în schimb, o asumptie este tratată doar ca fiind adevărată pentru scopurile argumentului.

Deși asumpțiile pot fi enunțate explicit într-un argument, întrebările din secțiunea de Gândire logică despre asumpții se referă doar la asumpții neexprimate. Asumpțiile neexprimate (sau tacite) pot apărea doar în argumente care nu sunt pe de-a-ntregul complete, adică, în argumente în care unele dintre lucrurile necesare pentru stabilirea concluziei nu sunt enunțate. Într-un astfel de argument, există cel puțin o breșă semnificativă.

Asumpțiile se leagă de acea breșă a argumentului în două modalități diferite. O asumptie este una **suficientă** dacă, adăugată premiselor argumentului, ar face un argument concludent, adică un argument fără breșe în susținerea concluziei. O asumptie este una **necesară** dacă exprimă ceva care trebuie să fie adevărat pentru ca argumentul să fie valid. Este posibil ca o asumptie să fie atât necesară, cât și suficientă, caz în care ea se mai numește și „presupoziție” (nota experților români).

▪ Asumptii suficiente

Iată câteva formulări tipice ale întrebărilor care vă solicită să identificați asumpții suficiente:

Care dintre următoarele variante de răspuns, odată asumată, permite deducerea logică a concluziei argumentului?

Concluzia decurge logic din premise dacă unul dintre următoarele enunțuri este asumat.

Un exemplu

Legi formulate vag stabilesc limite vagi pentru libertatea oamenilor, ceea ce face imposibil ca ei să poată ști dacă acțiunile lor sunt legale. Astfel, oamenii nu se pot simți în siguranță cu legi formulate vag.

La acest argument vi se pune întrebarea:

Care dintre următoarele enunțuri este asumat pentru a deriva logic concluzia?

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Pentru a aborda această întrebare trebuie mai întâi să identificați concluzia argumentului și premisele oferite în sprijinul ei. În acest caz, concluzia este semnalată de „astfel” și sună după cum urmează: „...oamenii nu se pot simți în siguranță cu legi formulate vag.” Pentru susținerea acestei concluzii se oferă două considerații în mod explicit. Mai întâi, că legi formulate vag stabilesc limite vagi pentru libertatea oamenilor, și, în al doilea rând, faptul că existența unor limite vagi ale libertății face imposibil pentru oameni să știe cu certitudine dacă acțiunile lor sunt legale. Remarcați că, deși premisele ne spun anumite lucruri despre legile formulate vag, ele nu se referă în mod explicit la faptul că oamenii nu se simt în siguranță, iar în concluzie este vorba tocmai despre sentimentul de nesiguranță. Pentru ca această concluzie să derive logic din premise este nevoie de o punte.

În acest moment sunteți pregătiți să analizați variantele de răspuns. Iată două dintre ele:

- (A) Oamenii se pot simți în siguranță numai dacă știu cu certitudine că acțiunile lor sunt legale.
- (B) Dacă oamenii știu cu certitudine că acțiunile lor sunt legale, se pot simți în siguranță.

Sarcina dumneavoastră este să identificați varianta de răspuns care, împreună cu premisele care vi s-au oferit, va oferi o susținere concludentă pentru concluzia exprimată.

Este (A) varianta de răspuns corectă? Premisele explicite ale argumentului vă spun că, având legi formulate vag, oamenii nu pot ști sigur dacă acțiunile lor sunt legale. (A) vă spune că dacă oamenii nu știu cu certitudine dacă acțiunile lor sunt legale, atunci nu se pot simți în siguranță. Așa că, punând împreună premisele explicite cu (A), puteți deduce că oamenii nu se pot simți în siguranță cu legi formulate vag. Și, de fapt, aceasta este concluzia argumentului. Deci concluzia derivă logic dacă varianta (A) este asumată.

Acum să analizăm de ce asumarea variantei (B) nu este suficientă pentru a asigura derivarea logică a concluziei argumentului. (B) ne spune despre o împrejurare în care oamenii **se pot** simți în siguranță. Totuși, concluzia argumentului nu va deriva logic fără informația adecvată despre împrejurările în care oamenii **nu se pot** simți în siguranță. (B) nu ne oferă direct niciun fel de informație. Mai mult decât atât, nu putem să deducem vreo astfel de informație din ceea ce ne spune (B). La urma urmelor, este perfect compatibil cu (B) ca oamenii să se poată simți în siguranță și în alte împrejurări decât cele descrise în (B). De exemplu, probabil că oamenii se pot simți în siguranță dacă sunt siguri că nu li se va intenta proces pentru acțiunile lor. Astfel, deoarece (B) nu ne spune nimic despre împrejurările în care oamenii nu se pot simți în siguranță, nu are nimic care să contribuie la derivarea concluziei că oamenii nu se pot simți în siguranță cu legi formulate vag.

Câteva aspecte de luat în considerare

- Pentru a răspunde la întrebări despre asumții suficiente, trebuie să găsiți o legătură între premisele enunțate și concluzie. Încercați să determinați din elementele explicite ale argumentului ce anume logic trebuie să facă acea legătură. Apoi, căutați printre variantele de răspuns pe cea care face acel lucru logic și care, împreună cu premisele explicite, permite derivarea adecvată a concluziei.
- Încercând să vă imaginați ce anume logic trebuie să facă acea legătură, nu vă gândiți la ceva foarte specific. De exemplu, ce se poate spune despre acel lucru logic cerut de legătura din argumentul despre legile formulate vag analizat mai sus? Trebuie să lege ceva ce a fost explicit conectat de legile vagi cu incapacitatea de a se simți în siguranță. Dar există două asemenea lucruri: limite vagi ale libertății oamenilor și imposibilitatea de a ști cu certitudine dacă acțiunile sunt sau nu legale. Ceea ce vrea să spună că varianta de răspuns (A) nu este singura asumție suficientă aici. O asumție suficientă la fel de acceptabilă ar fi fost:

„Oamenii nu se pot simți în siguranță dacă au limite vagi ale libertății lor”. Așa că nu abordați variantele de răspuns privindu-le dintr-o perspectivă foarte specifică.

- Când încercați să identificați o asumție suficientă, rețineți că răspunsul corect, adăugat la premisele explicite ale argumentului, trebuie să conducă la un argument concludent; adică un argument a cărui concluzie este complet fundamentată (cu condiția ca atât premisele explicite, cât și asumția adăugată să fie adevărate)

▪ **Asumții necesare**

Printre formulările tipice ale întrebărilor care vă solicită să identificați asumții necesare sunt și următoarele:

Argumentul se bazează pe asumarea căreia dintre enunțurile următoare?

Argumentul depinde de asumția că

Care dintre următoarele variante de răspuns este o asumție cerută de argument?

Întrebările despre asumții necesare se referă la argumente care, deși nu sunt complet formulate, totuși prezintă un caz destul de cuprinzător pentru acceptarea concluziei pe baza puterii dovezilor explicit prezentate. Dar dacă analizați atent motivele oferite pentru concluzie și concluzia în sine, veți descoperi că dovezilor prezentate explicit le lipsește ceva pentru fundamentarea concluziei. Adică, există cel puțin o breșă semnificativă în argument.

Exemplul 1

Deoarece Primarul Mâzgă își plătește întotdeauna datoriile politice cât de repede posibil, este aproape sigur că-l va numi pe Lascăr ca nou șef al comisiei de artă și cultură. Lascăr își dorește această funcție de multă vreme, iar Mâzgă îi datorează mult lui Lascăr pentru sprijinul acordat la ultimele alegeri.

Cât privește premisele explicite, acest argument lasă nerezolvate aspecte importante. Pentru ca argumentul să arate că Lascăr este cel mai probabil persoana ce va fi numită, nu trebuie să mai existe nimeni altcineva față de care Mâzgă să aibă o datorie politică la fel de mare și de veche și pentru care această numire să fie o răsplată adecvată. Această idee că nu s-ar găsi nimeni înaintea lui Lascăr este genul de legătură neexprimată dar indispensabilă pentru concluzia pe care o avem în vedere când vorbim despre asumția necesară a unui argument.

Se poate arăta imediat că asumția schițată mai sus este, de fapt, indispensabilă pentru argument. Să presupunem că situația ar fi fost alta și că ar exista o persoană față de care Primarul Mâzgă are o datorie politică mai mare și de mai multă vreme decât față de cea a lui Lascăr, și să mai presupunem că numirea ar fi considerată ca o ștergere a acelei datorii. Într-o astfel de situație ipotetică, faptul că Primarul Mâzgă își plătește datoriile politice cât de repede poate nu l-ar mai indica pe Lascăr drept cea mai probabilă alegere pentru acea numire. De fapt, argumentul de mai sus nu s-ar mai susține. Pentru ca argumentul să se susțină nu trebuie să existe niciun alt candidat mai bine plasat pentru numire. Dar argumentul depinde de asumția că nu există niciun alt candidat mai bine plasat.

Un test pentru asumțiile necesare

Întrebările referitoare la asumțiile necesare vă cer, deci, să identificați asumțiile tacite. Metoda de testare pentru asumțiile necesare prezentată mai sus prin analiza situației Primarului Mâzgă este aproape general aplicabilă, și pe bună dreptate. O asumție necesară este o legătură indispensabilă pentru susținerea concluziei argumentului. Prin urmare, un argument va fi ineficient dacă o asumție necesară este considerată a fi falsă. Acest lucru indică un test foarte util: pentru a vedea dacă o variantă de răspuns este o asumție necesară, presupuneți că ceea ce se afirmă în acea variantă este **fals**. Dacă în aceste condiții premisele argumentului nu susțin concluzia, varianta de răspuns în discuție este o asumție necesară.

Exemplul 2

Testul pentru asumțiile necesare poate fi utilizat în cazul următorului argument:

Reclamă: Atenție proprietari de lacuri! 98% din larvele de țânțari din lacuri mor la câteva minute după ce lacul a fost tratat cu BTI. Cu toate acestea, BTI nu este toxic pentru pești, păsări, animale, plante sau insecte folositoare. Așa că folosind regulat BTI pentru distrugerea larvelor lor, veți reduce mult populația blestemaților de țânțari care își depun ouăle în lacul dumneavoastră, și puteți face asta fără să reduceți populația de pește, broaște sau insecte folositoare din lac și din jurul acestuia.

Întrebarea vă cere:

Care dintre enunțurile următoare este o asumție de care depinde argumentul?

Înainte de a căuta o asumție necesară, trebuie să vă fie clară structura argumentului. Concluzia este că aplicarea cu regularitate a BTI în lac poate reduce mult numărul țânțarilor care ies din lac, fără să reducă și numărul celorlalte viețuitoare. Dovada este că BTI ucide aproape toate larvele de țânțari, dar nu ucide (nici nu afectează) viețuitoarele din lac.

Cazul pe care argumentul îl construiește pentru susținerea concluziei este unul simplu. Utilizarea substanței BTI împiedică înnoirea populației adulte de țânțari prin omorârea larvelor, dar nu are un efect direct asupra altor viețuitoare. Așa că argumentul conchide că dintre populațiile din jurul lacului, numai populația de țânțari va scădea.

Prima variantă de răspuns sună așa:

Cea mai eficientă cale de a ține sub control numărul țânțarilor dintr-o anumită zonă este distrugerea larvelor de țânțari din acea zonă.

Acum vom aplica testul pentru asumția necesară întrebându-ne dacă argumentul nu s-ar susține dacă această variantă de răspuns ar fi falsă. Adică, nu ar mai fi argumentul concludent dacă distrugerea larvelor de țânțari nu ar fi cea mai eficientă cale de a ține sub control numărul de țânțari?

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

În mod clar nu. Mai întâi, argumentul nu se referă numai la ținerea sub control a țânțarilor, ci vorbește despre un scop dublu, acela de a controla populația de țânțari păstrând totuși celelalte viețuitoare neafectate. Așa că existența potențială a vreunui regim de control al populației de țânțari, oricât de eficient, dar care nu cruță celelalte viețuitoare ar ieși din discuție. Apoi, argumentul conchide doar că utilizarea substanței BTI este eficientă, nu că ar fi mai eficientă decât alte metode. Așa că negarea acestei variante de răspuns nu împiedică susținerea concluziei de către datele prezentate. Dar dacă această variantă de răspuns ar fi o asumție necesară, negarea ei ar impieta asupra acelei susțineri.

Acum să analizăm o a doua variantă de răspuns:

Peștii, broaștele și insectele folositoare din jurul și dinăuntrul unui lac aflat în proprietate privată nu depind de larvele de țânțari ca sursă importantă de hrană.

Aplicând testul, ne întrebăm dacă argumentul nu s-ar susține dacă această variantă de răspuns ar fi falsă (adică dacă aceste viețuitoare chiar ar depinde de larvele de țânțari ca sursă de hrană). Ei bine, nu s-ar susține; la urma urmelor, utilizarea substanței BTI ar însemna că peștii, broaștele și insectele folositoare ar fi lipsite de un tip hrană care este importantă pentru ei (larve de țânțari), deci nu ar exista motive să tragem concluzia că aceste viețuitoare ar supraviețui în număr la fel de mare. Așa că negarea acestei variante ar face ca argumentul să nu se susțină; am găsit asumția necesară.

Câteva aspecte de luat în considerare

- După cum vedeți din caracterizarea asumțiilor necesare făcută mai sus, ele sunt elemente constitutive (neexprimate) ale argumentului. Dacă autorul argumentului a avut sau nu în minte o anumită asumție nu este relevant pentru problemă. Este important de reținut că identificarea asumțiilor necesare este o chestiune de analiză logică a structurii unui argument, nu de ghicire a ceea ce crede autorul argumentului.
- Pentru scopul de a *identifica* o asumție necesară, nu este necesar și nici util să evaluați dacă asumția este adevărată sau cât de probabil este ca ea să fie adevărată. Identificarea unei asumții este o chestiune de sondare a structurii unui argument și de recunoaștere a părților tacite ale acelei structuri.
- Un argument poate avea mai mult de o asumție necesară. De exemplu, argumentul din exemplul 2 nu ia în considerare faptul că o mică parte din larvele de țânțari din lac nu sunt distruse de BTI. Dar dacă există o bază genetică pentru care nu sunt omorâți, ne-am putea imagina că aplicarea cu regularitate a substanței BTI într-un anumit lac ar face destul de probabil ca țânțarii rămași să se împerecheze vor fi cei rezistenți la BTI și vor produce descendenți rezistenți la BTI. Această populație rezistentă la BTI ar putea apoi să devină mai numeroasă, fără să poată fi ținută sub control prin aplicarea în continuare a substanței BTI, contrar direcției date de argument. Așa că argumentul mai depinde și de presupunerea că 2% larve neomorâte prin aplicarea inițială de BTI nu vor constitui o bază pentru o populație de țânțari rezistentă la BTI.

Astfel, un argument poate avea mai mult decât o asumție necesară. Desigur că doar una dintre ele va apărea printre variantele de răspuns. Dar cea care apare poate să nu fie cea la care v-ați gândit dumneavoastră când ați analizat argumentul. Așa că este o idee bună să nu definiți dinainte un răspuns corect. În schimb, fiți deschiși și examinați pe rând fiecare variantă de răspuns.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Așa cum s-a indicat mai sus, un argument poate avea mai mult decât o breșă. Oricare dintre asumțiile necesare se va referi numai la o astfel de breșă. Mai mult, o asumție necesară se referă adesea doar la unele aspecte ale breșei. În exemplul 2, breșa la care se referă asumția necesară - *Peștii, broaștele și insectele folositoare din jurul și dinăuntrul unui lac aflat în proprietate privată nu depind de larvele de țânțari ca sursă importantă de hrană.* - este, în termeni generali, că BTI nu omoară indirect și peștii, broaștele și insectele folositoare. De exemplu, pe măsură ce larvele de țânțari omorâte prin aplicarea substanței BTI se împuținează, aceasta ar putea să dăuneze peștilor, broaștelor și insectelor folositoare.

Așa că nu respingeți o variantă de răspuns ca asumție necesară doar pe motiv că argumentul acela, chiar dacă acceptați acea asumție necesară, nu este un argument puternic.

PRINCIPII

Unele întrebări de Gândire logică testează abilitatea dumneavoastră de a aplica reguli generale și principii și de a înțelege utilizarea lor. Aceste întrebări se pot referi la utilizarea principiilor în argumente sau la aplicarea principiilor la acțiuni sau stări de lucruri.

Principiile sunt linii directoare în sens larg, referitoare la stabilirea celor mai adecvate acțiuni, judecăți, politici etc. Cele mai multe principii enunță tipul de situații la care se aplică. În cadrul aceluși tip de situații, principiile servesc adesea la justificarea trecerii de la susțineri despre ce este cazul la concluzii privind ceea ce trebuie făcut.

Sunt mai multe tipuri de întrebări referitoare la principii. Se poate să vi se dea un principiu și să vi se ceară să spuneți care tip de acțiuni ar fi conforme cu acel principiu, sau care judecată îl justifică, sau care argument se bazează pe el. O altă alternativă ar fi prezentarea unei judecăți, decizii sau unui argument și să vi se ceară la care principiu se face apel în acea judecată, decizie sau în acel argument. Întrebările de Gândire logică pot să se refere la principii în variate alte forme. De exemplu, o întrebare vă poate cere să spuneți care acțiune încalcă un principiu. Puteți să întâlniți întrebări de Gândire logică care vă cer să recunoașteți două situații care au la bază același principiu, dar în care caz principiul nu este enunțat.

• Aplicarea unui principiu dat

Un exemplu

Cei care primesc un sfat nesolicitat de la cineva care ar fi avantajat în cazul în care este urmat sfatul ar trebui să privească acel sfat cu scepticism, dacă nu cumva ar exista bune temeiuri de a crede că interesele lor coincid în mod substanțial cu ale celor care dau sfatul în împrejurările date.

Întrebarea următoare se referă la acest principiu:

Care anume dintre următoarele judecăți ar fi justificată de acest principiu, dacă el este acceptat?

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Răspunsul corect este dat de judecata prezentată mai jos.

Când își cumpăra un frigider, Radu a fost abordat de un vânzător care, pe baza experienței personale, l-a avertizat în privința modelului cel mai ieftin de frigider. Totuși, având în vedere că pentru vânzător comisionul crește în raport cu prețul frigiderului vândut, urmează că Radu nu ar trebui să refuze modelul de frigider cel mai ieftin doar pe baza sfatului vânzătorului.

Aici sarcina dumneavoastră este de a verifica cât de bine se potrivesc detaliile situației cu principiul. Sunt împrejurările specifice ale situației acoperite de termenii generali în care este formulat principiul?

Deci, în primul rând ar trebui să vă întrebați: "Primește cineva în această situație un sfat nesolicitat de la cineva care ar avea de câștigat dacă sfatul ar fi urmat?" Dacă răspunsul este „da”, atunci cazul în discuție se înscrie în seria de situații la care se aplică principiul. Dacă răspunsul este „nu”, atunci principiul nu oferă niciun fel de orientare. În această situație cineva – Radu – primește un sfat. Dacă Radu urmează sfatul, acest lucru ar putea să fie în avantajul celui care dă sfatul (vânzătorul), pentru că așa vânzătorul ar primi un comision mai mare decât altfel. Este sfatul nesolicitat? Da, pentru că vânzătorul l-a abordat pe Radu fără ca acesta să-i ceară ajutorul.

Următoarea întrebare pe care ar trebui să v-o puneți este „Această situație culminează cu raționamentul că acest sfat ar trebui privit cu scepticism?” Răspunsul este și de această dată „da”. Judecata potrivit căreia Radu nu ar trebui să respingă modelul cel mai ieftin doar pe baza sfatului vânzătorului este o judecată care tratează sfatul dat – de a evita cumpărarea modelului cel mai ieftin – cu scepticism.

Dar în această fază nu ați terminat încă. Principiul se limitează la situații în care persoana care dă sfatul și persoana care primește sfatul nu au interese care coincid. Așa că trebuie să vă mai puneți o întrebare: „Există vreun motiv să credem că interesele lui Radu și ale vânzătorului coincid substanțial în această privință?” Deoarece Radu probabil nu vrea să cheltuiască mai mult decât are nevoie și deoarece vânzătorul vrea ca Radu să cheltuiască cât mai mult, avem motive să credem că în această privință interesele lor **nu** coincid. Așa că principiul se aplică situației și justifică raționamentul.

▪ Identificarea principiului orientativ

În exemplul de mai sus, textul conținea un principiu și vi se cerea să arătați care judecată îl justifică. Există și întrebări care prezintă o judecată sau un argument și vi se cere să arătați care principiu le justifică.

Un exemplu

Mariana este o jucătoare de șah profesionist care fredonează cu voce scăzută în timpul meciurilor, prin asta distrăgând atenția adversarului. Când i s-a ordonat de către oficiali să înceteze fredonatul sau altfel va fi descalificată din șahul profesionist, Mariana a protestat. Ea a replicat că deoarece nu este

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

conștientă că fredonează, fredonatul este involuntar și că prin urmare nu poate fi trasă la răspundere pentru asta.

Întrebarea construită pe baza acestui text este:

Care dintre principiile de mai jos, dacă este valabil, ajută cel mai mult la susținerea argumentului Marianeî împotriva ordinului primit?

Pentru a răspunde la această întrebare trebuie să comparați împrejurările specifice prezentate în text cu principiul prezentat în fiecare variantă de răspuns. Mai întâi să analizăm următoarea variantă de răspuns:

Dintre acțiunile unui jucător, numai acele acțiuni care sunt voluntare trebuie să fie folosite ca justificare pentru descalificarea jucătorului din șahul profesionist.

Se aplică acest principiu situației Marianeî? Ei bine, este clar că principiul se referă la acele acțiuni ale unui jucător de șah care constituie o justificare îndreptățită pentru descalificarea aceluî jucător din șahul profesionist. Deoarece argumentul din text se referă la problema dacă una din acțiunile Marianeî – fredonatul în timpul jocului – ar trebui s-o descalifice din șahul profesionist, el se înscrie în mod clar în seria de situații la care se aplică principiul.

Principiul va ajuta la susținerea argumentului Marianeî dacă conduce spre judecata că fredonatul Marianeî în timpul jocului nu ar trebui să fie o justificare pentru a o descalifica din joc. Potrivit unei concluzii intermediare a argumentului Marianeî, fredonatul ei este involuntar (susținut prin afirmația că nu este conștientă de asta). Principiul afirmă că doar acțiunile voluntare ar trebui folosite ca justificare pentru descalificarea unui jucător din șahul profesionist, așa că acest principiu, împreună cu concluzia secundară a argumentului Marianeî conduce spre ideea că fredonatul Marianeî nu ar trebui folosit ca justificare pentru descalificarea ei. Astfel, principiul chiar ajută la susținerea argumentului Marianeî.

De dragul comparației, să analizăm una dintre celelalte variante de răspuns:

Jucătorii de șah ar trebui descalificați din șahul profesionist dacă în mod regulat încearcă să distragă atenția adversarului.

Se aplică acest principiu situației Marianeî? Aparent da, se aplică deoarece se referă și el la condițiile în care un jucător de șah ar trebui descalificat din meciuri de șah profesionist. Așa că acum trebuie să vă întrebați dacă principiul stabilește sau ajută la stabilirea concluziei că Mariana nu ar trebui descalificată pentru că fredonează în timpul partidelor. Răspunsul este „nu”. Acest principiu indică doar o condiție în care un jucător de șah ar trebui descalificat – când acel jucător încearcă în mod regulat să distragă atenția adversarului. Deoarece fredonatul Marianeî este, așa cum susține ea, involuntar, putem să tragem concluzia că ea nu încearcă să distragă atenția adversarului. Așa că principiul nu conduce spre judecata că Mariana ar trebui descalificată pentru fredonat. Dar asta nu înseamnă că

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

principiul conduce la ideea că Mariana nu ar trebui descalificată. La urma urmelor, este compatibil cu acest principiu faptul că există alte condiții în care un jucător poate fi descalificat, iar aceste condiții includ și fredonatul în timpul jocului. Așa că principiul nu conduce la concluzia că Mariana nu ar trebui descalificată din șahul profesionist și astfel nu furnizează un sprijin pentru argumentul Marianeii.

Rețineți că procesul de găsire a răspunsului corect la întrebările care vă cer să identificați un principiu orientativ este esențialmente identic cu cel pentru întrebările care vă cer să aplicați un anumit principiu dat. Sarcina este de a vă asigura că un principiu, formulat în termeni generali, se potrivește cu detaliile specifice unei situații. Singura diferență este că într-un caz trebuie să verificați cinci situații diferite față de un principiu, iar în celălalt trebuie să analizați o singură situație față de cinci principii diferite. Dar modul în care determinați cea mai bună potrivire este același. Verificați aplicabilitatea principiului și căutați să vedeți dacă judecata, decizia, recomandarea sau acțiunea se află în concordanță cu direcția sugerată de principiu.

Câteva aspecte de luat în considerare

- Deși principiile trec dincolo de un caz particular, se poate totuși ca ele să varieze enorm în ceea ce privește gradul de generalitate sau abstractizare. De pildă, principiul din exemplul cu Radu cumpărând un frigider este foarte general, cu aplicabilitate la oricine primește un sfat nesolicitat. În schimb, principiul din exemplul cu Mariana jucătoarea de șah este mai specific și se aplică doar la jucătorii profesioniști de șah. Iar alte întrebări au principii care pot fi și mai specifice de atât. Așa că asigurați-vă că nu respingeți ca răspuns corect un principiu doar pentru că pare prea specific.
- Înainte de a răspunde la întrebări despre principii este bine să analizați toate variantele de răspuns. Nu există o cale sigură de a determina dacă o anumită variantă de răspuns furnizează cea mai adecvată potrivire decât analizând toate variantele de răspuns.
- Nu respingeți un principiu care oferă justificare unui argument numai pentru că pare a nu face nimic altceva decât să exprime ceea ce argumentul acceptă ca atare. De exemplu, cineva ar putea spune: „George vede foarte prost fără ochelari. Prin urmare, George trebuie întotdeauna să poarte ochelari când conduce.” Un principiu justificator pentru acest argument ar putea fi: „Oricine are nevoie de ochelari pentru a vedea bine trebuie întotdeauna să poarte ochelari când șofează.”
- Nu trebuie să vă preocupe legitimitatea principiilor care vă sunt prezentate. Nu respingeți o variantă de răspuns pentru că principiul la care se referă este unul pe care dumneavoastră personal nu îl acceptați.

ERORI DE ARGUMENTARE

▪ Identificarea erorilor într-un argument

Secțiunea de Gândire logică include un număr de întrebări care vă cer să identificați greșeala de raționare care s-a făcut într-un argument. Întrebări de acest tip sunt formulate în diferite feluri. Iată câteva exemple:

Modul de raționare din argument este eronat pentru că argumentul

Care dintre următoarele erori de raționare se face în argument?

Modul de raționare al argumentului este defectuos întrucât argumentul nu reușește să elimine posibilitatea ca

Modul de raționare de mai jos este criticabil deoarece

Aceste întrebări despre raționări defectuoase vă cer să recunoașteți în ce fel un argument este eronat în modul de raționare. Nu vă vor cere să decideți dacă un argument este sau nu defectuos. Acea judecată a fost deja făcută și este exprimată prin formularea întrebării. Sarcina dumneavoastră este să recunoașteți care dintre variantele de răspuns este cea care descrie o eroare de raționare pe care o face argumentul. Când un argument este defectuos, acel argument exemplifică un mod de raționare deficitar. Acesta este un mod de raționare în care premisele par a susține concluzia, dar de fapt o susțin în mică măsură sau deloc. Un raționament deficitar de acest tip poate fi detectat prin examinarea argumentului în sine, fără să luați în considerare aspecte faptice care nu sunt menționate de argument.

Sfat: Întrebările de Gândire logică verifică abilitatea dumneavoastră de raționare și analiză, nu ceea ce știți despre un subiect particular de logică. E nerelevant dacă o premisă este faptic corectă. Așa că nu trebuie să fiți atenți la acuratețea faptică a premiselor argumentului. În schimb, concentrați-vă asupra legăturilor logice între premisele stabilite de argument și concluzia pe care o trage.

Deoarece erorile pe care le căutați nu sunt specifice subiectului, dar sunt legate de structura logică a argumentului, caracterizarea acelor erori este destul de generală. Adică, modul de raționare defectuos dintr-un argument poate fi descris în termeni care se aplică și la alte argumente care comit aceeași eroare de raționare. Așa că, de îndată ce ați detectat unde este eroarea de raționare a argumentului, va trebui să descoperiți care dintre cele câteva descrieri generale acoperă cazul.

Exemplul 1

Să luăm în considerare următorul schimb de replici:

Fizicianul: Afirmația că fuziunea nucleară la temperatură joasă poate fi realizată în totalitate prin mijloace chimice se bazează pe experiențe chimice ale căror măsurători și calcule nu sunt exacte.

Chimistul: Este inutil din partea ta să contești aceste chestiuni, deoarece ești pur și simplu invidios la gândul că poate chimiștii au rezolvat o problemă pe care fizicienii nu au fost în stare s-o rezolve.

Iată întrebarea care pornește de la acest schimb de replici:

Care dintre următoarele enunțuri redă cea mai puternică critică a răspunsului chimistului la contestarea fizicianului?

Înainte de a citi variantele de răspuns, să analizăm pe scurt ce pare să fie greșit în răspunsul chimistului. Rețineți că chimistul susține că remarca fizicianului este inutilă, dar de fapt nu se referă la substanța contestării exprimate de fizician. În schimb, chimistul acuză fizicianul de gelozie profesională și respinge remarca fizicianului doar pe această bază. Dar nu există niciun motiv să credem că o acuză, chiar stârnită de gelozie, nu ar putea nimeri la țintă. Așa că răspunsul chimistului poate fi pe bună dreptate criticat ca „atac la persoană”.

Acum să considerăm două dintre variantele de răspuns. Prima sună așa:

Nu reușește să stabilească faptul că exactitatea perfectă a măsurătorilor și calculelor este posibilă.

Această enunț este cu certitudine corect despre răspunsul chimistului. Chimistul nu dovedește că o exactitate perfectă este posibilă. Dar acest lucru nu este o critică potrivită a răspunsului chimistului pentru că este complet în afara problemei. Stabilirea faptului că o exactitate perfectă este posibilă nu ar fi făcut altceva decât să zdruncine poziția chimistului. Așa că răspunsul chimistului nu poate fi pe drept criticat pentru că nu reușește să stabilească acest lucru.

O altă variantă de răspuns sună așa:

Este direcționată împotriva celui care emite enunțul mai degrabă decât împotriva enunțului în sine.

Această critică atinge esența erorii din răspunsul chimistului. Chimistul respinge contestarea fizicianului din cauza presupuselor sale motive de a o face și nu discută de fapt deloc valoarea contestării în sine. Este direcționat împotriva persoanei mai degrabă decât împotriva poziției susținute.

În acest exemplu, răspunsul chimistului este evident nerelevant pentru esența enunțului fizicianului. Argumentul prezentat de chimist pare mai degrabă o manevră retorică decât un argument serios. Multe argumente sunt totuși defectuoase într-o manieră mai puțin dramatică. Ele pot conține doar o eroare logică mică care subminează integritatea argumentului, ca în cele două exemple de mai jos.

Exemplul 2

Liceul Moise Nicoară a introdus o nouă politică menită să îmbunătățească condițiile de muncă pentru profesorii noi. Ca urmare a acestei politici, numai un sfert din profesorii cu normă parțială părăsesc școala după primul lor an în învățământ. Totuși, o treime din profesorii cu normă întreagă părăsesc școala la sfârșitul primului an. Astfel, mai mulți dintre profesorii cu normă întreagă de la Liceul Moise Nicoară părăsesc școala în primul lor an decât dintre cei cu normă parțială.

Remarcați că argumentul utilizează proporții pentru a indica măsura în care profesorii în primul an de învățământ părăsesc școala. Ne spune că părăsesc școala în primul an **un sfert** din profesorii cu normă parțială și **o treime** dintre cei cu normă întreagă. Concluzia argumentului nu este exprimată tot în proporții, ci printr-o comparație între cantități: **mai mulți** dintre cei cu normă întreagă părăsesc școala la sfârșitul primului an.

Sarcina dumneavoastră este să completați următorul enunț:

Modul de raționare din argumentul de mai sus este îndoielnică pentru că argumentul nu reușește să elimine posibilitatea ca...

Rețineți că acum căutăm posibilitatea care trebuie eliminată pentru o bună susținere a concluziei. Haideți să analizăm una dintre variantele de răspuns:

Înainte de instituirea noii politici, părăseau școala în primul an de învățământ mai mulți dintre profesorii cu normă parțială decât dintre cei cu normă întreagă de la Liceul Moise Nicoară.

Cum ar fi argumentul afectat de această informație? Ni se spune ceva despre starea de lucruri înainte de introducerea noii politici, dar nu prea sunt clarificate efectele noii politici. Și nu avem cum să inferăm ceva despre cât de mulți profesori cu normă parțială sau întreagă părăsesc școala, acum după instituirea noii politici. Așa că această informație nu are niciun efect asupra susținerii concluziei, și nu ar fi niciun motiv ca argumentul să o elimine. Nereușind să o elimine, modul de raționare nu va face îndoielnic.

Să analizăm o altă variantă de răspuns:

Liceul Moise Nicoară angajează mai mulți profesori noi cu normă parțială decât cu normă întreagă.

Deci cum ar fi argumentul afectat dacă ar exista mai mulți profesori noi cu normă parțială decât cu normă întreagă? Dacă ar exista mai mulți cu normă parțială decât cu normă întreagă, atunci un sfert dintre cei noi cu normă parțială ar putea fi mai numeroși decât o treime dintre cei cu normă întreagă. Așa că ar putea fi adevărat că părăseau școala mai mulți profesori noi cu normă parțială. Deoarece argumentul conchide că mai mulți profesori cu normă întreagă decât cu normă parțială părăsesc școala

În primul an, această posibilitate trebuie eliminată pentru o bună susținere a concluziei. Astfel, această variantă este răspunsul corect.

Exemplul 3

Dacă Uzina Negrești trebuie să schimbe furnizorii în mijlocul producerii unei comenzi mari, compania nu va indica profit în acel an. Prin urmare, dacă la sfârșitul anului reiese că Uzina Negrești nu a înregistrat profit, reiese și că firma a trebuit să schimbe furnizorii în mijlocul producerii unei mari comenzi.

Întrebarea vă cere:

Pentru care dintre motivele de mai jos raționarea este vulnerabilă?

Această întrebare vă spune că trebuie să căutați o problemă în argument. Când analizați argumentul, puteți identifica problema dacă recunoașteți că pot foarte bine să existe și alte motive pentru care compania indică profit în afara schimbării furnizorilor în mijlocul producerii unei comenzi mari. Acest lucru indică o scăpare majoră a argumentului. În acest moment sunteți pregătiți pentru a trece în revistă variantele de răspuns.

O variantă de răspuns sună așa:

Argumentul este unul circular format dintr-un enunț urmat de o concluzie care pur și simplu parafrazează enunțul.

Această variantă face o prezentare generală a unui defect în argument, dar o analiză mai atentă a argumentului din exemplul cu Uzina Negrești ne arată că acest argument nu are acest defect. Ce se spune în concluzia argumentului este ceva destul de diferit de ceea ce s-a spus în premise. Concluzia spune: „dacă la sfârșitul anului reiese că Uzina Negrești nu a înregistrat profit reiese și că firma a trebuit să schimbe furnizorii în mijlocul producerii unei mari comenzi.”. Premisa este doar aparent asemănătoare, dar spune: „dacă trebuie să schimbe furnizorii în mijlocul producerii unei comenzi mari, compania nu va indica profit în acel an.” Așa că această variantă de răspuns nu reprezintă o critică îndreptățită.

O altă variantă de răspuns sună așa:

Argumentul nu reușește să stabilească că o condiție în care se spune că se produce un fenomen este singura condiție în care se produce acel fenomen.

Acesta este răspunsul corect. Argumentul este reușit dacă arată că schimbarea furnizorilor în mijlocul producerii unei comenzi mari este singura condiție în care compania nu va realiza profit în acel an. Remarcați că această variantă de răspuns indică ce anume este defectuos în acest argument utilizând termeni generali care s-ar putea referi la multe alte argumente.

Date suplimentare: Acesta este un exemplu obișnuit de eroare de raționare: confuzia între „ condiții suficiente” și condiții „necesare”. O discuție mai amănunțită despre condiții necesare și condiții suficiente, cât și despre moduri corecte și incorecte de raționament cu condiții poate fi găsită la paginile 55-58

Câteva aspecte de luat în considerare

- Când abordați o întrebare despre o eroare de raționare, ar trebui mai întâi să aveți cât se poate de clar în ce fel este argumentul defectuos. Dacă aveți o idee destul de clară despre ce anume este eronat în raționare, puteți apoi să căutați varianta de răspuns care descrie genul de eroare pe care ați identificat-o. Rețineți că descrierile oferite pot fi foarte generale – unele care se pot aplica și unor argumente foarte diferite ca temă de cel pe care îl analizați.
- Rețineți că nu este suficient ca varianta de răspuns să descrie corect un aspect al argumentului pentru ca acea variantă să fie cea corectă. Răspunsul corect trebuie să descrie o eroare de raționare a aceluia argument pe care îl analizați.
- Când aveți de-a face cu un argument defectuos care conține informație cantitativă sau statistică, verificați întotdeauna dacă grupurile de referință menționate în argument sunt cele potrivite și consecvent aceleași. Este posibil, de exemplu, ca un argument să prezinte o informație despre procentul de profesori de școală primară care au titluri universitare în educație și poate continua cu o concluzie despre procentul persoanelor care au titluri universitare în educație și merg să lucreze în învățământul primar. Cheia identificării erorii de raționare constă în detectarea acestei schimbări a grupului de referință în argument. Nu este neobișnuit ca un argument defectuos să includă astfel de schimbări subtile.
- Unele argumente defectuoase implică erori de raționare despre relații între proporții și cantități. Exemplul 2 este un astfel de caz. Acel argument implică o schimbare de la discuția despre proporții în premise la o afirmație despre cantități relative în concluzie. În alt argument ar putea fi o schimbare ilicită de la cantități în premise la proporții în concluzie. Fiți foarte atenți la schimbări de acest gen.

Structuri asemănătoare în cazul unor argumente defectuoase

În test veți întâlni uneori întrebări de gândire logică care sună precum următoarea:

Care dintre următoarele argumente este cel mai asemănător ca eroare de raționare cu argumentul de mai sus?

Cel mai bine este să abordați aceste întrebări într-o manieră directă. Mai întâi încercați să determinați în ce fel este greșită raționarea din argumentul de referință. Apoi treceți peste argumentele din variantele de răspuns până găsiți unul al cărui mod de raționare este eronat exact în același fel.

Formularea întrebării vă spune că de fapt argumentul de referință comite o eroare de raționare și că cel puțin un alt argument este și el eronat. Nu este nevoie să vă bateți capul cu formularea exactă

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

a tipului de eroare: întrebarea nu este legată de asta. Dar trebuie să aveți o idee suficient de clară despre tipul de eroare comisă, pentru că veți judeca dacă una dintre variantele de răspuns se potrivește cu acea eroare.

La acest tip de întrebare, variantele de răspuns incorect pot fi de două feluri. Unele prezintă argumente care sunt perfect corecte, deci nu conțin nicio eroare, nici vorbă de una care să fie la fel ca cea din argumentul de referință. Altele sunt argumente defectuoase, dar erorile de raționament din acele argumente sunt în mod clar diferite de cea din argumentul de referință.

Un exemplu

Să analizăm următorul argument:

Dacă majoritatea locatarilor din complexul de apartamente se plâng că apartamentele lor sunt infestate cu furnici, atunci administrația complexului va trebui să angajeze un serviciu de dezinsecție. Dar majoritatea locuitorilor aceluși complex declară că apartamentele lor sunt aproape total lipsite de furnici. Prin urmare, administrația complexului nu va fi nevoită să angajeze un serviciu de dezinsecție.

Întrebarea care vi se pune în legătură cu acest argument este:

Care dintre argumentele următoare conține un mod eronat de raționare asemănător cu cel conținut în argumentul de mai sus?

Întrebarea ne îndreaptă să căutăm un **tipar** de raționare în argumentul de referință și apoi să căutăm o variantă de răspuns care conține un mod de eroare asemănător. Asta înseamnă că trebuie să căutăm un argument care, în stabilirea concluziei, se folosește de același mod eronat de abordare ca și argumentul de referință, deși cele două argumente s-ar putea să nu împărtășească aceleași caracteristici, de pildă aceeași temă.

Deci, în mod exact, care este eroarea din argumentul de referință? Una dintre premisele argumentului spune că într-o anumită împrejurare serviciul de dezinsecție va veni și a doua premisă spune că această condiție nu a fost îndeplinită. Argumentul conchide că nu va fi nevoie să se angajeze serviciul de dezinsecție. Dar nu este greu de observat că ceva nu este în regulă cu privire la modul de argumentare: problema e că s-ar putea să existe alte condiții care să solicite angajarea firmei de dezinsecție. Ca să folosim un exemplu concret, s-ar putea, de asemenea, să fie adevărat că, dacă se găsesc gândaci în complexul de apartamente, administrația va trebui să cheme serviciul de dezinsecție. Deci faptul că nu este îndeplinită condiția referitoare la furnici nu este un motiv bun pentru a trage concluzia că nu va trebui angajat serviciul de dezinsecție. Fără să ofere motive pentru că procedează așa, argumentul tratează o singură împrejurare care ar produce un anumit rezultat ca și cum ar fi singura împrejurare în care se produce acel rezultat.

Următorul pas este verificarea variantelor de răspuns și găsirea celei care prezintă același tipar eronat de raționare. Haideți să analizăm următoarea variantă:

Numărul zborurilor operate de liniile aeriene nu poate fi redus decât dacă companiile pot percepe taxe mai mari pentru bilete. Dar oamenii nu o să plătească mai mult pentru un bilet, așa că nu este cazul să se reducă numărul zborurilor.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Este aceasta o instanțiere a aceluiași tip eronat de raționare? Acest argument se aseamănă cu argumentul de referință prin aceea că una dintre premise afirmă că, dacă este îndeplinită o anumită condiție (companiile aeriene nu pot ridica costul biletelor de călătorie), ceva nu se va întâmpla (numărul zborurilor nu va fi micșorat). Dar acest argument este diferit de argumentul de referință prin aceea că, de fapt, prin a doua premisă de fapt îndeplinește condiția stabilită de prima premisă. Ni se spune că „oamenii nu o să plătească mai mult”, așa că este logic că companiile nu vor putea să încaseze mai mult. Și astfel concluzia – că numărul zborurilor nu va fi redus – decurge din aceste premise. Așa că acest argument nu prezintă același tip de eroare de raționare ca în argumentul de referință. De fapt, nu conține nicio eroare de raționare.

Să încercăm o altă variantă de răspuns:

Cei mai mulți angajați vor participa la picnicul organizat de firmă dacă comitetul de organizare reușește să aranjeze ca o anumită formație să vină să cânte la picnic. Dar acea formație nu se va afla în țară la data picnicului, așa că nu este adevărat că cei mai mulți angajați vor participa.

Este aceasta o instanțiere a tiparului care se potrivește? Din nou, avem de-a face cu un enunț condițional: dacă o anumită formație va cânta la picnic, cei mai mulți angajați vor participa. Deci din nou, cu o anumită condiție se va întâmpla ceva. În acest argument, a doua premisă arată că acea condiție nu va fi îndeplinită. Formația, nefiind în țară, cu certitudine nu va cânta la picnic. Argumentul continuă cu concluzia că cei mai mulți angajați nu vor participa la picnic. Prin urmare, ca și în argumentul de referință, această concluzie spune că acel lucru care s-ar întâmpla în condiția inițială nu se va întâmpla.

Acesta este exact un tipar de raționament ca cel din argumentul de referință, prin urmare se potrivește perfect cu eroarea de raționare. Ca și în argumentul de referință, eroarea poate fi ilustrată concret. Să presupunem, de pildă, că, dacă comitetul de organizare angajează un anumit actor cunoscut pentru a juca la picnic, cei mai mulți angajați vor participa. Acest lucru arată că concluzia ar putea fi adevărată chiar dacă ceea ce ne spune argumentul despre formație ar fi adevărat.

Câteva aspecte de luat în considerare

- Pentru acest tip de întrebări, nu este nevoie să decideți dacă argumentul de referință este defectuos. Vi se spune că argumentul se bazează pe un tipar de raționare eronat. Este totuși util uneori să determinați dacă un argument dintre cele din variantele de răspuns este defectuos sau nu. Dacă un astfel de argument **nu** este defectuos, atunci nu poate fi răspunsul corect, pentru că nu va fi o pereche relevantă pentru argumentul de referință.
- Rețineți că, deși e nevoie să aveți o idee destul de clară despre tipul de eroare de raționare comisă în argumentul de referință, nu este nevoie să formulați exact acea eroare. Deoarece nu vi se cere să formulați în cuvinte înțelegerea erorii de raționare, tot ce trebuie să faceți este să intuiți destul de sigur unde este greșit raționamentul.
- Pentru acest tip de întrebare, căutați argumentul care seamănă cel mai mult cu argumentul de referință în privința structurii defectuoase de raționare. Așa că orice altă asemănare cu argumentul de referință, cum ar fi modul de formulare sau subiectul despre care tratează, sunt nerelevante. Două argumente pot fi exprimate în moduri foarte diferite, sau pot fi despre subiecte foarte diferite, chiar dacă prezintă același tipar eronat de raționare.

Date suplimentare: Pentru o discuție mai amănunțită despre acest aspect vezi „Identificarea elementelor unui argument” de la paginile 40-41

EXPLICAȚII

Unele întrebări din secțiunea de *Gândire logică* vă cer să identificați o posibilă explicație pentru o stare de lucruri care vă este descrisă. În general, aceste întrebări sunt de două tipuri: unul în care trebuie să găsiți o explicație pentru o anumită situație și un altul în care trebuie să explicați cum două elemente într-o situație aparent în opoziție pot fi amândouă adevărate.

În primul caz, fenomenul care trebuie explicat ar fi ceva la care nu te aștepți în mod obișnuit, genul de lucruri care îi fac pe oameni să spună: „Trebuie să fie o explicație la mijloc.” Imaginați-vă, de exemplu, că s-a descoperit că pisicile domestice cu blană gri sunt, în medie, semnificativ mai grele decât cele cu blană multicoloră. Un fapt ca acesta reclamă o explicație. Formularea unei întrebări corespunzătoare ar suna cam așa:

Care dintre următoarele variante de răspuns, dacă ar fi adevărată, ajută cel mai mult la explicarea diferenței de greutate medie?

În cel de-al doilea caz, fenomenul ce trebuie explicat este mai complex. Nu vi se prezintă doar un fapt ce pare să aibă nevoie de o explicație. Mai degrabă, vi se prezintă niște enunțuri ce par a fi opuse și sarcina dumneavoastră este să identificați varianta de răspuns care ajută cel mai mult la rezolvarea acestei aparente discrepanțe. Adică trebuie să selectați o variantă de răspuns care ajută cel mai mult nu pe unul sau pe celălalt dintre elementele aparent opuse, ci explică cum pot fi amândouă adevărate. La acest tip de întrebări textul ar putea să spună, de exemplu, că oamenii petrec mult mai puțin timp citind decât acum 50 de ani și totuși se vând anual mult mai multe cărți decât se vindeau acum 50 de ani. O formulare tipică pentru această întrebare ar fi:

Care dintre următoarele variante de răspuns, dacă este adevărată, ajută cel mai mult la rezolvarea aparentei discrepanțe din enunțurile de mai sus?

Exemplul 1

Situația de mai jos pare să ceară o explicație. În acest caz, decizia unei companii producătoare de software de a se abține să dea în judecată oamenii care copiază ilegal programul său ridică o întrebare privind motivele companiei.

Compania care produce XYZ, un program de contabilitate pe calculator, estimează că sunt în folosință milioane de copii ilegale ale programului XYZ. Dacă ar fi fost cumpărate legal, acestea ar fi generat pentru companie milioane de dolari din vânzări, totuși, în ciuda efortului mare al companiei de a crește vânzările, compania nu a luat măsurile legale de a da în judecată pe cei care au copiat programul ilegal.

Ghid pentru înțelegerea întrebărilor de gândire logică

Întrebarea care are la bază această situație sună așa:

Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, ajută cel mai mult la explicarea motivului pentru care compania nu a luat măsurile legale existente?

Variantele incorecte de răspuns precum cea care urmează - *XYZ este foarte greu de copiat ilegal pentru că mai întâi trebuie dezactivat un mecanism anticopiere foarte sofisticat.* - nu ne ajută cu nimic la înțelegerea deciziei companiei. S-ar putea totuși să fie relevante într-o oarecare măsură pentru situația dată. De exemplu, varianta de răspuns de mai sus sugerează că cei care copiază ilegal sunt buni cunoscători de software pentru calculatoare, dar nu lămurește în niciun fel hotărârea companiei de a nu-i da în judecată.

Pe de altă parte, răspunsul corect - *Mulți oameni care cumpără programe ca XYZ sunt dispuși să le cumpere numai după ce l-au utilizat deja.* - sugerează un motiv pentru care compania tolerează utilizarea ilegală a copiilor programului său, acele copii ajută eficient marketingul în multe cazuri și conduc la vânzări legale a programului. Poate compania se gândește că are mai mult de pierdut decât de câștigat din intentarea unui proces pentru oprirea copierii ilegale. Cel puțin, răspunsul corect ne spune că este un dezavantaj pentru companie dacă oprește copierea ilegală, iar acest lucru ajută la explicarea faptului că nu se întreprind măsuri legale.

Exemplul 2

Dintre cei cinci agenți de colectare ai Agenției Apex Colector, Dl. Ignat are cea mai mare rată de succes la colectare. Totuși, Dl. Ignat este cel mai bun colector din personalul Agenției.

Această situație are un aer de paradox. Pare clar că ceea ce face un colector mai bun ca altul este o abilitate superioară de a finaliza cu succes un efort de colectare. Poate oare Dl. Ignat, care are cea mică rată de colectare, să fie cel mai bun colector? Iată pe ce se focalizează întrebarea care pornește de la această situație:

Care dintre următoarele variante de răspuns, dacă este adevărată, ajută cel mai mult la soluționarea aparentului paradox?

Să considerăm următoarea variantă de răspuns:

În ultimii ani, rata de colectare anuală a Dlui. Ignat a rămas destul de constantă.

Asta ne dă o informație pertinentă despre performanța Dlui. Ignat în calitate de colector. Dar nu ne oferă niciun motiv să credem că Dl. Ignat este cel mai bun colector al agenției în ciuda faptului că are cea mai mică rată de colectare. Ne dă doar un motiv să credem că Dl. Ignat este cel mai slab colector pentru că ne permite să deducem că rata sa de colectare a fost inferioară în ultimii ani.

Acum analizați următoarea variantă de răspuns:

Dlui. Ignat i se desemnează majoritatea celor mai dificile cazuri ale agenției.

Asta ne dă motive să avem o părere mai bună despre abilitatea Dlui. Ignat de a colecta, pentru că este rezonabil să desemnezi cele mai grele cazuri Dlui Ignat dacă el este cel mai bun colector. Și dacă rata de succes înregistrată de el este relativ mică, acest fapt nu este surprinzător, pentru că i se desemnează cele mai grele cazuri. Așa că acest răspuns clarifică cum două fapte care păreau greu de împăcat unul cu altul, pot să fie amândouă adevărate. Asta soluționează aparentul paradox într-un mod satisfăcător.

Câteva aspecte de luat în considerare

- Răspunsurile corecte la acest gen de întrebări nu oferă o explicație detaliată și completă. Mai degrabă, se oferă o informație crucială care joacă un rol important în cadrul unei explicații adecvate.
- Fiți foarte atenți la ceea ce vi se cere să explicați. În cazul unei explicații simple de natură factuală, formularea întrebării vă va direcționa concret către faptul care trebuie explicat. Totuși, în cazul explicațiilor care soluționează un aparent conflict, ține în general de dumneavoastră să construiți o imagine clară a aceluia conflict.
- În cele mai multe situații există mai multe moduri de explicare a faptelor sau de soluționare a unui aparent conflict. În general, nu este o idee bună să elaborați în minte mai multe formulări explicative înainte de a examina variantele de răspuns. În schimb, citiți variantele de răspuns și stabiliți pentru fiecare dacă ajută la explicare sau la soluționarea situației.
- Rețineți că aceste întrebări se caracterizează prin prezența expresiilor „dacă este adevărat” sau „dacă sunt adevărate”. Asta indică faptul că nu trebuie să vă preocupe adevărul din enunțurile sau variantele de răspuns. Pur și simplu considerați fiecare enunț sau variantă de răspuns ca și când ar fi adevărat(ă).

Prezentare

Testul 1 este un test LSAT autentic, inclus în *The Official LSAT SuperPrep* (publicație a Law School Admission Council, producător al testelor LSAT) și format din 4 secțiuni cuprinzând doar întrebările punctate, fără includerea întrebărilor supuse pretestării în condiții de concurs. Timpul recomandat în *SuperPrep* pentru rezolvarea fiecărei secțiuni este de 35 minute.

Structura testului:

- Secțiunea 1 - Gândire analitică**
- Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris**
- Secțiunea a 3-a - Gândire logică, setul 1**
- Secțiunea a 4-a - Gândire logică, setul 2**

Secțiunea 1 – Gândire analitică – 24 de întrebări

Instrucțiuni: Fiecare grup de întrebări din această secțiune este construit pornind de la niște condiții. Când răspundeți la unele dintre întrebări, s-ar putea să vă fie de folos să vă faceți o schemă. Alegeți răspunsul care corespunde cel mai corect și cel mai complet fiecărei întrebări.

Întrebările 1 – 5

Un dezvoltator își programează construcția a 7 platforme – F, G, H, J, K, L și M – într-o perioadă de 7 săptămâni: de la săptămâna 1 la săptămâna 7. Conform cerințelor clienților, exact o platformă trebuie construită în fiecare săptămână, respectând condițiile de mai jos:

G trebuie construită cândva înainte ca platforma K să fie construită.

L trebuie construită fie imediat înainte, fie imediat după ce se construiește M.

F trebuie construită în săptămâna 5.

J trebuie construită în săptămâna 2 sau în săptămâna 6.

1. Care dintre următoarele enumerări reprezintă un program de construcție a platformelor acceptabil, în ordine de la platforma construită în săptămâna 1 la platforma construită în săptămâna 7?

- (A) G, K, H, M, F, J, L
- (B) H, G, L, M, F, K, J
- (C) H, J, G, F, M, L, K
- (D) H, L, L, G, F, J, K
- (E) K, J, H, G, F, M, L

2. Dacă platforma G este construită cândva după F, care dintre următoarele condiții trebuie să fie adevărată?

- (A) G este construită în săptămâna 7.
- (B) H este construită în săptămâna 1.
- (C) J este construită în săptămâna 6.
- (D) L este construită în săptămâna 3.
- (E) M este construită în săptămâna 1.

3. Care dintre următoarele este o listă completă și corectă a săptămânilor dintre care oricare poate fi săptămâna în care este construită K?

- (A) 2, 3, 6
- (B) 2, 3, 7
- (C) 2, 5, 6, 7
- (D) 1, 2, 3, 6, 7
- (E) 2, 3, 4, 6, 7

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică

4. Care dintre următoarele este o listă completă și corectă a platformelor dintre care oricare poate fi platforma construită în săptămâna 3?

- (A) K, L, M
- (B) F, G, H, K
- (C) F, H, K, M
- (D) G, H, K, L, M
- (E) H, J, K, L, M

5. Dacă platforma G este construită în săptămâna 4, atunci exact câte ordonări acceptabile pot exista pentru construcția platformelor?

- (A) Una.
- (B) Două.
- (C) Trei.
- (D) Patru.
- (E) Cinci.

Întrebările 6 – 10

Fiecare dintre următorii agenți de vânzări – F, G, H, I și J – vor prezenta câte un produs diferit – L, M, N, O, P – al unei companii, la o convenție care are loc de luni până miercuri. Exact două produse vor fi prezentate luni, exact un produs marți și exact două produse miercuri. Programarea prezentărilor trebuie să respecte următoarele condiții:

F nu poate prezenta un produs în aceeași zi ca H.

Fie I, fie J trebuie să prezinte produsul N marți.

G trebuie să prezinte un produs în aceeași zi în care este prezentat și produsul O, indiferent dacă G este sau nu agentul care prezintă produsul O.

6. Care dintre următoarele afirmații trebuie să fie adevărată?

- (A) Dacă F prezintă un produs luni, atunci G prezintă produsul O.
- (B) Dacă I prezintă un produs marți, atunci J prezintă un produs luni.
- (C) Dacă J prezintă un produs marți, atunci G prezintă un produs luni.
- (D) Dacă și F și J prezintă produse luni, atunci H prezintă produsul O.
- (E) Dacă și H și I prezintă produse miercuri, atunci produsul O este prezentat luni.

7. Dacă agenții H și I prezintă produse luni, care dintre următoarele condiții trebuie să fie adevărată?

- (A) F prezintă produsul M.
- (B) G prezintă produsul L.
- (C) I prezintă produsul N.
- (D) Produsul O este prezentat miercuri.
- (E) Produsul P este prezentat miercuri.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică

8. Dacă G prezintă produsul P miercuri, atunci oricare dintre următoarele afirmații poate fi adevărată CU EXCEPȚIA uneia. Care este aceasta?

- (A) H prezintă produsul O.
- (B) I prezintă produsul N.
- (C) I prezintă produsul O.
- (D) F face prezentarea luni.
- (E) F face prezentarea miercuri.

9. Dacă produsele M și P sunt prezentate luni, care dintre următoarele afirmații poate fi adevărată?

- (A) G prezintă produsul P.
- (B) I prezintă produsul O.
- (C) J prezintă produsul L.
- (D) F prezintă un produs luni.
- (E) G prezintă un produs luni.

10. Dacă produsul O este prezentat în aceeași zi ca produsul P, care dintre următoarele afirmații trebuie să fie adevărată?

- (A) F prezintă produsul O sau, dacă nu, produsul P.
- (B) F nu prezintă nici produsul O nici produsul P.
- (C) H prezintă produsul O sau, dacă nu, produsul P.
- (D) I prezintă produsul O sau, dacă nu, produsul P.
- (E) J nu prezintă nici produsul O nici produsul P.

Întrebările 11 – 17

Celor șapte membri ai unei catedre universitare trebuie să li se aloce câte un birou. Membrii catedrei sunt profesorii universitari F și G, lectorii Q, R și S și asistenții V și W. Cele șapte birouri disponibile sunt distribuite consecutiv pe aceeași parte a unui coridor drept și sunt numerotate de la 101 la 107. Distribuția birourilor trebuie să respecte următoarele condiții:

Niciunui asistent nu i se alocă un birou lângă biroul unui profesor universitar.

Niciunui profesor universitar nu i se alocă biroul 101 și nici biroul 107.

Lui G nu i se alocă birou lângă cel al lui R.

Lui W nu i se alocă birou lângă cel al lui V decât dacă și lui R i se alocă birou lângă cel al lui V.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică

11. Dacă lui F și lui G li se alocă birouri care au exact un singur birou între ele, care dintre următoarele este lista membrilor catedrei dintre care oricare poate fi cel căruia i se alocă respectivul birou din mijloc?

- (A) Q, R
- (B) Q, S
- (C) Q, V
- (D) R, W
- (E) S, V

12. Care dintre următoarele este o posibilă alocare a birourilor pentru R, V și W?

- (A) 101:V, 102:W, 103:R
- (B) 101:V, 102:W, 103:R
- (C) 101:V, 102:W, 103:R
- (D) 101:W, 102:V, 103:R
- (E) 101:R, 102:W, 103:V

13. Dacă lui R i se alocă biroul 104, căruia dintre următorii membri trebuie să i se aloce fie biroul 103, fie 105?

- (A) F
- (B) G
- (C) Q
- (D) V
- (E) W

14. Care este numărul maxim de birouri care pot despărți birourile alocate lui F și G?

- (A) Unul.
- (B) Două.
- (C) Trei.
- (D) Patru.
- (E) Cinci.

15. Cărui membru NU i se poate aloca biroul 104?

- (A) F
- (B) G
- (C) Q
- (D) S
- (E) V

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică

16. Dacă nu se alocă birouri alăturate niciunei perechi de membri ai catedrei care au grade egale, care dintre următoarele afirmații trebuie să fie adevărată?

- (A) Lui F i se alocă fie camera 103 fie 104.
- (B) Lui Q i se alocă fie camera 102 fie 106.
- (C) Lui R i se alocă fie camera 102 fie 105.
- (D) Lui S i se alocă fie camera 104 fie 105.
- (E) Lui V i se alocă fie camera 101 fie 107.

17. Dacă lui F și G nu li se alocă birouri alăturate, căruia dintre membri NU i se poate aloca biroul 107?

- (A) W
- (B) V
- (C) S
- (D) R
- (E) Q

Întrebările 18 – 24

Organizatorul unei expoziții va selecta minim patru și maxim șase covoare din opt, acestea opt fiind două covoare ovale de lână, trei covoare dreptunghiulare de lână, un covor oval de mătase și două covoare dreptunghiulare de mătase, respectând următoarele condiții:

Trebuie selectate cel puțin două covoare de mătase.

Numărul covoarelor de lână selectate nu poate fi nici mai mic de două nici mai mare de trei.

Dacă este selectat covorul oval de mătase, trebuie selectat cel puțin unul dintre covoarele dreptunghiulare de mătase.

18. Care dintre următoarele este o selecție acceptabilă de covoare pentru expoziție?

- (A) Un covor oval de mătase, un covor oval de lână și două covoare dreptunghiulare de lână.
- (B) Un covor oval de mătase, un covor dreptunghiular de lână și două covoare dreptunghiulare de mătase.
- (C) Două covoare de lână ovale, un covor dreptunghiular de mătase și două covoare dreptunghiulare de lână.
- (D) Două covoare ovale de lână, un covor dreptunghiular de mătase și un covor dreptunghiular de lână.
- (E) Două covoare dreptunghiulare de mătase și trei covoare dreptunghiulare de lână.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică

19. Dacă sunt selectate trei covoare de lână, atunci oricare dintre următoarele variante poate fi o listă completă și corectă a celorlalte covoare selectate CU EXCEPȚIA uneia. Care este aceasta?

- (A) Un covor oval de mătase.
- (B) Un covor dreptunghiular de mătase.
- (C) Două covoare dreptunghiulare de mătase.
- (D) Un covor oval de mătase și un covor dreptunghiular de mătase.
- (E) Un covor oval de mătase și două covoare dreptunghiulare de mătase.

20. Covoarele selectate pentru expoziție pot include oricare dintre următoarele CU EXCEPȚIA:

- (A) unui covor oval de mătase.
- (B) a două covoare ovale de lână.
- (C) a trei covoare ovale.
- (D) a două covoare dreptunghiulare de lână.
- (E) a trei covoare dreptunghiulare.

21. Dacă este selectat un singur covor de mătase, atunci celelalte covoare selectate trebuie să fie un grup format din:

- (A) un covor oval și două covoare dreptunghiulare.
- (B) două covoare ovale și un covor dreptunghiular.
- (C) două covoare ovale și două covoare dreptunghiulare.
- (D) două covoare ovale și trei covoare dreptunghiulare.
- (E) trei covoare dreptunghiulare.

22. Dacă sunt selectate exact patru covoare, atunci covoarele selectate ar putea fi:

- (A) un covor oval și trei covoare dreptunghiulare de lână.
- (B) două covoare ovale și două covoare dreptunghiulare de lână.
- (C) trei covoare ovale și un covor dreptunghiular de mătase.
- (D) trei covoare ovale și un covor dreptunghiular de lână.
- (E) două covoare dreptunghiulare de mătase și două covoare dreptunghiulare de lână.

23. Dacă sunt selectate toate cele trei covoare de mătase, atunci fiecare dintre următoarele variante poate fi o listă completă și corectă a celorlalte covoare selectate CU EXCEPȚIA uneia. Care este aceasta?

- (A) Un covor oval de lână.
- (B) Două covoare ovale de lână.
- (C) Un covor oval de lână și un covor dreptunghiular de lână.
- (D) Un covor oval de lână și două covoare dreptunghiulare de lână.
- (E) Două covoare ovale de lână și un covor dreptunghiular de lână.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică

24. Dacă sunt selectate exact șase covoare, acestea trebuie să includă:

- (A) exact unul dintre covoarele oval.
- (B) cele două covoare ovale de lână.
- (C) cele două covoare dreptunghiulare de mătase.
- (D) exact trei dintre covoarele dreptunghiulare.
- (E) toate cele trei covoare dreptunghiulare de lână.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris

Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris – 27 de întrebări

Instrucțiuni: Fiecare pasaj din această secțiune este urmat de un grup de întrebări la care se va răspunde pe baza a ceea ce se expune sau se subînțelege din pasaj. În cazul unora din întrebări mai multe dintre variantele de răspuns pot constitui un posibil răspuns. Cu toate acestea, alegeți cel mai bun răspuns, cel care corespunde cel mai corect și cel mai complet fiecărei întrebări.

<p>Istoricii specializați în obiceiurile medievale legate la căsătorie acordă o însemnătate specială sintezei realizate de Papa Alexandru al III-lea în secolul al XII-lea a opiniilor legale și ecleziastice existente referitoare la căsătorie. Alexandru a elaborat o doctrină care privea căsătoria drept o uniune consensuală mai degrabă decât un aranjament realizat de părinți pentru foloase materiale: conform acestei doctrine, un cuplu se putea căsători de comun acord și fără consimțământul părinților. Aceste contracte erau de două tipuri. Pe de o parte, se putea încheia un mariaj care intra imediat în vigoare și venea cu obligațiile aferente printr-un schimb de cuvinte de consimțământ prezent (<i>per verba de praesenti</i>). La validitatea și durata acestui tip de contract nu contribuiau nici anunțarea anterioară a intenției de căsătorie, nici oficierea vreunui ritual religios. Pe de altă parte, promisiunea de căsătorie era exprimată în termeni de consimțământ viitor (<i>per verba de futuro</i>); acest tip de contract putea înceta prin acordul părților sau printr-un contract ulterior <i>de praesenti</i>.</p>	5
<p>Deși doctrina alexandrină accepta validitatea seculară legală a acestor contracte care nu țineau cont de anunțarea publică și oficierea rituală, încerca însă să descurajeze aceste uniuni clandestine și să pună în ordine procedura de căsătorie. Conform doctrinei, căsătoria trebuie precedată de publicarea unor anunțuri de căsătorie timp de trei duminici succesive, pentru a permite membrilor comunității să ridice orice obiecții legale ar avea împotriva mariajului respectiv. Cuplurile care ignorau această cerință urmau a fi excomunicate, iar orice preot care oficia o căsătorie care nu fusese anunțată public putea fi suspendat pe o perioadă de până la trei ani. Cu toate acestea, validitatea seculară și legală a căsătoriei nu era afectată în niciun fel.</p>	10
<p>Existența sau absența anunțurilor a devenit criteriul usturător în funcție de care un contract era considerat clandestin sau nu. În consecință, însuși termenul „clandestin” a început să desemneze o multitudine de păcate. Se putea referi atât la căsătoria oficiată public care încălca regulile bisericii privitoare la momentul și locul în care trebuiau publicate anunțurile, cât și la contractul informal <i>de praesenti</i>.</p>	15
<p>Istoricul Charles Donahue a subliniat natura controversată a poziției lui Alexandru, potrivit căreia consimțământul celor doi era suficient pentru încheierea unei căsătorii legal valabile; atâta vreme cât procedau conform regulilor în vigoare privitoare la anunțurile de căsătorie, un cuplu se putea căsători fără acordul părinților și bucurându-se totuși de binecuvântarea bisericii. Mai mult, Donahue sugerează că doctrina alexandrină poate fi văzută ca încurajând căsătoria mai degrabă ca uniune spirituală, decât ca un aranjament pur pragmatic: căsătoriile din dragoste trebuiau susținute în dauna celor din interes material, iar în această privință Biserica devenea protectorul libertății individuale. Această interpretare este una radicală, dată fiind percepția tradițională asupra Bisericii medievale drept cea mai influentă autoritate într-o societate strict ierarhică.</p>	20
	25
	30

Întrebările 1 – 8

1. Care dintre următoarele enunțuri exprimă cel mai corect ideea principală a textului?
  - (A) Doctrina Papei Alexandru al III-lea privind căsătoria a reprezentat o sinteză a opiniilor ecleziastice și legale tradiționale și, conform cel puțin unui expert, încuraja căsătoriile clandestine.
  - (B) Doctrina Papei Alexandru al III-lea privind căsătoria publicată se baza pe consimțământul reciproc al celor implicați și, conform cel puțin unui expert, încuraja căsătoriile din dragoste.
  - (C) Deși aparent intenționa să susțină căsătoriile din dragoste decât pe cele din interes, doctrina Papei Alexandru al III-lea reprezenta de fapt o întărire a autorității Bisericii.
  - (D) Contractele verbale de căsătorie legitimate de Papa Alexandru al III-lea erau de două tipuri: termeni de consimțământ prezent și termeni de consimțământ viitor.
  - (E) Conform cel puțin unei interpretări, doctrina Papei Alexandru al III-lea privind căsătoria afirma că acele cupluri care se căsătoreau fără oficiere rituală trebuiau excomunicate de către Biserică.

2. Care dintre următoarele situații se poate deduce despre rolul părinților în obiceiurile medievale de căsătorie?
  - (A) Era mai probabil ca părinții să se supună dictatelor Bisericii mai mult decât copiii lor.
  - (B) Era mai probabil ca părinții să prefere contractele *de praesenti* decât cele de *futuro*.
  - (C) Părinții erau mai preocupați de încuviințarea căsătoriei de către Biserică, decât de valabilitatea ei legală.
  - (D) Părinții nu aveau puterea, conform doctrinei alexandrine, să interzică o căsătorie bazată pe consimțământul reciproc al cuplului și nu realizată pentru foloase materiale.
  - (E) Sinteza alexandrină a fost elaborată și datorită îngrijorării părinților privind răspândirea căsătoriilor clandestine.

3. Conform textului, care dintre următoarele situații supuneau cuplurile riscului de a fi excomunicate, potrivit doctrinei alexandrine?
  - (A) Încălcarea legilor care cereau oficierea rituală a jurămintelor de căsătorie.
  - (B) Încălcarea regulilor în vigoare privitoare la anunțurile de căsătorie.
  - (C) căsătoria fără acordul părinților.
  - (D) căsătoria fără binecuvântarea unui preot.
  - (E) Înlocuirea unui contract *de futuro* cu un contract *de praesenti*.

4. Care dintre următoarele descrieri definește cel mai bine cuvântul „clandestin” din paragraful 2?
  - (A) legal, dar nerecunoscut de Biserică.
  - (B) legal, dar nerecunoscut de părinții cuplului.
  - (C) recunoscut de biserică, dar nevalabil din punct de vedere legal.
  - (D) recunoscut de biserică, dar realizată pentru foloase materiale.
  - (E) încheiată printr-un contract *de futuro*, încetat ulterior.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris

5. Scopul principal al articolului este de a:

- (A) pune sub semnul întrebării legitimitatea unui studiu științific prin examinarea datelor pe care se bazează acesta.
- (B) urmări influența unei doctrine legale importante de-a lungul mai multor perioade istorice.
- (C) sublinia nevoia reînnoirii cercetărilor într-un domeniu neglijat.
- (D) rezuma istoria unei era și a susține o nouă abordare științifică a acesteia.
- (E) explica o doctrină importantă din punct de vedere istoric și a descrie o interpretare controversată a acesteia.

6. Care dintre următoarele afirmații se poate deduce despre diferențele dintre interpretarea lui Charles Donahue privind obiceiurile medievale de căsătorie și alte interpretări?

- (A) Majoritatea celorlalte studii au diminuat importanța Papei Alexandru al III-lea.
- (B) Majoritatea celorlalte studii au văzut în doctrina alexandrin începuturile legilor seculare moderne referitoare la căsătorie.
- (C) Majoritatea celorlalte studii nu au pus accentul pe faptul că Biserica medievală susținea alegerile individuale în ceea ce privea căsătoria.
- (D) Majoritatea celorlalte studii au interpretat greșit complicatele ritualuri legale și ecleziastice care însoțeau anunțarea publică și oficierea religioasă a căsătoriei.
- (E) Majoritatea celorlalte studii s-au concentrat mai degrabă pe aspectele ecleziastice decât pe cele seculare ale doctrinei alexandrine.

7. Conform textului care dintre următoarele aspecte deosebeau contractele *de futuro* de cele *de praesenti*?

- (A) Unul era recunoscut de doctrina alexandrină, pe când celălalt era considerat un contract secular.
- (B) Unul cerea permisiunea părinților, pe când celălalt ținea cont doar de cuplul în chestiune.
- (C) Unul solicita anunțarea publică a căsătoriei, pe când celălalt putea fi încheiat doar printr-un contract verbal.
- (D) Unul exprima intenții viitoare, pe când celălalt încheia o uniune valabilă care intra în vigoare imediat.
- (E) Unul permitea oficierea ritualului bisericesc, pe când celălalt ducea la excomunicare.

8. Care dintre următoarele enunțuri descrie cel mai corect rolul paragrafului 2?

- (A) Prezintă interpretarea unui fapt care diferă de interpretarea din primul paragraf.
- (B) Identifică o excepție la o regulă explicată în primul paragraf.
- (C) Dezvoltă informația din primul paragraf prezentând date suplimentare.
- (D) Rezumă interpretările tradiționale ale unui subiect și apoi introduce o nouă interpretare.
- (E) Prezintă obiecțiile autorului articolului la argumentul prezentat în primul paragraf.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris

<p>Regizori neconvenționali de film femei de culoare au o relație problematică cu regizorii de film care se înscriu în tiparele obișnuite: practica cinematografică realistă, trăsătură pe care acestea o au în comun cu comunitatea mai extinsă a regizorilor de film radicali. Regizorii realiști manipulează modul de folosire a camerei de filmat și tehnicile de editare și iluminat astfel încât să creeze iluzia că cinematograful se aseamănă vieții, că ar putea într-adevăr să fie identic cu viața. Spre deosebire de aceștia, regizorii avangardiști și mulți dintre cei feminiști sau care aparțin unor minorități și care încearcă să creeze povești noi, rezistă convențiilor realismului cinematic tocmai deoarece aceste practici ascund artificialitatea procesului de realizare a unui film, lăsând să se înțeleagă că structurile narrative, și astfel relațiile sociale, sunt inevitabile și că circumstanțele sunt așa cum trebuie să fie. De exemplu, tocmai pentru că ne-am putea aștepta ca o scenă care redă o cină în familie să arate o imagine continuă a unor oameni care stau împreună la masă și discută, un regizor avangardist ar putea alterna imaginile cu familia care stă la masă cu imagini aparent arbitrare: oameni care stau la coadă pentru pâine în perioada mării crize din anii 1930, de exemplu. Conform multor teoreticieni ai filmului, rezultatul este acela că impresia de realitate este afectată: imaginile nu au sens imediat și suntem astfel obligați să ne punem sub semnul întrebării convingerile noastre asupra „realității” cu care suntem crescuți. Tehnicile care creează iluzia de continuitate vizuală, susțin unii teoreticieni, atenuază contradicțiile și incoerențele care ar putea reflecta realitatea pe care Hollywood-ul, și cultura majoritară care formează publicul acestuia, nu vrea să o recunoască sau să o cunoască.</p>	5
<p>În ciuda conținutului ideologic al acestor tehnici cinematografice conservatoare, unii dintre regizorii neconvenționali de film care sunt femei de culoare au totuși tendința să exploreze posibilitățile formale ale realismului în documentare, în loc să experimenteze modalități mai îndrăznețe. Acestea pot alege să lucreze în forma realistă deoarece este mai accesibilă unui public mai larg sau din cauza constrângerilor financiare. Cu toate acestea, este important să subliniem că ideea larg răspândită conform căreia regizorii nu pot fi considerați experimentali deoarece numai experimentele asupra tehnicii sunt „experimentale” pune un accent mult prea mare pe formă în detrimentul conținutului. O operă realistă care tratează un subiect neconvențional poate fi în mod justificat considerată experimentală în felul ei.</p>	10
<p>De exemplu, <i>Filmul lui Fannie</i> (1981) al lui Froza Woods oferă posibilitatea unei femei să își spună propria poveste. Acest film aparține unui grup de filme care, prezentând poveștile unor femei „obișnuite” ale căror experiențe au fost în general banalizate sau ignorate de cinematografia tradițională, evidențiază presuposițiile tematice și convențiile stilistice ale producțiilor realiste. Aceste femei regizor au fost atrase și de documentare deoarece acestea permit revizuirea listei de personalități recunoscute adăugând alte povești ale personalităților de culoare. Filme precum <i>Dar ea este Betty Carter</i> (1980) obligă publicul să își pună sub semnul întrebării propriile așteptări cu privire la persoanele care ar trebui să fie personalități publice și motivul pentru aceasta, analizând și păstrând viața și opera artiștilor vizuali și a actorilor care fac subiectul acestor filme.</p>	15
	20
	25
	30
	35

Întrebările 9 – 13

9. Care dintre afirmațiile de mai jos redă cel mai corect ideea principală a textului?

- (A) Regizorii neconvenționali de film femei de culoare și comunitatea mai largă a regizorilor de film radicali au în comun relația problematică cu tehnicile conservatoare de editare și iluminat.
- (B) Unii dintre regizorii neconvenționali femei de culoare reușesc să folosească tehnici care sunt considerate tradiționale pentru a realiza filme experimentale.
- (C) Regizorii experimentali folosesc tehnici de editare și iluminat pentru a elimina iluzia că cinematograful se aseamănă vieții.
- (D) Regizorii convenționali și cei experimentali nu recunosc influența femeilor de culoare regizor asupra practicilor cinematografice.
- (E) Regizorii convenționali preferă să evite abordarea de teme controversate în filmele pe care le realizează.

10. Pornind de la text, care se poate deduce că este părerea autorului textului cu privire la „ideea larg răspândită” (rândul 24) despre ceea ce este un film experimental?

- (A) Ideea se bazează în mod greșit pe o definiție îngustă a experimentării cu tehnica îmbrățișată de regizorii convenționali.
- (B) Ideea nu recunoaște potențialul unic al tehnicilor cinematografice tradiționale de a exprima idei radicale.
- (C) Ideea nu acordă destulă atenție modului în care regizorii neconvenționali femei de culoare exploatează tehnicile cinematografice experimentale.
- (D) Ideea ignoră faptul că, pentru caracterul experimental, conținutul unei opere cinematografice poate fi la fel de important ca și forma acesteia.
- (E) Ideea ignoră faptul că forma unei opere cinematografice poate să nu fie la fel de importantă pentru caracterul tradițional al acesteia pe cât este conținutul ei.

11. Fiecare dintre aspectele de mai jos este adevărat pentru unul din filmele documentare descrise de autor, CU EXCEPȚIA:

- (A) punerii sub semnul întrebării a tehnicii realiste de realizare a filmelor.
- (B) examinării vieții personalităților de culoare care nu au primit suficientă recunoaștere publică.
- (C) examinării vieții femeilor neglijate de mass media convențională.
- (D) influențării modului în care sunt prezentate femeile în mass media convențională.
- (E) convingerii publicului să își reanalizeze presupunerile cu privire la motivele pentru care unele persoane nu primesc recunoaștere publică.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris

12. Cu care dintre următoarele afirmații despre regizorii convenționali se poate deduce din text că teoreticienii la care se face referire în rândul 16 ar fi, cel mai probabil, de acord?

- (A) Majoritatea acestora răspund unui public care nu este suficient de pregătit pentru a putea aprecia filmele care folosesc tehnici experimentale.
- (B) Unii dintre aceștia încearcă să lupte cu ignoranța culturii majoritare cu privire la culturile minoritare.
- (C) Mulți dintre aceștia fac filme ale căror tehnici ascund de public ceea ce acesta preferă să nu știe.
- (D) Aceștia nu realizează documentare deoarece ele se bazează mai puțin pe tehnici care creează iluzia continuității vizuale.
- (E) Aceștia nu realizează multe filme experimentale deoarece nu stăpânesc îndeajuns tehnicile de realizare a unui film experimental.

13. Scopul principal al textului este de:

- (A) a prezenta prin contrast și evalua unele dintre operele neconvenționale ale regizorilor femeii de culoare.
- (B) a critica teme și tehnicile folosite în realizarea de filme realiste.
- (C) a stabili care dintre regizorii de culoare femeii pot fi considerate experimentale.
- (D) a analiza relația dintre regizorii de culoare femeii și practicile cinematografice realiste.
- (E) a contextualiza și clasifica operele regizorilor avangardiști și feminiști.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris

<p>La fel ca Charles Darwin, Alfred Wegener a revoluționat o întreagă știință. Spre deosebire de ideile lui Darwin, care încă stârnesc controverse aprinse, teoria lui Wegener referitoare la mișcarea de translație a continentelor este acceptată aproape fără tăgadă, dar nu s-a impus fără luptă.</p>	
<p>În 1912 Wegener a sugerat că Africa și America de Sud sunt părți depărtate ale unui singur străvechi supercontinent, Pangaea, care s-a desprins în două, cu Oceanul Atlantic între ele. Totuși, chiar și Wegener credea că uzura în timp ar fi deteriorat detaliile fine ale coastelor, distrugând astfel cea mai bună dovadă a translației. Nu a testat niciodată cu exactitate potrivirea între coastele africane și sud-americane, și un timp ceea ce a spus el a fost aproape ignorat. În 1924, Harold Jeffreys, care avea să devină unul dintre cei mai înverșunați critici ai teoriei, a demontat-o în cartea sa de căpătâi, <i>Pământul</i>. Se pare că, după ce a cercetat superficial liniile de coastă pe un glob pământesc, Jeffreys a conchis că Africa și America de Sud aveau un contur cu un grad foarte mic de asemănare.</p>	5 10
<p>Deranjat de observația evident necugetată al lui Jeffreys, S.W.Carey a utilizat tehnici minuțioase de proiecție geometrică pentru a corecta, mai bine decât o fac cele mai multe hărți, faptul că marginile continentelor se află pe o sferă, nu pe o suprafață plană. A descoperit o potrivire remarcabil de apropiată. Cam în aceeași vreme, Keith Runcorn a descoperit alte dovezi ale translației. Când lava vulcanică se răcește și se întărește pe o rocă bazaltică, se magnetizează de câmpul magnetic al Pământului. Polii magnetici ai rocii se aliniază după câmpul magnetic al Pământului. Deși polii planetei s-au deplasat în ultimele sute de milioane de ani, câmpul magnetic al fiecărui fragment bazaltic este în continuare aliniat așa cum erau polii Pământului la timpul când s-a format roca. Deși era de așteptat ca alinierea câmpului magnetic al rocilor de aceeași vârstă de pe orice continent să fie la fel cum era câmpul magnetic al Pământului în acel timp, câmpurile magnetice ale rocilor bazaltice din America de Nord sunt acum aliniate destul de diferit de rocile formate în aceeași perioadă în Europa. Astfel, rocile au furnizat dovezi clare ale deplasării continentelor unele față de altele. În mod tipic, Jeffreys a respins cu bruschețe studiile lui Runcorn. Disprețul său nonșalant față de acest tip de date ale unei cercetări, i-a făcut pe unii geologi de teren să sugereze ca lucrarea sa, deja devenită clasică, să fie redenumită <i>Un Pământ</i>.</p>	15 20 25
<p>În 1966 dovezi copleșitoare, conform cărora fundul mării se lărgeste de la crestele din mijlocul oceanului, au confirmat ipoteza că roca topită țâșnește din aceste creste din adâncul pământului și repavează fundul mării pe măsură ce plăcile tectonice se deplasează. Astfel, întinderea fundului mării nu numai că furnizează o explicație pentru nedumerirea existentă de multă vreme de ce bazinele oceanice sunt mult mai tinere decât continentele, dar aduce și dovezi că plăcile, ca și continentele de pe ele, se mișcă. Peste noapte, teoria plăcilor tectonice, cu translația continentală, a devenit un punct de vedere consensual.</p>	30 35 40

Întrebările 14 – 20

14. Care dintre următoarele exprimă cel mai bine ideea principală a textului?
- (A) Confirmarea teoriei translației continentelor a lui Wegener a venit din surse neașteptate.
  - (B) Criticii teoriei translației continentale a lui Wegener au furnizat informații care, în final, au condus la acceptarea ei.
  - (C) Istoria teoriei translației continentale este asemănătoare în multe privințe cu cea mai importantă teorie a lui Darwin.
  - (D) Deși teoria translației continentale a lui Wegener este acum general acceptată, Wegener însuși nu a putut să furnizeze dovezi ale exactității sale.
  - (E) Deși teoria translației continentale a lui Wegener a avut implicații semnificative, a fost nevoie de mulți ani și de mult efort pentru câștigarea acceptării sale.
15. Modul în care Jeffreys a abordat teoria lui Wegener este cel mai probabil asemănător cu cel al:
- (A) unui botanist care conchide că două specii nu sunt înrudite pe baza unei examinări superficiale a modului în care arată ele;
  - (B) unui șofer care încearcă să găsească o stradă într-un oraș necunoscut fără să aibă o hartă;
  - (C) unui zoolog care studiază mai degrabă comportamentul unui animal decât anatomia sa;
  - (D) unui politician care ia hotărârea să candideze pentru un post pe baza unui sondaj al opiniei publice;
  - (E) unui psihiatru care stabilește tratamentul pe baza antecedentelor pacientului.
16. Potrivit textului, care dintre următoarele a fost explicată cu ajutorul dovezilor referitoare la extinderea fundului mării?
- (A) motivul existenței plăcilor tectonice uriașe pe care se găsesc continentele;
  - (B) motivul pentru care rocile bazaltice își mențin alinierea câmpului magnetic;
  - (C) motivul pentru care polii pământului s-au deplasat;
  - (D) compoziția plăcilor tectonice pe care se găsesc continentele;
  - (E) diferența între vechimea continentelor și a bazinelor oceanice.
17. Care sintagmă dintre cele de mai jos, așa cum sunt folosite în text, dezvăluie cel mai clar opinia autorului despre Jeffreys?
- (A) „aproape ignorat” (rândul 10)
  - (B) „grad foarte mic” (rândul 14)
  - (C) „evident necugetată” (rândul 15)
  - (D) „tehnici minuțioase” (rândul 16)
  - (E) „punct de vedere consensual” (rândul 40)
18. Menționarea de către autor a faptului că niște geologi de teren au sugerat ca lucrarea lui Jeffreys să fie reintitulată *Un Pământ servește* la:
- (A) punerea în contrast a două dintre ideile lui Jeffreys.
  - (B) justificarea criticilor asupra lucrării lui Jeffreys.
  - (C) sublinierea unei păreri despre lucrarea lui Jeffreys.
  - (D) explicarea motivelor conflictului dintre Jeffreys și Wegener.
  - (E) sprijinirea unei afirmații despre criticii lui Jeffreys.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris

19. Se poate deduce că S.W. Carey credea despre aprecierea făcută de Jeffreys în 1924 că este:
- (A) a unei autorități și sprijinită de dovezi indirecte.
  - (B) evidentă, dar are nevoie de interpretare
  - (C) exactă, dar are nevoie de validare.
  - (D) neîndoios bazată pe o cercetare insuficientă.
  - (E) atât de defectuoasă încât este nedemnă de investigat.
20. Așa cum sugerează informația din text, care dintre următoarele descoperiri poate cel mai probabil submina dovezile în sprijinul teoriei translației continentale?
- (A) S-a descoperit că bazinele oceanice sunt de fapt mai vechi decât continentele.
  - (B) S-au descoperit noi tehnici de proiecție geometrică care permit o mai exactă cartografiere.
  - (C) S-a determinat că roci bazaltice magnetizate în Europa și America de Nord în perioada secolului al XX-lea au câmpurile magnetice cu același aliniament magnetic .
  - (D) S-a descoperit că unele roci bazaltice contemporane din Africa și America de Sud au câmpurile magnetice cu aliniament magnetic diferit.
  - (E) S-a stabilit că Jeffreys făcuse cercetări atente ale fenomenelor geologice.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris

<p>Pentru unii cercetători, barocul european nu este doar un stil estetic caracterizat de forme extravagante și ornamentare elaborată, ci și o mentalitate politică, socială și culturală predominantă în Europa aproximativ între 1600 și 1680. Această viziune mai generală a fost susținut de regretatul istoric spaniol Jose Antonio Maravall, ale cărui lucrări identifică aspecte ale lumii moderne - în special principiul libertății individuale în opoziție cu puterea statului – în perioada barocă, așa cum s-a desfășurat ea în Spania.</p>	5
<p>Maravall susține că perioada barocă a fost caracterizată de „absolutism monarhic”: monarhii, după ce au înăbușit cele mai mari excese ale nesupunerii aristocratice, puteau acum să se alieze cu nobilimea pentru a apăra ordinea și valorile tradiționale în societățile zdruncinate de forțele renașcentiste eliberatoare ale criticii și opoziției. Aceste forțe erau percepute ca o amenințare pentru că deteriorarea condițiilor economice accentua conflictele dintre anumite elemente ale societății. În viziunea lui Maravall, cultura barocă a fost răspunsul clasei conducătoare (incluzând coroana, biserica și nobilimea) la criza economică și socială din Europa, deși acea criză a fost mai acută, iar structura socială mai rigidă în imperiul spaniol decât oriunde în altă parte. Maravall consideră barocul ca o cultură a controlului și a constrângerii, sau, dintr-o perspectivă și mai dinamică, drept o cultură directivă menită să reintegreze și să unească o societate care trăia sub amenințarea dezordinii sociale și intelectuale.</p>	10
<p>Maravall sugerează că, deși întreg controlul politic era centralizat în sistemul monarhic, acest sistem de autoritate nu era pur și simplu represiv. Era și ademenitor, promova plăcerea publică prin stratageme grandioase cu mijloace care variau între focuri de artificii, teatru și festivaluri religioase. Funcționând pe baza unei culturi urbane care deja avea trăsăturile unei culturi de masă moderne, aceste elemente de atracție deviau dorința de noutate în zone de viață unde nu reprezenta o provocare la adresa regimului politic. Maravall conchide că fiecare aspect al barocului a apărut din necesitatea, pe măsură ce opinia publică devenea tot mai importantă, de a manipula opinii și emoții la scară publică.</p>	15
<p>Poate că totuși interpretarea lui Maravall este direct influențată de căutarea sa în baroc a trăsăturilor care să anticipeze „modernitatea” și de experiența sa de viață sub dictatura lui Franco. El tinde să exagereze capacitatea celor la putere de a manipula o societate pentru propriile scopuri ideologice. O privire aruncată la curțile regale din secolul al XVII-lea a lui Charles I în Anglia și Filip IV în Spania sugerează că uneori eforturile de manipulare erau pe de-a-ntregul contraproductive. În Anglia și în Spania în anii 1630, conducătorii înșiși, nu supușii, au căzut pradă iluziilor întreținute cu grijă de ceremonie, teatru, simbol. Rezultatul a fost că membrii clasei conducătoare s-au izolat periculos de mult de lumea exterioară și, pe măsură ce ruptura între iluzie și realitate se făcea tot mai mare, monarhia și aristocrația au căzut cu capul înainte într-o prăpastie de credibilitate care era propria lor creație.</p>	20
	25
	30
	35
	40

Întrebările 21 – 27

21. Care dintre următoarele exprimă cel mai corect ideea principală a articolului?
- (A) Până de curând, barocul a fost considerat doar un stil estetic; totuși, Maravall a arătat că a fost mentalitate culturală menită să consolideze absolutismul monarhic.
  - (B) Maravall a considerat cultura barocă o strategie de a dispersa opoziția și de a manipula opinia publică; totuși, el supraestimează succesul acestei strategii.
  - (C) Maravall interpretează cultura barocă europeană ca expansiune a dezvoltării sociale și culturale renascentiste; totuși, viziunea sa asupra secolului al XVII-lea este influențată de focalizarea sa asupra Spaniei.
  - (D) Teoria lui Maravall despre intenția clasei conducătoare de a controla societatea prin cultura barocă este contrazisă de exemplele de monarhii specifice perioadei baroce.
  - (E) În concepția istoricului Maravall, cultura barocă a fost o structură creată esențialmente pentru a controla societatea și a reprima nemulțumirile.
22. Care dintre expresiile de mai jos, așa cum este folosită în context, indică cel mai exact atitudinea autorului față de concepția lui Maravall asupra culturii baroce?
- (A) „Această viziune mai generală” (rândul 4)
  - (B) „stratageme grandioase” (rândul 23)
  - (C) „tinde să exagereze” (rândul 32)
  - (D) „ propriile scopuri ideologice” (rândul 33)
  - (E) „pe de-a-ntregul contraproductive” (rândurile 35-36)
23. Care cuvânt dintre cele de mai jos exprimă cel mai bine sensul lui „directivă” așa cum este cuvântul folosit în rândul 19 al textului?
- (A) dreaptă.
  - (B) evolutivă.
  - (C) codificată.
  - (D) călăuzitoare.
  - (E) constrângătoare.
24. Se poate deduce din text că Maravall a considerat că monarhii din perioada barocă erau:
- (A) din ce în ce mai indiferenți la opiniile publice defavorabile.
  - (B) preocupați de amenințarea politică pe care o prezenta aristocrația.
  - (C) captivați de mijloacele culturale concepute pentru a-și controla supușii.
  - (D) oarecum victorioși în confruntarea cu moștenirea de nesupunere a Renașterii.
  - (E) preocupați de scopul atingerii supremației culturale de către țările lor.
25. În viziunea lui Maravall, teatrul baroc era menit să:
- (A) dea imbold dezvoltării economice.
  - (B) fie ecou al consensului opiniei publice
  - (C) amuze și să distragă atenția populației urbane.
  - (D) exprime principiul emergent al libertății individuale.
  - (E) înspăimânte cetățenii cu amenințarea represiunii monarhice.
26. Scopul principal al textului este de a:
- (A) pune în contrast două teorii concurente și de a face o evaluare.
  - (B) contrazice un punct de vedere larg acceptat printr-un contraexemplu.
  - (C) explica o interpretare și a introduce un amendament.
  - (D) prezenta argumente contradictorii și de a propune o reconciliere.
  - (E) explica consecințele fără precedent ale unui construct politic.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris

27. Care dintre dovezile de mai jos, dacă ar exista, ar slăbi cel mai mult interpretarea făcută de Maravall culturii baroce?

- (A) confirmarea că Maravall însuși a participat în opoziția regimului autoritar al lui Franco.
- (B) descoperirea că nobilimea din perioada barocă a comandat mult mai multe opere de artă decât monarhii.
- (C) o analiză a artei baroce care scoate în evidență prezentarea idealizată de către aceasta a monarhiei și aristocrației
- (D) documente care să indice că multe opere de artă au exprimat opoziția față de monarhie
- (E) documente care indică o încercare conștientă din partea lui Franco de a controla societatea spaniolă prin mijloace culturale.

Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 – 25 de întrebări

Instrucțiuni: Întrebările din această secțiune se bazează pe raționamente cuprinse în enunțuri sau pasaje scurte. În cazul unora din întrebări mai multe dintre variantele de răspuns pot constitui un posibil răspuns. Cu toate acestea, alegeți cel mai bun răspuns, cel care corespunde cel mai corect și cel mai complet fiecărei întrebări. Nu faceți asumptii care, conform standardelor bunului simț, sunt neplauzibile, superflue sau incompatibile cu pasajul.

1. În mod frecvent, cei care țin cură de slăbire se găsesc prinși în capcana unui cerc vicios. Cât timp țin cura, nu numai că pierd din greutate, dar corpul lor se obișnuiește cu mai puține calorii și se adaptează la această funcționare cu un aport caloric scăzut. Rezultatul e că atunci când nu mai țin cura de slăbire și ajung să mănânce tot atât cât le era necesar pentru menținerea greutateii înainte de cură, ei iau mult mai multe calorii decât au nevoie. Excesul de calorii produce exces de greutate.

Care dintre concluziile de mai jos referitoare la persoanele care țin cură de slăbire este cel mai bine sprijinită de paragraful de mai sus?

- (A) E foarte probabil ca ei să sfârșească cu o greutate mai mare decât au avut înainte de începerea curei.
- (B) Nu ar trebui să țină cură de slăbire dacă doresc să-și mențină o greutate redusă.
- (C) Nu trebuie să revină la obiceiul de a mânca la fel de mult ca înainte de a începe cura de slăbire dacă vor să-și mențină greutatea la nivelul redus obținut după cură.
- (D) Vor trebui să mănânce chiar mai puțin decât cantitatea permisă de cură dacă doresc să evite luarea în greutate după încetarea curei.
- (E) Nu vor putea niciodată să revină la aportul caloric de dinainte de cură fără pericolul de a recăpăta greutatea pierdută prin cură.
2. *Gu*, *hu* și *jue* sunt tipuri de cupe de bronz ritualice produse în China în timpul dinastiei Shang, cu aproape 4000 de ani în urmă. O examinare atentă a vaselor *gu*, *hu* și *jue* dezvăluie că toate sunt inscripționate cu motive simbolizându-l pe *taotie*, un animal mitologic semnificând lăcomia. Trebuie, deci, să fie adevărat că orice vas de bronz ritualic care nu are inscripționate motivele simbolizând *taotie* nu este un vas autentic produs în China în timpul dinastiei Shang.

Argumentul de mai sus conține una dintre următoarele erori de raționare:

- (A) o generalizare bazată pe susțineri care se contrazic reciproc.
- (B) o generalizare bazată pe exemple admise ca fiind atipice chiar de către argumentul însuși.
- (C) o tratare a faptului că unii membri ai unei categorii date au o anumită trăsătură ca dovadă suficientă că alte obiecte care au aceeași trăsătură sunt și ele membre ale acelei categorii.
- (D) o tratare a faptului că unii membri ai unei categorii date au o anumită trăsătură ca dovadă suficientă că existența acelei trăsături este necesară pentru apartenența la acea categorie.
- (E) o tratare a faptului că anumite obiecte specifice aparțin unei anumite categorii și a faptului că altele aparținând acelei categorii au o anumită trăsătură ca dovadă suficientă că primele obiecte au și ele acea trăsătură.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

3. Într-o societate democratică, când un grup politic de interese depășește un anumit număr de membri, interesele economice diverse și uneori conflictuale care pot fi regăsite în aproape orice grup mare de persoane tind să iasă la suprafață. Odată ieșite la suprafață, aceste interese conflictuale fac imposibilă reunificarea grupului în spatele unui program comun. Totuși, pentru a avea impactul politic necesar influențării legislației, un grup trebuie să fie unit.

Dacă enunțurile precedente sunt adevărate, care punct de vedere din cele de mai jos e cel mai puternic sprijinit de ele?

- (A) Grupurile politice de interese au în general o influență mai mică când cresc numeric decât atunci când sunt numeric stabile.
  - (B) Pentru ca o societate democratică să funcționeze eficient este necesar ca grupurile politice din cadrul societății să facă compromisuri între ele.
  - (C) Politicienii pot ignora, fără să fie incriminați, interesele economice ale grupurilor foarte largi de persoane.
  - (D) Un grup politic de interese poate să devină ineficient dacă se lărgeste pentru a include cât mai mulți membri posibil.
  - (E) În general, grupurile politice de interese pornesc cu eficiență, dar o pierd în timp.
4. **Un inspector:** În ultima vreme a crescut periculos de mult numărul de mostre de laborator de virus de rabie trimise prin serviciul de livrare al universității. Trebuie să limităm utilizarea acestui serviciu.
- Biologul:** Nu e nevoie să o limităm. Serviciul de livrări al universității se ocupă de livrarea mostrelor de rabie de 20 de ani fără niciun accident.

Ca o respingere a susținerii inspectorului, raționamentul biologului este eronat prin aceea că:

- (A) nu explică de ce a crescut numărul de mostre trimise prin serviciul de livrare al universității.
- (B) nu se concentrează numai asupra problemei mostrelor de virus de rabie.
- (C) pierde din vedere faptul că s-a produs o schimbare a gradului de periculozitate a mostrelor de rabie.
- (D) nu justifică în niciun fel nevoia universității de livrare continuă a mostrelor de virus de rabie.
- (E) nu se referă la pericolul potențial implicat de creșterea numărului de mostre trimise de acel serviciu.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

5. **Managerul:** Un motiv pentru care productivitatea serviciului nostru nu este atât de ridicată pe cât ar putea fi este acela că personalul petrece prea mult timp în pauze neautorizate. Deoarece se va reduce curând numărul lucrătorilor în subordinea unui manager, în viitor managerii vor putea supraveghea lucrătorii mai atent pentru a se asigura că nu își iau pauze neautorizate. Prin urmare, va crește productivitatea serviciului nostru.

Care dintre următoarele asumptii este cea de care depinde argumentul managerului?

- (A) Cea mai bună cale de a crește productivitatea este reducerea numărului angajaților și atribuirea unei cantități de lucru mai mare celor care rămân în serviciu.
- (B) Acum personalul angajat petrece mai mult timp luându-și pauze neautorizate decât înainte.
- (C) Acordarea unor stimulente financiare lucrătorilor din departamente care și-au crescut productivitatea nu ar avea un efect semnificativ asupra productivității serviciului în general.
- (D) Supravegherea îndeaproape a angajaților pentru a reduce pauzele neautorizate este modul cel mai eficient de a crește productivitatea serviciului în general.
- (E) Câștigul de productivitate realizat prin reducerea pauzelor neautorizate va depăși orice pierdere de productivitate cauzată de o supraveghere mai atentă.

6-7

Toma: În această țară, membrii Executivului câștigă cam de 85 de ori mai mult decât câștigă în medie un muncitor. Este o diferență extraordinar de mare și, prin urmare, nemulțumirea publicului referitor la mărimea salariilor membrilor Executivului este justificată.

Marta: Nu se justifică o astfel de nemulțumire deoarece bogăția se creează prin asumarea unor riscuri și luarea unor decizii, ceea ce cei mai mulți oameni evită să facă. Recompensarea generoasă a celor care nu evită astfel de acțiuni este nu numai dreaptă, dar și necesară.

Toma: Cred că m-ai înțeles greșit. Nu spun că oamenii au o nemulțumire referitoare la diferența mare între salariile membrilor Executivului și cele ale muncitorilor, ci că ceea ce îi nemulțumește este diferența exagerat de mare: în alte țări, membrii Executivului câștigă doar de 20 sau 30 de ori salariul mediu al unui muncitor.

6. Asupra căreia dintre problemele de mai jos nu cad de acord Toma și Marta?

- (A) dacă membrii Executivului din această țară câștigă de 85 de ori salariul mediu al unui muncitor.
- (B) dacă nemulțumirea publică față de mărimea salariilor membrilor Executivului este justificată.
- (C) dacă o diferență salarială între membrii Executivului și muncitori este necesară pentru a încuraja crearea bogăției.
- (D) dacă membrilor Executivului li se cuvin salarii mai mari decât li se cuvin muncitorilor.
- (E) dacă membrii Executivului din această țară creează le fel de multă bogăție ca și membrii Executivelor din alte țări.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

7. În care dintre următoarele maniere răspunde Toma la obiecțiunea formulată de Marta?
- (A) Își întărește poziția acceptând tacit să renunțe la premisa inițială și introduce o nouă linie de argumentare, apărându-și concluzia.
  - (B) Introduce dovezi ce arată că generalizarea Martei referitoare la crearea bogăției nu este justificată întrucât nu se bazează pe nicio dovadă.
  - (C) Subminează poziția Martei scoțând în evidență că Marta a făcut două afirmații contradictorii pentru a-și fundamenta susținerea.
  - (D) Subminează relevanța obiecției Martei, prezentând explicit motivele pentru care ea consideră că diferența în discuție este nejustificat de mare.
  - (E) Aduce în discuție aspecte care pun la îndoială motivele pe care se bazează concluzia Martei.
8. Au fost analizate chimic oase fosilizate de humanoizi *Australopithecus robustus* și *Homo erectus*. Oasele de la *robustus* aveau o proporție mai mică de stronțiu în raport cu cea de calciu decât aveau oasele de la *erectus*. Cu cât era mai mică proporția de stronțiu față de cea de calciu în oasele fosilizate de humanoizi, cu atât mai multă carne era în alimentația humanoizilor. Se știe că *Homo erectus* a mâncat carne.

Care dintre enunțurile de mai jos, dacă este adevărat, e cel mai puternic sprijinit de afirmațiile precedente?

- (A) Alimentația lui *Australopithecus robustus* includea și puțină carne.
- (B) Carnea din alimentația lui *Homo erectus* avea un conținut mai mare de stronțiu decât avea carnea din alimentația altor humanoizi.
- (C) Alimentația lui *Homo erectus* era mai bogată în calciu decât alimentația lui *Australopithecus robustus*.
- (D) Atât alimentația lui *Australopithecus robustus*, cât și cea a lui *Homo erectus* conținea mai puțin stronțiu decât calciu.
- (E) Procesul de fosilizare a modificat proporția de stronțiu în raport cu cea de calciu atât în oasele de *Australopithecus robustus*, cât și în oasele de *Homo erectus*.

9-10

Scrisoare către redactor: Am aflat cu uimire că judecătorul Moșanu a fost acuzat de infracțiune de violență, dar nu sunt de acord cu concetățenii mei care cred că ar trebui să fie obligat să demisioneze. Am jucat cărți cu judecătorul Moșanu mulți ani și a fost întotdeauna corect cu mine și cu ceilalți jucători. Pur și simplu, sistemul nostru judiciar nu își poate permite să piardă judecători drepecți și corecți.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

9. Care dintre enunțurile de mai jos, dacă este adevărat, exprimă cel mai bine concluzia principală din argumentarea autorului scrisorii?
- (A) Judecătorul Moșanu este un judecător corect.
  - (B) Judecătorul Moșanu nu trebuie obligat să demisioneze.
  - (C) Corectitudinea este calitatea cea mai importantă la un judecător.
  - (D) O condamnare pentru infracțiunea de violență nu este niciodată un motiv suficient pentru distrugerea carierei profesionale a cuiva.
  - (E) Persoanele care l-au cunoscut pe judecător în afara tribunalului sunt cei mai obiectivi evaluatori ai corectitudinii judecătorului.
10. Raționamentul din scrisoare este cel mai vulnerabil la critică mai ales deoarece:
- (A) confundă îndatoririle specifice juriștilor cu responsabilitățile unui cetățean oarecare.
  - (B) insistă asupra distincției între „corect” și „drept” care nu poate fi susținută în mod plauzibil.
  - (C) întemeiază o susținere generală despre competența profesională a cuiva pe baza unei mostre nereprezentative a comportamentului persoanei respective.
  - (D) tratează infracțiunea de violență ca și cum consecințele nu ar fi mai grave decât pierderea sau câștigul la jocul de cărți.
  - (E) stabilește o concluzie bazată mai degrabă pe o opinie populară decât pe o argumentare.
11. Construirea unei stații spațiale, în care astronauții să locuiască o perioadă considerabilă de timp, este esențială chiar dacă proiectul unei stații spațiale nu va aduce cunoștințe noi despre spațiul cosmic sau despre Pământ care nu ar putea fi obținute în alt mod. Pentru misiunile viitoare de explorare a planetei Marte, vom avea nevoie de cunoștințe medicale pe care proiectul unei stații spațiale ni le va da despre limitele capacităților umane de a trăi într-o navă spațială un timp mai îndelungat.

Argumentarea pornește de la asumția că:

- (A) explorarea planetei Marte va fi înfăptuită de oameni care călătoresc în nave spațiale, nu doar de roboți.
- (B) capacitățile astronauților sunt de același tip cu cele ale ființelor umane obișnuite.
- (C) în prima misiune spre Marte nu vor apărea probleme medicale neprevăzute.
- (D) misiunea spre Marte va fi prima dintr-o serie de misiuni care vor explora sistemul solar.
- (E) locuirea într-o navă spațială un timp îndelungat pune probleme medicale insurmontabile.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

12. Inima unui pacient căruia i se administrează vitamina E înainte de o operație chirurgicală pe cord e mai puțin predispusă unor complicații postoperatorii decât cea a unui pacient căruia nu i se administrează vitamina E preoperator. La șase ore după operație, totuși, supraviețuitorii ambelor grupe au, în medie, același nivel de funcționalitate a inimii și se vindecă la fel de bine. În ciuda faptului că nu are efect pe termen lung, doctorii recomandă adesea vitamina E pacienților înainte de o operație pe cord.

Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, oferă cea mai bună explicație pentru recomandarea doctorilor?

- (A) Complicațiile postoperatorii prezintă cel mai mare risc în primele șase ore după operația pe cord.
- (B) Complicațiile postoperatorii apar la șase ore sau mai mult după operație la pacienții cărora nu li s-a administrat vitamina E.
- (C) Uneori durează mai puțin de șase ore ca inima unui pacient să își reia funcționarea normală după operația pe cord.
- (D) Probabil că anumite categorii de pacienți sunt mai puțin predispuse să dezvolte complicații postoperatorii decât altele.
- (E) Mulți pacienți, cărora li se spune că li se administrează vitamina E, primesc de fapt o substanță inertă.

13. **Arhitectul:** Evident, o clădire murdară din piatră e mai puțin atractivă decât una curată. Dar procesul de curățire cu apă a unei clădiri de piatră face să pătrundă apa în piatră și în cele din urmă produce stricăciuni ireparabile. Și murdăria distruge clădirea de piatră, dar mai puțin decât apa. Așa că, mă tem că dacă dorim ca o clădire de piatră să reziste mai mult, ea trebuie să rămână murdară.

Inginerul: Nu te grăbi. Progresul tehnologic a făcut posibilă curățirea fără apă a unor clădiri de piatră, doar folosind substanțe chimice inofensive care nu pătrund în piatră.

Care dintre enunțurile de mai jos exprimă modalitatea de răspuns a inginerului către arhitect?

- (A) Pune la îndoială corectitudinea dovezilor citate de arhitect în sprijinul concluziei sale.
- (B) Arată că argumentul arhitectului este esențialmente contradictoriu.
- (C) Descrie consecințele nedorite care derivă din acceptarea concluziei arhitectului.
- (D) Aduce niște fapte selectate ca dovezi pentru a arăta falsitatea concluziei arhitectului.
- (E) Utilizează dovezile citate de arhitect pentru a trage o concluzie alternativă.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

14. **Antropologul:** În cultura din care provin inscripțiile de la situl arheologic, probabil că se folosea focul pentru a confecționa unelte de fier. Dintre Xa, Ye și Zi, cele trei culturi despre care se știe că au existat în zona din jurul sitului, Xa putea să obțină fier, dar nu putea utiliza focul pentru confecționarea uneltelor, iar Ye nu avea acces la fier. Prin urmare Zi este singura cultură cunoscută în zonă care ar fi putut face inscripțiile.

Care dintre modurile de raționare din argumentele de mai jos se aseamănă cel mai mult cu maniera de raționare din argumentul antropologului?

- (A) Cel care a comis furtul a purtat pantofi măsura 44. Dintre cei trei suspecți reținuți, Jerescu, Carp și Lăudatu, nici Jerescu, nici Lăudatu nu puteau să poarte pantofi măsura 44. Prin urmare, dintre cei trei suspecți reținuți, numai Carp putea fi hoțul.
- (B) Oricine dorește să depună o cerere trebuie, mai întâi, să expedieze un cec și apoi să meargă la oficiu. Dintre Petre, Radu și Stan, Radu și Stan au trimis fiecare câte un cec și au mers la oficiu, așa că Radu și Stan pot fiecare să-și depună cererea.
- (C) Persoana care a proiectat Ultra 180 trebuie să fi fost foarte răbdătoare. Dintre trei din cei mai cunoscuți proiectanți care au lucrat la fabrica Ultra când Ultra 180 a fost proiectat (Moșanu, Nistor și Oltescu), Moșanu și Oltescu erau amândoi lipsiți de răbdare. Prin urmare, Nistor este singura persoană care ar fi putut proiecta Ultra 180.
- (D) Oricine aspiră la o funcție publică trebuie să gândească repede și să zâmbească ușor. Dintre prietenii mei, Gabi, Horia și Ida, numai Horia și Ida aspiră la o funcție publică, așa că numai Horia și Ida gândesc repede și zâmbesc ușor.
- (E) Cine mi-a scris scrisoarea asta a semnat-o „Toni”. Deoarece nu cunosc pe nimeni care semnează scrisori cu acest nume, autorul scrisorii trebuie să fie cineva pe care nu-l cunosc.

15. **Un activist împotriva vânării balenelor:** Nu toate speciile de balene sunt pe cale de dispariție. Cu toate acestea, având în vedere tehnologia deosebit de mecanizată utilizată în vânarea balenelor, nu se poate impune o restricționare a vânării speciilor de balene pe cale de dispariție fără să se interzică vânarea balenelor oricărei specii. Deci, întrucât vânarea speciilor de balene pe cale de dispariție trebuie interzisă, ar trebui interzisă orice vânare de balene.

Care dintre următoarele principii, odată stabilit, ar fi cel mai bun în justificarea concluziei trasă de activistul împotriva vânării balenelor?

- (A) Industria pescuitului are dreptul de a vâna membrii speciilor care nu sunt pe cale de dispariție.
- (B) Dacă o anumită activitate ar trebui interzisă, orice altă activitate care interferează cu impunerea acelei interdicții trebuie să fie și ea interzisă.
- (C) Nicio industrie nu trebuie să adopte tehnologii noi dacă adoptarea acelor tehnologii ar crea noi probleme etice.
- (D) Toate acțiunile necesare realizării unor scopuri permise sunt ele însele permise.
- (E) Dacă o formă comercială a unei anumite activități ar trebui interzisă, atunci ar trebui interzise și toate formele necomerciale ale respectivei activități.

16-17

Giordano Bruno, filosoful renascentist, a fost probabil spion pentru Anglia în perioada când a lucrat ca funcționar la Ambasada Franței de acolo. Documente de stat engleze arată că un spion care a dejuat cel puțin două comploturi de asasinare împotriva reginei Elisabeta a Angliei era în funcție la ambasada Franței din Londra acelei vremi. Având în vedere că spionul a fost identificat în documente de stat confidentiale engleze ca fiind „singura față bisericească care lucrează la ambasada Franței” din acel timp, spionul trebuie să fi fost Bruno: Bruno fusese hirotonisit cu mult înainte de a lucra la ambasada Franței.

16. Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, slăbește cel mai mult forța dovezilor avansate în argumentul de mai sus?

- (A) Cu mult înainte de a fi angajat la ambasadă, Bruno fusese excomunicat de biserică și de atunci nici nu mai purta veșminte bisericești, nici nu avea funcții ecleziastice.
- (B) În timpul activității sale de funcționar la ambasada Franței, relațiile între Franța și Anglia erau tensionate într-un grad înalt și predomina o atmosferă de suspiciune reciprocă.
- (C) Documentele engleze arată că, uneori, spionii transmiteau informații guvernului englez în franceză, care nu era limba pe care Bruno o cunoștea cel mai bine.
- (D) Ambasadorul francez la vremea aceea era o persoană care avea încredere tacită în Bruno, adesea luându-i apărarea când îl criticau ceilalți membri ai personalului ambasadei.
- (E) În perioada Renașterii, membri educați ai bisericii îndeplineau adesea roluri neecleziastice ca profesori particulari, secretari sau asistenți personali ai unor oameni din aristocrație.

17. Care dintre enunțurile de mai jos, dacă este adevărat, sprijină cel mai tare argumentul?

- (A) În perioada Renașterii, personalul fiecărei ambasade a Franței avea întotdeauna cel puțin un membru al bisericii pentru a oficia ca preot pentru ambasador și personalul său.
- (B) Mai mulți ani după terminarea serviciului său la ambasadă, Bruno a fost condamnat pentru ideile sale filosofice de papă, care în acea perioadă era în general ostil Angliei și simpatiza cu Franța.
- (C) La fel ca restul personalului diplomatic din ambasada Franței, Bruno a fost prezentat mai multor aristocrați englezi de către ambasadorul francez.
- (D) Bruno era cunoscut printre contemporanii săi ca profesor și în acest mod și-a câștigat prima slujbă pe lângă regele Franței, care apoi l-a recomandat ambasadorului francez din Anglia.
- (E) Perioada activității de funcționar a lui Bruno la ambasada franceză corespunde exact perioadei în care, potrivit documentelor engleze, spionul transmitea informații.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

18. Teoriile din anumite domenii se pot afla acum într-o continuă schimbare, dar această stare de instabilitate trebuie atribuită progresului științific, nu lipsei de rigoare teoretică. Mai mulți zeci de ani de cercetare științifică au culminat recent cu o abundență de noi descoperiri în aceste domenii și, ori de câte ori noi fapte ies la iveală într-un domeniu, inevitabil este nevoie de noi schimbări a modului de organizare a informației din acel domeniu.

Argumentarea este construită prin:

- (A) prezentarea situației de explicat ca parte a unui tipar general.
  - (B) referire la consecințe inacceptabile adoptării unei anumite explicații.
  - (C) demonstrarea că două explicații alternative pentru o situație sunt ambele probabile în egală măsură.
  - (D) citarea unei legi naturale pentru a explica un anumit tip de schimbare.
  - (E) explicarea apariției unei situații prin referire la efectul scontat al cursului unei acțiuni.
19. Orice critică de artă este politică pentru că întreaga artă are implicații politice. Evident, criticul care se hotărăște să se refere deschis la implicațiile politice ale operei de artă se angajează într-un discurs politic. Dar acei critici care încearcă doar o evaluare pur estetică a unei opere și, prin urmare, ignoră implicațiile politice ale operei, sfârșesc - în mod necesar, deși fără intenție - prin a aproba politica artistului.

Dacă enunțurile de mai sus sunt toate adevărate, care dintre cele mai jos trebuie să fie de asemenea adevărat?

- (A) Criticii care abordează deschis implicațiile politice ale unei opere de artă rareori sunt de acord cu arta pentru artă.
- (B) Criticii care nu au experiență politică încearcă întotdeauna să realizeze critici de artă apolitice.
- (C) Arta cu mesaj explicit social sau politic este tipul de artă de care în mod caracteristic se preocupă criticii.
- (D) O critică politică a unei opere de artă are valoare mai mare decât oricare alt tip de critică a acelei opere.
- (E) Critica de artă care intenționează să evalueze opera de artă doar din punct de vedere pur estetic niciodată nu ajunge să respingă politica artistului a cărei operă este recenzată.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

20. În prezent, în țara Boldavia numai 1% dintre persoanele în vârstă de 80 de ani sunt stângaci, în timp ce 10% dintre persoanele de 50 de ani și 15% din persoanele de 20 de ani sunt stângaci. Și totuși, în ultimii 80 de ani nu a crescut proporția cetățenilor din Boldavia născuți stângaci, iar atitudinea față de stângaci nu a suferit nicio schimbare importantă.

Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, ne ajută cel mai mult să explicăm variația incidenței stângacilor în rândul cetățenilor Boldaviei?

- (A) În Boldavia, unde speranța de viață a bărbaților este mai mică decât a femeilor, sunt mai puține femei stângace decât bărbați.
- (B) În Boldavia, probabilitatea de implicare în accidente a stângacilor nu e mai mare decât a dreptacilor.
- (C) Dexteritatea ambelor mâini este foarte apreciată în Boldavia.
- (D) Rata natalității din Boldavia a scăzut încet, dar constant, în ultimii 80 de ani.
- (E) Stângacii nu au constituit niciodată mai mult de 18% din populația Boldaviei.

21. **Eugenia:** Teste demne de încredere arată că frigiderele din marca Răcoros sunt mai bine făcute decât oricare din cele ale mărcilor importante pentru că rezistă cel mai mult și, în general, necesită mai puține reparații decât orice frigider al unei mărci vestite.

Nelu: Imposibil! Am avut frigidere de diferite mărci bune, inclusiv Răcoros, iar Răcoros a avut nevoie de mai multe reparații decât oricare dintre celelalte mărci.

Raționamentul din răspunsul lui Nelu este greșit pentru că:

- (A) utilizează o noțiune de calitate a produsului diferită de cea utilizată de Eugenia.
- (B) contrazice susținerea Eugeniei pe baza unei judecăți pripite și fără să încerce să ofere o fundamentare cu argumente.
- (C) respinge o generalizare pe baza unui singur exemplu negativ, în timp ce acea generalizare este susținută în mod rezonabil fără să fie universală.
- (D) folosește o pretinsă autoritate într-un domeniu tehnic ca singur suport al propriei susțineri.
- (E) trage concluzia că ceea ce este adevărat pentru fiecare membru al unui grup tratat individual trebuie să fie adevărat și pentru acel grup tratat ca un colectiv.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

22. O reclamă: Alegeți RapiMed ca tratament contra răcelii! Cei care își tratează răceala cu RapiMed au simptome pe jumătate mai puțin severe decât ale celor care lasă răceala netratată.

Care dintre următoarele moduri greșite de raționare este cel mai asemănător ca structură cu cel din textul reclamei de mai sus?

- (A) La gătitul spaghetelor, adăugați sare în apă atunci când apa clocotește, deoarece altfel spaghetele capătă un gust amar.
- (B) Finanțele Naționale este banca dumneavoastră de zi cu zi deoarece are mai mulți clienți cu conturi decât oricare altă bancă.
- (C) Alegeți cauciucurile Drum-Dur pentru că testele făcute de o revistă de specialitate au arătat că sunt cele mai rezistente și mai sigure.
- (D) Lubrifiantul de ales pentru încuietori este grafitul, deoarece încuietorile nelubrifiate merg mai greu decât cele lubrifiate cu grafit și uneori înțepenesc complet.
- (E) Dacă la prăjit nu utilizați unt, ar trebui să folosiți ulei de măsline pentru că bucătarii europeni folosesc ulei de măsline.

23. **Asociația de Sănătate:** Potrivit unor studii, cei mai mulți voluntari care obișnuiau să mănânce carne au exclus definitiv carnea din regimul lor alimentar și acum mănâncă numai legume și fructe. Acești voluntari nu au suferit efecte negative și mulți chiar preferă noul regim alimentar. Așa că persoanele care consumă carne își pot schimba dieta într-una fără carne fără să aibă de suferit.

Criticul: Participanții la aceste studii erau toți înclinați către această schimbare de dietă înainte să o efectueze, dar chiar și așa, mulți nu au reușit să facă o trecere completă la o dietă vegetariană.

Pe care dintre următoarele concluzii ar pune-o la îndoială răspunsul criticului, dacă acea concluzie ar fi trasă pe baza dovezilor aduse de Asociația de Sănătate?

- (A) Regimul alimentar al celor mai mulți oameni care consumă carne s-ar îmbunătăți dacă acele persoane ar mânca în loc de carne numai legume și fructe.
- (B) Dintre persoanele care încearcă să excludă carnea din regimul lor alimentar, cu cât e mai tare dispus cineva să treacă la un regim fără carne, cu atât mai mult va avea succes încercarea acelei persoane.
- (C) În ultimii ani a crescut numărul persoanelor care adoptă un regim alimentar strict vegetarian.
- (D) Participanții la studiu care nu au reușit să treacă definitiv la un regim alimentar vegetarian nu regretă încercarea.
- (E) Cei mai mulți oameni, dacă le este recomandat de medic să excludă carnea din regimul alimentar și să mănânce doar legume și fructe, vor reuși să facă asta.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1

24. Fabrica de pantofi din Târgu Frumos este firma cea mai mare a orașului și angajează mai mulți muncitori necalificați cu normă întreagă decât toate celelalte firme din oraș la un loc. Prin urmare, dacă fabrica de pantofi se închide și își încetează complet funcționarea, mai mult de jumătate din locuitorii din Târgu Frumos care sunt muncitori necalificați cu normă întreagă în Târgu Frumos își vor pierde slujbele.

Din care dintre premisele de mai jos, dacă este asumată, derivă logic concluzia de mai sus?

- (A) Dintre oamenii care locuiesc acum în Târgu Frumos, mai mulți sunt angajați decât șomeri.
- (B) Târgu Frumos are mai mulți muncitori necalificați decât calificați.
- (C) Fabrica de pantofi din Târgu Frumos angajează mai mulți muncitori necalificați decât muncitori calificați.
- (D) Fabrica de pantofi din Târgu Frumos nu angajează pe nimeni care nu este locuitor al orașului.
- (E) Nu există în Târgu Frumos alte fabrici decât cea de pantofi.

25. În cazul licitațiilor cu ofertă unică secretă, fiecare potențial cumpărător prezintă strict confidențial o singură propunere, iar vânzarea se face celui care a licitat cel mai mult. Vânzătorul poate stabili un prag inferior de preț – un preț minim mai jos de care nu are loc vânzarea – ca protecție împotriva unei licitații de formă, care este o licitare nerezonabil de mică făcută de un cumpărător ce mizează pe faptul că nu o să mai existe niciun alt cumpărător. În mod paradoxal, o astfel de protecție este necesară cel mai mult când se licitează pentru un articol foarte căutat.

Care dintre următoarele enunțuri, dacă e adevărat despre licitații într-o singură rundă secretă, ne ajută cel mai mult să explicăm de ce generalizarea prezentată mai sus ca paradoxală este valabilă?

- (A) Licitatorul care a câștigat licitația pentru un articol nu poate, fiind informat despre acest fapt, să decline acceptarea aceluia articol în favoarea următorului licitator
- (B) Nu se dezvăluie identitatea licitatorilor necâștigători dacă licitatorii înșiși nu aleg să o dezvăluie.
- (C) Pragul inferior al prețului stabilit pentru un articol foarte căutat este suficient de mare ca vânzătorul să poate realiza un profit chiar dacă licitatorul câștigător dă un preț destul de apropiat.
- (D) Potențialii cumpărători ai unui articol deosebit de căutat ghicesc, adesea, destul de exact care sunt măcar unii dintre alți potențiali cumpărători.
- (E) Potențialii cumpărători tind să creadă că, pentru a avea succes, o licitație pentru un articol extrem de căutat ar putea fi atât de mare încât, din punct de vedere economic, să nu mai aibă sens.

Secțiunea a 4-a – Gândire logică, set 2 – 25 de întrebări

1. Preșcolarii care se duc la grădiniță se îmbolnăvesc mai des decât cei care nu se duc. Ei contractează mai multe boli contagioase de la ceilalți copii care vin la grădiniță. Cu toate acestea, când ajung la vârsta de școală, tind să se îmbolnăvească mai rar decât colegii lor care nu au fost la grădiniță la vârsta preșcolară.

Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, explică cel mai bine discrepanța dintre informațiile de mai sus?

- (A) Există multe boli contagioase care circulă rapid într-un grup de copii școlari, odată ce unul dintre copii este infectat.
  - (B) Copiii care au frați mai mari sunt predispuși să contracteze o boală contagioasă de la frații bolnavi.
  - (C) Până ajung la vârsta de școală, copiii care au fost la grădiniță au dezvoltat imunitate la bolile contagioase, pe când cei care nu au fost la grădiniță nu sunt încă imuni.
  - (D) Numărul bolilor contagioase pe care le fac copiii la grădiniță sau la școală este aproape proporțional cu numărul copiilor din instituția respectivă, iar grădinițele sunt mai mici decât școlile.
  - (E) Deși în general bolile pe care le contractează copiii de la alți copii din grădiniță nu sunt foarte grave, unele dintre acestea pot produce complicații dacă nu sunt tratate corespunzător.
2. Testul de vedere pentru obținerea permisului de conducere n-ar trebui limitat la măsurarea acurateței vederii pe timp de zi, cum se face de obicei. Mulți dintre cei care văd bine pe lumină, au o vedere pe timp de noapte inadecvată pentru a conduce în siguranță. Majoritatea accidentelor au loc noaptea, iar vederea inadecvată joacă un rol în 80% din aceste cazuri.

Ideea principală a argumentului de mai sus este că:

- (A) testul de vedere pentru obținerea permisului de conducere ar trebui să măsoare acuratețea vederii pe timp de noapte.
- (B) vederea inadecvată nu joacă un rol în accidentele care au loc în timpul zilei.
- (C) majoritatea șoferilor care văd corespunzător pe timp de zi văd la fel de bine și pe timp de noapte.
- (D) vederea inadecvată este factorul principal în majoritatea accidentelor care se petrec noaptea.
- (E) testul de vedere actual pentru obținerea permisului de conducere ne asigură că majoritatea șoferilor care obțin permisul au vedere bună pe timp de noapte.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

3. Viperele cu gropițe se numesc astfel datorită micilor adâncituri de pe lateralele capului care funcționează ca niște senzori cu infraroșu, oferind viperei o imagine termică a obiectelor din apropierea sa. Pentru că toate speciile de viperă sunt prădătoare, oamenii de știință au crezut mult timp că acești senzori sunt folosiți pentru detectarea prăzii. Cu toate acestea, un cercetător a emis ipoteza că principalul rol al senzorilor cu infraroșu este să ajute vipera să aprecieze distanța de la care s-ar putea apropia alți prădători și mărimea acestora.

Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, ar susține cel mai puternic ipoteza cercetătorului?

- (A) Atât masculii, cât și femelele de viperă cu gropițe au senzori cu infraroșu și ambele sexe dau dovadă de comportament agresiv și defensiv.
- (B) În ceea ce privește comportamentul de prădător, viperele cu gropițe nu diferă foarte mult de rudele lor apropiate fără gropițe, dar diferă substanțial de aceste alte specii de vipere în privința strategiilor de apărare împotriva prădătorilor.
- (C) Viperele cu gropițe se diferențiază de alte specii de vipere nu doar prin prezența gropițelor, ci și prin compoziția chimică a veninului.
- (D) Viperele cu gropițe au un simț olfactiv bine dezvoltat, pe care îl folosesc ca să suplimenteze imaginile termice pe care le primesc de la senzorii cu infraroșu.
- (E) Clopoștii crotalului-diamant, unul dintre cele mai comune tipuri de viperă cu gropițe, funcționează ca un mecanism de apărare menit să intimideze prădătorii.

Întrebările 4-5

Mulți istorici cred că autoritățile medievale nu priveau cu ochi buni persecuțiile oficiale împotriva anumitor grupuri minoritare și le aplicau doar pentru a calma turbulențele populare cauzate de ostilitatea maselor față de aceste grupuri. Acest punct de vedere este profund îndoielnic. În primul rând, există puține dovezi de ostilitate profundă față de grupurile persecutate în cazurile de persecuție extrem de violentă și de susținută. În al doilea rând, cele mai grave și mai răspândite persecuții întreprinse de autoritățile medievale par să fi avut drept țintă exact acele grupuri care contestau cel mai vehement dreptul autorităților de a governa.

4. Argumentul este construit în următorul fel:

- (A) face referire la un număr însemnat de susținători ai unui anumit punct de vedere pentru a sprijini susținerea că acest punct de vedere este corect.
- (B) oferă motive de îndoială asupra oricăror concluzii bazate pe dovezi referitoare la trecutul îndepărtat.
- (C) încearcă să facă o anume comparație să pară absurdă, aducând dovezi care indică faptul că evenimentele comparate au în comun numai trăsături care sunt irelevante pentru teza pe care această comparație vrea să o susțină.
- (D) aduce în discuție atât lipsa de dovezi care să susțină o anumită explicație, cât și existența unor alte dovezi care indică o explicație alternativă.
- (E) stabilește un principiu general și folosește acel principiu pentru a justifica o concluzie despre o anumită categorie de cazuri.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

5. Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, întărește cel mai puternic argumentul că teoria istoricilor este îndoielnică?
- (A) Persecuțiile oficiale din Evul Mediu erau de obicei precedate de campanii oficiale de propagandă care înfierau grupurile ce urmau a fi persecutate.
  - (B) Comunitățile minoritare din Evul Mediu trăiau adesea sub protecția directă a instituțiilor oficiale.
  - (C) Anumite grupuri, cum ar fi cele acuzate de vrăjitorie, erau victime ale violenței spontane a maselor, precum și ale persecuțiilor oficiale ocazionale.
  - (D) Mulți conducători din Evul Mediu refuzau să autorizeze diseminarea de informații care reprezentau în mod eronat obiceiurile religioase ale minorităților protejate de autorități.
  - (E) Cei găsiți vinovați erau excluși prin lege de la participarea în societatea medievală, însă această practică era văzută ca o formă de pedeapsă, nu de persecuție.
6. Trupul înghețat, dar bine conservat, al unui bărbat a fost recent descoperit într-un ghețar, când acesta s-a dezghețat. Obiectele de pe corpul bărbatului indică faptul că acesta a trăit acum cel puțin 4000 de ani. Natura ghețarului arată că bărbatul a murit în aproximativ același loc în care a fost descoperit corpul său. Dacă trupul nu ar fi fost izolat în ghețar la puțin timp după ce bărbatul a murit sau dacă s-ar fi dezghețat în milenii care au trecut de-atunci, nu s-ar fi păstrat până astăzi.

Care dintre enunțurile următoare este cel mai bine susținut de informațiile de mai sus, dacă acestea sunt adevărate?

- (A) Niciunul dintre obiectele găsite pe corpul bărbatului nu este mai vechi de 4000 de ani.
  - (B) Bărbatul al cărui corp a fost descoperit în ghețar nu a murit înghețat.
  - (C) Ghețarul care, atunci când s-a dezghețat, a dezvăluit trupul bărbatului are cel puțin 4000 de ani.
  - (D) Obiectele găsite pe corpul înghețat nu s-ar fi păstrat dacă nu ar fi înghețat la rândul lor.
  - (E) Clima planetei este, în medie, mai caldă acum decât era acum 4000 de ani.
7. Într-o dimineață, o sută de oameni au ascultat o singură compoziție muzicală, intitulată „Studiu I”. Mai târziu, în aceeași zi, aceștia au ascultat din nou „Studiu I”, iar apoi o altă compoziție, „Studiu II”, și au fost întrebați pe care o preferă. O majoritate consistentă au preferat „Studiu I”. Acest rezultat susține ipoteza că oamenii preferă muzica pe care au mai auzit-o înainte, muzicii pe care o aud pentru prima dată.

Care dintre enunțurile de mai jos, dacă este adevărat, întărește cel mai mult argumentul?

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

- (A) Jumătate dintre membrii unui grup mare de oameni care au ascultat numai „Studiu II” dimineața, iar mai târziu au ascultat atât „Studiu I”, cât și „Studiu II”, au preferat „Studiu I”.
- (B) 90% dintre membrii unui grup mare de oameni care au ascultat „Studiu I” și „Studiu II”, fără să le mai fi auzit în prealabil, au preferat „Studiu I”.
- (C) Grupul de 100 de oameni care au ascultat „Studiu I” dimineața, iar mai târziu atât „Studiu I”, cât și „Studiu II”, a inclus și critici de muzică profesioniști.
- (D) Din 80 de oameni care au ascultat doar „Studiu II” dimineață, iar mai târziu atât „Studiu II”, cât și „Studiu I”, 70 au preferat „Studiu II”.
- (E) Mulți dintre cei 100 de oameni care dimineață au ascultat numai „Studiu I”, s-au plâns ulterior că n-au putut să audă bine de unde fuseseră așezați.

Întrebările 8-9

După ce o zonă a fost lovită de un dezastru natural, se întâmplă des să existe o cerere mare pentru placaj, cu care să se repare casele afectate. Comercianții din zonă ridică prețurile la noile transporturi de placaj cu mult peste cele pe care le practicau înaintea calamității, iar unii oamenii îi denunță, acuzându-i că profită de dezastru pentru a-și mări câștigul pentru fiecare foaie de placaj. De fapt, însă, acești comercianți nu câștigă pentru fiecare foaie de placaj mai mulți bani decât înaintea dezastrului, pentru că este dificil și costisitor să transporti placaj într-o zonă afectată de o calamitate și, ca atare, costurile comercianților pentru placaj sunt mai mari decât erau înainte de producerea acesteia.

8. Care dintre următoarele este o asumție pe care se bazează argumentul de mai sus?
- (A) Adesea, locuitorii din zonele afectate de dezastre naturale nu pot plăti prețul pe care comercianții din acele zone îl cer pentru lucrurile absolut necesare și greu de procurat.
  - (B) Comercianții trebuie să plătească întreaga diferență de creștere a cheltuielilor de transport.
  - (C) Niciun comerciant nu face suficient profit pe o foaie de placaj pentru a amortiza pe timp îndelungat creșterea cheltuielilor de transport fără să ridice prețurile.
  - (D) Producătorii de placaj nu transportă la fel de mult placaj într-o zonă lovită de un dezastru natural precum transportau înainte să fie afectată.
  - (E) Creșterea prețurilor cerute de comercianți pentru placaj după un dezastru natural nu depășește creșterea costurilor pe care trebuie să le plătească aceștia.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

9. Clauza „costurile comercianților pentru placaj sunt mai mari decât erau înainte de producerea dezastrului” servește în argument drept:

- (A) un contraexemplu la o susținere.
- (B) concluzie principală înspre care este direcționat întreg argumentul.
- (C) o concluzie intermediară utilizată pentru a susține concluzia principală a argumentului.
- (D) un exemplu folosit pentru a ilustra lipsa de plauzibilitate a unui punct de vedere contraracarat.
- (E) informație de ansamblu folosită pentru a oferi un context pentru argumentare.

10. Cercetătorii în domeniul industriei au emis ipoteza că mare parte din oxidul de azot care contribuie la poluarea aerului provine din arderea materiei organice în incendiile din păduri. Rezultatele unui studiu complex în care mostre de fum din incendiile de pădure au fost colectate în sticle și apoi analizate într-un laborator de cercetare susțin această ipoteză, din moment ce analiza a arătat că toate mostrele conțineau concentrații mari de oxid de azot.

Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, slăbește cel mai mult argumentul?

- (A) Realizarea produselor sintetice cum ar fi nailonul este răspunzătoare pentru până la 10% din oxidul de azot prezent în atmosferă.
- (B) Mulți dintre poluanții prezenți în atmosferă sunt produși de arderea combustibililor minerali, cum ar fi petrolul, care sunt produse derivate din materie organică.
- (C) Unii specialiști cred că bacteriile de sol care se hrănesc cu compușii de amoniu prezenți în cenușa organică excretă cantități mici de oxid de azot, care apoi pătrunde în atmosferă.
- (D) Când se află într-un recipient închis, gazele prezente în fumul din incendiile de pădure reacționează între ele, producând concentrații ridicate de oxid de azot.
- (E) Prin folosirea instrumentelor de analiză a gazului montate pe elicoptere, cercetătorii pot efectua analizele de fum la fața locului, în loc să trimită mostre de fum în laboratoare pentru analiză.

11. Prin examinarea frunzelor fosilizate ale oricărei plante preistorice este posibil să determinăm clima în care a crescut specimenul respectiv, pentru că dimensiunea și forma unei frunze sunt unice într-un anumit climat. Din moment ce clima dintr-un anumit loc depinde de altitudinea aceluși loc, rezultă că dimensiunea și forma unei frunze indică, de asemenea, și altitudinea la care a crescut planta.

Modul de raționare din argumentul de mai sus este vulnerabil pentru că:

- (A) nu reușește să demonstreze că nicio plantă nu poate supraviețui mult în urma unei schimbări violente în mediul său.
- (B) scapă din vedere posibilitatea că diverse locuri la altitudini diferite pot avea aceeași climă.
- (C) tratează dimensiunea și forma frunzei drept singurele caracteristici fizice care depind de climă.
- (D) se bazează pe o slabă analogie între o frunză și o fosilă a unei frunze ca dovadă pentru teza susținută.
- (E) ignoră posibilitatea ca locul în care a fost găsită frunza fosilizată să nu fie locul în care a crescut planta.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

12. Încasările la casele de bilete ale cinematografelelor au crescut anul trecut cu 40% față de anul anterior. Așadar, este evident că industria de film în ansamblu prosperă. Cu toate acestea, de două ori mai multe cinematografe au dat faliment anul trecut decât în anteriorii doi ani la un loc.

Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, ajută cel mai mult la rezolvarea aparentei discrepanțe dintre informațiile de mai sus?

- (A) În medie, producția unui film costă de două ori mai mult astăzi decât costa acum zece ani.
- (B) Anul trecut, prețurile билетelor au scăzut la unele cinematografe.
- (C) Dintre filmele de anul trecut, cele care au avut succes au fost filme foarte profitabile, difuzate prin contract exclusiv doar la unele dintre cele mai mari cinematografe.
- (D) Sumele de bani cheltuite pe promovarea filmelor au crescut substanțial anul trecut față de anul anterior, iar majoritatea acestor cheltuieli au fost absorbite de producătorii și distribuitorii de film, nu de către patronii de cinematograf.
- (E) În general, o creștere a încasărilor la casele de bilete în orice an este dublată de o creștere a profiturilor cinematografului în chestiune din vânzarea în acel an de floricel și băuturi răcoritoare.

13. Pentru că suferea de blocaj renal și a intrat în comă, domnul Popescu avea nevoie urgentă de un transplant de rinichi. Când vărul său s-a oferit să-i doneze un rinichi, fiica domnului Popescu a trebuit să decidă dacă să semneze sau nu formularul de consimțământ referitor la transplant. Știa că tatăl său avea obiecții puternice la transplantarea organelor de la donatori în viață, pe motiv că aceste operații cauzează un handicap sever donatorului. Deși știa că obiecțiile tatălui său se bazau pe convingerea greșită că operația ar reprezenta un pericol pentru donatorii de rinichi, ea a hotărât să nu-și dea consimțământul pentru operație.

Cu care dintre următoarele principii este în conformitate decizia fiicei domnului Popescu?

- (A) Un fiu sau o fiică trebuie să facă tot ce poate pentru a proteja viața și sănătatea părintelui său, cu excepția situației în care părintele i-a interzis să facă acest lucru.
- (B) Oricine este pus în situația de a lua o decizie medicală privind o altă persoană trebuie să pună interesele acelei persoane mai presus de orice și să decidă în funcție de ce anume este mai bine pentru sănătatea acelei persoane, indiferent de vârsta, sănătatea mintală sau dizabilitățile fizice ale persoanei respective.
- (C) O persoană nu are obligația să-și dea acordul asupra unei intervenții chirurgicale recomandabile pentru o rudă aflată în stare de inconștiență, dacă acea intervenție nu are probabilitatea de a-i prelungi viața.
- (D) Refuzarea unui tratament recomandat de medic pentru un bolnav în stare de inconștiență se justifică dacă aplicarea aceluși tratament ar conduce la consecințe medicale grave pentru o altă persoană.
- (E) Drepturile unui pacient la autodeterminare îi obligă pe ceilalți să se conformeze preferințelor pacientului în privința tratamentului, chiar dacă acele preferințe pot fi numai deduse din cunoașterea în ansamblu a credințelor, dorințelor și loialităților pacientului respectiv.

Întrebările 14-15

Scrisoare către redacție: Potrivit editorialului de joi, o persoană care comite un jaf nu se supune riscului de a fi prins. Acest lucru este în mod vădit fals. Rapoartele poliției arată că cel puțin 70% dintre cei care comit infracțiuni sunt prinși. Orice spărgător este infractor și, deși este indubitabil că unii dintre spărgători scapă, o mare parte dintre ei vor fi, în cele din urmă, prinși.

14. Care dintre următoarele argumente conține o eroare de raționament asemănătoare cu cea din argumentul că o mare parte dintre cei care comit jafuri vor fi prinși?
- (A) O mare parte dintre oamenii care lucrează o fac pe cont propriu. Ca atare, din moment de asistentele medicale lucrează, o mare parte dintre ele o fac pe cont propriu.
  - (B) Psihatrii au pregătire medicală, iar o mare parte dintre ei au și pregătire în domeniul asistenței sociale. De aceea, unii dintre asistenții sociali au și pregătire medicală.
  - (C) Din moment ce un procent mare dintre oamenii care lucrează și-au schimbat domeniul de activitate și, din moment ce schimbarea carierei necesită o nouă pregătire, toți cei care și-au schimbat domeniul de activitate au avut nevoie de o nouă pregătire.
  - (D) O mare parte a medicilor sunt specialiști. Din moment ce orice specialist trebuie să aibă o pregătire suplimentară studiilor medicale obișnuite, rezultă că mulți doctori au o pregătire suplimentară studiilor medicale obișnuite.
  - (E) Mulți ingineri sunt angajați pe poziții de management și, din moment ce oricine lucrează într-o poziție de management trebuie să fi urmat cursuri de management, mulți ingineri trebuie să urmeze cursuri de management.
15. Ce rol joacă în argumentarea autorului scrisorii susținerea că „este indubitabil că unii spărgători scapă”?
- (A) Este o dovadă adusă în sprijinul concluziei autorului scrisorii.
  - (B) Este concluzia unui argument secundar.
  - (C) Oferă un exemplu pentru cazul în discuție.
  - (D) Reiterează punctul de vedere contrariat de argumentul în ansamblu al autorului scrisorii.
  - (E) Admite o idee care nu subminează concluzia autorului scrisorii.
16. Cercetătorii au descoperit recent că, în doze suficient de mari pentru a provoca moartea celulelor, aproape orice substanță chimică este cancerigenă, pentru că moartea celulelor generează diviziunea rapidă a celulelor care supraviețuiesc, favorizând apariția mutațiilor care duc la cancer. Câteva substanțe chimice sunt cancerigene fără a provoca moartea celulelor. Până în prezent, studiile privind acțiunea cancerigenă a aditivilor alimentari au arătat întotdeauna că animalelor de laborator li s-au administrat doze de aditivi mai mari decât cele mai ridicate niveluri de expunere umană la acești aditivi și suficient de mari pentru a provoca moartea unui număr însemnat de celule ale animalelor, iar apoi au observat incidența cancerului la aceste animale.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

Dacă enunțurile de mai sus sunt adevărate, care dintre următoarele concluzii este cel mai puternic susținută de acestea?

- (A) Pentru dozele utilizate până în prezent în studiile de acțiune cancerigenă a aditivilor alimentari, foarte des nu s-a înregistrat moartea celulelor la animalele de laborator.
- (B) Până acum, rezultatele studiilor de acțiune cancerigenă au dus la supraestimarea gradului în care anumiți aditivi alimentari sunt cancerigeni.
- (C) Substanțele chimice cu adevărat cancerigene cauzează de obicei moartea instantanee a celulelor, chiar și în doze mici.
- (D) Substanțele chimice cancerigene sunt de obicei absorbite, în doze mici, în mediul natural.
- (E) Majoritatea aditivilor alimentari care sunt acum interziși din cauza acțiunii cancerigene pot fi folosiți în siguranță în mâncărurile consumate de oameni.

17. Șoferii din Ravonia cer să se renunțe la taxele de autostradă. Costurile de întreținere a autostrăzilor sunt plătite în întregime din veniturile înregistrate din taxele de autostradă. Ravonia trebuie să-și întrețină autostrăzile. Ca atare, rezultă că, dacă taxele de autostradă sunt eliminate, atunci costul total al cheltuielilor de întreținere a autostrăzilor va trebui compensat printr-o creștere a celorlalte taxe.

Care dintre următoarele enunțuri exprimă o presupunere făcută de argument?

- (A) Lucrul la întreținerea autostrăzii poate fi autorizat doar dacă banii necesari acestuia au fost deja strânși.
- (B) Suma de bani economisită prin eliminarea costurilor asociate colectării taxelor de autostradă nu va fi disponibilă pentru plata unei părți din costurile totale aferente cheltuielilor de întreținere.
- (C) Dacă taxele de autostradă sunt eliminate și celelalte taxe sunt mărite pentru a plăti cheltuielile de întreținere, se va pune mai puțin accent pe întreținerea preventivă.
- (D) Costul total aferent cheltuielilor de întreținere a autostrăzilor va fi mai mic dacă întreținerea este plătită din taxe de autostradă mai degrabă decât din celelalte taxe.
- (E) Dacă taxele de autostradă nu vor fi eliminate, nu va fi nevoie să crească celelalte taxe.

Întrebările 18-19

Emil: Presa sfătuiește continuu oamenii să evite diversele riscuri pentru sănătate. Cu toate astea, încercând să evite aceste riscuri, oamenii devin inevitabil anxioși, iar anxietatea devine la rândul său o amenințare la adresa sănătății. De aceea, oricât de paradoxal ar părea, a ignora sfaturile jurnaliștilor cu privire la reducerea riscurilor este un risc mai mic pentru sănătate decât să încerci să urmezi aceste sfaturi.

Felicia: Dar istoria ne arată că greșești. Articolele din presă au fost cele care au ajutat oamenii să conștientizeze riscurile asociate fumatului. Mulți oameni au renunțat la fumat ca reacție la aceste articole și au dus o viață mai fericită și mai sănătoasă decât dacă nu le-ar fi citit.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

18. Care dintre următoarele variante de răspuns exprimă cel mai bine dezacordul dintre Emil și Felicia?
- (A) Dacă produsele și obiceiurile descrise de jurnaliști ca reprezentând un risc pentru sănătate constituie cu adevărat un risc.
  - (B) Dacă este mai probabil ca oamenii cei mai susceptibili de a deveni anxioși în situații stresante să fie cei care încearcă să evite riscurile pentru sănătate.
  - (C) Dacă există oameni care ignoră sfaturile jurnaliștilor de a evita riscurile pentru sănătate.
  - (D) Dacă oamenii pot reduce riscurile pentru sănătate luând în considerare sfaturile din articolele de presă.
  - (E) Dacă tipul de anxietate generată de eforturile de a reduce riscurile pentru sănătate poate fi învinsă.
19. Care dintre următoarele este o asumție pe care se bazează argumentul lui Emil?
- (A) O parte semnificativă dintre oamenii care, urmând sfatul jurnaliștilor, încearcă să evite anumite riscuri pentru sănătate, nu le pot evita în întregime.
  - (B) Jurnaliștii care sfătuiesc oamenii să evite diverse riscuri pentru sănătate își formulează sfaturile într-un limbaj inutil de alarmant.
  - (C) Presa nu este unanimă în recomandările făcute oamenilor care vor să evite diverse riscuri pentru sănătate.
  - (D) Anxietatea, dacă este generată de nerespectarea sfaturilor jurnaliștilor de a reduce riscurile pentru sănătate, este mai mică decât cea generată de încercarea de a urma aceste sfaturi.
  - (E) Majoritatea strategiilor de a lupta cu sursele de anxietate personală induc, la rândul lor, anxietate.
20. Toate speciile de orhidee care sunt polenizate exclusiv de insecte prezintă caracteristici care atrag insectele. Floarea unei specii de orhidee recent descoperite conține cârței comestibile care atrag invariabil insectele înăuntrul florii. De aici rezultă că această specie de orhidee este una polenizată exclusiv de insecte.

Argumentul este defectuos pentru că:

- (A) face asumția nefondată că o însușire împărtășită de două clase de lucruri este singura lor trăsătură comună.
- (B) asumă fără justificare că o însușire care diferențiază o clasă de lucruri de o alta este singura trăsătură care deosebește acea clasă de cealaltă.
- (C) confundă o însușire specifică unei singure clase de lucruri cu o însușire specifică unei alte clase de lucruri, fără legătură cu prima.
- (D) tratează o însușire despre care se știe că este adevărată pentru o clasă de lucruri drept o însușire specifică exclusiv acelei clase.
- (E) face generalizări despre toți membrii unei clase specifice de lucruri pe baza informațiilor despre un membru al unei clase de lucruri fără legătură cu prima.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

21. În 1578 trupele marocane au învins armata portugheză pe pământ marocan. Relatările scrise de portughezii din acea perioadă menționează înfrângerea, însă omit să spună că regele Sebastian al Portugaliei a fost ucis în acea luptă. Aceste omisiuni nu se pot datora faptului că nu aflaseră de moartea lui Sebastian. Uciderea lui Sebastian nu este menționată nici măcar în relatările despre bătălie scrise de doi ofițeri portughezi luați prizonieri, în timp ce așteptau să fie răscumparați din închisoarea marocană. Acești doi ofițeri stăteau în aceeași celulă cu soldații portughezi care identificaseră trupul regelui în fața autorităților marocane. Ca atare, omisiunea trebuie să fi avut cauze de natură psihologică: în mod evident, portughezii găseau moartea regelui atât de umilitoare, încât nu puteau scrie despre ea.

Ce rol joacă în cadrul argumentului discuția despre cei doi ofițeri portughezi?

- (A) Furnizează motive pentru eliminarea unei explicații alternative.
  - (B) Aduce dovezi indirecte că o moarte controversată a avut loc cu adevărat.
  - (C) Rezolvă o contradicție aparentă între două dintre premisele principale ale argumentului.
  - (D) Oferă informații care susțin un principiu psihologic generic, pe care se bazează în mod explicit concluzia argumentului.
  - (E) Oferă motive de îndoială asupra credibilității relatărilor istorice care sunt în contradicție cu concluzia principală a argumentului.
22. Un tripsi minuscul de copac este prima specie identificată care se poate reproduce atât prin depunere de ouă, cât și prin pui vii, deși pentru un singur episod reproductiv, femela va folosi numai una dintre metode. O descoperire interesantă a biologilor este că toți puii proveniți din ouă sunt femele, iar puii născuți vii sunt masculi. S-a mai observat, de asemenea, că o generație născută din pui vii are mai puțini membri decât o generație provenită din ouă. Cu toate acestea, până la maturitate supraviețuiesc un procent mai mare de masculi decât de femele, iar printre tripsi care ajung la maturitate proporția între masculi și femele este aproape egală.

Care dintre următoarele enunțuri poate fi corect inferat despre specia de tripsi descrisă în paragraf?

- (A) Este singura specie capabilă să utilizeze două metode diferite de reproducție.
- (B) Orice femelă a speciei care se poate reproduce prin ouă se poate reproduce și născând pui vii, însă nu și viceversa.
- (C) În medie, în toată specia, mai mulți pui provin din ouă decât sunt născuți vii.
- (D) Pentru întreaga specie, există, în timp, aproximativ la fel de multe generații provenite din ouă sau prin naștere de pui vii.
- (E) Există femele care, pe tot parcursul vieții, folosesc numai una dintre cele două metode de reproducție.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

23. De vreme ce la grădina zoologică sunt mai multe animale decât cuști, iar fiecare animal trăiește în cușcă, trebuie să fie adevărat că cel puțin una dintre cuști adăpostește mai mult de un animal.

Care dintre următoarele argumente are o structură cât mai asemănătoare de raționare cu cea din argumentul de mai sus?

- (A) Fiecare om are doi părinți biologici, deci unii oameni care nu au frați sau surori au mai mulți părinți decât câți copii au părinții lor.
- (B) De vreme ce în fiecare an sunt mai multe căsătorii decât divorțuri, trebuie să existe căsătorii care nu sfârșesc printr-un divorț.
- (C) Din moment ce băieții sub zece ani sunt mai puțin numeroși decât fetele sub zece ani, rezultă că cel puțin o fată sub zece ani are mai mult de un frate sub zece ani.
- (D) Cel puțin una dintre familiile din Cluj are mai mult de un copil, de vreme ce în Cluj există mai puține familii decât copii, iar fiecare copil este membru al unei familii.
- (E) Trebuie să fie mai puține familii care au adolescenți decât sunt adolescenții care aparțin acestor familii, din moment ce există cel puțin o familie care are mai mult de un adolescent.

24. În clădirea de birouri din estul orașului, majoritatea, dar nu toate birourile de la etajul 3 sunt mai mari decât oricare birou de la etajul 2. Birourile de la etajul 4 sunt toate mai mari decât cele de la etajul 2. Cu toate acestea, toate birourile de la etajul 2 sunt mai mari decât oricare dintre cele de la etajul 1.

Dacă enunțurile de mai sus sunt adevărate, care dintre cele de mai jos trebuie să fie de asemenea adevărat?

- (A) Unele birouri de la etajul 1 sunt la fel de mari ca cele mai mici birouri de la etajul 4.
- (B) Unele birouri de la etajul 1 sunt la fel de mari ca cele mai mici birouri de la etajul 3.
- (C) Unele birouri de la etajul 3 nu sunt la fel de mari ca cele mai mari birouri de la etajul 1.
- (D) Unele birouri de la etajul 3 nu sunt la fel de mari ca cele mai mici birouri de la etajul 4.
- (E) Unele birouri de la etajul 4 nu sunt la fel de mari ca cele mai mari birouri de la etajul 3.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2

25. **Lucian:** În ansamblu, oamenii nu pot avea mai multe intenții rele decât intenții bune. Dacă am crede contrariul, am înceta în mod inevitabil să avem încredere unii în alții și nicio societate nu poate supraviețui fără încrederea reciprocă a membrilor ei.

La care dintre următoarele critici este cel mai vulnerabil argumentul de mai sus?

- (A) Nu exclude posibilitatea ca o credință adevărată să aibă consecințe dăunătoare.
- (B) Presupune în mod eronat că, dacă două teze nu pot fi adevărate în același timp, atunci ele nu pot fi false în același timp.
- (C) Pune la îndoială adevărul unei teze punând sub semnul întrebării motivele celor care declară că o consideră adevărată.
- (D) Presupune în mod nefondat că, în orice situație cu două deznodăminte posibile, se va ajunge în mod inevitabil la cel negativ.
- (E) Nu ne oferă niciun motiv să credem că o teză care este adevărată pentru un grup dat de indivizi este de asemenea adevărată pentru oricare alt grup de indivizi.

Testul 1 – Răspunsuri corecte

SECȚIUNEA 1

1 D	8 C	15 E	22 C
2 B	9 D	16 E	23 A
3 E	10 E	17 D	24 C
4 D	11 B	18 D	
5 D	12 C	19 A	
6 E	13 A	20 E	
7 D	14 A	21 B	

SECȚIUNEA a 2-a

1 B	8 C	15 A	22 C
2 D	9 B	16 E	23 D
3 B	10 D	17 C	24 D
4 A	11 D	18 C	25 C
5 E	12 C	19 D	26 C
6 C	13 D	20 A	27 D
7 D	14 E	21 B	

SECȚIUNEA a 3-a

1 C	8 A	15 B	22 D
2 D	9 B	16 A	23 E
3 D	10 C	17 E	24 D
4 E	11 A	18 A	25 E
5 E	12 A	19 E	
6 B	13 D	20 A	
7 D	14 A	21 C	

SECȚIUNEA a 4-a

1 C	8 E	15 E	22 C
2 A	9 C	16 B	23 D
3 B	10 D	17 B	24 D
4 D	11 B	18 D	25 A
5 A	12 C	19 D	
6 C	13 E	20 D	
7 D	14 A	21 A	

Precizare privind nivelul de dificultate:

Categoriile de dificultate se bazează pe un instrument de măsurare destinat să indice cât de dificil este să rezolvi subiectele fără a ghici răspunsurile. Pentru fiecare dintre cele trei tipuri de întrebări (Gândire analitică, Înțelegerea unui text scris și Gândire logică), întrebările au fost împărțite în cinci grupe, în funcție de nivelul lor de dificultate în cadrul tipului respectiv, de la 1 (cele mai ușoare) la 5 (cele mai dificile).

Gândire analitică - EXPLICAȚII

Întrebările 1 – 5

Ce spune cerința: Acest grup de întrebări se referă la ordonarea a șapte elemente. Elementele sunt lucrări de construcție a unor platforme: în fiecare dintre cele șapte săptămâni consecutive trebuie construită câte o singură platformă. Pentru fiecare dintre lucrările de construcție există diferite grade de flexibilitate cu privire la programarea construcției. Pentru platforma F nu există alternative; potrivit celei de-a treia condiții, această platformă trebuie construită în săptămâna 5. Pentru platforma J, există un anumit grad de flexibilitate. Potrivit celei de-a patra condiții, există două posibilități de programare a construcției platformei J: săptămâna 2 sau săptămâna 6. Niciuna dintre construcțiile celorlalte platforme nu este corelată în mod direct cu o anumită săptămână sau anumite săptămâni. Cu toate acestea, primele două condiții impun anumite restricții asupra construcției unor perechi de platforme în relație una față de cealaltă. Prima condiție impune ca platforma K să nu fie construită decât după construcția platformei G. (Astfel, prima condiție spune că platforma K nu poate fi construită în săptămâna 1 și că G nu poate fi construită în săptămâna 7.) Și cea de-a doua condiție impune ca platformele L și M să fie construite consecutiv, fără să conteze care dintre acestea este construită prima. Niciuna dintre condiții nu menționează în mod explicit platforma H, deci H poate fi construită în orice săptămână care nu este alocată în mod necesar construcției unei alte platforme.

Întrebarea 1

Descriere: Această întrebare vă cere să selectați un program de construcție care să satisfacă toate condițiile date în cerință. Observați că întrebarea în sine nu adaugă nicio condiție suplimentară. După cum se menționează în „Instrucțiuni pentru rezolvarea întrebărilor de gândire analitică”, pentru întrebări de orientare ca aceasta, probabil cea mai eficientă abordare este să luați fiecare condiție în parte și să verificați dacă vreuna dintre variantele de răspuns o încalcă. O altă opțiune, deși este mai puțin eficientă, este să analizați fiecare dintre variantele de răspuns și să vedeți dacă încalcă vreuna dintre condiții. În ambele cazuri, imediat ce descoperiți că o variantă încalcă condițiile, eliminați-o – puteți să o tăiați pe foaia cu întrebări. Puteți identifica răspunsul corect găsind pur și simplu programul de construcție care nu încalcă niciuna dintre condiții.

Răspunsurile incorecte

- A** A doua condiție impune ca platformele L și M să fie construite în două săptămâni consecutive. Dar, dacă L este programată în săptămâna 7 și M în săptămâna 4, această condiție este încălcată.
- B** În această variantă de răspuns, platforma J este programată pentru săptămâna 7. Dar cea de-a patra condiție impune ca J să fie construită fie în săptămâna 2 fie în săptămâna 6. Deci (B) nu este o variantă acceptabilă de program de construcție.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

- C** Cea de-a treia condiție impune ca platforma F să fie construită în săptămâna 5. Varianta (C) propune construcția platformei F în săptămâna 4, deci încalcă condiția.
- E** În această variantă, platforma K este programată să fie construită în săptămâna 1 și platforma G în săptămâna 4. Prima condiție impune ca platforma G să fie construită înainte de K, deci (E) încalcă această condiție.

Răspunsul corect

- D** Programul specificat în (D) este singurul care nu încalcă nicio condiție. El programează platforma K în săptămâna 7, după construcția platformei G din săptămâna 4, respectând prima condiție. Platformele L și M sunt programate în săptămânile 2 și 3, respectând a doua condiție. Platforma F este programată în săptămâna 5, așa cum impune condiția a treia. Platforma J este programată în săptămâna 6, respectând astfel condiția a patra. Deci varianta (D) este un program de construcție acceptabil.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 2

Descriere: Platforma F trebuie construită în săptămâna 5. Pentru ca platforma G să fie construită după F, G ar trebui construită fie în săptămâna 6 fie în săptămâna 7. Dar, pentru respectarea primei condiții, K nu poate fi construită decât după G, deci G trebuie programată pentru săptămâna 6 și K pentru săptămâna 7. Înseamnă că, pentru a respecta a patra condiție, platforma J trebuie să fie programată în săptămâna 2. Rămân săptămânile 1, 3 și 4. De vreme ce (conform celei de-a doua condiții) avem nevoie de două săptămâni consecutive pentru construcția platformelor L și M, acestea trebuie programate în săptămânile 3 și 4. Ne rămâne săptămâna 1 pentru construcția platformei H. Deci, pentru ca platforma G să fie construită cândva după platforma F, programul de construcție trebuie să fie următorul:

Săpt.1	Săpt.2	Săpt.3	Săpt.4	Săpt.5	Săpt.6	Săpt.7
H	J	L sau M	M sau L	F	G	K

Răspunsul corect

- B** După cum vedeți în prezentarea programului de construcție de mai sus, platforma H trebuie programată în săptămâna 1. Deci (B) trebuie să fie adevărată.

Răspunsurile incorecte

- A, C, E** Din programul de construcție prezentat mai sus, puteți vedea că variantele de răspuns (A), (C) și (E) sunt false.
- D** După cum arată programul de construcție de mai sus, platforma L poate fi construită fie în săptămâna 3, fie în săptămâna 4. Deci, chiar dacă (D) ar putea fi adevărată, (D) nu **trebuie** să fie adevărată.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 3

De ce trebuie să ții cont la această întrebare: Gândiți-vă la „o listă completă și corectă a săptămânilor dintre care oricare poate fi săptămâna în care este construită platforma K” ca fiind o listă care a fost construită în felul următor. Mai întâi întrebați-vă: Există un program de construcție acceptabil în care K este construită în săptămâna 1? Dacă există, atunci săptămâna 1 trebuie pusă pe listă; dacă nu există, atunci săptămâna 1 nu poate apărea pe listă. Apoi întrebați-vă: Există un program de construcție acceptabil în care K este construită în săptămâna 2? Dacă există, atunci săptămâna 2 trebuie să apară pe listă. Dacă nu există, atunci săptămâna 2 nu poate fi pe listă. Și în același fel verificați toate cele 7 zile. Aceasta înseamnă că există două cazuri care pot face ca o listă să nu fie completă și corectă (putând astfel să fie eliminată): fie ea include o săptămână în care K nu poate fi programată, fie omite o săptămână în care K poate fi construită.

(Pentru o discuție mai generală cu privire la întrebări de felul acesta, vezi secțiunea intitulată „Întrebări care conțin expresia «dintre care oricare»” din „Instrucțiuni pentru rezolvarea întrebărilor de gândire analitică”.)

Descriere: Adesea, există modalități de abordare a unei astfel de întrebări care vă ajută să câștigați timp.

Mai întâi, încercați să eliminați toate variantele de răspuns care încalcă în mod evident prima condiție. De exemplu, rezultă din prima condiție că platforma K nu poate fi construită în săptămâna 1. Astfel, răspunsul (D) poate fi eliminat. Tot astfel, rezultă din cea de-a treia condiție că platforma K nu poate fi construită în săptămâna 5, deci și varianta (C) poate fi eliminată.

Nu încercați să verificați vreo săptămână care este comună tuturor variantelor, pentru că aceste săptămâni nu vă vor ajuta să distingeți între variantele rămase. În această întrebare, variantele de răspuns rămase, (A), (B) și (E), conțin săptămânile 2 și 3. Nu vă pierdeți timpul analizând aceste săptămâni; de vreme ce este clar că acestea vor face parte din răspunsul corect, singurul lucru pe care îl puteți afla în privința lor este că sunt într-adevăr posibilități acceptabile.

În al treilea rând, verificați dacă unul dintre elementele pe care nu le-ați verificat deja apare în numai una dintre variantele rămase. [Traducerea inițială schimba sensul indicației] Dacă există un astfel de

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

element, verificați-l pe acesta întâi. În acest fel, dacă acest element este acceptabil, ați terminat, de vreme ce orice listă, pentru a fi completă, ar avea nevoie de acest element și numai una dintre listele aflate încă sub lupă îl include.

Ținând cont de toate acestea, încercați să programați construcția platformei K pentru săptămâna 4, deoarece numai lista din varianta (E) include săptămâna 4.

Săpt.1	Săpt.2	Săpt.3	Săpt.4	Săpt.5	Săpt.6	Săpt.7
H	J	G	K	F	L	M

Programul de mai sus este o variantă acceptabilă. Există și alte posibilități de programare a construcției platformei K în săptămâna 4, dar nu aveți nevoie să le verificați și pe acestea. Ați stabilit deja că programarea în săptămâna 4 a platformei K este o variantă acceptabilă.

Răspunsul corect

- E** Varianta (E) enumeră toate săptămânile în care este posibil să se construiască K și numai acele săptămâni.

Răspunsurile incorecte

- A, B** Variantele (A) și (B) conțin săptămâni în care ar putea fi construită platforma K, dar sunt incorecte pentru că sunt incomplete (nu sunt enumerate toate săptămânile în care se poate construi K).
- C** Varianta (C) este incorectă deoarece platforma F trebuie construită în săptămâna 5, deci K nu poate fi construită tot atunci.
- D** Varianta (D) este incorectă din două motive. O dată, prima condiție impune ca K să nu fie construită în săptămâna 1, deoarece G trebuie construită mai devreme decât K. În al doilea rând, lista săptămânilor nu conține săptămâna 4, dar K ar putea fi construită în săptămâna 4.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 4

Descriere: După cum am explicat în legătură cu întrebarea anterioară, există adesea metode de a rezolva o astfel de întrebare care vă ajută să faceți economie de timp.

Întâi încercați să eliminați toate variantele de răspuns care includ un element ce încalcă în mod direct o condiție din cerință. De exemplu, rezultă din condiția a treia că F nu poate fi construită în săptămâna 3. În consecință, variantele de răspuns (B) și (C) pot fi eliminate. În plus, rezultă din condiția a patra că J nu poate fi construită în săptămâna 3, deci se poate elimina și varianta de răspuns (E).

În al doilea rând, de vreme ce variantele de răspuns rămase – (A) și (D) – au în comun elementele K, L și M, nu vă bateți capul cu verificarea acestor elemente. Niciunul dintre acestea nu vă poate da informații utile pentru determinarea variantei corecte de răspuns.

În al treilea rând, de vreme ce niciunul dintre elementele rămase de verificat – platformele G și H – nu este inclus în lista de la varianta (A), tot ce trebuie să faceți este să verificați unul dintre ele. Dacă fie platforma G fie platforma H pot fi construite în săptămâna 3, atunci puteți deduce că (A) poate fi eliminată deoarece exclude o posibilitate acceptabilă. Pe de altă parte, dacă nici G nici H nu sunt posibilități acceptabile, înseamnă că D ar conține un element care nu este o posibilitate acceptabilă.

Deci (deoarece platformei G i se aplică mai multe restricții decât platformei H) verificați dacă platforma G poate fi construită în săptămâna 3:

Săpt.1	Săpt.2	Săpt.3	Săpt.4	Săpt.5	Săpt.6	Săpt.7
		G		F		

Reiese că deja știți răspunsul la această întrebare. Ați stabilit deja un program adecvat pentru G în săptămâna 3, atunci când ați răspuns la întrebarea 3. (Țineți cont însă că este o pură coincidență că ați stabilit deja acest lucru. Nu trebuie să contați pe astfel de coincidențe norocoase, dar trebuie desigur să profitați de ele. Fără ajutorul acestei scurtături, ar fi trebuit să apelați la condițiile din cerință pentru a completa programarea de mai sus.)

Ați terminat întrebarea 4. Răspunsul corect este (D), nu pentru că (A) ar conține vreun element greșit, ci pentru că (A) nu conține toate elementele care fac parte din lista completă de posibilități acceptabile. În ceea ce privește varianta (D), rețineți că puteți salva timp și energie dacă vă limitați la selectarea răspunsului corect. Nu e nevoie să demonstrați până la capăt corectitudinea acestui răspuns.

Răspunsul corect

D Varianta (D) este răspunsul corect. Oricare dintre platformele enumerate poate fi construită în săptămâna 3 și nu lipsește niciuna dintre platformele care pot fi construite în săptămâna 3.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** Varianta (A) nu include nici G nici H, dar fiecare dintre aceste platforme poate fi construită în săptămâna 3, după cum reiese mai jos:

Săpt.1	Săpt.2	Săpt.3	Săpt.4	Săpt.5	Săpt.6	Săpt.7
H	J	G	K	F	L	M
G	J	H	K	F	L	M

- B, C** Fiecare dintre aceste variante de răspuns este incorectă deoarece include platforma F, care trebuie construită în săptămâna 5. (Fiecare dintre aceste variante de răspuns omite, de asemenea, unele dintre platformele care ar putea fi construite în săptămâna 3.)
- E** Această variantă de răspuns include platforma J, care poate fi construită numai în săptămâna 2 sau în săptămâna 6. De asemenea, omite platforma G, care ar putea fi construită în săptămâna 3.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 5

Descriere: Trebuie să determinați câte programe de construcție acceptabile există care să plaseze platforma G în săptămâna 4. Condiția a treia impune ca platforma F să fie construită în săptămâna 5. Deci, pentru a satisface prima condiție, oricare program care plasează construcția platformei G în săptămâna 4 trebuie să plaseze K fie în săptămâna 6 fie în 7. Or, dacă K este construită în săptămâna 6, J ar trebui să fie construită în săptămâna 2 (pentru a respecta condiția a patra). Programul care rezultă ar arăta astfel:

Săpt.1	Săpt.2	Săpt.3	Săpt.4	Săpt.5	Săpt.6	Săpt.7
--	J	--	G	F	K	--

Dar, în acest caz, L și M nu ar putea fi construite în săptămâni consecutive, așa cum impune condiția a doua. Prin urmare, dacă G este construită în săptămâna 4, atunci K trebuie construită în săptămâna 7 și J în săptămâna 6. Rămân săptămânile 1, 2 și 3 pentru platformele H, L și M. De vreme ce este nevoie de două săptămâni consecutive pentru construcția platformelor L și M, H va trebui construit fie în săptămâna 1, fie în săptămâna 3. Fiecare dintre aceste două posibilități permite stabilirea a două variante diferite de program complet, deoarece L și M pot fi construite în orice ordine. Astfel, programele de construcție acceptabile în care G este construită în săptămâna 4 sunt:

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Săpt.1	Săpt.2	Săpt.3	Săpt.4	Săpt.5	Săpt.6	Săpt.7
H	L	M	G	F	J	K
H	M	L	G	F	J	K
L	M	H	G	F	J	K
M	L	H	G	F	J	K

În concluzie, răspunsul corect este (D).

Răspunsul corect

- D** După cum am arătat mai sus, dacă G este construită în săptămâna 4, atunci J trebuie construită în săptămâna 6 (pentru ca L și M să poată fi construite în săptămâni consecutive), și înseamnă că platforma K trebuie construită în săptămâna 7. Există deci 4 posibilități de program: două în care H este construită în prima săptămână și două în care H este construită în săptămâna 3.

Răspunsurile incorecte

- A, B, C** Aceste variante de răspuns sunt incorecte deoarece indică mai puține programe de construcție decât cele posibile.
- E** Varianta E este incorectă deoarece prezintă un număr mai mare de programe de construcție decât este posibil.

Nivel de dificultate: 3

Întrebările 6 – 10

Ce spune cerința: Acest grup de întrebări presupune ordonarea a cinci produse care să fie prezentate într-un interval de trei zile. Fiecare dintre cele cinci produse trebuie prezentat de către un agent de vânzări diferit, două dintre prezentări având loc luni, una marți și două miercuri. Puteți face schema acestei repartizări astfel:

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Luni	Marți	Miercuri
A1: P1	A3: P3	A4:P4
A2: P2		A5:P5

Întrebările individuale vor fi despre care dintre agenții de vânzări este A1, care dintre produse va fi P1 și așa mai departe.

Modul în care veți completa această diagramă este restricționat de trei condiții. Prima condiție cere ca agenții F și H să nu prezinte amândoi luni și nici miercuri. Și, de vreme ce a doua condiție impune ca singurii agenți care pot prezenta marți să fie I și J, știți deja că unul dintre F și H va prezenta luni, iar celălalt miercuri. A doua condiție vă mai spune că N trebuie să fie prezentat marți (deci știți că cea de-a treia prezentare (P3) va fi cea a produsului N). A treia condiție leagă ziua în care prezintă G de ziua în care se prezintă produsul O (și, datorită celei de-a doua condiții, știm că acea zi va fi fie luni, fie miercuri).

Este de remarcat că numai două dintre produse (N și O) sunt restricționate în vreun fel de condițiile din cerință. De aceea, produsele L, M și P sunt indiscernabile din perspectiva cerinței propriu-zise. De asemenea, trebuie remarcat că, tot din perspectiva cerinței, nu putem deosebi nici între agenții F și H și nici între agenții I și J. În plus, tot ce este adevărat despre ziua de luni poate la fel de bine să fie adevărat despre miercuri (și viceversa).

Întrebarea 6

Descriere: Această întrebare vă cere să stabiliți ce **trebuie** să fie adevărat ținând cont numai de cerință.

Cu toate acestea, toate variantele de răspuns au o formă condițională. Acest lucru presupune că fiecare variantă de răspuns, de fapt, pune o altă întrebare și că fiecare va trebui analizată separat. (A): Faptul că F prezintă luni ar face necesar ca G să prezinte produsul O? (B): Faptul că I prezintă marți ar face necesar ca J să prezinte luni? Și așa mai departe. Dacă răspunsul este „da”, atunci ați găsit răspunsul corect. Dacă răspunsul este „nu”, atunci acea variantă de răspuns e incorectă.

Răspunsurile incorecte

A Faptul că F prezintă luni impune ca H să prezinte miercuri, dar nu stabilește în ce zi prezintă G. Deci G ar putea prezenta luni, caz în care tot luni trebuie prezentat produsul O. Dar O ar putea fi prezentat în acea zi de F, în timp ce G prezintă oricare dintre produsele L, M sau P. Deci, faptul că F prezintă luni **nu face necesar** ca G să prezinte produsul O, așa cum reiese din următoarea diagramă a unui program acceptabil.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Luni	Marți	Miercuri
F: O	I: N	H: M
G: L		J: P

- B** Faptul că I prezintă un produs marți impune ca J să prezinte fie luni fie miercuri, dar nu stabilește în care dintre aceste zile prezintă J. Deci prezentarea unui produs de către I marți **nu face necesar** ca J să prezinte un produs luni, așa cum reiese și din diagrama de mai sus.
- C** Faptul că J prezintă un produs marți impune ca I să prezinte fie luni fie miercuri, dar nu stabilește în care dintre aceste zile prezintă I. Deci prezentarea lui I ar putea fi luni. Din cerință reiese că fie F fie H trebuie să prezinte luni. Deci dacă I prezintă luni, înseamnă că G prezintă miercuri. De aceea, faptul că J prezintă marți **nu face necesar** ca G să prezinte un produs luni, așa cum reiese din diagrama de mai jos:

Luni	Marți	Miercuri
F: L	J: N	H: P
I: M		G: O

- D** Dacă și F și J prezintă produse luni, atunci H și G trebuie să prezinte produse miercuri. Și unul din produsele prezentate miercuri trebuie să fie O. Dar G ar putea prezenta O și H ar putea prezenta oricare dintre produsele L, M sau P. Deci faptul că F și J prezintă produse luni **nu face necesar** ca H să prezinte produsul O, așa cum reiese din diagrama de mai jos:

Luni	Marți	Miercuri
F: O	I: N	H: P
J: M		G: O

Răspunsul corect

- E** Dacă și H și I prezintă produse miercuri, atunci J trebuie să fie cel care prezintă produsul N marți. Rămân F și G și amândoi vor trebui să prezinte produse luni. Deci, de vreme ce produsul O **trebuie** să fie prezentat în aceeași zi în care prezintă G, O trebuie prezentat (fie de F fie de G) luni. De aceea, faptul că și H și I prezintă produse miercuri **face necesar** ca produsul O să fie prezentat luni.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 7

Descriere: Există două modalități de rezolvare rapidă a acestei întrebări.

Prima modalitate vă oferă posibilitatea să profitați de ceva cu care aveți foarte rar ocazia să vă întâlniți: dacă ați găsit răspunsul corect la întrebarea anterioară, aveți deja și răspunsul la această întrebare. Tot ceea ce trebuie să faceți este să observați că, potrivit condițiilor din cerință, orice se întâmplă miercuri s-ar fi putut întâmpla la fel de bine și luni. O scurtă privire aruncată asupra variantelor de răspuns vă va permite să alegeți răspunsul (D) fără a mai fi nevoiți să faceți alte raționamente.

A doua modalitate presupune o strategie adesea utilă. Întrebarea 7 adaugă restricții asupra agenților de vânzări, nu însă și asupra produselor, și întreabă ce **trebuie** să fie adevărat ținând cont de aceste restricții. Deci, dacă ați observat că, pe baza condițiilor din cerință, orice este valabil pentru unul dintre produsele L, M și P ar fi putut la fel de bine să fie valabil pentru oricare dintre celelalte două, puteți imediat elimina variantele de răspuns (A), (B) și (E).

Bineînțeles că puteți analiza și fiecare variantă în parte pentru a vedea dacă programarea prezentărilor lui I și H pentru ziua de luni impune ca varianta respectivă de răspuns să fie adevărată.

Răspunsurile incorecte

- A, B, E** Dacă H și I își fac prezentările luni, atunci cea de-a doua condiție ne obligă să plasăm prezentarea lui J marți, urmând ca F și G să prezinte miercuri. Cea de-a treia condiție ne obligă ca produsul O să fie prezentat miercuri dar nu specifică dacă F sau G trebuie să îl prezinte. Acela dintre cei doi care nu prezintă produsul O poate prezenta oricare dintre produsele L, M sau P. Deci, chiar dacă F **poate** prezenta M (iar C prezintă O), F **nu trebuie** să prezinte M. Și, deși G **poate** prezenta L (dacă F prezintă O), G **nu trebuie** să prezinte L. Deci nici (A) și nici (B) nu trebuie să fie adevărate. Și, de vreme ce M și O (sau L și O) pot fi produsele prezentate de către F și G miercuri, nici varianta (E) nu trebuie să fie adevărată.
- C** Cea de-a doua condiție impune ca produsul N să fie prezentat marți. Deci, dacă prezentarea lui I este luni, I nu poate prezenta N. Deci varianta (C) nu poate fi adevărată.

Răspunsul corect

- D** Dacă H și I prezintă produse luni, atunci J trebuie să prezinte produsul N marți. Acest lucru impune ca F și G să își facă prezentările miercuri. Deci, conform celei de-a treia condiții, O trebuie să fie unul dintre produsele prezentate miercuri. Astfel, (D) trebuie să fie adevărată.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 8

De ce trebuie să ții cont la această întrebare: Trebuie să observați că această întrebare vă cere să găsiți ceva care să poată fi **invalidat** de condițiile date în cerință atunci când G prezintă produsul P miercuri.

Descriere: Produsul O trebuie să fie prezentat în aceeași zi în care își face prezentarea G. Deci știm că, dacă G prezintă produsul P miercuri, atunci celălalt agent care mai prezintă miercuri va trebui să prezinte produsul O. Și acel agent trebuie să fie ori F ori H, din motive ce au fost explicate mai sus, în paragraful despre „ceea ce spune cerința”.

Răspunsul corect

C Din explicația de mai sus rezultă că agentul I nu poate prezenta produsul O, indiferent de momentul în care își face prezentarea G sau de produsul pe care îl prezintă G. Deci (C) nu poate fi o variantă adevărată.

Răspunsurile incorecte

A Explicația din „Descriere” arată că H **poate** fi agentul care prezintă produsul O. Deci (A) nu poate fi invalidată.

B Dacă G prezintă produsul P miercuri, nu apar restricții speciale cu privire la persoana care poate prezenta produsul N. De vreme ce acea persoană poate fi ori I ori J, (B) nu poate fi invalidată.

D, E Așa cum s-a arătat mai sus, fie F fie G pot fi persoanele care prezintă produsul O miercuri. Acea dintre ele care nu prezintă produsul O miercuri trebuie să prezinte un alt produs – fie L fie M – luni. De aceea, F poate prezenta un produs fie luni fie miercuri. Deci nici (D) nici (E) nu pot fi invalidate.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 9

Descriere: Dacă produsele M și P sunt prezentate luni, produsele prezentate miercuri trebuie să fie L și O. De vreme ce O este prezentat miercuri, prezentarea agentului G trebuie să aibă loc miercuri. Cealaltă prezentare de miercuri trebuie susținută fie de F fie de H.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Răspunsul corect

- D** Dacă produsele M și F sunt prezentate luni, O trebuie prezentat miercuri. Deci G trebuie să facă una dintre prezentările de miercuri iar cealaltă trebuie făcută fie de F fie de H. Deci G și H ar putea fi agenții care prezintă miercuri. În acest caz, F ar trebui să facă o prezentare luni deoarece acela dintre F și H care nu face prezentarea miercuri trebuie să prezinte un produs luni. Deci, (D) ar putea fi adevărată, după cum arată diagrama de mai jos.

Luni	Marți	Miercuri
F:M	I:N	G:L
J:P		H:O

Răspunsurile incorecte

- A, E** Știm din „Descrierea” de mai sus că G trebuie să prezinte un produs miercuri și că produsele prezentate miercuri sunt L și O. Deci G nu poate prezenta produsul P și nu poate prezenta un produs luni. Astfel, și varianta (A) și varianta (E) pot fi eliminate.
- B, C** Tot din „Descriere” se poate vedea că produsele prezentate miercuri trebuie să fie L și O, că G trebuie să prezinte unul dintre aceste produse și că celălalt produs trebuie prezentat fie de F fie de H. Deci I nu poate prezenta produsul O și nici J nu poate prezenta produsul L.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 10

Descriere: Dacă produsul O este prezentat în aceeași zi ca produsul P, atunci unul dintre aceste două produse (nu neapărat O) trebuie prezentat de G și celălalt produs prezentat în acea zi trebuie să fie prezentat fie de F fie de H.

Răspunsul corect

- E** Din explicația de mai sus reiese că J **nu poate** face niciuna din prezentări în zilele în care sunt prezentate O și P. De aceea (E) **trebuie** să fie adevărată.

Răspunsurile incorecte

- A, B, C** Dacă produsul O este prezentat în aceeași zi ca produsul P, atunci prezentările din acea zi vor fi făcute fie de F și G fie de H și G. Dacă F și G sunt cei care fac prezentările, atunci (A) va fi

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

adevărată, iar (B) și (C) vor fi ambele false. Dar prezentările pot să fie făcute și de H și G și în acest caz (A) va fi falsă și (B) și (C) adevărate. Deci, deși (A) **poate** fi adevărată și (B) și (C) **pot** fi adevărate, niciuna dintre cele trei variante nu **trebuie** să fie adevărată.

D Dacă produsul O este prezentat în aceeași zi ca produsul P, atunci unul dintre acestea trebuie prezentat de G și celălalt fie de F fie de H. În consecință, I nu poate prezenta nici produsul O nici P. Deci (D) trebuie să fie falsă.

Nivel de dificultate: 3

Întrebările 11 – 17

Ce spune cerința: Acest set de întrebări presupune alocarea a șapte birouri pentru șapte persoane, câte o persoană în fiecare birou. Birourile sunt unul lângă altul în șir:

Biroul 101	Biroul 102	Biroul 103	Biroul 104	Biroul 105	Biroul 106	Biroul 107
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Persoanele – toate membre ale unei catedre universitare – sunt împărțite în trei categorii: profesori, lectori și asistenți. (Aceste titluri universitare sugerează că există o ierarhie, profesorii fiind în partea superioară și asistenții în partea inferioară a acesteia, dar din punct de vedere al cerinței, tot ceea ce contează este că aceste persoane sunt împărțite în trei categorii.)

Cele patru condiții inițiale nu stabilesc alocarea vreunei camere anume vreunei persoane și nici nu rezervă vreun birou anume pentru un reprezentant al unui anumit titlu universitar. Când se combină însă, prima și a doua condiție restricționează destul de sever repartizarea profesorilor și a asistenților.

Primele trei condiții sunt destul de clare. Cea de-a patra condiție este puțin mai complicată. Aceasta spune că, atâta timp cât biroul lui V **nu** este lângă cel al lui W, nu există nicio restricție (din perspectiva acestei condiții a patra) privind biroul alocat lui R. Însă, dacă lui W i se alocă birou lângă cel al lui V, atunci trebuie să existe un șir de birouri alocate conform uneia dintre schemele de mai jos:

W	V	R
---	---	---

 sau

R	V	W
---	---	---

Întrebarea 11

Descriere: Explicațiile întrebărilor 3 și 4 oferă niște strategii pentru întrebările de acest tip. Există anumite lucruri de care trebuie să ții cont pentru aceste întrebări în mod special.

Această întrebare poate fi prezentată sub forma diagramei de mai jos:

F	?	G
---	---	---

Întrebarea cere să se enumere toate persoanele cărora le-ar putea fi alocat biroul dintre F și G. F și G sunt amândoi profesori și V și W sunt amândoi asistenți. Deci prima condiție vă obligă să nu alocați niciunui dintre aceștia biroul dintre F și G. Deci, deoarece nici V nici W nu pot fi pe listă, puteți să eliminați imediat variantele (C), (D) și (E).

Vă mai rămâne să verificați Q, R și S. Toți trei sunt lectori deci satisfac prima condiție. Deoarece cele două variante rămase îl includ pe Q, puteți să fiți sigur că Q este pe listă.

Mai rămân de verificat R și S. Niciuna dintre condiții nu îl menționează pe S (nici pe Q), dar cea de-a treia condiție spune că biroul lui R nu poate fi lângă cel al lui G. Deci știți că R nu poate fi pe listă. Puteți astfel elimina și răspunsul (A).

De vreme ce (B) este singura variantă de răspuns rămasă, veți ști că (B) trebuie să fie răspunsul corect.

Puteți aborda această întrebare în direcție inversă. Analizând condițiile inițiale, veți observa că Q și S sunt doi membri care au cele mai puține restricții la alocarea birourilor (mai ales în legătură cu F și G). Potrivit condițiilor inițiale, nu se poate face diferența între Q și S. Deci, dacă numai două persoane pot primi biroul dintre F și G, este foarte probabil ca acele persoane să fie Q și S – deci este foarte probabil ca răspunsul corect să fie (B). Astfel, primul pas ar putea fi verificarea variantei (B), încercând să produceți o diagramă completă după modelul celor de mai sus.

Răspunsul corect

B Dacă F și G sunt separați de exact o cameră, acea cameră îi poate fi alocată fie lui Q fie lui S. Cele două diagrame de mai jos arată că o astfel de repartitie este posibilă, deci (B) este varianta corectă.

101	102	103	104	105	106	107
V/W	R	F	Q/S	G	S/Q	W/V

101	102	103	104	105	106	107
V/W	S/Q	G	Q/S	F	R	W/V

Răspunsurile incorecte

- A** Lui R nu-i poate fi alocat un birou lângă cel al lui G, deci varianta (A) este incorectă.
- C, D, E** F și G sunt amândoi profesori universitari și niciunui asistent nu i se poate aloca birou între cele ale profesorilor. V și W sunt asistenți, deci orice variantă de răspuns care include V sau W este greșită.

Nivel de dificultate: 1

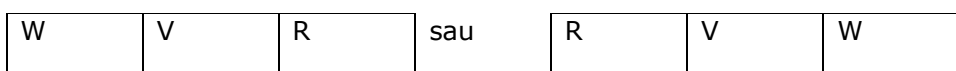
Întrebarea 12

De ce trebuie să ții cont la această întrebare: Dacă biroul lui V **nu** este lângă cel al lui W, atunci (din perspectiva celei de-a patra condiții) nu contează unde este biroul lui R. Numai dacă V și W primesc birouri alăturate este important unde se află biroul lui R.

Descriere: Această întrebare nu adaugă restricții suplimentare condițiilor inițiale. Deoarece și întrebarea și toate variantele de răspuns îi menționează numai pe R și pe V, primul pas ar trebui să fie folosirea celei de-a patra condiții pentru a elimina variantele incorecte de răspuns.

Răspunsurile incorecte

- A, B, E** Cea de-a patra condiție cere ca V și W să nu primească birouri alăturate decât dacă există o înșiruire de birouri în acest fel:

Este imediat evident că W și V nu pot avea birouri alăturate dacă V este într-un birou de la capătul șirului. Dacă V și W sunt unul lângă altul, atunci lui V **nu** i se poate aloca nici biroul 101 nici 107, pentru că, în acest caz, lui R nu i se mai poate aloca un birou lângă cel al lui V. Variantele de răspuns (A), (B) și (E) îl plasează pe V la capătul șirului, deci toate aceste trei variante pot fi eliminate.

- D** În varianta (D), W este în biroul 103, lângă cel al lui V de la 104. Deci, pentru a satisface cea de-a patra condiție, R ar trebui să fie în biroul 105, cel de lângă V din partea cealaltă. Dar R este în biroul 106, nu în 105. Deci și varianta (D) poate fi eliminată.

Răspunsul corect

- C** În varianta (C), lui R și W li se alocă birouri în încăperi imediat alăturate, dar biroul alocat lui V nu este lângă cel al lui W. Deci repartitia birourilor din varianta (C) nu încalcă cea de-a patra condiție. După ce ați eliminat toate celelalte variante de răspuns, vă puteți opri aici. Ați făcut tot ce trebuia pentru a demonstra că (C) este răspunsul corect. Cu toate acestea, să ne uităm mai atent pentru a verifica dacă repartitia din varianta (C) a birourilor lui R, V și W

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

satisface toate condițiile inițiale. Diagrama de mai jos arată că este posibilă o repartizare completă a membrilor catedrei pe camere, în care R și W au birouri alăturate dar biroul lui V nu este lângă cel al lui W.

101	102	103	104	105	106	107
V	Q	W	R	F	G	S

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 13

Descriere: Puteți aborda această întrebare în două feluri. Puteți încerca să eliminați fiecare membru al catedrei pe rând încercând să produceți o repartizare completă cu R în biroul 104 și respectivul membru al catedrei într-un alt birou decât 103 sau 105. Sau ați putea să deduceți consecințele alocării biroului 104 lui R înainte să verificați variantele de răspuns.

De vreme ce întrebarea este „cine **trebuie** să fie repartizat fie în biroul 103 fie în 105 dacă lui R i se alocă biroul 104”, puteți să fiți sigur că plasarea lui R la 104 impune condiții destul de stricte repartizării celorlalți membri. Și pentru că biroul 104 este la mijlocul șirului, știți că 103 și 105 sunt așezate în oglindă una față de cealaltă; la fel și în cazul birourilor 101 și 107 și 102 și 106. Prin urmare, acesta este un caz când merită să încercați să deduceți măcar unele dintre consecințe.

Dacă lui R i se alocă biroul 104, cea de-a treia condiție îl împiedică pe G să fie în biroul 103 sau 105. Acest fapt elimină imediat varianta (B) de răspuns. Deoarece G este profesor universitar, cea de-a doua condiție nu îi permite lui G să fie repartizat la capetele șirului. Deci, dacă lui R i se alocă biroul 104, G trebuie să fie repartizat fie la 102 fie la 106.

Să analizăm primul caz, în care lui G i se alocă biroul 102. Potrivit primei condiții, lui V și W nu li se pot aloca nici biroul 101 nici 103. Dar, conform celei de-a doua condiții, nici lui F nu i se poate aloca biroul 101. Deci 101 li se poate da fie lui Q fie lui S.

101	102	103	104	105	106	107
Q/S	G	Nici V nici W	R			

Acest lucru înseamnă că ne rămân F sau oricare dintre Q sau S, cărora nu li s-a alocat biroul 101, să li se aloce camera 103. Dar dacă lui F nu i se alocă biroul 103, ar trebui să i se aloce fie 105 fie 106 și astfel ar ajunge fie lângă V fie lângă W, ceea ce ar încălca prima condiție. Deci lui F trebuie să i se aloce biroul 103.

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

101	102	103	104	105	106	107
Q/S	G	F	R			

Ne mai rămân V și W și fie S fie Q pentru birourile 105, 106 și 107. Așadar, în cazul în care lui G i se alocă biroul 102, F trebuie să meargă la 103.

A doua posibilitate, cu G repartizat la 106, este imaginea în oglindă a primei posibilități. Prin analogie, dacă lui G i se alocă biroul 106, atunci lui F i se alocă 105.

101	102	103	104	105	106	107
			R	F	G	Q/S

Răspunsul corect

- A** Există numai două variante. Într-una lui F trebuie să i se aloce biroul 103 și în cealaltă lui F trebuie să i se aloce 105.

Răspunsurile incorecte

- B, C** După cum arată diagramele de mai sus, dacă lui R i se alocă biroul 104, G trebuie să fie repartizat fie la 102 fie la 106 și Q poate fi repartizat fie la 101 fie la 107. Deci, nici lui G nici lui Q nu **trebuie** să li se repartizeze biroul 103 sau 105.

- D, E** Pentru a înțelege că nici lui V nici lui W nu **trebuie** să li se aloce birourile 103 sau 105, luați în considerare următoarele repartiții pentru cazul în care G este la 102.

101	102	103	104	105	106	107
Q/S	G	F	R	W	S/Q	V
101	102	103	104	105	106	107
Q/S	G	F	R	V	W	S/Q

Luată împreună, ambele diagrame arată că, dacă G se află la 102, **fi V fie W** trebuie să fie la 105. Cu toate acestea, prima repartiție arată că lui V i se **poate** aloca biroul 107 (deci nu trebuie să i se aloce nici 103 nici 105). Și cea de-a doua diagramă arată că W **poate** fi repartizat la 106 (deci **nu trebuie** să fie repartizat nici la 103 nici la 105).

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 14

Descriere: La această întrebare F și G trebuie repartizați în birouri care să fie cât mai departe posibil. După aceea trebuie să numărați câte birouri (alocate altor persoane) sunt între F și G.

Răspunsurile incorecte

D, E Între birourile de la capetele șirului, 101 și 107, sunt cinci încăperi. Totuși, condiția a doua vă spune că nici F nici G nu pot fi repartizați la 101 sau la 107. Deci (luând în considerare numai condiția a doua) cea mai mare distanță între F și G este atunci când unul este la 102 și celălalt la 106. Între 102 și 106 sunt numai trei birouri.

C Dar le putem alocă lui F și lui G birourile 102 și 106 și să avem trei încăperi distanță între ei?

101	102	103	104	105	106	107
	F				G	

Dacă s-ar putea acest lucru, nu s-ar putea alocă niciunul dintre birourile 101, 103, 105 și 107 asistenților. Deci toate aceste birouri ar trebui alocate lectorilor. Dar nu există decât trei lectori, deci nu pot fi trei birouri distanță între birourile lui F și al lui G.

B Ar putea fi la două birouri distanță?

101	102	103	104	105	106	107
		F			G	

Una dintre consecințele excluderii lui F și a lui G din încăperile de la capetele șirului este că orice birou care îi este alocat fie lui F fie lui G va fi lângă alte două birouri. Înseamnă că, chiar dacă F și G sunt despărțiți de numai două birouri, este nevoie tot de patru lectori pentru a satisface prima condiție. Dar nu sunt decât trei lectori.

Răspunsul corect

A Deci, nu mai mult de un birou poate separa încăperile alocate lui F și G. Varianta (A) trebuie să fie răspunsul corect.

Și într-adevăr acesta este. Pentru a vedea că poate fi o singură încăpere între birourile lui F și al lui G, urmăriți diagrama de mai jos:

101	102	103	104	105	106	107
W	R	F	S	G	Q	V

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 15

De ce trebuie să ții cont la această întrebare: Observați că această întrebare vă cere să găsiți pe cineva căruia **nu i se poate** aloca biroul 104.

Descriere: Această întrebare vă cere să identificați persoana căreia nu i se poate aloca biroul 104 numai pe baza condițiilor inițiale. Deci oricine poate primi acest birou în cadrul unei repartii complete a birourilor poate fi eliminat. Înseamnă că, înainte să analizați variantele de răspuns, ar putea să vă fie util să studiați posibilele repartii complete pe care le-ați construit deja răspunzând la întrebările anterioare, pentru a vedea dacă puteți deja să eliminați anumite variante de răspuns. (De aceea, ar putea să vă ajute, ca strategie generală pentru rezolvarea acestui tip de întrebări, să marcați repartițiile complete care respectă condițiile inițiale și să le barați pe cele care încalcă condițiile. Acest lucru vă va permite să vă folosiți cât mai eficient de ceea ce ați făcut înainte, uitându-vă doar la informațiile de care aveți nevoie.)

Răspunsurile incorecte

A, B Următoarea repartie arată că fie F fie G poate primi biroul 104:

101	102	103	104	105	106	107
V	R	Q	F/G	G/F	S	W

Următoarea repartie arată că fie Q fie S poate primi biroul 104:

C, D

101	102	103	104	105	106	107
W	S/Q	G	Q/S	F	R	V

Răspunsul corect

E Deoarece am eliminat variantele (A), (B), (C) și (D), răspunsul corect trebuie să fie (E).

Pentru a arăta că lui V nu i se poate aloca biroul 104, luați în considerare următoarele: nici lui F nici lui G nu li se pot aloca birourile de la capetele șirului (potrivit celei de-a doua condiții). Deci, dacă lui V, asistent, i se alocă 104, F și G trebuie să fie la 102 și 106, pentru a evita încălcarea primei condiții.

101	102	103	104	105	106	107
	F/G		V		G/F	

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Toate birourile care nu sunt încă alocate sunt fie lângă cel al lui F fie lângă cel al lui G și unul dintre aceste birouri trebuie să îi revină lui W. Dar, dacă W primește birou lângă F sau G, se încalcă prima condiție. Deci lui V nu i se poate aloca biroul 104 și (E) este confirmat ca răspuns corect.

Ați consuma foarte mult timp dacă ați răspunde la această întrebare analizând fiecare variantă în parte, deși și această metodă vă duce la rezultatul dorit. Timpul folosit pentru a răspunde la o întrebare poate fi redus simțitor analizând care răspuns este cel mai probabil să fie corect.

Uitându-ne la condițiile inițiale, observăm că Q și S pot fi schimbați între ele. Acest lucru face puțin probabil ca vreunul dintre ei să poată fi repartizat la 104 în timp ce celălalt să nu poată fi. Deoarece amândoi se numără printre variantele de răspuns, nu merită să începem verificarea cu niciunul dintre ei. F și G, de asemenea, sunt printre variantele de răspuns. Și deși F nu este, strict vorbind, interșanjabil cu G, sunt suficient de asemănători pentru a sugera că V este probabil cel ce poate fi repartizat la 104. Un astfel de raționament v-ar duce direct la răspunsul (E).

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 16

Descriere: Să presupunem că nu există nicio pereche de membri ai catedrei cu titluri egale care să primească birouri alăturate. [Traducerea inițială spunea exact invers] Să luăm în considerare mai întâi profesorii universitari. Potrivit primei condiții, nici F nici G nu pot primi birouri alăturate celor ocupate de asistenți. Și, potrivit celei de-a doua condiții, F și G nu pot fi repartizați în birourile de la capetele șirului. Deci, dacă F și G nu sunt în încăperi alăturate, trebuie să primească birouri care să fie flancate din ambele părți de birouri ocupate de lectori. Dar nu există decât trei lectori. (Și știm deja, din explicația întrebării 14, că F și G nu pot fi separați de mai mult de un birou.) Deci, o secțiune a șirului de birouri trebuie să corespundă următoarei diagrame:

Lector	Profesor (F/G)	Lector	Profesor (F/G)	Lector
--------	----------------	--------	----------------	--------

Conform condiției a treia, G nu poate fi lângă R, deci R nu poate fi lectorul căruia i s-a alocat biroul din mijloc. Pentru a evita ca cei doi asistenți să fie repartizați în birouri alăturate, vor trebui să li se aloce birourile 101 și 107. Astfel, singurele posibile modalități de repartiție sunt cele din diagramele de mai jos:

101	102	103	104	105	106	107
V/W	R	F	Q/S	G	S/Q	W/V

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

și

101	102	103	104	105	106	107
V/W	Q/S	G	S/Q	F	R	W/V

Tot ce mai trebuie să faceți este să comparați fiecare variantă de răspuns cu cele două diagrame.

Răspunsurile incorecte

- A** Cea de-a doua diagramă arată că F poate primi biroul 105. Deci F **nu trebuie** repartizat nici la 103 nici la 104.
- B** Ambele diagrame arată că Q poate primi biroul 104. Deci lui Q **nu trebuie** să i se aloce nici 102 nici 106.
- C** Cea de-a doua diagramă arată că R poate primi biroul 106. Deci R **nu trebuie** să primească nici 102, nici 106.
- D** Prima diagramă arată că S poate primi biroul 106 și cea de-a doua arată că poate primi biroul 102. Deci S **nu trebuie** să primească nici biroul 104 nici 105.

Răspunsul corect

- E** V (ca și W) pot fi repartizați fie în biroul 101 fie în 107 și nicăieri în altă parte. Deci V **trebuie** să fie repartizat fie la 101 fie la 107.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 17

De ce trebuie să țineți cont la această întrebare: Observați că această întrebare se referă la repartițiile în care F și G **nu** primesc birouri alăturate. Și vi se cere să găsiți pe cineva căruia nu i se poate aloca biroul 107 într-o astfel de repartiție.

Descriere: Potrivit condiției a doua, nici F nici G nu pot fi repartizați în birourile de la capetele șirului. Astfel, aplicând prima condiție, dacă nu li se alocă încăperi alăturate, birourile lor trebuie să fie flancate

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

din ambele părți de birouri ocupate de lectori, ceea ce înseamnă că unul dintre lectori va primi un birou care este lângă cel al lui F pe o parte și cel al lui G pe partea cealaltă.

Lector	F/G	lector	G/F	Lector
--------	-----	--------	-----	--------

Potrivit celei de-a treia condiții, acest lector nu poate fi R. Deci, cinci dintre birourile consecutive pot fi alocate într-unul din modurile de mai jos:

R	F	Q/S	G	S/Q
---	---	-----	---	-----

sau

Q/S	G	S/Q	F	R
-----	---	-----	---	---

Conform celei de-a doua condiții, dacă lui V și W li se alocă birouri alăturate, biroul lui V trebuie să fie între cel la lui R și cel al lui W. Deci repartițiile trebuie făcute conform uneia dintre următoarele diagrame:

101	102	103	104	105	106	107
V/W	R	F	Q/S	G	S/Q	W/V

101	102	103	104	105	106	107
W	V	R	F	Q/S	G	S/Q

101	102	103	104	105	106	107
W/V	Q/S	G	S/Q	F	R	W/V

101	102	103	104	105	106	107
Q/S	G	S/Q	F	R	V	W

Răspunsurile incorecte

A, B, C, E Analizând cele patru diagrame posibile pentru cazurile în care F și G nu primesc birouri alăturate, puteți vedea că V, W, S și Q sunt singurii membri ai catedrei care pot primi biroul 107.

Răspunsul corect

- D** Niciuna dintre cele patru diagrame nu îl repartizează pe R în biroul 107. Și, deoarece nu mai există alte variante posibile în care F și G să nu fie în birouri alăturate, știm că lui R **nu** i se poate aloca biroul 107.

O altă modalitate de abordare a acestei întrebări ar fi să vă gândiți mai întâi care variantă de răspuns este cel mai probabil să fie corectă și verificând-o pe aceea întâi. Aici, ca și la întrebarea 15, căutăm un singur membru al catedrei căruia nu i se poate aloca un anumit birou. Q și S sunt menționați amândoi și știm că nu putem deosebi între ei, deci niciunul dintre ei nu poate fi varianta corectă. V și W sunt amândoi enumerați și până în acest moment știm că, deși se poate face o distincție între ei, de cele mai multe ori sunt greu de separat. Deci nici V nici W nu sunt o variantă plauzibilă. (În plus, s-ar putea să vă amintiți de la elaborarea diagramelor pentru întrebarea 16 că și V și W **pot** primi biroul 107 când F și G nu primesc birouri alăturate.) Astfel rămâne varianta R ca fiind cea mai probabilă și răspunsul (D) ca fiind primul de luat în calcul.

Nivel de dificultate: 5

Întrebările 18 – 24

Ce spune cerința: Acest grup de întrebări este despre o selecție de covoare pentru o expoziție. Sunt opt covoare și din acestea opt se pot selecta patru, cinci sau șase covoare (niciun alt număr de covoare nu pot fi selectate). Tot ce știm despre covoare este forma – fie ovală fie dreptunghiulară – și materialul din care sunt făcute – fie lână fie mătase.

Pe lângă restricția legată de numărul de covoare care trebuie selectate (între patru și șase), mai sunt doar trei condiții care trebuie respectate pentru ca selecția să fie acceptabilă.

Prima condiție este clară: cel puțin două covoare ovale trebuie selectate (indiferent de materialul din care sunt făcute). Deoarece nu există decât un singur covor oval de mătase propus pentru selecție, orice selecție acceptabilă va trebui să conțină măcar unul dintre covoarele ovale de lână.

A doua condiție vă spune că, într-o selecție acceptabilă, numărul total de covoare de lână (indiferent de formă) poate fi de două sau trei, și niciun alt număr de covoare de lână nu pot fi selectate. Deci știm că, pentru a avea destule covoare, o selecție acceptabilă trebuie să conțină și covoare de mătase și de lână.

Cea de-a treia condiție vă cere să selectați și alt covor de mătase pe lângă cel oval de mătase. Deci știm că, dacă trebuie să alegem numai un covor de mătase, acela va fi dreptunghiular.

Întrebarea 18

Descriere: Fiecare dintre selecțiile propuse conține fie patru fie cinci covoare, deci toate pot fi selecții acceptabile ca număr. Înseamnă că fiecare răspuns incorect va trebui să încalce măcar una dintre condițiile inițiale. Deci, comparând fiecare variantă cu condițiile, puteți elimina răspunsurile incorecte. Când găsiți varianta care nu poate fi eliminată, acea variantă va satisface toate cele trei condiții și este varianta corectă de răspuns.

Răspunsurile incorecte

- A** Această selecție cuprinde covorul oval de mătase dar nu cuprinde niciunul dintre covoarele dreptunghiulare de mătase. De aceea încalcă cea de-a treia condiție.
- B** Această selecție cuprinde numai un covor oval și numai un covor de lână. De aceea încalcă prima condiție, care invalidează orice selecție cu mai puțin de două covoare de lână. Și încalcă și cea de-a doua condiție, care invalidează orice selecție cu mai puțin de două covoare de lână.
- C** Această selecție cuprinde un număr de patru covoare de lână. Deci încalcă condiția a doua, având mai mult decât numărul maxim de covoare de lână acceptate – trei.
- E** În această selecție toate covoarele sunt dreptunghiulare. Selecția încalcă prima condiție.

Răspunsul corect

- D** După ce ați eliminat toate celelalte variante de răspuns, știți că (D) este răspunsul corect. Iată și o demonstrație a faptului că (D) este răspunsul corect: selecția din (D) cuprinde două covoare ovale, deci satisface prima condiție. Cuprinde un total de trei covoare dreptunghiulare de lână, deci satisface cea de-a doua condiție. Și, deși conține numai un covor de mătase, acest covor este dreptunghiular, nu oval, deci și a treia condiție este respectată.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 19

De ce trebuie să țineți cont la această întrebare: Remarcați că această întrebare vă cere să găsiți covorul sau covoarele care **nu se pot** combina cu alte trei covoare de lână pentru a forma o selecție acceptabilă, **indiferent care trei dintre cele cinci covoare de lână sunt selectate**. Deci, dacă covorul sau covoarele enumerate într-una din variantele de răspuns și încă trei covoare de lână sunt selectate, și această selecție respectă toate cele trei condiții inițiale, atunci acea variantă de răspuns este incorectă. Remarcați, de asemenea, că pentru fiecare variantă de răspuns, ceea ce trebuie să

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

analizați este dacă o selecție ar putea fi acceptabilă care să conțină o combinație de trei covoare de lână plus toate covoarele din acea listă **și niciun alt covor**.

Descriere: Au fost selectate trei covoare de lână (a căror formă nu este specificată). Înseamnă că trebuie să selectăm între unul și trei covoare pentru a forma o selecție. Mai înseamnă și că niciunul dintre covoarele pe care le adăugăm nu poate fi covor de lână (pentru a nu încălca condiția a doua). Totuși, dacă observăm variantele de răspuns, vom vedea că niciuna dintre ele nu cuprinde mai multe de trei covoare și niciuna nu cuprinde vreun covor de lână. Deci toate variantele conțin un număr acceptabil de covoare pentru a respecta a doua condiție. Deoarece cele trei covoare deja selectate ar putea cuprinde cele două covoare de lână ovale, nu e nevoie să adăugăm alte covoare pentru a respecta prima condiție. Deci niciuna dintre variantele de răspuns nu va încălca nici prima condiție. Astfel, vă rămâne să lucrați cu cea de-a treia condiție, care se referă numai la covoarele de mătase. Ca să găsiți răspunsul corect, trebuie să găsiți lista de covoare care încălcă cea de-a treia condiție. Și această condiție impune ca pe listă să nu fie numai covorul oval de mătase.

Răspunsul corect

- A** Lista covoarelor din varianta (A) ar produce o selecție care conține trei covoare de lână și un covor de mătase oval. Acel covor de mătase oval ar fi singurul covor de mătase din selecție, deci aceasta ar încălca cea de-a treia condiție. De aceea, o selecție acceptabilă de covoare nu ar putea fi formată adăugând numai covorul de la (A) celor trei covoare de lână.

Răspunsurile incorecte

- B, C** Cea de-a treia condiție este respectată atâta timp cât covorul oval de mătase nu este singurul covor de mătase selectat. Deci, deoarece covorul de mătase oval nu este deloc cuprins nici în (B), nici în (C), ambele respectă condiția a treia. Astfel, ambele variante ar putea fi selecții acceptabile, cu condiția ca cele trei covoare de lână deja selectate să conțină cele două covoare ovale de lână.
- D, E** Orice selecție care conține atât un covor oval de mătase cât și cel puțin un covor dreptunghiular de mătase respectă cea de-a treia condiție. Astfel, atât (D) cât și (E) ar fi completări acceptabile ale selecției de covoare, cu condiția ca cele trei covoare de lână selectate să conțină măcar unul dintre cele două covoare ovale de lână.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 20

De ce trebuie să ții cont la această întrebare: Căutați un covor sau un grup de covoare care să nu poată face parte din nicio selecție acceptabilă, adică, căutați un covor sau un grup de covoare care, odată selectate, să fie **imposibil** de completat selecția fără a încălca una sau mai multe dintre condițiile inițiale, **indiferent de celelalte covoare incluse în selecție**.

Descriere: Deoarece întrebarea în sine nu adaugă restricții în plus față de condițiile inițiale, probabil că cea mai eficientă strategie de rezolvare este pur și simplu să analizați fiecare variantă de răspuns în parte și să încercați să adăugați covoare acelei liste pentru a crea o selecție acceptabilă. Orice variantă de răspuns care **poate** completa selecția trebuie respinsă ca fiind o variantă incorectă.

Variantele incorecte de răspuns

- A** Adăugați un covor dreptunghiular de mătase la cel oval de mătase pentru a respecta condiția a treia. Mai adăugați și cele două covoare de lână ovale, ceea ce va satisface și prima condiție și pe cea de-a doua și duce numărul de covoare selectate la patru. Rezultatul este o selecție acceptabilă, deci varianta (A) poate fi eliminată.
- B** Selecția acceptabilă la care ați ajuns la varianta (A) conține două covoare ovale de lână, deci putem folosi aceeași selecție acceptabilă pentru a arăta că și (B) este o variantă incorectă de răspuns.
- C** Selecția acceptabilă la care ați ajuns în cazul lui (A) cuprindea toate cele trei covoare ovale, deci putem folosi aceeași selecție pentru a respinge și pe (C) ca variantă incorectă de răspuns.
- D** Celor două covoare dreptunghiulare de lână adăugați-le un covor oval de lână (ajungând astfel la numărul maxim de covoare de lână permis – trei) și un covor oval de mătase (pentru a satisface prima condiție). Deoarece covorul oval de mătase nu poate fi singurul covor de mătase ales, adăugați un covor dreptunghiular de mătase (respectând astfel cea de-a treia condiție). Vom avea astfel cinci covoare selectate și această selecție este una acceptabilă, deci puteți respinge și varianta (D) ca fiind incorectă.

Răspunsul corect

- E** Deoarece porniți de la trei covoare dreptunghiulare de **lână**, cea de-a doua condiție nu vă mai permite să adăugați alte covoare de lână. Numai covoare de mătase pot fi adăugate. Dar prima condiție vă impune să cuprindeți în selecție cel puțin două covoare ovale și nu există decât un singur covor oval de mătase disponibil. Deci, este imposibil să ajungeți la o selecție acceptabilă care să conțină toate cele trei covoare dreptunghiulare de lână.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 21

Descriere: De fapt, această întrebare vă cere să aflați care covoare de lână trebuie incluse în orice selecție acceptabilă care cuprinde un singur covor de mătase. După cum veți observa probabil imediat, dacă selecția trebuie să conțină un singur covor de mătase, apar foarte multe restricții pentru toată selecția în ansamblul ei. De aceea, această întrebare are nevoie de un timp de gândire înainte de a analiza variantele de răspuns.

Veți remarca imediat că, dacă se selectează un singur covor de mătase, acesta trebuie să fie unul din cele dreptunghiulare pentru a nu încălca condiția a treia. Înseamnă că selecția trebuie să conțină ambele covoare ovale de lână pentru a respecta și prima condiție. Selecția mai trebuie să conțină și cel puțin un covor dreptunghiular de lână, pentru a ajunge la un total de minim patru covoare, dar nu poate conține nici mai mult de un covor dreptunghiular de lână fără să încalce cea de-a doua condiție. Astfel, pe lângă un covor de mătase, selecția mai trebuie să cuprindă două covoare ovale și un covor dreptunghiular. (B) este, deci, răspunsul corect.

Răspunsul corect

B Dacă nu se selectează decât un covor de mătase, acesta trebuie să fie cel dreptunghiular (pentru a nu încălca cea de-a treia condiție). Toate celelalte covoare trebuie alese dintre cele două covoare ovale de lână și cele trei covoare dreptunghiulare de lână. Ambele covoare ovale de lână trebuie selectate (pentru a respecta prima condiție, care cere ca selecția să conțină cel puțin două covoare ovale). Pentru a ajunge la patru covoare și pentru a respecta cea de-a doua condiție (care limitează numărul de covoare dreptunghiulare de lână la trei), numai unul dintre covoarele de lână dreptunghiulare trebuie selectat. Deci, dacă exact un covor de mătase este selectat, celelalte covoare din selecție trebuie să fie două covoare ovale de lână și un covor dreptunghiular de lână.

Răspunsurile incorecte

A, E Deoarece covorul de mătase menționat nu poate fi cel oval, (A) încalcă prima condiție, care cere ca cel puțin două covoare ovale să fie selectate. Și varianta (E) încalcă prima condiție.

C, D Atât (C), cât și (D) încalcă parțial cea de-a doua condiție care spune că nu pot fi mai mult de trei covoare de lână în selecție. (C) ar presupune să fie patru covoare de lână și (D) ar presupune să se selecteze cinci covoare de lână.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 22

De ce trebuie să ții cont la această întrebare: În fiecare din variantele de răspuns, vi se spune atât câte covoare dreptunghiulare au fost selectate cât și dacă acele covoare sunt de lână sau de mătase. Totuși, tot ceea ce vi se spune despre covoarele ovale este numărul care a fost selectat, nu și din ce sunt făcute acestea. De aceea, cel puțin pentru unele din variantele de răspuns, s-ar putea să existe mai mult de o selecție de patru covoare care să corespundă descrierii date. Dacă **una** dintre aceste selecții satisface toate cele trei condiții inițiale, atunci acea selecție este o selecție acceptabilă de covoare (deci este și răspunsul corect), chiar dacă **o altă selecție** care corespunde descrierii încalcă una sau mai multe dintre condiții.

Veți remarca probabil imediat că, dacă se limitează numărul total de covoare la patru, acest lucru nu vă ajută neapărat să găsiți răspunsul corect. Și, deoarece sunt numai trei condiții, este probabil mai eficient să treceți direct la analizarea fiecărei variante de răspuns în parte, pentru a elimina variantele care nu respectă toate cele trei condiții.

NOTĂ: După cum se menționează în capitolul „Instrucțiuni pentru rezolvarea întrebărilor de gândire analitică”, trebuie să fiți mereu conștienți de faptul că s-ar putea să fi descoperit deja anumite lucruri răspunzând la întrebările anterioare, deoarece toate întrebările pleacă de la același set de condiții. Această întrebare poate fi un exemplu bun pentru acest sfat. Probabil vă amintiți că am folosit niște liste acceptabile de covoare pentru a elimina variantele incorecte de răspuns la întrebarea 20. Ca răsplătă pentru că ați reușit să rezolvați întrebarea 20 corect, puteți să identificați varianta (C) de răspuns la această întrebare ca fiind cea corectă, fără să mai parcurgeți întreg raționamentul de la început. În general nu este recomandabil să analizați răspunsurile la celelalte întrebări pentru a găsi răspunsul corect la o întrebare, dar dacă vi se întâmplă să rețineți informația pe care să o puteți folosi, profitați din plin de acest lucru.

Răspunsurile incorecte

A, E Orice selecție care nu conține cel puțin două covoare ovale încalcă prima condiție. De aceea, nici (A), nici (E) nu sunt selecții valide.

B Două selecții de patru covoare corespund descrierii din (B):

1. o selecție care conține două covoare ovale de lână și două covoare dreptunghiulare de lână.

sau

2. o selecție care conține un covor oval de mătase, un covor oval de lână și două covoare dreptunghiulare de lână.

Prima selecție are patru covoare de lână, deci încalcă a doua condiție. Cea de-a doua selecție

Testul 1 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

are un covor oval de mătase și acesta este singurul covor de mătase, deci încalcă cea de-a treia condiție. De aceea, niciuna din selecțiile propuse în (B) nu este acceptabilă.

- D** Avem numai trei covoare ovale: două de lână și unul de mătase. De aceea știm că orice selecție cu trei covoare ovale trebuie să conțină un covor oval de mătase. Deci, pentru a respecta cea de-a treia condiție, ar trebui să cuprindă și un covor de mătase dreptunghiular. Dar, deoarece singurul covor dreptunghiular din selecția descrisă în varianta D este unul de lână, (D) nu este o selecție acceptabilă.

Răspunsul corect

- C** Această selecție cuprinde toate covoarele ovale și satisface prima condiție. Deoarece sunt numai trei covoare ovale disponibile, știm exact care sunt acestea: două covoare ovale de lână (ceea ce respectă a doua condiție) și un covor oval de mătase. Și deoarece această selecție mai conține și un covor dreptunghiular de mătase, respectă și cea de-a treia condiție. Deci (C) este varianta corectă de răspuns.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 23

De ce trebuie să ții cont la această întrebare: Notați că această întrebare vă cere să găsiți covorul sau covoarele care nu se pot adăuga celor trei covoare de mătase pentru a forma o selecție acceptabilă. Deci, dacă covorul sau covoarele enumerate într-o variantă de răspuns plus cele trei covoare de mătase formează o selecție acceptabilă de covoare, atunci acel răspuns este **incorect**. Rețineți, de asemenea, că, pentru fiecare variantă de răspuns, trebuie să verificați valabilitatea selecției în condițiile în care aceasta conține cele trei covoare de mătase plus covoarele din listă **și niciun alt covor**.

Descriere: Puteți să vă dați seama imediat că selectarea celor trei covoare de mătase înseamnă că, indiferent de ce alte covoare mai alegeți, condiția a treia este respectată. Deoarece toate variantele de răspuns adaugă între unu și trei covoare, toate ar putea crea selecții acceptabile ca mărime. Deoarece unul dintre covoarele de mătase este oval, adăugarea unui singur alt covor oval va respecta prima condiție. Și cea de-a doua condiție va fi respectată dacă două sau mai multe covoare de lână sunt adăugate. Ceea ce căutați este o variantă de răspuns care să adauge numai covoare dreptunghiulare [traducerea inițială spunea cu totul altceva] (pentru a încălca prima condiție) sau una care să adauge numai un covor de lână (încălcând astfel condiția a doua).

Răspunsul corect

- A** De vreme ce varianta (A) adaugă un singur covor de lână celor trei de mătase, descrierea de mai sus vă arată că nu se poate adăuga lista din varianta (A) la cele trei covoare de mătase pentru a forma o selecție acceptabilă.

Răspunsurile incorecte

- B, C, D, E** Fiecare dintre aceste variante de răspuns adaugă fie două fie trei covoare de lână, respectând astfel condiția a doua. Deoarece, în fiecare caz, cel puțin unul dintre covoarele adăugate este oval, toate aceste variante respectă prima condiție. De aceea, oricare dintre variantele (B), (C), (D) și (E) ar putea duce la formarea de selecții acceptabile.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 24

Descriere: Deoarece există numai trei covoare de mătase disponibile, orice selecție de șase covoare va trebui să cuprindă cel puțin trei covoare de lână. Cea de-a doua condiție, totuși, nu permite să avem mai mult de trei covoare de lână. Deci, pentru a obține o selecție acceptabilă de șase covoare, toate cele trei covoare de mătase vor trebui incluse (respectând astfel condiția a treia) și trei covoare de lână. Deoarece nu există decât un covor oval de mătase, cel puțin unul dintre cele trei covoare de lână trebuie să fie oval pentru a respecta prima condiție (și cel puțin unul va fi dreptunghiular pentru că există numai două covoare de lână ovale). Deci, există două posibilități pentru o selecție acceptabilă de covoare:

1. un covor oval de mătase, două covoare dreptunghiulare de mătase, un covor oval de lână și două covoare dreptunghiulare de lână

sau

2. un covor oval de mătase, două covoare dreptunghiulare de mătase, două covoare ovale de lână și un covor dreptunghiular de lână

Răspunsul corect

- C** După cum ați văzut în explicația de mai sus, putem ajunge ușor la varianta corectă de răspuns (C). Ambele selecții acceptabile de șase covoare includ cele două covoare dreptunghiulare de mătase, deci aceste două covoare **trebuie** incluse în selecție.

Răspunsurile incorecte

- A, E** Aceste variante de răspuns pot fi eliminate deoarece amândouă încalcă prima condiție. În ambele cazuri, nu ar fi selectat decât un covor oval, nu minimumul de două.
- B, D** Variantele (B) și (D) nu încalcă condițiile inițiale, deci, spre deosebire de (A) și (E), nu pot fi eliminate în acest fel. Într-adevăr, dacă vă veți uita la cele două selecții acceptabile de șase covoare de mai sus, veți vedea că lista 2 conține și covoarele ovale de lână din (B) și cele trei covoare dreptunghiulare din (D). Dar lista 1 este, de asemenea, o listă de șase covoare acceptabilă și nici (B), nici (D) nu sunt cuprinse în lista 1. Deci (B) și (D) pot fi eliminate deoarece, deși **pot** fi incluse într-o selecție acceptabilă de șase covoare, nu **trebuie** să fie incluse într-o astfel de selecție.

Nivel de dificultate: 3

Înțelegerea unui text scris - EXPLICATII

Întrebările 1 - 8

Sinopsis: Acest articol discută doctrina de secol XII a Papei Alexandru al III-lea privind căsătoria. Autorul începe prin a descrie doctrina drept o sinteză a opiniilor ecleziastice și seculare legale existente. Primul paragraf prezintă aspectele legale ale acestei sinteze. Explică faptul că, după doctrina alexandrină, o căsătorie legal valabilă se încheie în termeni de consimțământ reciproc al cuplului și că nu necesită nici acordul părinților, nici cel al Bisericii.

Al doilea paragraf discută aspectele ecleziastice ale sintezei. Subliniază faptul că, deși după doctrina alexandrină Biserica nu are nicio autoritate asupra valabilității seculare legale a căsătoriei, cuplurile care ignoră condițiile impuse de Biserică trebuie să se aștepte la consecințe drastice. Al treilea paragraf dezvoltă una dintre chestiunile menționate în paragraful al doilea – și anume standardele Bisericii privind aspectele care califică o căsătorie drept „clandestină”.

Până în acest moment, autorul pur și simplu prezintă conținutul doctrinei lui Alexandru. În paragraful final, însă, autorul introduce interpretarea doctrinei alexandrine propusă de istoricul Charles Donahue. Această interpretare, pe care autorul articolului o descrie ca „radicală”, se preocupă de un aspect particular al doctrinei alexandrine, și anume faptul că o căsătorie încheiată fără acordul părinților poate fi oficiată pe de-a-ntregul de către Biserică. Donahue conchide că, datorită doctrinei alexandrine, biserica a devenit protectorul libertăților individuale în privința căsătoriei.

Întrebarea 1

Descriere: Această întrebare vă cere să identificați enunțul care exprimă cel mai corect ideea pe care o transmite pasajul în ansamblu. Trebuie să țineți minte că un răspuns care spune ceva adevărat despre articol nu este neapărat și răspunsul corect. În primul rând, răspunsul poate conține și ceva incorect despre articol, în care caz nu poate, luat în întregime, exprima corect ideea principală a acestuia. De asemenea, un răspuns care descrie în întregime corect o anumită parte a articolului poate fi totuși greșit pentru că ceea ce descrie nu reprezintă ideea principală.

Răspunsul corect:

- B** Primul paragraf stabilește că doctrina alexandrină privea căsătoria ca uniune consensuală a indivizilor implicați, iar paragraful 2 ne spune că singurul lucru necesar pentru valabilitatea seculară legală a căsătoriei era consimțământul reciproc al cuplului. Ultimul paragraf afirmă că, potrivit istoricului Charles Donahue, doctrina alexandrină susținea mai degrabă căsătoriile din dragoste, decât pe cele din interes.

Ca atare, dintre cele cinci răspunsuri, (B) exprimă cel mai bine ideea principală a articolului.

Răspunsurile incorecte:

- A** Prima propoziție a articolului prezintă doctrina alexandrină privind căsătoria drept „o sinteză a opiniilor ecleziastice și legale existente”. De aceea, prima parte a răspunsului (A) redă corect o idee importantă a articolului. Însă a doua parte a răspunsului (A) este inexactă, pentru că

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

singurul expert citat de autor, Charles Donahue, nu susține, conform textului, că doctrina alexandrină încuraja căsătoriile clandestine. Mai mult, autorul spune explicit că doctrina alexandrină era menită să descurajeze căsătoriile clandestine. (rândurile 12-13)

- C** Contrar răspunsului (C), articolul nu susține că doctrina alexandrină a reprezentat o întărire a autorității Bisericii. Potrivit doctrinei, Biserica nu avea niciun fel de autoritate asupra „valabilității seculare și legale” a căsătoriei (rândurile 18-19). În ceea ce privește regulile bisericești, Biserica avea, desigur, o autoritate însemnată; de exemplu, putea excomunica cuplurile și suspenda preoții care încălcase regulile privitoare la căsătorie (rândurile 16-17). Cu toate acestea, nimic din articol nu sugerează că autoritatea Bisericii a fost consolidată datorită doctrinei, nici măcar în aceste privințe. Din contră, articolul poate fi chiar privit ca sugerând că biserica a cedat din autoritatea de până atunci când a recunoscut valabilitatea legală a căsătoriilor pe care nu le oficia.
- D** Articolul discută într-adevăr în primul paragraf două tipuri de contracte de căsătorie, ca atare răspunsul (D) redă corect un detaliu din text. Însă acest detaliu nu este dezvoltat în niciun fel în restul articolului. De aceea, (D) nu expune corect ideea principală.
- E** Articolul spune că acele cupluri care se căsătoreau fără a respecta cerințele bisericii referitor la anunțurile de căsătorie puteau fi, conform doctrinei alexandrine, excomunicate (rândurile 16-17). Însă testul prezintă chestiunea excomunicării ca pe un fapt istoric și nu, după cum sugerează răspunsul (E), ca pe o problemă supusă diferitelor interpretări. Mai important decât atât, textul se focalizează pe doctrina alexandrină în general, și nu pe reguli specifice care privesc tipurile de căsătorii care puteau duce la excomunicare.

Nivel de dificultate:3

Întrebarea 2

Răspunsul corect

- D** Potrivit textului (rândul 5) „conform doctrinei alexandrine, un cuplu se putea căsători de comun acord și fără consimțământul părinților”. Această propoziție susține în mod clar deducția că doctrina alexandrină nu le acordă părinților puterea de a interzice o căsătorie bazată pe consimțământul reciproc al cuplului.

Răspunsurile incorecte

- A,B** Articolul menționează părinții numai în legătură cu modul în care doctrina alexandrină le-a limitat puterea de a controla cu cine se căsătorec copiii lor. Articolul nu oferă nicio informație despre cum pot fi comparate atitudinile părinților cu cele ale copiilor față de biserică, așa că nu există nimic în text care să sugereze că (A) ar fi corect. De asemenea, nu există nicio informație în text care să sugereze că părinții preferau un tip de contract verbal celuilalt, și, ca atare, nici (B) nu poate fi dedus din text.
- C** Articolul nu conține nicio informație despre părerile părinților privind importanța binecuvântării bisericii. Totuși, textul sugerează că părinții erau preocupați de aspectele economice ale căsătoriei și, de aceea, pare probabil ca validitatea legală să îi intereseze foarte mult. Din aceste motive, se poate spune că **opusul** lui (C) ar putea fi adevărat. În orice caz, (C) nu se poate deduce din text.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

- E**   Articolul nu oferă niciun motiv să credem că mariajele clandestine erau o practică frecventă înainte de apariția doctrinei alexandrine. Pe de altă parte, textul spune clar că doctrina făcea posibile căsătoriile clandestine. Astfel, ne există motive să deducem că această problemă îi îngrijora pe părinți înainte de apariția sintezei Papei Alexandru, și cu atât mai puțin că această îngrijorare a contribuit la apariția ei.

Nivel de dificultate:1

Întrebarea 3

Descriere: Ca să răspundeți acestei întrebări, trebuie să căutați în text informațiile referitoare la excomunicarea cuplurilor. Articolul menționează asta o singură dată: în rândurile 16-17 se spune „Cuplurile care ignorau această cerință urmau a fi excomunicate.” Ca să înțelegeți la care cerință se referă și ca să puteți răspunde corect trebuie însă să luați în considerare și propoziția precedentă. În rândurile 14-16 ni se spune: „căsătoria trebuie precedată de publicarea unor anunțuri de căsătorie timp de trei duminici succesive, pentru a permite membrilor comunității să ridice orice obiecții legale ar avea împotriva mariajului respectiv.”

Răspunsul corect:

- B**   După cum ne arată clar citatele de mai sus, conform doctrinei alexandrine, motivul excomunicării cuplurilor era încălcarea regulilor privind anunțurile de căsătorie.

Răspunsurile incorecte

- A**   Este important să menționăm că articolul face diferența între anunțarea intenției de căsătorie, anterior acesteia, pe de o parte și oficierea căsătoriei printr-un ritual bisericesc (rândurile 8-9) realizat de un preot (rândul 17), pe de cealaltă parte. Încălcarea cerințelor privind oficierea căsătoriei (A) – ceea ce înseamnă, de fapt, căsătoria fără binecuvântarea formală a unui preot (D) – nu este menționat în text ca ducând la excomunicare. Singurul lucru specificat în text că îi supune pe cei doi soți riscului de a fi excomunicați este nerespectarea cerinței de a-și anunța în avans intenția de a se căsători.
- C**   Rândurile 26-28 spun că, „atâta vreme cât procedau conform regulilor în vigoare privitoare la anunțurile de căsătorie, un cuplu se putea căsătorii fără acordul părinților și bucurându-se totuși de binecuvântarea bisericii”. Astfel, conform textului, cuplurile nu riscau să fie excomunicate dacă se căsătoreau fără acordul părinților.
- E**   Atât contractele de futuro, cât și cele de praesenti privesc validitatea seculară a căsătoriei, și nu regulile sau ritualurile Bisericii. Iar excomunicarea nu are nimic de-a face cu aspectul secular al căsătoriei, ea fiind prezentată ca o pedeapsă a Bisericii pentru nerespectarea cerinței de a-și anunța în avans intenția de căsătorie. Ca atare, conform articolului, situația descrisă în (E) nu expune cuplurile riscului de a fi excomunicate.

Nivel de dificultate:1

Întrebarea 4

Descriere: Cuvântul „clandestin” apare în propoziția care începe în rândul 12: „Deși doctrina alexandrină accepta validitatea seculară legală a acestor contracte care nu țineau cont de anunțarea publică și oficierea rituală, încerca însă să descurajeze aceste uniuni clandestine și să pună în ordine procedura de căsătorie.” În aceste context, cuvântul „uniuni” se referă la căsătoriile încheiate prin „contractele” menționate în rândul 12. În esență, întrebarea vă cere să alegeți răspunsul care descrie cel mai bine tipul de căsătorie la care se referă sintagma „uniuni clandestine”.

Răspunsul corect:

A Știm că mariajele în chestiune sunt legale pentru că sunt descrise ca fiind încheiate prin contracte cu „validitate seculară legală” (rândul 12). Textul mai spune, de asemenea, că „uniunile clandestine” nu sunt recunoscute de biserică pentru că nu sunt anunțate public și nu sunt oficiate religios. Ca atare, „uniunile clandestine” menționate în paragraful al doilea reprezintă tipul de căsătorie descris în (A)

Răspunsurile incorecte

B Rândurile 12-13 caracterizează uniunile clandestine în chestiune din două puncte de vedere: statutul lor legal și poziția lor în ochii Bisericii. În acest context, nu există nicio referire la atitudinile sau reacțiile părinților, care oricum, conform doctrinei alexandrine, nu ar avea niciun efect asupra statutului legal al acestor căsătorii sau asupra recunoașterii lor de către Biserică. Astfel, faptul că părinții nu recunosc căsătoria nu o face clandestină.

C,D După cum am observat în discutarea răspunsului corect, uniunile clandestine sunt căsătorii nerecunoscute de Biserică. De aceea, atât (C), cât și (D) sunt incorecte, pentru că descrie uniunile clandestine ca fiind recunoscute de Biserică.

E După cum sunt caracterizate în paragraful 2, uniunile clandestine sunt căsătorii reale; de fapt, ele au validitate seculară și legală. Ceea ce descrie (E) nu reprezintă o căsătorie, ci, mai degrabă, o promisiune de căsătorie care nu este îndeplinită.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 5

Răspunsul corect:

E Primele trei paragrafe ale textului oferă explicații destul de detaliate despre doctrina de secol XII a Papei Alexandru al III-lea. Potrivit autorului, este o doctrină pe care istoricii o consideră semnificativă (rândurile 1-3). Ultimul paragraf expune o interpretare a acestei doctrine pe care autorul textului o caracterizează ca fiind „radicală”. Ca atare, (E) înfățișează corect scopul articolului.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** Singurul studiu menționat în articol este cel al istoricului Charles Donahue. Autorul textului spune că interpretarea lui Donahue este „una radicală” (rândul 32), dar nu îi pune legitimitatea sub semnul întrebării. Mai mult, autorul nu identifică, și cu atât mai puțin să examineze, faptele pe care se bazează aceasta.
- B** Autorul descrie ce poate fi corect considerat o doctrină legală importată. Dar, deși autorul spune că istoricii îi acordă importanță (rândurile 1-3), articolul nu menționează nimic despre influența acesteia în perioadele istorice ulterioare. Astfel, (B) interpretează greșit ce spune articolul.
- C** Articolul nu ne dă niciun motiv să credem că domeniul căsătoriilor medievale este unul neglijat. În fapt, prima propoziție, care se referă la „istoricii specializați în obiceiurile medievale legate la căsătorie”, sugerează că se acordă o atenție semnificativă acestui domeniu. În orice caz, autorul nu dă niciun semn că ar fi îngrijorat de o posibilă lipsă de interes, la fel cum articolul nu face apel la reînnoirea niciunor cercetări.
- D** Articolul se concentrează pe o singură doctrină legală și ecleziastică și nu încearcă în niciun fel să rezume întreaga istorie a erei în chestiune. Ca atare, deși modul în care autorul descrie studiul lui Charles Donahue poate fi într-un fel considerat o susținere a unei noi abordări științifice, (D) nu poate fi răspunsul corect pentru că prima parte a enunțului este foarte departe de text.

Nivel de dificultate:1

Întrebarea 6

Răspunsul corect

- C** Conform ultimului paragraf, Donahue prezintă Biserica din Evul Mediu ca pe un protector al libertății individuale în privința căsătoriei. Autorul pune față în față opinia „radicală” a lui Donahue și „percepția tradițională asupra Bisericii medievale drept cea mai influentă autoritate într-o societate strict ierarhică” (rândurile 32-33). Astfel, articolul sugerează că, departe de a pune accentul pe susținerea alegerilor individuale de către Biserică, precum face Donahue, interpretările tradiționale înfățișează biserica limitând libertățile individuale.

Răspunsurile incorecte

- A** Potrivit primei propoziții a articolului, istoricii specializați în obiceiurile medievale de căsătorie acordă o importanță specială doctrinei Papei Alexandru al III-lea privind căsătoria. Astfel, articolul nu sugerează că acești alți istorici îl consideră pe Papa Alexandru al III-lea mai puțin important decât o face Donahue.
- B** Articolul nu menționează nici legile seculare moderne privind căsătoria, nici legătura lor cu doctrina lui Alexandru. În orice caz, din moment ce, atât doctrina alexandrină, cât și legile seculare moderne privesc căsătoria drept o uniune consensuală, atât Donahue, cât și istoricii

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

tradiționali specializați în obiceiurile medievale de căsătorie ar putea fi de acord că doctrina alexandrină poate fi considerată un predecesor al legilor moderne privind căsătoria.

- D** Articolul nu indică modul în care Donahue sau alți istorici cred că trebuie interpretate „complicatele ritualuri legale și ecleziastice care însoțeau anunțarea publică și oficierea religioasă a căsătoriei”. Ca atare, textul nu ne dă niciun motiv să credem că diferența dintre Donahue și ceilalți istorici este că el interpretează acele ritualuri corect, pe când ceilalți nu.
- E** Articolul nu ne dă suficiente detalii despre opiniile lui Donahue sau despre cele ale altor istorici pentru a sugera dacă unii dintre ei s-au concentrat mai mult pe un anumit aspect decât ceilalți. Astfel că nu există motive să credem că (E) surprinde o diferență între interpretarea lui Donahue și cele ale altor istorici

Nivel de dificultate:3

Întrebarea 7

Descriere: Articolul descrie două tipuri de contract verbal recunoscute de doctrina alexandrină. Un tip, contractul *de futuro*, reprezenta promisiunea de căsătorie în viitor (rândurile 9-11), pe când celălalt tip, contractul *de praesenti*, încheia o căsătorie care intra imediat în vigoare, cu toate obligațiile aferente, printr-un schimb de termeni de consimțământ (rândurile 6-8).

Răspunsul corect

- D** După cum s-a explicat mai sus, ceea ce deosebea un contract *de futuro* de unul *de praesenti* era faptul că *de futuro* exprima o intenție de căsătorie în viitor, pe când *de praesenti* stabilea o uniune imediată, ce aducea cu sine responsabilități.

Răspunsuri incorecte

- A** Potrivit articolului, doctrina alexandrină recunoștea ambele tipuri de contract. (rândurile 3-6). Mai mult, ambele tipuri de contract erau seculare. Ca atare, (A) nu descrie o diferență între cele două tipuri.
- B** Articolul afirmă că viitorii soți puteau încheia contracte de căsătorie în „termeni de consimțământ reciproc și fără acordul părinților” (rândul 5). În text se adaugă: „aceste contracte erau de două tipuri” și continuă descriind contractele *de futuro* și *de praesenti*.(rândurile 6-11). De aceea, (B) nu redă corect diferența dintre cele două tipuri de contract.
- C** În rândurile 8-9, ni se spune că anunțarea intenției de căsătorie anterior acesteia nu contribuia la validitatea și durata contractelor *de praesenti*. Articolul nu menționează anunțarea publică a intenției de căsătorie în relație cu contractele *de futuro*. Dar, dat fiind faptul că ambele tipuri de contract erau seculare și că anunțurile de căsătorie au legătură mai degrabă cu oficierea

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

religioasă a acesteia, decât cu validitatea lor seculară și legală, același lucru poate fi dedus și despre contractele *de futuro*. De aceea, (C) nu descrie o diferență între cele două tipuri de contract, așa cum sunt ele prezentate în articol.

- E** Singura referire la excomunicare din articol spune că „urmau a fi excomunicate” acele cupluri care se căsătoreau fără să anunțe public acest lucru anterior căsătoriei (rândurile 16-17). Din moment ce contractul *de futuro* dădea caracter formal intenției de căsătorie fără a o încheia în fapt, articolul ne spune că numai încheierea unui contract *de praesenti* putea duce la excomunicare. În ceea ce privește oficierea ritualului de către Biserică, situația este aceeași: articolul vorbește numai despre căsătorii încheiate. Din moment ce ambele părți ale răspunsului (E) se referă doar la contractele *de praesenti*, (E) nu descrie o diferență între cele două tipuri de contract.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 8

Descriere: Primul paragraf începe prin a descrie doctrina alexandrină ca „o sinteză a opiniilor legale și ecleziastice existente referitoare la căsătorie” (rândurile 2-3). Restul paragrafului prezintă destul de detaliat aspectele pur seculare și legale ale acestei sinteze. Al doilea paragraf explică modul în care doctrina alexandrină integrează aspectele ecleziastice ale problemei.

Răspunsul corect

- C** După cum am văzut mai sus, doctrina alexandrină este prezentată ca o sinteză. Dar cea mai mare parte a primului paragraf se preocupă doar de aspectele legale și seculare, insistând asupra faptului că Biserica nu avea nicio autoritate asupra validității legale și seculare a căsătoriilor încheiate prin consimțământ prezent (rândurile 8-9). Al doilea paragraf discută celălalt aspect al sintezei. Ne arată că, după doctrina alexandrină, Biserica avea totuși un cuvânt de spus în ceea ce privește căsătoria. Ca atare, al doilea paragraf prezintă informații suplimentare, care dezvoltă informația prezentată în primul.

Răspunsuri incorecte

- A** În măsura în care al doilea paragraf discută aceleași informații ca primul – validitatea legală și seculară a anumitor contracte verbale de căsătorie încheiate fără binecuvântarea bisericii – în esență, repetă acele informații. Celelalte informații din paragraful 2 reprezintă date noi, pe care articolul le prezintă ca suplimentând, mai degrabă decât diferind de cele din primul paragraf.
- B** Primul paragraf explică faptul că, după doctrina alexandrină, un cuplu putea încheia o căsătorie legal valabilă fără acordul părinților și fără oficierea religioasă. De asemenea, descrie modalitățile prin care viitorii soți puteau încheia contracte *de praesenti* și *de futuro*. Oricare dintre acestea pot fi privite drept reguli, însă, în măsura în care ar fi reguli, validitatea lor este confirmată de paragraful 2. Paragraful al doilea nu identifică nicio

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

excepție a vreunei reguli prezentate în articol.

- D** Chestiunile discutate în al doilea paragraf sunt prezentate ca date istorice concrete. Paragraful 2 nu prezintă interpretări de niciun fel, tradiționale sau noi, pe tema respectivă.
- E** Primul paragraf se concentrează în principal pe realizarea unei descrieri a unui aspect specific al doctrinei pe care autorul o prezintă drept „sinteză”. Al doilea paragraf se concentrează în esență pe descrierea celui alt aspect decisiv al acelei sinteze. Ca atare, al doilea paragraf prezintă informații adiționale și nu obiectii la primul.

Nivel de dificultate:5

Întrebările 9 - 13

Sinopsis: Acest fragment analizează producțiile regizorilor neconvenționali de film femei de culoare care ies din tiparele cinematografului de masă, folosind în același timp tehnicile cinematografice realiste ale regizorilor tradiționali. Autorul susține în principal faptul că producțiile acestora sunt experimentale chiar și atunci când folosesc tehnici tradiționale.

Primul paragraf descrie relația dintre filmele experimentale și cele tradiționale. După părerea autorului, poveștile regizorilor convenționali prezintă o lume în care niciun element nu este neacceptat de cultura de masă. Filmele tradiționale creează iluzia că ceea ce vedem la cinematograf este la fel ca viața reală. Regizorii radicali care vor să scoată în evidență această iluzie încearcă să își forțeze publicul să vadă că felul în care sunt prezentate lucrurile la cinematograf nu are nimic de a face cu viața reală. Regizorii pot realiza acest lucru – în viziunea teoreticienilor de film citați de autor – respingând tehnicile realiste care „creează iluzia de continuitate vizuală” în favoarea tehnicilor experimentale care produc imagini ce par să nu aibă sens la prima vedere.

Din acest punct, fragmentul pare să sugereze că regizorii neconvenționali de film femei de culoare care vor să scoată în evidență reprezentările greșite ale filmelor tradiționale ar trebui să respingă tehnicile cinematografice realiste. Dar în paragraful al doilea autorul ne spune că, de fapt, unele dintre aceste femei regizor aleg forma realistă și nu folosesc tehnici cinematografice experimentale. Atunci ne putem întreba ce îi face neconvenționali pe acești regizori. Autorul răspunde acestei dileme punând sub semnul întrebării viziunea larg răspândită conform căreia regizorii nu pot fi și realiști și experimentali. Autorul susține că este suficient ca filmele să trateze subiecte ignorate de filmul de masă pentru a fi experimentale.

Ultimul paragraf sprijină această perspectivă discutând două filme realizate de regizori neconvenționali femei de culoare ca exemple de filme „experimentale” în care subiectele neconvenționale sunt tratate în mod realist. Concluzia pe care o trage autorul este că și aceste filme scot în evidență reprezentarea greșită a realității promovată de filmele tradiționale, dar că fac acest lucru prin selecția conținutului mai degrabă decât prin folosirea tehnicilor antirealiste.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Întrebarea 9

Răspunsul corect

- B** Paragraful al doilea ne spune că unii dintre regizorii neconvenționali de film femei de culoare folosesc tehnici cinematografice tradiționale. Așa cum am explicat mai sus, autorul susține că filmele realizate de aceste femei regizor sunt corect descrise ca experimentale chiar dacă folosesc tehnici tradiționale deoarece subiectul pe care îl tratează este neconvențional. Astfel (B) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** Potrivit celui de-al doilea paragraf, mulți dintre regizorii radicali refuză să folosească tehnici cinematografice conservatoare (adică tradiționale). Cu toate acestea, textul analizează producțiile femeilor de culoare regizori neconvenționali de film care fac filme experimentale folosind chiar aceste tehnici. Deci (A) nu redă ideea principală a fragmentului.
- C** Conform primului paragraf, (C) este adevărat pentru mulți dintre regizorii experimentali. Dar autorul analizează regizorii experimentali care își ating obiectivele făcând filme cu subiecte neconvenționale, nu cei care experimentează cu tehnica cinematografică.
- D** Fragmentul nu analizează impactul pe care îl au regizorii femei de culoare asupra practicilor cinematografice. Nici nu pune deloc în discuție problema recunoașterii sau ignorării de către regizorii experimentali sau convenționali a femeilor de culoare regizor. Astfel, (D) nu poate fi răspunsul corect.
- E** Fragmentul sugerează că (E) ar putea fi adevărat, mai ales dacă „teme controversate” înseamnă acele teme care pot deranja publicul de filme de masă. Dar tema principală a fragmentului sunt regizorii neconvenționali femei de culoare nu preferințele regizorilor convenționali.

Nivel de dificultate:5

Întrebarea 10

Descriere: În rândul 24 autorul face referire la „ideea larg răspândită” conform căreia regizorii care folosesc tehnici cinematografice tradiționale nu se pot numi experimentali. Această întrebare vă cere să numiți ce este cel mai probabil ca autorul să creadă despre această idee. Pentru a rezolva această întrebare este nevoie să analizați variantele de răspuns oferite și să căutați elemente de coerență între ceea ce spune textul propriu-zis și varianta de răspuns. Cu alte cuvinte este necesar să găsiți în textul articolului elemente de susținere pentru varianta de răspuns.

Răspunsul corect

- D** Autorul spune că ideea larg răspândită „pune un accent mult prea mare pe formă în detrimentul conținutului” (rândurile 25 – 26). De asemenea, autorul susține că un film poate fi considerat experimental pe baza conținutului, chiar dacă folosește tehnici convenționale. Aceste două idei puse împreună ne permit să tragem concluzia că autorul susține faptul că pentru natura sa experimentală conținutul unei opere cinematografice poate fi la fel de important ca și forma acesteia.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul crede că ideea larg răspândită cu privire la ceea ce face ca un film să fie experimental este prea restrictivă deoarece pune accentul exclusiv pe experimentarea cu tehnica cinematografică. Autorul nu sugerează că definiția experimentării cu tehnica în sine prea restrictivă. Astfel, (A) nu este o variantă de răspuns corectă.
- B** Tensiunea din text este generată de faptul că regizorii care vor să exprime idei radicale fac de obicei acest lucru prin intermediul unor tehnici cinematografice radicale. Deci, deși autorul crede că tehnicile convenționale de realizare a unui film pot exprima idei radicale (așa cum este exemplul filmelor realizate de femeile de culoare regizori din ultimul paragraf), nu putem deduce că autorul susține că tehnicile convenționale au un potențial **unic** pentru a exprima idei radicale - operele cinematografice ale celor mai mulți dintre regizorii radicali – și arată că aceste tehnici neconvenționale au și ele acest potențial.
- C** Autorul critică această idee larg răspândită nu pentru că nu acordă destulă atenție tehnicilor cinematografice folosite de femeile de culoare regizori neconvenționali, ci pentru că nu acordă destulă atenție naturii experimentale a **conținutului** filmelor acestora. Astfel, (C) nu poate fi dedus din text.
- E** Conform ideii larg răspândite, filmele realizate cu ajutorul tehnicilor convenționale nu pot fi considerate **experimentale**. Autorul explică că acestea ar putea fi totuși considerate experimentale, în funcție de conținutul abordat. Dar nici ideea larg răspândită, nici argumentația autorului nu discută în vreun fel ce anume - forma sau conținutul - este mai important pentru caracterul **convențional** al filmului.

Nivel de dificultate:5

Întrebarea 11

Descriere: La această întrebare căutați răspunsul care descrie ceva ce **nu** a fost realizat de niciunul dintre documentarele descrise de autor. Singurul loc în care autorul descrie filme documentare specifice este în paragraful al treilea, deci ar trebui să vă concentrați asupra acestui paragraf atunci când răspundeți la întrebare. Deoarece s-ar putea să fie mai ușor să identificați ce **spune** textul (cu alte cuvinte, răspunsurile incorecte) decât ceea ce **nu spune**, este o idee bună să abordați aceste întrebări prin eliminarea, mai întâi, a răspunsurilor incorecte.

Răspunsul corect

- D** Când discută filmele documentare, autorul nu spune, nici măcar nu sugerează, că acestea au vreun efect asupra mass-mediei tradiționale. Astfel, (D) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** În rândul 31, se spune despre *Filmul lui Fannie* că „evidențiază presuposițiile tematice și convențiile stilistice ale producțiilor realiste”. Deci, conform textului, cel puțin unul dintre documentarele prezentate poate fi considerat a pune sub semnul întrebării aceste presuposiții.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

- B** În rândurile 32 – 33 se spune că documentarele „permit revizuirea listei de personalități recunoscute adăugând alte povești ale personalităților de culoare”. Deci, în viziunea autorului, se poate considera că unele dintre documentare examinează viața personalităților de culoare care nu au fost suficient de apreciate.
- C** Rândurile 30 – 31 fac referire la un grup de filme care prezintă poveștile unor femei „ale căror experiențe au fost în general banalizate sau ignorate de cinematografia tradițională”. Deci, după părerea autorului, unele dintre documentare examinează viața unor astfel de femei.
- E** Autorul descrie filmul lui Michelle Parkerson *Dar ea este Betty Carter* ca fiind unul dintre filmele care „obligă publicul să își pună sub semnul întrebării propriile așteptări cu privire la persoanele care ar trebui să fie personalități publice și motivul pentru aceasta”. Deci, după părerea autorului, unul dintre documentare face acest lucru. De aceea, (E) este un răspuns incorect.

Nivel de dificultate:5

Întrebarea 12

Răspunsul corect

- C** Autorul descrie trăsăturile „practicilor cinematografice convenționale realiste” la începutul primului paragraf, explicând că regizorii realiști „manipulează modul de folosire a camerei de filmat și tehnicile de editare și iluminat astfel încât să creeze iluzia că cinematograful se aseamănă vieții” (rândurile 3-5). Pe de altă parte, în rândurile 16-18 se spune că „Tehnicile care creează iluzia de continuitate vizuală, susțin **unii teoreticieni**, atenuează contradicțiile și incoerențele care ar putea reflecta realitatea pe care Hollywood-ul, și cultura majoritară care formează publicul acestuia, nu vrea să o recunoască sau să o cunoască”. Expresia „Tehnicile care creează iluzia de continuitate vizuală” face referire la descrierea anterioară a practicii cinematografice convenționale de la începutul paragrafului. Deci, dacă analizăm împreună aceste afirmații, putem deduce că este într-adevăr probabil ca teoreticienii să fie de acord că regizorii convenționali folosesc tehnici care ascund ceea ce publicul preferă să nu știe.

Răspunsurile incorecte

- A** Textul sugerează că, cel puțin în ochii teoreticienilor, s-ar putea ca publicul convențional să nu fie suficient de deschis pentru a aprecia filmele experimentale. Dar nimic din ceea ce se spune în text nu sugerează că teoreticienii nu atribuie acest dezinteres pentru filmele experimentale unei lipse de cunoaștere din partea publicului convențional. Deci nimic din ceea ce spune autorul despre teoreticieni nu ar susține inferența conform căreia aceștia ar fi de acord cu (A). De aceea (A) nu este un răspuns corect.
- B** Autorul nu spune nicăieri în text că teoreticienii cred că regizorii convenționali au ca scop educarea publicului cu privire la culturile minorităților. De fapt, poate chiar se sugerează oarecum că teoreticienii ar crede contrariul.
- D** Textul nu zice și nu sugerează nimic în legătură cu modul în care teoreticienii ar putea privi folosirea documentarului de către regizorii convenționali. Deci textul nu oferă nicio justificare pentru a putea deduce că teoreticienii ar putea considera că forma documentară nu este

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

construită pentru a crea iluzia continuității vizuale. Așa că (D) nu este un răspuns corect.

- E** Folosirea tehnicilor convenționale realiste de către regizorii convenționali este prezentată în text ca rezultat al unei strategii atent alese, nu ca rezultat al necunoașterii unor tehnici alternative. Și textul nu ne oferă niciun indiciu care să ne facă să credem că teoreticienii ar gândi altfel. Deci textul nu oferă niciun motiv pentru care să deducem că teoreticienii ar fi de acord cu (E).

Nivel de dificultate:3

Întrebarea 13

Răspunsul corect

- D** Așa cum se explică în „Sinopsis”, scopul principal al textului este să examineze cum pot unele dintre femeile de culoare regizori neconvenționali să folosească tehnici din domeniul cinematografiei realiste și, în același timp, să producă filme experimentale. Astfel (D) descrie cel mai corect scopul textului.

Răspunsurile incorecte

- A** Ultimul paragraf descrie două filme neconvenționale ale unor regizori femei de culoare care abordează subiecte netradiționale într-o manieră realistă. Dar autorul nu scoate în evidență diferențele dintre aceste filme, ci analizează ceea ce au în comun – adică, o abordare convențională și realistă a unor subiecte netradiționale – pentru a susține că acesta este lucrul care le face experimentale. Deci (A) nu descrie scopul principal al textului.
- B** Într-o anumită măsură, primul paragraf aruncă o privire critică asupra subiectelor și tehnicilor de realizare a filmelor. Cu toate acestea, această analiză nu este scopul principal al textului: caracterul experimental al filmelor realizate de unele femei de culoare regizori neconvenționali de film. Deci (B) nu descrie scopul principal al textului.
- C** Autorul nu este interesat de femeile de culoare regizori în general și cum să ne dăm seama care dintre ele sunt regizori experimentali și care nu. În consecință, (C) nu redă scopul principal al textului.
- E** Autorul menționează regizorii avangardiști și feminisți în primul paragraf, dar face acest lucru numai în trecere, ca exemple de regizori care se opun convențiilor realismului cinematografic. Scopul principal al textului este, totuși, opera unor anumite femei de culoare regizori care folosesc aceste convenții. Deci (E) este incorect.

Nivel de dificultate:2

Întrebările 14-20

Sinopsis: Acest text prezintă în rezumat istoria teoriei translației continentale a lui Alfred Wegener, de la formularea inițială în 1912 până la acceptarea sa aproape unanimă vreo 50 de ani mai târziu. Textul începe cu un scurt paragraf introductiv care îl compară pe Wegener cu Darwin (observați, totuși, că această comparație nu mai joacă niciun rol mai departe în text). Paragraful al doilea descrie pe scurt teoria translației continentale formulată de Wegener în 1912, potrivit căreia Africa și America de Sud au fost odată părți ale unui singur supercontinent, care treptat s-au depărtat una de alta. Autorul remarcă faptul că Wegener nu a verificat niciodată cu atenție potrivirea între liniile de coastă ale Africii și Americii de Sud, pentru că a presupus că uzura geologică ar fi distrus dovezile în favoarea teoriei sale. Autorul face, de asemenea, observația că teoria lui Wegener a fost ignorată în mare măsură până în 1924, când Harold Jeffreys a respins-o într-o carte de referință numită *Pământul*.

Până la acest punct (rândul 14), autorul nu a făcut altceva decât să prezinte faptele și textul a păstrat un ton neutru. Dar propoziția de încheiere a paragrafului al doilea și prima propoziție a paragrafului al treilea marchează o schimbare. Aici, autorul a ales pentru descrierea cărții lui Jeffreys cuvinte care nu sunt nici pe departe neutre. Utilizând astfel de întorsături de frază ca „Se pare că după ce a cercetat superficial...” dezvăluie faptul că autorul nu prea are încredere în Jeffreys.

Paragraful al treilea prezintă descoperiri ulterioare care susțin teoria lui Wegener. Mai întâi este o scurtă relatare a cercetării lui S.W. Carey, care utilizând „tehnici minuțioase de proiecție geometrică” (remarcați contrastul accentuat cu „răspunsul evident necugetat al lui Jeffreys”) a arătat „o potrivire remarcabil de apropiată” între conturul coastelor Africii și ale Americii de Sud. Restul paragrafului se ocupă de discutarea descoperirilor făcute de Keith Runcorn. Runcorn a examinat orientarea polilor magnetici într-un tip de rocă magnetică numită bazalt. Compararea orientării acestor poli în roci bazaltice din aproximativ aceeași eră din ceea ce azi sunt America de Nord și Europa, a descoperit dovezi clare de depărtare a continentelor unul față de altul. Ultimele două propoziții ale paragrafului sunt un comentariu critic al respingerii neglijente de către Jeffreys a acestor noi dovezi.

Paragraful final al textului vorbește despre o descoperire din 1966 care a dezvăluit mecanismul care stă la baza translației continentelor – faptul că ele sunt stăruite pe niște plăci masive care se deplasează în timp. Această descoperire a dus imediat la acceptarea teoriei lui Wegener.

Întrebarea 14

Răspunsul corect

E Autorul începe articolul spunând că teoria lui Wegener este comparabilă cu teoria evoluționistă a lui Darwin prin aceea că a revoluționat o întreagă știință. Astfel teoria a avut în mod evident implicații importante. Restul articolului prezintă obiecții la această teorie, împreună cu o serie de descoperiri care au furnizat dovezi copleșitoare în favoarea teoriei, culminând cu acceptarea ei la mai mult de 50 de ani după enunțarea ei. Astfel, (E) exprimă ideea principală a textului.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul descrie dovezile care au susținut teoria lui Wegener, dar nu există niciun indiciu care să arate că autorul era interesat să evalueze dacă a existat ceva neașteptat referitor la locul unde au fost găsite sau la cine le-a găsit. Așa că (A) nu este susținut de text.
- B** Textul menționează doar un singur critic al teoriei lui Wegener, Harold Jeffreys, care este prezentat ca fiind consecvent ostil teoriei și deosebit de neglijent în abordarea dovezilor științifice. Cu alte cuvinte, articolul îl prezintă pe Jeffreys în mod consecvent ca ignorând dovezi relevante mai degrabă decât furnizând dovezi care să susțină teoria.
- C** Teoria lui Darwin este menționată doar în scurtul paragraf introductiv, în care servește doar ca element de comparație, indicând cât de importantă este teoria lui Wegener din punct de vedere științific. Mai departe, istoriile celor două teorii par să fie destul de diferite, deoarece a lui Darwin este prezentată ca fiind încă controversată, în timp ce a lui Wegener se spune că este acceptată aproape fără tăgadă. În orice caz, autorul nu este interesat de explorarea altor asemănări care ar putea exista, deoarece teoria lui Darwin nu mai apare menționată după a doua propoziție a textului.
- D** Deși autorul sugerează (rândurile 9-10) că Wegener nu a testat potrivirea între liniile de coastă africane și sud-americane, acesta este un aspect minor în cadrul structurii întregului text. Autorul este mai preocupat de evoluția ulterioară a reacțiilor oamenilor de știință din același domeniu la teoria lui Wegener. Așa că, deși ceea ce spune (D) este sugerat de text, nu exprimă ideea principală a textului.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 15

Descriere: Fiecare dintre variantele de răspuns ale acestei întrebări descrie o persoană care acționează într-o anumită manieră într-un anumit context. Vi se cere să o alegeți pe cea care acționează într-o manieră care este cel mai asemănătoare modului în care se descrie că Jeffrey a acționat față de teoria lui Wegener. Așa cum reiese din rândurile 12-14, Jeffreys a respins teoria după „ce a cercetat superficial liniile de coastă pe un glob pământesc”, mod de lucru care este mai apoi caracterizat ca fiind „evident necugetat” în rândul 15.

Răspunsul corect

- A** Botanistul de la (A) exprimă o judecată științifică pe baza unei examinări care este descrisă ca fiind superficială. Jeffreys a respins teoria lui Wegener pe baza unor observații descrise ca fiind superficiale. Astfel, atât Jeffreys, cât și botanistul își bazează o judecată de esență pe aparențe superficiale.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- B** La (B) se prezintă un șofer căruia îi lipsește o sursă de informare potențial utilă – o hartă. Jeffreys, pe de altă parte, evident avea o sursă de informare – un glob pământesc. Astfel, spre deosebire de șofer, lui Jeffreys nu îi lipsea sursa de informație; pur și simplu a refuzat să se folosească de el altfel decât în mod necugetat.
- C** Pentru zoologul de la (C), alegerea de a studia comportamentul unui animal mai degrabă decât anatomia sa este o alegere legată de specializarea profesională. Nu există niciun indiciu că alegerea s-a făcut întâmplător. Așa că nu corespunde cu nimic din caracterizarea negativă a reacției lui Jeffreys față de teoria lui Wegener, așa cum reiese din text.
- D** Politicianul de la (D) care se hotărăște să candideze pe baza rezultatelor unui sondaj al opiniei publice nu este prezentat ca ignorând o informație relevantă, sau ca fiind neatent sau arogant în evaluarea informației.

Nivel de dificultate:1

Întrebarea 16

Descriere: Această întrebare vă cere să identificați ce a fost explicat cu ajutorul dovezii extinderii fundului mării, așa cum reiese din text. Deoarece textul abordează extinderea fundului mării doar în ultimul paragraf, pentru a răspunde la întrebare trebuie să vă concentrați asupra aceluia paragraf.

Răspunsul corect

- E** În rândurile 36-38 textul ne spune că extinderea fundului mării a explicat de ce „bazinele oceanice sunt mult mai tinere decât continentele”. (E) parafrazează această parte a textului.

Răspunsurile incorecte

- A,D** În rândurile 33-35, autorul ne spune că dovada că fundul mării se extinde de la crestele din mijlocul oceanului confirmă ipoteza că roca topită repavează fundul oceanului pe măsură ce plăcile tectonice se depărtează. Nu se face altă mențiune a uriașelor plăci tectonice. Așa că nu se găsește nimic în text care să sugereze că extinderea fundului mării explică fie motivul existenței acestor plăci, fie compoziția lor.
- B** Potrivit textului (rândurile 22-24), polii magnetici ai unui anumit fragment de bazalt sunt fixați din momentul în care acel fragment de rocă s-a format. Dovezile legate de extinderea fundului mării descris în ultimul paragraf nu explică de ce se menține această orientare.
- C** Deși textul menționează (rândurile 22-24) că polii Pământului s-au deplasat, nicăieri în text nu se explică și nu se discută de ce s-a produs acest fenomen.

Nivel de dificultate:3

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Întrebarea 17

Răspunsul corect

- C** Autorul folosește expresia „evident necugetată” în rândul 15 pentru a sugera că Jeffreys a făcut evaluarea teoriei lui Wegener în mod pripit și neglijent. Autorul subliniază acest aspect prezentând în opoziție „răspunsul evident necugetat” al lui Jeffreys cu „tehnicile minuțioase” utilizate de Carey pentru a-și obține dovezile. Prin urmare, așa cum este folosită în text, expresia „evident necugetată” dezvăluie în mare măsură opinia autorului despre Jeffreys.

Răspunsurile incorecte

- A** Expresia „aproape ignorat” din rândul 10 este folosită pentru a caracteriza în **general** reacția la ideile lui Wegener la vremea la care le-a prezentat, în jur de 1912. Apoi, Jeffreys este menționat pentru prima oară în legătură cu discutarea cărții sale din 1924 în care nu doar a ignorat ci, a respins în mod explicit teoria lui Wegener. Astfel, „aproape ignorat”, așa cum reiese din context, nu se referă la Jeffreys, deci nu dezvăluie opinia autorului despre Jeffreys.
- B** Expresia „grad foarte mic” exprimă o judecată atribuită lui Jeffreys, mai degrabă decât aprecierea autorului **despre** Jeffreys. Ea descrie cum a considerat Jeffreys potrivirea între liniile de coastă africane și cele sud-americane. Așa după cum sugerează, descrierea făcută de autor a „tehnicilor minuțioase” utilizate de S.W. Careys (rândul 16), potrivirea liniilor de coastă, cum apar pe un glob pământesc, ar fi părut mică pentru orice observator. Astfel, în timp ce expresia „grad foarte mic” este o parafrază a judecății eronate a lui Jeffreys, nu reflectă totuși părerea autorului despre Jeffreys.
- D** În rândul 16, expresia „tehnicile minuțioase” caracterizează modul cum S.W. Carey, un critic al lui Jeffreys, a abordat problema determinării potrivirii între liniile de coastă ale Africii cu America de Sud. Această descriere este o comparație implicită cu abordarea lui Jeffreys, dar expresia nu se referă direct la Jeffreys. În măsura în care ea sugerează ceva despre opinia autorului despre Jeffreys, o face doar prin contrast cu expresii ca „evident necugetat”, care dezvăluie direct opinia autorului despre Jeffreys. Așa că (D) nu poate fi răspunsul care dezvăluie cel mai clar opinia autorului despre Jeffreys.
- E** Autorul folosește expresia „punct de vedere consensual” în rândul 39 pentru a descrie acceptarea în cele din urmă a teoriei lui Wegener. Textul nu-l menționează deloc pe Jeffreys în legătură cu apariția acestui punct de vedere consensual.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 18

Descriere: Această întrebare vă cere să identificați ce scop retoric are aluzia autorului la un comentariu făcut de geologii de teren. Potrivit autorului, „disprețul său (al lui Jeffreys) nonșalant față de datele unei cercetări a făcut ca unii geologi de teren să sugereze ca lucrarea sa clasică să fie redenumită *Un Pământ*.” (rândurile 30-32). Această remarcă este făcută în ultima propoziție a paragrafului care descrie puternice dovezi empirice ale translației continentale, pe care autorul o prezintă ca fiind, în mod caracteristic, respinsă cu bruschețe de Jeffreys.

Răspunsul corect

C Articolul hotărât în titlul cărții lui Jeffreys *Pământul* sugerează că lucrarea este despre pământul concret, cunoscut și studiat de geologii de teren. Dar Jeffreys este prezentat ca fiind foarte puțin interesat de tipul de dovezi empirice apreciate de oamenii de știință. În mod asemănător, articolul nehotărât din titlul *Un Pământ* sugerează că lucrarea nu este despre **Pământ**, ci mai degrabă despre alt cvasi-imaginar pământ. Cu alte cuvinte, prin menționarea remarci ironice a geologilor de teren, autorul își exprimă dezaprobarea față de respingerea arogantă a lui Jeffreys a dovezilor empirice.

Răspunsurile incorecte

A Textul discută despre Jeffreys doar pentru că s-a opus teoriei lui Wegener; nu este prezentat ca având alte convingeri. Astfel, deși remarcă făcută de geologi contrastează implicit abordarea lui Jeffreys cu una mult mai științifică, nu se poate spune că pune în contrast două idei ale lui Jeffreys.

B Nu se poate fi considera că un comentariu umoristic ca acela al geologilor de teren justifică poziția cuiva. Glumele pot să ia în derâdere sau să ridiculizeze, dar nu pot fi luate ca dovezi sau argumente. Astfel, autorul se referă la remarcă făcută de geologi pentru a-și construi mai viu propria critică a abordării pe care o are Jeffreys față de dovezile empirice, nu ca o justificare în plus a criticii făcută de autor sau de oricine altcineva.

D Referirea la remarcă făcută de geologi subliniază abordarea neglijentă a lui Jeffreys în privința datelor empirice. Această tendință din partea lui Jeffreys este cu certitudine un factor major al conflictului său cu Wegener, dar nu se poate spune că remarcă geologilor **explicită** motivele conflictului. Remarcă este o caracterizare ironică a abordării lui Jeffreys, nu este o explicație pentru nimic.

E Carey și geologii de teren care au făcut remarcă de care este vorba sunt toți critici ai lui Jeffreys. Autorul nu face nicio altă afirmație despre geologii de teren, decât aceea că au făcut o remarcă ironică. Și, deși autorul face mai multe afirmații despre Carey în rândurile 15-18, niciuna dintre ele nu este susținută de menționarea remarci făcute de geologi.

Nivel de dificultate:3

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Întrebarea 19

Răspunsul corect

- D** La începutul celui de al treilea paragraf, autorul afirmă că S.W. Carey a fost deranjat de „observația evident necugetată” pe care se pare că Jeffreys și-a bazat respingerea teoriei lui Wegener. În replică, Carey a făcut propria sa cercetare, care a rezultat în producerea dovezilor ce au contrazis concluzia lui Jeffreys și au sprijinit puternic teoria lui Wegener. Astfel, se poate deduce că S.W. Carey a crezut că aprecierea făcută de Jeffreys în 1924 a fost indubitabil bazată pe o cercetare insuficientă.

Răspunsurile incorecte

- A,C** Pentru motivele explicate în discutarea răspunsului corect, în mod evident, Carey nu a considerat că aprecierea făcută de Jeffreys nu a fost nici exactă, nici investită cu autoritate. Deci se poate deduce că S.W.Carey nu a crezut nici (A), nici (C).
- B** Textul indică cu claritate că S.W. Carey a considerat că aprecierea lui Jeffreys era greșită, nu că necesita vreo interpretare.
- E** Textul indică faptul că S.W. Carey într-adevăr credea că aprecierea lui Jeffreys era defectuoasă. Totuși, deoarece a întreprins propria sa cercetare menită să submineze poziția lui Jeffreys, trebuie să deducem că S.W. Carey nu a considerat aprecierea lui Jeffreys ca fiind nedemnă de o investigare mai atentă.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 20

Descriere: Potrivit textului, teoria translației continentale susține că ceea ce acum sunt două continente, Africa și America de Sud, au fost inițial un singur supercontinent care s-a despărțit, lăsând Oceanul Atlantic între ele. Una dintre dovezile-cheie în sprijinul acestei teorii este descrisă în ultimul paragraf: „În 1966 dovezi copleșitoare, că fundul mării se lărgeste de la crestele din mijlocul oceanului, au confirmat ipoteza că roca topită țâșnește din aceste creste din adâncul pământului și repavează fundul mării pe măsură ce plăcile tectonice se deplasează” (rândurile 33-36). Autorul adaugă că această dovadă a rezolvat și nedumerirea existentă de multă vreme de ce bazinele oceanice sunt mult mai tinere decât continentele. Întrebarea aceasta vă cere să alegeți dintre variantele de răspuns pe cea care este cel mai evident nepotrivită cu dovezile în favoarea translației continentale, iar răspunsul corect se focalizează pe această dovadă.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsul corect

- A** Potrivit teoriei, Oceanul Atlantic și-a început existența atunci când ceea ce fusese o singură masă de uscat s-a deplasat în două continente separate. În consecință, era de așteptat ca bazinul Oceanului Atlantic să fie mai tânăr decât continentele, și acest lucru este confirmat de dovada descrisă în ultimul paragraf. Dacă (A) ar fi adevărat, totuși, bazinul oceanului ar fi mai vechi decât continentele, și astfel valabilitatea lui (A) ar submina dovezile în favoarea teoriei translației continentale.

Răspunsurile incorecte

- B** Așa cum este (B) formulat, nu putem să spunem dacă o cartografiere mai atentă ar duce la o potrivire mai mare între Africa și America de Sud sau la una nu atât de exactă pe cât au făcut-o cartografierea anterioare. Așa că (B) poate fi eliminat pe motiv că nu putem determina dacă ar întări sau slăbi dovezile în favoarea teoriei.
- C** Potrivit textului, o sursă importantă de dovezi în sprijinul teoriei translației continentale este orientarea câmpurilor magnetice în roca de bazalt de pe diferite continente. Aceste dovezi se bazează pe faptul că era de așteptat ca „alinieră câmpului magnetic al rocilor de aceeași vârstă de pe orice continent să fie la fel cum era câmpul magnetic al Pământului în acel timp” (rândurile 24-26). (C) arată că această așteptare se dovedește adevărată în privința rocilor bazaltice magnetizate în secolul al XX-lea. Prin urmare, (C) este în concordanță cu dovezile cheie în favoarea translației continentale.
- D** Rândurile 18-29 descriu importanța pentru teoria translației continentale a dovezilor provenind din orientarea câmpurilor magnetice din rocile de bazalt. Dovezile semnificative provin de la rocile bazaltice formate înainte de deplasarea continentelor. (D) se referă la rocile bazaltice găsite în Africa și America de Sud care s-au format cam în același timp, dar nu spune dacă acest lucru s-a întâmplat înainte sau după ce continentele au început să se deplaseze. Așa că nu poate fi determinat impactul lui (D) asupra dovezilor în sprijinul teoriei translației continentale.
- E** Studiile de cercetare la care se referă (E) s-ar fi putut să privească dovezi geologice nerelevante pentru teoria translației continentale. Deoarece (E) nu ne spune ce fenomene a cercetat Jeffreys cu atenție, nu putem trage concluzia că (E) subminează dovezile în sprijinul teoriei translației continentale.

Nivel de dificultate:4

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Întrebările 21-27

Sinopsis: Textul este o descriere și o critică a interpretării culturii baroce făcută de istoricul Jose Antonio Maravall. Primul paragraf îl include pe Maravall printre cercetătorii care consideră barocul european (1600-1680) o întreagă mentalitate politică, socială și culturală, nu numai un curent estetic. Al doilea paragraf prezintă concepția lui Maravall potrivit căreia cultura barocă a fost creată de clasele dominante europene ca strategie de înfrânare a forțelor eliberatoare și destabilizatoare dezlănțuite de Renaștere. Paragraful al treilea descrie această strategie ca bazându-se pe ademenire, conducătorii încercând să redirecționeze prin spectacole grandioase dorința publicului pentru noutate pe canale fără pericol politic, încercare considerată în mod evident de Maravall în mare măsură încununată de succes. În paragraful al patrulea, autorul, care până aici doar a descris convingerile lui Maravall, devine mai critic, susținând că Maravall a exagerat abilitatea clasei conducătoare de a manipula societatea pentru scopurile ei și folosind exemplele Angliei și Spaniei în jurul lui 1630 pentru a arăta că, de fapt, acești conducători au căzut uneori victime ale iluziilor pe care le orchestraseră ei înșiși.

Întrebarea 21

Răspunsul corect

B Focalizarea textului este pe concepția lui Maravall, potrivit căreia cultura barocă era o încercare de a distrage atenția poporului de la provocările regimului politic (rândul 29) și susține (ultimul paragraf) că Maravall a supraestimat succesul acestei strategii. Astfel, (B) exprimă ideea principală a textului.

Răspunsurile incorecte

A În primul paragraf introductiv, autorul îl plasează pe Maravall printre cercetătorii barocului european, utilizând un limbaj asemănător cu cel din (A), dar aceste remarci introductive nu exprimă ideea principală a textului. Mai mult decât atât, (A) merge dincolo de text atribuindu-i lui Maravall atât ideea de noutate („Până de curând....totuși Maravall..), cât și de succes („a arătat”).

C Maravall prezintă cultura barocă europeană ca o reacție la „forțele renașcentiste eliberatoare ale criticii și opoziției.”(rândurile 11-12), nu ca o expansiune a dezvoltării sociale și intelectuale renașcentiste. Așa că (C) prezintă în mod eronat ceea ce spune textul despre relația între cultura barocă și Renaștere. Și, în orice caz, aceasta nu este principala preocupare a textului. De asemenea, textul nu se preocupă în mod special de faptul că Maravall se concentrează asupra Spaniei, deși acest lucru este menționat.

D Exemplele autorului de monarhii specifice perioadei baroce – Anglia și Spania – sunt folosite pentru a contrazice teoria lui Maravall că, în controlarea societății prin cultura barocă, clasele conducătoare au avut **succes**. Dar aceste exemple nu pun la îndoială **intenția** claselor conducătoare de a realiza acest control. Într-adevăr, prezentând aceste exemple, autorul

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

presupune că a existat o astfel de intenție. Astfel, (D) este faptic eronat față de text și deci nu poate exprima ideea principală a sa.

- E** Parte a preocupării principale a textului este și prezentarea punctului de vedere al lui Maravall, potrivit căruia cultura barocă nu a fost doar represivă, ci și atrăgătoare (rândurile 22-23) , bazându-se pe faptul că oamenii mergeau de bună voie în direcția în care erau conduși. Astfel, (E) dă o imagine dezechilibrată a ceea ce textul spune despre vederile lui Maravall și, deci, nu poate exprima ideea principală a textului. Și, spre deosebire de răspunsul corect (B), ignoră poziția critică adoptată de text.

Nivel de dificultate:5

Întrebarea 22

Răspunsul corect

- C** Expresia „tinde să exagereze” apare în rândul 32 ca parte din propoziția „El [Maravall] tinde să exagereze capacitatea celor la putere de a manipula o societate pentru scopurile lor ideologice.” Acest lucru reprezintă în mod evident o critică a teoriei lui Maravall despre cultura barocă, pe care autorul o susține cu exemple. Astfel această expresie indică o atitudine a autorului față de punctul de vedere al lui Maravall, adică dezacord.

Răspunsurile incorecte

- A** În prima propoziție a textului, autorul pune în opoziție concepția că barocul european ar fi doar un curent estetic cu aceea că este atât un curent estetic, cât și „o mentalitate politică, socială și culturală” în rândurile 2-3. Numind-o „mai generală”, autorul susține faptic că ea cuprindea o gamă mai largă de fenomene, nu face o judecată de valoare. Așa că, deși expresia se referă la vederile lui Maravall, nu indică o atitudine a autorului față de ele.
- B** Expresia „stratageme grandioase” din rândul 23 se referă la lucruri cum ar fi focuri de artificii, teatru, festivaluri religioase care puteau fi montate ca spectacole pentru a delecta publicul. Astfel, se referă la lucruri pe care Maravall le discută, nu la vederile sale. Și, în orice caz, așa cum este folosit în rândul 23 nu exprimă o atitudine, numai o judecată factuală despre mărimea spectacolelor.
- D** Expresia „propriile scopuri ideologice” apare în cadrul părții de frază „capacitatea celor la putere de a manipula o societate pentru propriile scopuri ideologice” în (rândurile 32-33) Expresia se află într-un paragraf în care se prezintă vederile autorului, dar este utilizată în mod descriptiv cu referire la un fenomen de care se preocupă atât Maravall, cât și autorul. În măsura în care ea transmite o atitudine, este vorba despre o atitudine față „cei la putere” și nu față de Maravall.
- E** Expresia „pe de-a-ntregul contraproductivă” din rândul 35 este utilizată pentru a exprima opinia autorului despre eficiența eforturilor lui Charles I și Filip IV în manipularea societăților

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

lor. Astfel, deși exprimă o atitudine, este o atitudine față de aceste eforturi, nu față de concepția lui Maravall despre cultura barocă.

Nivel de dificultate:3

Întrebarea 23

Descriere: Întrebarea vă cere să alegeți cel mai potrivit cuvânt care ar putea fi folosit pentru a înlocui „directivă” din rândul 19, dar cu același sens ca în propoziția în care apare. Pentru a face acest lucru trebuie să interpretați propoziția în contextul mai larg al relatării poziției lui Maravall făcută de autor. Sintagma „cultură directivă” nu este nici de la sine înțeleasă, nici explicată în propoziția în care se află.

Răspunsul corect

D Cuvântul „directivă” apare în rândul 19 ca parte a propoziției „Maravall consideră barocul ca o cultură a controlului și constrângerii, sau, dintr-o perspectivă și mai dinamică, ca o cultură directivă menită să reintegreze și să unească o societate care trăia sub amenințarea dezordinii sociale și intelectuale.” Contextul mai larg al textului ne spune că, în concepția lui Maravall, această cultură a operat prin atracție și manipulare a opiniilor și emoțiilor. Cu alte cuvinte, genul de control exercitat nu este pur și simplu represiv sau coercitiv, ci se bazează pe acceptul benevol al oamenilor de a merge în direcția în care sunt conduși. Dintre opțiunile disponibile, cea care captează cel mai bine această idee este „călăuzitoare”.

Răspunsurile incorecte

- A** „Dreaptă” nu este un răspuns posibil pentru „directivă”(deși este un sens posibil pentru „direct”). Mai mult, nu am descrie în mod normal o cultură, ca să nu mai vorbim de una care se bazează pe atracție și manipulare ca fiind „dreaptă”.
- B** Ideea de a numi o cultură „directivă” este pentru a sugera cum cei la putere încearcă să exercite controlul, fie că o cultură se schimbă sau nu, sau evoluează sau nu. Așa că „evolutivă” nu exprimă sensul lui „directivă” în acest context.
- C** „Directivă” și „codificată” sunt foarte depărtate ca sens. A codifica ceva înseamnă a-l reduce la un set de reguli. Nu este clar că o cultură este genul de lucru care poate fi codificat, dar chiar dacă ar fi așa, nu este acesta sensul pe care autorul îl dă numind cultura barocă „directivă”.
- E** Sensul cuvântului „constrângătoare” este acela de obligație sau coerciție, care este opusul lui „directiv” în sensul în care este folosit aici, acela de a atrage oamenii astfel încât ei să meargă de bunăvoie încotro vrei ca ei să meargă. Întrucât „a constrânge” presupune a forța pe cineva să facă un lucru pe care nu l-ar face de bunăvoie, nu poate fi sensul pe care autorul îl atribuie culturii baroce numind-o „directivă”.

Nivel de dificultate:5

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Întrebarea 24

Descriere: Această întrebare are în vedere o deducție referitoare la părerile lui Maravall. Textul prezintă atât vederile lui Maravall, cât și opinia autorului despre ele. Așa că este important de știut al cui punct de vedere este exprimat în fiecare parte a textului.

Răspunsul corect

D Maravall susține că monarhii din perioada culturii baroce au făcut încercarea de „a apăra ordinea și valorile tradiționale în societăți zdruncinate de forțele renascentiste eliberatoare ale criticii și opoziției.” (rândurile 10-12). În rândurile 25-27, unde autorul continuă să prezinte vederile lui Maravall, ni se spune că atracțiile folosite de monarhi „deviau dorința de noutate în zone de viață unde nu reprezenta o provocare la adresa ordinii politice”. Așa că putem deduce că Maravall credea că monarhii perioadei baroce au contracarat cu oarecare succes moștenirea tulburătoare a Renașterii.

Răspunsurile incorecte

A Așa cum reiese din rândurile 27-29, Maravall conchide că „fiecare aspect al barocului a apărut din necesitatea, pe măsură ce opinia publică devenea tot mai importantă, de a manipula opinii și emoții la scară publică.” De aici putem deduce că Maravall considera că monarhii din perioada barocă erau din ce în ce mai sensibili la opinia publică nefavorabilă, nu din ce în ce mai insensibili.

B Așa cum reiese din rândurile 9-11, Maravall susține că perioada barocă a fost caracterizată de monarhi care „după ce au înăbușit cele mai mari excese ale nesupunerii aristocratice, puteau acum să se alieze cu nobilimea pentru a apăra ordinea și valorile tradiționale”. De aici putem deduce că Maravall considera că monarhii perioadei baroce nu se confruntau cu vreo amenințare din partea aristocrației.

C În ultimul paragraf al textului, monarhii perioadei baroce sunt caracterizați ca fiind captivați de procedee culturale concepute pentru a-și controla supușii (vezi în special rândurile 34-37). Cu toate acestea, această caracterizare este făcută de autorul textului ca o critică a concepției lui Maravall, ca ceva ce Maravall nu a reușit să identifice.

E Așa cum se prezintă în text, Maravall era preocupat doar de relația între clasa conducătoare dintr-o țară și poporul acelei țări. Deci nu se poate deduce din text dacă Maravall credea că monarhii erau preocupați sau nu de atingerea supremației culturale în țările lor.

Nivel de dificultate:5

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Întrebarea 25

Răspunsul corect

- C** Singurul loc din text în care se menționează teatrul este rândul 24, unde apare într-o listă alături de spectacolele de artificii și festivalurile religioase. Maravall spune că toate acestea erau mijloace folosite de sistemul autorității pentru a promova „plăcerea publică prin stratageme grandioase”. Tot potrivit lui Maravall, scopul sistemului în utilizarea acestor mijloace era de a devia „dorința de noutate în zone de viață unde nu reprezenta o provocare la adresa ordinii politice” (rândurile 26-27). Deci Maravall credea că teatrul baroc era merit să distreze și să distragă atenția populației urbane.

Răspunsurile incorecte

- A** Textul sugerează că Maravall a văzut cultura barocă ca un răspuns la condițiile economice care se deteriorau și care amplificau conflictul între diferitele elemente ale societății (rândurile 12-14). Dar așa cum pare să vadă Maravall, răspunsul culturii baroce nu era abordarea cauzelor care stăteau la baza crizei economice, ci de a distrage atenția publică de la acea criză. Teatrul baroc, așa cum susține Maravall, era unul dintre mijloacele utilizate pentru devierea atenției publicului, nu un stimulent economic.
- B** Maravall credea că teatrul baroc era merit, alături de alte mijloace, să manipuleze opinia publică, nu să o reflecte. Era una dintre uneltele pe care se bazau monarhii perioadei baroce pentru „de a manipula opinii și emoții la scară publică.”(rândul 29).
- D** Potrivit lui Maravall, perioada barocă se caracteriza prin prezența unor monarhi hotărâți să apere regimul și valorile tradiționale împotriva forțelor eliberatoare ale Renașterii. Teatrul baroc era una dintre aceste unelte pentru punerea în operă a apărării. Astfel, nu este cazul că, potrivit viziunii lui Maravall, teatrul baroc să fi fost merit a exprima principiul emergent al libertății individuale.
- E** Așa cum s-a observat la (C), Maravall credea că scopul teatrului era de a atrage și amuza, nu de a înspăimânta.

Nivel de dificultate:4

Întrebarea 26

Răspunsul corect:

- C** Așa cum se arată în sinopsis, scopul principal al textului este de a prezenta interpretarea culturii baroce făcută de Maravall, și, deși nu combate în întregime, să susțină că trebuie modificată cel puțin într-un aspect important.

Răspunsurile incorecte

- A,D** Textul discută un singur punct de vedere, anume cel al lui Maravall și ridică o singură obiecție. Nu se prezintă vreo poziție în concurență cu cea a lui Maravall. Așa că nici (A), nici(D) nu descriu corect scopul principal al textului.

Testul 1 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

- B** (B) nu este descriere corectă a textului din două motive: mai întâi autorul nu spune nimic care să sugereze că interpretarea lui Maravall este general acceptată; în al doilea rând autorul nu contrazice trăsăturile principale ale interpretării lui Maravall, ci numai un anumit aspect al ei.
- E** Cu toate că se poate spune că în perioada barocă cultura era un construct politic, (E) omite faptul că textul nu tratează doar cultura barocă, ci interpretarea pe care i-o dă Maravall, un aspect pe care autorul îl și critică. Mai mult decât atât, textul nu critică nicio consecință a culturii baroce ca fiind „fără precedent”.

Nivel de dificultate:5

Întrebarea 27

Răspunsul corect

- D** Așa cum reiese din text, Maravall credea că, în perioada barocă, arta era unul dintre mijloacele prin care clasele conducătoare „deviau dorința de noutate în zone de viață unde nu reprezenta o provocare la adresa regimului politic” (rândurile 26-27). Dacă ar ieși la iveală că multe opere de artă din perioada barocă exprimau opoziția față de monarhie, arta ar fi fost un domeniu al vieții care reprezenta o provocare la adresa regimului politic. Dovezi de tipul celor descrise la (D) ar slăbi serios interpretarea făcută de Maravall culturii baroce.

Răspunsurile incorecte

- A,E** Autorul încearcă să sugereze (rândurile 31-33) că interpretarea dată de Maravall culturii baroce a fost influențată de experiența lui de viață în timpul dictatorului spaniol Franco. Această întrebare se referă totuși la validitatea interpretării, nu la ceea ce l-a determinat pe Maravall s-o susțină. Răspunsul la întrebare necesită dovezi referitoare la cultura barocă, nu la Franco. (Acest lucru rămâne adevărat chiar dacă experiența de a trăi în timpul regimului Franco i-a influențat judecata lui Maravall, pentru că o judecată influențată de ceva poate totuși să fie corectă).
- B** În concepția lui Maravall, clasa conducătoare în perioada barocă era formată din nobilime și monarhi. Analiza lui Maravall se referă la modul în care clasa conducătoare în general utiliza arta ca răspuns la criza economică și socială existentă. Deci, dacă nobilimea a comandat mai multe opere de artă decât monarhia este nerelevant, deoarece ambele erau de aceeași parte.
- C** Textul relatează cum interpreta Maravall modul în care arta era folosită de către clasa conducătoare pentru a apăra regimul și valorile tradiționale. Nimic din această relatare nu sugerează că arta care prezenta idealizat monarhia și aristocrația ar fi fost nepotrivită acestui scop. Așa că, o analiză a artei baroce ca cea descrisă la (C) nu ar pune nicio problemă interpretării lui Maravall.

Nivel de dificultate:4

Gândire logică, set 1 - EXPLICAȚII

Întrebările 1-25

Întrebarea 1

Descriere: Paragraful face o prezentare a cercului vicios cu care se confruntă cei care țin cură de slăbire. Observați că acest cerc vicios apare doar când persoanele respective încheie cura de slăbire și „ajung să mănânce tot atât cât le era necesar pentru menținerea greutății înainte de cură”. Ceea ce cercul vicios scoate în evidență și perpetuează în susținerea concludivă a paragrafului este exact obiceiul de a ajunge să mănânci la fel de mult ca înainte.

Răspunsul corect:

- C** Persoanele care au pierdut în greutate nu au nevoie de tot atâtea calorii pentru a-și menține noua greutate de câte aveau nevoie pentru menținerea greutății dinainte de cură. Așa cum explică paragraful, dacă revin la aportul caloric de dinainte de cură vor consuma un exces de calorii, ceea ce îi va face să câștige în greutate. Astfel, dacă aceste persoane intenționează să își mențină greutatea redusă la care au ajuns prin cura de slăbire, ele nu trebuie să revină la obiceiul de a mânca la fel de mult ca înainte de cură.

Răspunsurile incorecte:

- A** Paragraful nu sprijină (A) nici pentru persoanele care după cură ajung să mănânce la fel de mult ca înainte. Evident, aceste persoane vor câștiga în greutate. Dar paragraful nu aduce detalii suficiente pentru a ne permite să calculăm cât de mult vor câștiga în greutate, așa că nu putem trage concluzia că vor sfârși cu o greutate mai mare decât înainte de cură. De asemenea, sintagma „În mod frecvent” de la începutul paragrafului sugerează că nu toți cei care țin cură de slăbire sunt prinși în capcana acestui cerc vicios.
- B** Paragraful spune că după o cură de slăbire încununată de succes, oamenii consumă mai puține calorii. Așa că dacă doresc să își mențină greutatea redusă, trebuie să mențină un aport caloric redus. Adică, odată ce au atins greutatea dorită, trebuie să se stabilizeze la o dietă de întreținere pentru a menține greutatea la nivelul nou. Deci, contrar variantei (B), paragraful nu susține concluzia că oamenii nu ar trebui să țină cură dacă doresc să-și mențină greutatea redusă.
- D** Așa cum arată discuția asupra variantei corecte, putem conchide pe baza paragrafului că persoanele care au slăbit vor trebui să mănânce mai puțin decât înainte de cură dacă vor să evite îngreșarea după încetarea curei. Însă, nu se dau amănunte cât de mult pot mânca fără să câștige în greutate. Este în concordanță cu ceea ce spune paragraful că o dietă de întreținere după pierderea în greutate poate permite o cantitate de hrană mai mare decât cura de slăbire în sine. Astfel, paragraful nu susține varianta (D).

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

- E** Paragraful susține punctul de vedere că persoanele care au pierdut din greutate prin cură de slăbire și care apoi revin la aportul caloric dinainte de cură vor lua în greutate. Totuși, paragraful nu ne dă nicio informație despre cât de mult vor lua iar în greutate. Este în perfectă concordanță cu paragraful faptul că vor lua ceva în greutate, dar nu tot ce au pierdut. Așa că varianta (E) nu este puternic susținută de paragraf.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 2

Descriere: Concluzia argumentului este redată de ultima frază: vasele de bronz ritualice care nu au inscripționate motivele *taotie* nu sunt vase autentice produse în China în timpul dinastiei Shang. Această concluzie este trasă din susținerea că toate vasele *gu*, *hu* și *jue* sunt din perioada dinastiei Shang și, totodată, din susținerea că toate vasele *gu*, *hu* și *jue* au motivul *taotie* inscripționat pe ele.

Dar remarcăți că deși paragraful afirmă că *gu*, *hu* și *jue* sunt tipuri autentice de vase ritualice de bronz din epoca Shang, nu zice însă că acestea sunt **unicele** tipuri de vase autentice din perioada Shang. Din câte ni s-a spus, ar putea exista zeci de alte tipuri de vase autentice din perioada Shang. Și s-ar putea foarte bine ca unele, dacă nu chiar toate celelalte tipuri de vase din perioada Shang, să nu aibă motivul *taotie* inscripționat. Așa că nu putem, în mod rezonabil, să tragem concluzia că, doar pe baza faptului că toate vasele *gu*, *hu* și *jue* sunt inscripționate cu motivul *taotie*, toate vasele care nu sunt inscripționate astfel nu sunt vase ritualice de bronz autentice din perioada Shang.

Răspunsul corect:

- D** Argumentul se referă la o categorie – vase de bronz autentice din perioada Shang – și susține că unii membri ai acelei categorii – vasele *gu*, *hu* și *jue* – posedă o anumită trăsătură caracteristică: au motivul *taotie* inscripționat pe ele. De aici, argumentul conchide că, pentru ca un vas ritualic de bronz să fie un vas autentic din perioada Shang, el trebuie să fie inscripționat cu acel motiv. Dar este greșit să tragi o astfel de concluzie. Este greșit pentru că e posibil, judecând doar după informația dată, să existe vase ritualice de bronz autentice din perioada Shang – cele ce nu sunt nici *gu*, nici *hu*, nici *jue* – care nu au motivul *taotie* inscripționat pe ele. Varianta de răspuns (D) este o descriere, în termeni generali, a erorii de raționare pe care o face argumentul.

Răspunsurile incorecte:

- A** Argumentul nu prezintă nicio susținere care să contrazică pe oricare alta, așa că nu fundamentează nicio generalizare pe asemenea susțineri contradictorii. Astfel, (A) nu poate fi o descriere corectă a erorii de raționare pe care o face argumentul.
- B** Concluzia argumentului este o generalizare care susține că toate vasele ritualice de bronz din perioada Shang sunt inscripționate cu motivul *taotie*. Și această generalizare se bazează pe exemple - vasele *gu*, *hu* și *jue* – ceea ce, din câte știm, poate fi atipic. Dar argumentul însuși

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

nu ne spune nimic cum că aceste vase ar fi atipice. Astfel, nu există nicio indicație cum că argumentul își bazează generalizarea pe exemple care sunt recunoscute ca fiind atipice.

- C** Dacă argumentul ar fi fost construit potrivit descrierii din (C), ar fi fost după cum urmează: faptul că unele vase din perioada Shang – *gu*, *hu* și *jue* – au ca trăsătură caracteristică inscripționarea cu motivul *taotie* este o dovadă suficientă că alte vase din perioada Shang, inscripționate cu același motiv, sunt autentice și ele. Deci, dacă argumentarea s-ar fi desfășurat astfel, concluzia ar fi fost că și alte vase din perioada Shang inscripționate cu motivul *taotie* sunt autentice. Dar concluzia argumentului nu este aceasta. Deci (C) nu poate fi o descriere corectă a erorii de raționare pe care o face argumentul.
- E** (E) spune că argumentul conchide că anumite obiecte specifice aparținând unei categorii date au o trăsătură specifică pe motiv că alte obiecte aparținând acelei categorii au acea trăsătură. Dar argumentul nu trage o concluzie referitoare la obiecte specifice; concluzia se referă la **orice** vas ritual de bronz care nu are inscripționat motivul *taotie*, chiar și la cele care nu au fost încă descoperite. Așadar, (E) nu poate fi o descriere corectă a erorii de raționare pe care o face argumentul.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 3

Descriere: Paragraful ne spune că grupurile politice de interese nu vor putea fi capabile să influențeze legislația dacă nu sunt unite în spatele unui program. Ne spune, de asemenea, că realizarea unei unități de acest tip poate deveni imposibilă când ies la suprafață interese conflictuale în cadrul grupului politic de interese. Ne spune în continuare că dacă grupurile sunt prea numeroase, interesele conflictuale tind să iasă la suprafață.

Răspunsul corect:

- D** Paragraful indică faptul că interesele conflictuale tind să iasă la suprafață într-un grup politic de interese când grupul devine prea mare. Așa că, dacă un grup politic de interese se extinde pentru a primi cât de mulți membri posibil, grupul ar putea deveni atât de mare încât pot apărea interese conflictuale. Aceste interese conflictuale, potrivit paragrafului, pot face grupul ineficient. Prin urmare, lărgirea unui grup politic de interese în vederea includerii unui număr cât mai mare posibil de membri poate face grupul ineficient. (D) este astfel cel mai bine sprijinit de paragraf.

Răspunsurile incorecte:

- A** Paragraful ne spune că, dacă este numeros, un grup politic de interese nu poate influența legislația. Totuși, în paragraf se menționează doar mărimea grupului, mai degrabă decât modul în care mărimea se schimbă. Paragraful indică faptul că un mare grup politic de interese, ca

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

rezultat al mărimii sale, poate să fie lipsit de influență. Dar paragraful nu indică dacă un grup mic care se lărgeste va fi lipsit de influență ca rezultat al creșterii numărului de membri. (A) nu este deci sprijinit de paragraf.

- B** Paragraful nu ia în considerare ce anume face ca o societate democratică să funcționeze eficient și nici nu discută cum trebuie să interacționeze grupurile politice de interese în acest scop. Ceea ce ne spune paragraful despre pierderea eficienței se aplică la grupurile politice de interese, nu la societate în general. Așa că paragraful nu sprijină punctul de vedere exprimat în (B).
- C** Paragraful se referă doar la oamenii care s-au organizat în grupuri politice de interese, și nu spune dacă un grup politic de interese care e prea mare pentru a fi influent este neapărat un grup foarte mare de oameni. Mai mult, chiar dacă paragraful se referă la cazuri în care unele din marile grupuri politice de interese nu reușesc să influențeze politicienii, nu ne spune că politicienii pot ignora interesele oamenilor din acele grupuri fără să fie incriminați.
- E** Paragraful discută o manieră în care grupurile politice de interese își pot pierde eficiența. Dar nu leagă această pierdere a eficienței de trecerea timpului, așa că (E) nu este sprijinit.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 4

Descriere: Inspectorul face o argumentare a cărei concluzie e că utilizarea serviciului de livrare al universității pentru expedierea mostrelor de virus de rabie trebuie limitată. Motivația dată pentru această concluzie este faptul că numărul de livrări a atins în ultima vreme un nivel periculos de înalt. Biologul contracarează concluzia inspectorului cu argumentul că de 20 de ani sistemul de livrare al universității nu a înregistrat accidente la livrarea mostrelor acestui virus.

Răspunsul corect:

- E** Inspectorul nu spune că este în general foarte periculos să trimiți mostre de virus prin serviciul de livrări al universității. În schimb, inspectorul spune că practica a devenit periculoasă din cauza unei schimbări majore, anume că numărul mostrelor a atins un nivel periculos de mare. Răspunsul biologului – că se expediază astfel de mostre de 20 de ani fără accidente – nu se referă la această schimbare. Deci, dovezile biologului nu sunt bune pentru ca nivelul fără precedent de utilizare a serviciului de livrare să fie în continuare sigur. (E) indică această greșeală în răspunsul biologului.

Răspunsurile incorecte:

- A** Dacă inspectorul are dreptate să considere numărul de mostre care se expediază acum prin serviciul de livrări ca inacceptabil de mare, numărul este prea mare indiferent cum a ajuns așa

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

de mare. Deci, dacă biologul ar fi explicat de ce se expediază așa de multe mostre prin serviciul de livrări, acest fapt nu ar fi atins problema dacă numărul expediat acum este inacceptabil de mare sau nu. Deci (A) nu descrie greșeala din raționamentul biologului.

- B** În răspunsul dat inspectorului, biologul se referă numai la siguranța expedierii mostrelor de virus de rabie prin serviciul de livrări al universității. Astfel, (B) ca descriere a răspunsului biologului, este fals. Așa că nu poate fi o descriere a greșelii biologului.
- C** Inspectorul este preocupat de faptul că numărul mostrelor de virus de rabie expediate de serviciul de livrări al universității este acum periculos de mare. Dar inspectorul nu afirmă că a crescut și pericolozitatea acestor mostre. Într-adevăr, nimic din ceea ce spune inspectorul nu sugerează în niciun fel că s-ar fi modificat gradul de pericolozitate a mostrelor. Astfel, pentru a contracara opinia inspectorului, nu este nevoie ca biologul să se refere la posibilitatea ca gradul de pericolozitate să se fi modificat. Prin urmare, (C) nu descrie eroarea din raționamentul biologului.
- D** Discutând limitarea mai degrabă decât eliminarea utilizării serviciului de livrări al universității, inspectorul admite necesitatea legitimă de continuare a expedierii mostrelor de virus de rabie. Deoarece inspectorul nu contestă nevoia continuă a universității în acest domeniu, nu ar fi avut niciun sens ca biologul să ofere o justificare a acestei nevoi. Dar a nu face ceea ce nu ar fi avut niciun sens nu este un indiciu de raționament eronat.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 5

Descriere: Concluzia argumentului se bazează pe două considerente. Mai întâi, productivitatea serviciului este mai scăzută decât ar putea fi dintr-o anumită cauză. Și apoi, se vor face schimbări care vor elimina cauza. Argumentul conchide că de îndată ce se fac aceste schimbări, productivitatea va crește imediat. Întrebarea vă cere să identificați o asumție de care depinde creșterea productivității prognozată de manager.

Răspunsul corect:

- E** E posibil ca supravegherea mai atentă a lucrătorilor să aibă niște consecințe neintenționate care tind să reducă productivitatea. De exemplu, lucrătorilor ar putea să nu le convină să fie supravegheați prea atent și ei ar putea să găsească căi de a se opune unui control supravegheat, poate lucrând mai încet. O astfel de încetinire ar reduce productivitatea. Pentru ca planul să aibă succes, orice scădere a productivității rezultată din supravegherea mai atentă trebuie să fie mai mică decât creșterea productivității rezultată din eliminarea pauzelor neautorizate. Iar acest lucru este echivalent cu ceea ce spune (E).

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

Răspunsurile incorecte:

- A,C,D** Argumentarea se bazează pe un plan de creștere a productivității și conchide că el va funcționa. Succesul planului de creștere a productivității nu depinde de problema dacă managerul a atins sau nu calea cea mai bună de realizare a creșterii. Nu depinde nici de faptul că vreo altă cale de creștere a productivității nu funcționează foarte bine. Nu depinde nici de problema dacă managerul a atins sau nu cea mai eficientă cale de realizare a unei creșteri. Așa că nici (A), nici (C), nici (D) nu este asumat.
- B** În mod evident, planul managerului nu poate avea succes decât dacă lucrătorii nu pierd timpul în pauze neautorizate. Dar pentru ca planul să reușească nu trebuie să fie adevărat că lucrătorii petrec acum mai mult timp în pauze neautorizate decât înainte. Așa că (B) nu este o asumție.

Nivel de dificultate:4

Întrebările 6-7

Descriere: Toma oferă un argument concluzionând că nemulțumirea publică față de mărimea salariilor membrilor Executivului este îndreptățită, iar Marta contracarează argumentând că nu este. Toma își apără apoi concluzia susținând că, și arătând cum Marta a înțeles greșit argumentul său.

Toma își bazează argumentul pe observația că diferența între salariile câștigate de membrii Executivului și cele ale muncitorului obișnuit este extraordinar de mare. Marta explică de ce crede că este acceptabil ca această diferență să fie mare. Dar acest lucru nu acoperă în totalitate punctul de vedere al lui Toma. Toma contracarează răspunsul Martei evidențiind că factorul cheie pentru el este diferența excesiv de mare din țara lor.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 6

Răspunsul corect:

- B** Concluzia lui Toma este direct contrazisă de concluzia Martei, așa că în mod evident ideea principală a disputei celor doi este aici. Toma conchide că nemulțumirea publică referitor la mărimea salariilor membrilor Executivului este justificată, iar Marta spune că nu. Așa că ideea principală pusă în discuție de ei este enunțată în (B).

Răspunsurile incorecte:

- A** Toma susține că membrii Executivului din țara lor au un salariu de 85 de ori mai mare decât salariul unui muncitor obișnuit. Dar deoarece Marta nu contrazice această susținere, ideea principală a disputei dintre ei nu poate fi aceasta.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

- C,D** În esență, Marta spune că e necesar și drept să recompensezi în mod generos pe cei care iau deciziile ce produc bogăție. Toma pare să susțină punctul de vedere al Martei. Nemulțumirea lui Toma e că în țara lor aceste recompense sunt exagerat de generoase. Așa că nici (C), nici (D) nu exprimă ideea principală a disputei dintre Toma și Marta.
- E** Nici Toma, nici Marta nu compară bogăția creată de membrii Executivului din țara lor cu bogăția creată de membrii Executivelor din alte țări. Deoarece niciunul dintre ei nu abordează acest aspect, (E) nu se referă la problema asupra căreia cei doi nu cad de acord.

Nivel de dificultate:1

Întrebarea 7

Răspunsul corect:

- D** Obiecția Martei este esențialmente un argument în favoarea discrepanței de salarizare. Pentru Toma, totuși, problema nu este discrepanța de salarizare, ci ceea ce el consideră mărimea excesivă a diferenței din țara lor. Răspunzând Martei, Toma compară discrepanța de salarizare din țara lor cu cea din alte țări, prin asta oferind explicit motivul pentru care crede că discrepanța este excesiv de mare. Deoarece Marta a motivat doar că o oarecare discrepanță este justificată, răspunsul lui Toma subminează relevanța obiecției ei. Așa că (D) este o descriere corectă a modului în care Toma răspunde obiecției Martei.

Răspunsurile incorecte:

- A** Toma argumentează inițial pe baza a două premise: faptul că Executivul are de 85 de ori salariul mediu al unui muncitor și aprecierea că această discrepanță este extraordinar de mare. Nu renunță la niciuna dintre premise în răspunsul dat Martei. Mai mult, citează fapte în sprijinul aprecierii sale că mărimea discrepanței în țara lor este neobișnuit de mare. Prin urmare, (A) nu descrie cum răspunde Toma obiecției Martei.
- B** Toma se îndoiește de relevanța generalizării făcute de Marta referitor la ideea principală, dar nu își pune problema dacă aceste generalizări sunt justificate. Prin urmare, (B) descrie în mod eronat răspunsul lui Toma la obiecția Martei.
- C** Deși concluzia Martei o contrazice pe cea a lui Toma, concluzia ei nu se bazează pe afirmații contradictorii și nici Toma nu susține că ea a făcut afirmații contradictorii. Așa că (C) nu descrie modul în care Toma a răspuns obiecției Martei.
- E** Deși Toma face apel la considerații care pun la îndoială concluzia Martei, el nu spune nimic care să combată oricare dintre motivele pe care le oferă ea în sprijinul concluziei sale. Ceea ce face Toma este o prezentare mai completă a motivelor pe care își bazează propria concluzie. Deci, (E) descrie în mod eronat răspunsul lui Toma la obiecțiunea Martei.

Nivel de dificultate:3

Întrebarea 8

Descriere: Paragraful furnizează informații relevante pentru o comparație între două tipuri de humanoizi: *Australopithecus robustus* și *Homo erectus*. Întrebarea vă cere să determinați care concluzie este cel mai puternic sprijinită de informația furnizată în paragraf.

Răspunsul corect:

A Paragraful ne spune că *H.erectus* a mâncat carne. Deoarece oasele fosilizate de *A.robustus* aveau o proporție mai mică de stronțiu în raport cu cea de calciu și deoarece o proporție mai mică de stronțiu față de cea de calciu indică un consum mai mare de carne, se poate deduce că *A.robustus* a avut o cantitate mai mare de carne în dieta sa decât *H.erectus*. Așa că paragraful sprijină puternic concluzia că alimentația lui *A.robustus* includea carne.

Răspunsurile incorecte

B,C,D Fiecare dintre aceste răspunsuri prezintă o concluzie care se referă la cantitatea de stronțiu sau calciu din **alimentația** lui *H.erectus* sau a lui *A.robustus*. Însă paragraful ne prezintă doar informații despre proporția de stronțiu în raport cu cea de calciu în **oasele fosilizate** și nu spune nimic care să facă legătura între cantitățile de stronțiu sau calciu din oasele fosilizate și cantitățile de stronțiu sau calciu din alimentație. Prin urmare, (B), (C) și (D) nu sunt sprijinite de paragraf.

E Paragraful ne dă informații despre care era proporția de stronțiu în raport cu cea de calciu la momentul în care au fost analizate oasele. Nu ne spune nimic și nici nu ne sugerează măcar cum ar fi putut afecta procesul de fosilizare acea proporție. Deci (E) nu este sprijinit de paragraf.

Nivel de dificultate:3

Întrebările 9-10

Descriere: Autorul scrisorii trage concluzia că judecătorul Moșanu nu trebuie obligat să demisioneze și oferă două considerente care, luate împreună, ar trebui să sprijine acea concluzie. Mai întâi, în cercul de persoane cu care joacă cărți, judecătorul Moșanu a părut întotdeauna corect. În al doilea rând, sistemul judiciar nu își poate permite să se lipsească de niciun judecător drept și corect.

Întrebarea 9

Răspunsul corect:

- B** Autorul scrisorii își exprimă dezacordul față de convingerea că judecătorul Moșanu ar trebui obligat să demisioneze. Celelalte afirmații din scrisoare sunt oferite pentru a sprijini această poziție. Astfel, scrisoarea ca un tot este orientată spre stabilirea concluziei că judecătorul Moșanu nu trebuie obligat să demisioneze.

Răspunsurile incorecte:

- A** Autorul scrisorii pare să conchidă în mod implicit că judecătorul Moșanu este un judecător corect. Dar aceasta nu este concluzia principală a argumentului. Mai degrabă, ea este parte din fundamentarea pe care autorul scrisorii o face în favoarea concluziei principale – că judecătorul Moșanu nu trebuie obligat să demisioneze.
- C** Autorul scrisorii consideră, în mod evident, corectitudinea ca fiind o calitate importantă la un judecător dar nu dă niciun indiciu că ar considera aceasta ca singura calitate importantă. În orice caz, argumentarea autorului scrisorii nu este focalizată pe cât de importantă este corectitudinea la un judecător. Este îndreptată spre rezolvarea problemei dacă judecătorul Moșanu trebuie să fie obligat să demisioneze.
- D** Argumentarea autorului scrisorii are în vedere impactul acuzației de infracțiune de violență într-o anumită carieră, nu aspectul mai larg al impactului asupra carierelor profesionale pe care l-ar avea o astfel de acuzație, în general.
- E** Autorul scrisorii se referă la interacțiuni cu judecătorul Moșanu în afara tribunalului și evaluează corectitudinea judecătorului pe baza acestor interacțiuni. Totuși, argumentarea nu este direcționată înspre problema dacă evaluarea autorului scrisorii este obiectivă și, cu atât mai puțin, înspre problema tipului de indivizi care, în general, ar putea evalua cel mai obiectiv corectitudinea unui judecător.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 10

Răspunsul corect:

- C** Concluzia principală a autorului scrisorii se bazează în parte pe premisa că sistemul judiciar nu își poate permite să piardă niciun judecător drept și corect. Așa cum s-a menționat în „Descriere”, pentru ca această premisă să susțină concluzia principală, autorul scrisorii trebuie să deducă din cealaltă premisă – că în cercul de persoane cu care joacă cărți, judecătorul Moșanu a apărut ca fiind corect – că Moșanu este un judecător drept și corect. Deci autorul a dedus o concluzie despre competența profesională a judecătorului Moșanu pe baza comportamentului său în cercul de persoane cu care joacă cărți. Dar comportamentul unei persoane în mijlocul jucătorilor de cărți este o mostră foarte îngustă și nereprezentativă de

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

comportament al unei persoane. În plus, nu este un indicator serios al modului în care o persoană se achită de îndatoririle profesionale. (C) descrie acest aspect vulnerabil.

Răspunsurile incorecte:

- A** Raționamentul din scrisoare leagă ceea ce s-ar numi responsabilitatea unui cetățean oarecare – să fie corect când joacă cărți - de o îndatorire specifică unei anumite profesii din sistemul juridic – ca un judecător să fie drept și corect când judecă un caz. Dar chiar dacă raționamentul se bazează pe o inferență îndoielnică a celei de a doua responsabilități din prima, nu există niciun indiciu că le confundă.
- B** Raționamentul din scrisoare tratează „drept” și „corect” ca atribute separate ale judecătorilor, dar nu insistă să creioneze o distincție specifică între ele. Prin urmare, în privința raționamentului autorului scrisorii, nu apare problema dacă o distincție particulară între „drept” și „corect” poate fi în mod plauzibil susținută.
- D** Concluzia autorului scrisorii nu se bazează pe încercarea de a minimaliza infracțiunea de violență prin compararea ei cu câștigarea sau pierderea unei partide de cărți. În schimb, concluzia se bazează pe susținerea că judecătorul Moșanu este un judecător drept și corect, așa cum s-a dezvăluit comportamentul său ca jucător de cărți. Adică problema jocului de cărți este introdusă pentru a motiva că judecătorul Moșanu este drept și corect, nu pentru a minimaliza gravitatea infracțiunii judecătorului Moșanu. Deoarece raționamentul nu face comparația descrisă în (D), nu este vulnerabil la critică datorită acestui aspect.
- E** Potrivit modului în care este subînțeles în text ceva de genul „opinia publică”, opinia concetățenilor autorului scrisorii este că judecătorul Moșanu ar trebui obligat să demisioneze. Departe de a-și baza concluzia pe acest lucru, argumentarea trage o concluzie opusă acestei păreri. Deci, raționamentul din scrisoare nu este vulnerabil criticii din (E).

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 11

Descriere: Argumentarea ajunge la concluzia că dezvoltarea unei stații spațiale cu astronauți la bord este necesară. Aceasta e necesară, potrivit argumentării, întrucât viitoarele misiuni către Marte vor avea nevoie de cunoștințe medicale de bază despre abilitatea ființelor umane de a suporta o ședere mai îndelungată într-o navă spațială, iar o stație spațială poate furniza astfel de cunoștințe medicale.

Răspunsul corect:

- A** Argumentarea nu ar avea sens dacă misiunile viitoare spre Marte ar fi îndeplinite exclusiv de roboți și nu ar implica oameni care să călătorească în nave spațiale. Cunoștințele medicale referitoare la limitele capacităților umane de a trăi într-o navă spațială nu ar fi necesare dacă nava spațială ar transporta doar roboți. Dar spunând că astfel de cunoștințe trebuie dobândite,

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

argumentarea face asumția că viitoarele misiuni de explorare a planetei Marte vor implica oameni călătorind în nave spațiale.

Răspunsurile incorecte:

- B** Oamenii care vor fi trimiși în misiuni de explorare a planetei Marte vor fi, fără îndoială, astronauți. Ar fi nepotrivit ca aceste cunoștințe medicale dobândite prin proiectul cu stația spațială să se refere la capacitățile astronauților, nu ale unor oameni obișnuiți. Așa că argumentarea ar fi neinfluențată dacă, contrar lui (B), capacitățile astronauților ar depăși cu mult pe cele ale oamenilor obișnuiți în multe privințe.
- C** Argumentarea susține un proiect care se bazează prin natura lui pe luarea unor măsuri de precauție. Într-un domeniu atât de complex cum este medicina, nu este de așteptat ca măsurile de precauție luate împotriva tuturor problemelor medicale anticipate să fie încununate de succes. Nimic din această argumentare nu indică faptul că se așteaptă un astfel de nivel de succes în acest caz. Așa că nu există motive de a presupune că argumentarea pornește de la ceea ce este asumat în (C).
- D** Un lucru important în argumentare este ideea că va exista o misiune spațială ce va implica astronauți umani care să petreacă un timp îndelungat călătorind într-o navă spațială. Dar argumentarea nu se bazează pe ideea că vor exista multe misiuni care să exploreze sistemul solar. Dacă s-ar avea în vedere doar o singură astfel de misiune, proiectul stației spațiale nu ar fi mai puțin important.
- E** Argumentarea are nevoie de asumția că există ceva care se poate afla despre viața într-o navă spațială. Dar nu e necesar să facă asumția că viața într-o navă spațială un timp îndelungat prezintă probleme insurmontabile. Argumentarea poate avea sens dacă viața într-o navă spațială pe un timp îndelungat prezintă probleme care pot fi depășite prin luarea de măsuri adecvate. Așa că răspunsul (E) nu este asumat în argumentare.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 12

Descriere: Sunt comparate două grupe de pacienți bolnavi de inimă: cei cărora li se administrează vitamina E înainte de o operație pe cord și cei cărora nu li se administrează vitamina E înainte de operația pe cord. Incidența anumitor complicații postoperatorii este mai mică la cei cărora li s-a administrat vitamina E. Totuși, comparația pare să arate că, pe termen lung, supraviețuitorii ambelor grupe se comportă la fel de bine. Paragraful ridică apoi problema de ce doctorii mai recomandă vitamina E pacienților înainte de o operație pe cord.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

Răspunsul corect:

- A** Dacă (A) este adevărat, atunci riscul ca un pacient să moară este probabil cel mai mare în primele șase ore după operație. Așa că (A) sugerează că vitamina E ar putea să facă diferența între supraviețuirea sau nu a unui pacient în primele șase ore după operație. Astfel, (A) explică cum, în ciuda statisticilor potrivit cărora supraviețuitorii o duc la fel de bine pe termen lung, vitamina E poate să contribuie la îmbunătățirea rezultatului pe termen lung. Aceasta din cauză că statisticile sunt valabile doar pentru pacienții care au supraviețuit primelor șase ore după operație. Așa că (A) ajută la explicarea faptului că doctorii recomandă vitamina E.

Răspunsurile incorecte:

- B** Complicațiile postoperatorii care apar în primele șase sau mai multe ore după operație se află printre feluritele lucruri de luat în seamă atunci când se ajunge la aprecierea că la șase ore după operație pacienții din ambele grupe se comportă la fel de bine. Această apreciere nu oferă doctorilor niciun motiv de a recomanda administrarea vitaminei E.
- C,D** Nici în (C), nici în (D) nu ni se spune nimic despre diferențele între pacienții care iau vitamina E și cei care nu iau, așa că niciunul dintre aceste enunțuri nu ne ajută în a explica de ce doctorii recomandă vitamina E.
- E** Dacă (E) este adevărat, atunci grupul de pacienți cărora nu li s-a dat vitamina E include mulți pacienți care în mod eronat au crezut că au primit vitamina E. Dacă această credință, deși eronată, a avut un efect asupra recuperării postoperatorii a pacienților, atunci (E) face ca statisticile menționate în paragraf să fie mai greu de evaluat, dar nu explică de ce doctorii recomandă vitamina E. Dacă această credință nu are niciun efect, atunci (E) nu adaugă nimic relevant informației oferite de paragraf și, astfel, nu ajută la explicarea motivelor pentru care doctorii recomandă vitamina E.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 13

Descriere: Arhitectul construiește un argument care conchide că o clădire de piatră trebuie să rămână murdară dacă e să reziste cât mai mult timp posibil. Această concluzie se bazează pe faptul că, deși murdăria distruge piatra, curățirea cu apă a clădirilor este mai dăunătoare pentru acele clădiri decât este lăsarea lor murdare. Inginerul aduce obiecții la argumentul arhitectului arătând că o construcție de piatră poate fi curățată fără apă.

Răspunsul corect:

- D** Inginerul răspunde la argumentarea arhitectului aducând un fapt în plus, și anume că este posibil să cureți construcțiile din piatră fără apă și fără pătrunderea dăunătoare a chimicalelor,

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

prin utilizarea unor substanțe chimice inofensive. Descrierea acestor substanțe chimice ca fiind inofensive sugerează că aceste substanțe chimice nu deteriorează piatra din punct de vedere chimic. Și deoarece aceste substanțe chimice ar îndepărta murdăria, ar fi imposibil ca în continuare să mai aibă loc vreo distrugere cauzată de murdărie. Luată împreună, aceste fapte sugerează cu tărie că o curățire cu substanțe chimice inofensive este cea mai bună cale de a asigura o existență cât mai îndelungată a clădirilor de piatră și că, drept urmare, concluzia arhitectului este falsă.

Răspunsurile incorecte:

- A** Inginerul nu contrazice niciuna dintre dovezile aduse de arhitect ci, mai degrabă, introduce dovezi noi semnificative pe care arhitectul nu le-a menționat. Făcând asta, inginerul nu contrazice corectitudinea dovezilor aduse de arhitect, ci mai degrabă completează corectitudinea lor.
- B** Inginerul nu arată, nici nu încearcă să arate, că unele dintre dovezile folosite de arhitect sunt contrazise de alte dovezi pe care le aduce arhitectul. Mai degrabă, inginerul arată că există dovezi foarte relevante pe care arhitectul nu le utilizează deloc.
- C** Inginerul nu descrie nicio consecință, dezirabilă sau nu, care ar decurge din acceptarea concluziei arhitectului.
- E** Inginerul face aluzie la o concluzie alternativă: construcțiile de piatră nu trebuie să rămână murdare ca să reziste cât mai mult posibil. Dar această concluzie alternativă nu se bazează pe dovezile menționate de arhitect. Această concluzie este mai degrabă sprijinită de dovezile introduse de inginer.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 14

Descriere: Există dovezi că o anumită cultură într-o anumită regiune a utilizat focul pentru a confecționa unelte de fier. Se cunosc exact trei culturi care provin din această zonă. Una dintre ele nu cunoștea focul suficient de bine pentru a-l folosi la confecționarea uneltelor de fier, iar alta nu avea fier. Așa că niciuna dintre aceste două culturi nu a putut fi cultura care a utilizat focul pentru a confecționa unelte de fier. Prin urmare, dacă una dintre cele trei culturi care provin din acea zonă a fost cultura care a utilizat focul pentru a confecționa unelte de fier, aceasta trebuie să fi fost a treia.

Trebuie să rețineți că e necesar să vă concentrați exclusiv asupra modului de desfășurare a argumentării, nu asupra validității argumentului. Vi se cere doar să găsiți un alt argument cu un mod de raționare asemănător.

În termeni mai generali, tiparul raționării din acest argument decurge după cum urmează: Vrem să aflăm cine e responsabil de o anumită activitate. Exact trei candidați sunt luați în considerare. Doi pot fi eliminați din calcul. Prin urmare, dintre cei trei, singurul care poate să o fi efectuat, este al treilea.

Răspunsul corect:

- A** Acest argument se desfășoară în modul următor: Sunt reținute exact trei persoane suspectate de a fi comis o spargere. Două dintre ele nu au purtat pantofi de măsura celor purtați de spărgător. Prin urmare, dintre cei trei suspecti reținuți, singurul care ar fi putut comite spargerea este al treilea.

Se poate observa că modul de raționare al antropologului și cel din (A) sunt două ipostaze ale aceluiași tipar general de raționare, prezentat mai sus.

Răspunsurile incorecte:

- B** Acest argument se desfășoară după cum urmează: Oricine dorește să întreprindă o acțiune trebuie mai întâi să facă două lucruri. Dintr-un grup de trei persoane, două au făcut ambele lucruri. Prin urmare, sunt libere să întreprindă acea acțiune.

Modul de raționare din (B) nu este la fel cu cel al antropologului: (B) nu stabilește trei candidați pentru o activitate, nu elimină doi și nu conchide că singurul candidat rămas din grup este al treilea.

- C** Acest argument decurge astfel: Trei proiectanți au lucrat la o întreprindere când un anumit produs a fost proiectat. Doi dintre ei nu erau suficient de răbdători pentru a fi proiectat acel produs. Prin urmare, singura persoană care ar fi putut proiecta acel produs este al treilea.

Modul de raționare din (C) este aparent foarte apropiat de raționamentul antropologului, dar ceea ce îl trădează este concluzia. Concluzia nu este formulată într-o manieră care ar face-o asemănătoare cu cea din argumentarea antropologului. Concluzia din (C) nu spune, cum ar fi trebuit, că **dintre cei trei proiectanți luați în considerare**, singurul care ar fi putut proiecta produsul este al treilea. De asemenea, observați că (C) diferă de argumentul antropologului prin aceea că nu elimină posibilitatea ca producătorul să fi avut ca angajați și alți proiectanți în afară de cei trei.

- D** Acest argument decurge în felul următor: Oricine dorește să atingă un anumit scop trebuie să satisfacă două criterii. Dintr-un grup de trei persoane, numai două doresc să atingă acel scop. Prin urmare, acele două persoane sunt singurele care ar putea satisface ambele criterii.

Modul de raționare din (D) nu este asemănător cu cel al antropologului: (D) nu stabilește un grup de trei candidați pentru ceva, nu elimină doi și nu conchide că singurul candidat rămas din grup este al treilea.

- E** Acest argument se desfășoară după cum urmează: A fost scrisă o scrisoare semnată „Toni”. Toate persoanele dintr-o anumită categorie – cei cunoscuți ca fiind destinatarii scrisorii – sunt imediat eliminați din discuție. Prin urmare, cineva care nu aparține acestei categorii trebuie să fie semnatarul scrisorii.

Argumentația din (E) nu ajunge la propria concluzie în același mod în care argumentația antropologului ajunge la concluzia sa. (E) nu-i elimină pe toți candidații din discuție, cu

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

excepția unuia din lista de candidați, ca apoi să conchidă că cel care nu a fost eliminat este singurul candidat rămas.

Nivel de dificultate:5

Întrebarea 15

Descriere: Concluzia argumentului este că orice vânare de balene ar trebui interzisă. În sprijinul acestei concluzii sunt oferite două susțineri: (1) vânarea speciilor de balene pe cale de dispariție trebuie interzisă; (2) interzicerea vânării speciilor de balene pe cale de dispariție nu poate fi impusă fără interzicerea vânării tuturor speciilor de balene.

Puteți analiza concluzia ca având două părți: vânarea speciilor pe cale de dispariție trebuie interzisă și vânarea speciilor care nu sunt pe cale de dispariție trebuie interzisă. Partea a doua a concluziei e cea care necesită o justificare în plus. Susținerea (2) de mai sus vă spune doar că trebuie să se facă o alegere: fie ne mulțumim cu o interdicție ineficientă asupra vânării speciilor pe cale de dispariție, fie interzicem vânarea speciilor care nu sunt pe cale de dispariție. Argumentul vine în favoarea interzicerii speciilor care nu sunt pe cale de dispariție. Dar, strict vorbind, el nu furnizează nicio justificare în favoarea acestei alegeri față de alternativa ei. Așa că vom căuta un principiu care să aducă această justificare.

Răspunsul corect:

B Principiul de la (B) furnizează justificarea interdicției de a vâna specii de balene care nu sunt pe cale de dispariție. După cum puteți vedea în „Descriere”, susținerea (1) spune că vânarea speciilor de balene pe cale de dispariție este o activitate ce trebuie interzisă. Susținerea (2) vă spune că vânarea speciilor de balene care nu sunt pe cale de dispariție este o activitate care interferează cu impunerea acelei interdicții. Așa că, potrivit principiului enunțat la (B), activitatea care interferează ar trebui interzisă.

Răspunsurile incorecte:

A Principiul de la (A) ar funcționa exact împotriva concluziei argumentului. Ar justifica alegerea de a ne mulțumi cu o interdicție ineficientă de vânare a speciilor de balene pe cale de dispariție, pentru că ar elimina interdicția vânării speciilor de balene care nu sunt pe cale de dispariție. Deci, nu se poate trage concluzia că orice vânare de balene ar trebui interzisă.

C Potrivit paragrafului, tehnologia foarte mecanizată a fost deja adoptată de industria vânătorii de balene. Argumentul nu menționează că vreo tehnologie nouă ar putea fi adoptată și că aceasta ar putea crea noi probleme etice. Așa că nu se găsește nimic în acest argument care să favorizeze aplicarea principiului de la (C). În orice caz, principiul de la (C) ar putea cel mult să ne spună dacă ar trebui adoptate noi tehnologii, nu cum să rezolvăm problemele create de

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

această adoptare. Propriu zis, nu ne-ar spune cum să alegem între cele două alternative pe care argumentul ni le prezintă.

- D** Argumentarea se îndreaptă asupra alegerii între a ne mulțumi cu o interdicție ineficientă a vânării speciilor de balene pe cale de dispariție și cu interdicția asupra vânării speciilor de balene care nu sunt pe cale de dispariție. Dacă una dintre alternative nu este permisă, doar permiterea celeilalte nu justifică alegerea uneia în favoarea celeilalte. Principiul din (D) ar arăta cel mult că interzicerea vânării speciilor de balene care nu sunt pe cale de dispariție este permisă. Dar nu face nimic pentru a arăta că e permis să ne mulțumim cu o interdicție ineficientă asupra vânării speciilor de balene pe cale de dispariție. Așa că (D) nu justifică concluzia argumentării.
- E** Principiul din (E) ar justifica trecerea de la o interdicție a vânării comerciale a balenelor la o interdicție complet generală. Dar ceea ce trebuie să fie justificat este trecerea de la o interdicție a vânării speciilor de balene pe cale de dispariție spre o interdicție a vânării în general. Deoarece în argumentare nu se face diferență între vânarea comercială și cea necomercială, varianta (E) nu justifică cu nimic concluzia argumentării.

Nivel de dificultate: 1

Întrebările 16-17

Descriere: Argumentul conchide că Giordano Bruno a fost spion pentru Anglia în timp ce funcționa la ambasada Franței din Londra. Dovezile sunt două. Mai întâi, există dovezi documentare că un spion care a dejucat cel puțin două încercări de asasinare a reginei Elisabeta a fost singura față bisericească care funcționa la ambasada Franței din acea vreme. În al doilea rând, există dovezi că Giordano Bruno fusese hirotonisit cu mult înainte de a lucra la ambasada Franței.

Întrebarea 16

Răspunsul corect:

- A** Această variantă de răspuns ne spune că la momentul relevant Giordano Bruno nu era de fapt față bisericească. Ne spune, în plus, că Bruno nu făcea acele lucruri care ar fi putut să dea impresia că era o față bisericească. Deci (A) face să pară că oricine a descris spionul ca fiind „singura față bisericească care lucrează la ambasada Franței” se referea la altcineva, nu la Bruno. Astfel, dacă (A) este adevărat, cade cazul care duce spre concluzia că Bruno ar fi fost spion.

Răspunsurile incorecte:

- B** Această variantă de răspuns sugerează că în timpul serviciului lui Bruno la ambasada Franței, cele două țări probabil se spionau serios una pe alta. Totuși, acest gen de observații asupra

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

stării generale de lucruri nici nu întărește, nici nu slăbește cazul specific al faptului că Bruno era spion pentru Anglia la ambasada Franței.

- C** Ar putea să fi existat multe motive pentru care Bruno transmitea uneori informații englezilor în franceză, chiar dacă nu era limba pe care o cunoștea cel mai bine. De exemplu, putea fi singura limbă pe care o avea în comun cu englezii. Așa că susținerea că spionul comunica uneori în franceză nu oferă niciun motiv pentru a crede că nu Bruno a fost spionul.
- D** Această variantă de răspuns ne spune că Bruno, dacă a fost un spion în timpul serviciului la ambasada Franței, a reușit să nu stârnească suspiciunea ambasadorului Franței. Argumentul sugerează că spionul, oricine ar fi fost, el sau ea, a avut un real succes, iar acel succes nu ar fi fost posibil dacă persoana ar fi stârnit suspiciunile ambasadorului. Deci (D) nu aruncă nicio îndoială asupra argumentului că Bruno a fost spion.
- E** Nu știm dacă Bruno a fost unul dintre „membrii educați ai bisericii”. În plus, chiar dacă a fost, nu este clar că Bruno a îndeplinit unul dintre rolurile neecleziastice când a lucrat la ambasada Franței. Pe scurt, (E) nu slăbește cazul în care Bruno e considerat spion pentru că nu este nici măcar clar că (E) are ceva de a face cu perioada relevantă din viața și cariera lui Bruno.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 17

Răspunsul corect:

- E** Pentru ca dovezile citate în argumentare să sprijine concluzia trasă, este important ca activitatea niciunui dintre spionii cunoscuți să nu se fi desfășurat înainte sau după perioada serviciului lui Bruno la ambasada Franței. (E) ne spune că așa este. Astfel, (E) întărește argumentarea.

Răspunsurile incorecte:

- A** Argumentarea depinde de existența unui singur membru al bisericii la ambasada Franței în acel timp. Pentru ca (A) să sprijine argumentul, ar fi trebuit să furnizeze dovezi că exista, într-adevăr, un singur membru al bisericii care lucra la ambasada Franței în acea perioadă. Dar (A) ne spune că aici se afla cel puțin un membru al bisericii, posibil mai mulți. Așa că (A) nu furnizează sprijin argumentului.
- B** Această variantă de răspuns sugerează că simpatiile politice ale papei puteau fi opuse celor ale lui Bruno – dacă Bruno a fost într-adevăr spion. Totuși, (B) nu ne spune nimic care să sugereze că papa l-a condamnat pe Bruno pe baza diferențelor de opinii politice mai degrabă decât filosofice. Așa că (B) nu aduce nimic în sprijinul argumentului.
- C** Pentru ca Bruno să fi fost spion pentru Anglia, ar fi trebuit să fi fost în contact cu englezii, iar (C) nu explică cum a stabilit acest contact. Dar, deoarece (C) ar explica cum oricine din

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

personalul diplomatic de la ambasada Franței ar fi putut stabili contacte cu englezii, (C) nu oferă sprijin concluziei că Bruno, în mod special, ar fi spionat pentru Anglia.

- D** (D) explică parțial cum a ajuns Bruno să lucreze la ambasada Franței, dar nu ne dă niciun motiv să credem că Bruno a fost spion. Astfel, (D) nu sprijină argumentul.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 18

Descriere: Argumentarea susține că a apărut un anumit tipar: „ori de câte ori noi fapte ies la iveală într-un domeniu, inevitabil este nevoie de noi schimbări ale modului de organizare a informației din acel domeniu.” Mai departe susține că în anumite domenii științifice, recent a apărut „o abundență de noi descoperiri ” ; cu alte cuvinte, multe fapte noi au ieșit la iveală în acele domenii. Aceste două susțineri sunt folosite pentru a argumenta explicarea faptului că teoriile din aceste domenii științifice se află astăzi în continuă schimbare. Această explicație este utilizată ca bază pentru acceptarea unei descrieri a actualei stări de instabilitate și pentru respingerea alteia.

Răspunsul corect:

- A** Argumentarea arată că situația care trebuie explicată – starea prezentă de continuă schimbare a teoriilor din unele domenii științifice – este doar ceea ce se întâmplă întotdeauna când multe fapte noi ies la iveală într-un domeniu. Așadar, argumentarea prezintă situația curentă ca parte a unui tipar general.

Răspunsurile incorecte:

- B** Argumentarea nu ia în considerare consecințele explicației pe care o preferă („progresul științific”), nu ia în considerare nici consecințele explicației pe care o respinge („lipsa de rigoare științifică”). Așa că nu face ceea ce spune (B) că face.
- C** Argumentarea ia în considerare două explicații alternative pentru o situație, dar, departe de a arăta că cele două sunt în aceeași măsură probabile, susține că una dintre ele („progresul științific”) e corectă și cealaltă („lipsa de rigoare științifică”) nu este.
- D** Argumentarea se bazează pe o observație generală: că descoperirea multor fapte științifice noi într-un domeniu face necesară reorganizarea cunoștințelor în acel domeniu. Dar aceasta nu este o lege naturală. Mai degrabă este o observație despre care se spune că este valabilă într-un domeniu al strădaniei umane, și anume dobândirea cunoașterii științifice.
- E** Cercetarea științifică menționată în argumentare a fost foarte probabil desfășurată cu intenția de a produce noi descoperiri. Dar, în prezentarea explicației, argumentarea nu se referă la

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

efectul scontat al cercetării. Explicația ar fi la fel de valabilă și dacă acele anumite descoperiri s-ar fi produs toate ca rezultat al unor accidente norocoase.

Nivel de dificultate:3

Întrebarea 19

Descriere: În cazul întrebărilor de acest tip, care vă cer să descoperiți ce anume trebuie să fie adevărat dacă toate enunțurile din paragraf sunt adevărate, efortul de a analiza structura paragrafului nu este cea mai bună utilizare a timpului de examen. Pur și simplu citiți atent paragraful și apoi concentrați-vă asupra variantelor de răspuns pentru a vedea care dintre ele este pe de-a-ntregul susținută de informația din paragraf. De obicei, veți descoperi că puteți elimina unele dintre variante imediat și rămân două sau trei pentru o analiză în detaliu.

Răspunsul corect:

- E** Dacă o evaluare pur estetică a operei de artă sfârșește în mod necesar prin a aproba politica artistului, atunci nu sfârșește niciodată prin a o respinge. Așa că varianta (E) trebuie să fie adevărată dacă al treilea enunț din paragraf este adevărat.

Răspunsuri incorecte

- A** Singura susținere din paragraf despre criticii care în mod deschis abordează implicațiile politice ale operei de artă este că ei se angajează într-un discurs politic. Nimic nu este enunțat sau concluzionat referitor la problema dacă acești critici ar putea fi de acord cu arta pentru artă, și nici la cât de împărtășită este o astfel de aprobare.
- B** Paragraful nu face nicio referire explicită la critici care nu au experiență politică. Se sugerează că acei critici care încearcă o evaluare pur estetică a operei de artă ar putea fi lipsiți de experiență politică deoarece se spune că sfârșesc prin a aproba politica artistului, deși poate în mod greșit. Dar nu există nicio indicație că acei critici lipsiți de experiență politică nu încearcă uneori să realizeze o critică politică a operei de artă.
- C** Paragraful ne spune că orice artă are implicații politice. Dacă acest enunț este adevărat, atunci trebuie să fie adevărat și faptul că operele de artă pe care le abordează criticii sunt opere cu implicații politice. Dar din aceasta nu derivă că sunt opere care au un mesaj **explicit** social sau politic.
- D** Paragraful nu compară valoarea unei critici politice a unei opere de artă cu niciun alt tip de critică. Așa că (D) nu este sprijinit de paragraf.

Nivel de dificultate:3

Întrebarea 20

Descriere: Paragraful prezintă mai întâi un fapt oarecum uimitor: există diferențe surprinzător de mari printre cetățenii Boldaviei în ceea ce privește incidența stângacilor pe grupe de vârstă. Problema pusă în discuție este explicarea acestui fapt. Paragraful însuși elimină două posibile direcții de explicare.

Răspunsul corect:

A Dacă în Boldavia bărbații au o speranță de viață mai mică decât femeile, este foarte plauzibil ca, odată cu înaintarea în vârstă, trecând de la o grupă de vârstă la alta, o proporție din ce în ce mai mică de oameni din fiecare grupă de vârstă succesivă să fie bărbați. Asta ar însemna că orice calitate – aceea de a fi stângaci, ori de a fi înalt – care este mai des întâlnită la bărbați decât la femei să fie mai puțin prevalentă la grupele de vârstă mai mari. (A) ne spune că bărbații din Boldavia trăiesc în medie mai puțin decât femeile și că bărbații stângaci sunt mai mulți decât femeile stângace. Prin urmare, (A) ne ajută să explicăm variația stângacilor observată, în funcție de vârstă, printre cetățenii din Boldavia.

Răspunsurile incorecte:

B Dacă ar fi adevărat că există o probabilitate mai mare ca stângacii din Boldavia să fie victime ale accidentelor fatale, atunci aceste accidente ar putea să aibă ca efect, în timp, creșterea proporției dreptacilor în rândul populației. Dar (B) ne spune că nu există nicio diferență între numărul de persoane stângace și de persoane dreptace în ceea ce privește implicarea lor în accidente. Așa că (B) nu ne ajută cu nimic să explicăm variația în funcție de vârstă a stângacilor printre cetățenii Boldaviei.

C (C) ar putea da naștere tendinței printre cetățenii Boldaviei care nu sunt puternic stângaci sau dreptaci de a-și declara dexteritatea ambelor mâini. Dar chiar dacă ar exista o astfel de tendință, ea nu ar explica variația incidenței stângacilor prin grupe de vârstă.

D O rată a natalității în scădere afectează mărimea populației și, comparativ, întărește numeric grupele de vârstă. Dar dacă nu se mai spune nimic altceva, scăderea ratei natalității nu are nicio implicație în privința distribuției unor trăsături specifice, precum aceea de a fi stângaci în cadrul unei grupe de vârstă. Prin urmare, (D) nu ajută la explicarea variației incidenței stângacilor în funcție de vârstă.

E Acest enunț sugerează că proporția de stângaci din întreaga populație a Boldaviei poate fluctua într-o anumită măsură. Aceasta poate indica ideea că diferențele referitoare la stângaci în funcție de grupe de vârstă nu sunt neapărat constante. Dar aceasta nu ne ajută să explicăm de ce există acele genuri de diferențe, în primul rând.

Nivel de dificultate:4

Întrebarea 21

Descriere: Eugenia prezintă un studiu comparativ al frigiderelor potrivit căruia marca Răcoros este cel mai bine făcută dintre toate mărcile bune. Această concluzie este bazată pe două considerații. Mai întâi, frigiderele Răcoros rezistă mai mult și, în al doilea rând, necesită mai puține reparații - la modul general - decât oricare dintre cele ale altor mărci bune. Nelu neagă că s-ar putea să fie așa. Își justifică negația pe baza propriei experiențe cu frigider de diferite mărci. A constatat că, dintre toate frigiderele pe care le-a avut, cel care a necesitat cele mai multe reparații a fost Răcoros.

Răspunsul corect:

C Eugenia susține că testele demne de încredere au arătat că, în general, frigiderele marca Răcoros necesită mai puține reparații decât oricare dintre cele ale mărcilor bune. Adică, Eugenia a făcut o generalizare și a oferit un suport rezonabil pentru această generalizare (testele demne de încredere). Mai mult decât atât, generalizarea nu este universală; Eugenia susține doar că, **în general**, frigiderele Răcoros necesită mai puține reparații. Nelu o contrazice spunând că, dintre toate mărcile bune de frigider pe care le-a avut, Răcoros a necesitat cele mai multe reparații. Adică, Nelu s-a referit la un singur exemplu de neîncredere ca motiv pentru respingerea unei generalizări făcute de Eugenia. Deci (C) descrie corect eroarea din raționamentul lui Nelu.

Răspunsurile incorecte:

A Nelu nu utilizează noțiunea de calitate a produsului în mod diferit de Eugenia. Ea utilizează frecvența scăzută a reparațiilor ca indicator de bună calitate, iar el utilizează frecvența mare a reparațiilor ca un indicator de proastă calitate. Cu alte cuvinte, amândoi se bazează pe o noțiune de tipul *un frigider bun are rar nevoie de reparații*. Deoarece (A) nu descrie corect ce a făcut Nelu, nu poate fi o descriere a modului în care raționamentul lui este eronat.

B Nelu contrazice ceea ce susține Eugenia, dar nu pe baza unei judecăți pripite. Mai degrabă, el face un efort să aducă dovezi în sprijinul poziției sale referindu-se la experiența proprie cu diferite mărci de frigider. Astfel, (B) descrie în mod eronat un aspect central al dezacordului lui Nelu cu Eugenia. Deci (B) nu poate descrie corect modul în care raționamentul lui Nelu este greșit.

D Nelu nu pretinde că are o expertiză tehnică în domeniu. Își sprijină poziția utilizând experiența sa de zi cu zi. Deci (D) nu descrie o eroare în raționamentul lui Nelu.

E Ceea ce descrie (E) nu este neapărat o eroare: dacă fiecare frigider marca Răcoros ar fi prost făcut, atunci ar fi potrivit să tragi concluzia că frigiderele Răcoros sunt prost făcute. În plus, (E) nu este o descriere a ceea ce face Nelu. Nelu trage propria concluzie pe baza a ceea ce este adevărat despre un singur membru al grupului, nu pe baza a ceea ce este adevărat despre fiecare membru al grupului.

Nivel de dificultate:4

Întrebarea 22

Descriere: Textul reclamei zice „Alegeți RapiMed ca tratament contra răcelii!”; cu alte cuvinte, el zice că RapiMed este preferabil tuturor celorlalte tratamente de răceală. Această susținere se bazează pe faptul că suferinzii de răceală care folosesc RapiMed au simptome pe jumătate mai puțin severe decât cei care nu se tratează deloc.

Dovada pe care o oferă argumentul din reclamă ar justifica concluzia că suferinzii de răceală se simt mai bine dacă se tratează cu RapiMed decât dacă nu se tratează deloc. Dovada nu face nimic pentru a arăta că RapiMed este mai eficient decât alte tratamente ale răcelii. Deci concluzia reclamei – că RapiMed este de preferat oricărui alt tratament de răceală – este complet nefondată.

În termeni mai generali, structura eronată a acestui raționament este următoarea: dovezile arată că într-un anumit tip de situații, e mai bine să faci un anumit lucru decât să nu faci nimic. Argumentul conchide că în astfel de situații, să faci acel lucru e mai bine decât să faci orice altceva.

Răspunsul corect:

D Dovezile arată că e mai bine ca încuietorile să fie lubrifiate cu grafit decât să fie lăsate nelubrifiate deloc. De aici, argumentul concluzionează că grafitul este un lubrifiant mai bun decât oricare altul.

Puteți observa că raționamentul din reclamă și cel din (D) sunt ambele instanțieri ale aceleiași structuri greșite de raționare ca cea prezentată în **Descriere**.

Răspunsurile incorecte

A Argumentul susține că spaghetele au gust amar dacă sunt gătite în apă cu sare adăugată înainte de fierbere. De aici conchide că la gătitul spaghetelor trebuie să adaugi sare când apa deja fierbe.

Dacă susținerea argumentului este adevărată, ea furnizează un sprijin puternic concluziei. Deci modul de raționare din acest argument nu este eronat și nu poate fi o instanțiere a structurii eronate de raționare din reclamă.

B Ne aduce o dovadă care ar putea să susțină concluzia că Finanțele Naționale este banca cu cele mai bune conturi. De aici, argumentul trage concluzia că Finanțele Naționale este cea mai bună bancă dintre toate.

Greșeala de raționare în (B) este aceea de a concluziona că ceva este cel mai bun în toate privințele pentru că este bun într-o anumită privință. Așadar, în (B) raționarea nu este o instanțiere a aceleiași structuri eronate ca cea a raționării din reclamă.

C Argumentul din (C) își bazează concluzia că o marcă de cauciucuri este superioară tuturor celorlalte pe o comparare a cauciucurilor în funcție de două criterii relevante. Dovezile oferite sunt bune, deși poate nu complete. Deci (C), deși nu este un argument concludent, nu implică o structură eronată de raționare.

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

E Ne prezintă dovezi care ar putea susține concluzia că uleiul de măsline este bun pentru prăjit. De fapt, ceea ce argumentul conchide este că, dacă nu folosești unt, ar trebui să folosești ulei de măsline.

În termeni generali, acest argument se prezintă așa: se aduc dovezi că ceva este bun și se trage concluzia că acel ceva este, drept urmare, o alternativă bună pentru altceva. Deci, deși eronat, acest argument este defectuos într-un mod diferit decât cel din reclamă.

Nivel de dificultate:3

Întrebarea 23

Descriere: Există o tensiune între ceea ce Asociația de Sănătate spune și cele spuse de Critic. Asociația de Sănătate se referă la studii care sugerează că oamenii nu întâmpină nicio dificultate în trecerea de la un regim care include carne la unul vegetarian. Dintre participanții la aceste studii, cei mai mulți au reușit să facă această trecere, niciunul nu a suferit efecte negative la sfârșit, iar mulți preferă noul regim celui vechi. Criticul subliniază că participanții la studii erau toți înclinați către această schimbare de dietă și observă, în continuare, că în ciuda acestei predispoziții favorabile, mulți dintre ei nu au făcut de fapt o trecere completă la un regim vegetarian.

Răspunsul corect:

E Dacă Asociația de Sănătate ar trage concluzia de la varianta (E) pe baza dovezilor pe care le aduce, ar trata faptul că majoritatea grupului voluntarilor a fost capabilă să excludă carnea din dietă ca o dovadă adecvată a faptului că, în general, majoritatea oamenilor ar fi capabilă să excludă carnea din dietă dacă medicul le-ar recomanda. Totuși, potrivit criticului, toți participanții voluntari la studii erau predispuși la schimbarea dietei înainte de a începe studiul. Pare plauzibil că persoanele predispuse să elimine carnea din dieta lor ar considera mai ușoară această schimbare decât ar considera-o un om obișnuit. De aceea, răspunsul criticului furnizează dovezi că este mai puțin probabil ca oamenii obișnuiți să reușească eliminarea cărnii din dieta lor, așa cum o fac participanții voluntari la studii. Așadar, răspunsul criticului pune la îndoială caracterul adecvat al dovezilor aduse de Asociația de Sănătate ca bază pentru deducerea variantei (E).

Răspunsurile incorecte:

A Dacă Asociația de Sănătate ar trage concluzia (A) din dovezile aduse, ar echivala absența efectelor negative ale regimului alimentar cu îmbunătățirea lui. Așadar, orice lucru care ar pune sub semnul îndoielii această echivalență ar atrage după sine concluzia în discuție. Dar răspunsul criticului nu atinge această problemă. Niciuna din spusele criticului nu pune la îndoială, în mod direct, adevărul lui (A). Prin urmare, criticul nu spune nimic care să pună la îndoială varianta (A).

B În prezentarea dovezilor pe care le aduce, Asociația de Sănătate nici măcar nu ia în considerare problema atitudinii pe care voluntarii din studii o au față de un regim fără carne. Deci dovezile Asociației de Sănătate nu furnizează niciun temei pentru a trage concluzia (B).

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

Dar să presupunem că Asociația de Sănătate a tras concluzia (B). Punctul de vedere specific lui (B) – faptul de a avea o dispoziție favorabilă înspre eliminarea cărnii din dietă este strâns legat de reușita în eliminarea cărnii – nu atinge problema amintită mai sus, deci nu este pus la îndoială de critic.

- C** Dacă Asociația de Sănătate ar trage concluzia că în ultimii ani a crescut numărul persoanelor care au un regim alimentar strict vegetarian, răspunsul criticului nu ar pune la îndoială acea concluzie. Criticul admite tacit că oamenii sunt capabili să treacă la un regim fără carne, deci răspunsul criticului este consistent cu faptul că a crescut numărul persoanelor care au un regim alimentar strict vegetarian.
- D** (D) nu este sprijinit de dovezile oferite de Asociația de Sănătate. Dar nici nu este pus la îndoială de ceva din spusele criticului. Criticul furnizează informații despre atitudinea participanților înainte de studiu, dar nu oferă informații despre cum s-a simțit vreunul dintre ei la sfârșitul studiului.

Nivel de dificultate:5

Întrebarea 24

Descriere: Întreaga propoziție a doua, începând cu „Prin urmare”, este concluzia argumentului. Această concluzie se bazează pe informația despre proporția muncitorilor necalificați angajați cu normă întreagă din Târgu Frumos care sunt angajați la fabrica de pantofi. Faptul că fabrica de pantofi este firma cea mai mare din oraș este doar o informație secundară și nu aduce niciun sprijin suplimentar concluziei.

Așa cum este, argumentul e departe de a fi concludent. Informația menită să sprijine concluzia se referă la muncitorii necalificați cu normă întreagă angajați de firmele din Târgu Frumos. Așa cum reiese cel puțin din această informație, e posibil ca niciunul dintre muncitorii necalificați angajați cu normă întreagă în Târgu Frumos să nu fie de fapt locuitori ai Târgului Frumos. Concluzia este, totuși, despre **locuitorii** din Târgu Frumos care sunt muncitori necalificați și care sunt angajați cu normă întreagă în Târgu Frumos.

Întrebarea vă cere să identificați informația care, dacă este adăugată argumentului, îl face concludent.

Răspunsul corect:

- D** Prima frază a textului ne spune că fabrica de pantofi angajează cu normă întreagă mai mult de jumătate dintre muncitorii necalificați care au slujbe în Târgu Frumos. (D) ne spune că oricine e angajat la fabrica de pantofi este și locuitor al orașului Târgu Frumos. Acest lucru înseamnă că fabrica de pantofi angajează mai mult de jumătate dintre toți locuitorii din Târgu Frumos care sunt muncitori necalificați având slujbă cu normă întreagă în Târgu Frumos. De aici decurge că cei mai mulți dintre locuitorii din Târgu Frumos care sunt muncitori necalificați angajați cu normă întreagă în slujbe la Târgu Frumos și-ar pierde serviciul dacă fabrica s-ar închide. Așadar, concluzia paragrafului decurge logic dacă (D) este asumat.

Răspunsurile incorecte:

- A** Să presupunem că există în Târgu Frumos mai mulți locuitori angajați decât șomeri, așa cum spune (A). Ar putea în continuare să fie adevărat că o proporție mare de muncitori necalificați cu normă întreagă angajați la fabrica de pantofi din Târgu Frumos să nu fie locuitori ai orașului Târgu Frumos. Astfel, (A) lasă argumentul la fel de neconcludent ca înainte.
- B** Acest enunț nu ne spune nimic despre locul în care sunt angajați locuitorii din Târgu Frumos care nu sunt calificați. Așa că, chiar dacă Târgu Frumos are mai mulți muncitori necalificați decât calificați între locuitorii săi, ar putea totuși să fie adevărat că o proporție mare de necalificați cu normă întreagă angajați la fabrica de pantofi din Târgu Frumos să nu fie locuitori ai orașului Târgu Frumos. Astfel, (B) lasă argumentul la fel de neconcludent ca înainte.
- C** Chiar dacă fabrica de pantofi din Târgu Frumos angajează mai mulți muncitori necalificați decât calificați, așa cum spune (C), cei mai mulți dintre acei muncitori necalificați s-ar putea să nu fie locuitori din Târgu Frumos. Deci, (C) lasă argumentul la fel de neconcludent ca înainte.
- E** Acest enunț ne spune că orice muncitor necalificat angajat cu normă întreagă care lucrează într-o fabrică din Târgu Frumos lucrează la fabrica de pantofi. Dar nu ne spune nimic despre unde locuiesc muncitorii. Așa că (E) lasă argumentul la fel de neconcludent ca înainte.

Nivel de dificultate:4

Întrebarea 25

Descriere: Paragraful descrie un anumit tip de licitație care nu permite licitatorilor să crească oferta dacă sunt eliminați din licitație. Dacă articolul scos la licitație este deosebit de căutat, ar fi rezonabil să te aștepti că există un număr de licitatori care în mod serios doresc să obțină acel obiect și care pentru a-și crește șansele de câștig ar licita cu suma cea mai mare pe care sunt pregătiți să o plătească pentru el. Prin urmare, într-un astfel de caz ar fi de așteptat să existe destul de multe licități mari și deci nu ar părea să fie necesară stabilirea unui prag inferior de preț. Un prag inferior de preț, la urma urmelor, nu ar trebui decât să împiedice vânzarea articolului la un preț nerezonabil de mic. Paragraful afirmă, totuși, că tocmai în astfel de cazuri este cel mai necesar de protejat pragul inferior al prețului.

Vi se cere să selectați un enunț care ne ajută să explicăm de ce o generalizare aparent paradoxală este valabilă. Astfel, enunțul pe care îl veți alege ar trebui să facă din generalizare una mai puțin paradoxală.

Răspunsul corect:

- E** Dacă (E) este adevărat, sugerează că în cazul articolelor extrem de căutate, mulți s-ar abține să facă o ofertă pentru că ei cred că oferta cea mai mare pe care sunt dispuși să o facă nu ar avea nicio șansă de a fi suficient de mare pentru a câștiga. Acest fapt ar crește probabilitatea ca singurele oferte primite să fie de la licitatori care mizează pe faptul că nu vor exista licitatori serioși. Așa că (E) ar ajuta la explicarea motivului pentru care, în cazul licitațiilor cu ofertă

Testul 1 – Secțiunea a 3-a - Gândire logică, set 1 - Explicații

unică secretă, vânzătorii au cea mai mare nevoie să se protejeze prin stabilirea unui prag inferior de preț când articolele scoase la licitație sunt extrem de căutate.

Răspunsurile incorecte:

- A** Faptul vizând licitațiile cu ofertă unică secretă menționat la (A) ar explica de ce potențialii cumpărători ar trebui să cântărească foarte atent oferta pe care intenționează să o facă. Nu explică însă de ce orice articol ar atrage numai oferte nerezonabil de mici și cu atât mai puțin de ce articolele deosebit de căutate ar atrage probabil numai oferte nerezonabil de mici.
- B** E posibil ca unii să se abțină de la a face o ofertă pentru anumite articole dacă știu că ar fi dezvăluită identitatea licitatorilor necâștigători. (B) ne spune totuși că licitatorii necâștigători pot să hotărască singuri dacă doresc sau nu ca identitatea să le fie dezvăluită. Așa că (B) nu ne explică de ce oamenii se abțin de la a licita pentru articole pe care doresc mult să le aibă.
- C** Faptul menționat la (C) stabilește că vânzătorii care optează pentru protecția prin stabilirea pragului inferior de preț o fac pentru a asigura cel puțin un oarecare profit în eventualitatea vânzării, chiar dacă oferta cea mai mare se dovedește a fi dezamăgitor de mică și foarte aproape de pragul inferior. În mod rezonabil, ar fi de așteptat ca vânzătorii să-și dorească un astfel de nivel de protecție indiferent dacă articolul scos la licitație are căutare sau nu. Dar (C) nu ne explică de ce un vânzător ar avea mare nevoie de astfel de protecție când scoate la licitație un articol căutat.
- D** Având o idee destul de clară despre cine anume ar fi ceilalți licitatori, un licitator ar putea să facă posibile calcule despre cât să crească oferta sau chiar dacă să liciteze sau nu. Dar el nu explică de ce, în mod special pentru articolele cu căutare, nu s-ar face oferte serioase din partea unor potențiali licitatori.

Nivel de dificultate:5

Gândire logică, set 2 - EXPLICAȚII

Întrebarea 1

Descriere: În paragraf sunt făcute două comparații: la vârsta preșcolară, copiii care merg la grădiniță se îmbolnăvesc mai des decât cei care nu merg. Când ajung la vârsta de școală, situația se inversează: copiii care nu au fost la grădiniță la vârsta preșcolară se îmbolnăvesc mai frecvent decât cei care au fost. Paragraful sugerează că diferența dintre copiii preșcolari poate fi explicată de faptul că cei care merg la grădiniță sunt expuși la multe boli. Însă aproape toți copiii cu vârstă școlară merg la școală, și de aceea este la fel de probabil să fie expuși cu toții la boli. Ca atare, dacă frecvența expunerii la boli este factorul care explică de ce copiii care merg la grădiniță se îmbolnăvesc mai des decât copiii de aceeași vârstă care nu merg, ne putem aștepta că, în mod rezonabil și contrar informației din text, copiii de școală vor avea tendința de a se îmbolnăvi în aceeași proporție.

Vi se cere să alegeți enunțul care ajută la explicarea aparentei discrepanțe de mai sus.

Răspunsul corect:

C Acest răspuns sugerează că același factor – expunerea la multe boli – care produce frecvența ridicată a îmbolnăvirilor în rândul preșcolarilor care merg la grădiniță este responsabil și pentru imunizarea acestor copii la multe dintre aceste boli. Preșcolarii care nu au mers la grădiniță au fost mai puțin expuși și, ca atare, nu au dezvoltat imunitate față de la fel de multe boli. De aceea, când aceștia din urmă merg la școală, e mai probabil să fie mai puțin imuni la bolile la care sunt expuși. În consecință, se îmbolnăvesc mai repede decât colegii lor care au fost la grădiniță. De aceea, varianta (C) explică aparenta discrepanță din text.

Răspunsurile incorecte:

A Acest răspuns explică de ce ne-am putea aștepta ca școlarii să se îmbolnăvească destul de des. Însă nu explică de ce școlarii care au fost la grădiniță la vârsta preșcolară tind să fie mai rar bolnavi decât colegii lor.

B Dacă (B) este adevărat, oferă o explicație pentru faptul că unii copii tind să se îmbolnăvească mai des decât alții. Însă această explicație nu are nicio legătură cu tendințele menționate în text, cum ar fi aceea că școlarii care nu au fost la grădiniță se îmbolnăvesc mai frecvent. De aceea, (B) nu explică aparenta discrepanță din text.

D Dacă (D) este adevărat, oferă un motiv pentru faptul că îmbolnăvirile s-ar produce mai frecvent în rândul școlarilor decât în rândul preșcolarilor. Însă nu oferă nicio justificare pentru faptul că școlarii care nu au fost la grădiniță se îmbolnăvesc mai repede decât colegii lor care au fost.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

- E** Acest enunț ne oferă informații despre natura bolilor pe care le contractează copiii la grădiniță. Dar (E) nu oferă nicio informație despre frecvența îmbolnăvirilor în rândul copiilor cu vârstă școlară și, ca atare, nu poate explica discrepanța din text.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 2

Descriere: Concluzia argumentului este „Testul de vedere pentru obținerea permisului de conducere n-ar trebui limitat la măsurarea acurateței vederii pe timp de zi”. Această concluzie este susținută de informația care sugerează că oamenii care văd bine pe lumină pot avea o vedere pe timp de noapte inadecvată pentru a conduce în siguranță precum și de informațiile care subliniază că este important ca șoferii să aibă vedere de noapte bună.

Răspunsul corect:

- A** Argumentul conchide explicit că testul de vedere pentru obținerea permisului de conducere n-ar trebui limitat la măsurarea acurateței vederii pe timp de zi. Informația care susține această concluzie sugerează clar că o vedere adecvată pe timp de noapte este foarte importantă pentru siguranța condusului și că modalitățile actuale de testare a vederii nu ne asigură că șoferii văd bine noaptea. Ca atare, este rezonabil să spunem că ideea principală a argumentului este că testul de vedere pentru obținerea permisului de conducere trebuie să măsoare și acuratețea vederii pe timp de noapte.

Răspunsurile incorecte:

- B** Argumentul pare să considere de la sine înțeles că actualul test de vedere pentru obținerea permisului de conducere reduce din problemele șoferilor cu vedere inadecvată. Însă argumentul se concentrează pe consecințele negative ale faptului că nu se testează vederea pe timp de noapte, și nu pe beneficiile testării vederii pe timp de zi. De aceea, (B) nu este o idee principală pe care argumentul încearcă să o susțină.
- C,E** Argumentul spune explicit că mulți oameni care văd bine pe timp de zi au probleme cu vederea pe timp de noapte care afectează siguranța șofatului. Preocuparea lui majoră este că actualul test de vedere nu reușește să identifice aceste cazuri. Atât (C), cât și (E) sunt despre șoferi a căror vedere este corect evaluată de testul de vedere și, de aceea, niciunul nu prezintă o idee în legătură cu argumentul.
- D** Argumentul nu spune decât că vederea inadecvată joacă un rol în majoritatea accidentelor care se petrec noaptea. Nu încearcă în niciun fel să stabilească faptul că problemele de vedere sunt factorul principal și, ca atare, (D) nu exprimă ideea principală a argumentului.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 3

Descriere: Paragraful ne prezintă informații despre viperele cu gropițe. Oferă atât perspectiva științifică standard, cât și ipoteza alternativă a unui cercetător despre funcția senzorilor cu infraroșu.

Întrebarea cere un suport pentru această ipoteză alternativă, acela că rolul principal al senzorilor cu infraroșu este de a ajuta viperele cu gropițe să aprecieze distanța de la care s-ar putea apropia alți prădători și mărimea acestora.

Răspunsul corect:

B Acest enunț compară viperele cu gropițe cu alte specii înrudite de vipere fără gropițe și, probabil, fără senzori cu infraroșu. (B) sugerează clar că prezența senzorilor cu infraroșu condiționează modul în care viperele reacționează în prezența prădătorilor, dar nu și modul în care reacționează în prezența prăzii. Ca atare, (B) susține cel mai puternic ipoteza cercetătorului.

Răspunsurile incorecte:

A Acest răspuns enumeră câteva elemente pe care le au în comun femelele și masculii de viperă cu gropițe, însă această informație este neutră, nesustținând nici teoriile standard, nici ipoteza cercetătorului.

C, D Ambele răspunsuri oferă informații suplimentare despre viperele cu gropițe, dar aceste informații nu se referă la funcția senzorilor cu infraroșu. Ca atare, nici (C), nici (D) nu susțin nici teoria standard, nici ipoteza cercetătorului.

E Acest răspuns spune că anumite vipere cu gropițe își folosesc clopoțeii pentru a intimida prădătorii. Această informație, însă, nu are legătură cu modul în care își folosesc senzorii cu infraroșu pentru a se apăra. Ca atare (E) nu susține nici teoria standard, nici ipoteza cercetătorului.

Nivel de dificultate: 2

Întrebările 4-5

Descriere: Concluzia argumentului este că o anumită explicație pentru persecutarea grupurilor minoritare de către autoritățile medievale este „profund îndoielnică”. Explicația pe care argumentul o pune sub semnul întrebării este că „autoritățile medievale nu priveau cu ochi buni persecuțiile oficiale împotriva anumitor grupuri minoritare și le aplicau doar pentru a calma turbulențele populare cauzate de ostilitatea maselor față de aceste grupuri”. Pentru a demonta această explicație sunt aduse două contraargumente.

Întrebarea 4

Pentru a răspunde acestei întrebări, trebuie să decideți care dintre variantele de răspuns descrie cel mai bine construcția argumentului.

Răspunsul corect:

- D** Primul contraargument împotriva teoriei istoricilor este că nu există suficiente dovezi în privința ostilității populare menționate de această teorie. Al doilea contraargument sugerează o alternativă la această explicație, aducând dovezi în sprijinul unui motiv pentru care persecuțiile să fi avut loc din alte considerente. Ca atare, (D) este o descriere corectă a modului de organizare a argumentului.

Răspunsurile incorecte:

- A** Argumentul spune că mulți istorici susțin un anumit punct de vedere. Totuși, rolul argumentului nu este să demonstreze că acest punct de vedere este corect, ci să arate că este îndoielnic. De aceea, (A) nu descrie construcția argumentului.
- B** Argumentul conchide că o anumită explicație a unor evenimente din trecutul îndepărtat – Evul Mediu – este „profund îndoielnică”. Își susține această concluzie prin dovezi care se referă la aceeași perioadă. Ca atare, contrar răspunsului (B), argumentul nu pune la îndoială toate concluziile susținute de aceste dovezi.
- C** Argumentul nici nu menționează, și cu atât mai mult nu critică, nicio „comparație anume” între evenimente. Deci (C) nu este o descriere corectă a construcției argumentului.
- E** Argumentul pune la îndoială o anumită explicație istorică prezentând două dovezi împotriva acesteia. Nu este stabilit niciun principiu și nici nu este folosit acel principiu pentru justificarea vreunei concluzii. Ca atare, (E) nu descrie corect construcția argumentului.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 5

Pentru a răspunde acestei întrebări, trebuie să stabiliți care variantă de răspuns oferă informații care ar sprijini cel mai puternic contracararea teoriei că autoritățile medievale nu erau de acord cu persecuțiile împotriva grupurilor minoritare și că le aplicau doar pentru a potoli nemulțumirile maselor generate de ostilitatea acestora față de grupurile în chestiune.

De aceea, trebuie să alegeți răspunsul care, împreună cu cele două contraargumente deja enunțate în text, funcționează cel mai eficient **împotriva** teoriei de mai sus.

Răspunsul corect:

A Acest răspuns sugerează clar că autoritățile medievale care persecutau minoritățile erau motivate de propria lor aversiune față de aceste minorități, ceea ce se potrivește foarte bine cu al doilea contraargument din text, și anume că autoritățile aveau drept țintă a persecuțiilor exact acele grupuri care le contestau dreptul de a governa. Mai important decât atât, (A) demontează direct ideea că autoritățile aplicau persecuțiile fără să le susțină, doar pentru a calma nemulțumirile maselor. Dacă autoritățile ar fi fost preocupate de alinarea nemulțumirilor maselor, nu ar fi lansat campanii de propagandă, care se presupun a fi menite să încurajeze ostilitatea populară. Din moment ce istoricii susțin că autoritățile medievale nu favorizau persecutarea minorităților, (A) sprijină demontarea acestei teorii.

Răspunsurile incorecte:

B Acest răspuns sugerează că minoritățile medievale ar fi avut nevoie să fie protejate de ostilitatea populară. Dar, în acest caz, e mai probabil ca ostilitatea populară față de minorități să fi fost o problemă care persista și, ca atare, mai probabil ca autoritățile să nu favorizeze persecuțiile și să le aplice doar ca să calmeze nemulțumirile oamenilor. De aceea, (B) nu întărește contraargumentele împotriva teoriei istoricilor, ci, în fapt, le slăbește.

C Acest răspuns sugerează că ostilitatea populară față de un anumit grup putea avea ca rezultat nemulțumiri serioase ale maselor. Acest lucru ar fi putut motiva autoritățile să acționeze într-un mod care să atenueze aceste nemulțumiri. De aceea, (C) sprijină teoria istoricilor, mai degrabă decât contraargumentele împotriva ei.

D Acest răspuns susține punctul de vedere că autoritățile medievale în sine nu erau ostile grupurilor minoritare. Ca atare, susține și punctul de vedere al istoricilor conform căruia autoritățile nu favorizau persecuțiile împotriva acestor grupuri.

E Argumentul încearcă să decidă dacă istoricii au explicat corect persecuțiile duse de autoritățile medievale împotriva anumitor grupuri minoritare. Informații de tipul celor că cei găsiți vinovați nu erau considerați victime ale persecuției nu ne spun nimic despre modul în care anumite grupuri minoritare au devenit victime ale persecuțiilor oficiale. De aceea, (E) nu contribuie cu nimic la întărirea contraargumentelor împotriva teoriei istoricilor.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 6

Descriere: Paragraful ne oferă diverse informații despre descoperirea recentă într-un ghețar a unui trup bărbătesc bine conservat. Paragraful ne expune doar o serie de enunțuri, fără să tragă o concluzie pe baza acestora.

Pentru a răspunde întrebării ce-l însoțește, trebuie să decideți care idee este cel mai bine susținută de informația din text.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

Răspunsul corect:

- C** Paragraful ne spune că trupul bărbatului era bine conservat. Ne spune, de asemenea, că nu s-ar fi păstrat la fel de bine, dacă nu ar fi fost prins în ghețar la puțin timp după ce bărbatul a murit sau dacă s-ar fi dezghețat între timp. Deci putem deduce că trupul bărbatului a fost prins în ghețar la puțină vreme după moartea acestuia, care s-a petrecut cel puțin acum 4000 de ani. Ca atare, (C) este foarte puternic susținut de informația din text.

Răspunsurile incorecte:

- A** Paragraful ne spune că obiectele găsite pe trupul bărbatului indică faptul că acesta a trăit cu cel puțin 4000 de ani înainte. Asta înseamnă că niciunul dintre aceste obiecte nu ar putea avea mai puțin de 4000 de ani, din moment ce trupul, cu tot cu obiecte, a fost izolat în ghețar, neatins de când murise bărbatul. Astfel, obiectele ar fi putut avea cu puțin peste 4000 de ani. Ca atare, (A) nu este susținut de informația din text.
- B** Nu există nicio informație în text referitoare la modul în care a murit bărbatul. Tot ce știm este că se afla deasupra sau foarte aproape de un ghețar în momentul în care a murit. Așa că se poate să fi murit înghețat sau din alte cauze. Ca atare, (B) nu este susținut de informația din text.
- D** Paragraful ne spune că trupul nu s-ar fi conservat dacă nu ar fi înghețat. Cu toate acestea, singurul lucru pe care îl știm despre obiectele găsite împreună cu acesta este că au probabil 4000 de ani. Textul nu ne spune nimic care să ne indice din ce erau făcute obiectele. Unele obiecte, cum ar fi cele din piele de animale ar putea avea nevoie să fie înghețate ca să se păstreze. Altele, cum ar fi cele din piatră sau metal, s-ar fi putut păstra și dacă nu ar fi fost înghețate. Ca atare, chiar dacă (D) ar fi adevărat, nu este susținut de informația din text.
- E** Paragraful ne dă motive să credem că, în locul unde se află ghețarul, clima este mai caldă acum decât cu 4000 de ani în urmă. Însă nu există niciun motiv să considerăm că schimbările de temperatură dintr-un singur loc al planetei sunt un indicator bun pentru schimbările de climă de pe întreaga planetă. Ca atare, (E) nu este susținut de informația din text.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 7

Descriere: În acest argument, rezultatele unui experiment sunt prezentate ca susținând o ipoteză. Așa cum este prezentat, acest rezultat nu oferă mult sprijin pentru ipoteza în chestiune. Este adevărat că, în acest experiment, compoziția preferată de majoritatea oamenilor mai fusese ascultată de ei în aceeași zi. Totuși, după câte știm, se poate la fel de bine ca „Studiu I” să fi fost o compoziție muzicală mai atractivă decât „Studiu II” și să fi fost preferată de o majoritate substanțială, chiar dacă această majoritate ar fi ascultat și „Studiu II” înainte. De aceea, rezultatele în sine ale experimentului oferă puține dovezi că „Studiu I” a fost preferat pentru că mai fusese ascultat o dată.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

Așadar, pentru a întări argumentul, aveți nevoie de dovezi care să facă mai probabil faptul că oamenii care au luat parte la experiment au preferat „Studiu I” în primul rând pentru că îl auziseră înainte, și nu pentru că reprezintă un anumit gen de muzică sau din oricare alt motiv.

Răspunsul corect:

- D** (D) descrie rezultatele unui experiment asemănător celui prezentat în text, doar că, în acest caz, compoziția ascultată dimineața a fost „Studiu II”. În experimentul descris în (D), o majoritate consistentă (70 din 80 de oameni) au preferat „Studiu II”. Ca atare, răspunsul (D) face mai probabil faptul că preferințele subiecților experimentului să fie determinate de ascultarea în prealabil a uneia dintre compoziții mai degrabă decât de meritele potențiale ale compozițiilor în sine.

Răspunsurile incorecte:

- A** Rezultatele experimentului prezentate în (A) arată că preferințele oamenilor sunt puternic influențate de alte lucruri, pe lângă ascultarea în prealabil a uneia dintre compoziții. Mai mult, aceste rezultate nu aduc nicio dovadă că prezentarea prealabilă a unei compoziții sau a alteia are vreo influență asupra acestor preferințe.
- B** Răspunsul (B) arată că, dacă privim cele două compoziții din punct de vedere al calității muzicale, „Studiu I” este mai atractiv decât „Studiu II”. În fapt, un asemenea rezultat subminează ideea că preferința arătată pentru „Studiu I” de către oamenii din experimentul menționat în text are ceva de-a face cu faptul că îl mai ascultaseră înainte.
- C** Din moment ce ipoteza pare să se refere la oameni fără pregătire muzicală, a include critici de muzică în experiment naște întrebări despre studiul în sine. Acest aspect îndoielnic al experimentului nu poate decât să slăbească susținerea ipotezei. În orice caz, (C) nu contribuie la sprijinirea argumentului.
- E** (E) sugerează că e posibil ca experimentul descris în argument să nu fi fost bine executat, deși acest lucru nu e clar. Dar dacă plângerile participanților indică o problemă reală, (E) tot nu ne spune cum ar fi putut afecta această problemă preferințele oamenilor. Deci (E) nu susține ipoteza, ci ar putea chiar să o slăbească, punând sub semnul întrebării rezultatele studiului.

Nivel de dificultate: 2

Întrebările 8-9

Descriere: Concluzia principală a argumentului este că, în zone afectate de dezastre naturale, comercianții care ridică prețurile la noile transporturi de placaj nu profită de dezastru pentru a face un câștig mai mare pentru fiecare bucată de placaj pe care o vând. Ni se dă o dovadă în sprijinul acestei concluzii: transportarea placajului în zonele afectate este dificilă și costisitoare. Pe baza acestei

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

informații, în argument se inferează că placajul îi costă mai mult pe comercianți decât înainte. Iar această inferență este baza pentru concluzia principală a argumentului.

Inferența pe care se construiește concluzia principală pare suficient de sigură. Dacă cheltuielile de transport cresc, costul total pe care îl plătesc comercianții pentru noile transporturi de placaj crește la rândul său. Așadar, pentru a nu câștiga mai puțin ca înainte pentru fiecare bucată de placaj, comercianții trebuie să ridice prețurile suficient ca să acopere costurile de transport.

Întrebarea 8

Răspunsul corect:

E După cum arată discuția din „Descriere”, (E) este o asumție pe care se bazează argumentul. Dacă (E) n-ar fi adevărat – adică, dacă acea creștere a prețurilor de către comercianți ar depăși creșterea costurilor comercianților – atunci comercianții ar câștiga mai mulți bani pentru fiecare foaie de placaj vândută, iar argumentul nu ar sta în picioare.

Răspunsurile incorecte:

A Problema capacității locuitorilor de a plăti influențează totalul vânzărilor și, de asemenea, totalul profiturilor comercianților de placaj. Cu toate acestea, argumentul nu se referă la totalitatea profiturilor comercianților, ci la profitul pe fiecare foaie de placaj. Iar atât timp cât creșterea de preț per foaie nu face decât să reflecte creșterea costurilor de transport per foaie, comercianții nu vor câștiga mai mulți bani pentru fiecare foaie decât făceau înainte de dezastru. Așadar, (A) nu are legătură cu argumentul.

B Argumentul ne spune că, într-adevăr, comercianții cresc prețul pe care îl cer pe o foaie de placaj. Dar concluzia argumentului este că acest lucru nu se concretizează într-o creștere a profitului per foaie, pentru că transportul placajului s-a scumpit și el. De aceea, argumentul se bazează pe asumția că, cel puțin în parte, comercianții plătesc această creștere a costurilor de transport. Dar, din perspectiva argumentului, și producătorii de placaj pot plăti o parte din această creștere. Atâta vreme cât comercianții nu ridică prețul per foaie cu mai mult decât creșterea costurilor de transport pe care le plătesc ei înșiși, nu vor face mai mulți bani pentru fiecare foaie de placaj. Ca atare, argumentul nu presupune că ei trebuie să plătească întreaga sumă rezultată din creșterea cheltuielilor de transport.

C Dacă (C) este fals, unii comercianți fac un asemenea profit pentru fiecare foaie de placaj că ar putea amortiza o creștere a cheltuielilor de transport fără să ridice prețurile pentru mult timp. Când asemenea comercianți vând placaj după un dezastru natural, s-ar putea la fel de bine să aibă un profit **mai mic** per foaie decât înainte de calamitate, chiar dacă măresc prețurile. Astfel, concluzia argumentului – comercianții care măresc prețurile placajului după un dezastru natural nu câștigă **mai mulți** bani pentru fiecare foaie de placaj decât înainte de dezastru – se susține, chiar dacă (C) e fals. Ca atare, argumentul nu depinde de (C).

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

- D** Dacă (D) ar fi adevărat, comercianții ar avea mai puțin placaj de vânzare după dezastru decât înainte. Însă, din moment ce argumentul privește doar profitul comercianților per foaie de placaj, cantitatea totală de placaj este irelevantă.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 9

Răspunsul corect:

- C** Din discuția din „Descriere”, observăm că, pornind de la o anumită informație, clauza „costurile comercianților pentru placaj sunt mai mari decât erau înainte de producerea dezastrului” funcționează ca o concluzie intermediară a argumentului. Iar această concluzie intermediară este folosită apoi pentru a susține concluzia principală a argumentului. De aceea, (C) este o descriere corectă a rolului acestei clauze.

Răspunsurile incorecte:

- A** Argumentul în ansamblu este menit să contracareze acuzația că anumiți comercianți profită de un dezastru pentru a-și mări câștigul pentru fiecare foaie de placaj vândută. Însă nu face acest lucru printr-un contraexemplu – un exemplu care ar demonta susținerea acuzației.
- B** Argumentul în ansamblu este direcționat spre concluzia principală că, în zonele afectate de un dezastru natural, comercianții care măresc prețul noilor transporturi de placaj nu se folosesc de acel dezastru pentru a câștiga mai mulți bani pentru fiecare foaie de placaj pe care o vând. Clauza din întrebare doar susține concluzia principală.
- D** Argumentul nu consideră poziția pe care o contracarează ca nefiind plauzibilă. Mai degrabă, ia acea poziție în serios și încearcă să construiască un caz solid împotriva ei. Clauza din întrebare este parte a acestei încercări precaute de contracarare, și nu un exemplu folosit pentru a ilustra neplauzibilitatea poziției demontate.
- E** După cum se explică în „Descriere”, clauza potrivit căreia costurile pe care comercianții le plătesc pentru placaj sunt mai mari decât înainte de dezastru joacă un rol central în construcția argumentului. Ea nu se află acolo pentru a furniza informații contextuale.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 10

Descriere: Concluzia argumentului este că rezultatele unui anumit studiu susțin ipoteza că „mare parte din oxidul de azot care contribuie la poluarea aerului provine din arderea materiei organice în incendiile din păduri”. În studiul în chestiune, au fost colectate și închise în sticle mostre de fum din multe incendii de pădure. Când aceste mostre de fum îmbuteliate au fost analizate ulterior într-un laborator, s-a descoperit că ele conțineau concentrații mari de oxid de azot.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

La prima vedere, argumentul pare să fie unul solid. Dovezile produse de studiu par a fi relevante. Iar, din moment ce ipoteza susține un lucru relativ modest, pare să fie bine susținută de studiu. Ca atare, pentru a slăbi argumentul, trebuie să găsiți ceva care pune serios sub semnul întrebării însemnătatea studiului pentru ipoteza respectivă.

Răspunsul corect:

- D** Răspunsul (D) sugerează clar că acele concentrații mari de oxid de azot descoperite în mostrele de fum au fost cel puțin în parte rezultatul faptului că fumul era ținut în sticle înainte de a fi analizat. Asta înseamnă că identificarea concentrației ridicate de oxid de azot în mostrele îmbuteliate nu indică și faptul că există o concentrație mare de oxid de azot în fumul din incendiile de pădure, care se dispersează în atmosferă. De aceea, ca test pentru ipoteza respectivă, studiul a fost unul deficient. Pentru că argumentul se bazează în întregime pe rezultatele studiului, (D) slăbește complet argumentul.

Răspunsurile incorecte:

- A** Ipoteza nu spune că arderea materiei organice în incendiile de pădure este răspunzătoare pentru întreaga sau măcar cea mai mare parte din cantitatea de oxid de azot din atmosferă. Ipoteza spune doar că „o mare parte din oxidul de azot” provine din astfel de incendii. De aceea, faptul că 10% din oxidul de azot din atmosferă provine din altă sursă decât incendiile de pădure nu pune nicio problemă ipotezei. Ca atare, modul în care ipoteza este susținută de rezultatele studiului nu este afectat de (A).
- B** Ipoteza cercetătorilor se concentrează strict pe oxidul de azot și pe proveniența acestuia ca poluant al atmosferei. (B) ne spune că oxidul de azot nu este singurul poluant prezent în atmosferă și că incendiile de pădure nu sunt singurul mod prin care materiale organice ajung să contribuie la poluarea aerului. Dar niciunul dintre acești factori nu are vreo însemnătate în discuția dacă incendiile generează cantități semnificative de oxid de azot în atmosferă sau dacă studiul demonstrează acest lucru.
- C** (C) ne spune că incendiile de pădure ar putea fi indirect răspunzătoare pentru producerea de mai mult oxid de azot decât cel eliberat prin fum. De aceea, (C) poate fi privit ca oferind sprijin independent ipotezei, însă nu slăbește întemeierea pe care studiul o oferă ipotezei.
- E** (E) sugerează un mod alternativ de efectuare a studiului. Dar faptul că studiul poate fi făcut diferit nu este în sine un motiv să credem că studiul în discuție a fost deficient în vreun fel. Așadar, (E) nu contribuie cu nimic la slăbirea argumentului.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 11

Descriere: Concluzia argumentului este că dimensiunea și forma unei frunze fosilizate oferă suficiente informații pentru a determina altitudinea la care a crescut planta. Această concluzie se bazează pe două susțineri: (1) dimensiunea și forma unei frunze fosilizate semnalează clima în care a crescut planta și (2) clima dintr-un anumit loc depinde de altitudinea acestuia.

Cât de bun este un argument ca acesta? Dacă atât (1), cât și (2) sunt adevărate, trebuie și concluzia să fie adevărată? (1) spune că, dacă știm dimensiunea și forma unei frunze, putem determina clima. Astfel, dacă (2) ar spune că, dacă știm clima, putem determina altitudinea, adevărul lui (1) și (2) ar garanta și adevărul concluziei.

Dar (2) nu spune acest lucru. Tot ce spune (2), de fapt, este că, într-un anumit loc, clima **depinde de** altitudine. Asta înseamnă că altitudinea este un factor în determinarea climei, dar nu spune că, dacă cunoști clima, poți determina altitudinea. (2) nu spune nimic pentru a exclude faptul că două locuri diferite pot avea aceeași climă, dar altitudini diferite. Din acest motiv, argumentul nu reușește să dovedească faptul că dimensiunea și forma unei frunze fosilizate sunt suficiente pentru a determina altitudinea la care a crescut planta.

Răspunsul corect:

B După cum se observă în discuția din „Descriere”, argumentul nu anulează posibilitatea ca locurile aflate la altitudini diferite să aibă aceeași climă. Iar dacă locurile la altitudini diferite pot avea aceeași climă, atunci modul de raționare din cadrul argumentului este defectuos. Ca atare, (B) semnalează o cale prin care modul de raționare este vulnerabil la critică.

Răspunsurile incorecte:

A Nicio informație din argument nu depinde de capacitatea speciilor de plante de a supraviețui unor schimbări violente în mediul acestora. Problema este dacă, date fiind numai dimensiunea și forma unei frunze fosilizate, este posibil să determinăm altitudinea la care a crescut planta care a produs acea frunză. Deci (A) nu este o bază relevantă de stabilire a vulnerabilității raționamentului.

C Argumentul susține că, dacă știm dimensiunea și forma unei frunze fosilizate, putem determina clima în care a crescut planta. Dar când face acest lucru, argumentul în sine nu ne încredințează că dimensiunea și forma sunt singurele caracteristici fizice ale unei frunze care depind de climă. Pot exista și alte caracteristici, dar nu este nevoie să le luăm în considerare, întrucât nu sunt relevante pentru raționamentul în cauză. Deci (C) nu oferă o bază pentru criticarea modului de raționare.

D Argumentul consideră de la sine înțeles că dimensiunea și forma unei frunze pot fi determinate după fosila acelei frunze. Dar asta nu înseamnă că raționare se bazează pe existența unei similarități sau analogii între cele două. Din această cauză, (D) nu descrie corect cum decurge

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

modul raționare în cadrul argumentului și, de aceea, nu poate fi servi ca bază de stabilire a vulnerabilității sale.

- E** (E) ar fi un mod fezabil de a dovedi că modul de raționare e vulnerabil la critică dacă argumentul ar susține că dimensiunea și forma constituie suficiente informații pentru a determina clima (și în consecință, altitudinea) în locul în care a fost **găsită** frunza. Dar argumentul se concentrează să determine clima și altitudinea în locul în care a **crescut** frunza. Deci (E) nu reprezintă o bază pentru criticarea modului de raționare.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 12

Descriere: Acest paragraf oferă două informații: prima spune că, în ansamblu, încasările caselor de bilete ale cinematografelelor au crescut anul trecut, iar a doua că numărul cinematografelelor care au dat faliment anul trecut a crescut semnificativ. Prima informație, după cum subliniază textul, pare să indice că industria de film în ansamblu prosperă. A doua evidențiază clar opusul. Deci există o contradicție aparentă între ce se sugerează din cele două informații.

Pentru a răspunde întrebării, trebuie să găsiți informația care să explice de ce creșterea încasărilor și creșterea numărului de cinematografe falimentare au avut loc în aceeași perioadă.

Răspunsul corect:

- C** (C) ne spune că succesul de casă din anul trecut nu a fost egal distribuit între cinematografe, ci a aparținut unui grup bine delimitat de cinematografe. Așa că, deși încasările în general au crescut cu 40% anul trecut, majoritatea cinematografelelor nu au fost în poziția de a beneficia de pe urma acestei creșteri. În același timp, (C) sugerează că un număr mare de cinematografe au avut un an prost anul trecut, pentru că filmele pe care le-au difuzat nu au avut succes. Așadar, nu este surprinzător că multe cinematografe au dat faliment, deși, în același timp, încasările de casă **în ansamblu** au crescut, iar industria de film **în general** a făcut profituri mari.

Răspunsurile incorecte:

- A** Pentru că este rezonabil să credem că cel puțin o parte din creșterea costurilor de producție a unui film va fi suportată de cinematografe, (A) sugerează că, probabil, cinematografele trebuie acum să plătească mai mult pentru un film decât acum 10 ani. Acest lucru ar putea explica de ce, chiar și cu încasări mari din bilete, cinematografele ar putea avea dificultăți în a face profit față de acum 10 ani. Însă schimbarea descrisă în (A) a avut loc pe o perioadă de 10 ani. Nu explică de ce **anul trecut** – un an în care încasările de casă au crescut în ansamblu cu 40% **față de anul precedent** – de două ori mai multe cinematografe au dat faliment decât **în cei doi ani anteriori la un loc**.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

- B** Dacă multe dintre cinematografele care au dat faliment anul trecut au fost cinematografe în care prețul biletelor a scăzut, atunci am putea avea măcar o explicație parțială de ce acele cinematografe au dat faliment. (B), însă, nu ne spune acest lucru. Mai mult, (B) lasă un mister total asupra motivelor pentru care niște cinematografe la limita falimentului ar scădea prețul biletelor într-un an când oamenii au cheltuit pe bilete de film mult mai mulți bani decât cheltuiseră cu un an în urmă. Așadar, (B) nu ajută la rezolvarea aparentei discrepante din text.
- D** O promovare mai susținută ar putea explica de ce încasările au crescut anul trecut. Dar, din moment ce, conform răspunsului (D), cea mai mare parte a costurilor de promovare au fost absorbite de producătorii și distribuitorii de film și nu de patronii cinematografelor, (D) face și mai greu de înțeles de ce a crescut numărul cinematografelor care au dat faliment.
- E** (E) sugerează că cinematografele ar face un profit mai mare din vânzarea de floricele și băuturi răcoritoare în anii cu încasări mari din bilete. De aceea, (E) face falimentele de anul trecut și mai greu de explicat, adâncind mai degrabă decât rezolvând aparenta discrepantă din text.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 13

Descriere: Acest paragraf începe prin a descrie circumstanțele care au dus la luarea unei decizii de acordare a consimțământului de către o persoană, pentru ca tatăl acelei persoane să beneficieze de un transplant de rinichi. Iar apoi ne spune că persoana în cauză a refuzat să-și dea consimțământul.

Fiecare variantă de răspuns constă într-un principiu, o regulă în baza căreia oamenii vor acționa într-o situație anume. Pentru a răspunde acestei întrebări, trebuie să hotărâți care principiu susține decizia luată de fiica domnului Popescu. Cu alte cuvinte, având în vedere circumstanțele menționate în text, trebuie să identificați principiul care o determină pe fiica domnului Popescu să nu semneze formularul de consimțământ.

Răspunsul corect:

- E** Conform răspunsului (E), oamenii au obligația să respecte preferințele unui pacient în privința unui tratament. Iar în cazuri ca cel descris în text, când pacienții nu-și pot exprima aceste preferințe, (E) spune că ceilalți au obligația să respecte ceea ce se poate infera că ar fi preferințele pacientului respectiv, pe baza cunoașterii lor în ansamblu a credințelor, dorințelor și loialităților pacientului.

În cazul domnului Popescu, fiica sa știa că tatăl său avea „obiecții puternice” în privința transplantului de organe de la donatori vii. Știa, de asemenea, că această obiecție se baza pe convingerea tatălui că o astfel de operație rezultă într-un handicap major pentru donator. Fiica, însă, crede că această convingere este greșită în cazul donatorilor de rinichi, dar știe că tatăl său trăia cu această convingere. Astfel, ea poate face inferența că, având în vedere credințele

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

și loialitățile tatălui său, el ar fi refuzat transplantul de rinichi. De aceea, ca să respecte ceea ce ea deduce a fi preferințele tatălui său în privința tratamentului, nu va consimți să fie operat. Ca atare, prin principiul pe care îl enunță, (E) spune că fiica domnului Popescu a luat decizia corectă.

Răspunsurile incorecte:

- A** În situația dată, cel mai bun mod de a proteja viața și sănătatea tatălui său ar fi ca fiica domnului Popescu să semneze formularul de consimțământ. Nu există niciun motiv să credem că domnul Popescu i-ar fi interzis explicit să facă acest lucru. Deci, dacă acceptăm principiul expus în (A), am conchide că fiica domnului Popescu ar fi trebuit să decidă să fie de acord cu transplantul. Ca atare, decizia ei încalcă principiul enunțat în (A), nu îl respectă.
- B** Acest principiu spune că, indiferent de circumstanțe, oricine ia o decizie medicală în privința altei persoane trebuie să decidă întotdeauna în funcție de „ce anume este mai bine pentru sănătatea acelei persoane”. Aplicat acestui caz, (B) spune că fiica domnului Popescu ar fi trebuit să fie de acord cu transplantul. Deci, decizia ei încalcă principiul enunțat în (B), nu îl respectă.
- C** Acest principiu spune că, dacă nu este probabil ca o operație să prelungească viața pacientului, atunci nu există nicio obligație să ne dăm acordul pentru acea operație. Deci (C) este un principiu care se aplică doar cazurilor în care nu este probabil ca operația să prelungească viața unui pacient. În cazul domnului Popescu, există toate motivele să credem că transplantul avea să-i prelungească viața. Ca atare, (C) nu spune nimic despre decizia pe care trebuia să o ia fiica domnului Popescu.
- D** Conform acestui principiu, refuzul fiicei domnului Popescu de a consimți s-ar justifica dacă donarea rinichiului i-ar produce un handicap serios vărului acestuia. Ni s-a spus că domnul Popescu avea convingerea că oricine ar dona un rinichi, ar avea serios de suferit. Însă, conform textului, fiica știe că tatăl său greșea crezând acest lucru și că, de fapt, donarea rinichiului nu l-ar afecta serios pe vărul acestuia. De aceea, (D) nu se aplică în cazul fiicei domnului Popescu și nu poate justifica decizia acesteia.

Nivel de dificultate: 1

Întrebările 14-15

Descriere: Autorul scrisorii vrea să arate că o susținere făcută în editorialul de joia trecută este falsă. Pentru a demonstra acest lucru, autorul oferă un argument pentru concluzia că o mare parte a spărgătorilor vor fi prinși. Această concluzie este susținută de două premise: (1) cel puțin 70% dintre infractori sunt prinși și (2) spărgătorii sunt infractori. Numai că aceste două premise nu susțin concluzia.

(1) arată că, în general, infractorii sunt prinși într-un mare procent, iar pe această bază, argumentul trage concluzia că și spărgătorii sunt prinși într-un mare procent. Însă nu există nimic în cele două

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

premise care să indice faptul că procentul de spărgători prinși este asemănător procentului de infractori prinși. Premisele nici măcar nu garantează faptul că spărgătorii se găsesc printre cei 70% de infractori care sunt prinși. Ca atare, raționamentul este defectuos pentru că presupune că, dacă un procent mare dintre membrii unui grup (infractori) au o anumită însușire (sunt prinși), atunci un mare procent al oricărei părți din acel grup (spărgători) vor avea și ei aceeași însușire.

Întrebarea 14

Pentru a răspunde acestei întrebări, trebuie să decideți care dintre argumentele prezentate conține aceeași eroare de raționament ca și scrisoarea.

Răspunsul corect:

A Concluzia argumentului din (A) este că o mare parte dintre asistentele medicale lucrează pe cont propriu. Această concluzie se bazează pe două premise: (1) că o mare parte dintre oamenii care lucrează, fac acest lucru pe cont propriu și că (2) toate asistentele medicale sunt oameni care lucrează. Ca atare, presupune în mod eronat că, dacă un procent mare de membri ai unui grup (oameni care lucrează) au o anumită caracteristică (lucrează pe cont propriu), atunci un procent mare de membri ai oricărei părți a acelui grup (asistente medicale) vor avea aceeași caracteristică. De aceea, (A) prezintă aceeași eroare de raționament ca argumentul din scrisoare.

Răspunsurile incorecte:

B Concluzia argumentului din (B) este că unii oameni cu pregătire în domeniul asistenței sociale au și pregătire medicală. Concluzia se bazează pe două premise: (1) un procent ridicat de psihiatri au pregătire de asistent social și (2) toți psihiatrii au pregătire medicală. Dar, dacă atât (1), cât și (2) ar fi adevărate, atunci și concluzia trebuie să fie adevărată, iar raționamentul din (B) nu este eronat în niciun fel.

C Concluzia argumentului din (C), adică „toți cei care și-au schimbat domeniul de activitate au avut nevoie de o nouă pregătire” este o teză formulată la timpul trecut. Dar nu există niciun motiv să credem că premisa esențială conform căreia „schimbările de carieră necesită o pregătire nouă” se aplică trecutului. De aceea, argumentul trage o concluzie despre trecut care este susținută doar pentru prezent. Această este singura eroare logică din (C) și nu reprezintă același tip de eroare din argumentul din scrisoare.

D Argumentul din (D) are, de asemenea, două premise: (1) că un procent ridicat de medici sunt specialiști și (2) că toți specialiștii au o pregătire suplimentară studiilor medicale obișnuite. Concluzia din (D), conform căreia mulți medici au o pregătire suplimentară studiilor medicale obișnuite, decurge logic din aceste două premise. Deci raționamentul din (D) nu este eronat.

E Concluzia argumentului din (E) este că mulți ingineri au nevoie de pregătire în domeniul managementului. Această concluzie se bazează pe două premise: (1) că mulți ingineri sunt

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

angajați pe poziții de management și că (2) oricine se află într-o poziție de management trebuie să urmeze cursuri de management. Dar, dacă (1) și (2) sunt ambele adevărate, concluzia trebuie să fie și ea adevărată, deci raționamentul din (E) nu este eronat.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 15

Răspunsul corect:

E După cum se observă din „Descriere”, argumentul autorului scrisorii nu conchide că toți spărgătorii vor fi prinși, ci că numai o mare parte a acestora vor fi prinși în cele din urmă. Deci, autorul scrisorii admite că unii spărgători nu vor fi prinși fără a submina în niciun fel concluzia argumentului. Susținerea că unii spărgători vor scăpa indubitabil face exact acest lucru. Ca atare, (E) descrie corect rolul pe care această susținere îl joacă în argumentul autorului scrisorii.

Răspunsurile incorecte:

- A** Din discuția din „Descriere”, puteți observa că susținerea că unii spărgători vor scăpa nu este o dovadă care sprijină concluzia. Această susținere spune doar că autorul scrisorii nu afirmă că toți spărgătorii vor fi prinși, ci numai o mare parte a acestora. De aceea, (A) nu descrie corect rolul pe care îl joacă această susținere în argumentul autorului scrisorii.
- B** Autorul scrisorii nu aduce nicio dovadă pentru susținerea că unii spărgători vor scăpa. Ca atare, această susținere nu poate fi concluzia niciunui argument enunțat în text, fie el și un argument secundar. De aceea, susținerea nu are rolul descris în (B).
- C** Argumentul autorului scrisorii se focalizează pe frecvența cu care sunt prinși sau nu sunt prinși spărgătorii. Nu discută un caz sau un tip de caz particular. Deci, nimic din argumentul autorului scrisorii nu joacă rolul descris în (C).
- D** Argumentul autorului scrisorii contracarează punctul de vedere al editorialului, potrivit căruia spărgătorii nu se supun riscului de a fi prinși. A spune că unii spărgători vor scăpa fără îndoială nu reiterează acest punct de vedere, ci este o idee asupra căreia autorul scrisorii și autorul editorialului sunt de acord.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 16

Descriere: Acest paragraf constă într-un număr de enunțuri despre substanțele chimice cancerigene și despre studiile asupra acțiunii cancerigene a aditivilor alimentari. Cerința este să decideți care dintre cele cinci variante de răspuns este cel mai bine susținută de enunțurile din paragraf.

Răspunsul corect:

- B** Paragraful ne spune că aproape orice substanță chimică este cancerigenă dacă, luată în doze suficient de mari, ajunge să omoare celule. Ne spune, de asemenea, că, până în prezent, în studiile efectuate pentru a stabili dacă aditivii alimentari sunt cancerigeni, animalelor de laborator le-au fost administrate doze de aditivi care sunt „suficient de mari pentru a provoca moartea unui număr însemnat de celule ale animalelor”. Deci, putem trage concluzia că, în majoritatea cazurilor, rezultatele studiilor au fost că aditivii testați au provocat cancer animalelor de laborator. Însă primele două propoziții ale textului sugerează clar că multe substanțe chimice nu sunt cancerigene, dacă sunt administrate în doze mici. Ca atare, putem conchide că, în multe cazuri, aditivii testați nu ar fi produs cancer animalelor de laborator, dacă ar fi fost administrați în doze mici.

Paragraful sugerează că dozele mari care au fost utilizate până acum în studii sunt mai mari decât oricare altele la care ar putea fi expuși oamenii. De aceea, studiile care au folosit doze mai mici, ar reprezenta mai bine gradul de expunere a oamenilor la aditivii alimentari. Dar am văzut deja că asemenea studii ar ajunge mai rar la concluzia că aditivii alimentari sunt cancerigeni. Așadar, paragraful susține concluzia din (B).

Răspunsurile incorecte:

- A** Paragraful ne spune că, până în prezent, studiile asupra efectelor cancerigene ale aditivilor alimentari au arătat că animalelor de laborator li s-au administrat doze de aditivi care sunt „suficient de mari pentru a provoca moartea unui număr însemnat de celule ale animalelor”. Deci textul nu susține concluzia din (A).
- C** Paragraful nu vorbește despre efectele unor doze mici de substanțe chimice. Ne spune, însă, că, deși aproape orice substanță chimică este cancerigenă în doze suficient de mari pentru a ucide celulele, un număr mic de substanțe chimice sunt cancerigene și fără a provoca moartea celulelor. În text nu se folosește termenul „cu adevărat cancerigen”, dar dacă există substanțe chimice care merită să fie numite „cu adevărat cancerigene”, acestea sunt probabil cele care sunt cancerigene și fără a provoca moartea celulelor. Se poate ca aceste substanțe chimice să fie cancerigene în doze mici, însă ele cauzează cancerul fără a cauza și moartea celulelor. Deci textul nu susține concluzia din (C).
- D** Paragraful ne spune că studiile asupra efectelor cancerigene ale aditivilor alimentari au arătat până acum că „animalelor de laborator li s-au administrat doze de aditivi mai mari decât cele mai ridicate niveluri de expunere umană la acești aditivi”. Însă nu ne spune nimic despre cantitățile de substanțe chimice cancerigene care se absorb de obicei în mediul natural. Din punctul de vedere al paragrafului, aceste cantități pot fi mici, mari sau undeva la mijloc. Deci textul nu susține concluzia din (D).
- E** Paragraful susține într-o anumită măsură punctul de vedere că, în multe cazuri, incidența cancerului observată în studiile asupra acțiunii cancerigene este mai ridicată decât ar fi dacă animalelor li s-ar administra o doză de aditivi mai apropiată de nivelul tipic de expunere umană la acești aditivi. Însă nu susține teoria că unii dintre aditivii care sunt acum interziși din cauza efectelor lor cancerigene ar putea fi utilizați în siguranță în doze mai mici. În parte, acest lucru

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

se datorează faptului că paragraful ne oferă detalii despre motivele interzicerii lor. Deci textul nu susține concluzia din (E).

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 17

Descriere: Concluzia argumentului este că „dacă taxele de autostradă sunt eliminate, atunci costul total al cheltuielilor de întreținere a autostrăzilor va trebui compensat printr-o creștere a celorlalte taxe”. Această concluzie este susținută de două idei: mai întâi, că Ravonia nu are altă șansă decât să își întrețină autostrăzile și a doua, că, în trecut, încasările din taxe de autostradă au fost singura sursă de bani pentru cheltuielile de întreținere a autostrăzilor.

Observați cum concluzia argumentului merge mai departe decât o susțin informațiile date în text. Mai precis, s-ar putea să nu fie necesară creșterea celorlalte taxe cu o sumă care să acopere întregul cost aferent cheltuielilor de întreținere. O alternativă semnificativă pe care argumentul nu o ia în discuție este că Ravonia poate reduce cheltuielile publice în alt domeniu și poate folosi economiile rezultate astfel pentru a acoperi măcar parțial costurile de întreținere a autostrăzilor.

Răspunsul corect:

B Dacă (B) ar fi fals, banii economisiți prin eliminarea costurilor asociate colectării taxelor de autostradă ar fi disponibili pentru a acoperi măcar o parte din costul total al lucrărilor de întreținere. În acest caz, faptul că, până acum, încasările din taxe de autostradă au acoperit în întregime cheltuielile de întreținere nu mai susține concluzia argumentului. Deci, dacă (B) ar fi fals, susținerea acestei concluzii ar fi subminată. Ca atare, (B) este o asumptție pe care se bazează argumentul.

Răspunsurile incorecte:

A Argumentul asumă, într-adevăr, că lucrările de întreținere a autostrăzii vor fi plătite din colectarea unor taxe, cum ar fi cele de autostradă sau altele, însă nu specifică faptul că aceste încasări trebuie să fie colectate înainte ca lucrarea să poată fi autorizată. De aceea, este în concordanță cu argumentul să facem asumptția că lucrările de întreținere ar fi autorizate înainte de strângerea fondurilor necesare acestora. Astfel, varianta de răspuns (A) nu este asumată.

C Dacă (C) ar fi fals, atunci întreținerea preventivă ar fi la fel de importantă după eliminarea taxelor, cum era și înainte de aceasta. Acest lucru ar avea un efect asupra sumelor de bani necesare pentru întreținere autostrăzii, dar nu și asupra problemei principale a argumentului: dacă singurul mod de a finanța lucrările de întreținere ar fi creșterea celorlalte taxe. Deci faptul că (C) ar fi fals nu ar afecta modul în care funcționează argumentul.

D Concluzia argumentului este că trebuie să existe o creștere a celorlalte taxe, dacă taxele de autostradă sunt eliminate. Dar această concluzie nu este trasă această concluzie pentru că întreținerea autostrăzii ar costa mai scump. Mai degrabă, celelalte taxe ar trebui mărite,

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

întrucât trebuie să acopere costuri pe care nu le-au acoperit anterior – costurile de întreținere a autostrăzilor. Deci (D) nu este o asumție pe care se bazează argumentul.

- E** Concluzia argumentului este că eliminarea taxelor de autostradă ar necesita creșterea celorlalte taxe, care să acopere toate cheltuielile de întreținere a autostrăzilor. Argumentul nu precizează că nu vor exista simultan și alte nevoi guvernamentale care să trebuiască acoperite din creșterea celorlalte taxe. Așadar, se poate ca celelalte taxe să trebuiască mărite chiar dacă taxele de autostradă nu ar fi eliminate. Ca atare, varianta de răspuns (E) nu este asumată.

Nivel de dificultate: 4

Întrebările 18-19

Descriere: Emil argumentează în favoarea concluziei că „a ignora sfaturile jurnaliștilor cu privire la reducerea riscurilor este un risc mai mic pentru sănătate decât să încerci să urmezi aceste sfaturi”. El prezintă două idei pentru a susține această concluzie. În primul rând, faptul că, încercând să evite riscurile, oamenii devin inevitabil anxioși. În al doilea rând, că anxietatea este un risc major pentru sănătate.

Felicia răspunde oferind un contraexemplu la concluzia lui Emil: mulți oameni au renunțat la fumat datorită sfaturilor jurnaliștilor și, în consecință, au dus o viață mai sănătoasă și mai fericită.

Întrebarea 18

Pentru a răspunde acestei întrebări, trebuie să decideți care răspuns exprimă cel mai corect problema asupra căreia Felicia și Emil nu cad de acord, conform spuselor lor.

Răspunsul corect:

- D** Poziția lui Emil este că „a ignora sfaturile jurnaliștilor cu privire la reducerea riscurilor” este în mod necesar un risc mai mic decât ar fi încercarea de a urma aceste sfaturi. Deci, conform lui Emil, nimeni nu poate reduce toate riscurile pentru sănătatea sa urmând sfaturile din articolele de presă despre aceste chestiuni.

Contraexemplul Feliciei este prezentat pentru a arăta că există oameni – oameni care au renunțat la fumat ca reacție la avertizările jurnaliștilor despre riscurile asociate fumatului – care au redus riscurile pentru sănătate urmând sfaturile articolelor de presă.

Deci (D) exprimă o chestiune asupra căreia cei doi nu cad de acord.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

Răspunsurile incorecte:

- A** Răspunsul Feliciei arată că ea crede că, cel puțin în cazul fumatului, jurnaliștii au avut dreptate să descrie unele produse și obiceiuri ca prezentând anumite riscuri pentru sănătate. Emil spune că este mai sănătos să ignorăm sfaturile jurnaliștilor despre evitarea anumitor produse și obiceiuri care reprezintă un risc, decât să încercăm să le urmăm. Totuși, Emil nu crede acest lucru pentru că el consideră **lipsite de risc** produsele și obiceiurile pe care oamenii sunt sfătuiți să le evite, ci pentru că le vede ca fiind un risc **mai mic** pentru sănătate decât anxietatea generată de încercarea de a urma acest sfat. Deci Emil și Felicia nu se află în dezacord cu privire la (A).
- B** Potrivit lui Emil, există o legătură între probabilitatea ca o persoană să încerce să evite riscurile pentru sănătate și probabilitatea ca acea persoană să sufere de anxietate. Dar asta nu înseamnă că Emil crede că oamenii cei mai susceptibili de a deveni anxioși în condiții de stres sunt oamenii care sunt cei mai susceptibili de a încerca să evite riscurile pentru sănătate. Emil nu pune această chestiune în discuție și nici Felicia, care pur și simplu încearcă să prezinte un contraexemplu la concluzia lui Emil. Deci (B) nu reprezintă o chestiune asupra căreia cei doi nu cad de acord.
- C** Faptul că Emil își susține punctul de vedere sugerează că el crede că prea mulți oameni urmează sfaturile jurnaliștilor despre evitarea riscurilor. Iar comentariile Feliciei despre fumat sugerează că ea crede că prea mulți oameni ignoră sfaturile jurnaliștilor despre evitarea riscurilor. Însă amândoi ar putea cădea de acord că unii oameni ignoră acele sfaturi.
- E** Argumentul lui Emil depinde atât de faptul că anxietatea rezultă din încercările de a respecta sfaturile cu privire la evitarea riscurilor pentru sănătate, cât și de faptul că anxietatea reprezintă în sine un risc major. Deci, dacă anxietatea poate fi învinsă, argumentul lui ar fi serios afectat. Felicia nu contracarează niciunul dintre aceste fapte care sprijină argumentul lui Emil. Cu toate acestea, nimic din ce spune Felicia nu indică faptul că ea crede că un asemenea gen de anxietate există și, cu atât mai puțin, nu formulează nicio părere despre cum și dacă poate fi învinsă. Deci, deși (E) reprezintă o problemă pentru Emil, nu este o chestiune asupra căreia Emil și Felicia nu cad de acord.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 19

Răspunsul corect:

- D** În argumentul său, Emil susține că, atunci când jurnaliștii avertizează publicul cu privire la riscurile pentru sănătate, anxietatea generată de aceste avertizări devine un risc mai mare pentru sănătate decât cele pe care jurnaliștii ne sfătuiesc să le evităm. Dar ce s-ar întâmpla dacă ignorarea sfaturilor jurnaliștilor generează la rândul ei anxietate? Și cum ar fi dacă această anxietate este cel puțin la fel de gravă ca anxietatea generată de încercările de a evita riscurile? În acest caz, în ceea ce privește riscul reprezentat de anxietate, este același lucru dacă urmăm sau ignorăm sfaturile jurnaliștilor. Însă respectarea sfaturilor poate reduce

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

riscurile pentru sănătate reprezentate de alte lucruri decât anxietatea, cum ar fi dieta nesănătoasă sau fumatul. De aceea, respectarea sfaturilor poate reduce riscurile în ansamblu, pe cât ignorarea lor nu. Ca atare, dacă (D) este fals, demonstrația pentru concluzia din argumentul lui Emil este, în cel mai bun caz, una slabă. Astfel, argumentul lui Emil se bazează pe asumția din (D).

Răspunsurile incorecte:

- A** În esență, argumentul lui Emil este că, încercând să eviți un risc pentru sănătate, generezi inevitabil un altul (sub forma anxietății), care este mai mare decât cel pe care încerci să îl eviți. (A) spune că e posibil să nu poți elimina toate riscurile pe care încerci să le eviți urmând sfatul jurnaliștilor. Deci, dacă (A) este adevărat, el întărește argumentul lui Emil. Cu toate acestea, argumentul susține că orice reducere a riscurilor pentru sănătate prin respectarea sfaturilor jurnaliștilor este devansată de riscul reprezentat de anxietatea generată de respectarea acestor sfaturi. Deci argumentul lui Emil nu depinde de asumția din (A).
- B** Argumentul lui Emil nu depinde de asumția din (B). Să presupunem că jurnaliștii nu ar folosi un limbaj alarmant. Argumentul încă ar avea putere, pentru că, deși jurnaliștii discută riscurile într-un limbaj neutru, încercarea de a evita acele riscuri ar putea încă genera anxietate în rândul oamenilor și i-ar supune altui risc.
- C** Argumentul lui Emil consideră de la sine înțeles faptul că unii jurnaliști recomandă evitarea anumitor riscuri. Nimic nu depinde însă, de faptul dacă presa face aceleași recomandări sau nu. De aceea, argumentul lui Emil nu depinde de asumția din (C).
- E** Potrivit argumentului lui Emil, în încercarea de a evita anumite riscuri nu facem decât, în cel mai bun caz, să schimbăm un risc mai mic pe unul mai mare, care apare sub forma anxietății. Dacă ar exista strategii de eliminare a anxietății personale iar ele ar fi **eficiente**, acest fapt ar demonta argumentul. Dar nu ni se dă niciun motiv să credem că există aceste strategii eficiente de eliminare a anxietății. Deci, chiar dacă majoritatea strategiilor de gestionare a anxietății personale nu induc la rândul lor anxietate, argumentul lui Emil nu este subminat. Ca atare, argumentul nu depinde de asumția din (E).

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 20

Descriere: Argumentul susține că din informațiile prezentate în sprijinul său decurge concluzia – și anume că o specie de orhidee recent descoperită „este una polenizată exclusiv de insecte”. O informație este că toate speciile de orhidee polenizate exclusiv de insecte au însușiri care atrag insectele. Cealaltă informație demonstrează că specia de orhidee recent descoperită prezintă exact acest tip de însușire care atrage insectele.

Întrebarea precizează că argumentul este defectuos, ca atare știm că aceste informații nu duc la concluzie. Pentru a răspunde întrebării, trebuie să decideți care dintre variantele de răspuns descrie cel mai exact eroarea de logică din argument.

Răspunsul corect:

- D** Prima informație ne spune ceva despre o clasă de specii de orhidee, cele polenizate exclusiv de către insecte. Ne spune că fiecare specie de orhidee din acea clasă prezintă caracteristici care atrag insectele. Deci știm că, dacă se descoperă o specie de orhidee care nu prezintă însușiri care să atragă insectele, acea specie nu face parte dintre cele polenizate exclusiv de insecte. Dar acest lucru înseamnă că, dacă o specie de orhidee posedă însușiri care atrag insectele, ea aparține neapărat acestei clase? Nu, deoarece, având în vedere informațiile care ni s-au oferit, se poate foarte bine să existe și alte clase de orhidee care să aibă la rândul lor însușiri care atrag insectele – de exemplu, specii care sunt polenizate atât cu ajutorul insectelor, cât și în alt mod.

Dacă argumentul ne-ar fi spus că speciile de orhidee polenizate de insecte sunt singura clasă de orhidee cu trăsături care atrag insectele, concluzia ar decurge logic din informațiile date. Însă argumentul nu ne dă niciun motiv să credem acest lucru. Ca atare, argumentul funcționează ca și cum o anumită caracteristică (aceea de a avea caracteristici care să atragă insectele), despre care se știe că este adevărată pentru o anumită clasă de lucruri (speciile de orhidee polenizate exclusiv de insecte) nu este adevărată și pentru oricare altă clasă de lucruri. Aceasta este eroarea logică descrisă în (D).

Răspunsurile incorecte:

- A** Singurele două clase pentru care ne putem imagina că argumentul subliniază o însușire comună sunt, pe de-o parte, speciile de orhidee polenizate exclusiv de insecte și specia de orhidee recent descoperită, pe de alta. Argumentul menționează, într-adevăr, că speciile împărtășesc o anumită trăsătură (aceea de a avea însușiri care atrag insectele), însă nu susține că această trăsătură este singura pe care o au în comun. Deci argumentul nu face asumția nefondată descrisă în (A).
- B** Argumentul asumă, într-adevăr, că însușirile care atrag insecte reprezintă o trăsătură care deosebește speciile de orhidee polenizate exclusiv de insecte de celelalte specii de orhidee, care nu sunt polenizate exclusiv de insecte. Însă, din perspectiva argumentului, pot exista o serie de alte trăsături care să deosebească aceste două clase de specii de orhidee. Deci argumentul nu este defectuos în modul descris în (B).
- C** Pentru a produce confuzia descrisă în (C), argumentul ar trebui să facă un salt de la premisa că însușirile care atrag insecte sunt specifice unui tip anume de orhidee, la concluzia că însușirile care atrag insecte sunt specifice unui alt tip de orhidee, care nu este înrudit cu primul. Este clar că argumentul nu încearcă să facă acest lucru, deci nu prezintă eroarea de logică descrisă de (C).
- E** Argumentul realizează o singură generalizare: „Toate speciile de orhidee care sunt polenizate exclusiv de insecte prezintă caracteristici care atrag insectele”. Însă nu face acest lucru pe baza niciunei alte informații din argument. Generalizarea este prezentată ca una dintre premisele argumentului. Deci (E) nu este o descriere corectă a argumentului.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 21

Descriere: Acest paragraf prezintă un argument pentru acceptarea unei anumite explicații. Ceea ce trebuie explicat este de ce niciuna dintre relatările portugheze despre înfrângerea portughezilor de către marocani în 1578 nu menționează că regele Sebastian al Portugaliei a murit pe câmpul de luptă. Paragraful conchide că omisiunile au probabil o cauză psihologică. Pentru a susține această concluzie, textul furnizează informații pentru a arăta că o explicație alternativă – că niciunul dintre cei care au scris relatările nu știau de moartea regelui – poate fi exclusă.

Vi se cere să identificați rolul pe care îl joacă în argument discuția din paragraf despre cei doi ofițeri portughezi.

Răspunsul corect:

A Conform paragrafului, cei doi ofițeri au scris relatări despre bătălia în care regele Sebastian a fost ucis și au scris aceste relatări într-o închisoare marocană, unde „stăteau în aceeași celulă cu soldații portughezi care identificaseră trupul regelui în fața autorităților marocane”. Textul sugerează astfel că ofițerii ar fi știut de moartea regelui. Deci discuția despre cei doi ofițeri oferă informația că cel puțin două dintre relatările bătăliei au fost scrise de oameni care știau că regele fusese ucis. Ca atare, rolul acestei discuții este de a furniza motive pentru a elimina situația conform căreia autorii relatărilor n-ar fi știut de moartea regelui ca o explicație a omisiunii decesului acestuia. Deci (A) descrie corect modul în care discuția servește argumentului.

Răspunsurile incorecte:

B Singura moarte care interesează argumentul este cea a regelui și nu există nicio controversă dacă regele a murit sau nu. Din moment ce nu există nicio moarte controversată, (B) nu poate descrie corect argumentul.

C „Contradicție aparentă” este o descriere prea puternică a relației dintre premisele principale ale argumentului. Cea mai apropiată de o contradicție aparentă este probabil tensiunea dintre anumite informații pe care le reunește argumentul – autorii relatărilor despre înfrângerea portughezilor nu au menționat un fapt extrem de important, și anume uciderea regelui Sebastian al Portugaliei, chiar dacă cel puțin câțiva dintre acești autori se găseau în situația de a afla despre moartea acestuia. Însă nici măcar această tensiune nu este rezolvată de discuția despre cei doi ofițeri, ci de ipoteza explicativă că portughezii considerau atât de umiltoare moartea regelui, încât nu puteau scrie despre ea. De aceea, (C) nu este o descriere corectă a rolului pe care îl joacă în paragraf discuția despre cei doi ofițeri.

D Dacă există un „principiu psihologic generic” pe care să se bazeze concluzia principală, acesta este că oamenii nu sunt capabili să scrie despre ceva care îi face să se simtă umiliți. Însă un asemenea principiu nu este prezentat **explicit** ca bază a concluziei. Mai mult, discuția despre cei doi ofițeri nu sprijină un astfel de principiu. Nu ne spune nimic despre cât de umiliți se simțeau de moartea regelui sau de ce nu au scris despre ea. Cazul celor doi ofițeri nu este o

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

dovadă care să susțină principiul, ci este mai degrabă o piesă dintr-un puzzle pe care principiul este folosit pentru a-l explica.

- E** Nu există nimic în paragraf care să sugereze că există relatări istorice care să contrazică concluzia principală a argumentului. Discuția despre cei doi ofițeri este prezentată pentru a elimina posibilitatea ca niciunul dintre autorii relatărilor să nu fi știut de moartea regelui. Discuția nu este prezentată pentru a contrazice faptul că se simțeau umiliți de moartea regelui. De aceea, (E) nu descrie corect rolul pe care îl joacă discuția.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 22

Descriere: Acest paragraf constă într-un număr de informații despre reproducerea unei specii de tripsi. Vi se cere să alegeți varianta de răspuns care, ținând cont de informații, poate fi dedusă ca adevărată despre reproducerea speciei de tripsi.

Răspunsul corect:

- C** Paragraful spune că numărul de femele care ating maturitatea este la fel de mare ca cel al masculilor. Mai spune, de asemenea, că femelele pui supraviețuiesc până la maturitate într-o proporție mult mai mică decât masculii pui. Pentru ca numărul de femele și de masculi care ating maturitatea să fie aproximativ egal, în ciuda ratei ridicate a mortalității între naștere și începerea maturității, trebuie să existe, în ansamblu, mai multe nașteri de femele. Din moment ce femelele se nasc din ouă, iar masculii ca pui vii, rezultă că, în toată specia, se nasc mai mulți pui proveniți din ouă decât născuți vii. Deci, dacă informațiile din text sunt adevărate, (C) trebuie să fie adevărat.

Răspunsurile incorecte:

- A** Paragraful spune, într-adevăr, că această specie de tripsi este prima identificată ca fiind capabilă să se reproducă prin cele două metode diferite menționate. Cu toate acestea, textul nu susține și nu sugerează că aceasta ar fi singura specie care folosește aceste metode. Și nu precizează dacă există sau nu alte combinații între două metode de reproducție pe care să le utilizeze alte specii. În consecință, (A) nu poate fi dedus.
- B** Paragraful ne spune doar că, pentru un singur episod reproductiv, o femelă oarecare va folosi o singură metodă de reproducție. Însă acest lucru se potrivește cu o serie întreagă de posibilități. De exemplu, se poate ca unele femele să se reproducă numai depunând ouă, unele numai născând pui vii, iar altele alternând metodele. De aceea, (B) nu poate fi dedus.
- D** Paragraful nu furnizează suficiente informații pentru a susține (D). Din ce știm din text, se poate la fel de bine ca, în timp, să existe **mai multe** generații de pui născuți vii decât proveniți din ouă. Paragraful ne spune că în generațiile născute din pui vii (adică toți masculi) sunt mai

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

puțini membri decât în generațiile provenite din ouă (toate femele). Acest fapt este într-o anumită măsură contracarat de rata de supraviețuire mai ridicată pentru masculi, însă nu știm cu cât este aceasta mai mare. Dacă rata de supraviețuire mai ridicată pentru masculi nu compensează pe de-a-ntregul numărul mai mic de indivizi dintr-o generație, atunci proporția egală de masculi și femele de-a lungul timpului poate fi explicată doar dacă, în timp, există mai multe generații născute din ouă decât cele născute ca pui vii.

Mai mult, din ce ni se spune în paragraf, pot fi, în timp, **mai puține** generații născute din pui vii decât provenite din ouă. Dacă rata de supraviețuire mai mare pentru masculi compensează integral faptul că în generațiile născute din pui vii sunt mai puțini indivizi, atunci proporția egală de masculi și femele poate fi explicată doar dacă, în timp, sunt mai puține generații născute ca pui vii.

- E** Paragraful nu ne furnizează suficiente informații pentru a deduce (E). Textul ne spune că „pentru un singur episod reproductiv, o femelă oarecare va folosi doar una dintre aceste două metode”, însă nu ne spune nimic care să sugereze că unele femele utilizează doar una dintre metode de-a lungul vieții lor.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 23

Descriere: Acest argument furnizează două informații – „grădina zoologică are mai multe animale decât cuști” și „fiecare animal trăiește în cușcă” – care susțin concluzia că „cel puțin o cușcă adăpostește mai mult de un animal”.

Argumentul funcționează stabilind că un tip de lucru (cuștile de la grădina zoologică) **conține** toate lucrurile de alt tip (animalele de la grădina zoologică) și că există mai multe lucruri de-al doilea tip decât de cel dintâi. De aici, trage concluzia că **cel puțin un** lucru de primul tip **trebuie să conțină** mai mult de unul de al doilea tip.

Răspunsul corect:

- D** Concluzia argumentului din (D) este că „cel puțin una dintre familiile din Cluj are mai mult de un copil”. Această concluzie se bazează pe două informații: că sunt mai puține familii în Cluj decât copii și că fiecare copil este membru al unei familii. Acest argument funcționează exact ca argumentul despre grădina zoologică, așa cum a fost explicat în „Descriere”. Stabilește că un lucru de un anumit fel (familiile din Cluj) conține toate lucrurile de un alt tip (copii din Cluj) și că există **mai multe** lucruri de al doilea tip decât de cel dintâi. Pe baza acestora, conchide că **cel puțin un** lucru de primul tip **trebuie să conțină** mai mult de unul de al doilea tip.

Răspunsurile incorecte:

- A** Concluzia din (A) este că unii oameni care nu au nici frați, nici surori au mai mulți părinți decât câți copii au părinții lor. În (A), această concluzie decurge dintr-o singură premisă, și anume că fiecare persoană are doi părinți biologici. Faptul că fiecare persoană este depășită numeric de părinții săi biologici este un element crucial al argumentului, iar acest element nu este asemănător argumentului despre grădina zoologică. Acest fapt este suficient pentru a arăta că structura de raționare din (A) nu este una similară. Mai mult, acest argument nu prezintă însușirile esențiale ale argumentului despre grădina zoologică, cum ar fi premisa care spune că un lucru de un anumit tip conține toate lucrurile de un alt tip.
- B** Concluzia din (B) este că trebuie să existe căsătorii care nu vor sfârși printr-un divorț. (B) prezintă această concluzie ca decurgând din faptul că, în fiecare an, sunt mai multe căsătorii decât divorțuri. Să presupunem că privim acest fapt analog faptului că, la grădina zoologică, sunt mai multe animale decât cuști. Dacă extindem această analogie, concluzia ar fi că ar trebuie să existe cel puțin un divorț care să încheie mai mult de o căsătorie. Această concluzie absurdă este foarte diferită de concluzia din (B). Deci structura de raționare din (B) nu este de același tip cu cea din argumentul despre grădina zoologică.
- C** Concluzia din (C) este că cel puțin o fată sub zece ani are mai mult de un frate sub zece ani. (C) prezintă această concluzie ca decurgând din două informații. Prima – că există mai mulți băieți sub zece ani decât fete sub zece ani – este singura care poate fi considerată asemănătoare informației că există mai multe animale decât cuști. În acest caz, a doua informație – că unele familii au mai mult de un copil sub zece ani – ar trebui să fie similară informației că fiecare animal trăiește în cușcă. Dar acest lucru nu se poate. În primul rând, informația despre familii se referă la **unele** familii, pe când informația despre animale, la **fiecare** animal. În al doilea rând, în argumentul despre grădina zoologică nu există nimic care să corespundă categoriei de „copii sub zece ani”.
- E** Concluzia din (E) este că trebuie să existe mai puține familii cu adolescenți decât adolescenții care aparțin acestor familii. În (E), această concluzie decurge din premisa că există cel puțin o familie care are mai mult de un adolescent. În argumentul despre grădina zoologică, niciuna dintre premisele argumentului nu corespunde premisei din (E). Puteți observa că premisa din (E) seamănă cu concluzia argumentului despre grădina zoologică, însă această similitudine nu reprezintă o structură de raționare de același tip.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 24

Descriere: Acest text furnizează informații despre mărimea birourilor de la etajele 1, 3 și 4 ale unei clădiri, în comparație cu mărimea birourilor de la etajul 2. Observați cum comparațiile dintre etajele 2 și 4, respectiv 1 și 2 sunt destul de rigide: orice birou de la etajul 4 este mai mare decât oricare birou de la etajul 2, iar orice birou de la etajul 2 este mai mare decât oricare birou de la etajul 1.

Testul 1 – Secțiunea a 4-a - Gândire logică, set 2 - Explicații

Trebuie să alegeți varianta care **trebuie** să fie adevărată dacă informațiile oferite de text sunt adevărate. Probabil că cel mai bine este să abordați fiecare variantă de răspuns în parte. Dacă, ținând cont de informațiile din text, o variantă este falsă, trebuie să excludeți acea variantă.

Răspunsul corect:

- D** Paragraful ne spune că orice birou de la etajul 4 este mai mare decât chiar și cel mai mare birou de la etajul 2, și ne mai spune și că unele birouri de la etajul 3 nu sunt mai mari decât cele mai mari birouri de la etajul 2. Deci știm că oricare birou de la etajul 4 este mai mare decât unele birouri de la etajul 3. Mai precis, unele birouri de la etajul 3 sunt mai mici decât oricare birou de la etajul 4. Deci, dacă informațiile din text sunt adevărate, (D) trebuie să fie adevărat.

Răspunsurile incorecte:

- A** Paragraful ne spune că birourile de la etajul 4 sunt toate mai mari decât oricare birou de la etajul 2. Ne mai spune și că oricare birou de la etajul 2 este mai mare decât chiar și cel mare birou de la etajul 1. De aici putem trage concluzia că cel mai mic birou de la etajul 4 este mai mare decât biroul cel mai mare de la etajul 1. Acest lucru contrazice (A). De aceea, dacă informațiile din text sunt adevărate, (A) nu numai că poate fi fals, ci trebuie să fie fals.
- B, C** (B) spune că cele mai mari birouri de la etajul 1 sunt la fel de mari ca cele mai mici birouri de la etajul 3. Iar (C) spune că cele mai mari birouri de la etajul 1 sunt mai mari decât birourile cele mai mici de la etajul 3. Deci atât (B), cât și (C) pot fi false, dacă este posibil ca cele mai mici birouri de la etajul 3 să fie mai mari decât birourile cele mai mari de la etajul 1.

Prima propoziție din paragraf ne spune că cel mai mic birou de la etajul 3 nu este mai mare decât biroul cel mai mare de la etajul 2. Însă, cel mai mic birou de la etajul 3 poate fi cu mult mai mare decât unele dintre birourile mai mici de la etajul 2. Paragraful ne spune, de asemenea, că oricare birou de la etajul 2 este mai mare decât chiar cel mai mare birou de la etajul 1. Asta înseamnă că, având în vedere informația din text, cel mai mic birou de la etajul 3 poate fi cu mult mai mare decât biroul cel mai mare de la etajul 1. Deci atât (B), cât și (C) pot fi false.

- E** Conform lui (E), cele mai mari birouri de la etajul 3 sunt mai mari decât cele mai mici birouri de la etajul 4.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 25

Descriere: Concluzia lui Lucian este că, în ansamblu, oamenii nu pot avea mai multe intenții rele decât bune. El își fundamentează concluzia pe un argument care discută consecințele convingerii că oamenii au mai multe intenții rele decât bune. El susține că, deoarece are existanță consecințe negative dacă această credință ar fi larg răspândită, ea nu poate fi adevărată.

Răspunsul corect:

A Lucian susține că, dacă am crede că oamenii au mai multe intenții rele decât bune, vor exista anumite consecințe negative – societății i-ar lipsi încredere reciprocă între membrii săi, care îi asigură supraviețuirea. De aici, el trage concluzia că această credință e falsă. Și totuși, argumentul lui Lucian nu are sens, mai puțin în situația în care înțelegem că el face asumția că a crede în ceva care este adevărat nu va avea consecințe negative. Însă Lucian nu își sprijină cu nimic asumția, iar această asumție are în mod evident nevoie să fie justificată. Deci argumentul lui Lucian este vulnerabil, pentru că nimic din ce spune nu demonstrează că a avea o credință adevărată nu poate avea consecințe negative.

Răspunsurile incorecte:

B Argumentul lui Lucian se concentrează pe efectele pe care le generează o anumită credință. Nu face mișcarea logică de la imposibilitatea ca două teze să fie adevărate la imposibilitatea ca acestea să fie false. Deci (B) nu descrie ce se întâmplă în raționamentul lui Lucian, ca atare nu este o critică la care argumentul să fie vulnerabil.

C Argumentul lui Lucian pune, într-adevăr, sub semnul întrebării adevărul unei potențiale teze – că oamenii pot avea, în ansamblu, mai multe intenții rele decât bune. Însă nu sugerează că cineva ar crede acest lucru. Deci nu se pune problema „motivelor celor care declară că o consideră adevărată”. De aceea, argumentul lui Lucian nu este vulnerabil la critica expusă în (C).

D În anumite părți ale raționamentului, Lucian are de-a face implicit cu situații cu două deznodăminte posibile, de exemplu, ca societatea să supraviețuiască sau să nu supraviețuiască. Însă el nu face nicăieri asumția că se va ajunge inevitabil la deznodământul negativ. De fapt, argumentul său ia de bun deznodământul pozitiv (cum ar fi faptul că societatea supraviețuiește). Deci argumentul nu este vulnerabil la critica exprimată în (D).

E Argumentul lui Lucian este unul foarte general: este despre oameni, despre credințele lor și despre efectele acestor credințe asupra societății. Lucian nu discută despre grupuri specifice de indivizi. Mai precis, el nu face inferențe pe baza a ceea ce este adevărat pentru un grup de indivizi despre ce este adevărat pentru alt grup de indivizi. Ca atare, raționamentul său nu este vulnerabil la critica expusă în (E).

Nivel de dificultate: 5

Prezentare

Testul 2 inclus în acest ghid este testul de verificare a raționamentului logic administrat în cadrul celei de a doua etape a concursului de admitere la Institutul Național al Magistraturii, sesiunea 2009.

Testul este format din 4 secțiuni care sunt administrate în concurs grupate în două părți. Timpul de concurs alocat fiecărei părți a fost de 2 ore. Între cele două părți candidații au beneficiat de o pauză.

Structura testului:

- Secțiunea 1 - Gândire analitică**
- Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris**
- Secțiunea a 3-a - Gândire logică, setul 1**
- Secțiunea a 4-a - Gândire logică, setul 2**

Conform modificărilor aduse în 2009 Regulamentului privind concursul de admitere și examenul de absolvire a INM, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 439/2006, „testul de verificare a raționamentului logic din cadrul celei de a doua etape a concursului cuprinde 100 de întrebări la care se punctează răspunsurile și 20 de întrebări supuse pretestării în condiții de concurs. Întrebările suplimentare sunt prestabilite, nu sunt evidențiate ca fiind supuse pretestării iar răspunsurile la aceste întrebări nu se punctează. Baremul publicat nu include răspunsurile la întrebările suplimentare.”

Testul 2 include numai cele 100 de întrebări punctate, renumerotate de la 1 la 100.

În cadrul concursului candidaților le-au fost distribuite următoarele instrucțiuni privind completarea grilei de răspuns:

- Pentru marcarea răspunsului corect se folosește pastă sau cerneală neagră;
- Întrebările au ca răspuns corect o singură variantă de răspuns; pentru întrebările al căror răspuns se punctează fiecare răspuns corect valorează 0,1 pct.
- Punctajul se acordă doar dacă se marchează varianta corectă la întrebarea respectivă;
- Cercurile aferente răspunsurilor corecte trebuie marcate complet; orice alt mod de completare duce la anularea răspunsului la subiectul respectiv;
- În caz de marcare greșită se poate solicita o altă foaie de răspuns (grilă), completarea acesteia făcându-se în timpul de concurs.
- Timpul corespunzător operațiunii de marcare a răspunsurilor pe grilă este inclus în timpul de concurs.

Alte mențiuni:

- Nu se iau în considerare decât răspunsurile marcate pe foaia de răspuns;
- Punctajul se calculează exclusiv pe baza numărului de răspunsuri corecte, fără a se deduce puncte pentru răspunsurile incorecte.

Secțiunea 1 – Gândire analitică – 22 de întrebări

Întrebările 1-7

La o conferință de specialitate la care participanții sunt rugați, fără a li se impune, să își limiteze prezentările la 20 de minute, șase participanți - Frâncu, Gheorghiu, Hanganu, Jianu, Kelemen și Lefter – susțin fiecare o prezentare de câte exact 18, 19, 20, 21 sau 22 de minute. Prezentările se desfășoară în următoarele condiții:

Prezentarea lui Kelemen este mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu.

Prezentarea lui Frâncu este mai scurtă decât cea a lui Hanganu.

Prezentarea lui Hanganu nu este mai lungă decât timpul limită sugerat de 20 de minute.

Prezentările lui Frâncu și Jianu au aceeași durată și sunt singurele prezentări egale ca durată.

1. Care dintre următoarele ar putea fi o potrivire corectă a duratei prezentărilor cu numele participanților care le susțin?

(A) 18: Frâncu, Jianu; 19: Gheorghiu; 20: Hanganu; 21: Kelemen; 22: Lefter.

(B) 18: Frâncu, Jianu; 19: Kelemen; 20: Hanganu; 21: Gheorghiu, Lefter.

(C) 18: Kelemen; 19: Frâncu, Jianu; 20: Hanganu; 21: Lefter; 22: Gheorghiu.

(D) 18: Kelemen; 19: Frâncu, Jianu; 20: Lefter; 21: Hanganu; 22: Gheorghiu.

(E) 18: Hanganu; 19: Lefter; 20: Frâncu, Jianu; 21: Kelemen; 22: Gheorghiu.

2. Care dintre următorii participanți ar putea să facă o prezentare de 22 de minute?

(A) Frâncu.

(B) Hanganu.

(C) Jianu.

(D) Kelemen.

(E) Lefter.

3. Care este numărul maxim al participanților care au prezentări mai scurte decât cea a lui Hanganu?

(A) Unul.

(B) Doi.

(C) Trei.

(D) Patru.

(E) Cinci.

4. Dacă prezentarea lui Kelemen este mai scurtă decât cea a lui Hanganu, atunci care dintre următoarele este durata cea mai mică pe care ar putea-o avea prezentarea lui Lefter?

(A) 18 minute.

(B) 19 minute.

(C) 20 de minute.

(D) 21 de minute.

(E) 22 de minute.

5. Care dintre următoarele trebuie să fie adevărată?

- (A) Prezentarea lui Frâncu este mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu.
- (B) Prezentarea lui Hanganu este mai scurtă decât cea a lui Lefter.
- (C) Prezentarea lui Jianu este mai scurtă decât cea a lui Kelemen.
- (D) Prezentarea lui Jianu este mai scurtă decât cea a lui Lefter.
- (E) Prezentarea lui Kelemen este mai scurtă decât cea a lui Hanganu.

6. Dacă prezentarea lui Jianu durează 19 minute, atunci fiecare dintre următoarele ar putea fi adevărată, CU EXCEPȚIA uneia. Care este aceasta?

- (A) Prezentarea lui Gheorghiu durează 21 de minute.
- (B) Prezentarea lui Gheorghiu durează 22 de minute.
- (C) Prezentarea lui Kelemen durează 18 minute.
- (D) Prezentarea lui Kelemen durează 21 de minute.
- (E) Prezentarea lui Lefter durează 20 de minute.

7. Dacă prezentarea lui Lefter este mai scurtă decât durata limită sugerată, atunci care dintre următoarele trebuie să fie adevărată?

- (A) Prezentarea lui Frâncu durează 19 minute.
- (B) Prezentarea lui Gheorghiu durează 21 de minute.
- (C) Prezentarea lui Hanganu durează 19 minute.
- (D) Prezentarea lui Kelemen durează 21 de minute.
- (E) Prezentarea lui Lefter durează 18 minute.

Întrebările 8-12

Cei cinci membri ai unei comisii universitare urmează să fie desemnați din rândul a nouă profesori: trei de la Psihologie – F, G, H; trei de la Litere – J, K, L; trei de la Sociologie – M, N, P.

Desemnarea celor cinci membri trebuie să respecte următoarele condiții:

Cel puțin un profesor de la Psihologie va face parte din comisie.

Dacă G face parte din comisie, atunci H nu face parte din comisie.

Dacă J face parte din comisie, atunci L face parte din comisie.

Dacă L face parte din comisie, atunci M face parte din comisie.

M și P nu pot face parte ambii din comisie.

8. Care dintre următoarele este o listă posibilă a membrilor comisiei?

- (A) F, H, J, K, M.
- (B) F, H, K, L, M.
- (C) F, H, J, L, P.
- (D) G, H, K, L, M.
- (E) G, J, L, M, P.

9. Care dintre următoarele NU poate fi adevărată?

- (A) F și H fac amândoi parte din comisie.
- (B) G și J fac amândoi parte din comisie.
- (C) L și P fac amândoi parte din comisie.
- (D) M și N fac amândoi parte din comisie.
- (E) N și P fac amândoi parte din comisie.

10. Care dintre următoarele poate fi adevărată?

- (A) Nici G și nici H nu fac parte din comisie.
- (B) Niciun profesor de la Litere nu face parte din comisie.
- (C) Niciun profesor de la Sociologie nu face parte din comisie.
- (D) J face parte din comisie, dar M nu face parte din comisie.
- (E) J și P fac amândoi parte din comisie.

11. Dacă G și K fac amândoi parte din comisie, care dintre următoarele poate fi adevărată?

- (A) F și J fac și ei parte din comisie.
- (B) F și L fac și ei parte din comisie.
- (C) J și N fac și ei parte din comisie.
- (D) F nu face parte din comisie, dar P face parte din comisie.
- (E) Nici M și nici N nu fac parte din comisie.

12. Dacă M nu face parte din comisie, atunci care dintre următorii trebuie să facă parte din comisie?

- (A) G.
- (B) H.
- (C) J.
- (D) L.
- (E) N.

Întrebările 13-17

Șase paznici ai unui supermarket – G, H, J, K, L și M – trebuie să fie programați pe o perioadă de șase luni pentru a păzi depozitul, fiecare paznic în câte o lună.

Programarea trebuie să respecte următoarele condiții:

G și M trebuie programați în luni anterioare lunii în care este programat L.

H trebuie programat în luna imediat anterioară lunii în care este programat K.

Trebuie să fie exact o lună între programarea lui G și programarea lui K, indiferent dacă G este programat înaintea lui K sau după K.

13. Care dintre următoarele este o programare posibilă, de la luna 1 la luna 6?

- (A) G, H, K, M, J, L.
- (B) G, H, K, L, J, M.
- (C) G, J, H, K, M, L.
- (D) G, M, K, H, J, L.
- (E) L, G, H, K, M, J.

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică

14. Dacă H este programat în prima lună, care dintre următoarele poate fi adevărată?

- (A) G este programat în a treia lună.
- (B) J este programat în a doua lună.
- (C) K este programat în a treia lună.
- (D) L este programat în a cincea lună.
- (E) M este programat în a patra lună.

15. Care este luna cea mai târzie în care poate fi programat H?

- (A) A doua lună.
- (B) A treia lună.
- (C) A patra lună.
- (D) A cincea lună.
- (E) A șasea lună.

16. Care dintre următoarele, dacă este adevărată, face să existe o singură programare posibilă?

- (A) G este programat în a treia lună și L este programat în a șasea lună.
- (B) G este programat în a patra lună și L este programat în a șasea lună.
- (C) H este programat în prima lună și J este programat în a treia lună.
- (D) H este programat în prima lună și G este programat în a patra lună.
- (E) K este programat în a treia lună și J este programat în a patra lună.

17. Dacă M este programat în prima lună, care dintre următoarele NU POATE fi adevărată?

- (A) G este programat în luna a doua.
- (B) J este programat în luna a cincea.
- (C) J este programat în luna a șasea.
- (D) K este programat în luna a patra.
- (E) L este programat în luna a treia.

Întrebările 18-12

O companie de transport maritim are trei nave, F, G, H. Navele efectuează trei curse consecutive. La fiecare cursă, fiecare navă transportă unul dintre următoarele tipuri de fructe: portocale, struguri sau vișine. Programarea navelor și a fructelor transportate la fiecare cursă trebuie să respecte următoarele condiții:

Niciun tip de fructe nu este transportat de aceeași navă în două curse consecutive.

La fiecare cursă, exact o singură navă va transporta vișine.

F nu transportă portocale în nicio cursă.

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică

18. Care dintre următoarele este o aranjare posibilă a navelor și a fructelor în cele trei curse?

- (A) Cursa 1: F transportă vișine, G transportă struguri, H transportă portocale.
Cursa 2: F transportă portocale, G transportă vișine, H transportă struguri.
Cursa 3: F transportă struguri, G transportă portocale, H transportă vișine.
- (B) Cursa 1: F transportă vișine, G transportă portocale, H transportă portocale.
Cursa 2: F transportă struguri, G transportă portocale, H transportă vișine.
Cursa 3: F transportă vișine, G transportă struguri, H transportă struguri.
- (C) Cursa 1: F transportă struguri, G transportă vișine, H transportă portocale.
Cursa 2: F transportă vișine, G transportă portocale, H transportă vișine.
Cursa 3: F transportă struguri, G transportă vișine, H transportă struguri.
- (D) Cursa 1: F transportă struguri, G transportă struguri, H transportă vișine.
Cursa 2: F transportă vișine, G transportă portocale, H transportă struguri.
Cursa 3: F transportă struguri, G transportă struguri, H transportă vișine.
- (E) Cursa 1: F transportă struguri, G transportă portocale, H transportă struguri.
Cursa 2: F transportă vișine, G transportă struguri, H transportă portocale.
Cursa 3: F transportă struguri, G transportă vișine, H transportă struguri.

19. Dacă F transportă struguri în cursa 3, care dintre următoarele poate fi adevărată?

- (A) G transportă vișine în cursa 2.
- (B) H transportă vișine în cursa 2.
- (C) G transportă portocale în cursa 1 și struguri în cursa 3.
- (D) H transportă vișine în cursa 1 și în cursa 3.
- (E) G și H transportă vișine în cursa 3.

20. În câte feluri poate nava F să transporte fructele în cele trei transporturi?

- (A) Unul.
- (B) Două.
- (C) Trei.
- (D) Patru.
- (E) Cinci.

21. Dacă H transportă portocale în cursa 2 și vișine în cursa 3, care dintre următoarele poate fi adevărată?

- (A) F transportă vișine în cursa 1.
- (B) F transportă struguri în cursa 2.
- (C) F transportă vișine în cursa 3.
- (D) G transportă vișine în cursa 2.
- (E) H transportă vișine în cursa 1.

22. Dacă G transportă vișine în cursa 2, care dintre următoarele trebuie să fie adevărată?

- (A) F transportă vișine în cursa 1.
- (B) G transportă portocale în cursa 1.
- (C) G transportă portocale în cursa 3.
- (D) H transportă vișine în cursa 1.
- (E) H transportă vișine în cursa 3.

Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris – 28 de întrebări

<p>Legenda regelui Artur este independentă de istorie; ea se compune din amintiri mitice ale trecutului celt și se intersectează cu istoria doar din întâmplare. Dar ce importanță are faptul că Artur este rezultatul imaginației poezilor atâta timp cât realitatea mitologică a personajului depășește cu mult problema posibilei sale existențe istorice?</p>	5
<p>De fapt, istoricii nu au foarte multe date despre regele Artur. În primele cronici, scrise în latină, acesta apare ca fiind un șef al războinicilor britanici care i-a învins pe saxoni în secolul al VI-lea. Poporul nu crede că acesta a murit și îl așteaptă să se întoarcă. Merlin, profetul britanicilor apare sub numele de Ambrosius.</p>	
<p>Deși regele Artur este un personaj neconturat din punct de vedere istoric, acesta a trăit prin tradiția orală, devenind celebru în secolul al XII-lea. Povestitorii se inspirau din mitologia celtă adăugând și alte surse, și astfel mitul apare sub forma unor povești foarte variate. Artur devine salvatorul Britaniei, cel care rezistă invaziilor saxone.</p>	10
<p>Se consideră că la baza mitului literar al regelui Artur stă „Istoria regilor Britaniei” scrisă de Jeoffrey din Monmouth la jumătatea secolului al XII-lea. Tânărul Artur, fiul nelegitim al unui rege, este crescut de vrăjitorul Merlin. La moartea tatălui său, este singurul capabil să scoată o sabie înfiptă într-o stâncă, ceea ce îl face rege al britanicilor. Pentru a-și reuni cavalerii, creează Masa Rotundă, evitând astfel certurile legate de rang. Astfel Artur apare ca un rege ideal, generos, care știe să se înconjoare de cei mai buni.</p>	15 20
<p>Legenda regelui Artur este în primul rând o creație colectivă, un text în permanentă mișcare, deschis, care se îmbogățește și se modifică după cum dorește povestitorul. Există tot atâtea versiuni ale morții regelui Artur, câte manuscrise. Majoritatea acestora sunt texte anonime, o curiozitate pentru lumea modernă care este obișnuită numai cu texte terminate și semnate. Nu există proprietate literară asupra poveștilor legate de regele Artur. Christine Ferlampin-Archer, profesor de literatură medievală la universitatea din Rennes susține că „omul medieval se teme de cuvântul «eu». Adevărul este universal și anonimul este cel care garantează acest adevăr. În cazul regelui Artur, încă continuăm să confundăm literatura și istoria”.</p>	25 30
<p>De-a lungul istoriei, regii se grăbesc să-și demonstreze legătura cu regele Artur: dinastia Plantagenet și urmașii acestora încearcă să stabilească o legătură de sânge cu regele Artur în urma descoperirii unui fals mormânt al acestuia. Își creează un strămoș prestigios și susțin că sunt urmașii legitimi ai acestuia. Mai aproape de zilele noastre, în timpul Primului Război Mondial, armata germană își apropiază idealul cavaleresc, transformându-și aviatorii în „cavaleri ai văzduhului”.</p>	35
<p>Interpretări politice, sociologice, marxiste, teologice, antropologice, folclorice, poetice, feministe, toate sunt posibile pornind de la povestea regelui Artur și a cavalerilor Mesei Rotunde. Este un text adaptabil fiecăruia, cu ajutorul căruia putem să ne dezvoltăm, învățând din experiența celui alt.</p>	40

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

23. Care dintre afirmațiile următoare redă cel mai corect ideea principală a textului?
- (A) Regele Artur este un personaj puțin credibil deoarece istoria nu susține multitudinea de povești legate de viața și faptele sale.
  - (B) Deși istoria nu îl prezintă pe Artur ca fiind un erou important, Artur este strămoșul familiilor regale care au guvernat Anglia.
  - (C) Legende despre faptele regelui Artur nu sunt susținute de surse credibile, deoarece majoritatea autorilor acestora sunt anonimi.
  - (D) Regele Artur este recunoscut în Marea Britanie ca fiind cel mai important rege și personajul căruia i se atribuie cele mai multe legende.
  - (E) Deși există puține date istorice cu privire la regele Artur, legenda îl face să supraviețuiască în multiple variante.
24. Autorul folosește cuvântul „neconturat” în paragraful al treilea cu sensul de:
- (A) neinteresant.
  - (B) inexistent.
  - (C) laș.
  - (D) vag.
  - (E) neimportant.
25. Așa cum reiese din articol, legendele legate de regele Artur au rezistat în timp pentru că:
- (A) regele Artur este un personaj istoric necunoscut.
  - (B) ele oferă perspective diverse la care oamenii se pot raporta.
  - (C) faptele regelui Artur de-a lungul vieții sunt remarcabile.
  - (D) regele Artur a creat Masa Rotundă.
  - (E) nu se cunoaște autorul acestora.
26. Ce se poate deduce din text despre așteptările cititorilor moderni?
- (A) Cititorul modern este obișnuit ca autorul să-și asume responsabilitatea pentru opera pe care o scrie.
  - (B) Cititorul modern pare să prefere povești bazate pe evenimente istorice reale.
  - (C) Cititorul modern este expus unui anumit gen de literatură, care nu îi permite să înțeleagă multitudinea de variante ale legendelor despre regele Artur.
  - (D) Cititorul modern nu reușește să înțeleagă detaliile legendelor ce țin de lumea fantasticului.
  - (E) Cititorul modern își dorește să poată afla adevărul istoric absolut din spatele legendelor pe care le citește.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

27. Potrivit citatului din paragraful al cincilea, autorii medievali preferau să-și păstreze anonimatul pentru că ei credeau că:

- (A) anonimatul le permite autorilor să își folosească imaginația la adăpostul criticilor.
- (B) anonimatul permite autorilor să folosească mai ușor date istorice care nu sunt neapărat adevărate.
- (C) anonimatul asigură credibilitate poveștii în sine, lăsând deoparte credibilitatea autorului.
- (D) anonimatul le permite autorilor să amestece date istorice și ficțiune fără a fi pedepsiți.
- (E) anonimatul era mai nobil în acea perioadă decât recunoașterea publică a unei realizări artistice.

28. Ce se poate deduce din ultima propoziție a textului?

- (A) Numai învățând din multiplele variante ale legendelor despre regele Artur ne putem dezvolta o personalitate complexă.
- (B) Legendele despre regele Artur ne oferă sfaturi practice despre cum să ne adaptăm la situații din viața modernă.
- (C) Adaptabilitatea legendelor despre regele Artur face ca acestea să poată fi ușor interpretate greșit.
- (D) Legendele despre regele Artur oferă o nouă perspectivă asupra faptelor de vitejie.
- (E) Universalitatea legendelor despre regele Artur explică aprecierea largă din partea cititorilor.

29. Potrivit textului, care este avantajul Mesei Rotunde?

- (A) Permite celor așezați în jurul ei să vorbească liber.
- (B) Îi face pe cei din jurul ei participanți egali la discuții.
- (C) Elimină neînțelegerile dintre cei așezați în jurul mesei.
- (D) Încurajează conversația onestă.
- (E) Demonstrează lipsa de autoritate a gazdei.

30. Autorul menționează dinastia Plantagenetilor cu scopul de a:

- (A) arăta că legendele despre regele Artur au fost folosite pentru legitimarea anumitor regimuri politice.
- (B) sugera că cei mai mulți suverani britanici sunt descendenți ai regelui Artur.
- (C) susține că regele Artur a trăit în timpuri mai recente decât se credea.
- (D) sugera că Masa Rotundă a fost într-adevăr folosită de către unii conducători.
- (E) explica de ce autorii medievali au rămas anonimi.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

<p>Globalizarea culturală are o istorie îndelungată. Nașterea și extinderea marilor religii sunt o elocventă dovadă a capacității ideilor și credințelor de a traversa distanțe mari, având un impact social decisiv. Nu mai puțin importante sunt marile imperii premoderne, cum ar fi Imperiul Roman, care, în absența unui control militar și politic direct, a reușit să-și mențină teritoriile laolaltă datorită culturii comune și extinse a clasei cu putere de decizie. Cu toate acestea, numai odată cu apariția statelor-națiuni și a culturilor naționale, a fost posibilă o identitate culturală care să fuzioneze între acești doi poli.</p>	5
<p>Odată cu nașterea statelor-națiune și a proiectelor naționaliste, organizarea spațială a culturii s-a modificat. Statul a preluat controlul asupra proceselor educaționale, a politicii lingvistice, a sistemelor poștale etc. Cu toate acestea, începând cu secolul al XVIII-lea, când imperiile europene au început să se extindă, iar o serie de inovații tehnologice au avut efecte practice pe termen lung (dintre care cele mai notabile ar fi transportul mecanizat și telegraful), s-au cristalizat noi forme de globalizare culturală. Cele mai importante idei și dispute vestice generate de această epocă au fost: știința, liberalismul și socialismul. Fiecare dintre aceste sisteme de opinie (și practicile ce le-au însoțit) au transformat culturile dominante ale aproape oricărei societăți de pe glob. Ele au avut cu siguranță un impact mult mai considerabil asupra culturilor naționale și locale decât Nike, Coca Cola, McDonald's sau o mulțime de grupuri pop.</p>	10 15 20
<p>Totuși, în perioada postbelică extinderea, intensitatea, viteza și volumul în sine al comunicării culturale sunt neîntrecute la nivel global. Răspândirea globală a radioului, televiziunii, internetului, sateliților și tehnologiilor digitale au făcut posibilă comunicarea instantanee, au făcut inutile granițele și controlul asupra informației, făcând dovada unui număr enorm de consumatori ai diverselor produse și valori culturale. Un exemplu sugestiv îl reprezintă numărul telespectatorilor care urmăresc serialul TV <i>Baywatch</i> : s-a estimat că peste două milioane de oameni vizionează fiecare episod!</p>	25
<p>În timp ce diferențele lingvistice continuă să fie un obstacol în acest proces, dominanța globală a limbii engleze generează o infrastructură lingvistică, paralelă cu infrastructurile tehnologice contemporane. Spre deosebire de perioadele anterioare, când statele și teocrațiile erau elementele centrale ale globalizării culturale, epoca actuală este una în care marile corporații sunt principalii producători și distribuitori de produse culturale. Corporațiile au înlocuit statele și teocrațiile, devenind elementul-cheie în producerea și distribuirea produselor culturale. Instituțiile internaționale private nu reprezintă nimic nou, impactul lor de masă, însă, da. În epocile anterioare, editurile și agențiile de presă au avut o influență mult mai limitată decât au astăzi bunurile de consum sau produsele culturale ale corporațiilor globale.</p>	30 35
<p>Deși marea majoritate a acestor produse provin din Statele Unite, asta nu reprezintă un simplu caz de "imperialism cultural". Una dintre caracteristicile surprinzătoare ale acestei epoci a globalizării este robustețea dovedită a culturilor naționale și locale. Instituțiile naționale rămân un element central în viața publică, în timp ce publicul național reinterpretează constant produsele importate în moduri inedite. Întrebarea fundamentală rămâne viitorul impact al comunicării și schimburilor culturale asupra culturilor naționale și locale, precum și asupra percepției noastre în ceea ce privește politica și identitatea noastră personală și națională.</p>	40 45

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

31. Scopul cu care autorul a scris articolul este cel mai probabil de a:

- (A) trage un semnal de alarmă asupra pericolelor globalizării în contextul schimbărilor politice și economice actuale.
- (B) combate teoriile tradiționale conform cărora cultura americană tinde să devină un model absolut.
- (C) discute problema efectelor globalizării asupra modului în care ne raportăm la propriile culturi naționale și locale.
- (D) demonstrează că mecanismele globalizării funcționează în același mod de la apariția acestora.
- (E) explică în ce măsură globalizarea afectează politica și economia culturilor naționale.

32. Conform textului, diferența esențială dintre vechile tipuri de globalizare și cea actuală constă în:

- (A) apariția de noi produse culturale.
- (B) existența instituțiilor culturale.
- (C) implicarea statului în cultură.
- (D) forța impactului de masă.
- (E) existența traducerilor instantanee pe internet.

33. Conform articolului, toate afirmațiile de mai jos sunt adevărate, CU EXCEPȚIA:

- (A) Pe termen lung, mărci precum Nike sau Coca-Cola vor înlocui producția autohtonă și vor prelua controlul asupra economiilor locale.
- (B) În esență, globalizarea culturală este un fenomen care a avut loc din cele mai vechi timpuri.
- (C) Expansiunea imperiilor europene în secolul al XVIII-lea a făcut posibilă circulația globală a ideilor și valorilor acestora.
- (D) Răspândirea sistemelor mass-media a limitat controlul asupra informației și a comunicării.
- (E) Globalizarea actuală marchează transferul de producție culturală de la stat la marile corporații.

34. Care dintre următoarele afirmații, dacă ar fi adevărată, ar slăbi cel mai mult ideea autorului, conform căreia globalizarea actuală nu este o formă de imperialism cultural?

- (A) Într-o lume globalizată, instituțiile naționale nu mai servesc scopului pentru care au fost create inițial.
- (B) Odată cu produsele culturale, publicul național importă și valorile promovate de acestea, ceea ce, pe termen lung, alterează sistemele de referință ale culturilor locale.
- (C) Noile tehnologii de comunicare au ca efect secundar dependența de confort și de viteză și, ca atare, răspund altor tipuri de nevoi.
- (D) Schimburile culturale și educaționale impun un alt set de reguli și de valori, care constrâng membrii culturii locale să renunțe la cele vechi.
- (E) Întotdeauna în istorie a existat tendința unei culturi dominante de a-și impune propriile sisteme de opinie.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

35. Pe baza articolului, cu care dintre următoarele afirmații ar fi, cel mai probabil, de acord autorul?
- (A) Limba engleză devine limba dominantă în lume, datorită progreselor culturale și tehnologice din ce în ce mai accesibile.
  - (B) În erele anterioare, răspândirea credințelor religioase a limitat impactul social al circulației de idei.
  - (C) Conform modelului actual de globalizare, corporațiile private au preluat controlul asupra proceselor educative.
  - (D) Popularitatea produselor precum Nike și Coca-Cola demonstrează fragilitatea culturilor naționale și locale.
  - (E) Muzica a avut un impact mai profund asupra diverselor culturi decât filosofia sau alte sisteme de opinie.
36. Având în vedere structura și tonul general al textului, articolul este:
- (A) o critică vehementă la adresa susținătorilor globalizării culturale.
  - (B) o analiză detașată a instrumentelor globalizării și a efectelor acesteia.
  - (C) o expunere alarmată a celor mai probabile consecințe ale globalizării.
  - (D) un studiu comparativ al culturilor naționale și al alternativelor cosmopolite.
  - (E) o descriere laudativă la adresa progreselor tehnologice în societatea postbelică.
37. Pe baza articolului, cu care dintre următoarele afirmații ar fi, cel mai probabil, de acord autorul?
- (A) Practicile culturale care au însoțit liberalismul și socialismul și-au subminat în cele din urmă propria viabilitate ca aplicare politică.
  - (B) În ciuda influenței crescânde a corporațiilor private, statul-națiune rămâne principalul diseminator de produse culturale.
  - (C) Imperiile premoderne precum Imperiul Roman au reușit să mențină controlul asupra teritoriilor lor doar prin mijloace de coerciție militară.
  - (D) Identitatea culturilor locale a dobândit substanță și stabilitate numai o dată cu apariția statelor-națiune.
  - (E) De-a lungul istoriei, filosofia sau alte sisteme de opinie au fost printre cele mai importante instrumente culturale de globalizare din Vest.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

<p>În ultimii ani, a scăzut încrederea odată de nezduncinat a oamenilor de știință în valoarea științei. În parte ca rezultat al unor probleme recente și mult mediatizate din cadrul comunității științifice, un anumit element de incertitudine a subminat convingerile ferme de până atunci ale savanților atât despre valoarea intrinsecă și cea practică a cunoașterii științifice, cât și despre cercetarea care o generează. De exemplu, descoperirea că un număr mic de savanți au falsificat rezultatele cercetării lor a generat întrebări asupra credibilității cercetării științifice în general, iar fizicienilor li s-a atribuit cel puțin un dram de vină la punerea în practică a cercetării lor, pe măsură ce mișcarea pentru pace din ultimii douăzeci de ani a mediatizat pe larg ororile războiului nuclear.</p>	5
<p>O consecință majoră a acestor controverse este faptul că savanții se preocupă acum mai mult de ceea ce se numește responsabilitatea științei. În timp ce înainte simțul de responsabilitate se limita mai ales la aderarea la adevărul științific, noul simț de răspundere se extinde la aplicarea practică a cunoașterii științifice. Unii oameni de știință, unindu-și vocile cu anumiți filosofi, cercetători în științe sociale și alți experți pe teme de interes public merg până într-acolo încât să susțină ideea că oamenii de știință ar trebui să exercite un control total asupra punerii în practică a descoperirilor lor și că nu ar trebui să întreprindă nicio cercetare care ar putea avea consecințe sociale dăunătoare. Unii dintre acești critici susțin că oamenii de știință nu ar trebui să facă o cercetare care ar servi în primul rând intereselor celor bogați și puternici; alți critici merg și mai departe și spun că știința ar trebui să servească doar intereselor oamenilor obișnuiți.</p>	10
<p>Dar pentru ca recomandările acestor critici să fie puse în aplicare, oamenii de știință ar trebui să prevadă consecințele cercetării lor încă înainte de a ajunge la rezultate și, bineînțeles, oamenii de știință nu pot să prevadă aceste lucruri. Mai mult, nu este rezonabil să ne așteptăm ca oamenii de știință să poarte întreaga răspundere pentru modul în care sunt puse în practică cercetările lor. Pentru a încerca să practice o astfel de responsabilizare, oamenii de știință ar trebui să preia puterea legislativă și cea a funcționarilor publici, precum și munca antreprenorilor, a economiștilor, a cercetătorilor de piață, a tuturor celor care au împreună sarcina de a determina dacă rezultatul cercetării este un candidat potrivit pentru a fi pus în practică și dacă da, dacă ar putea fi aplicat în deplină siguranță, realist și economic. Aceste roluri depășesc pregătirea oamenilor de știință și se află în afara legitimității acordate lor de către societate.</p>	20
<p>Evident, deci, că oamenii de știință nu pot să-și asume întreaga răspundere pentru rezultatul final al cercetării lor. Supraveghetori înveterați ca politicienii de profesie nu și-ar ceda prerogativele oamenilor de știință, și ar fi nerațional; oamenii de știință, ca orice ființă umană, nu s-au dovedit a fi suficient de înțelepți pentru a-și justifica arogarea unei astfel de puteri.</p>	25
	30
	35

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

38. Care dintre propozițiile de mai jos exprimă cel mai exact ideea principală a articolului?

- (A) În lumina dezbaterilor recente referitoare la responsabilitatea științei, unii critici, cum ar fi politicienii, funcționarii publici și antreprenorii, insistă asupra unei responsabilizări mai mari a comunității științifice.
- (B) Deși progresele cercetării recente par a o face invulnerabilă, comunitatea științifică a fost în ultimii ani ținta unor critici nejustificate.
- (C) Încercările făcute de cercetătorii științifici de a uzurpa rolurile legislativului, ale funcționarilor publici și ale oamenilor de afaceri i-au făcut pe acești oameni de știință vulnerabili la atacuri privind simțul lor de răspundere.
- (D) Comunitatea științifică a fost zdruncinată din interior de o criză de încredere care a avut ca efect încetinirea unor cercetări științifice extrem de importante.
- (E) Deși au apărut îndoieli fără precedent asupra cercetării științifice, atât din interiorul cât și din afara comunității științifice, nu ne putem aștepta ca oamenii de știință să-și asume întreaga răspundere pentru aplicațiile cercetării lor.

39. În articol se menționează funcționarii publici ca exemplu de grup angajat în care dintre activitățile de mai jos?

- (A) a sancționa oamenii de știință pentru lipsa de răspundere față de societate
- (B) a susține că oamenii de știință ar trebui să servească intereselor oamenilor obișnuiți.
- (C) a ajuta la determinarea legitimității modului în care cercetările științifice sunt puse în practică.
- (D) a echilibra preocupările politicienilor cu cele ale oamenilor de știință.
- (E) a submina încrederea odată de nezdruncinat a oamenilor de știință în valoarea muncii lor.

40. Care dintre propozițiile de mai jos exprimă cel mai exact ceea ce sugerează autorul articolului despre criticii care acum cer o schimbare a rolului pe care oamenii de știință să-l joace în propria cercetare?

- (A) Acești critici sunt preocupați în primul rând de rolul oamenilor de știință în dezvoltarea armelor nucleare.
- (B) Acești critici consideră că unele dintre fondurile guvernamentale cheltuite acum pe cercetarea științifică ar trebui cheltuite pe programe sociale.
- (C) Acești critici consideră că birocrății și oficialii aleși ar trebui să-și asume multe dintre prerogativele de care se bucură acum oamenii de știință.
- (D) Acești critici, uluiți că oamenii de știință se bucură de atâta vreme de imunitate la critică, sunt hotărâți să submineze credibilitatea oamenilor de știință.
- (E) Acești critici nu înțeleg realitatea capacităților și jurisdicției oamenilor de știință.

41. Autorul articolului se referă la războiul nuclear, cel mai probabil, pentru a:

- (A) furniza cititorului o paralelă istorică la situația contemporană descrisă.
- (B) furniza cititorului un contraexemplu la tendința dominantă schițată mai sus.
- (C) cita un exemplu contemporan al unei probleme existente de multă vreme.
- (D) specifica un exemplu care să susțină o generalizare făcută anterior.
- (E) stârni un răspuns emoțional mai degrabă decât unul intelectual.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

42. Propoziția finală a articolului sugerează că atitudinea autorului față de politicienii de profesie, este, cel mai probabil, de:

- (A) frustrare.
- (B) indignare.
- (C) cinism amar.
- (D) respect împotriva voinței.
- (E) ușoară ridiculare.

43. Care dintre cuvintele de mai jos, dacă ar înlocui cuvântul "arogare" din ultima propoziție a textului, ar schimba cel mai PUȚIN sensul propoziției?

- (A) uzurpare.
- (B) negare.
- (C) delegare.
- (D) subminare.
- (E) abuzare.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

<p>Ca o democrație să funcționeze, e nevoie de un anumit nivel de competență politică din partea cetățenilor ei. Ce standarde trebuie să îndeplinească cetățenii ca să fie considerați competenți din punct de vedere politic? Într-un stat funcțional, cetățenii ar trebui atât să știe ce înseamnă binele public, cât și să aibă o dorință susținută de a-l realiza, cu alte cuvinte, ar trebui să dețină „virtute civică”.</p>	5
<p>Și totuși, această formulare indică imediat o problemă. Cum ne putem aștepta ca cetățenii să știe ce anume constituie binele public? Răspunsurile se încadrează de obicei în două categorii, care pot fi numite perspectiva clasică și cea modernă. Din perspectiva clasică, cetățenii trebuie să se străduiască pentru binele unei colectivități mai mari din care fac parte. Astăzi, însă, există nenumărate entități colective cu care se poate identifica un cetățean, de la propriul oraș până la întreaga omenire. Ca atare, perspectiva clasică nu mai oferă niciun sfat despre binele cui trebuie căutat de către cetățean.</p>	10
<p>Abordarea modernă începe cu presupunerea că fiecare cetățean este motivat de propriul interes. Utilizând această formulare, binele public constituie atunci suma tuturor intereselor individuale, care trebuie combinate sau integrate conform unor principii acceptabile, precum regula majorității. Perspectiva modernă simplifică problema competenței politice, asigurându-se că dorința susținută de a realiza binele public se va regăsi în ultimă instanță în competiția și compromisul dintre interesele individuale.</p>	15
<p>Susținând această perspectivă nu înseamnă neapărat că neg faptul că indivizii vor fi în vreun fel interesați de protejarea sau promovarea scopurilor unei comunități mai mari din care fac parte; de bună seamă, uneori chiar vor face acest lucru. Cu toate acestea, perspectiva modernă are, într-adevăr, pretenții morale mai mici de la cetățeni. Dacă presupunem că pentru cetățeni este mai ușor să dobândească o înțelegere adecvată a propriilor interese, decât a intereselor celorlalți și, ca atare, că motivația de a acționa pentru a-și atinge interesele este probabil mai puternică decât motivația de a atinge interesele celorlalți, atunci perspectiva modernă necesită o formă sau alta de educație civică, pentru a crea cetățeni cu adevărat competenți, capabili să integreze interese uneori aflate în conflict.</p>	20
<p>Problema competenței politice este astfel redusă la problema educării oamenilor pentru a cunoaște și a înțelege nevoile celorlalți. Dar amploarea și diversitatea societății moderne par să împiedice înțelegerea de tip empatic a acelor mulți anonimi care alcătuiesc restul comunității unui individ. În absența unei asemenea empatii, virtutea civică ar necesita un tip de obediență produsă de o înțelegere pur abstractă a binelui. Dacă democrația are nevoie de un asemenea tip de înțelegere, cu siguranță că viitorul ei în societatea modernă este sumbru. Ca atare, dobândirea competenței politice devine o chestiune de dacă și cum ar fi posibilă promovarea unei mult mai răspândite capacități de empatie în rândul cetățenilor.</p>	25
	30
	35

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

44. Care dintre afirmațiile următoare descrie cel mai corect ideea principală a articolului?

- (A) Pentru a dobândi competență politică reală, cetățenii trebuie atât să înțeleagă ce înseamnă binele public, cât și să își dorească susținut să îl realizeze.
- (B) Răspunsurile la întrebarea cum pot ajunge cetățenii să știe ce înseamnă binele public se împart în două categorii, o viziune clasică bazată pe noțiunea de comunitate și una modernă bazată pe ideea de interes individual.
- (C) Ca democrația să aibă un viitor în societatea modernă, trebuie să dezvolte cetățeni competenți din punct de vedere politic, prin promovarea unei mai mari empatii în rândul acestora.
- (D) Deși viziunea modernă despre cum ajung cetățenii să înțeleagă binele public se bazează pe ideea de interes individual, există totuși și situații când cetățenii ar putea acționa în interesul comunității în ansamblu.
- (E) În societatea modernă, realizarea binelui public presupune că cetățenii își pun în balanță propriile interese cu ale celorlalți, prin aderarea la un principiu integrant, precum regula majorității.

45. Conform articolului, perspectiva clasică și cea modernă diferă în primul rând în ceea ce privește:

- (A) modul în care definesc statul funcțional.
- (B) valoarea pe care o acordă virtuții politice.
- (C) concepția lor despre binele public.
- (D) numărul cetățenilor în stat.
- (E) măsura în care cetățenii cred în democrație.

46. Care dintre următoarele păreri poate fi cel mai rezonabil atribuită autorului articolului?

- (A) Defectul esențial al ambelor perspective, și clasică și modernă, este că niciuna nu indică o cale directă către virtutea civică.
- (B) Atât empatia, cât și interesul individual sunt importante pentru buna funcționare a democrațiilor moderne.
- (C) Viziunea clasică este superioară celei moderne pentru că are pretenții morale mai mari de la cetățeni.
- (D) Cetățenii moderni nu posedă capacitatea de competență politică.
- (E) Interesul individual generează un obstacol aproape insurmontabil în atingerea consensului politic.

47. Pornind de la informația din articol, atitudinea autorului față de democrație în era modernă poate fi cel mai corect descrisă ca:

- (A) încredere că nu este cu adevărat supusă riscului.
- (B) speranță că poate supraviețui.
- (C) scepticism la adresa principiilor sale fundamentale.
- (D) îndoială că trebuie menținută.
- (E) certitudine că în cele din urmă se va prăbuși.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a – Înțelegerea unui text scris

48. Cu care dintre următoarele caracterizări ale cetățeanului modern ar fi, cel mai probabil, de acord autorul?

- (A) o persoană nu complet egoistă, dar care știe foarte puțin despre interesele celorlalți.
- (B) o persoană cu un caracter moral mai slab decât al celor din erele anterioare.
- (C) o persoană care se opune cu tărie acțiunilor în beneficiul comunității în ansamblu.
- (D) o persoană care susține constant promovarea intereselor comunității în ansamblu.
- (E) o persoană incapabilă de a dezvolta o înțelegere a intereselor celorlalți.

49. Care dintre următoarele afirmații, dacă ar fi adevărată, ar pune cel mai mult sub semnul întrebării modul în care autorul caracterizează șansele de reușită a democrației în societatea modernă?

- (A) Nu este posibil ca o persoană să fie motivată în acțiuni politice de idei abstracte.
- (B) Multe democrații au prosperat, în ciuda lipsei de competență politică a cetățenilor lor.
- (C) Capacitatea umană de empatie va rămâne latentă, dacă nu este cultivată prin educație.
- (D) Cetățeanul modern se poate simți loial mai multor comunități din societatea modernă în același timp.
- (E) Cu cât este mai diversă o societate, cu atât este mai dificil pentru cetățenii ei să înțeleagă natura binelui public.

50. Scopul principal al articolului este de a:

- (A) compara metodele democrațiilor din vechime prin care se obține competența politică cu cele utilizate astăzi.
- (B) susține că nici viziunea clasică, nici cea modernă nu pot rezolva eficient problema competenței politice.
- (C) avertiza că sfârșitul democrației este inevitabil, pentru că cetățenii moderni nu îi pot înțelege cu adevărat pe semenii lor.
- (D) demonstra că viziunea modernă este superioară, arătând că aceasta asigură dorința susținută de a realiza binele public.
- (E) identifica ce anume trebuie făcut ca viziunea modernă să poată găsi o soluție satisfăcătoare pentru problema competenței politice.

Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1 – 25 de întrebări

Funcția etapelor de somn cu Mișcare Rapidă a Ochilor (MRO) în timpul cărora se produce visul este de a ne ajuta să asimilăm ceea ce am învățat în timpul zilei.

1. Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, sprijină cel mai bine susținerea de mai sus?
- (A) Cu cât cineva învață mai mult când e treaz, cu atât mai multe reprize de MRO va tinde să aibă.
  - (B) Persoanele care își petrec ziua învățând lucruri noi își amintesc visele mai frecvent decât cei care nu învață lucruri noi.
  - (C) Cu cât oamenii au mai multe perioade de somn MRO, cu atât vor învăța mai ușor a doua zi.
  - (D) Persoanelor care nu visează mult le trebuie tot atâta timp să învețe lucruri noi ca și celor care visează frecvent.
  - (E) Persoanele cu memorie slabă tind să țină minte mai bine când au parte de mai mult somn non-MRO.

Angajatul: Regulamentul pentru angajați prevede că aceștia trebuie să depună un raport de cheltuieli la sfârșitul unei călătorii în interes de serviciu, și că nicio cheltuială nu va fi rambursată de companie dacă nu se atașează la raport și chitanța. Cred că pentru călătoria pe care tocmai am făcut-o nu mi se va rambursa nici nota de plată de la hotel, nici costul biletului de avion, nici parcare la aeroport deoarece nu am reușit să obțin chitanță pentru parcare la aeroport.

2. Părerea angajatului este cel mai bine justificată de asumția că el a interpretat regulamentul în sensul căreia dintre variantele de mai jos?
- (A) Nu se va rambursa nicio cheltuială pentru care nu se atașează o chitanță.
  - (B) Parcare la aeroport nu este considerată de către companie ca o cheltuială legitimă în interes de serviciu.
  - (C) Toate cheltuielile pentru care se prezintă chitanțe vor fi rambursate de către companie.
  - (D) Compania nu va rambursa nicio cheltuială dacă nu se atașează chitanță pentru fiecare cheltuială.
  - (E) Angajatul care nu depune un raport de cheltuieli nu va primi rambursări pentru o călătorie în interes de serviciu.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Un echipaj de pe o barcă de pescuit consulta întotdeauna previziunile serviciului meteorologic local înainte de a ieși pe mare. Săptămâna trecută, când serviciul meteorologic a prevăzut vreme bună, membrii echipajului au ieșit în larg la pescuit. După ce au ieșit pe mare însă, o furtună puternică i-a lovit și a răsturnat barca. Deși membrii echipajului au fost salvați, barca le-a fost distrusă. Când s-a descoperit mai târziu că o baliză folosită de serviciul meteorologic pentru a aduna date referitoare la vânt fusese defectă, echipajul de pescari a acuzat serviciul meteorologic de pierderea bărcii, argumentând că, dacă serviciul meteorologic și-ar fi întreținut echipamentul cum se cuvine nu ar fi anunțat vreme bună, și astfel echipajul nu ar fi ieșit în larg.

3. Care dintre enunțuri de mai jos este asumat ca o premisă în argumentul echipajului de pescari?

- (A) Baliza defectă a funcționat bine până săptămâna trecută.
- (B) Previziunile serviciului meteorologic au fost corecte în trecut.
- (C) Cu toate că nici alte servicii meteorologice nu au prezis furtună, echipajul de pescari nu a consultat aceste alte servicii meteorologice.
- (D) În trecut, barca de pescuit a fost scoasă în larg și adusă în port cu succes.
- (E) Dacă baliza ar fi funcționat corect, includerea datelor referitoare la vânt ar fi schimbat previziunile serviciului meteorologic.

În cadrul unui experiment, 4 porumbei sălbatici au fost antrenați să deschidă cutii de semințe străpungând cutiile cu ciocul. După încheierea perioadei de antrenament, cele 4 păsări au fost readuse în stolul de păsări sălbatic. Au fost apoi aduse în habitatul păsărilor cutii de semințe și într-o lună s-a descoperit că cel puțin 24 de porumbei își însușiseră abilitatea de a străpunge cutiile de semințe. Astfel, alți porumbei sălbatici și-au însușit, probabil, abilitatea de a deschide cutiile de la cei 4 porumbei care fuseseră antrenați în cadrul experimentului.

4. Care dintre enunțurile de mai jos, dacă este adevărat, întărește cel mai mult argumentul?

- (A) Porumbeii din acest stol erau obișnuiți să mănânce hrana lăsată de oameni pentru ei.
- (B) Porumbeii sălbatici sunt cunoscuți pentru folosirea numeroaselor strategii inventive în găsirea de noi surse de hrană.
- (C) Un grup de control de porumbei care au primit cutii cu semințe, dar fără antrenament, nu au căpătat deprinderea de a deschide cutiile.
- (D) Alți cercetători din domeniu au experimentat, de asemenea, antrenarea porumbeilor și lăsarea lor în libertate.
- (E) Încercarea de a străpunge obiecte, în special potențiale surse de hrană, este instinctivă la orice pasăre, inclusiv la porumbei.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Eseistul: Monitorizarea electronică a angajaților nu ar trebui să fie interzisă prin lege. Mulți angajatori o consideră un instrument util pentru productivitate. Lucrătorii, temându-se că angajatorii îi vor da o întrebuințare greșită, nu sunt de acord cu monitorizarea electronică. Faptul că un instrument poate fi întrebuințat greșit nu este însă un motiv pentru a-l interzice, ci doar unul pentru a reglementa și controla utilizarea lui.

5. Ce rol joacă în argumentarea eseistului afirmația că un instrument ar putea fi greșit utilizat?

- (A) Este concluzia principală a eseistului.
- (B) Este menționată ca temei inadecvat pentru respingerea concluziei principale a eseistului.
- (C) Este susținerea pe care încearcă să o contracareze argumentarea eseistului.
- (D) Este generalizarea pe baza căreia concluzia principală este derivată ca un caz particular.
- (E) Este un caz particular pornind de la care concluzia principală este formulată ca o generalizare.

După ce a deplâns faptul că nu putem ști ce era în mintea celor care acum 20 000 de ani au făcut picturile din peștera de curând descoperită în Franța, un ziarist a lăudat frumusețea și expresivitatea acestor picturi și s-a minunat de abilitatea acestor artiști din Epoca de Piatră de a împărtăși cu noi asemenea daruri incredibile. Dar, dacă cineva poate trăi experiența picturilor – adică, poate „împărtăși darurile” – atunci cum poate acea persoană să susțină că nu știe ce este în mintea artistului? Picturile exprimă acest lucru.

6. În argumentare, ziaristul este criticat pentru că:

- (A) susține că picturile din Epoca de Piatră nu exprimă, în mod real, nimic.
- (B) se abține să laude operele de artă pentru că nu sunt cunoscute intențiile artistului.
- (C) prezintă o comparație irelevantă între modul de gândire al oamenilor din Epoca de Piatră și al ființelor umane moderne.
- (D) separă ceea ce exprimă o pictură de ceea ce este în mintea artistului.
- (E) folosește un standard de expresivitate pentru picturile rupestre străvechi care nu se aplică operelor moderne de artă.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Șansele de a câștiga alegerile cresc pentru un candidat politic, dacă acesta se manifestă spontan. O guvernare de succes necesită planificare și reflecție. Totuși, candidații care au succes devin adesea lideri naționali de succes.

7. Care dintre enunțurile de mai jos ajută cel mai mult la soluționarea paradoxului aparent descris mai sus?

- (A) Candidații care nu se manifestă spontan ajung adeseori la putere prin manevre politice de culise.
- (B) Este mai ușor să îți impui voința asupra personalului de campanie electorală decât asupra unei întregi populații.
- (C) Liderii naționali își subminează rivalii înainte ca aceștia să atingă succesul politic.
- (D) Conducerea unei națiuni necesită o planificare și reflecție mai atente decât conducerea unei campanii politice.
- (E) Manifestarea spontană a candidaților politici este adeseori realizată printr-o planificare atentă.

După ce în țara Z a crescut dramatic taxa pe litrul de benzină, s-a stabilit că impactul financiar al acestei creșteri, măsurat în procent din venitul mediu al locuitorilor, a fost substanțial mai mic pentru locuitorii din regiunea nord-estică decât pentru cei din celelalte regiuni. Cel mai probabil, deci, locuitorii regiunii nord-estice conduc mașina în medie mai puțini kilometri decât locuitorii altor regiuni din țara Z.

8. Fiecare dintre enunțurile de mai jos, dacă este adevărat, întărește argumentarea CU EXCEPȚIA:

- (A) Venitul mediu al locuitorilor din regiunea nord-estică este aproximativ egal cu al celor din alte regiuni.
- (B) Automobilele pe care le conduc locuitorii din regiunea nord-estică nu sunt în medie mai eficiente la consumul de carburant decât cele din celelalte regiuni.
- (C) Transportul public în regiunea nord-estică este mai convenabil și mai ieftin decât în alte regiuni ale țării.
- (D) Muncitorii din regiunea nord-estică locuiesc în general mai aproape de locul de muncă decât cei din celelalte regiuni.
- (E) Clima regiunii nord-estice permite conducătorilor auto să utilizeze un tip de benzină mai ieftină decât tipurile de benzină utilizate în celelalte regiuni.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Un cumpărător: La colțul străzii noastre s-a deschis de o săptămână un magazin de produse alimentare. Am făcut cumpărături de acolo de două ori până acum, o dată am cumpărat o cutie de lapte, iar altă dată un ketch-up și o conservă de pește. Toate aceste produse achiziționate de mine până acum au avut termenul de garanție depășit. Astfel, nu se poate spune decât un singur lucru: produsele din acest magazin nou sunt toate expirate.

9. Ce rol joacă în argumentul cumpărătorului afirmația „produsele din acest magazin nou sunt toate expirate”?

- (A) Este o premisă care susține afirmația că produsele achiziționate până atunci au fost expirate.
- (B) Este o concluzie sprijinită de susținerea că laptele, ketch-up-ul și conserva de pește cumpărate au fost expirate.
- (C) Este o premisă oferită în sprijinul susținerii tacite că nu trebuie făcute cumpărături de la magazinul cel nou.
- (D) Este o ilustrare semnificativă a ceva ce se întâmplă câteodată într-un magazin nou.
- (E) Este o premisă oferită în sprijinul susținerii că, în magazinul cel nou, laptele, ketch-up-ul și conservele de pește sunt expirate.

10. Care dintre următoarele enunțuri arată cel mai bine eroarea din raționarea cumpărătorului?

- (A) Este o generalizare pripită, nepermisă, ce pornește de la doar trei cazuri de produse expirate.
- (B) Nu explică de ce a făcut doar de două ori cumpărături de la magazinul cel nou.
- (C) Nu spune cu câte zile era depășit termenul de garanție la produsele cumpărate.
- (D) Ignoră posibilitatea ca produsele achiziționate să fi fost comestibile, deși aveau termenul de garanție depășit.
- (E) Lasă să se înțeleagă că alte cutii de lapte, de ketch-up și de conserve să nu fi fost expirate.

Economistul: Țara noastră nu-și poate permite să reducă rapid deficitul comercial. Dacă deficitul comercial s-ar reduce brusc, ar scădea în egală măsură și fluxul împrumuturilor străine și ar fi o lipsă imediată de capital. Ca reacție, fie inflația, fie dobânzile vor trebui să crească. Dacă ar crește oricare dintre ele, ar fi recesiune.

11. Care dintre următoarele enunțuri poate fi dedus logic din argumentarea economistului?

- (A) Dacă scade brusc fluxul împrumuturilor străine, asta se întâmplă pentru că deficitul comercial a scăzut brusc.
- (B) Dacă nu este o lipsă imediată de capital, atunci nici inflația nici dobânzile nu o să crească.
- (C) Dacă este recesiune, atunci fie au crescut dobânzile, fie a crescut inflația.
- (D) Dacă deficitul comercial nu scade brusc, atunci nu va scădea nici fluxul împrumuturilor străine.
- (E) Dacă scade brusc deficitul comercial, atunci va fi recesiune.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Ține de natura umană ca la agresiune să răspunzi la fel, tot așa cum ține de natura ursoaicei mamă să-și iubească și să-și protejeze puii. Așa că e imposibil să te conformezi principiului susținut de unii că la ură și agresiune ar trebui răspuns cu iubire față de agresor.

12. Raționamentul de mai sus este îndoielnic pentru că:

- (A) trage concluzii despre agresiunea umană din fapte ale comportamentului animal.
- (B) confundă actele de agresiune cu actele de ură.
- (C) consideră de la sine înțeles că oamenii nu pot să acționeze altfel decât din instinct.
- (D) în mod eronat folosește termenul "natură" în două sensuri diferite.
- (E) încearcă să contrazică o asumție despre natură pe baza unor fapte din domeniul moralității.

Ziaristul: În stabilirea cu exactitate a vechimii vestigiilor descoperite de arheologi, datarea cu C14 este demult considerată o metodă suficient de precisă. De exemplu, cu ajutorul acestei metode s-a reușit stabilirea exactă a faptului că dispariția Culturii Gumelnița s-a produs în jurul anului 4000 î.Hr.

Arheologul: Până nu demult datarea vârstei vestigiilor arheologice se făcea cu ajutorul C14, dar cu destulă aproximație. Recent, mai exact din 2007, vechimea respectivelor vestigii este analizată și evaluată mult mai precis în laboratoare cu instrumente electronice speciale, care ne-au permis să stabilim că Cultura Gumelnița a dispărut de fapt prin 4250 î. Hr.

13. Care dintre următoarele enunțuri redă cel mai fidel ideea formulată de ziarist și pe care o contestă arheologul?

- (A) Dispariția Culturii Gumelnița s-a produs mai târziu decât se credea.
- (B) Datarea cu C14 a vârstei vestigiilor arheologice este o metodă larg folosită.
- (C) Datarea cu C14 a vârstei vestigiilor arheologice este îndeajuns de exactă.
- (D) Datarea cu C14 a vârstei vestigiilor arheologice este incomodă și dificil de folosit.
- (E) Stabilirea vârstei vestigiilor arheologice cu C14 se face cu mare aproximație.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Iulia: Democrațiile moderne suferă de un declin al standardelor de moralitate ale funcționarilor publici. Am avut ocazia să vedem o scădere a moralității la politicieni. Cei mai mulți politicieni își servesc propriile interese mai degrabă decât interesul public. Se concentrează pe răsplătirea grupurilor de interes care i-au sprijinit și își propun să facă bani din clientelism politic după terminarea mandatului.

Matei: Ești o victimă a propagandei mediaticе. În ultimii zece ani nu s-a înregistrat o creștere a numărului de politicieni condamnați pentru infracțiuni. Așa că standardul de moralitate al politicienilor probabil că nu a scăzut.

14. Răspunsul dat Iuliei de către Matei este criticabil mai ales pe motiv că:

- (A) fără vreo justificare, face asumția că statisticile privind politicienii condamnați pentru infracțiuni sunt absolut corecte.
- (B) ignoră posibilitatea ca numărul total al politicienilor să fie mai mare în ultimii zece ani.
- (C) pierde din vedere faptul că nivelul scăzut al moralității la care se referă argumentarea Iuliei nu este în general ilegal.
- (D) presupune, fără a oferi vreo justificare, că orice comportament interzis de lege este imoral.
- (E) ignoră posibilitatea că, în democrațiile moderne, ar putea fi în interesul public ca media să critice standardul de moralitate al funcționarilor publici.

Multe feluri de ciuperci trăiesc pe copacii bătrâni, însă foarte puține pe copacii tineri. Insectele mănâncă frunzele și coaja copacilor tineri mai des decât frunzele și coaja copacilor bătrâni. Când o echipă de ecologiști a descoperit că unele ciuperci produc compuși letali pentru insecte, ei au tras concluzia că acele ciuperci erau probabil responsabile pentru rezistența copacilor bătrâni la insecte.

15. Care dintre enunțurile de mai jos, dacă ar fi adevărat, ar întări cel mai mult raționamentul ecologiștilor?

- (A) Copacii bătrâni care găzduiesc un număr relativ mare de ciuperci tind să fie mai puțin rezistenți la insectele dăunătoare decât copacii care găzduiesc un număr relativ mic de ciuperci.
- (B) Copacii tineri sunt stropiți regulat cu pesticide despre care se știe că fac unele insecte mai rezistente.
- (C) Copacii bătrâni stropiți cu fungicide au fost mai puternic atacați de insecte decât copacii tineri stropiți cu aceleași fungicide.
- (D) Copacii tineri sunt adesea tăiați înainte să fie suficient de maturi pentru a găzdui multe tipuri de ciuperci.
- (E) Ciupercile care trăiesc pe copacii tineri constituie hrana de bază a unor specii de insecte.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Ziaristul: Guvernul trebuie să continue să impună reguli televiziunii. Dacă nu o face, inițial se va constata o creștere economică datorită unui număr mai mare de posturi și o creștere a audienței, dar cu prețul unei scăderi mai mari a alfabetizării decât cea de acum. Acest lucru, la rândul său, va duce la continua deteriorare a capacității de raționare a electoratului, iar în cele din urmă va submina stabilitatea politică necesară unei creșteri economice de lungă durată.

16. Care dintre principiile de mai jos, dacă ar fi valabil, ar sprijini cel mai mult raționamentul ziaristului?

- (A) Creșterea economică pe termen lung nu este mai importantă decât alfabetizarea și alte obiective cu valoare socială.
- (B) Stabilitatea politică are valoare numai în măsura în care este necesară pentru o creștere economică pe termen lung.
- (C) Electoratul ar trebui să decidă cum ar fi cel mai bine să se împiedice deteriorarea continuă a capacității lui de raționare.
- (D) Scopul oricărei schimbări în politica guvernului ar trebui să fie scăderea ariei de reglementare guvernamentală.
- (E) Politicile guvernamentale care ajută la menținerea unei creșteri economice pe termen lung ar trebui să aibă prioritate față de cele care produc o creștere doar pe termen scurt.

Agencia Națională a Producătorilor de Sisteme Informatice (ANPSI) informează că în ultima vreme sistemele antivirus au o popularitate crescută. Totuși, un recent studiu de piață, pus la dispoziție de o societate specializată în studii de piață din nordul țării, arată că vânzările de sisteme anti-virus au scăzut în ultimii 2 ani, ca și vânzările de alte sisteme informatice precum cele de prelucrare a textului și a imaginii, sau cele de stocare și manipulare a datelor. Prin urmare, sistemele antivirus nu sunt mai căutate azi față de acum 3 ani.

17. Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, slăbește cel mai mult forța argumentului de mai sus?

- (A) Studiul de piață este irelevant deoarece a folosit date colectate doar de la firme din nordul extrem al țării.
- (B) ANPSI va organiza în viitorul apropiat un studiu de piață independent.
- (C) Societatea din nordul țării este sprijinită de ANPSI.
- (D) Un sondaj de opinie arată că publicul este foarte interesat de protejarea sistemelor informatice față de atacurile virușilor.
- (E) Publicul este de obicei mai mare consumator de produse informatice de uz general.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Persoanele bolnave de viroză respiratorie se pot vindeca rapid apelând la medicamentul antigripal prezentat la TV, care se eliberează din farmacii fără rețetă. Bolnavii hipertensivi trebuie însă să știe că administrarea acestui medicament antigripal are și o serie de efecte secundare negative, așa cum ar fi: dureri de cap temporare, o senzație trecătoare de moleșeală și o creștere a tensiunii arteriale. Deși recuperarea nu este la fel de rapidă, tratarea virozei respiratorii cu ceaiuri și preparate specifice din plante medicinale este total lipsită de efectele secundare negative menționate, dar este la fel de eficientă. Prin urmare, ...

18. Care dintre următoarele variante de răspuns este continuarea logică a relației de mai sus?

- (A) bolnavii hipertensivi trebuie să-și verifice tensiunea arterială înainte de a se trata de viroză respiratorie cu medicamente antigripale.
- (B) bolnavii hipertensivi nu trebuie să se trateze de viroză respiratorie cu medicamente antigripale prezentate în reclamele TV.
- (C) bolnavii hipertensivi nu trebuie să se trateze de viroză respiratorie cu medicamente eliberate din farmacie fără rețetă.
- (D) bolnavii hipertensivi de viroză respiratorie trebuie să respecte sfatul altor hipertensivi care s-au vindecat de viroză respiratorie.
- (E) bolnavii hipertensivi trebuie să se trateze de viroză respiratorie cu ceaiuri și preparate specifice din plante medicinale.

Potrivit doctorilor, toxemia, o stare care poate afecta o femeie însărcinată, este asociată, în forma sa cea mai ușoară, cu creșterea rapidă în greutate. În trecut, deși cauzele toxemiei erau necunoscute, doctorii susțineau că femeile însărcinate trebuie să își limiteze creșterea în greutate pentru că aceasta poate fi controlată și ar putea fi una dintre cauzele toxemiei.

19. Care dintre schemele de raționare de mai jos se aseamănă cel mai mult cu cea din argumentarea doctorilor?

- (A) Copiii care sunt excesiv de rebeli au de obicei părinți permissivi. Deși nu se știe ce provoacă nesupunerea la copii, părinții ar trebui să evite să fie permissivi pentru că ei își pot controla comportamentul permisiv și permisivitatea ar putea fi o cauză a nesupunerii.
- (B) Exercițiul fizic arde calorile. Persoanele care sunt preocupate de creșterea excesivă în greutate ar trebui să facă regulat exerciții fizice deoarece calorile arse nu pot produce creșterea în greutate.
- (C) Creșterea infraționalității este asociată cu creșterea populației de adolescenți și adulți tineri. Se poate trage concluzia că, deși alți factori influențează infraționalitatea, nu trebuie să se atribuie niciunui dintre acești factori creșterea infraționalității, fără să se ia în considerare schimbările în cadrul populației tinere.
- (D) Cele mai multe probleme de relații umane sunt asociate cu erori de comunicare; prin urmare, cursurile de pregătire maritală, pentru a împiedica transmiterea de mesaje neintenționate de către soți, ar trebui să abordeze modurile în care comunicarea eșuează.
- (E) Copiii care au probleme legate de mișcarea ochilor pot avea dificultăți în a învăța să citească; prin urmare, ar trebui verificat dacă copiii au probleme de vedere înainte a fi învățați să citească pentru că problemele legate de mișcarea ochilor pot fi cauzate și de factori care produc și alte probleme de vedere.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

În timpul orei de dirigenție, după un zgomot puternic auzit din direcția cancelariei, dirigintele părăsește sala de clasă. Peste un timp, după ce zgomotul nu s-a mai auzit și atmosfera în liceu s-a calmat, a reapărut și dirigintele. Deoarece el nu a dat nici la plecare, nici la întoarcere, vreo explicație elevilor referitoare la motivele plecării lui, elevii au înțeles că dirigintele a contribuit la dispariția zgomotului.

20. Raționamentul elevilor este vulnerabil pentru că nu ia în considerare mai ales următoarea posibilitate:

- (A) Directorul liceului a îndepărtat, de fapt, sursa zgomotului din direcția cancelariei.
- (B) Elevii au întotdeauna încredere în dirigintele lor.
- (C) Dirigintele rezolvă uneori problemele administrative.
- (D) În liceu au loc zilnic lucrări de reamenajare.
- (E) Zgomotul nu a fost într-atât de puternic încât să îl deranjeze pe diriginte.

Profesorul: Această universitate ar trebui să evalueze succesul anual al fiecărui departament de limbă străină pe baza numărului de studenți care absolvă specialitatea principală în cadrul fiecăruia dintre ele. Asta pentru că fiecare departament are oportunități egale de a-și demonstra succesul prin atragerea studenților. Numărul absolvenților cu specialitatea principală la fiecare departament este indicatorul cel mai exact al calității predării oferite acolo; cu cât numărul este mai mare, cu atât mai bună este calitatea predării. Un departament de limbă străină care atrage de două ori mai mulți studenți decât altul trebuie considerat ca având un succes de două ori mai mare.

21. Care dintre următoarele este o premisă asumată în argumentul profesorului?

- (A) Niciun departament de limbi străine nu este forțat de rațiuni de spațiu să refuze vreun potențial absolvent.
- (B) Restricțiile bugetare pentru personalul auxiliar poate face dificilă recrutarea unor potențiali absolvenți pentru unele departamente.
- (C) Cercetarea științifică făcută de personalul didactic de la departamentele de limbi străine influențează calitatea predării de acolo.
- (D) Același număr și varietate de cursuri se oferă în fiecare departament de limbi străine de la un an la altul.
- (E) Studenți diferiți care urmează un curs de limbă străină nu evaluează niciodată în mod diferit calitatea predării aceluși curs.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Dan: Cu mai mult timp în urmă, Uniunea Astronomică Internațională i-a contestat lui Pluto caracterul de planetă a sistemului solar, idee care a fost de îndată acceptată de astronomi, dar și de ziaristii avizi după știri senzaționale. Drept urmare a faptului că are un diametru de numai 13.600 Km., că se află la extremitatea sistemului solar și că are o atmosferă extrem de rarefiată compusă din neon, putem conchide că Pluto este doar un asteroid, dar sub niciun aspect nu poate fi considerat o planetă a sistemului nostru solar.

Radu: Recent, folosind metode de investigație de ultimă oră care s-au bazat inclusiv pe valorificarea datelor culese cu ajutorul sondelor spațiale și a sateliților artificiali, oamenii de știință au dovedit că definirea lui Pluto ca asteroid face imposibilă clasificarea exactă a planetelor din interiorul și din afara sistemului nostru solar. Ca atare, statutul lui Pluto trebuie reconsiderat și acest corp astronomic trebuie să-și redobândească statutul de planetă.

22. Care din următoarele enunțuri redă cel mai exact ideea lui Dan contestată de spusele lui Radu?

- (A) Pluto are un diametru de numai 13.600 Km., prea mic în raport cu alte planetele din sistemul nostru solar.
- (B) Pluto se află tocmai la extremitatea sistemului nostru solar.
- (C) Definiția dată lui Pluto de Uniunea Astronomică Internațională nu este prea precisă.
- (D) Pluto are o atmosfera prea rarefiată pentru a face parte din sistemul nostru planetar.
- (E) Pluto nu ar trebui considerată planetă a sistemului nostru solar.

Zoologul: Vulpea polară și iepurele polar au urechi mici, pe când rudele lor din deșert au urechi ce par mult prea mari față de corpurile lor. Urechile mici sunt esențiale la pol, căci unele mai mari ar risca să degere. În deșert, urechile exagerat de mari ajută la eliminarea căldurii corporale, pentru că sunt puternic vascularizate la suprafața pielii și, astfel, căldura sângelui se evaporă. Așadar, dimensiunea urechilor poate indica locul unde trăiește o vulpe sau un iepure.

23. Care dintre următoarele enunțuri este cel mai bine susținut de argumentația zoologului?

- (A) Dimensiunea urechilor nu este principalul criteriu după care vulpile și iepurii se pot clasifica în animale polare și animale deșertice.
- (B) Dimensiunea urechilor este expresia modului de adaptare a vulpii și a iepurelui la condițiile de mediu.
- (C) Dimensiunea urechilor este decisivă pentru identificarea locului unde trăiesc vulpile și iepurii.
- (D) Dimensiunea urechilor vulpii și iepurelui este cea care ne ajută să ne dăm seama dacă ne aflăm la pol sau în deșert.
- (E) Dimensiunea urechilor explică doar parțial diferențierile corporale dintre vulpile și iepurii care trăiesc la pol și vulpile și iepurii care trăiesc în deșert.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1

Încă de la înființare, ziarul nostru a refuzat să publice știri șocante, senzaționale, care atrag un public mai larg, deși ele nu sunt știri serioase și relevante pentru viața socială. Prin urmare, ziarul nostru nu poate fi inclus sub nicio formă în categoria tabloidelor, a ziarelor neserioase.

24. Care dintre următoarele enunțuri reprezintă o premisă asumată în argumentul de mai sus?

- (A) Orice tabloid publică știri neserioase și irelevante pentru viața socială.
- (B) Orice tabloid atrage un public mai larg.
- (C) Știrile șocante, senzaționale vând mai bine ziarele.
- (D) Niciun ziar nu ar trebui să publice știri șocante, senzaționale.
- (E) Orice ziar ar trebui să se adapteze cerințelor publicului larg.

Majoritatea speciilor de șopârle a dezvoltat de-a lungul timpului o capacitate uluitoare de a scăpa de urmăritorii nedoriți: cedarea unei părți din propriul corp. În situații fără ieșire, micile viețuitoare își pot desprinde coada care, zvârcolindu-se, atrage atenția prădătorului lăsând liberă calea celui atacat. În felul acesta, atacatorul distras se alege cu o mică gustare, în timp ce șopârla scapă cu viață. Astfel, supraviețuirea este pentru majoritatea șopârlelor o chestiune de adaptare ingenioasă la provocările mediului în care trăiesc.

25. Ce rol joacă, în cadrul argumentării de mai sus, afirmația că supraviețuirea este pentru majoritatea șopârlelor o chestiune de adaptare ingenioasă la provocările mediului în care trăiesc?

- (A) Este o ipoteză care, deși aparent ține locul concluziei, verifică afirmația că șopârlele și-au dezvoltat în timp capacitatea de a scăpa de prădători prin cedarea unei părți din propriul corp.
- (B) Este o reformulare a principiului potrivit căruia adaptarea la mediu joacă rolul cel mai important în evoluția speciilor animale.
- (C) Este o generalizare pornind de la analiza modului în care orice șopârlă scapă cu viață în fața atacatorilor.
- (D) Este o concluzie trasă pe baza observațiilor privind comportamentul majorității șopârlelor atunci când sunt agresate.
- (E) Este o observație nefondată privind ingeniozitatea cu care șopârlele s-au adaptat de-a lungul timpului la provocările mediului în care trăiesc.

Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 – 25 de întrebări

Purtătorul de cuvânt: Compania noastră a fost criticată pentru reclamele cu jucători profesioniști de hochei care sunt considerați a fi printre cei mai violenți pe gheață. Se consideră că aceste reclame transformă persoane violente în modele pentru copiii ușor impresionabili. Dar aceste critici scapă din vedere scopul reclamelor, care nu este de a crea modele, ci de a promova produse, iar prezența acestor staruri în reclamele noastre ne ajută să facem acest lucru.

26. Raționamentul din argumentarea purtătorului de cuvânt este eronat deoarece:

- (A) schimbă subiectul de la presupusele efecte ale reclamelor la efectele scontate ale acestora.
- (B) recurge la o falsă autoritate menționând faptul că jucătorii din reclame sunt staruri.
- (C) atacă caracterul jucătorilor menționând că se presupune că sunt violenți.
- (D) contrazice concluzia pe care își propune inițial să o demonstreze.
- (E) nu susține afirmația potrivit căreia critica îi acuză pe jucătorii din reclame că sunt dintre cei mai violenți pe gheață.

Recenta răspândire a unei boli rare de sânge este îngrijorătoare, mai ales deoarece nu i se cunosc cauzele. Majoritatea cercetătorilor bănuiesc că scăderea nivelului hormonului tiroxină din creier contribuie la contractarea bolii, deși în acest moment este greu de stabilit natura exactă a relației dintre scăderea tiroxinei și boală. Este important de remarcat totuși că majoritatea oamenilor care au un nivel foarte scăzut al tiroxinei nu contractează boala.

27. Care dintre afirmațiile următoare este susținută cel mai bine de informațiile de mai sus?

- (A) Scăderea nivelului tiroxinei este cunoscută a contribui la contractarea bolilor de sânge obișnuite.
- (B) Scăderea nivelului tiroxinei nu este singurul factor răspunzător de contractarea acestei boli rare de sânge.
- (C) Cu cât este mai scăzut nivelul tiroxinei cu atâta scade probabilitatea ca persoana să contracteze această boală rară de sânge.
- (D) Scăderea nivelului tiroxinei a avut loc mai frecvent în ultima perioadă decât în trecut.
- (E) Scăderea nivelului tiroxinei nu contribuie la majoritatea cazurilor acestei boli rare de sânge.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Carmen: Adulții își neglijează părinții. Dintre adulții care au părinți în viață, 97% nu locuiesc cu părinții, iar din acest procent numai 3% au oferit recent îngrijire unui părinte.

Luca: Dacă 97% nu locuiesc cu părinții, înseamnă ca 3% locuiesc cu ei, și acesta este un fel de îngrijire, deci această cifră trebuie adăugată la cei care au oferit îngrijire unui părinte. Această cifră nu este deranjant de mică de vreme ce majoritatea adulților au nevoie de îngrijire numai în ultimii ani de viață. În plus, mulți părinți au mai mulți copii, iar dacă unul le oferă îngrijire, s-ar putea să nu fie nevoie și de ajutorul celorlalți.

28. Luca își construiește argumentul:

- (A) punând dovezile lui Carmen într-o nouă perspectivă.
- (B) punând sub semnul întrebării metodele lui Carmen de a aduna date.
- (C) redefinind limitele de vârstă.
- (D) contrazicând presupunerea lui Carmen că există o obligație morală.
- (E) arătând că se poate ajunge la aceeași concluzie indiferent dacă premisa este adevărată sau falsă.

29. Argumentația lui Luca ajunge la concluzia că:

- (A) adulții care au părinți în viață le oferă acestora suficient sprijin material și emoțional.
- (B) condițiile vieții moderne au dus la neglijarea obligațiilor copiilor adulți față de părinții lor.
- (C) majoritatea copiilor cu părinți în vârstă interacționează puțin cu aceștia, fie pentru a da, fie pentru a primi ajutor.
- (D) cifrele prezentate de Carmen nu arată că adulții neglijează nevoile de îngrijire ale părinților lor.
- (E) datele menționate de Carmen arată că părinții cu copii adulți le acordă mai mult ajutor propriilor copii, decât primesc de la ei.

Maria: În mod ireversibil, natura devine din ce în ce mai imprezvizibilă din cauza intervenției oamenilor. Ploile, temperaturile, inundațiile, ciclicitatea anotimpurilor, conținutul aerului și al apei în cele mai îndepărtate colțuri ale planetei – toate au fost schimbate de intervenția umană. Natura și umanitatea au fost întotdeauna lucruri distincte. Acum tot pământul este o fermă, o mină, o groapă de gunoi. Natura a ajuns la capătul puterilor.

Tudor: Dar oamenii fac parte din natură, deci orice fac este natural.

30. Respingerea ideilor Mariei de către Tudor se bazează pe:

- (A) o auto contrazicere.
- (B) o apelare la date concrete.
- (C) o respingere a unei analogii.
- (D) o definiție alternativă a unui termen.
- (E) o lipsă de înțelegere a puterii dovezilor.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Oamenii care au un nivel crescut de toleranță față de autoritate acceptă ordinele mai ușor decât cei care nu tolerează bine autoritatea. De exemplu, sunt mai dispuși să îndeplinească un ordin fără să li se explice motivele acestuia. Cu toate acestea, astfel de persoane au în general calități de lider mediocre. Deși se știe asta, în armată încă se încearcă, pe cât posibil, să se recruteze oameni cu un nivel ridicat de toleranță față de autoritate, deoarece aceștia acceptă mai ușor ordinele.

31. Care dintre enunțurile de mai jos este cel mai bine susținut de afirmațiile din text, dacă acestea sunt adevărate?

- (A) Armata apreciază capacitatea de a tolera ordinele mai mult decât calitățile de lider.
- (B) Armata nu ia în considerare calitățile de lider ale posibililor recruți.
- (C) Oamenii cu un nivel ridicat de toleranță față de autoritate sunt mai predispuși la a-și asuma poziții de lider în armată.
- (D) Cei care recrutează pentru armată au în general un nivel crescut al toleranței pentru autoritate.
- (E) Oamenii cu calități de lider peste medie vor refuza să ducă la îndeplinire un ordin fără să știe motivul acestuia.

Funcționarea normală a genei longevității diminuează activitatea enzimei care încetinește funcționarea creierului și, ca atare, la cei care nu îmbătrânesc prematur această enzimă care încetinește activitatea creierului nu funcționează la capacitate maximă.

32. Care din următoarele enunțuri redă cel mai exact o premisă asumată în argumentul de mai sus?

- (A) Longevitatea unui om depinde de calitatea mediului în care trăiește și lucrează, de hrana consumată și de comportamentul său în general.
- (B) Funcționarea normală a genei longevității depinde de felul în care funcționează structura genetică a fiecărei persoane.
- (C) Enzima care influențează nivelul activității creierului determină producerea și stocarea de energie din creier.
- (D) Enzima care încetinește activitatea creierului este un compus organic care nu accelerează sau frânează procesele biologice din creier.
- (E) Funcționarea normală a genei longevității previne îmbătrânirea prematură.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Rezultatele unui studiu comportamental privitor la particularitățile de personalitate ale adolescenților din familii temporar dezintegrate arată că aceștia sunt prudenți, timizi, au o slabă capacitate de contact social, tendințe de rivalitate, egocentrism, iar cei din familii complete sunt mai comunicabili și amabili, posedă un spirit de rivalitate scăzut și o dezvoltare medie a încrederii și suspiciunii. Deoarece activitatea reprezentanților zonali de vânzări presupune frecvente deplasări de lungă durată, rezultă că adolescenții din asemenea familii ....

33. Care dintre următoarele variante de răspuns reprezintă continuarea logică a textului de mai sus?

- (A) au o rețea socială foarte bine dezvoltată.
- (B) sunt comunicativi și lipsiți de egoism.
- (C) sunt precauți în relațiile sociale.
- (D) sunt amabili cu adolescenți din familii complete.
- (E) nu sunt suspicioși sau temători.

Banca Națională din Ravonia, o țară în care inflația este foarte puternică, a emis o bancnotă de o sută de miliarde de dolari ravonieni, cu care nu se poate cumpăra decât o singură pâine în Ravonia. Cu toate acestea, bancnota de o sută de miliarde de dolari ravonieni a ajuns să fie vândută pe Internet cu optzeci de dolari americani, echivalentul a câteva sute de pâini în SUA.

34. Care dintre următoarele explică cel mai bine paradoxul de mai sus?

- (A) Bancnota de o sută de miliarde de dolari ravonieni este atractivă pentru că este intens colorată, conținând peisaje exotice.
- (B) Bancnota este atractivă pentru că are imprimat chipul președintelui Ravoniei, care este un dictator temut.
- (C) Bancnota este cumpărată în SUA, care are o monedă cu aceeași denumire, iar unii cetățeni o achiziționează ca pe un сувенир pentru ineditul ei.
- (D) În Ravonia este posibilă schimbarea valutei folosind Internetul.
- (E) În situații de inflație puternică este frecventă apariția unor bancnote de valori aparent mari.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Multe tipuri de ochelari de soare, deși filtrează lumina solară vizibilă, nu reușesc să blocheze razele ultraviolete care sunt invizibile și pot afecta ochiul. Dintre aceste tipuri de ochelari, cei cu lentile foarte închise la culoare nu protejează la fel de bine ochii de efectele negative ale razelor ultraviolete ca și ochelarii cu lentile mai deschise la culoare.

35. Care dintre enunțurile următoare, dacă este adevărat, ajută cel mai mult la explicarea diferenței de protecție împotriva razelor ultraviolete?

- (A) Efectele negative ale razelor ultraviolete apar de obicei numai după mulți ani de expunere la lumina solară.
- (B) Mulți dintre cei care aleg să poarte ochelari cu lentile foarte închise la culoare fac acest lucru pentru că ochii lor sunt foarte sensibili la lumina solară.
- (C) Acum este posibil să fabrici ochelari de soare care blochează aproape complet razele ultraviolete, acoperind lentila cu substanțe care blochează aceste raze și care sunt aproape incolore.
- (D) Mulți oameni își aleg ochelarii de soare în funcție de modă mai degrabă decât de puterea lor de protecție împotriva razelor solare.
- (E) Lentilele foarte închise la culoare filtrează mai mult lumina decât lentilele mai deschise la culoare, provocând mărirea pupilelor și permițând razelor ultraviolete să pătrundă mai bine în ochi decât atunci când pupilele nu sunt mărite.

În ultimii 30 de ani, compania Flan a fost lăudată pentru atitudinea progresistă din punct de vedere social față de angajați și pentru comportamentul etic atât față de clienți, cât și față de furnizori. Până recent, compania a înregistrat o dezvoltare remarcabilă și profituri importante. Totuși, în ultimii 5 până la 10 ani piața de desfacere a companiei s-a diminuat semnificativ, compania a înregistrat pierderi majore și pentru prima dată a trebuit să disponibilizeze mulți angajați.

36. Care dintre următoarele enunțuri este cel mai bine susținut de informațiile de mai sus?

- (A) Comportamentul etic și progresist din punct de vedere social al companiilor încurajează de obicei creșterea și profitul.
- (B) Comportamentul etic și progresist din punct de vedere social al companiilor crește riscul oricărei companii de a-și pierde o parte din piața de desfacere.
- (C) Comportamentul etic și progresist din punct de vedere social al companiilor nu garantează creșterea și profitul.
- (D) Este foarte greu ca o companie să își mențină creșterea și profitul pe o perioadă de 30 de ani.
- (E) În cazul scăderii pieței de desfacere și a înregistrării unor pierderi, o companie nu poate face altceva decât să disponibilizeze mulți angajați.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Deși astronomii din Asia au făcut însemnări despre supernova din anul 1054, cei din Europa nu au făcut nicio asemenea însemnare. Unii istorici susțin că acest lucru se datorează unei erupții vulcanice în Islanda, care a creat atât de mult praf și fum încât supernova nu s-a putut vedea din Europa. Ca dovadă a acestui lucru, istoricii scot în evidență foametea accentuată din Europa în acel an; foametea extinsă poate fi determinată de exploziile vulcanice prin diminuarea luminii solare provocată de cenușă.

37. Care dintre următoarele enunțuri exprimă o premisă cerută de argumentul istoricului?

- (A) Nu a existat activitate vulcanică în Asia în anul 1054.
- (B) Astronomii din Europa erau la fel de sofisticați ca cei din Asia în acea vreme.
- (C) Foametea extinsă a fost cauzată deseori de exploziile vulcanice.
- (D) Islanda este unul dintre puținele locuri din lume cu vulcani suficient de mari pentru a diminua lumina solară prin erupțiile lor.
- (E) Astronomii din Europa ar fi făcut însemnări despre supernovă dacă aceasta ar fi fost vizibilă de aici.

Progresul tehnologic în precizia ceasurilor și a altor mijloace de măsurare a timpului a ajutat în mod repetat la creșterea productivității, îmbunătățind sincronizarea între lucrători. Acum avem dispozitive capabile să măsoare timpul mai precis ca înainte. Cu toate acestea, precizia crescută în măsurarea timpului cu ajutorul acestor dispozitive nu va duce probabil la creșterea productivității, deoarece creșterea preciziei are loc la niveluri mult prea mici ca să poată fi percepută de oameni.

38. Ce rol are, în argumentul de mai sus, expresia "deoarece creșterea preciziei are loc la niveluri mult prea mici ca să poată fi percepută de oameni" ?

- (A) Sugerează fenomene alternative la care se aplică concluzia.
- (B) Oferă un criteriu conform căruia societățile umane pot fi diferențiate una de cealaltă.
- (C) Oferă un motiv pentru care o previziune bazată pe condiții anterioare nu se va dovedi adevărată în viitor.
- (D) Invocă o explicație istorică pentru un curent contemporan.
- (E) Înlătură o preocupare pentru un termen tehnic folosit în argument.

39. Care dintre enunțurile următoare, dacă este adevărat, ajută cel mai mult la subminarea argumentului?

- (A) Alți factori în afară de îmbunătățirile aduse ceasurilor au fost necesari pentru creșterea recentă a productivității industriale.
- (B) Computerele din viitor vor fi capabile să măsoare timpul și mai precis decât modelele actuale.
- (C) Societățile umane își pot spori productivitatea fără să își îmbunătățească mijloacele de a măsura timpul.
- (D) Nu toate progresele tehnologice duc la o precizie sporită a măsurării timpului.
- (E) Dispozitivele moderne de a măsura timpul pot crește și mai mult productivitatea, îmbunătățind sincronizarea mașinărilor computerizate.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Un scriitor SF: Cea mai bună explicație pentru apariția vieții pe Pământ este aceea care presupune că anumite microorganisme au aterizat aici purtate de meteoriți sau alte corpuri cerești mai mici sau mai mari, deoarece viața nu putea apărea din nimic. Aceasta înseamnă că orice formă de viață de pe planeta noastră este, în cele din urmă, de origine extraterestră. Cum omul este o formă de viață apărută ca urmare a evoluției din acele microorganisme primordiale, se poate conchide că...

40. Care dintre următoarele enunțuri exprimă cel mai bine concluzia celor de mai sus?

- (A) Microorganismele sunt forme de viață extraterestră.
- (B) Aterizarea microorganismelor purtate de anumite corpuri cerești reprezintă originea vieții pe Pământ.
- (C) Viața pe Pământ este de origine extraterestră.
- (D) Omul, la rândul său, este de origine extraterestră.
- (E) Omul este rezultatul evoluției din microorganismele primordiale.

Celebrul astrofizician, profesorul H., nu a susținut niciodată că există alte planete locuite de ființe inteligente. Prin urmare, putem să îl considerăm pe profesorul H. ca fiind un om de știință remarcabil, care respinge ipoteza conform căreia ar exista inteligență pe alte planete.

41. Care dintre argumentele de mai jos conține o eroare de raționament similară celei din argumentul din text?

- (A) Niciunul dintre psihologii numiți de tribunal nu au fost dispuși să depună mărturie că, la momentul împușcăturilor, clientul meu ar fi avut discernământ. Prin urmare, ar trebui să ajungeți la concluzia că, la momentul împușcăturilor, clientul meu nu a avut discernământ.
- (B) Un biolog celebru, după ani de studiu atent, a ajuns la concluzia că dovezile în legătură cu existența monstrului din Loch Ness nu sunt convingătoare. Prin urmare, ar trebui să fim rezervați în privința existenței unui astfel de animal.
- (C) Frunzaru, care urmărește îndeaproape cursele de cai, nu mi-a spus nimic nici mie nici altcuiva în legătură cu câștigarea următoarei curse de către calul prietenului său. Rezultă că Frunzaru crede că acest cal nu va câștiga următoarea cursă.
- (D) Un psiholog celebru a analizat atent ceea ce se consideră a fi cele mai bune dovezi pentru percepția extrasenzorială și a descoperit că niciuna dintre acestea nu demonstrează existența percepției extrasenzoriale. Prin urmare, suntem îndreptățiți să credem că percepția extrasenzorială este imposibilă.
- (E) Nicoleta nu a zis niciodată că ar fi interesată de obținerea unei diplome de antropologie. Dar și-a manifestat interesul față de obținerea unei diplome de chimie. Prin urmare, Nicoleta se va înscrie probabil la un curs de chimie.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Dacă niciun număr prim nu are divizori proprii și unele numere impare au divizori proprii, atunci unele numere impare nu sunt numere prime.

42. Care dintre următoarele argumente are aceeași structură de raționare ca și cel de mai sus?

- (A) Dacă niciun mamifer nu respiră prin branhii, iar balena este mamifer, atunci ea nu respiră prin branhii.
- (B) Niciun aparat electronic nu este viețuitor, însă unele aparate electronice pot gândi, prin urmare, unele obiecte care pot gândi nu sunt viețuitoare.
- (C) Dacă unele reptile nu au picioare și toate reptilele sunt vertebrate, atunci unele vertebrate nu au picioare.
- (D) Dacă niciun savant nu se mărginește cu totul într-un domeniu științific și unii erudiți se mărginesc într-un singur domeniu științific, atunci unii erudiți nu sunt savanți.
- (E) Dacă niciun clovn nu este serios, iar unii clovni sunt actori, înseamnă că unii actori nu sunt serioși.

Psihologul: Știința psihologică actuală nu poate întotdeauna explica adecvat fenomene aparente precum clarviziunea, reîncarnarea sau chiar hipnoza. Din moment ce nu pot fi explicate cu ajutorul unor științe precum psihologia, psihiatria sau neurofiziologia, aceste fenomene nu sunt fenomene strict fizice, iar studiul lor revine filosofiei.

43. Care dintre următoarele enunțuri exprimă o premisă necesară pentru concluzia psihologului?

- (A) Filosofia studiază doar fenomene ce nu pot fi abordate strict științific.
- (B) Tot ce nu poate fi explicat de știință nu este fenomen strict fizic.
- (C) Psihologia, psihiatria și neurofiziologia folosesc tipare explicative similare.
- (D) Tot ce nu este fenomen fizic este un fenomen paranormal.
- (E) Orice fenomen fizic poate primi o explicație strict științifică.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Eticianul: Interzicerea minciunii se bazează pe efectele negative pe care le are aceasta asupra celorlalți și tendința mărturiilor false de a scădea încrederea pe care ne dorim să o avem în vorbele celorlalți. Când cineva minte cu privire la felul în care a votat la alegeri prin vot secret, totuși, nu există efecte negative asupra celui care este înșelat și, de vreme ce falsitatea afirmației tinde să ducă la o lipsă de încredere generală în afirmațiile legate de modul în care a votat o persoană, acest lucru sprijină scopul cu care a fost introdus votul secret. Prin urmare, când cineva este întrebat de către cei care efectuează sondaje cum a votat, îi este permis să mintă.

44. Care dintre următoarele enunțuri, dacă este adevărat, susține cel mai bine argumentul expertului în etică?

- (A) Să minți în legătură cu felul în care ai votat are efecte negative asupra organizației care face sondajul, dar nu și a altcuiva.
- (B) Să îi minți pe ceilalți nu îi afectează fizic în același mod în care o face un act de agresiune.
- (C) Să minți despre politică nu îi afectează decât pe politicieni.
- (D) Votul secret are ca scop să împiedice orice persoană să afle cum a votat o altă persoană.
- (E) Votul secret are ca scop să facă imposibil de stabilit de ce a votat populația în felul în care a făcut-o.

Dulceața de trandafir, vinurile și ceaiurile din flori și plante sunt deosebit de sănătoase, vindecă multe afecțiuni digestive sau hepatice, stări gripale sau diferite infecții cutanate. Florile și plantele ar trebui să fie cel mai ușor procurate din florării, întrucât acestea sunt mult mai răspândite decât farmaciile sau unitățile plafar, iar în florării găsim cea mai mare varietate de flori și plante.

45. Care din următoarele enunțuri, dacă este adevărat, diminuează cel mai mult credibilitatea celor susținute mai sus?

- (A) În florării se găsesc mai multe feluri de flori și plante din care pot fi preparate dulceață, vinuri și ceaiuri medicinale.
- (B) Pentru a părea proaspete, florile și plantele din florării sunt tratate cu substanțe periculoase pentru organismul uman.
- (C) Florile și plantele din care se prepară dulceață, vinuri și ceaiuri medicinale se găsesc adesea și în farmacii sau unități plafar.
- (D) Florile și plantele din care se prepară dulceață, vinuri și ceaiuri medicinale sunt numite de medici „produse naturiste”.
- (E) În unitățile plafar sunt comercializate cele mai multe dulciuri, vinuri și ceaiuri preparate din plante sau flori.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Nutriționistul: Ciocolata neagră este plăcută la gust și conține multe flavonoide, substanțe care previn depunerile de colesterol pe pereții vaselor de sânge și favorizează astfel circulația sanguină cu toate că are un conținut substanțial de lapte, care favorizează apariția colesterolului. Prin urmare, indiferent de vârstă, consumul zilnic al acestui tip de ciocolată este plăcut și are un efect cu adevărat benefic pentru o circulație sangvină normală.

46. Care din următoarele enunțuri, dacă este adevărat, diminuează cel mai mult credibilitatea celor susținute de nutriționist?

- (A) Flavonoidele sunt substanțe organice extrase din florile unor plante și sunt folosite în industria alimentară și în cea de medicamente.
- (B) Consumul de ciocolată neagră cu conținut substanțial de lapte poate conduce la creșterea greutateii corporale.
- (C) Colesterolul este acea substanță care reglementează permeabilitatea membranelor celulare la lichide.
- (D) Laptele care este conținut din belșug în ciocolata neagră blochează acțiunea benefică a flavonoidelor.
- (E) Colesterolul este prezent în țesuturile organismului și în membrana celulară de unde este transportat în sânge.

Maria: Legile care impun folosirea obligatorie a centurii de siguranță sunt un atac la intimitate. Ar trebui să fie la latitudinea fiecăruia dacă vrea sau nu vrea să poarte centură de siguranță, de vreme ce numai acea persoană suportă consecințele propriei decizii. Un șofer care nu poartă centura de siguranță nu este o amenințare mai mare în trafic decât un șofer care o poartă.

Paul: Este clar că centurile de siguranță salvează vieți și previn rănirile și societatea în ansamblu are o răspundere de fiecare dată când o acțiune poate duce la rănirea unuia dintre membri. De asemenea, un accident are consecințe pentru mai mulți oameni decât cei implicați direct; mulți alții sunt afectați indirect, cum ar fi rudele sau colegii de serviciu.

47. În privința adevărului căruia dintre enunțuri de mai jos nu cad de acord Maria și Paul?

- (A) Este mai puțin probabil ca un șofer care poartă centura de siguranță să fie rănit decât unul care nu o poartă.
- (B) Este mai puțin probabil ca un șofer care poartă centura de siguranță să rănească alte persoane în trafic decât unul care nu o poartă.
- (C) Într-o societate, oamenii au dreptul la intimitate.
- (D) Societatea în ansamblu poate în mod legitim să interzică acțiuni care îi afectează și pe ceilalți oameni în afara celor implicați direct în acea acțiune.
- (E) Consecințele negative ale deciziei de a nu purta centura de siguranță afectează mai mult decât o singură persoană.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Am dezbătut îndelung planul propus. Cei care au participat la discuție au avut ocazia să-și spună părerea. Cei care nu au participat nu ar trebui să aibă de obiectat acum, pentru că au avut mai multe ocazii să facă acest lucru în trecut. Prin urmare, ar trebui să aprobăm planul fără să mai aibă loc alte discuții.

48. Care dintre enunțurile următoare descrie cel mai corect greșeala de raționament din argumentul din text?

- (A) Același argument ar putea fi folosit pentru a pune capăt unei discuții pe orice temă.
- (B) Argumentul trece cu vederea posibilitatea ca cineva care nu a participat în trecut la discuții să vrea să facă acest lucru acum.
- (C) Argumentul nu menționează cât timp au durat dezbaterile legate de plan.
- (D) Argumentul pune la îndoială caracterul celor care nu au participat la discuții, insinuând că aceștia ar fi în general apatici.
- (E) Argumentul oferă motive pentru care discuțiile ar trebui oprite, dar nu și motive pentru aprobarea planului.

Nutriționiștii au dovedit că prăjiturile și înghețata din cofetării sau magazine conțin din belșug aditivi alimentari și zahăr rafinat care sunt un adevărat pericol pentru sănătate, în timp ce perele dulci și zemoase conțin substanțe benefice sănătății, cum ar fi zahărul natural, fibrele vegetale și antioxidanții naturali. Ca atare, nutriționiștii recomandă ca, în locul prăjiturilor și al înghețatei din cofetării sau magazine, să consumăm între mese sau ca desert pere dulci și zemoase care contribuie decisiv la o foarte bună funcționare a organismului, la menținerea și la consolidarea sănătății.

49. Următoarele enunțuri susțin recomandarea nutriționiștilor, CU EXCEPȚIA:

- (A) Perele dulci și zemoase conțin cel puțin 2-3 g. de fibre vegetale care favorizează menținerea colesterolului în limite normale.
- (B) Perele dulci și zemoase conțin multe substanțe naturale cu proprietăți remineralizante, diuretice și depurative.
- (C) Perele dulci și zemoase conțin fibre vegetale care împiedică acumularea și asimilarea grăsimilor de către organism.
- (D) Perele dulci și zemoase conțin multe calorii ceea ce îi face pe unii să creadă că ar fi capabili de un efort deosebit.
- (E) Perele dulci și zemoase conțin între 100 și 200 mg. de potasiu care este necesar bunei funcționări a sistemului cardiovascular.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2

Diferite persoane folosesc mini-căștile cu care ascultă muzică în mijloacele de transport sau în alte spații publice. Pe mini-căști se află cu mult peste 1.500 de bacterii, care devin însă extrem de nocive pentru sănătatea celor ce împrumută mini-căști de la altcineva pentru a asculta și ei muzică în mijloacele de transport.

50. Care din următoarele enunțuri redă cel mai fidel concluzia celor de mai sus?

- (A) Mini-căștile cu care se ascultă muzică în mijloacele de transport nu trebuie împrumutate de la altcineva.
- (B) Bacteriile aflate pe mini-căștile folosite pentru a asculta muzică în mijloacele de transport afectează sănătatea utilizatorului.
- (C) Cei care folosesc mini-căști pentru a asculta muzică în mijloacele de transport fac asta pentru a se odihni.
- (D) Ascultătorii de muzică la mini-căști în mijloacele de transport manifestă respect față de ceilalți pasageri.
- (E) Ascultătorii de muzică la mini-căști în mijloacele de transport sunt extrem de pasionați de muzică.

Testul 2 – Răspunsuri corecte

SECȚIUNEA 1

1 C	8 B	15 C	22 A
2 E	9 C	16 C	
3 C	10 A	17 E	
4 D	11 B	18 D	
5 A	12 E	19 D	
6 E	13 A	20 B	
7 D	14 D	21 E	

SECȚIUNEA a 2-a

23 E	30 A	37 E	44 C
24 D	31 C	38 E	45 C
25 B	32 D	39 C	46 B
26 A	33 A	40 E	47 B
27 C	34 B	41 D	48 A
28 E	35 A	42 E	49 B
29 B	36 B	43 A	50 E

SECȚIUNEA a 3-a

1 A	8 E	15 C	22 E
2 D	9 B	16 E	23 B
3 E	10 A	17 A	24 A
4 C	11 E	18 E	25 D
5 B	12 C	19 A	
6 D	13 C	20 A	
7 E	14 C	21 A	

SECȚIUNEA a 4-a

26 A	33 C	40 D	47 E
27 B	34 C	41 C	48 E
28 A	35 E	42 D	49 D
29 D	36 C	43 B	50 A
30 D	37 E	44 D	
31 A	38 C	45 B	
32 E	39 E	46 D	

Precizare privind nivelul de dificultate:

Categoriile de dificultate se bazează pe un instrument de măsurare destinat să indice cât de dificil este să rezolvi subiectele fără a ghici răspunsurile. Pentru fiecare dintre cele trei tipuri de întrebări (Gândire analitică, Înțelegerea unui text scris și Gândire logică), întrebările au fost împărțite în cinci grupe, în funcție de nivelul lor de dificultate în cadrul tipului respectiv, de la 1 (cele mai ușoare) la 5 (cele mai dificile).

Gândire analitică - EXPLICAȚII

Întrebările 1-7

Ce spune cerința

Acest set de întrebări este despre șase participanți la o conferință care vor susține fiecare câte o prezentare. Fiecare prezentare va dura 18, 19, 20, 21 sau 22 de minute. Prin urmare, cel puțin doi participanți vor susține prezentări de aceeași durată. Din condiția a patra, aflăm că acești doi participanți cu prezentări egale ca durată sunt Frâncu și Jianu și, mai mult, sunt singurii aflați în această situație. Prin urmare, distribuția timpilor celor șase prezentări va arăta astfel: două prezentări cu aceeași durată (Frâncu și Jianu), și alte patru prezentări de durate diferite atât față de cele ale lui Frâncu și Jianu cât și între ele. Toate cele cinci durate posibile vor fi acoperite, deci, de cel puțin o prezentare.

Prima condiție ne spune că Kelemen va avea o prezentare mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu. Prin urmare, putem deduce de aici atât că prezentarea lui Kelemen nu poate fi de 22 de minute, cât și că cea a lui Gheorghiu nu poate fi de 18 minute, deoarece în ambele situații prima condiție nu ar mai putea fi respectată.

A doua condiție ne spune că Frâncu va avea o prezentare mai scurtă decât cea a lui Hanganu, iar din a patra condiție știm că Frâncu și Jianu vor avea prezentări de durată egală. Din aceste două condiții, împreună cu condiția a treia, potrivit căreia Hanganu nu va avea o prezentare mai lungă de 20 de minute (altfel spus, prezentarea lui va fi *mai mică sau egală cu 20 de minute*), putem face alte deducții. În primul rând, cele două prezentări de durată egală ale lui Frâncu și Jianu trebuie să fie *mai scurte de 20 de minute*, pentru a putea fi mai scurte decât cea a lui Hanganu – deci vor fi fie ambele de 18 minute, fie ambele de 19 minute. În al doilea rând, prezentarea lui Hanganu trebuie să fie mai lungă de 18 minute, pentru a putea fi mai lungă decât cele ale lui Frâncu și Jianu, și mai mică sau egală cu 20 de minute – deci va fi fie de 19 minute, fie de 20 de minute.

Observați că cele patru condiții nu impun nicio restricție asupra participantului Lefter, prin urmare acesta poate avea o prezentare de orice durată atâta timp cât ea nu contravine altor restricții legate de ceilalți participanți.

O sugestie euristică în abordarea întrebărilor din acest set: trasați o scală cu cinci locuri, de la 18 la 22 (de la stânga la dreapta), iar atunci când analizați o posibilitate – de exemplu, ca Hanganu să aibă o prezentare de 20 de minute – scrieți inițiala numelui respectiv (H) sub numărul corespunzător, ca în figura de mai jos. Acest lucru vă va ajuta să vizualizați mai ușor și mai rapid ce decurge din condițiile inițiale și eventualele informații suplimentare cu privire la configurația celor șase prezentări.

18	19	20	21	22
F și J?	F și J?	H		

Întrebarea 1

Descriere

Această întrebare vă cere să selectați cea configurație sau aranjare a duratei prezentărilor, dintre cele cinci variante oferite, care respectă toate condițiile inițiale. Așa cum am spus deja în prezentarea generală a întrebărilor de Gândire Analitică, strategia cea mai eficientă este, de obicei, să luați fiecare condiție la rând și să cercetați dacă este încălcată în vreuna dintre variante. Acesta este cazul și aici. În momentul care ați eliminat patru dintre variante prin această metodă, varianta rămasă este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** Prima condiție cere ca prezentarea lui Kelemen să fie mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu. Or, în varianta (A) prezentarea lui Kelemen are 21 de minute, iar cea a lui Gheorghiu, 19 minute. Deci prima condiție este încălcată.
- B** Condiția a patra spune că Frâncu și Jianu sunt *singurii* participanți cu prezentări de durată egală. Or, în varianta (B) Gheorghiu și Lefter au și ei prezentări cu aceeași durată (21 de minute), încălcându-se condiția menționată.
- D** Condiția a treia cere ca Hanganu să nu aibă o prezentare mai lungă de 20 de minute, fiind încălcată deci de varianta (D), în care prezentarea lui Hanganu are 21 de minute.
- E** Condiția a doua cere ca Frâncu să aibă o prezentare mai scurtă decât cea a lui Hanganu, deci este încălcată de varianta (E), unde Hanganu are prezentarea cea mai scurtă (18 minute) iar Frâncu o prezentare de 20 de minute.

Răspunsul corect

- C** Varianta (C) este singura care respectă toate cele patru condiții. Prezentarea lui Kelemen (18 minute) este mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu (22 de minute), deci prima condiție e respectată. Prezentarea lui Frâncu (19 minute) este mai scurtă decât cea a lui Hanganu, care are 20 de minute, deci atât condiția a doua cât și a treia sunt respectate. În fine, prezentările lui Frâncu și Jianu au aceeași durată (19 minute), deci și a patra condiție este respectată.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 2

Descriere

Nici această întrebare nu presupune luarea în considerare a unor informații suplimentare față de cele din cerință. Vi se cere să selectați exact un participant care poate avea o prezentare de 22 de minute. Cea mai bună strategie este să vă folosiți de condițiile inițiale pentru a stabili care dintre participanți trebuie să aibă o prezentare de altă durată, adică mai scurtă de 22 de minute. De exemplu, am arătat

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

deja în prezentarea generală a condițiilor că Frâncu trebuie să aibă o prezentare mai scurtă de 20 de minute. O dată ce ați eliminat în felul acesta patru variante, varianta rămasă trebuie să fie cea corectă.

Răspunsurile incorecte

- A** Frâncu nu poate avea o prezentare de 22 de minute, deoarece astfel s-ar încălca condiția a doua, care cere ca prezentarea lui să fie mai scurtă decât cea a lui Hanganu. Deci varianta (A) este greșită.
- B** Condiția a treia cere explicit ca prezentarea lui Hanganu să nu fie mai lungă de 20 de minute, deci și varianta (B) este incorectă.
- C** Din condiția a patra, știm că prezentarea lui Jianu trebuie să fie de aceeași durată cu cea a lui Frâncu, iar aceasta din urmă nu poate fi de 22 de minute, după cum am stabilit deja. Deci varianta (C) este și ea incorectă.
- D** Prezentarea lui Kelemen nu poate avea 22 de minute, deoarece astfel s-ar încălca prima condiție, care cere ca ea să fie mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu. Eliminăm deci și varianta (D)

Răspunsul corect

- E** Într-adevăr, Lefter poate avea o prezentare de 22 de minute, deci varianta (E) este cea corectă. O configurație în care se întâmplă acest lucru și care respectă toate condițiile este următoarea:

18	19	20	21	22
K	F, J	H	G	L

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 3

Descriere:

Această întrebare ne cere să calculăm, pe baza a ceea ce ne spun condițiile, care este numărul maxim de participanți care pot avea prezentări mai scurte decât Hanganu. Atenție! Nu este vorba despre numărul maxim de **durate de prezentări** mai mici decât durata prezentării lui Hanganu, ci despre numărul maxim de **persoane** care pot avea prezentări mai scurte decât Hanganu.

Răspunsul corect:

- C** După cum am văzut la **Ce spune cerința**, Hanganu va avea o prezentare mai mică sau egală cu 20 de minute. Presupunem că Hanganu are prezentarea cea mai lungă pe care o poate avea, adică 20 de minute. Înaintea acesteia, sunt posibile prezentările care durează 18 minute și 19 minute: acestea sunt toate **duratele** posibile de prezentări mai scurte decât cea a lui Hanganu. Prezentările lui Frâncu și Jianu trebuie să fie mai scurte de 20 de minute, pentru a putea fi mai scurte decât cea a lui Hanganu. Deci, înaintea lui Hanganu sunt cel puțin două persoane cu prezentări mai scurte. Frâncu și Jianu au prezentări egale, fie de 18 fie de 19 minute (oricare variantă este posibilă). Astfel, mai rămâne o prezentare pe care o putem atribui unui participant (ar putea fi Kelemen sau Lefter) fără să încălcăm nicio condiție. Prin urmare, numărul maxim de persoane care ar putea avea prezentări mai scurte decât Hanganu este de trei.

Atenție! La acest tip de întrebări nu este necesar să luați fiecare variantă în parte și să o verificați. După cum observați, din calculele pe care le realizați de la începutul rezolvării întrebării, atunci când o abordați, obțineți direct răspunsul corect. Nu este nevoie să mai verificați incorectitudinea celorlalte patru variante.

Răspunsuri incorecte:

- A B D E** Toate aceste variante oferă ca răspuns fie un număr prea mic, fie un număr prea mare de persoane.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 4

Descriere:

Se pune problema să determinăm care este durata cea mai mică pe care ar putea-o avea prezentarea lui Lefter, în condițiile în care presupunem că prezentarea lui Kelemen este mai scurtă decât cea a lui Hanganu.

Răspunsul corect:

- D** Știm deja de la **Ce spune cerința** că Hanganu poate avea o prezentare de maxim 20 de minute. De asemenea, știm că prezentările lui Frâncu și Jianu sunt mai scurte decât cea a lui Hanganu și de asemenea că sunt egale ca durată între ele. Deci, pentru ca prezentarea lui Kelemen să fie mai scurtă decât cea a lui Hanganu, ea trebuie să aibă fie 18, fie 19 minute. Mai exact, avem două situații posibile:

18	19	20	21	22
F, J	K	H		

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

18	19	20	21	22
K	F, J	H		

După cum observăm, prezentarea imediat următoare ca durată este cea de 21 de minute. Deci, durata cea mai mică pe care ar putea-o avea prezentarea lui Lefter este de 21 de minute.

Răspunsuri incorecte:

- A, B** Dacă Lefter ar avea o prezentare de 18 minute, ar trebui ca prezentarea lui Kelemen să fie de 19 minute, iar a lui Hanganu de 20 de minute, pentru a respecta condiția a treia, care impune ca Hanganu să nu aibă o prezentare mai lungă de 20 de minute, precum și informația suplimentară presupusă de această întrebare. Rezultă că nu mai este posibil să-i atribuim lui Frâncu o prezentare mai scurtă decât cea a lui Hanganu, așa cum cere condiția a doua. Același lucru se întâmplă și dacă Lefter ar avea o prezentare de 19 minute.
- C** Dacă Lefter ar avea o prezentare de 20 de minute, atunci Hanganu ar trebui să aibă o prezentare de 19 minute, iar Kelemen una de 18 minute, pentru a respecta condiția a treia și informația suplimentară. Astfel, nu mai putem respecta condiția a doua, care cere ca Frâncu să aibă o prezentare mai scurtă decât cea a lui Hanganu.
- E** Nici varianta de răspuns care atribuie o prezentare de 22 de minute lui Lefter nu este corectă pentru că întrebarea ne solicită durata cea mai mică pe care o poate avea prezentarea lui Lefter. Așa după cum am văzut la demonstrarea răspunsului corect, durata cea mai mică pe care o putem atribui prezentării lui Lefter, fără să încălcăm nicio condiție, este de 21 de minute.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 5

Descriere:

Această întrebare ne cere să alegem dintre cele cinci variante de răspuns pe aceea care ne indică o relație necesară (care nu numai că poate să fie adevărată, ci **trebuie** să fie adevărată). Ca să rezolvăm această cerință trebuie să luăm fiecare variantă în parte și să verificăm dacă relația descrisă este în mod necesar adevărată. Mai exact, trebuie să încercăm în fiecare caz să construim o combinație în care relația nu este adevărată. Dacă reușim acest lucru, varianta respectivă poate fi eliminată ca fiind incorectă.

Răspunsuri incorecte:

- B** Putem realiza o combinație posibilă în care Lefter să aibă o prezentare mai scurtă decât Hanganu. Spre exemplu:

18	19	20	21	22
L	F, J	H	K	G

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Kelemen trebuie să țină prezentarea de 21 de minute pentru a nu încălca condiția care ne spune că prezentarea lui Kelemen este mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu.

Deci nu este necesar ca Hanganu să aibă o prezentare mai scurtă decât Lefter, astfel încât această opțiune nu este cea corectă.

- C** Procedăm la fel ca la punctul anterior: construim un contraexemplu. Este perfect posibil să găsim o combinație în care prezentarea lui Kelemen să fie mai scurtă decât cea a lui Jianu (opusul a ceea ce ne spune varianta C). Iată-o:

18	19	20	21	22
K	F, J	H	G sau L	G sau L

Deci nu este necesar ca prezentarea lui Jianu să fie mai scurtă decât cea a lui Kelemen. Respingem această variantă.

- D** Nici varianta care susține că prezentarea lui Jianu este mai scurtă decât cea a lui Lefter nu este necesar adevărată. Iată un exemplu în care prezentarea lui Lefter este mai scurtă decât cea a lui Jianu și care nu încalcă nicio condiție:

18	19	20	21	22
L	F și J	H	K	G

Respingem și această variantă.

- E** Nu este necesar nici ca prezentarea lui Kelemen să fie mai scurtă decât cea a lui Hanganu. Iată un contraexemplu în care prezentarea lui Kelemen este mai lungă decât cea a lui Hanganu.

18	19	20	21	22
L	F și J	H	K	G

Această combinație respectă toate condițiile și demonstrează că este posibil ca prezentarea lui Kelemen să fie lungă decât cea a lui Hanganu.

Răspunsul corect:

- A** Putem deduce din condiții că Frâncu trebuie să aibă o prezentare mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu. Frâncu, ne amintim, poate susține doar o prezentare de 18 sau 19 minute, pentru a respecta condiția ca el să aibă o prezentare mai scurtă decât Hanganu; după cum știm, Hanganu nu poate avea decât o prezentare de 19 sau 20 de minute. Dacă alegem prezentarea cea mai lungă pe care o poate susține Hanganu, cea de 20 de minute, îi putem atribui lui

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Frâncu o prezentare de 19 minute (durata maximă în cazul lui), putând astfel să-l plasăm pe Gheorghiu la prezentarea de 18 minute, mai scurtă decât cea a lui Frâncu. Dar încălcăm astfel prima condiție, care ne cere ca prezentarea lui Kelemen să fie mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu. Nu există nicio altă prezentare mai scurtă decât cea de 18 minute, pe care i-am atribuit-o lui Gheorghiu.

Nu există deci nicio combinație posibilă în care Gheorghiu să aibă o prezentare mai scurtă decât Frâncu, prin urmare Frâncu are întotdeauna o prezentare mai scurtă decât Gheorghiu. (A) este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 6

Descriere:

Această întrebare ne solicită să aflăm care dintre cele cinci variante prezentate este singura care NU POATE fi adevărată, în condițiile în care prezentarea lui Jianu durează 19 minute.

În primul rând, putem stabili că prezentarea lui Frâncu durează tot 19 minute, din moment ce condiția a patra ne spune că Frâncu și Jianu au prezentări egale ca durată. Decurge de aici că Hanganu are o prezentare de 20 de minute, deoarece condiția a doua ne spune că prezentarea lui Frâncu este mai scurtă decât cea a lui Hanganu, iar din condiția a treia știm că Hanganu nu poate avea o prezentare mai lungă de 20 de minute. Să scriem în tabel ceea știm până acum.

18	19	20	21	22
	F, J	H		

Țineți minte că trebuie să căutăm acea variantă care NU POATE fi adevărată. Nu este suficient să găsim o variantă care poate fi falsă, ci trebuie să ne asigurăm că nu există nicio combinație posibilă în care ea să fie adevărată. Mai putem face un lucru în acest punct: putem arunca o privire la toate variantele de răspuns, căutând una care contrazice direct ceea ce am stabilit până acum ca fiind necesar adevărat conform supoziției suplimentare. Dacă există o astfel de variantă, ea este răspunsul corect și nu mai este nevoie să verificăm celelalte opțiuni.

Răspunsul corect:

E Prezentarea lui Lefter nu poate fi de 20 de minute, deoarece, așa cum am explicat la **Descriere**, Hanganu trebuie să aibă prezentarea de 20 de minute, în condițiile în care Jianu (și Frâncu) au prezentări de 19 minute. Deci (E) este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

A Gheorghiu poate avea o prezentare de 21 de minute, deoarece putem respecta prima condiție care spune că prezentarea lui Kelemen este mai scurtă decât a sa. Astfel, putem să-i atribuim

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

lui Kelemen o prezentare de 18 minute, fără să încălcăm vreo condiție. Varianta este posibilă, deci respingem această opțiune.

- B** Prezentarea lui Gheorghiu poate dura și 22 de minute, prezentarea lui Kelemen putând fi de 18 sau de 21 de minute. Deci și această variantă este posibilă. O respingem.
- C** Prezentarea lui Kelemen poate dura 18 minute – vezi explicațiile de la (A) și (B). Se respectă condiția de a fi mai scurtă decât cea a lui Gheorghiu (care poate avea o prezentare de 21 sau 22 de minute).
- D** Prezentarea lui Kelemen poate dura și 21 de minute, deoarece îi putem atribui lui Gheorghiu o prezentare de 22 de minute, fiind astfel respectată condiția care ne cere ca prezentarea lui Gheorghiu să fie mai lungă decât cea a lui Kelemen.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 7

Descriere:

Această întrebare ne solicită să aflăm cea variantă care descrie o relație necesar adevărată în condițiile în care presupunem că prezentarea lui Lefter este mai scurtă decât durata limită sugerată de 20 de minute. Lefter poate avea astfel o prezentare de 18 sau de 19 minute. Dacă Lefter are o prezentare de 18 minute, decurge că Frâncu și Jianu au prezentări de 19 minute. Dacă are o prezentare de 19 minute, atunci Frâncu și Jianu au prezentări de 18 minute. Aceasta pentru a respecta condiția ca prezentările lor (Frâncu și Jianu) să fie mai scurte decât prezentarea lui Hanganu, care nu poate fi mai lungă de 20 de minute. Acestea fiind spuse, putem trage concluzia că Hanganu nu mai poate avea decât o prezentare de 20 de minute. Avem deci două combinații posibile până acum:

18	19	20	21	22
F, J	L	H		

18	19	20	21	22
L	F, J	H		

Răspunsurile incorecte:

- A** Această variantă este incorectă, deoarece prezentarea lui Frâncu poate dura și 18 minute, după cum am arătat mai sus, deci nu este necesar ca Frâncu să aibă o prezentare de 19 minute.
- B** Prezentarea lui Gheorghiu nu poate dura 21 de minute: pentru a se respecta prima condiție, Kelemen trebuie să aibă o prezentare mai scurtă decât el. Or, nu mai este nicio prezentare mai

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

scurtă de 21 de minute disponibilă pentru a fi atribuită lui Kelemen, potrivit celor stabilite în **Descriere**.

- C** După cum am arătat mai sus, prezentarea lui Hanganu nu poate fi de 19 minute, pentru că acest interval este ocupat fie de Lefter, fie de Frâncu și Jianu.
- E** Prezentarea lui Lefter poate dura 18 minute, dar poate dura și 19 minute, fără a încălca nicio regulă. Este mai scurtă decât durata recomandată, iar Frâncu și Jianu pot avea prezentări mai scurte decât Hanganu, fără a se suprapune cu Lefter. Deci nu este necesar ca Lefter să aibă o prezentare de 18 minute.

Răspunsul corect:

- D** Este necesar ca prezentarea lui Kelemen să aibă 21 de minute. Dacă prezentările de 18, 19 și de 20 de minute sunt deja atribuite în urma deducțiilor făcute, decurge că mai sunt neatribuite prezentările de 21 și de 22 de minute. Prima condiție ne spune că prezentarea lui Kelemen este mai scurtă decât prezentarea lui Gheorghiu, așa încât Kelemen trebuie să aibă prezentarea de 21 de minute (după cum este necesar ca Gheorghiu să aibă prezentarea de 22 de minute).

Nivel de dificultate: 3

Întrebările 8-12

Ce spune cerința

Acest set de întrebări este despre desemnarea a cinci profesori pentru a fi membri într-o comisie. Cei cinci sunt desemnați din rândul a nouă profesori de la trei facultăți, fiecare facultate dând trei potențiali membri.

Prima condiție spune că cel puțin un profesor de la Psihologie trebuie să facă parte din comisie. Altfel spus, cel puțin unul dintre F, G și H trebuie să facă parte din orice componență acceptabilă a membrilor comisiei.

A doua condiție spune că desemnarea lui G este incompatibilă cu desemnarea lui H. Prin urmare, orice componență a comisiei nu poate include decât cel mult pe unul dintre G și H, niciodată pe amândoi. De aici putem deja infera că nu este posibil ca toți profesorii de la Psihologie să facă parte din comisie.

A treia și a patra condiție sunt strâns legate: dacă J face parte din comisie, atunci și L face parte din comisie, iar dacă L face parte din comisie, atunci și M face parte din comisie. Prin urmare, J nu poate fi desemnat decât împreună cu L și M; reciproc, dacă M nu este desemnat, atunci nici J și nici L nu sunt desemnați. Aceste două condiții vor interacționa adesea cu condiția a cincea pe parcursul întrebărilor și al raționamentelor aferente lor, deoarece condiția a cincea interzice ca M și P să facă parte ambii din comisie. Prin urmare, dacă J sau L fac parte din comisie, atunci P nu poate face parte din comisie, pentru a se respecta condiția a cincea, și reciproc, dacă P face parte din comisie, atunci nici M, nici L și nici J nu pot face parte din comisie.

De notat că despre profesorii F, K și N nu se spune nimic în condiții, deci oricare dintre ei poate fi selectat, în orice combinație, atâta vreme cât există locuri libere pentru ei în comisie după ocuparea altor locuri conform condițiilor. De fapt, despre F se spune ceva indirect în prima condiție, dat fiind că

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

este profesor la Psihologie: dacă eventuale date suplimentare au drept consecință că nici G și nici H nu fac parte din comisie, atunci F trebuie să facă parte din ea.

Întrebarea 8

Descriere

Această întrebare cere selectarea unei singure liste sau componente posibile a comisiei dintre cele cinci variante. Așa cum s-a mai spus, cea mai bună strategie pentru acest tip de întrebare este, de obicei, să luați fiecare condiție pe rând și să verificați dacă este încălcată într-una dintre variante. După eliminarea în acest fel a patru variante, cea rămasă este varianta corectă.

Răspunsurile incorecte

- A** Varianta (A) încalcă condiția a treia, deoarece J face parte din comisie, iar L nu face parte.
- C** În mod similar, varianta (C) încalcă condiția a patra, care cere ca, dacă L face parte din comisie, și M să facă parte din ea, or în această variantă doar L este prezent în listă.
- D** Condiția a doua spune că, dacă G face parte din comisie, H nu poate face parte, iar varianta (D) îi include și pe G și pe H, deci este incorectă.
- E** Varianta (E) încalcă ultima condiție, care interzice ca M și P să facă parte ambii din comisie.

Răspunsul corect

- B** Această variantă este singura care respectă toate cele cinci condiții. F și H fac parte din comisie, deci cel puțin un profesor de la Psihologie face parte din comisie, respectându-se prima condiție. G nu face parte din comisie, deci condiția a doua nu poate fi încălcată. La fel și în cazul condiției a treia, dat fiind că J nu face parte din comisie. Condiția a patra este respectată, deoarece atât L cât și M fac parte din comisie. Iar a cincea condiție este respectată, pentru că P nu face parte din comisie.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 9

Descriere

Această întrebare nu adaugă nimic la informațiile și condițiile inițiale. Ni se cere să alegem acei doi profesori, dintre cele cinci variante de perechi, care nu pot face parte împreună din comisie. Cea mai bună modalitate de abordare a acestei întrebări este să încercăm să derivăm din condițiile inițiale una sau mai multe concluzii de forma: Dacă X face parte din comisie, atunci Y nu face parte din comisie. Dacă una dintre variante contrazice o astfel de concluzie, acea variantă va fi răspunsul corect, fiind incompatibilă cu condițiile inițiale și cu ceea ce decurge din ele. În momentul în care ați găsit varianta corectă, NU mai este nevoie să verificați dacă celelalte variante rămase pot fi adevărate.

Răspunsul corect

- C** Așa cum am observat deja în descrierea generală a acestui set de întrebări, putem face o serie de inferențe pe baza interacțiunii dintre condițiile a treia, a patra și a cincea. Folosindu-ne numai de condițiile a patra și a cincea, putem deduce că, dacă L face parte din comisie, atunci M face parte și el din comisie, deci P nu poate face parte din comisie. Așadar, L și P nu pot face parte ambii din comisie, deci (C) este varianta corectă.

Răspunsurile incorecte

- A** F și H pot face parte amândoi din comisie, deci (A) este incorectă. O componentă posibilă a comisiei cu F și H printre membri este, de pildă, următoarea: F, H, J, L, M.
- B** G și J pot face parte și ei amândoi din comisie, deci (B) este incorectă. O componentă posibilă a comisiei în această variantă ar fi: F, G, J, L, M.
- D** La fel, M și N pot face ambii parte din comisie. Nu există printre condițiile inițiale nicio restricție asupra combinației dintre cei doi, așa că nu trebuie decât să vă asigurați că există o componentă completă a comisiei care îi conține pe amândoi și care nu încalcă nicio condiție. O astfel de componentă este următoarea: F, J, L, M, N.
- E** În fine, nici în privința combinației lui N și P nu se poate deriva în mod direct nicio incompatibilitate din condițiile inițiale. O componentă completă a comisiei care respectă toate condițiile și îi include pe cei doi ar fi: F, G, K, N, P. Deci (E) este incorectă.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 10

Descriere

Nici această întrebare nu adaugă nimic la informațiile din cerință. Vi se cere să stabiliți care dintre cele cinci afirmații este compatibilă cu condițiile inițiale, deci **poate** fi adevărată. Există două strategii generale de abordare a acestui tip de întrebări. Pe de o parte, puteți încerca să derivați direct din condițiile inițiale concluzii cu privire la ce **nu poate** fi adevărat. Dacă unele dintre aceste concluzii se vor suprapune cu unele dintre variantele de răspuns, veți putea elimina variantele respective ca fiind incorecte. Pe de altă parte, puteți presupune, pentru fiecare variantă, că afirmația respectivă este adevărată și apoi să încercați să construiți o configurație completă care să respecte toate condițiile. În momentul în care ați găsit o astfel de variantă pornind de la adevărul căreia se poate construi o configurație completă, acea variantă va fi răspunsul corect.

În cazul întrebării de față, o simplă inspectare a condițiilor și a variantelor ne arată că, pentru variantele (D) și (E) pare să fie utilă prima strategie, mai exact folosirea condițiilor a treia, a patra și a cincea, iar pentru variantele (A), (B) și (C), a doua strategie, deoarece condițiile nu spun nimic în mod explicit despre conținutul acestora.

Răspunsurile incorecte

- B** Să presupunem că niciun profesor de la Litere nu face parte din comisie. Rezultă că cei cinci membri ai comisiei vor fi selectați dintre cei șase profesori de la Psihologie și Sociologie. Prin urmare, fie toți cei trei profesori de la Psihologie și doi de la Sociologie, fie doi profesori de la Psihologie și toți cei trei profesori de la Sociologie vor alcătui comisia. Dar prima condiție ne spune că profesorii G și H de la Psihologie nu pot face parte amândoi din comisie, deci prima opțiune cade. Iar condiția a cincea ne spune că profesorii M și P de la Sociologie nu pot face parte nici ei împreună din comisie, deci și a doua opțiune este imposibilă. Prin urmare, nu poate exista nicio componentă acceptabilă a comisiei din care să nu facă parte cel puțin un profesor de la Litere. Deci varianta (B) este incorectă.
- C** Să presupunem că niciun profesor de la Sociologie nu face parte din comisie. Aceasta înseamnă că cei cinci membri ai comisiei vor fi selectați dintre cei șase profesori de la Psihologie și Litere. Dar cum am arătat deja, cei trei profesori de la Psihologie nu pot face parte împreună din comisie, pentru a nu se încălca condiția a doua. Așadar, din presupunerea inițială decurge că comisia va fi alcătuită din doi profesori de la Psihologie și cei trei profesori de la Litere – J, K și L. Dar, din condiția a patra știm că, dacă L face parte din comisie, atunci și M face parte din comisie, iar aceasta ar contrazice presupunerea de la care am pornit (M fiind de la Sociologie). Prin urmare, nici varianta (C) nu poate fi adevărată.
- D** Așa cum am arătat încă din descrierea introductivă a acestui set de întrebări, condițiile a treia și a patra implică împreună că, dacă J face parte din comisie, atunci M trebuie să facă parte și el din comisie. Deci varianta (D) poate fi eliminată drept incorectă.
- E** În mod similar, din condițiile a treia, a patra și a cincea (după cum am arătat și în descrierea introductivă), rezultă că J și P nu pot face parte amândoi din comisie, deci și varianta (E) este incorectă.

Răspunsul corect

- A** Să presupunem că nici G și nici H nu fac parte din comisie. Putem găsi o componentă acceptabilă a comisiei compatibilă cu această ipoteză? O variantă posibilă este următoarea: F, J, L, M, N. Sunt respectate toate cele cinci condiții: un profesor de la Psihologie face parte din comisie, condiția a doua nu are obiect (G nefăcând parte din comisie), condițiile a treia și a patra sunt respectate dat fiind că J, L și M sunt împreună membri ai comisiei, iar P nu face parte din comisie, deci condiția a cincea este și ea respectată.

Ținând cont că varianta (A) este probabil prima pe care o veți aborda, este important de spus iarăși că, o dată ce ați stabilit că o variantă este corectă, **nu** mai este nevoie să verificați incorectitudinea celorlalte variante de răspuns, pierzând timp inutil.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 11

Descriere

Această întrebare ne cere să presupunem că profesorii G și K fac amândoi parte din comisie și să stabilim care dintre cele cinci variante este compatibilă cu această presupunere și cu condițiile inițiale, deci poate fi adevărată. Un raționament imediat pe care-l puteți face este că, dacă G face parte din comisie, atunci H nu face parte din comisie, potrivit condiției a doua. De asemenea, dacă G și K fac parte din comisie, înseamnă că mai există alți trei membri ai comisiei în afară de ei.

Cea mai bună strategie de abordare a acestei întrebări este să luați fiecare variantă, să presupuneți că este adevărată și să adăugați informația din ea la ce știm deja (G și K fac parte din comisie, H nu face parte) și să verificați dacă se poate completa configurația rezultată într-o manieră care să respecte toate condițiile inițiale.

Răspunsurile incorecte

- A** Să presupunem că F și J fac parte din comisie. Dacă J face parte din comisie, atunci și L și M trebuie să facă parte din comisie, potrivit condițiilor a treia și a patra. Dar aceasta ar însemna că avem deja **șase** membri ai comisiei: F, G, J, K, L și M, iar numărul maxim este de cinci. Deci varianta (A) este incorectă.
- C** În mod similar, dacă J și N fac parte din comisie, putem deduce că și L și M fac parte din comisie, deci vom avea iarăși o depășire a numărului maxim de membri, pentru că știm deja că G și K fac parte din comisie. Așadar, și varianta (C) este incorectă.
- D** Să presupunem că F nu face parte din comisie, iar P face parte din comisie. Din condiția a cincea, rezultă că M nu poate face parte din comisie. Iar de aici rezultă, conform condițiilor a treia și a patra, că nici J și nici L nu pot face parte din comisie. De asemenea, am stabilit deja că nici H nu face parte din comisie, pentru a se respecta condiția a doua. Prin urmare, avem deja **cinci** profesori care **nu pot** face parte din comisie conform cu ipoteza de la care am pornit: F, H, J, L și M. Dar aceasta înseamnă că nu se poate alcătui o comisie de cinci membri, deoarece au mai rămas numai patru profesori disponibili: G, K, N, P. Deci varianta (D) este incorectă.
- E** În mod asemănător, din presupunerea că M și N nu fac parte din comisie, putem deduce, pe baza condițiilor a treia și a patra, că nici L și nici J nu fac parte din comisie. Ținând cont că nici H nu poate face parte din comisie, după cum am arătat mai sus, rezultă că am eliminat deja cinci membri potențiali ai comisiei și că nici în acest caz nu se poate alcătui o comisie completă, din cinci membri. Deci varianta (E) este incorectă.

Răspunsul corect

- B** Să presupunem că F și L fac parte din comisie. Prin urmare, dată fiind presupunerea suplimentară că G și K fac parte din comisie, ar trebui să avem o comisie alcătuită din F, G, K și L și încă un membru. Conform condiției a patra, acest membru trebuie să fie M. Celelalte condiții sunt respectate în această configurație: un profesor de la Psihologie (F) face parte din comisie, G face parte din comisie fără ca H să facă parte din ea, condiția a treia nu are obiect

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

(pentru că J nu face parte din comisie), iar condiția a cincea este respectată, dat fiind că P nu face parte din comisie. Așadar, varianta (B) este cea corectă. Iarăși, țineți minte că, o dată ce ați găsit varianta (B) ca fiind cea corectă, puteți să vă opriți aici și să treceți la întrebarea următoare, fără a mai pierde timp cu verificarea variantelor rămase.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 12

Descriere

Această întrebare vă cere să stabiliți care dintre cei cinci profesori listați ca variante de răspuns **trebuie** să facă parte din comisie în cazul în care M **nu face** parte din comisie. Este important de reținut că un profesor care **doar poate** să facă parte din comisie în această situație, fără ca prezența lui să fie obligatorie, nu constituie o variantă corectă de răspuns. Trebuie găsit acel profesor care **nu poate lipsi** din nicio componență acceptabilă a comisiei, atunci când M nu face parte din comisie.

În primul rând, din faptul că M nu face parte din comisie puteți deduce iarăși, pe baza condițiilor a treia și a patra, că nici J și nici L nu pot face parte din comisie. Prin urmare, puteți elimina deja două variante de răspuns: (C) și (D). Pentru fiecare dintre celelalte trei variante, va trebui să încercați să găsiți o componență acceptabilă a comisiei care nu include profesorul în cauză. Dacă reușiți să găsiți o astfel de alcătuire a comisiei, atunci și acea variantă poate fi eliminată. Dacă ajungeți la o contradicție, atunci varianta respectivă este cea corectă.

Răspunsurile incorecte

- A** Deși G **poate** face parte din comisie, putem găsi o alcătuire acceptabilă a comisiei care respectă condițiile inițiale și ceea ce am stabilit deja (J, L și M sunt absenți) și din care lipsește G, și anume: F, H, K, N, P. Deci varianta (A) este incorectă.
- B** La fel, deși H **poate** face parte din comisie, simpla înlocuire a lui H cu G în componența dată ca exemplu la varianta (A) ne oferă o alcătuire acceptabilă a comisiei din care lipsește H: F, G, K, N, P. Deci și varianta (B) este incorectă.
- C, D** Așa cum am arătat deja în descrierea introductivă a acestei întrebări, dacă M nu face parte din comisie, atunci nici J și nici L nu pot face parte din comisie, conform condițiilor a treia și a patra. Prin urmare, cu atât mai mult ei **nu trebuie** să facă parte din comisie. Deci variantele (C) și (D) sunt incorecte.

Răspunsul corect

- E** Să presupunem că N nu face parte din comisie. Prin urmare, avem patru profesori despre care știm că nu fac parte din comisie, conform presupunerilor făcute: J, L, M și N. Așadar, ceilalți cinci profesori rămași trebuie să facă parte toți din comisie: F, G, H, K și P. Dar G și H nu pot face parte amândoi din comisie, deoarece astfel s-ar încălca condiția a doua. Prin urmare, N

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

trebuie să facă parte din comisie, dacă M nu face parte din comisie. Deci varianta (E) este cea corectă.

Nivel de dificultate: 3

Întrebările 13-17

Ce spune cerința:

Acest set formulează o serie de întrebări despre șase paznici ai unui depozit, al căror program trebuie să respecte trei condiții care creează diferite structuri și relații de ordine între paznici.

Prima condiție stabilește ordinea în care trebuie programați G și M comparativ cu L. Este important să subliniem că această condiție stipulează că atât G cât și M sunt programați înaintea lui L, dar nu există nicio implicație că G sau M trebuie programați cu exact o lună înaintea lui L.

Să se compare această condiție cu cea de-a doua condiție care spune în mod explicit că H trebuie să fie programat în luna care precede imediat luna în care este programat K.

Cea de-a treia condiție este mai complicată. Ea spune că între luna în care este programat G și luna în care este programat K trebuie să existe exact o lună și lasă deschise două posibilități: sau G este programat înaintea lui K sau G este programat după K (în mod echivalent, K este programat înaintea lui G).

Este util să vizualizăm informația din problemă, folosind un gen de instrument simbolic. Putem reprezenta relațiile cerute de ordine - "înaintea lui" ($<$) și "înainte cu o lună" ($<_1$) - între elemente, în concordanță cu condițiile din problemă, în felul următor:

1. $G < L$.

2. $M < L$.

[Aceasta lasă deschise două opțiuni: $G < M$ sau $M < G$.]

3. $H <_1 K$.

4. $G \_ K$ sau $K \_ G$.

Întrebarea 13

Descriere

Întrebarea 18 ne cere să aflăm care dintre cele cinci scheme de programare care sunt listate corespunde celor trei condiții stipulate în problemă că se obțin între elemente.

Răspunsul corect

A Acest răspuns satisface fiecare condiție din problemă; anume G, H, K, M, J, L. Astfel, prin inspecție, putem verifica faptul că G și M sunt programați înaintea lunii în care este

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

programat L (condiția 1); că H este programat cu exact o lună înainte de luna în care este programat K (condiția 2); și că există exact o lună între luna în care este programat G și luna în care este programat K (condiția 3).

Răspunsurile incorecte

- B** nu satisface condiția 1: L este programat înaintea lui M.
- C** nu satisface condiția 3: între G și K sunt programați doi paznici.
- D** nu satisface condiția 2: K este programat cu exact o lună înaintea lui H.
- E** nu satisface condiția 1: L este programat înaintea lui G.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 14

Descriere

Întrebarea ne cere să determinăm ce poate fi adevărat în acord cu condițiile stipulate în problemă, condiții la care se adaugă o nouă asumție. Presupunem că H este programat în prima lună și verificăm dacă răspunsurile sunt sau nu consistente cu condițiile din problemă plus noua asumție. Răspunsul corect respectă toate cerințele din problemă plus noua asumție. Răspunsurile incorecte încalcă cel puțin pe una dintre condițiile din problemă.

Răspunsul corect

- D** L este programat în luna a cincea.

Presupunem că **H este programat în prima lună**. Din condiția 2 a problemei decurge: **K este programat în luna a doua**. Condiția 3 ne spune că între luna în care este programat K și luna în care este programat G există exact o lună. Decurge că **G este programat în luna a patra**. Cealaltă opțiune în care G este programat înaintea lui K este eliminată de către faptul că în acel caz G trebuie să fie programat înaintea primei luni, ceea ce nu este posibil, deoarece programarea începe de la prima lună. Atunci, pentru a respecta condiția 1, G trebuie programat înaintea lui L. Astfel, **L poate fi programat în luna a cincea**. Pentru a satisface condiția 1, **M trebuie programat în luna a treia**. Ajungem, în felul acesta, la următoarea relație de ordine între elemente:

1   2   3   4   5   6
H   K   M   G   L   J

Răspunsurile incorecte

- A** G nu poate fi programat în luna a treia. Dat fiind că H este programat în prima lună, decurge că paznicul K este programat în luna a doua (condiția 2) și că G este programat în luna a patra (condiția 3).
- B** J nu poate fi programat în luna a doua. Deoarece H este programat în prima lună, K trebuie să fie programat în luna a doua (condiția 2) și doi paznici diferiți oarecare nu pot să fie programați în aceeași lună.
- C** K nu poate să fie programat în luna a treia. Se presupune că H este programat în prima lună. Deci, potrivit condiției 2, K trebuie să fie programat în luna a doua și niciun paznic nu poate să fie programat în două luni diferite.
- E** M nu poate să fie programat în luna a patra. H este programat în prima lună, prin asumptie. Așadar, K este programat în luna a doua (condiția 2). Potrivit condiției 3, G trebuie să fie programat în luna a patra și doi paznici diferiți oarecare nu pot să fie programați în aceeași lună.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 15

Descriere

Întrebarea aceasta ne cere să aflăm care este luna cea mai târzie în care poate să fie programat H, fără să se încalce niciuna dintre cele trei condiții din problemă. Specificul întrebării este acela că de îndată ce găsim răspunsul corect, adică luna cea mai târzie în care poate să fie programat un paznic, toate celelalte răspunsuri, în care se spune că este posibil să programăm paznicul **după** acea lună cea mai târzie, vor contrazice cel puțin una dintre condițiile din problemă.

Răspunsul corect

- C** Trebuie să arătăm că H poate să fie programat într-un mod consistent cu condițiile din problemă în luna a patra și că H nu poate să fie programat în niciuna dintre lunile care este ulterioară lunii a patra. În felul acesta, eliminăm pe **A** sau pe **B** drept răspunsul corect.

Așadar, H poate să fie programat în luna a patra. Să programăm pe H în luna a patra. Atunci K trebuie să fie programat în luna a cincea (condiția 2). Potrivit condiției 3, G trebuie să fie programat în luna a treia (din motive evidente, nu poate să fie programat în luna a șaptea, deoarece toți paznicii trebuie să fie programați într-un interval de șase luni). Pentru a satisface condiția 1, L trebuie să fie programat în luna a șasea. Pentru a completa programarea în acord cu condițiile care rămân, avem mai multe opțiuni:

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

1	2	3	4	5	6
M	J	G	H	K	L
sau					
J	M	G	H	K	L

Așadar, H poate să fie programat în mod consistent în luna a patra. Deci, chiar dacă H poate să fie programat în luna a doua sau în luna a treia, deoarece H poate să fie programat – așa cum am arătat – în luna a patra, **aceasta este luna cea mai târzie** în care H poate să fie programat, **dacă** putem arăta, de asemenea, că H nu poate să fie programat nici în luna a cincea și nici în luna a șasea. Astfel, **A** și **B** sunt răspunsuri incorecte. Ne mai rămâne să arătăm că H nu poate să fie programat nici în luna a cincea și nici în luna a șasea și, astfel, **D** și **E** sunt, de asemenea, răspunsuri incorecte.

Răspunsurile incorecte

- D** H nu poate să fie programat în luna a cincea. Să presupunem că H poate să fie programat în luna a cincea și să arătăm că în felul acesta ajungem la o contradicție. Dacă H este programat în luna a cincea, atunci K este programat în luna a șasea (condiția 2) și G trebuie să fie programat în luna a patra (condiția 3). Atunci L poate să fie programat cel mai târziu în luna a treia (înaintea lui G), ceea ce va contrazice condiția 1, adică G este programat înaintea lui L.
- E** H nu poate să fie programat în luna a șasea. Să presupunem, urmărind să obținem o contradicție, că H poate să fie programat în luna a șasea. Atunci K trebuie să fie programat în luna a șaptea (condiția 2), ceea ce este imposibil, deoarece există numai șase luni în care paznicii pot să fie programați.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 16

Descriere

Această întrebare ne cere să identificăm care dintre răspunsuri, dacă ar fi adevărat, ar permite numai o singură programare. Ideea generală, aici, este că asumăm, pe rând, pe fiecare răspuns de la (A) până la (E), ceea ce înseamnă că presupunem că este adevărat. Apoi, folosim informația din problemă și verificăm dacă este posibil sau nu să obținem mai mult decât o programare. În cazul în care poate fi făcută mai mult decât o singură programare, fără a încălca niciuna dintre condițiile de programare, răspunsul despre care am presupus că este adevărat este, de fapt, un răspuns incorect. Dacă, pe de altă parte, asumția că răspunsul este adevărat elimină orice posibilitate de a realiza mai mult decât o singură programare, ceea ce înseamnă că există numai o singură programare care poate să fie făcută în mod consistent cu condițiile din problemă, atunci răspunsul acela este cel corect.

Răspunsul corect

- C** Astfel, H este programat în prima lună și J este programat în luna a treia. Singura programare, care este consistentă cu condițiile din problemă și cu cele două asumții suplimentare din răspuns, este următoarea: K este programat în luna a doua (condiția 2); G este programat în luna a patra (condiția 3); L trebuie să fie programat după G (condiția 1); așadar, L este programat sau în luna a cincea sau în luna a șasea. Dar dacă L este programat în luna a

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

cincea, atunci M trebuie să fie programat în luna a șasea, ceea ce va contrazice condiția 1. Prin urmare, L trebuie să fie programat în luna a șasea, iar M în luna a cincea și singura programare posibilă, în asumția suplimentară că H este programat în prima luna și J este programat în luna a treia, este următoarea:

1	2	3	4	5	6
H	K	J	G	M	L

Răspunsuri incorecte

- A** Să presupunem, cu scopul de a obține o contradicție, că A este adevărat. G este programat în luna a treia și L este programat în luna a șasea. Atunci K poate să fie programat (potrivit condiției 3) sau în prima lună sau în luna a cincea. Dar K nu poate să fie programat în prima lună, deoarece H trebuie să fie programat cu o lună înaintea lui K, ceea ce este imposibil, deoarece H nu poate să fie programat într-o lună care precede prima lună. Așadar, K trebuie să fie programat în luna a cincea. Prin urmare, H trebuie să fie programat în luna a patra (condiția 2). Avem acum o pereche de posibilități, care sunt consistente cu condiția 1. Astfel,

1	2	3	4	5	6
M	J	G	H	K	L

sau

J	M	G	H	K	L.
---	---	---	---	---	----

- B** Să presupunem că B este adevărat: G este programat în luna a patra și L este programat în luna a șasea. Rămâne o singură posibilitate pentru K, care trebuie să fie programat în luna a doua (condiția 3), deoarece K nu poate să fie programat în luna a șasea, care este ocupată de către L (asumpție). Deci, H trebuie să fie programat în prima lună (condiția 2). Pentru a satisface condiția 1, avem două opțiuni posibile:

1	2	3	4	5	6
H	K	M	G	J	L

sau

H	K	J	G	M	L.
---	---	---	---	---	----

- D** Să presupunem că (D) este adevărat: H este programat în prima lună și G este programat în luna a patra. Atunci K trebuie programat în luna a doua (oricare dintre condițiile 2 și 3). Aceasta este compatibilă cu cel puțin două opțiuni consistente posibile pentru a completa programarea:

1	2	3	4	5	6
H	K	M	G	L	J

sau

H	K	M	G	J	L.
---	---	---	---	---	----

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

E Să presupunem că (E) este adevărat: K este programat în luna a treia și J este programat în luna a patra. Pentru a satisface condiția 2, H trebuie să fie programat în luna a doua. Pentru a satisface condiția 3, G trebuie programat sau în prima lună sau în luna a cincea. Putem obține un aranjament consistent cu oricare dintre aceste două opțiuni. Astfel,

1	2	3	4	5	6
G	H	K	J	M	L
sau					
M	H	K	J	G	L.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 17

Descriere

Aici ideea este să adăugăm asumția că **M este programat în prima lună** la condițiile din problemă. Apoi, pentru a arăta care anume dintre cele cinci răspunsuri **nu poate** să fie adevărat, considerăm pe rând pe fiecare răspuns și **presupunem** că **este adevărat**. Dacă nu apare nicio contradicție din această supoziție suplimentară plus condițiile din problemă, atunci supoziția pe care am făcut-o poate fi susținută și acel răspuns **poate să fie** adevărat și, prin urmare, nu acesta este răspunsul corect. Dimpotrivă, dacă răspunsul pe care l-am presupus că este adevărat este inconsistent cu condițiile din problemă și cu noua asumție, atunci răspunsul **nu poate să fie** adevărat și este răspunsul corect la întrebare.

Cu alte cuvinte, ideea generală este aceea că un răspuns și numai unul (răspunsul corect) nu poate să fie adevărat, dată fiind problema și asumția suplimentară că M este programat în prima lună. Așadar, presupunem pe rând că fiecare răspuns este adevărat. Dacă nu se obține nicio contradicție, atunci acel răspuns este consistent cu problema și cu noua asumție, iar răspunsul respectiv este un răspuns incorect. Dacă, pe de altă parte, presupunând, sub asumția adițională că M este programat în prima lună, că răspunsul este adevărat obținem o contradicție cu informațiile din problemă, atunci răspunsul nu poate să fie adevărat și, prin urmare acel răspuns este răspunsul corect.

Răspunsul corect

E Să presupunem că (E) este adevărat: L este programat în luna a treia. Știm (condiția 1) că G și M îl preced pe L. Deci, sau G este programat în prima lună și M este programat în luna a doua, sau G este programat în luna a doua și M este programat în prima lună. Să presupunem că G este programat în prima lună. Atunci, conform condiției 3, K trebuie să fie programat în luna a treia, ceea ce este imposibil, deoarece doi paznici distincți oarecare nu pot să fie programați în aceeași lună și s-a presupus deja că L este programat în luna a treia. Așadar, G este programat în luna a doua și M este programat în prima lună. Deci, până acum, am obținut

1	2	3	4	5	6
M	G	L			

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

K trebuie programat în luna a patra (condiția 3).

1	2	3	4	5	6
M	G	L	K		

Dar atunci, H trebuie să fie programat în luna a treia (condiția 2).

1	2	3	4	5	6
M	G	H	K		

Imposibil: doi paznici diferiți oarecare nu pot să fie programați în aceeași lună, dar ceea ce am obținut aici este că atât L cât și H trebuie să fie programați în luna a treia. Deci, dacă presupunem că L este programat în luna a treia, obținem o contradicție. Așadar, L nu poate să fie programat în luna a treia și, prin urmare, răspunsul (E) nu poate să fie adevărat, ceea ce face ca (E) să fie răspunsul corect, dacă arătăm, de asemenea, că toate celelalte răspunsuri sunt incorecte.

Răspunsurile incorecte

- A** Să presupunem că (A) este adevărat, adică G este programat în luna a doua. Atunci, K este programat în luna a patra (condiția 3) și H este programat în luna a treia (condiția 2).

1	2	3	4	5	6
M	G	H	K		

Pentru a încheia programarea într-un mod consistent, programăm pe M în luna a cincea și pe L în luna a șasea (satisfăcând condiția 1).

1	2	3	4	5	6
M	G	H	K	L	J

Așadar, răspunsul (A) poate să fie adevărat.

- B** Să presupunem că J este programat în luna a cincea. Următorul aranjament satisface programarea lui M în prima lună (așa cum cere asumpția adițională) și cu toate celelalte condiții din problemă.

1	2	3	4	5	6
M	G	H	K	J	L

Așadar, (B) poate să fie adevărat.

- C** Să presupunem că J este programat în luna a șasea. Următorul aranjament nu contrazice nici problema și nici asumpția suplimentară că M este programat în prima lună:

1	2	3	4	5	6
M	G	H	K	L	J

Așadar, (C) poate fi adevărat.

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

D Să presupunem că paznicul K este programat în luna a patra. Aranjamentul precedent (care arată că (C) este un răspuns incorect) funcționează și în acest caz. Astfel, aranjamentul

1	2	3	4	5	6
M	G	H	K	L	J

satisface toate condițiile din problemă, cu M fiind programat primul și K fiind programat al patrulea. Așadar, și (D) poate să fie adevărat.

Nivel de dificultate: 3

Întrebările 18-22

Ce spune cerința

Acest set formulează o serie de întrebări despre trei nave și ceea ce transportă ele. Fiecare navă va efectua trei curse, iar la fiecare cursă fiecare navă poate să transporte un singur tip de fructe din trei: portocale, struguri sau vișine. Programarea după care navele efectuează transporturile trebuie să țină seama de niște condiții. Să decodificăm ce ne spun aceste condiții:

Prima este foarte simplă; ne spune că nu este posibil ca același tip de fructe să fie transportat de o aceeași navă în două curse consecutive. De exemplu, dacă nava G transportă portocale atât în prima, cât și în a doua cursă, aceasta constituie o încălcare a primei condiții.

A doua condiție este, de asemenea, foarte clară: pentru fiecare cursă, există exact o navă care transportă vișine.

A treia condiție spune că nava F nu transportă portocale, deci nava F poate transporta doar struguri sau vișine.

Condițiile fiind clare, următorul pas este să calculați posibilitățile care se formează odată coroborate toate condițiile. Dat fiind că vi se cere atât să ordonați cronologic ceea ce transportă fiecare navă, cât și să potriviți elementele din cele două grupuri (nave și fructe) conform condițiilor, vă va fi foarte util să desenați un tabel cu două intrări: curse și nave.

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1			
Cursa 2			
Cursa 3			

Notați fructele cu inițiale, pentru a putea opera mai ușor cu ele: portocale - P, struguri - S, vișine - V.

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Începem să inferăm posibilitățile pe care le au navele în funcție de condițiile prezentate. Cele mai substanțiale inferențe le putem face cu privire la nava F. Nava F poate transporta doar două dintre cele trei tipuri de fructe, și anume vișine și struguri. Pentru că nu le poate transporta consecutiv, aceste două tipuri alternează. Avem astfel două posibilități de aranjare, în funcție de posibilitățile de transport pe care le are nava F:

1. Dacă nava F transportă **vișine în prima cursă**, atunci trebuie să transporte struguri la a doua cursă și iarăși vișine la a treia cursă, pentru că nu poate transporta decât aceste două tipuri și niciunul nu poate fi transportat consecutiv.

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1	V		
Cursa 2	S		
Cursa 3	V		

Știm că la fiecare cursă vișinele sunt transportate de către o singură navă, așa că pentru cursele 1 și 2, nicio navă nu va mai transporta vișine. Doar pentru cursa 2, fie nava G fie nava H va transporta vișine. Tabelul posibilităților arată, prin urmare, astfel:

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1	V	S sau P	S sau P
Cursa 2	S	V sau S sau P	V sau S sau P
Cursa 3	V	S sau P	S sau P

2. Dacă nava F transportă **vișine în a doua cursă**, atunci în cursele 1 și 3 va transporta struguri. Așadar, atât în cursa 1, cât și în cursa 3, vișinele vor fi transportate fie de nava G, fie de nava H. Tabelul posibilităților arată astfel:

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1	S	S sau P sau V	S sau P sau V
Cursa 2	V	S sau P	S sau P
Cursa 3	S	S sau P sau V	S sau P sau V

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

La selectarea unei variante posibile trebuie să ții seama întotdeauna de faptul că o navă nu poate transporta același tip de fruct în două curse consecutive, precum și că vișinele sunt transportate de o singură navă la o cursă, așa cum am mai spus. Iată un exemplu selectat dintre cele foarte multe posibile care nu încalcă nicio condiție:

Nave	F	G	H
Cursa 1	S	S	V
Cursa 2	V	P	P
Cursa 3	S	V	S

Este doar un exemplu!

Să ne reamintim concluzia cea mai puternică pe care o putem trage până în acest punct: există doar două aranjări posibile ale curselor și fructelor pentru nava F:

Curse	F
Cursa 1	S
Cursa 2	V
Cursa 3	S

SAU

Curse	F
Cursa 1	V
Cursa 2	S
Cursa 3	V

Întrebarea 18

Descriere

Această întrebare vă cere să selectați acea aranjare a navelor și fructelor în cele trei curse, dintre cele cinci variante oferite, care respectă toate condițiile inițiale. Așa cum am spus deja în prezentarea generală a întrebărilor de Gândire Analitică, strategia cea mai eficientă este să luați fiecare condiție la rând și să cercetați dacă este încălcată în vreuna dintre variante. Acesta este cazul și aici. În momentul care ați eliminat patru dintre variante prin această metodă, varianta rămasă este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** Ultima condiție ne spune că nava F nu transportă portocale la nicio cursă, iar la cursa 2 observăm că lui F îi corespunde un transport de portocale.
- B** Prima condiție ne spune nicio navă nu transportă același tip de fructe în curse consecutive. Observăm că nava G transportă portocale și în cursa 1 și în cursa 2.

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

- C** A doua condiție ne spune că exact o navă transportă vișine la o singură cursă. Observăm că aceasta este încălcată la cursa 2, unde și nava F și nava H transportă vișine.
- E** Această variantă încalcă tot condiția a doua, care spune că la fiecare cursă exact o navă transportă vișine. Observăm că la cursa 1 nicio navă nu transportă vișine.

Răspunsul corect:

- D** Această variantă respectă toate cele trei condiții. La fiecare cursă exact o navă transportă vișine, F nu transportă la nicio cursă portocale și nicio navă nu transportă același tip de fructe în curse consecutive.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 19

Descriere

Presupunem mai întâi că nava F transportă struguri în cursa 3, pentru ca mai apoi să alegem cea variantă care poate fi adevărată fără a încălca nicio condiție.

Așa cum am arătat la început, la **Ce spune cerința**, dacă F transportă struguri în cursa 3, atunci trebuie să transporte vișine în cursa 2 și tot struguri în cursa 1. Prin urmare, în cursele 1 și 3, una dintre navele G sau H va transporta vișine, în timp ce în cursa 2 navele G și H nu transportă vișine. Construim din nou tabelul posibilităților:

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1	S	S sau P sau V	S sau P sau V
Cursa 2	V	S sau P	S sau P
Cursa 3	S	S sau P sau V	S sau P sau V

Răspunsuri incorecte:

- A** Nava G nu poate transporta vișine în cursa 2, deoarece ar încălca condiția a doua, care spune că o singură navă transportă vișine la o cursă, or știm deja că F transportă vișine în cursa 2.
- B** Nici nava H nu poate transporta vișine în cursa 2, conform aceluiași raționament ca în cazul navei G – vezi explicația pentru (A).
- C** Dacă nava G transportă portocale în cursa 1, atunci poate transporta doar struguri în cursa 2: vișine nu poate să transporte în această cursă, deoarece acestea sunt transportate de nava F în cursa 2. Prin urmare, G nu poate transporta iarăși struguri în cursa 3, pentru că s-ar încălca prima condiție. (C) este deci incorectă.

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

- E** Această variantă poate fi ușor respinsă, deoarece încalcă direct condiția a doua, care spune că la fiecare cursă exact o singură navă transportă vișine.

Răspunsul corect:

- D** Aceasta este singura variantă, dintre cele cinci prezentate, care nu încalcă nicio condiție. Este posibil ca nava H să transporte vișine în cursele 1 și 3. Iată un aranjament posibil în care se întâmplă acest lucru:

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1	S	S	V
Cursa 2	V	P	S
Cursa 3	S	S	V

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 20

Descriere:

Am stabilit răspunsul la această întrebare încă de la început, când am calculat posibilitățile ce pot fi derivate din **Ce spune cerința**. Spuneam atunci că, nava F neputând transporta portocale și nici același tip de fructe consecutiv, rămân două posibilități pentru transporturile pe care le efectuează.

Răspunsul corect:

- B** Nava F are două posibilități de aranjare a transporturilor. Cele două posibilități sunt următoarele:

Curse	F
Cursa 1	S
Cursa 2	V
Cursa 3	S

SAU

F
V
S
V

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Răspunsuri incorecte:

A, C, D, E Nu mai sunt necesare alte explicații, motivul pentru care aceste variante sunt incorecte reieșind în mod evident din explicația răspunsului corect.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 21

Descriere:

Se pune problema să identificăm acea variantă care nu încalcă nicio condiție, dacă presupunem că nava H transportă portocale în cursa 2 și vișine în cursa 3. Dacă H transportă portocale în cursa 2, decurge că în cursa 1 poate să transporte struguri sau vișine. Programul acestei nave arată așa:

Curse	H
Cursa 1	S / V
Cursa 2	P
Cursa 3	V

Răspunsuri incorecte:

- A** Dacă F transportă vișine în cursa 1, atunci va transporta struguri în cursa 2 și tot vișine în cursa 3, așa cum am mai arătat. Însă întrebarea ne cere să presupunem că nava H transportă vișine în cursa 3. Deci condiția a doua este încălcată. Eliminăm varianta (A) ca fiind incorectă.
- B, C** Același raționament ca la (A) ne ajută să respingem și aceste variante de răspuns. Condiția a doua este încălcată în ambele variante de răspuns, deoarece știm deja că H transportă vișine în cursa 3, deci nicio altă navă nu ar mai trebui să transporte vișine în această cursă.
- D** Dacă presupunem că G transportă vișine în cursa 2, atunci decurge că F nu mai poate transporta vișine în cursa 2 și va trebui să transporte acest tip de fructe în cursele 1 și 3. Adăugăm și ceea ce presupunea întrebarea (că nava H transportă portocale în cursa 2 și vișine în cursa 3) și completăm tabelul posibilităților:

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1	V		
Cursa 2	S	V	P
Cursa 3	V		V

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

Observăm iarăși incompatibilitatea cu restricția impusă de condiția a doua, care cere ca o singură navă să transporte vișine la o cursă.

Răspunsul corect:

- E** Dacă nava H transportă vișine în cursa 1, atunci nicio navă nu mai poate transporta vișine la acea cursă. Prin urmare, nava F va trebui să transporte struguri la cursa 1. La cursa 2, va transporta vișine, iar la cursa 3, iarăși struguri. Putem completa tabelul posibilităților cu ceea ce știm până acum:

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1	S		V
Cursa 2	V		P
Cursa 3	S		V

Putem completa tabelul atribuind o combinație posibilă și navei G.

Nave	F	G	H
Curse			
Cursa 1	S	P	V
Cursa 2	V	S	P
Cursa 3	S	P	V

Am construit o combinație completă pornind de la varianta (E), fără a încălca nicio condiție. Deci (E) este corectă.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 22

Descriere:

Această întrebare ne cere să identificăm care dintre variante **trebuie** să fie adevărată, în condițiile în care presupunem că nava G transportă vișine în cursa 2. Altfel spus, nu este suficient să găsim o variantă care nu încalcă condițiile, ci trebuie găsită acea variantă care nu poate fi falsă.

Respectând condițiile, putem infera că în cursa 2 nicio navă în afară de G nu mai transportă vișine, deci F va trebui să transporte struguri în această cursă. De aici decurge mai departe că în cursele 1 și

Testul 2 – Secțiunea 1 - Gândire analitică - Explicații

3 nava F va trebui să transporte vișine, conform raționamentului pe care l-am mai făcut până acum. Completăm tabelul posibilităților:

Nave	F	G	H
Course			
Cursa 1	V		
Cursa 2	S	V	
Cursa 3	V		

Răspunsul corect:

- A** Putem identifica deja (A) ca fiind răspunsul corect, după raționamentele făcute în **Descriere**. Din moment ce nava F nu poate transporta decât struguri și vișine, dar niciunul dintre aceste tipuri de fructe în două curse consecutive, iar în cursa 2 nu poate transporta vișine, pentru a se respecta condiția a doua (deoarece întrebarea stipulează că acestea sunt transportate de nava G în cursa 2), decurge cu necesitate că nava F va transporta vișine în cursa 1 (ca și în cursa 3).

Răspunsuri incorecte:

- B, C** Ambele variante sunt doar posibil adevărate; nu este obligatoriu ca ele să fie adevărate pentru a se respecta condițiile. G poate transporta portocale atât în cursa 1, cât și în cursa 3, dar poate transporta struguri, de asemenea, în aceste curse.
- D, E** Din informația suplimentară stipulată pentru această întrebare și raționamentele făcute deja în privința navei F, știm că vișinele sunt transportate fie de F, fie de G în oricare dintre cele trei curse. Prin urmare, ele nu pot fi luate în calcul în stabilirea programului navei H, conform condiției a doua. (D) și (E) nu pot fi adevărate, deci cu atât mai mult nu este obligatoriu ca ele să fie adevărate.

Nivel de dificultate: 4

Înțelegerea unui text scris - EXPLICAȚII

Întrebările 23-30

Sinopsis: Acest text prezintă legenda regelui Artur care, în ciuda sărăciei datelor istorice cu privire la existența sa reală, s-a transmis de-a lungul secolelor în multiple variante, făcând astfel să supraviețuiască personalitatea regelui. Textul începe cu un scurt paragraf introductiv în care se afirmă că legenda regelui Artur s-a dezvoltat independent de istorie, dar că realitatea mitologică a personajului nu este umbrită de punerea sub semnul îndoielii a existenței sale istorice. Paragrafele următoare descriu succint cum numele regelui apare în cronicile din secolul al VI-lea ca șef al războinicilor britanici care i-a învins pe saxoni și explică faptul că acesta a supraviețuit inițial prin tradiția orală, devenind populară în secolul al XII-lea.

Paragraful al patrulea prezintă pe scurt atât sursa legendei – „Istoria regilor Britaniei” scrisă de Geoffrey din Monmouth – cât și esența epică a poveștii. Paragraful al cincilea aduce în discuție anonimatul majorității versiunilor existente ale legendei. Autorul articolului menționează o autoritate în literatura medievală, profesorul Christine Ferlampin-Archer, care explică faptul că aceste texte sunt anonime datorită convingerii medievale că anonimatul auctorial garantează universalitatea adevărului. Concluzia profesorului este că, în cazul regelui Artur istoria continuă să se confunde cu literatura.

În continuare, autorul aduce noi informații care sprijină ideea importanței regelui Artur ca personaj, arătând că acest personaj nu a avut semnificație doar în conștiința populară, ci i s-a acordat aceeași importanță și de către clasa conducătoare. Astfel, autorul menționează că regii s-au grăbit să-și demonstreze descendența arturiană și să dea drept exemplu dinastia Plantagenet; în timpurile moderne, idealul cavaleresc a fost apropiat de aviatorii din armata germană în timpul Primului Război Mondial, care s-au intitulat „cavalerii ai văzduhului”.

Autorul articolului punctează multiplicitatea posibilelor interpretări ale poveștii regelui Artur și a cavalerilor Mesei Rotunde care merge până la posibilitatea de a-l adapta fiecăruia și de a învăța din experiența celuilalt.

Întrebarea 23

Răspunsul corect

E Autorul afirmă chiar de la începutul articolului că legenda regelui Artur este independentă de istorie și pare să formuleze o întrebare retorică: „Dar ce importanță are faptul că Artur este rezultatul imaginației poezilor, atâta timp cât realitatea mitologică a personajului depășește cu mult problema posibilei sale existențe istorice?” Întrebarea încetează să fie retorică pentru că, pe parcursul articolului, autorul formulează răspunsuri la această întrebare; aceste răspunsuri reliefează valorile multiple ale legendei care au menținut vie personalitatea regelui Artur, în ciuda faptului că existența sa reală este susținută de foarte puține date istorice. Așa că E exprimă cel mai corect ideea principală a textului.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** La începutul articolului, autorul afirmă faptul că legenda regelui Artur nu este susținută de date istorice, apoi întrebarea cvasi-retorică cu care se încheie primul paragraf pune sub semnul îndoielii relevanța susținerii cu date istorice în comparație cu perenitatea legendei. În continuare, pe parcursul articolului, autorul prezintă elemente care susțin viabilitatea personalității regelui de-a lungul istoriei. În contextul articolului, credibilitatea personajului arturian nu se bazează pe justificarea sa istorică. Deoarece articolul tratează demonstrarea multiplicității interpretărilor care au condus la viabilitatea eroului, A nu este ideea principală a articolului.
- B** În articolul nu se afirmă în mod explicit că Artur este strămoșul familiilor regale care au guvernat Anglia. În paragraful al șaselea, autorul spune că „dinastia Plantagenet și urmașii acestora încearcă să stabilească o legătură de sânge cu regele Artur în urma descoperirii unui fals mormânt al acestuia.”, însă numește **falsă** singura dovadă adusă de Plantageneti în sprijinul presupusei legături de sânge. În plus, pretenția dinastiei Plantagenet că Artur era strămoșul lor este discutată doar într-un singur paragraf. Acest lucru este doar un exemplu care ilustrează semnificația personajului Artur, dar nu este punctul central al textului. Pentru aceste motive, B nu redă corect ideea principală a articolului.
- C** Autorul articolului citează o autoritate în literatură medievală, profesorul Catherine Ferlampin-Archer, care evidențiază faptul că perspectiva medievală susține exact contrariul celor exprimate în (C), și anume că, în perioada medievală anonimul dădea mai mare credibilitate faptelor prezentate. Mai mult,, acest aspect este discutat doar în paragraful al cincilea. Întregul articol discută tocmai separarea legendei de istorie și conchide că popularitatea dovedită a legendei face irelevantă susținerea sau nesusținerea ei cu surse istorice. Ca atare, C nu poate reda corect ideea principală a articolului.
- D** Autorul articolului menționează atât existența mai multor variante ale *legendei*, cât și multiplicitatea interpretărilor și subliniază că sunt foarte puține date istorice care să susțină existența sa reală, deci nu este recunoscută importanța sa *ca rege*, ci doar ca personaj. De asemenea, nu există nicăieri în text o comparație între Artur și alți regi ai Marii Britanii, care să conducă la concluzia că Artur este cel mai însemnat dintre aceștia, la fel cum nu se menționează nicio statistică privind numărul de legende atribuit unui rege sau altuia. Așa că D nu exprimă ideea principală a textului.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 24

Răspunsul corect

- D** Deoarece autorul a menționat în repetate rânduri sărăcia datelor istorice care să susțină existența reală a regelui Artur, „personaj *neconturat* istoric” se referă cel mai probabil la o identitate care nu este suficient de clară din punct de vedere istoric..Ca atare, „vag” este cel mai apropiat ca sens de ideea unui personaj neconturat.

Răspunsurile incorecte

- A, E** Având în vedere că articolul vorbește despre multiplele variante cât și diversitatea interpretărilor, este imposibil ca autorul articolului să fi considerat personalitatea regelui Artur neinteresantă sau neimportantă. De asemenea, atât „neinteresant”, cât și „neimportant” sugerează o judecată de valoare a autorului despre calitatea personajului istoric numit Artur, pe când cuvântul „neconturat”, așa cum apare în paragraful al treilea, exprimă un fapt, nu o concluzie personală, și anume că există puține dovezi istorice care să dea contur personajului. Deci, nici A, nici E nu pot fi răspunsul corect.
- B** Articolul face referire la cel puțin două documente istorice – cronicile în limba latină din secolul al VI-lea și „Istoria regilor Britaniei” scrisă de Geoffrey din Monmouth la jumătatea secolului al XII-lea – care îl menționează pe Artur ca rege al războinicilor britanici. Aceste documente, deci, sprijină teza *existenței* la un moment dat în istorie a unui conducător numit Artur. Deci B nu poate fi răspunsul corect.
- C** Nicăieri pe parcursul articolului nu se discută curajul, sau lipsa de curaj a lui Artur. Mai mult, așa cum menționează articolul în paragraful al treilea, Artur a ajuns să fie privit ca „salvatorul Britaniei, cel care rezistă invaziilor saxone”, deci este improbabil ca sensul lui „neconturat” să fie laș. C nu este, deci, răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 25

Răspunsul corect

- B** În ultimul paragraf, autorul articolului enumeră multiplele interpretări care au fost făcute de-a lungul timpului (politice, sociologice, marxiste, teologice, antropologice, folclorice, poetice, feministe) pe marginea ciclului arturian și afirmă că textul este „adaptabil fiecăruia, cu ajutorul căruia putem să ne dezvoltăm, învățând din experiența celui alt”. Cu alte cuvinte, ciclul arturian oferă perspective diverse la care oamenii se pot raporta și acestea constituie o explicație pentru faptul că legendele regelui Artur au supraviețuit. Deci B este răspunsul corect.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** Așa cum arată articolul în general, lipsa susținerii cu date istorice nu incumbă asupra supraviețuirii personajului. Mai mult chiar, în paragraful al treilea, autorul afirmă că „deși regele Artur este un personaj neconturat din punct de vedere istoric, acesta a trăit prin tradiția orală, devenind celebru în secolul al XII-lea.” Faptul acesta sugerează că oricare ar fi fost statutul persoanei lui Artur din punct de vedere istoric, este cu siguranță foarte bine cunoscut ca personaj literar. Deci A nu este răspunsul corect.
- C** Paragrafele 3 și 4 menționează că regele Artur a avut reputația de războinic neînfricat care i-a învins pe saxoni și care a creat conceptul Mesei Rotunde pentru a evita certurile legate de rang între cavalerii de la curtea sa, fapte care ar putea fi privite drept remarcabile. Însă aceste informații sunt folosite în articol pentru a descrie nașterea și natura mitului lui Artur în sine, nu pentru a explica supraviețuirea lui de-a lungul atâtor secole. Deși generat de aceste fapte remarcabile, atâta vreme cât autorul nu precizează explicit contrariul, mitul ar fi putut la fel de bine dispărea. Așa cum se menționează în ultimul paragraf, acest mit a supraviețuit pentru că este unul adaptabil fiecărui om.
- D** Este adevărat că regele Artur este cunoscut și pentru că a creat Masa Rotundă, dar articolul nu afirmă nicăieri că acest lucru ar fi motivul pentru care regele Artur a rezistat de-a lungul timpului. Mai mult, Masa Rotundă nu este individualizată, ci este menționată într-o listă de alte realizări care l-au făcut celebru pe regele Artur, și care, ca și în discuția de la (C), au generat mitul, nu și longevitatea lui. Deci D nu reprezintă răspunsul corect.
- E** Deși articolul afirmă în paragraful al cincilea că majoritatea textelor referitoare la Artur „sunt texte anonime”, autorul nu leagă faima perenă a personajului de anonimitatea textului.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 26

Răspunsul corect

- A** În paragraful al cincilea, autorul afirmă că cititorul modern este obișnuit „cu texte terminate și semnate”, deci se așteaptă să știe cine este autorul unei creații finalizate. De aceea, o creație „în permanentă mișcare, ... care se modifică cum dorește povestitorul” (rândurile 26-28), este „o curiozitate pentru lumea modernă” (rândul 30). Deci A descrie corect așteptările cititorilor moderni.

Răspunsurile incorecte

- B** Articolul face dese referiri la lipsa susținerii cu date istorice a regelui Artur, dar nu spune nicăieri dacă cititorul modern preferă povestiri despre evenimente istorice reale. Mai mult, faptul că ciclul arturian rezistă în timp și stă la baza unor interpretări moderne (rândurile 46-

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

47) infirmă ideea că cititorul modern ar prefera povestirile bazate pe evenimente istorice în dauna unor legende ca cea a regelui Artur. Deci, B nu poate fi răspunsul corect.

- C** Faptul că cititorul modern este obișnuit cu o literatură în formă finită și cu autor cunoscut nu înseamnă că nu poate înțelege multitudinea de variante ale legendelor despre Artur. Așa cum se afirmă în ultimul paragraf, multiplicitatea interpretărilor și adaptabilitatea textului la fiecare cititor sunt o dovadă că cititorul modern înțelege povestirile arturiene, deci C nu exprimă așteptările cititorului modern și nu este răspunsul corect.
- D** Textul articolului menționează ca element fantastic în ciclul arturian scoaterea sabiei înfiptă în stâncă, dar nu se face nicio referire la abilitatea de înțelegere a cititorului modern, așa că (D) nu este răspunsul corect.
- E** Apetența cititorului modern pentru ciclul arturian, așa cum reiese din ultimul paragraf, dovedește că cititorul modern e pasionat de legendele regelui Artur, indiferent dacă ele se bazează sau nu pe un adevăr istoric. Textul nu menționează nimic referitor la dorința cititorului modern de a afla adevărul istoric. Așa că E nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 27

Răspunsul corect

- C** Autorul articolului, după ce face observația că legenda regelui Artur cunoaște nenumărate versiuni și că aproape toate sunt anonime, citează o autoritate în materie de literatură medievală pentru a explica acest fenomen oarecum neașteptat de anonimitate a unui număr mare de versiuni scrise ale legendei. Potrivit citatului din rândurile 35-37, autorii medievali se fereau să își asume proprietatea literară a unei povești pentru a focaliza atenția cititorului sau ascultătorului asupra celor povestite mai degrabă decât asupra autorului. Credința timpului, potrivit citatului expertului în literatură medievală Christine Ferlampin-Archer, era că anonimatul autorului garantează universalitatea adevărului din poveste și, deci, asigură credibilitatea ei. De aceea, C este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A,D** Autorul articolului face observația rândurile 26-27 că legenda regelui Artur este o „creație colectivă”, un text în permanentă mișcare care „se modifică și se îmbogățește după cum dorește povestitorul”, dar nu leagă aceste modificări de teama unor critici. Nu se menționează în articol nici vreo cutumă legată de pedepsirea celor care nu respectau exactitatea datelor istorice într-o poveste. Deci nici A, nici D nu pot fi un răspunsul corect.
- B** În articol se spune în repetate rânduri (rândurile 6-8 și rândurile 12-13) că legenda regelui Artur are o foarte mică susținere cu date istorice reale, povestitorii inspirându-se din mitologia celtă, cât și alte surse. Dar nu se spune că inventau date istorice, la fel cum nu există nicio

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

discuție în text despre veridicitatea datelor utilizate sau despre vreo legătură între veridicitatea datelor și anonimul. Deci B nu poate fi răspunsul corect.

- E** Citatul la care face referire întrebarea afirmă doar că autorii medievali considerau că anonimul garantează doar o mai mare credibilitate povestirii („Adevărul este universal și anonimul este cel care garantează acest adevăr.” rândurile 35-36). Nu se face nicio afirmație legată de faptul că anonimul ar fi mai nobil decât asumarea auctoriului. Deci, E nu este o soluție corectă la întrebarea formulată.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 28

Descriere: Întrebarea vă cere să faceți o deducție pe baza textului, adică, având în vedere informația pe care articolul o oferă, să faceți o presupunere despre un anumit fapt care nu este exprimat explicit în text. La acest tip de întrebare este necesar să analizați cu atenție informația din text pentru ca deducția făcută să fie în perfectă consonanță cu acea informație.

Răspunsul corect

- E** În deschiderea ultimului paragraf se face o enumerare a multiplelor interpretări posibile pe care le-a avut legenda de-a lungul timpului, ceea ce sugerează, între altele, o multiplicitate de perspective și deci un anumit caracter de universalitate al legendei. **La fel**, ultima propoziție a articolului afirmă că legenda regelui Artur este un text din care fiecare cititor poate să ia ceva („Este un text adaptabil fiecăruia, cu ajutorul căruia putem să ne dezvoltăm, învățând din experiența celui alt.” – rândurile 49-50”) ceea ce întărește ideea că legendele regelui Artur sunt universal acceptate. Din aceste două propoziții, putem deduce și că legenda se bucură de o apreciere generală datorită universalității sale. De aceea, E este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** Ultima propoziție a textului („Este un text adaptabil fiecăruia, cu ajutorul căruia putem să ne dezvoltăm, învățând din experiența celui alt.” – rândurile 49-50) ne spune că legenda regelui Artur este o sursă de învățăminte și că, învățând din experiența personajului, ne putem dezvolta. Cu toate acestea, textul nu conține nicio formulare limitativă care să sugereze că variantele legendei regelui Artur ar fi singura sursă de învățăminte sau că aceste învățăminte ar avea un efect anume asupra personalității cititorilor. De asemenea, textul nu face referire la gradul de complexitate ce poate fi atins de cel care citește legenda. De aceea, A nu poate fi răspunsul corect.
- B** Articolul ne spune în ultimul paragraf că legenda regelui Artur este un text adaptabil fiecăruia din care putem învăța, (rândul 49), însă nu menționează dacă aceste învățăminte iau sau nu forma unor sfaturi practice și, cu atât mai puțin, nu limitează aplicabilitatea lor exclusiv la situațiile de viață modernă. Astfel, B nu poate fi soluția corectă.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

- C** Ultimul paragraf începe cu o enumerare a diferitelor interpretări posibile ale legendei („politice, sociologice, marxiste, teologice, antropologice, folclorice, poetice, feministe”) (rândurile 46-47). De asemenea, în rândurile 49-50, articolul ne spune că legenda regelui Artur este un text adaptabil. Autorul articolului nu face nicio afirmație care să sugereze că unele dintre aceste interpretări ar putea fi greșite și, de asemenea, nu discută în ce măsură calitatea interpretărilor are legătură cu natura adaptabilă a legendelor. Ca atare, (C) nu este răspunsul corect.
- D** Autorul articolului afirmă că regele Artur apare în primele cronici din secolul al VI-lea ca „șef al războinicilor britanici care i-a învins pe saxoni” (rândurile 8-9), în cele din secolul al XII-lea este privit drept „salvatorul Britaniei” (rândurile 16-17), ceea ce probabil presupune și fapte de vitejie. În articol se vorbește despre posibile perspective asupra legendei (rândurile 46-48). Cu toate acestea, nicăieri în articol nu se menționează că faptele de vitejie ale lui Artur și ale cavalerilor săi ar fi subiectul principal al diferitelor interpretări și, de asemenea, nu se precizează dacă perspectivele sunt noi sau vechi. D nu este, deci, răspunsul corect.

Nivel de dificultate:5

Întrebarea 29

Descriere: Întrebarea nu vă cere să faceți o deducție pe baza textului, nu vă cere să interpretați textul, ci doar să identificați între opțiunile oferite formularea care exprimă cel mai exact ceea ce spune textul despre avantajul Mesei Rotunde, așa cum este prezentat în rândul 24.

Răspunsul corect

- B** În paragraful al patrulea autorul articolului arată că, pentru a-și reuni cavalerii, Artur a creat Masa Rotundă, „evitând astfel certurile legate de rang” (rândul 24). Cu alte cuvinte, cavalerii așezați în jurul Mesei Rotunde pentru discuții erau parteneri egali în discuțiile care se desfășurau acolo. Deci, B este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A,D** Textul ne spune că, prin așezarea cavalerilor în jurul Mesei Rotunde, Artur a reușit să evite „certuri legate de rang”, făcând astfel participanții egali la discuții. Deci conceptul Mesei Rotunde conferă participanților drepturi egale în discuție; dacă ei vorbesc liber sau au rețineri, dacă sunt cinstiți în ceea ce spun sau nu, aceste lucruri nu sunt discutate. Textul nu spune nimic despre conținutul discuțiilor sau despre modul în care aranjamentul Mesei Rotunde afecta sau nu libertatea de exprimare. Așa că A nu poate fi un răspuns corect.
- C** În rândul 24, textul ne spune că prin crearea Mesei Rotunde, Artur a reușit să evite „certurile legate de rang”, însă nu generalizează eficiența Mesei Rotunde în rezolvarea tuturor divergențelor dintre participanți. Nu se poate spune, deci, că avantajul Mesei Rotunde este că elimină neînțelegerile dintre cei așezați în jurul ei, așa că C nu este răspunsul corect.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

- E** Textul nu menționează nicăieri rolul jucat de gazdă sau modul în care participanții privesc gazda. Totuși, în măsura în care una dintre persoanele așezate în jurul mesei rotunde putea fi considerată „gazdă”, este de presupus că acea persoană era însuși Artur dar textul, cu certitudine, nu spune că Masa Rotundă demonstrează că Artur era lipsit de autoritate. Așa că E nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 30

Răspunsul corect

- A** Penultimul paragraf arată că legenda a făcut din regele Artur probabil un ideal și mai mulți regi atestați istoric au încercat să își dovedească descendența arturiană. Textul ne spune că dinastia Plantagenetilor a încercat acest lucru în urma descoperirii unui fals mormânt al acestuia. În acest context se poate spune, deci, că un anumit regim politic a încercat să își fundamenteze existența în idealul cavaleresc al legendei arturiene. Potrivit textului, totuși, sorginta arturiană a Plantagenetilor nu este dovedită („în urma descoperirii unui *fals* mormânt al acestuia” – rândul 41). Prin urmare, pare să fi fost vorba despre o tentativă de consolidare a puterii prin stabilirea unei apropieri, într-o formă sau alta, de regele Artur. De aceea, A este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- B** În penultimul paragraf textul ne spune că „regii se grăbesc să-și demonstreze legătura cu regele Artur” (rândul 38) și oferă exemplul dinastiei Plantagenet și al urmașilor acestora, care „**încearcă** să stabilească o legătură de sânge cu regele Artur în urma descoperirii unui **fals** mormânt al acestuia.”(rândurile 38-40) Ca atare, paragraful indică faptul că încercarea Plantagenetilor a eșuat și nu se poate dovedi că aceștia sunt descendenți ai lui Artur. În plus, nu există nicio dovadă în text că măcar un rege este descendent al lui Artur, cu atât mai puțin că majoritatea suveranilor britanici ar avea această calitate. Astfel, B nu este răspunsul corect.
- C** Articolul arată în repetate rânduri că nu există date istorice suficiente pentru a trage o concluzie fermă referitoare la existența reală a regelui Artur. Nu se discută despre presupuneri referitoare la perioada istorică când s-ar fi putut ca Artur să fi trăit sau despre dovezi care ar putea să răstoarne acele presupuneri Deci C nu poate fi răspunsul corect.
- D** În articol nu se precizează dacă monarhii din dinastia Plantagenetilor au folosit Masa Rotunda pentru consiliile de coroană, așa că D nu este răspuns corect.
- E** Preferința pentru anonimul autorilor medievali nu este explicată în articol în legătură cu dinastia Plantagenetilor, așa că E nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Întrebările 31-47

Sinopsis: Articolul tratează globalizarea culturală și mecanismele care o însoțesc, atât prin prisma trecutului, cât și a prezentului, lăsând deschisă discuția despre potențialele ei efecte în viitor. Primul paragraf afirmă că globalizarea nu este în niciun caz un fenomen nou și dă exemple istorice precum marile religii sau imperiile premoderne, care au traversat granițe și au avut impact asupra altor culturi în moduri similare. Paragraful al doilea urmează cronologic argumentarea autorului, discutând specificitatea globalizării culturale în secolul al XVIII-lea când, deși statul a preluat controlul produselor culturale, odată cu inovațiile tehnologice și apariția imperiilor europene, globalizarea a cunoscut noi forme, în special sisteme de opinie, care au traversat și au schimbat culturile vremii.

Perioada postbelică, însă, explică autorul în paragraful următor, a marcat o etapă specială în istoria globalizării, datorită volumului și vitezei de răspândire a diverselor produse culturale. Noile tehnologii, precum televiziunea și internetul, au deschis drumul fără bariere al promovării diferitelor produse și valori culturale, cunoscând un public consumator fără precedent. În penultimul paragraf, autorul amintește de semnificația dominanței limbii engleze, care se concretizează într-o adevărată infrastructură a globalizării.

În continuare, el subliniază diferența majoră între diversele tipuri de globalizare din trecut și cele actuale, și anume puterea impactului de masă. Autorul afirmă că acest lucru se datorează și schimbării majore în ceea ce privește producătorul și distribuitorul acestor produse ale globalizării, mai precis tranziția din trecut, când acesta era statul, în prezent, când a fost înlocuit de corporații. Ultimul paragraf pune în discuție întrebarea dacă globalizarea este o formă de imperialism cultural, la care autorul răspunde negativ, subliniind rezistența culturilor locale și modurile specifice în care consumatorii reinterpretează constant valorile și produsele pe care le importă, fără a le lua de-a gata. Articolul propune, în loc de concluzie, o temă de meditație privind impactul viitor al comunicării și al schimburilor culturale atât asupra culturilor locale în sine, cât și asupra percepției noastre asupra propriei identități naționale.

Întrebarea 31

Răspunsul corect

C Așa cum este explicat în Sinopsis, articolul este construit ca o descriere succintă cronologică a globalizării de-a lungul istoriei. Deși paragrafele textului se referă la ere diferite ale istoriei, există o structură pe care autorul o ia în considerare indiferent de contextul istoric, și anume efectele produse de globalizare: de la „impactul social decisiv” al marilor religii (rândul 3), la modul în care sistemele de opinie din secolul al XVIII-lea „au transformat culturile dominante ale aproape oricărei societăți de pe glob” (rândurile 17-18), la „impactul de masă” al instituțiilor internaționale postbelice (rândul 37). Având suportul acestei demonstrații cronologice, concluzia textului aduce în discuție, „viitorul impact al comunicării și schimburilor culturale asupra culturilor naționale și locale, precum și asupra percepției noastre în ceea ce privește politica și identitatea noastră personală și națională” (rândurile 46-48). Ca atare, modul în care globalizarea afectează relația noastră cu propria cultură este preocuparea

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

recurentă a autorului textului, iar investigarea acestuia este scopul cu care a fost scris articolul.

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul textului nu menționează niciun fel de pericole ale globalizării sau de efecte pe care să le considere negative și, ca atare, nu există motive pentru a trage un semnal de alarmă. De asemenea, schimbările actuale sunt menționate cu precădere din punct de vedere al noilor tehnologii de comunicare și nu al celor politice sau economice. De aceea, (A) nu reprezintă corect scopul cu care autorul a scris articolul.
- B** Cultura americană este menționată în ultimul paragraf ca producător al majorității produselor culturale ale globalizării actuale, însă, după cum arată autorul, „asta nu reprezintă un simplu caz de „imperialism cultural” (rândul 42), dată fiind rezistența culturilor locale. Deși noțiunea de „imperialism cultural” poate fi atribuită unor teorii tradiționale și, deși autorul susține un punct de vedere care o contrazice, această discuție este specifică doar unui singur paragraf și nu face obiectul întregului text. (B) nu descrie corect scopul cu care autorul a scris articolul.
- D** Așa cum se explică în Sinopsis, autorul textului prezintă globalizarea în mai multe etape istorice, însă nu face comparații între acestea cu scopul de a stabili similitudini. De fapt, în rândurile 22-23, punctează faptul că instrumentul principal de propagare a globalizării, și anume actualele tehnologii de comunicare, cunosc o dezvoltare fără precedent în istorie. De asemenea, în paragraful al patrulea, autorul menționează ca diferență semnificativă de trecut un alt mecanism esențial: producătorii și distribuitorii de produse culturale. „Spre deosebire de perioadele anterioare, când statele și teocrațiile erau elementele centrale ale globalizării culturale, epoca actuală este una în care marile corporații sunt principalii producători și distribuitori de produse culturale.” (rândurile 33-35). Așadar, autorul nu demonstrează că mecanismele globalizării funcționează în același mod de la apariția acestora. (D) este un răspuns incorect.
- E** Singurele referiri la tipul de impact pe care îl are globalizarea se găsesc în rândul 37, „impactul de masă” și rândurile 46-48: „viitorul impact al comunicării și schimburilor culturale asupra culturilor naționale și locale, precum și asupra percepției noastre în ceea ce privește politica și identitatea noastră personală și națională”. Impactul economic nu este discutat punctual nicăieri în text, iar impactul de tip politic este doar menționat, nu explicat în vreun fel de autor. Deci (E) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 32

Răspunsul corect

- D** În paragraful al treilea, autorul subliniază că dezvoltarea tehnologiilor de comunicare actuale face posibilă distribuirea de produse culturale către un „număr enorm de consumatori” (rândul 26) și dă exemplul celor 2 milioane de telespectatori care urmăresc în același timp același episod dintr-un anumit serial. De asemenea, în paragraful al patrulea, autorul explică transferul puterii de producere și distribuire de produse și valori culturale de la stat (în perioadele anterioare), la instituții și corporații internaționale (în prezent). Concluzia paragrafului este că „instituțiile internaționale private nu reprezintă nimic nou, impactul lor de masă, însă, da”. De aceea, așa cum apare în text, diferența esențială dintre vechile tipuri de globalizare și cea actuală constă în forța impactului de masă. (D) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** În text se menționează diverse exemple de produse culturale ca fiind „noi”, atât pentru epocile anterioare („s-au cristalizat noi forme de globalizare culturală”, rândul 14), cât și pentru cea actuală („Nike, Coca-Cola și o mulțime de grupuri pop”, rândul 19). Așadar, diferența esențială între cele două nu constă în noutatea produselor. (A) este un răspuns incorect.
- B** Instituțiile culturale nu sunt aduse în discuție în textul de față ca potențială diferență dintre tipul de globalizare din epocile anterioare și cea actuală. (B) nu poate fi răspunsul corect.
- C** Deși textul menționează în paragraful al patrulea că statul a fost înlocuit de corporațiile private ca principal producător și distribuitor de produse culturale, textul nu precizează și nici nu sugerează că implicarea în sine a statului în cultură este o diferență între tipul actual de globalizare și cele anterioare. Cu alte cuvinte, statul (și teocrațiile) au fost în trecut principalii producători și distribuitori culturali, acum acest rol este preluat de corporații. Însă formularea „**principali** producători și distribuitori” sugerează că statul (și alte instituții) pot rămâne implicate, chiar dacă într-o măsură mai mică. Textul nu spune că instituțiile și corporațiile private sunt unicii producători sau distribuitori. De aceea, implicarea statului în cultură într-o oarecare măsură este o caracteristică atât a modelelor anterioare de globalizare, cât și a celui actual, iar (C) nu poate fi răspunsul corect.
- E** Textul menționează internetul ca nou vehicul de transmitere a informației și comunicării, însă nicăieri în text nu se vorbește despre traduceri instantanee, și cu atât mai puțin sunt discutate ca diferență între epocile anterioare și contemporaneitate. (E) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 3

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Întrebarea 33

Descriere: Această întrebare vă cere să identificați ce este afirmat în text. Însă este important să observați că precizează că „toate afirmațiile de mai sus sunt, conform textului, adevărate, CU EXCEPȚIA”. Asta înseamnă că răspunsurile incorecte sunt cele menționate sau susținute de text, iar răspunsul corect va fi o afirmație care nu este deloc susținută de articol.

Răspunsul corect

A Textul se referă la mărci de tipul Nike sau Coca-Cola în al doilea paragraf, pentru a sublinia ideea că produse culturale din epocile anterioare, precum sistemele de opinie din secolul al XVIII-lea, „au avut cu siguranță un impact mult mai considerabil asupra culturilor naționale și locale” decât acestea (rândurile 18-19). De asemenea, în ultimul paragraf, autorul afirmă că publicul culturilor locale „reinterpretează constant produsele importate” (rândul 45). Nicăieri în text nu se menționează sau nici măcar nu se sugerează că acest gen de produse pot înlocui producția autohtonă sau că pot prelua controlul asupra economiilor locale, dimpotrivă, impactul lor este prezentat ca unul limitat. Deci (A) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

B Textul începe cu afirmația că „globalizarea culturală are o istorie îndelungată” (rândul 1) și o susține în paragrafele următoare dând exemple precum marile religii, imperiile premoderne, secolul al XVIII-lea etc. Ca atare, textul avansează ideea că globalizarea culturală este un fenomen care a avut loc din cele mai vechi timpuri. Deci (B) este un răspuns incorect.

C În rândurile 12-16, autorul ne spune că în secolul al XVII-lea, „când imperiile europene au început să se extindă”, „s-au cristalizat noi forme de globalizare culturală” și dă exemplu „știința, liberalismul și socialismul”. Ca atare, (C) este susținut de text, deci nu poate fi răspunsul corect.

D În rândurile 23-25, se spune că „răspândirea globală a radioului, televiziunii, internetului, sateliților și tehnologiilor digitale au făcut posibilă comunicarea instantanee, au făcut inutile granițele și controlul asupra informației”. Deci faptul că aceste sisteme mass-media devin din ce în ce mai răspândite limitează controlul asupra informației și comunicării. (D) este un răspuns incorect.

E În rândurile 35-36, autorul precizează că, în contextul globalizării actuale, „corporațiile au înlocuit statele și teocrațiile, devenind elementul-cheie în producerea și distribuirea produselor culturale.” Așadar (E) este o afirmație adevărată existentă în text, deci nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 34

Descriere: Pentru a răspunde corect acestei întrebări, trebuie mai întâi să identificați în text cum combate autorul ideea că globalizarea actuală este o formă de imperialism cultural. Această discuție apare în ultimul paragraf, deci aceasta este secțiunea de text asupra căreia trebuie să vă concentrați. În rândul 41, autorul, referindu-se la faptul că cea mai mare parte a produselor provin din SUA, spune că „asta nu reprezintă un simplu caz de « imperialism cultural ».” El susține această poziție argumentând că: „Una dintre caracteristicile surprinzătoare ale acestei epoci a globalizării este robustețea dovedită a culturilor naționale și locale. Instituțiile naționale rămân un element central în viața publică, în timp ce publicul național reinterpretează constant produsele importate în moduri inedite.” (rândurile 42-45). Astfel, argumentul major al autorului se referă la rezistența culturilor locale și a valorilor la care se raportează membrii acestora. Trebuie, așadar, să alegeți dintre variantele de răspuns pe aceea care slăbește cel mai mult acest argument.

Răspunsul corect

B Atâta vreme cât consumatorii locali preiau fără discernământ valori care le alterează sistemele de referință cunoscute, este foarte probabil ca rezistența culturilor locale să scadă, ceea ce ar slăbi forța argumentului autorului. Amintiți-vă că autorul nu este de acord cu ideea că răspândirea produselor din Statele Unite ar fi o formă de imperialism cultural, aducând ca argument „robustețea dovedită a culturilor naționale și locale” și faptul că culturile naționale interpretează în moduri originale produsele importate. De aceea, (B) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

A Faptul că instituțiile naționale pot ajunge să nu mai servească scopului pentru care au fost create inițial nu depinde în special de influențele globalizării și de aceea, nu determină în mod automat slăbirea rezistenței culturilor locale. Această afirmație nu este direct relevantă argumentului propus de autor pentru a combate ideea imperialismului cultural.

C Noile tehnologii de comunicare apar în text ca instrumentele cele mai importante ale globalizării culturale contemporane. Cu toate acestea, afirmația din (C) se referă la un tip nou de nevoi ale consumatorilor, care reprezintă o problemă universală, indiferent de cultura din care aceștia provin. Așadar, această afirmație nu schimbă și nu slăbește în niciun fel poziția autorului față de ideea imperialismului cultural. (C) este un răspuns incorect.

D Tipul de schimburi descris de această variantă de răspuns nu se aplică imperialismului cultural. Acuzația că globalizarea conduce la imperialism cultural se bazează pe faptul că, în procesul globalizării, majoritatea produselor culturale sunt importate din Statele Unite de către alte țări. Ideea este că aceste produse culturale importate vor anihila în cele din urmă culturile locale și le vor înlocui cu cultura americană. În **schimburi** culturale și educaționale, produsele culturale și educaționale ar merge în ambele direcții, atât dinspre cultura americană înspre cea locală, cât și invers. De aceea, această variantă de răspuns nu este relevantă discuției despre imperialismul cultural și nu poate fi răspunsul corect.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

- E** Autorul nu neagă existența tendinței menționate în (E), deci faptul că ea a existat dintotdeauna în istorie nu are nicio valoare din punct de vedere al demonstrației. Argumentul autorului nu se referă la cultura dominantă, ci la rezistența culturii locale în fața acesteia; mai mult, putem spune că el chiar presupune existența acestei tendințe, dar o contracarează demonstrând cum cultura locală îi poate rezista. Deci (E) nu slăbește în niciun fel argumentul autorului și, de aceea, nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 35

Răspunsul corect

- A** Limba engleză este menționată în paragraful al patrulea. Autorul admite că diferențele lingvistice încă sunt un obstacol în calea globalizării, dar observă că limba engleză „generează o infrastructură lingvistică, paralelă cu infrastructurile tehnologice contemporane” (rândurile 31-33). Paragraful anterior stabilise faptul că diverse tehnologii de comunicare au dobândit „răspândire globală” și că au făcut posibilă comunicarea instantanee. Când afirmă că limba engleză se răspândește în paralel cu aceste tehnologii, autorul sugerează faptul că limba engleză cunoaște o „răspândire globală” similară. Cu alte cuvinte, limba engleză devine dominantă în lume, împreună cu dezvoltarea tehnologiei. (A) este afirmația cu care, potrivit textului, autorul ar fi probabil de acord.

Răspunsurile incorecte

- B** În primul paragraf, autorul ne spune că marile religii sunt o dovadă a „capacității ideilor și credințelor de a traversa distanțe mari” și, de aceea, au avut un „impact social decisiv” (rândurile 1-2). Afirmația din (B) contravine unei idei formulate de autor în text, deci nu poate fi răspunsul corect.
- C** Autorul se referă la marile corporații în penultimul paragraf, unde afirmă că acestea au devenit principalii producători și distribuitori de produse culturale. Nicăieri în text, însă, nu se face referire și nu se sugerează care este relația dintre acestea și procesele educative. (C) nu se referă la nicio informație din text, deci este un răspuns incorect.
- D** În ultimul paragraf, autorul combate ideea că produsele globalizării pot transforma culturile locale în victime ale unui tip de imperialism cultural, tocmai pentru că aceste culturi naționale se dovedesc extrem de rezistente: „Una dintre caracteristicile surprinzătoare ale acestei epoci a globalizării este robustețea dovedită a culturilor naționale și locale.” (rândurile 42-43) De aceea, afirmația din (D) contravine părerii autorului, așa cum este ea exprimată în text, deci nu poate fi răspunsul corect.
- E** Singura mențiune despre grupuri muzicale apare în paragraful al doilea, unde autorul compară produse culturale precum sistemele de opinie din secolul al XVIII-lea cu produse contemporane precum Nike sau Coca-Cola sau grupuri pop și afirmă că primele „au avut cu siguranță un impact mult mai considerabil asupra culturilor naționale și locale decât Nike, Coca Cola, McDonald’s sau o mulțime de grupuri pop.” (rândurile 18-20). Mai mult, autorul nu se referă la

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

alt tip de muzică decât cel produs de grupurile pop, nu la muzică în general. (E) contrazice părerea autorului, așa cum este ea exprimată în text, deci nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 36

Răspunsul corect

- B** Autorul examinează instrumentele și mecanismele globalizării în ere diferite de-a lungul istoriei și menționează tipurile de impact atât în trecut și prezent, cât și în viitor. Din stilul și limbajul utilizat, expunerea autorului este una obiectivă, bazată pe date și exemple. Autorul nu folosește un limbaj emoțional, iar tonul este unul extrem de reținut. Ca atare, (B) descrie cel mai corect atitudinea autorului și tipul articolului.

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul nu menționează în articol susținătorii globalizării culturale și nici opiniile acestora, deci nu expune păreri critice, cu atât mai puțin vehemente, la adresa lor. (A) este un răspuns incorect.
- C** Autorul vorbește despre posibilele consecințe ale globalizării doar în concluzia textului și o formulează ca pe o „întrebare fundamentală” (rândul 46) pe care o adresează astfel și cititorului. El nu expune pe larg aceste consecințe, iar modul în care le amintește este neutru, în niciun caz alarmat. (C) nu descrie corect articolul.
- D** Textul menționează culturile naționale, însă nu vorbește nicăieri despre alternativele cosmopolite, astfel că nu le poate compara. (D) este un răspuns incorect.
- E** Progresele tehnologice postbelice sunt menționate în paragrafele 3 și 4, însă nu sunt descrise, iar stilul utilizat nu indică o atitudine laudativă din partea autorului. (E) este un răspuns incorect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 37

Răspunsul corect

- E** Autorul vorbește despre sistemele de opinie ca forme de globalizare în paragraful al doilea, dând exemplu secolul al XVIII-lea, și menționează impactul extrem de puternic pe care le-au avut asupra diverselor societăți. „Cele mai importante idei și dispute vestice generate de această epocă au fost: știința, liberalismul și socialismul. Fiecare dintre aceste sisteme de

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

opinie (și practicile ce le-au însoțit) au transformat culturile dominante ale aproape oricărei societăți de pe glob.” (rândurile 15-18). Faptul că aceste sisteme de opinii au fost printre cele mai importante mijloace vestice de globalizare este confirmate de ultima propoziție a paragrafului, care compară impactul acestora cu cel al unor mijloace de globalizare probabil mai bine cunoscute: „Ele au avut cu siguranță un impact mult mai considerabil asupra culturilor naționale și locale decât Nike, Coca Cola, McDonald’s sau o mulțime de grupuri pop.” (rândurile 18-20). Astfel, (E) este susținut de diverse afirmații ale autorului. Se poate deduce că autorul ar fi de acord cu această idee și, prin urmare, (E) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul precizează că, atât sistemele de opinie în sine, cât și practicile care le-au însoțit, au avut un impact la fel de semnificativ asupra celorlalte culturi. Nu există nicio referire în text care să susțină ideea insuccesului aplicării lor politice. Deci nu este rezonabil să atribuim ideea (A) autorului.
- B** În paragraful 4, autorul amintește de transferul care a avut loc în epoca postbelică, de la stat, ca element central al globalizării în epocile anterioare, la corporații și instituții internaționale, ca principal distribuitor de produse culturale. Ca atare, (B) contravine informațiilor prezentate în text și nu poate fi răspunsul corect.
- C** În rândurile 4-5 se vorbește despre modul în care Imperiul Roman a reușit să mențină controlul asupra teritoriilor sale „în absența unui control militar și politic direct”. Așadar, afirmația din (C) contrazice informațiile prezente în text și nu poate fi răspunsul corect.
- D** În primul paragraf, se discută despre identitate culturală pornind de la succesul Imperiului Roman de a-și păstra teritoriile „în absența unui control militar și politic direct (...) datorită culturii comune și extinse a clasei cu putere de decizie” (rândurile 4-6), autorul ajungând la concluzia că, doar cu apariția statelor-națiune, s-a cristalizat o identitate culturală „care să fuzioneze între acești doi poli” (rândul 8). Această afirmație se referă la dificultatea de a cristaliza o identitate culturală care să unească polii opuși ai culturii clasei conducătoare și culturile teritoriile periferice. Acest lucru pare asemănător afirmației din (D), însă nu susține acea afirmație. Textul se referă doar la acest tip particular de identitate, despre care spune că a fost posibilă doar odată cu apariția statelor-națiune. Răspunsul (D) merge mult mai departe de afirmația din text, vorbind despre identitate culturală în general, ceea ce înseamnă că textul nu susține deducția din (D).

Nivel de dificultate: 5

Întrebările 38-43

Sinopsis: Acest fragment analizează poziția pe care ar trebui să o aibă oamenii de știință față de descoperirile pe care le fac și implicațiile practice în viața reală ale acestora. De asemenea, textul discută nivelul de răspundere pe care ar trebui să și-o asume oamenii de știință pentru modul în care ajung să fie folosite rezultatele cercetărilor lor.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Primul paragraf prezintă originea problemei discutate ulterior în text: falsificarea rezultatelor unor cercetări științifice care a dus la scăderea încrederii oamenilor de știință în valoarea intrinsecă și practică a descoperirilor științifice. Se prezintă și exemplul fizicienilor care, după părerea autorului acestui text, ar trebui trași la răspundere pentru pericolul războiului nuclear.

Textul continuă cu o enumerare a abordărilor față de responsabilitatea științei pe care ar trebui să le aibă oamenii de știință, în opinia unor critici, ca rezultat al controverselor recente. Dacă în trecut respectarea adevărului științific era scopul principal al oamenilor de știință, se pare că, în prezent, este mai importantă modalitatea de aplicare a cunoașterii științifice. Astfel, există în lumea unor oameni de știință, dar și a filosofilor și cercetătorilor în științe sociale, două abordări diferite referitoare la descoperirile științifice. Prima este aceea că oamenii de știință ar trebui să aibă controlul total asupra consecințelor potențial dăunătoare ale propriilor cercetări. A doua abordare susține că nu ar trebui să se întreprindă niciun fel de cercetare care să servească intereselor celor bogați și puternici, autorul menționând că există critici care ar merge atât de departe încât să susțină că descoperirile științifice ar trebui să servească numai oamenilor obișnuiți.

Paragraful al treilea al textului analizează abordările discutate mai sus prezentând totodată părerea autorului. Autorul observă două lucruri cu privire la modul în care este privită responsabilitatea asupra descoperirilor științifice prezentat anterior. În primul rând, autorul susține că oamenii de știință ar trebui să știe care sunt rezultatele cercetării lor înainte de a o întreprinde propriu-zis, ceea ce este imposibil. În al doilea rând, oamenii de știință nu pot avea întreaga răspundere pentru descoperirile și aplicațiile acestora deoarece în punerea lor în practică sunt implicați și alți factori sociali și economici, care ar depăși pregătirea oamenilor de știință.

Concluzia textului este că oamenii de știință nu își pot asuma toată răspunderea pentru cercetarea pe care o întreprind și modul în care este folosită aceasta, autorul menționând și exemplul politicianilor care, crede acesta, nu vor accepta ca oamenii de știință să își auto-atribuie o astfel de putere.

Întrebarea 38

Răspunsul corect

- E** Textul prezintă diferite păreri ale comunității științifice, și nu numai, cu privire la atitudinea pe care ar trebui să o aibă oamenii de știință față de rezultatele descoperirilor și cercetărilor pe care le fac. Deși unii critici și chiar unii dintre oamenii de știință susțin faptul că oamenii de știință ar trebui să fie unicii responsabili pentru rezultatele muncii lor, în paragraful al treilea autorul textului își afirmă propria poziție față de aceste opinii și anume că nu ne putem aștepta ca oamenii de știință să fie capabili să își asume singuri responsabilitatea pentru aplicațiile cercetărilor lor. Această problemă, împreună cu poziția susținută de autor, constituie ideea centrală a textului. Deci (E) este răspunsul corect.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** Deși articolul menționează funcționarii publici, politicienii și antreprenorii în paragraful al treilea, aceștia nu sunt menționați ca exemple de oameni care insistă asupra responsabilizării comunității științifice, ci ca exemplu de persoane care sunt implicate în luarea deciziilor cu privire la folosirea rezultatelor cercetărilor științifice. Deci (A) nu este o idee exprimată în text și, ca atare, nu poate fi nici ideea principală a acestuia.
- B** Potrivit textului, comunitatea științifică a fost ținta unor critici, dar acestea sunt poate justificate de descoperirea că niște oameni de știință au falsificat date și de consecințele negative care au apărut cu ocazia aplicării descoperirilor științifice. Așa cum am menționat în explicația variantei corecte de răspuns, textul discută în principal schimbările propuse de anumiți critici vehemenți și prezintă poziția autorului față de aceste recomandări. Deci (B) nu este o variantă corectă de răspuns.
- C** Textul nu susține și nici nu sugerează faptul că oamenii de știință ar fi încercat să uzurpeze rolurile legislativului, ale funcționarilor publici și ale oamenilor de afaceri. Din primul paragraf reiese că nu acesta este motivul invocat în text pentru faptul că simțul de răspundere al oamenilor de știință este ținta unor atacuri. În același timp, paragraful al treilea și al patrulea sugerează ideea că oamenii de știință ar trebui să își asume și rolul legiuitorilor, al funcționarilor publici sau al oamenilor de afaceri, *dacă* s-ar respecta recomandările cele mai vehemente ale criticilor. Astfel, (C) nu poate fi răspunsul corect.
- D** Deși comunitatea științifică a fost zdruncinată din interior de o criză de încredere, autorul nu menționează că aceasta ar fi generat încetinirea unor cercetări științifice. Deci (D) nu este o idee susținută de conținutul textului.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 39

Răspunsul corect

- C** În paragraful al treilea, autorul îi enumeră pe funcționarii publici împreună cu antreprenorii, economiștii și cei cu putere legislativă ca persoane „care au împreună sarcina de a determina dacă rezultatul cercetării este un candidat potrivit pentru a fi pus în practică și dacă da, dacă ar putea fi aplicat în deplină siguranță, realist și economic” (rândurile 30-33). Prin urmare textul îi prezintă pe funcționarii publici ca un grup care contribuie la determinarea legitimității modului în care cercetările științifice sunt puse în practică. Deci (C) este răspunsul corect.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** Criticii, care pot fi considerați a fi cei care susțin că oamenii de știință ar trebui sancționați pentru lipsa de răspundere față de societate, sunt „filosofi, cercetători în științe sociale și alți experți pe teme de interes public” (rândurile 15-16) prezentați în paragraful al doilea. Cel de-al doilea paragraf menționează, de asemenea, că și unii dintre oamenii de știință sunt de acord cu aceste critici. Funcționarii publici nu sunt menționați decât în paragraful al treilea, nefiind astfel printre grupurile care îi critică pe oamenii de știință. Deci (A) nu este un răspuns corect.
- B** Afirmarea conform căreia cercetările științifice ar trebui să servească intereselor oamenilor obișnuiți este atribuită, în paragraful al doilea, numai unor „alți critici” (rândul 21). Funcționarii publici nu sunt menționați decât în paragraful al treilea, deci nu se află printre criticii descriși în text ca având această poziție. Astfel (B) nu este un răspuns corect.
- D** Deși se poate deduce din text că autorul ar putea fi adeptul echilibrării preocupărilor politicienilor cu cele ale oamenilor de știință, nu reiese din text că funcționarii publici sunt prezentați ca fiind un grup care își echilibrează interesele astfel. De fapt, ideea de a menționa îngrijorările acestor două grupuri nu este menționată deloc în text. Deci (D) nu este un răspuns corect.
- E** În prima propoziție a textului, autorul afirmă că oamenii de știință înșiși și-au pierdut încrederea în valoarea științei din cauza unor evenimente cu impact negativ legate de aplicarea cercetărilor științifice. Nicio informație din text nu sugerează că alt grup ar fi responsabil de zdruncinarea acestei încrederi, deci nu poate fi scopul cu care sunt menționați funcționarii publici. Astfel (E) nu este un răspuns corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 40

Descriere: Această întrebare vă cere să deduceți care este poziția autorului față de cei care critică nivelul de răspundere al oamenilor de știință față de descoperirile științifice pe care le fac, așa cum reiese din paragraful al treilea al textului. În paragraful al doilea, autorul susține că oamenii de știință, și nu alți critici, consideră că oamenii de știință ar trebui să aibă control total asupra modului de punere în aplicare a descoperirilor lor.

Răspunsul corect

- E** Autorul sugerează că oamenii de știință nu au puterea legislativă, nici pe cea a funcționarilor publici, a antreprenorilor sau a economiștilor, aceștia toți având „împreună sarcina de a determina dacă rezultatul cercetării este un candidat potrivit pentru a fi pus în practică și dacă da, dacă ar putea fi aplicat în deplină siguranță, realist și economic” (rândurile 30-33). Autorul adaugă că „Aceste roluri depășesc pregătirea oamenilor de știință și se află în afara legitimității acordate lor de către societate” (rândurile 33-34). De

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

aici putem deduce că autorul consideră că cei care au propus această idee nu înțeleg faptul că nu numai oamenii de știință sunt, și nici nu ar trebui să fie, implicați în modul în care sunt puse în practică descoperirile științifice. Deci (E) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** În primul paragraf autorul menționează războiul nuclear ca exemplu de folosire dăunătoare a unei descoperiri științifice. Dar cei care cer o schimbare a rolului oamenilor de știință în propria lor cercetare nu își limitează îngrijorarea la războiul nuclear. De exemplu, în paragraful al doilea se susține că „Unii dintre acești critici susțin că oamenii de știință nu ar trebui să facă o cercetare care ar servi în primul rând intereselor celor bogați și puternici; alți critici merg și mai departe și spun că știința ar trebui să servească doar intereselor oamenilor obișnuiți” (rândurile 19-22). Deoarece egalitatea economică și dreptatea sunt printre preocupările acestor critici, (A) nu poate fi un răspuns corect.
- B** Textul nu face referire la modul în care sunt folosite fondurile guvernamentale și nici nu sugerează nevoia de programe sociale care să se dezvolte cu ajutorul fondurilor guvernamentale. Astfel (B) este un răspuns care nu are legătură cu textul.
- C** Potrivit textului, cei care susțin părerea că oamenii de știință trebuie să își asume răspunderea totală pentru rezultatele cercetărilor întreprinse nu iau deloc în considerare faptul că există și birocrați și oficiali implicați în răspunderea pentru folosirea descoperirilor științifice. Textul ne spune în penultimul paragraf, rândurile 27-33, că „Pentru a încerca să practice o astfel de responsabilizare, oamenii de știință ar trebui să preia puterea legislativă și cea a funcționarilor publici, precum și munca antreprenorilor, a economiștilor, a cercetătorilor de piață, a tuturor celor care au împreună sarcina de a determina dacă rezultatul cercetării este un candidat potrivit pentru a fi pus în practică și dacă da, dacă ar putea fi aplicat în deplină siguranță, realist și economic.” Răspunsul (C) exprimă opusul ideilor exprimate în text, deci nu poate fi un răspuns corect.
- D** Textul enumeră mai multe motive pentru care oamenii de știință sunt supuși criticilor. Autorul nu menționează faptul că aceștia ar fi fost imuni la critică. Deși îi acuză pe oamenii de știință de lipsă de răspundere, niciunii dintre criticii menționați în text nu doresc să submineze credibilitatea oamenilor de știință, ci doar să îi tragă la răspundere pentru efectele adesea dăunătoare ale cercetării științifice. Deci (D) este un răspuns incorect.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 41

Răspunsul corect

- D** Autorul menționează războiul nuclear cel mai probabil deoarece este exemplul cel mai cunoscut de descoperire științifică care a avut efecte tragice asupra oamenilor. Acest exemplu face mai ușoară înțelegerea ideii generale prezentate de autor potrivit căreia oamenii de știință poartă o parte din vină pentru rezultatul cercetării lor. Deci (D) este răspunsul corect.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul nu își propune să facă o paralelă între rezultatele cercetării științifice din trecut și cele din prezent. În primul paragraf, autorul face referire la diferite elemente „recente și mult mediatizate” (rândurile 2-3) care au dus la scăderea încrederii oamenilor de știință în rezultatele descoperirilor științifice, războiul nuclear fiind unul dintre acestea. Deci nu există în text informații privitoare la evenimente similare din trecut și, de aceea, nu se poate stabili o paralelă istorică. (A) nu poate fi răspunsul corect.
- B** Exemplul războiului nuclear nu este un contraexemplu la tendința dominantă prezentată, ci întărește această tendință. Încă din primul paragraf al textului în care se afirmă tendința de scădere a încrederii oamenilor de știință în valoarea științei, autorul prezintă motivele care au dus la subminarea încrederii odată de nezdruccinat și dă chiar două exemple. „De exemplu, descoperirea că un număr mic de savanți au falsificat rezultatele cercetării lor a generat întrebări asupra credibilității cercetării științifice în general, iar fizicienilor li s-a atribuit cel puțin un dram de vină la punerea în practică a cercetării lor” (rândurile 6-9). Deci (B) este un răspuns incorect.
- C** Războiul nuclear nu este un exemplu de problemă contemporană persistentă, iar autorul nu încearcă să sugereze acest lucru. În plus, problema prezentată în text pare să fie mai degrabă recentă decât una care să existe de multă vreme. La începutul textului, autorul menționează ca problema discutată a apărut „în ultimii ani” (rândul 1).
- E** Autorul face referire la războiul nuclear într-o manieră obiectivă, el este dat drept exemplu într-o afirmație care se construiește pe informații. Nu există indicii în text, contextuale sau de limbaj, care să sugereze că acest exemplu are ca scop provocarea unei reacții emoționale.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 42

Descriere: Referința la „politicienii de profesie” nu apare decât în ultimul paragraf al textului, ceea ce înseamnă că acesta este paragraful care trebuie analizat pentru a găsi răspunsul la această întrebare.

Răspunsul corect

- E** Unul din indiciile care susțin alegerea acestui răspuns este folosirea expresiei „supraveghetori înveterați”. Faptul că politicienii sunt numiți „supraveghetori” sugerează că autorul ar putea considera că aceștia au un simț exacerbat al propriei lor importanțe. În al doilea rând, cuvântul „înveterați” sugerează că politicienii sunt supraveghetori „cronici” sau că fac acest lucru dintr-o rutină. Cu alte cuvinte, exercitarea autorității se face mai degrabă din obișnuință și aroganță decât într-un mod logic. Autorul adaugă că politicienii „nu și-ar ceda prerogativele oamenilor de știință”, și, din nou, autorul sugerează că refuzul arogant de a ceda puterea se face mai degrabă din obișnuință decât printr-o alegere

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

deliberată. Pentru toate aceste motive, descrierea pe care o face autorul politicianilor sugerează că autorul are o atitudine de ușoară ridiculizare față de aceștia. De aceea, (E) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** Frustrarea presupune o reacție emoțională puternică generată de lipsirea de un drept sau de un bun sau de neputința proprie de a face ce îți propui. Dar, dacă autorul ar simți frustrare față de politicieni, ar fi, cel mai probabil, pentru că aceștia împiedică niște schimbări pe care autorul și le dorește. Dar, de vreme ce autorul consideră că oamenii de știință nu sunt „suficient de înțelepți pentru a-și justifica arogarea unei astfel de puteri” (rândurile 38-39), cea a politicianilor, refuzul politicianilor de a-și ceda puterea nu este o sursă de frustrare pentru autor. Pe scurt, nu există dovezi în ultimul paragraf care să susțină varianta (A). Autorul nu se simte frustrat de „politicienii de profesie”.
- B** Sensul cuvântului „indignare”, acela de revoltă, scandalizare nu se regăsește în atitudinea autorului față de „politicienii de profesie”. Limbajul utilizat în ultima propoziție, cât și stilul în ansamblu, nu este unul violent sau scandalizat. (B) nu este un răspuns corect.
- C** Cinismul este ignorarea ostentativă a moralei și a conveniențelor sociale general acceptate. Autorul nu discută din punct de vedere moral și social puterea „politicienilor de profesie”. De asemenea, adjectivul „amar” presupune un soi de dezamăgire din partea autorului, însă nu există nicăieri în text indicii că autorul ar fi avut anumite așteptări de la politicieni, care nu i-au fost confirmate și care îl fac, așadar, să-i privească cu amărăciune.
- D** Autorul nu menționează faptul că îi respectă pe „politicienii de profesie” și cu atât mai puțin faptul că ar fi obligat să facă acest lucru. Deci (D) nu poate fi un răspuns corect.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 43

Răspunsul corect

- A** Cuvântul care înlocuiește cel mai bine cuvântul „arogare” este „uzurpare”, cu sensul de atribuire abuzivă a unui drept.

Răspunsurile incorecte

- B** „Negare” este opusul cuvântului „arogare”, deoarece se referă la eliminarea unui lucru nu la atribuirea abuzivă acestuia, deci nu poate înlocui acest cuvânt în text. (B) nu este un răspuns corect.

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

- C** Sensul cuvântului „delegare” este acela de transmitere a dreptului de a acționa ca reprezentant al unei persoane sau al unei instituții. „Arogarea” este o auto-însușire, deci (C) nu îl poate înlocui.
- D** A submina înseamnă a ataca sau zădărnici o acțiune. Nu aceasta este ceea ce se sugerează despre oamenii de știință în ultimul paragraf al textului, deci (D) nu poate fi răspunsul corect.
- E** Autorul nu sugerează că oamenii de știință doresc să facă abuz de puterea pe care o au. Atâta timp cât oamenii de știință nu au puterea descrisă în text, nu pot abuza de aceasta înainte de a și-o aroga. Astfel (E) nu este un răspuns logic.

Nivel de dificultate: 5

Întrebările 44-50

Sinopsis: Articolul discută condițiile de funcționare a unei democrații, pornind de la premisa că o democrație operantă depinde de competența politică a cetățenilor ei, definită de către autorul textului drept abilitatea acestora de a înțelege conceptul de bine public și dorința lor de a-l realiza. În continuare, textul prezintă două perspective diferite asupra ideii de bine public, respectiv cea clasică și cea modernă. Conform abordării clasice, binele public presupune că cetățenii unei democrații trebuie să se preocupe și să acționeze pentru binele comunității din care fac parte. Autorul menționează și punctul slab al acestei perspective și anume inadecvarea ei la contextul actual, în care cetățenii aparțin mai multor grupuri sau comunități în același timp și, ca atare, apare dificultatea de a recunoaște pentru binele căruia dintre aceste grupuri trebuie să se străduiască. Viziunea modernă, așa cum este descrisă de autor, se bazează pe prezumția că fiecare om este motivat de propriul interes și, ca atare, atingerea binelui public înseamnă armonizarea intereselor tuturor indivizilor dintr-o comunitate, pe baza unor reguli sau principii general acceptate, dând exemplu regula majorității.

După ce descrie aceste două abordări, autorul indică faptul că o susține pe cea din urmă și apoi își expune propriul punct de vedere privind condițiile de bună funcționare a unei democrații moderne și propune o soluție eficientă ca aceasta să reușească. Autorul acceptă ideea că, într-o democrație modernă, deși indivizii pot fi preocupați într-o oarecare măsură de binele comunității largite, ceea ce pune în mișcare individul este interesul personal. Ca atare, cetățenii unei democrații moderne au nevoie de o educație civică pentru a reuși să armonizeze interesul personal cu interesele individuale ale celorlalți membri ai aceleiași comunități și, prin urmare, pentru a reuși atingerea binelui public. Autorul consideră însă că specificitatea societății moderne nu facilitează o înțelegere empatică a celor care formează comunitatea respectivului individ. Dacă acest lucru nu se întâmplă, racordarea la interesele comunității s-ar realiza doar pe baza unui tip de supunere generată de acceptarea unui bine în sens abstract, ceea ce, în opinia autorului, va conduce la degradarea democrației. Soluția acestuia pentru viitorul democrației în societatea modernă este găsirea acelor modalități de dezvoltare a capacității empatice a cetățenilor.

Întrebarea 44

Răspunsul corect

- C** Textul în ansamblu discută despre condiția esențială de bună funcționare a unei democrații, pe care o stabilește încă din prima propoziție ca fiind dobândirea de către cetățenii acesteia a competenței politice, definită ca înțelegerea și dorința de realizare a binelui public. În paragraful al doilea, autorul prezintă viziunea clasică asupra democrației, care, după cum ne explică, nu mai funcționează în contextul actual. Abordarea modernă, descrisă în următoarele două paragrafe, presupune compatibilizarea dorinței de realizare a binelui public cu atingerea intereselor personale. Această abilitate de armonizare a interesului individual cu cele ale comunității în ansamblu depinde, în concepția autorului, de dezvoltarea capacității empatice de înțelegere a celorlalți și devine, după cum menționează concluzia textului, condiția ca democrația să funcționeze în viitor. Ca atare, (C) descrie corect ideea principală a textului.

Răspunsurile incorecte

- A** În primul paragraf al articolului, autorul stabilește o legătură între funcționalitatea democrației și competența politică a cetățenilor ei și definește competența politică drept abilitatea de a înțelege conceptul de bine public și dorința de a-l realiza. Însă această definiție este doar premisa pe care se bazează argumentația autorului din restul textului, privind condițiile în care o democrație poate să funcționeze atât în contextul actual, cât și în viitor. Ca atare, (A) descrie doar ideea principală a primului paragraf și nu a textului în ansamblu și, de aceea, nu este răspunsul corect.
- B** Autorul leagă ideea înțelegerii conceptului de bine public cu funcționarea în bune condiții a unei democrații și discută, într-adevăr, două perspective diferite asupra binelui public, una clasică și una modernă. Însă prezentarea acestor două abordări reprezintă doar etape în întreaga argumentare din text, care menționează trecutul și prezentul democrației, pentru a explica logic condițiile de reușită în viitor. De aceea, (B) nu exprimă complet și corect ideea principală a întregului articol.
- D** Așa cum este prezentată în paragrafele 3 și 4, viziunea modernă se bazează pe prezumția că fiecare om este motivat de propriul interes și, ca atare, atingerea binelui public înseamnă armonizarea intereselor tuturor indivizilor dintr-o comunitate. Autorul acceptă și faptul că, într-o democrație modernă, cetățenii pot fi preocupați de „protejarea sau promovarea scopurilor unei comunități mai mari din care fac parte” (rândurile 25-26). Cu toate acestea, diferența dintre cele două este discutată specific numai în cele două paragrafe și este o componentă minoră a argumentului din text. Ca atare, (D) nu exprimă ideea principală a articolului.
- E** Conform paragrafului al treilea, în democrațiile moderne, realizarea binelui public „constituie suma tuturor intereselor individuale, care trebuie combinate sau integrate conform unor principii acceptabile, precum regula majorității”(rândurile 18-20). (E) descrie, deci, corect, concluzia acestui paragraf. Însă această afirmație nu include și discuția semnificativă despre

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

modalitățile de dobândire a acestei competențe de armonizare a intereselor, care conduce spre concluzia întregului text. De aceea, (E) nu descrie corect ideea principală a articolului.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 45

Răspunsul corect

- C** Textul începe prin a defini un stat democratic funcțional ca fiind (nu se mai înțelegea dacă statul e drept sau ce e drept) cel al cărui cetățeni au competență politică, definită ca înțelegerea și dorința de realizare a binelui public. Autorul ridică problema clarificării conceptului de bine public, pe care o formulează ca pe o întrebare, precizând că răspunsul acesteia se încadrează în două perspective, cea clasică și cea modernă (rândurile 8-10).

Conform abordării clasice, explică autorul, binele public presupune că cetățenii unei democrații trebuie să se preocupe și să acționeze pentru binele comunității din care fac parte. Pe de altă parte, viziunea modernă se bazează pe prezumția că fiecare om este motivat de propriul interes și, ca atare, atingerea binelui public înseamnă armonizarea intereselor individuale ale membrilor unei comunități, pe baza unor reguli sau principii general acceptate. Prin urmare, diferența dintre cele două perspective constă în modul în care percep conceptul de bine public. (C) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** În introducere, statul funcțional este definit de către autorul textului drept statul în care „cetățenii ar trebui atât să știe ce înseamnă binele public, cât și să aibă o dorință susținută de a-l realiza”. Cele două perspective discutate ulterior în text înțeleg diferit binele public, însă ambele îl discută ca pe un lucru pe care cetățenii trebuie să îl înțeleagă și pe care să vrea să îl realizeze. Cu alte cuvinte, ambele perspective înțeleg că binele public este condiția esențială a unui stat funcțional, deci (A) reprezintă o asemănare, nu o diferență.
- B** Textul precizează că „virtutea civică” a cetățenilor dintr-un stat democratic este esențială pentru buna funcționare acestuia și o definește drept înțelegerea de către aceștia a binelui public și dorința lor de a-l realiza (rândurile 3-5). Nicăieri în text, însă, nu se discută despre virtutea de tip politic. Ca atare, (B) nu este răspunsul corect.
- D** Textul descrie perspectiva clasică asupra binelui public drept democrația ai cărei cetățeni trebuie să se preocupe și să acționeze pentru binele comunității din care fac parte. În viziunea modernă, atingerea binelui public înseamnă armonizarea intereselor individuale ale membrilor unei comunități, pe baza unor reguli sau principii general acceptate. Cu alte cuvinte, ambele perspective definesc binele public independent de numărul cetățenilor. Este adevărat că autorul aduce în discuție numărul grupurilor cu care indivizii se pot identifica în contextul

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

modern, însă acest lucru nu înseamnă că cele două abordări privesc diferit numărul de cetățeni în sine. De aceea, (D) nu poate fi răspunsul corect.

- E** Textul afirmă încă de la început că, într-o democrație funcțională, cetățenii trebuie să aibă o anumită competență politică și continuă definind această competență drept înțelegerea binelui public și dorința de a-l realiza. În text nu se discută nicăieri măsura în care cetățenii unui stat democratic cred sau nu în acea democrație însă, chiar și dacă presupunem că această încredere în democrație poate determina în vreun fel competența politică menționată mai sus, acest aspect, la fel cum s-a discutat și la (A), reprezintă un punct comun al celor două perspective, nu o diferență. De aceea, (E) nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate:2

Întrebarea 46

Răspunsul corect

- B** Autorul începe să descrie perspectiva modernă asupra democrației cu afirmația că „abordarea modernă începe cu presupunerea că fiecare cetățean este motivat de propriul interes.” (rândul 15) și continuă explicând că, în consecință, binele public reprezintă armonizarea intereselor tuturor indivizilor dintr-o comunitate, pe baza unor reguli sau principii general acceptate (rândurile 15-16). În deschiderea următorului paragraf, autorul menționează faptul că susține această perspectivă (rândul 21), deci putem spune că i se poate atribui rezonabil ideea că într-o democrație modernă, interesul individual este important. De asemenea, ultimul paragraf discută în întregime însemnătatea dobândirii empatiei pentru buna funcționare a unei democrații moderne, concluzia textului fiind că „dobândirea competenței politice devine o chestiune de dacă și cum ar fi posibilă promovarea unei mult mai răspândite capacități de empatie în rândul cetățenilor.” (rândurile 37-39). Ca atare, (B) descrie corect o idee care poate fi atribuită autorului.

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul identifică ce poate fi privit drept puncte slabe în ambele abordări asupra binelui public, însă ele nu sunt aceleași. Punctul slab al perspectivei clasice este că nu ia în considerare grupurile diferite cu care cetățenii se pot identifica și „nu mai oferă niciun sfat despre binele cui trebuie căutat de către cetățean” (rândul 12). În ceea ce privește perspectiva modernă, autorul menționează că aceasta are „pretenții morale mai mici de la cetățeni” (rândul 24). În orice caz, punctele slabe ale celor două nu sunt comune și, cu atât mai puțin au legătură cu drumul către virtutea civică. De aceea, (A) nu poate fi răspunsul corect.
- C** Chiar dacă admite că, având în vedere că interesul individual primează în democrațiile moderne, se poate spune că abordarea modernă are „pretenții morale mai mici de la cetățeni”, autorul propune imediat o soluție, și anume, dezvoltarea capacității empatice a cetățenilor.(rândurile 25-30). Pe de altă parte, autorul identifică punctul slab al perspectivei clasice, dar nu indică faptul că ar exista o soluție pentru acesta. Mai mult, la începutul

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

paragrafului al patrulea, autorul își declară susținerea pentru abordarea modernă. De aceea, ideea exprimată de (C) nu poate fi în mod rezonabil atribuită autorului.

- D** Autorul stabilește încă din primul paragraf că, pentru buna funcționare a unei democrații, cetățenii acesteia trebuie să dobândească competență politică. În ceea ce privește perspectiva modernă, autorul explică cum aceasta „simplifică problema competenței politice, asigurându-se că dorința susținută de a realiza binele public se va regăsi în ultimă instanță în competiția și compromisul dintre interesele individuale” (rândurile 18-20). De asemenea, părerea autorului este că, în democrațiile moderne competența politică înseamnă și educarea „oamenilor pentru a cunoaște și a înțelege nevoile celorlalți.” (rândurile 31-32). Deși acest tip de educație poate fi una dificilă, autorul nu sugerează în niciun caz că ar fi imposibilă. Ca atare, (D) nu exprimă o părere care poate fi rezonabil atribuită autorului.
- E** Autorul menționează interesul individual ca principală forță motrice a democrațiilor moderne și explică de ce cetățenii unei democrații moderne au nevoie de o educație civică pentru a reuși să armonizeze interesul personal cu interesele individuale ale celorlalți membri ai aceleiași comunități și, prin urmare, pentru a reuși atingerea binelui public. Ca atare, nicăieri în text nu se sugerează că interesul individual ar putea fi un obstacol insurmontabil, din contră. De asemenea, nu există nicio referire la consensul de tip politic. Ca atare, (E) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 47

Răspunsul corect

- B** Autorul consideră că, pentru buna funcționare a democrațiilor moderne, cetățenii acestora au nevoie de o înțelegere empatică a celorlalți membri ai comunității din care fac parte. Însă admite că specificitatea societății moderne pare să nu fie propice acestui tip de înțelegere și, ca atare, racordarea la interesele comunității s-ar realiza doar pe baza unui tip de supunere generată de acceptarea unui bine în sens abstract, ceea ce, în opinia autorului, va conduce la degradarea democrației (rândurile 36-37). Însă soluția propusă de autor, și anume „promovarea unei mult mai răspândite capacități de empatie în rândul cetățenilor” (rândurile 38-39) sugerează că acesta speră în continuare că democrațiile moderne pot supraviețui și, ca atare, indică modalități de bună funcționare în viitor. De aceea, (B) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul explică de ce dobândirea competenței politice într-o democrație modernă depinde de înțelegerea de tip empatic, iar apoi precizează că societățile moderne în sine nu facilitează această înțelegere. Ca atare, dacă nu se vor găsi alte modalități de educare a cetățenilor în

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

acest sens, viitorul democrației "este unul sumbru" (rândul 37) În această formulare, autorul prezintă un risc la care este supusă democrația, deci răspunsul (A) nu poate fi corect.

- C,D** Autorul afirmă că susține perspectiva modernă asupra democrației și propune o soluție proprie de bună funcționare a acesteia în viitor. Ca atare, nu se poate vorbi de scepticism față de principiile democrației moderne și cu atât mai puțin de îndoială că democrația trebuie menținută, ci din contră. De aceea, nici (C), nici (D) nu poate fi răspunsul corect.
- E** Așa cum a fost explicat la (A), autorul prezintă un risc de degradare a democrației moderne, însă apoi propune o soluție pentru îndepărtarea lui și, ca atare, pentru funcționarea acesteia în viitor. De aceea, în primul rând, autorul nu enunță o certitudine în niciun sens. În al doilea rând, propunând o soluție proprie, autorul nu poate crede în prăbușirea democrației, din contră. Așa că (E) nu reprezintă răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 48

Descriere: Această întrebare vă cere să faceți o deducție despre profilul cetățeanului modern pe baza informațiilor din text, care poate fi atribuită autorului. Trebuie deci să identificați în articol toate informațiile relevante despre democrațiile moderne care sugerează ceva despre membrii acestora, cât și despre părerea autorului despre ele. În rândul 14 ni se spune că, din perspectiva modernă, "fiecare cetățean este motivat de propriul interes." De asemenea, părerea autorului din rândurile 25-28 este că „pentru cetățeni este mai ușor să dobândească o înțelegere adecvată a propriilor interese decât a intereselor celorlalți și,(...) că motivația de a acționa pentru a-și atinge interesele este probabil mai puternică decât motivația de a atinge interesele celorlalți". Ca atare, pentru a fi cu adevărat competenți politic, autorul crede că cetățenii moderni au nevoie de educație civică.

Răspunsul corect

- A** După cum ne arată citatele de mai sus, cetățeanul modern știe foarte multe despre propriul interes și foarte puține despre interesele celorlalți. Însă autorul spune, de asemenea, că „a susține această perspectivă nu înseamnă neapărat că neg faptul că indivizii vor fi în vreun fel interesați de protejarea sau promovarea scopurilor unei comunități mai mari din care fac parte; de bună seamă, uneori chiar vor face acest lucru.” (rândurile 21-23). Acest lucru sugerează că, în viziunea autorului, cetățeanul modern nu este în totalitate egoist. De aceea, (A) este răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- B** Atâta vreme cât, din perspectiva modernă, cetățeanul pare mai preocupat de propriul interes decât de interesul comunității, autorul admite că aceasta „are, într-adevăr, pretenții morale mai mici de la cetățeni”(rândul 24). Ca atare, pretențiile morale sunt atribuite perspectivei; nu se pune în discuție moralitatea sau imoralitatea caracterului cetățenilor înșiși. De asemenea,

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

nu există niciun termen de comparație în text privind moralitatea cetățenilor din epocile anterioare. De aceea (B) nu este răspunsul corect.

- C** Conform perspectivei moderne, forța motrice a democrației este interesul individual, iar realizarea binelui public constă în „competiția și compromisul dintre interesele individuale.” (rândul 19). Autorul însuși admite că susține acest punct de vedere, însă explică cum asta „nu înseamnă neapărat că neg faptul că indivizii vor fi în vreun fel interesați de protejarea sau promovarea scopurilor unei comunități mai mari din care fac parte; de bună seamă, uneori chiar vor face acest lucru.”(rândurile 21-23). De aceea, faptul că cetățenii se concentrează asupra propriului interes nu înseamnă în mod automat că exclud interesele comunității în ansamblu, și cu atât mai puțin că se opun acțiunilor de orice fel în beneficiul comunității. (C) nu poate fi răspunsul corect.
- D** Deși, după cum precizează autorul în rândul 23, cetățenii moderni vor fi interesați de promovarea intereselor comunității în ansamblu, ei vor face asta „uneori”. Ca atare, acest lucru nu se întâmplă constant și nu înlocuiește faptul că interesul individual primează.
- E** Autorul explică în ce constă dobândirea competenței politice în democrațiile moderne și anume, în dobândirea unei înțelegeri de tip empatic a celorlalți. De asemenea, punctul de vedere al autorului este că „perspectiva modernă necesită o formă sau alta de educație civică, pentru a crea cetățeni cu adevărat competenți, capabili să integreze interese uneori aflate în conflict” (rândurile 28-30). Din moment ce autorul propune această soluție pentru democrația modernă, nu i se poate atribui opinia că cetățeanul modern este incapabil de a dezvolta o înțelegere a intereselor celorlalți. De aceea, (E) nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 49

Descriere: Pentru a răspunde corect acestei întrebări, trebuie mai întâi să găsiți în text informații care să sugereze sau să afirme direct părerea autorului privind șansele de reușită a democrației, iar apoi să alegeți dintre variantele date pe aceea care clatină cel mai serios această părere. În rândurile 1-3, autorul afirmă că pentru „ca o democrație să funcționeze, e nevoie de un anumit nivel de competență politică din partea cetățenilor ei.” Restul textului discută ce înseamnă competența politică din două perspective, clasică și modernă, iar concluzia textului se referă la șansele de reușită a democrației în viitor. În privința acestora, autorul crede că „dobândirea competenței politice devine o chestiune de dacă și cum ar fi posibilă promovarea unei mult mai răspândite capacități de empatie în rândul cetățenilor.”

Răspunsul corect

- B** Așa cum este explicat mai sus, întreaga demonstrație a autorului se bazează pe ideea că o democrație funcțională necesită un anumit grad de competență politică din partea cetățenilor lor. Dacă ar exista un număr relevant de democrații care să prospere fără ca cetățenii acestora

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

să fie competenți din punct de vedere politic, întregul fundament al demonstrației autorului ar fi infirmat. Ca atare, (B) reprezintă răspunsul corect.

Răspunsurile incorecte

- A** În ultimul paragraf, autorul spune, într-adevăr, că, în absența empatiei, virtutea civică ar însemna pur și simplu o supunere generată de o înțelegere abstractă a binelui, însă această idee nu se referă la acțiuni politice. Faptul că o persoană poate fi motivată sau nu de idei abstracte în întreprinderea de acțiuni politice este nerelevant din punct de vedere al tezei susținute de autor, ca atare nu o poate pune sub semnul întrebării.
- C** Pentru ca democrația să reușească în viitor, autorul propune tocmai educarea capacităților empatice a cetățenilor acesteia. Deci (C) nu infirmă teza autorului.
- D** (D) enunță un fapt prezentat și de către autor, ca motiv de inactualitate a perspectivei clasice, susținând că, în societatea modernă „există nenumărate entități colective cu care se poate identifica un cetățean” (rândul 10) și, ca atare, „perspectiva clasică nu mai oferă niciun sfat despre binele cui trebuie căutat de către cetățean.” Acest fapt este o etapă în argumentarea autorului și ea nu infirmă faptul că democrația are nevoie de cetățeni competenți din punct de vedere politic.
- E** Dificultatea înțelegerii binelui public de către cetățenii unei democrații nu pune sub semnul întrebării părerea autorului, conform căreia cetățenii trebuie să fie competenți din punct de vedere politic, adică „să știe ce înseamnă binele public, cât și să aibă o dorință susținută de a-l realiza.”(rândurile 4-5). Deși binele public poate fi mai dificil de înțeles, reușita democrației poate depinde în continuare de competența politică a cetățenilor ei. Deci (E) nu poate fi răspunsul corect

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 50

Răspunsul corect

- E** Așa cum se arată în sinopsis, autorul textului discută condițiile de bună funcționare a democrațiilor în general, apoi prezintă două perspective diferite asupra conceptului de bine public, iar în final își expune propria părere despre democrațiile moderne și propune o soluție de bună funcționare a democrației în viitor. De aceea, așa cum este construit textul, scopul acestuia este de a identifica o soluție satisfăcătoare care să rezolve problema competenței politice în democrațiile moderne.

Răspunsurile incorecte

- A** Autorul compară două puncte de vedere despre ce anume constituie binele public, o perspectivă clasică și una modernă. Însă autorul nu discută metodele în sine de dobândire a

Testul 2 – Secțiunea a 2-a - Înțelegerea unui text scris - Explicații

competenței politice din perioada clasică sau în perioada modernă. Deci (A) nu descrie corect scopul textului.

- B** Viziunea clasică nu poate rezolva eficient problema competenței politice pentru că nu mai este aplicabilă societăților de astăzi. În ceea ce privește viziunea modernă, însă, autorul textului propune propria soluție pentru reușita democrației în viitor fără a o contrazice pe aceasta și fără a sugera că este inefficientă. Soluția propusă de autor, și anume educarea cetățenilor pentru dobândirea înțelegerii empatică a celorlalți, sugerează faptul că autorul crede că perspectiva modernă are potențialul de a reuși. Deci (B) nu exprimă corect scopul textului.
- C** Autorul crede că viitorul democrației este „sumbru” dacă înțelegerea celorlalți rămâne una de tip abstract și nu este una empatică. Însă el propune educarea cetățenilor în acest scop, deci nu poate crede că sfârșitul democrației este inevitabil. (C) nu exprimă corect scopul textului.
- D** În primul rând, dorința de realizare a binelui public este prezentă atât în perspectiva clasică, cât și în cea modernă. În al doilea rând, nu există nimic în text care să susțină concluzia că viziunea modernă asigură dorința susținută de realizare a binelui public. De fapt, autorul susține că, în abordarea modernă, problema competenței politice se reduce la „problema educării oamenilor pentru a cunoaște și a înțelege nevoile celorlalți.” (rândul 31). El adaugă că diversitatea și amploarea societății moderne au împiedicat un tip empatic de înțelegere a intereselor celorlalți și, prin urmare, promovarea unei mai mari empatii este absolut necesară. Cu alte cuvinte, autorul crede că viziunea modernă oferă o cale spre competența politică, însă nu și că ea garantează dorința continuă de realizare a binelui public. Deci (D) nu reprezintă scopul textului.

Nivel de dificultate: 3

Gândire logică, setul 1 - EXPLICAȚII

Întrebarea 1

Descriere: Paragraful arată că visele se produc în timpul acelor perioade de somn în care se manifestă o Mișcare Rapidă a Ochilor (MRO). Aceste reprize de somn apar după procesele de învățare de peste zi, depinzând de numărul acestora, și ajută la asimilarea celor învățate în ziua precedentă. Visele apar, așadar, după procesele de învățare și stimulează memorarea celor învățate. Această dependență (funcție) este mai degrabă subînțeleasă în text, deci se cere tocmai identificarea afirmației care ar sprijini cel mai bine susținerea paragrafului.

Răspunsul corect:

A După cum se arată în **Descriere**, reprizele de somn cu MRO apar după procesele de învățare din ziua precedentă. Cum varianta (A) arată că dacă perioadele de învățare sunt mai multe peste zi, atunci și reprizele de MRO vor tinde să crească ca număr, se observă că astfel este sprijinită susținerea din paragraf conform căreia etapele de somn MRO "ne ajută să asimilăm ceea ce am învățat în ziua precedentă". Așadar varianta (A) este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

B Această variantă de răspuns face din amintirea viselor o legătură între persoanele care de-a lungul zilei învață lucruri noi și cele care nu învață lucruri noi, ceea ce nu reprezintă funcția etapelor MRO. Astfel, varianta (B) este irelevantă ca răspuns la întrebare.

C Dependența indicată în paragraf și explicată în **Descriere** este de la perioadele de învățare spre etapele de somn cu MRO din aceeași noapte, învățarea stimulând reprizele de MRO. Ori varianta (C) de răspuns indică dependența inversă, de la etapele de MRO la procesele de învățare din ziua următoare.

D Paragraful arată că memorarea este realizată în timpul viselor, fiind dependentă de numărul acestora; așadar este eronat ceea ce varianta (D) susține, anume că memorarea este aceeași la persoanele care visează frecvent și la cele care nu visează mult.

E Varianta arată că persoanele cu memorie slabă ar memora mai bine dacă ar avea un somn fără reprize cu MRO, ceea ce poate cel mult slăbi susținerea argumentului, dar în niciun caz nu o sprijină.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 2

Descriere: Paragraful ilustrează prevederile regulamentului unei companii în ceea ce privește deplasările în interes de serviciu: la sfârșitul unei asemenea deplasări, orice angajat, dacă dorește să îi fie rambursate toate cheltuielile, este obligat să depună un raport al acestora, la care trebuie să atașeze chitanțele aferente.

Angajatul care își expune părerile în paragraf tocmai a revenit dintr-o călătorie de serviciu unde a achitat - în interesul deplasării - nota de plată la hotel, biletul de avion, parcare la aeroport. Angajatul consideră *eronat* că lipsa unei chitanțe (cea de la parcare la aeroport) atrage după sine suportarea de către el a tuturor cheltuielilor, deoarece el interpretează *greșit* regulamentul companiei

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

În sensul că lipsa unei chitanțe atrage după sine neconsiderarea niciunei alte chitanțe pentru a fi decontată de către companie. Practic, angajatul interpretează că decontarea se face fie pentru toate cheltuielile, fie pentru niciuna.

În fond, întrebarea cere descoperirea interpretării *greșite* a regulamentului companiei, care a condus la părerea pe care și-a format-o angajatul.

Răspunsul corect:

- D** După cum se arată în **Descriere**, angajatul consideră că lipsa unei chitanțe atrage după sine nerambursarea de către companie nici a celorlalte cheltuieli în interesul serviciului, pentru care există chitanțe. Este exact ceea ce arată și răspunsul (D): compania rambursează toate cheltuielile dacă angajatul prezintă chitanță pentru fiecare cheltuială.

Răspunsuri incorecte:

- A** Conform cu această variantă de răspuns, angajatul care prezintă chitanțe, chiar dacă nu pentru toate cheltuielile de serviciu, va fi rambursat de către companie doar pentru acele cheltuieli pentru care atașează chitanțe. De fapt, după cum se arată în paragraf, părerea angajatului este diferită: dacă îi lipsește o chitanță, atunci el nu va fi rambursat nici măcar pentru acele cheltuieli pentru care are chitanțe. Prin urmare, varianta (A) este greșită.
- B** În ceea ce privește regulamentul companiei, paragraful nu menționează condițiile în care aceasta consideră sau nu parcarea la aeroport ca o cheltuială legitimă în interesul serviciului. Angajatul interpretează *greșit* afirmația din regulament conform căreia „nicio cheltuială nu va fi rambursată de companie dacă nu se atașează la raport și chitanța”, și nu dacă parcarea la aeroport este sau nu considerată legitimă în interesul serviciului de către companie. Așadar, varianta (B) este greșită.
- C** Varianta (C) de răspuns arată *corect* ceea ce menționează și regulamentul, anume că „nicio cheltuială nu va fi rambursată de companie dacă nu se atașează la raport și chitanța”. Dacă angajatul ar fi interpretat în acest sens regulamentul, el nu ar fi ajuns la concluzia *greșită* că lipsa unei chitanțe conduce la nerambursarea niciunei alte cheltuieli. Deci varianta (C) nu justifică părerea angajatului
- E** Ca și varianta (C), această variantă indică o interpretare *corectă* a regulamentului, în speță a primei propoziții, „angajații trebuie să depună un raport de cheltuieli la sfârșitul unei călătorii în interes de serviciu”. Prin urmare, varianta (E) nu justifică interpretarea *greșită* a angajatului, deci nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 3

Descriere: Paragraful conține, în prima parte, informații referitoare la accidentul pe care o echipă de pescari l-a suferit la una dintre ieșirile ei pe mare. Accidentul, soldat doar cu distrugerea bărcii, a avut loc din cauza unei furtuni neprognosticate de serviciul meteorologic local, serviciu la datele căruia echipajul făcea întotdeauna apel înainte de a ieși la pescuit.

În a doua parte, paragraful oferă motivul pentru care serviciul meteorologic local a greșit prognoza și pornind de la care echipajul l-a acuzat după aceea de pierderea bărcii: defectarea balizei folosite pentru culegerea datelor referitoare la vânt. Argumentul pe care se bazează acuzația pescarilor asumă tacit că defectarea balizei se datorează proastei întrețineri a echipamentului.

Răspunsul corect:

E Dacă serviciul meteorologic local și-ar fi întreținut cum se cuvine echipamentul (în cazul nostru, baliza), prognoza ar fi anunțat vreme rea, iar echipajul nu ar mai fi ieșit în larg și, implicit, nu ar fi pierdut barca. Așadar, (E) funcționează ca premisă tacită în argumentul echipajului pentru că oferă motivul care i-ar putea ajuta pe pescari să aibă câștig de cauză potrivit argumentului: dacă baliza ar fi funcționat bine, prognoza meteo ar fi fost corectă, ei nu ar fi ieși pe mare, iar barca nu le-ar fi fost distrusă de furtună.

Răspunsuri incorecte:

A, B, D Niciuna dintre aceste variante de răspuns nu poate fi asumată ca o premisă în argumentul echipajului, întrucât se referă la stări de lucruri dinainte de producerea accidentului, adică din trecut (funcționarea normală a balizei, previziunile corecte ale serviciului meteorologic și ieșirile în larg, fără incidente, ale bărcii), în vreme ce accidentul se datorează stării actuale a balizei, adică cea din momentul accidentului. Așa că, nu susținerile din (A), (B) și (D) sunt preluate acuzativ de pescari, ci funcționarea defectuoasă a balizei în momentul accidentului este asumată ca premisă tacită în argumentul lor: deoarece o consideră cauza principală a accidentului.

C Această variantă de răspuns nu poate fi premisă în argumentul echipajului pentru că nu prezintă și motivul datorită căruia barca nu s-a mai întors întregă la mal. În plus, faptul că echipajul de pescari nu a consultat și serviciile meteorologice care preziseseră furtună este nerelevant atât pentru producerea accidentului, cât și pentru acuzația pescarilor.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 4

Descriere: Argumentul prezintă rezultatele unui experiment cu porumbei sălbatici: după (1) antrenarea a 4 dintre ei pentru a deschide cutii de semințe cu ciocul și (2) repunerea acestora în stolul mai multor porumbei sălbatici, s-a observat că (3) după o lună, cel puțin alți 24 de porumbei aveau abilitatea de a străpunge cutiile cu semințe. Pe baza acestor 3 observații, concluzia argumentului, indicată textual de prezența indicatorului de concluzie „astfel”, este că abilitatea de a deschide cutiile de semințe a fost probabil dobândită de la cei 4 porumbei special antrenați pentru aceasta.

Dintre variantele de răspuns, întrebarea cere identificarea afirmației care întărește cel mai mult această concluzie, despre deprinderea abilității de a deschide cutiile de semințe de către porumbeii sălbatici aflați în contact cu porumbei special antrenați pentru a face acest lucru.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

Răspunsul corect:

- C** Varianta aceasta de răspuns arată că lipsa antrenamentului porumbeilor pentru a deschide cutiile cu semințe (deci observația (1)), face ca porumbeii să nu capete această deprindere. În acest fel, varianta (C) subminează punctul slab al argumentului, anume afirmația "probabilă", dar nu certă, din finalul paragrafului, „alți porumbei sălbatici și-au însușit probabil abilitatea de a deschide cutiile de la cei 4 porumbei care fuseseră antrenați în cadrul experimentului”. Prin urmare, varianta (C) este cea corectă.

Răspunsuri incorecte:

- A** Varianta aceasta de răspuns, chiar dacă adevărată, nu are legătură cu porumbeii antrenați pentru a deschide cutiile cu semințe, întrucât face referire la obișnuința porumbeilor de a mânca *hrana*, în general, și nu *hrana lăsată în cutii*. Prin urmare varianta (A) nu întărește argumentul, neaducând în discuție elementele specifice ale acestuia, deci este greșită.
- B** Varianta (B) slăbește argumentul, deoarece arată că nu este necesar antrenamentul pentru dobândirea unei abilități speciale și consideră această abilitate, pe lângă alte strategii, ca fiind una practic înăscută. Dar observația (3) arată că a fost necesară o lună pentru ca porumbeii, în contact cu cei antrenați, să dobândească această abilitate, ceea ce contrazice existența unor strategii inventive native și nu dobândite prin antrenament. Prin urmare, varianta (B) este greșită
- D, E** Aceste două variante nu fac referiri specifice la elementele distincte ale argumentului, ci sunt mai degrabă cu un caracter general. Prin conținutul lor, chiar dacă general, ambele variante ar putea doar să slăbească forța argumentului, prin aceea că subminează dovezile aduse în argument pentru a sprijini concluzia că porumbeii sălbatici au învățat de la cei special antrenați. Prin urmare variantele (D) și (E) sunt greșite.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 5

Descriere: Teza eseistului este că supravegherea angajaților nu trebuie interzisă prin lege, întrucât mulți angajatori consideră că este utilă din punct de vedere al productivității: simțindu-se supravegheați permanent, lucrătorii și-ar face întotdeauna treaba la locul de muncă.

Eseistul ia în considerare și punctul de vedere al lucrătorilor, pe care îl și respinge: angajații nu sunt de acord cu supravegherea electronică și se tem că ea ar putea avea și alte utilizări nelegate direct de monitorizarea lucrului și considerate „greșite”; această posibilitate, de a da monitorizării o utilizare greșită de către angajatori, nu reprezintă un temei pentru a respinge noul mijloc de supraveghere, ci mai degrabă un temei pentru a controla și reglementa folosirea lui.

Se cere să precizăm, în contextul argumentării, rolul afirmației că un instrument ar putea fi greșit utilizat.

Răspunsul corect:

- B** Afirmația că un instrument ar putea fi greșit utilizat atacă direct susținerea eseistului că „monitorizarea electronică a angajaților nu ar trebui să fie interzisă prin lege”. Aceasta este, de altfel, și concluzia principală a argumentării. Astfel, eseistul vrea să arate că, pentru a-i respinge concluzia, afirmația că un instrument ar putea fi greșit utilizat este inadecvată. Degeaba ar putea susține cineva (angajații) că instrumentul poate fi greșit utilizat, căci această

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

susținere nu e un temei pentru a demonta concluzia lui, ci doar temei pentru a cere să fie reglementat și controlat. Deci, (B) reprezintă răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** După cum am arătat mai sus, concluzia principală a eseistului, enunțul care se vrea întemeiat de toate informațiile din paragraf, este „Monitorizarea electronică a angajaților nu ar trebui să fie interzisă prin lege”. Prin urmare, (A) nu poate fi răspunsul corect.
- C** Susținerea că un instrument ar putea fi greșit utilizat este cea care vrea să contracareze argumentarea eseistului, conform desfășurării ideatice a paragrafului, și nu invers. Eseistul invocă afirmația în discuție ca pe o posibilă contracarare sau punct de vedere opus tezei sale. El nu urmărește să demonteze o eventuală teză opusă a angajaților, ci doar să-și demonstreze cât mai convingător propriul punct de vedere. Astfel, (C) nu reprezintă răspunsul corect.
- D** Din enunțul „Un instrument ar putea fi greșit utilizat”, chiar luat ca o generalizare, nu putem deduce ca un caz particular că „Monitorizarea electronică a angajaților nu ar trebui să fie interzisă prin lege”. Se observă că în contextul nostru concluzia ar fi în opoziție cu premisa. Cel mult s-ar putea deduce din enunțul „Un instrument ar putea fi greșit utilizat” un enunț de forma „Monitorizarea electronică a angajaților *ar trebui* interzisă prin lege”. Varianta (D) nu este deci răspunsul corect.
- E** Nici situația în care afirmația în cauză ar fi privită ca un caz particular de la care concluzia principală este formulată ca o generalizare, adică invers decât indica varianta de răspuns (D), nu poate fi luată în considerare ca răspuns corect. Câtă vreme cele două enunțuri se află într-un fel de opoziție, ele nu se pot susține unul pe altul în niciun tip de aranjament. Astfel, nici (E) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 6

Descriere: În paragraf se relatează că o persoană critică declarația unui ziarist care pretinde că este entuziasmat de calitățile artistice incredibile ale picturilor rupestre descoperite recent în Franța și susține totodată că artiștii care le-au produs reușesc să ne impresioneze tocmai prin calitățile acestor picturi, fără ca noi să putem ști ce era în mintea artiștilor care le-au produs. Vi se cere să stabiliți motivul pentru care este criticat ziaristul.

Răspunsul corect:

- D** Ziaristul este criticat pentru susținerea că există o distincție clară între ceea ce exprimă pictura și ceea ce era în mintea artistului în momentul producerii ei.

Răspunsuri incorecte:

- A** Ziaristul nu este criticat pentru faptul că ar pretinde că picturile rupestre ar fi expresive.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

- B** Această variantă de răspuns este incorectă, deoarece, conform ei, reiese că ziaristul ar fi susținut că acela care a creat picturile rupestre ar fi fost animat de intenții necunoscute, ceea ce însă lipsește din paragraf. Mai mult, în paragraf se spune că ziaristul a lăudat picturile în cauză, iar această opțiune declară explicit că ziaristul nu le-a lăudat. Ca atare, această variantă de răspuns nu redă ideea pentru care este criticat ziaristul.
- C** Și această variantă de răspuns se referă la o idee care este total străină paragrafului în care este prezentată opinia ziaristului. Mai exact, în acest paragraf nu apare nicăieri vreo mențiune referitoare la o eventuală comparație făcută de ziarist între modalitatea de gândire a oamenilor din Epoca de Piatră și cea specifică oamenilor moderni. În fond, ziaristul nu poate fi criticat pentru o idee pe care el nu a exprimat-o.
- E** Această variantă de răspuns ne spune că ziaristul ar apela în cazul picturilor rupestre la un standard de expresivitate inaplicabil artei moderne, dar această idee nu are niciun fel de legătură cu relatările din paragraful dat și cu întrebarea referitoare la viziunea criticabilă a ziaristului, deoarece o asemenea aserțiune nu poate fi găsită în acest paragraf.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 7

Descriere: Paragraful de mai sus prezintă o situație aparent paradoxală: spontaneitatea este o caracteristică ce este apreciată de public, ceea ce garantează într-o mare măsură succesul unui candidat politic; pe de altă parte, într-o guvernare ulterioară este necesară planificarea, demersul bine chibzuit dinainte, și nu decizia de moment; cu toate acestea, candidații de succes, care au arătat spontaneitate în campania electorală, devin deseori conducători de succes, capabili de planificare și organizare în activitatea politică.

Răspunsul corect:

- E** Răspunsul corect trebuie să arate, deci, cum este posibil ca deseori candidații ce s-au arătat spontani în campanie sunt totuși deseori lideri bine organizați. Întrebarea ne cere, altfel spus, să trecem cumva peste dilema: un candidat este fie spontan (dar atunci e probabil să nu fie un lider bun), fie organizat (dar atunci nu are mari șanse de succes la public în campanie). Desigur, răspunsul se intuiește oarecum și fără a vedea opțiunile de răspuns: un candidat politic este capabil să se manifeste atât spontan, cât și organizat și reflexiv. Varianta (E) oferă o situație ce reflectă motivul pentru care un candidat (în realitate un om organizat) se poate manifesta spontan în fața publicului alegător: chiar și spontaneitatea lui este planificată (cum se întâmplă în cele mai multe cazuri în viața politică). Prin urmare, nu avem de a face cu niciun paradox în textul nostru.

Răspunsuri incorecte:

- A** Opțiunea de răspuns (A) încearcă să ne convingă că acei candidați care nu se manifestă spontan pot ajunge la putere prin manevre politice de culise. Însă noi trebuie să vedem de ce candidații spontani devin adesea lideri de succes organizați, și nu cum ajung cei nespontani uneori la putere. Prin urmare, (A) nu are relevanță pentru chestiunea în discuție.
- B** Faptul că este mai ușor să îți impui voința în fața staffului de campanie decât în fața națiunii nu poate explica în niciun caz de ce candidații spontani devin deseori lideri capabili de organizare. Impunerea voinței în fața unui grup mai mic și mai familiar nu garantează și impunerea voinței

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

În fața unui grup mai mare precum națiunea, cu atât mai puțin nu garantează o mai bună organizare a națiunii. Astfel, (B) nu poate fi răspunsul corect.

- C** Este adevărat că liderii naționali se subminează unii pe alții în campanie, chiar dacă sunt sau nu spontani, deci cu un posibil succes de public. În același timp este adevărat și că un candidat care a fost atacat în campanie poate ajunge conducător. Exercițiul se referă totuși la candidații spontani care au după aceea abilități organizatorice, și nu la cei atacați în campanie și reduși la tăcere încă de la primele manifestări, deci înainte de a gusta în vreun fel din mierea succesului politic.
- D** Varianta (D) se referă doar la planificarea și reflecția mai intense și mai atente de care trebuie să dea dovadă un politician în conducerea țării, în comparație cu ceea ce se întâmplă pe același plan în campania politică. Varianta (D) nu spune nimic despre candidații spontani din campanie care reușesc pe urmă să arate planificare și reflecție în conducerea țării. Prin urmare, nici (D) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 8

Descriere: Paragraful arată că în țara Z, după creșterea mare a taxei per litrul de benzină, a fost măsurat impactul financiar al acestei creșteri, ca procent din venitul mediu al locuitorilor. Deoarece acest impact s-a dovedit mult mai mic pentru locuitorii din regiunea nord-estică față de cei din toate celelalte regiuni, concluzia argumentării, semnalată prin indicatorul „deci” este că cel mai probabil locuitorii acestei regiuni conduc mașina în medie mai puțini kilometri decât locuitorii celorlalte regiuni. Explicația care stă la baza acestei concluzii poate consta în mai multe variante. Întrebarea cere identificarea tuturor afirmațiilor care sprijină, întăresc această concluzie și selectarea, ca răspuns corect, a acelei afirmații care nu face acest lucru. Se cere, așadar, o afirmație care *nu* întărește, ci fie slăbește argumentarea, fie chiar nu are legătură clară cu aceasta.

Răspunsul corect:

- E** Este menționat impactul climei regiunii nord-estice asupra tipului de benzină utilizat de locuitorii acelei regiuni, și anume că benzina este mai ieftină datorită climei. Astfel, această variantă oferă o explicație alternativă a faptului că șoferii din regiunea nord-estică au fost afectați de creșterea taxei pe litrul de benzină mai puțin decât șoferii din alte regiuni, deoarece ei folosesc mai puțină benzină. Prin urmare, varianta (E) nu întărește argumentarea, deci este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** Din varianta (A) se înțelege clar că venitul locuitorilor din regiunea nord-estică *nu* este în medie mai mare decât cel al locuitorilor altor regiuni. În acest fel, varianta (A) slăbește o explicație *alternativă* a unei premise a argumentării (salariile mai mari ale locuitorilor din regiunea nord-estică nu pot explica de ce impactul creșterii taxei per litru de benzină este mai mic în regiunea nord-estică). Prin urmare, varianta (A) întărește concluzia argumentării, deci nu este răspunsul corect.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

- B** Ca și în cazul variantei (A), această variantă întărește argumentarea deoarece slăbește o explicație alternativă a premisei: nu consumul de carburant este cel care poate justifica diferența impactului creșterii taxei pe litrul de carburant Deci, varianta (B) nu este răspunsul corect.
- C** Datorită faptului că folosirea transportului în comun mai mult decât a mașinii personale întărește faptul că locuitorii regiunii nord-estice conduc mașina în medie mai puțini kilometri, urmează că varianta (C) întărește direct concluzia argumentării, deci nu este răspunsul corect.
- D** Apropierea muncitorilor de locul de muncă este o explicație a faptului că aceștia, ca locuitori ai regiunii nord-estice, folosesc mașina în medie mai puțini kilometri decât locuitorii altor regiuni. Prin urmare, varianta (D) întărește direct concluzia argumentării, deci nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 4

Întrebările 9-10

Descriere: Cumpărătorul trage concluzia că toate produsele din magazinul cel nou sunt expirate. El se bazează în argumentarea sa pe două considerente: mai întâi, că a făcut de două ori cumpărături la acel magazin, achiziționând o cutie de lapte, un ketch-up și o conservă de pește, apoi că toate aceste produse cumpărate de acolo de el au avut termenul de garanție depășit.

Se cere *identificarea unei părți a argumentului prezentat și a rolului jucat* de un anumit enunț în argument, în acest caz fiind vorba de concluzie.

Întrebarea 9

Răspunsul corect:

- B** Afirmatia „produsele din acest magazin nou sunt toate expirate” este concluzia argumentului. În primul rând, se observă că enunțul de la varianta (B) de răspuns este introdus de un indicator de concluzie: „astfel”. (Reamintim că și în gândirea obișnuită concluziile pot fi introduse de indicatori specifici, ușor de recunoscut într-un text: așadar, prin urmare, astfel că, deci, atunci, rezultă că, în consecință, în concluzie etc.; pot exista însă cazuri când indicatorul nu apare explicit, ca în cazul de față.) În al doilea rând, se vede că toate informațiile oferite de cumpărător mai înainte încearcă să susțină ultima sa afirmație.

Cumpărătorul face o generalizare inductivă pe baza a două premise:

„Am făcut cumpărături de acolo de două ori până acum, o dată am cumpărat o cutie de lapte, iar altă dată un ketch-up și o conservă de pește.”

„Toate aceste produse achiziționate de mine până acum au avut termenul de garanție expirat”.

Concluzia lui este că „produsele din acest magazin nou sunt toate expirate”.

Răspunsuri incorecte:

- A** (A) reprezintă varianta de răspuns cea mai atractivă dintre opțiunile de răspuns incorecte. Aceasta, întrucât dacă afirmăm că „toate produsele din magazinul cel nou sunt expirate”, înțelegând prin aceasta că ne referim la produsele cumpărate în trecut, prezent și viitor, putem conchide că „și cele cumpărate până atunci au fost expirate”, conform principiului „dacă toți, atunci și unii”. Astfel, într-o altă aranjare a argumentului ar putea fi o premisă (de pildă, dacă

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

am spune „Toate produsele din acest magazin sunt expirate. Am cumpărat în trecut produse din acest magazin. Deci, am cumpărat produse expirate”), dar se observă că i-am schimbat și sensul și l-am transformat și într-un argument deductiv (nu mai este o generalizare, ci o particularizare).

Numai că am stabilit deja că enunțul „produsele din acest magazin nou sunt toate expirate” reprezintă concluzia argumentului inductiv de mai sus și nu poate fi o premisă pentru un alt enunț (ceea ce este valabil și pentru opțiunile de răspuns (C) și (E)).

- C** Am stabilit că nu este vorba despre o premisă. În plus, nicio altă informație din text nu ne ajută să tragem concluzia că „că nu trebuie făcute cumpărături de la magazinul cel nou” (fiind vorba acum de o cu totul altă concluzie decât cea explicită, oferită deja de cumpărător). Astfel, varianta (C) reprezintă doar o posibilă implicație, nerelevantă în raport cu premisele argumentului. Cumpărătorul intenționează să arate explicit numai că „toate produsele din magazinul cel nou sunt expirate”.
- D** Nu a fost în intenția cumpărătorului să vorbească sau să illustreze ceea ce se întâmplă câteodată într-un magazin nou (în orice magazin nou). El discută strict despre magazinul deschis la colțul străzii sale și în legătură cu acel magazin formulează o concluzie. De asemenea, ca și mai sus, la punctul (C), nu avem alte informații în text care să confirme ipoteza de la punctul (D).
- E** Așa cum am spus mai sus, afirmația în discuție - „toate produsele din magazinul cel nou sunt expirate” - reprezintă concluzia argumentului. De asemenea, afirmația „laptele, ketch-up-ul și conservele de pește sunt expirate în magazinul cel nou” susține ea însăși concluzia, după cum se vede din descriere. Mai mult, o concluzie nu poate susține o premisă. Astfel, varianta de răspuns (E) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 10

Răspunsul corect:

- A** Așa cum am spus în explicațiile de mai sus, avem de a face cu un argument inductiv, unde concluzia reprezintă o generalizare. Numai că argumentul tocmai din această cauză este eronat, întrucât se operează o generalizare fără ca în premise să se ofere suficiente informații. În general, în argumentele inductive nu găsim concluzii sigure ca în cele deductive, însă uneori informațiile bogate prezente în premise pot sta ca temelii pentru concluzii destul de probabile. Nu este și cazul argumentului cumpărătorului; el este greșit tocmai pentru că se pleacă de la prea puține informații și se conchide în mod general. *Răspunsul corect* (cheia) este deci varianta (A). Cumpărătorul pornește de la trei cazuri de produse expirate (o cutie de lapte, un ketch-up și o conservă de pește) și generalizează pentru toate produsele din magazinul de pe colțul străzii sale.

Răspunsuri incorecte:

- B** Numărul vizitelor la magazinul cel nou ar fi fost într-adevăr relevant pentru a conchide în legătură cu cantitatea de produse expirate, gândindu-ne că vizitând mai des magazinul ar fi cumpărat și mai multe produse, considerent ce face ca această variantă de răspuns să fie destul de puternică.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

Însă, legat de datele oferite de cumpărător în prima premisă, anume că nu a cumpărat decât trei tipuri de produse din multitudinea de sortimente aflate la vânzare, varianta (B) de răspuns rămâne mult mai slabă decât (A). Argumentul ar fi devenit puternic mai degrabă ținând cont de numărul produselor cumpărate, nu de numărul vizitelor la magazin. El putea merge și o singură dată la magazin și putea cumpăra o gamă foarte largă de produse (aproape toate, dacă era posibil), ceea ce i-ar fi îndreptățit mai mult concluzia pe care a tras-o (în condițiile în care tot așa de multe produse aveau termenul de garanție depășit).

- C** Este irelevant pentru concluzia cumpărătorului ca el să spună cu câte zile era depășit termenul de garanție. Important este că acest termen a fost depășit și această informație este utilizată pentru extragerea concluziei. Prin urmare, (C) nu este varianta de răspuns corectă.
- D** Desigur, unele produse pot fi comestibile și după ce depășesc termenul de garanție (deși sunt oricum periculos de consumat). Posibilitatea ca acele produse achiziționate să fi fost încă bune de mâncat este însă din nou irelevantă pentru a demonta argumentul cumpărătorului. Practic, enunțul de la opțiunea (D) nu explică de ce cumpărătorul a operat generalizarea în cauză.
- E** Varianta (E) este în vădită contradicție cu concluzia argumentului. Cumpărătorul vrea să arate sentențios că „toate” produsele sunt expirate, în niciun caz nu dorește să lase teren de dubii măcar, și cu atât mai puțin să ne lase să credem că alte cutii de lapte, ketch-up sau conserve să nu fi fost expirate. Ceea ce înseamnă că (E) se îndepărtează foarte mult de ceea ce spune sau intenționează să demonstreze cumpărătorul.
Astfel stând lucrurile, prin contrazicerea logică a concluziei, nu obținem acel enunț ce arată că argumentul cumpărătorului este eronat.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 11

Descriere: Paragraful redă previziunea sumbră a unui economist cu privire la o succesiune de evenimente economice negative cărora țara sa nu le va putea face față. Astfel, el susține că întrucât ea nu-și va permite o reducere rapidă a deficitului comercial, se va declanșa un întreg lanț de fenomene economice negative care vor duce în cele din urmă la recesiune economică.

Vi se cere să identificați ce anume se poate **infera** din argumentarea economistului.

Răspunsul corect:

- E** Această variantă de răspuns redă tocmai ceea ce poate fi inferat din înlănțuirea de fenomene economice negative prezentată de economist. Mai exact, din moment ce reducerea bruscă a deficitului economic este urmată de scăderea împrumuturilor externe și de lipsa de capital care, la rândul lor, vor duce la creșterea inflației sau a dobânzilor, rezultă cu necesitate, prin tranzitivitate, că reducerea bruscă a deficitului comercial conduce inevitabil la recesiune. Tocmai acest lucru este susținut de varianta de răspuns (E), iar aserțiunea redată de ea rezultă logic-deductiv din susținerea sumbră a economistului.

Răspunsuri incorecte:

- A** Varianta (A) e greșită deoarece nu exprimă ceva ce poate fi dedus din argumentele economistului. Din punct de vedere economic, ea exprimă relația causală între reducerea bruscă a deficitului comercial și scăderea în aceeași măsură a fluxului împrumuturilor străine.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

Din punct de vedere logic, e de observat că ceea ce ea exprimă este doar una dintre verigile lanțului inferențial prin care economistul trage concluzia, neputând fi în același timp și consecința logică a întregii lui argumentări.

- B** Conform acestei variante de răspuns, absența creșterii inflației sau a dobânzilor ar fi doar o urmare logică a absenței lipsei de capital dar, din cele susținute de economist, ea este consecință logică a conjuncției dintre două fenomene negative: scăderea fluxului împrumuturilor externe și lipsa de capital. Aceasta nu reprezintă însă decât o simplă interpretare a uneia dintre premisele economistului și nu este consecința logică a celor susținute de el.
- C** Ceea ce este enunțat în (C) este exact inversul a ceea ce se enunță în ultima parte a paragrafului. Or, acesta este deja un motiv suficient ca (C) să nu poată fi răspunsul corect.
- D** Varianta susține că absența diminuării rapide a deficitului comercial ar fi urmată logic de absența scăderii fluxului împrumuturilor străine, ceea ce reprezintă tot un fel de comentariu a uneia din premisele argumentării în care însă se neglijează faptul că, așa cum se spune în paragraf, reducerea deficitului comercial ar putea fi urmată și de lipsa de capital. Oricum, prin componența sa, această variantă de răspuns nu redă ceva din premisele argumentului și nu coincide deloc cu concluzia ce se desprinde logic din cele susținute de economist.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 12

Descriere: Paragraful pornește de la două premise asupra comportamentului oamenilor și al unei părți a animalelor: 1) stă în firea omenească ca omul să răspundă la agresiune prin agresiune, 2) stă în instinctul firească al unei ursoaice mame să răspundă prin agresivitate la agresiunile asupra puilor săi, pe care îi iubește și îi protejează. Plecând doar de la aceste două premise, argumentul conchide în mod dubitabil, *eronat*, că „e imposibil să te conformezi principiului susținut de unii că la ură și agresiune ar trebui răspuns cu iubire față de agresor”. Semnul de întrebare asupra concluziei, deci practic greșeala, provine din aceea că argumentul nu stabilește clar că ceea ce „ține de natura umană” sau a ursoaicei mamă nu poate fi evitat. Adăugând premiselor această informație, că tot ce ține de legile firii (umane sau animale) este inevitabil, concluzia argumentului ar deveni corectă. Se cere identificarea între variantele de răspuns a celei care arată motivul pentru care raționamentul din paragraful prezentat este îndoielnic.

Răspunsul corect:

- C** Varianta (C) exprimă exact lipsa indicată în **Descriere**, anume că argumentul nu arată că tot ce ține de instinct, de legile firii umane se consideră ca fiind inevitabil. Așadar (C) este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** După cum am precizat în **Descriere**, raționamentul nu este îndoielnic datorită manierei de relaționare a premiselor și concluziei, ceea ce varianta varianta (A) de răspuns. Deci (A) nu arată de ce este îndoielnic raționamentul, fiind așadar un răspuns greșit.
- B** Luând în discuție poziția celor care susțin că “la ură și agresiune ar trebui răspuns cu iubire” și detașându-se de ea, e evident că raționamentul nu face confuzie între actele de ură și actele

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

de agresiune, deși le detașează de cele de iubire față de agresor. Din această cauză și deoarece nu indică motivul pentru care raționamentul este greșit, rezultă că (B) nu este răspunsul corect.

- D** Chiar dacă termenul de „natură umană” face referire la comportamentul și firea omenească (să răspunzi la agresiune prin agresiune), pe când „natura ursoaicei mame” se referă la manifestările mai degrabă instinctive ale acesteia (să-și iubească și să-și protejeze puii), aplicarea aceluiași termen la două realități diferite nu poate motiva caracterul îndoielnic al raționamentului atâta vreme cât termenul este folosit cu același înțeles, adică cu consecvență, pentru fiecare realitate la care se referă. Deoarece varianta (D) este consecventă cu argumentul și nu arată de ce este îndoielnic raționamentul, urmează că (D) nu este răspunsul corect.
- E** Concluzia paragrafului respinge un principiu moral (*La ură și agresiune să răspunzi prin iubire!*), pornind de la asumarea explicită (sub forma premisei: *Jine de natura umană ca la agresiune să răspunzi la fel*) tot a unui principiu moral (de genul: *Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte!*), dar și a unei generalizări privind comportamentul ursoaicei mamă (premise: *Jine de natura ursoaicei mamă să-și iubească și să-și protejeze puii*). Așadar, paragraful nici nu se referă la fapte din domeniul moralității, nici nu respinge o asumție despre natură (umană sau animală) pe baza lor, după cum susține (E), motiv pentru care (E) nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 13

Descriere: Paragraful dezvăluie dialogul dintre un ziarist și un arheolog despre eficiența unei metode de stabilire a vechimii vestigiilor arheologice. Astfel, ziaristul susține că metoda de datare cu C_{14} a vechimii vestigiilor arheologice este considerată de multă vreme suficient de precisă, întrucât ea a permis stabilirea cu exactitate că dispariția Culturii Gumelnița s-a produs în jurul anului 4000 î.Hr.; arheologul consideră că datarea vestigiilor arheologice cu metoda susținută de ziarist este imprecisă și susține că, de fapt, Cultura Gumelnița a dispărut cu 250 de ani mai devreme.

Vi se solicită să indicați ce idee a ziaristului este respinsă de arheolog.

Răspunsul corect:

- C** Aceasta este opțiunea corectă pentru că ea ne spune că arheologul respinge tocmai susținerea ziaristului după care metoda datării vestigiilor arheologice cu C_{14} este suficient de precisă și a condus la rezultate exacte.

Răspunsuri incorecte:

- A** Această variantă de răspuns este incorectă întrucât ea nu spune nimic despre exactitatea și precizia metodei C_{14} , în testarea vechimii vestigiilor arheologice susținută de ziarist și contestată de arheolog, iar ea nu poate fi legată nici de cele spuse de cei doi și nici de solicitarea emisă cu privire la disputa lor.
- B** Prin această variantă de răspuns arheologul nu contestă că în trecut se apela la metoda datării vestigiilor arheologice cu C_{14} . Într-adevăr, conform paragrafului, ziaristul precizează că

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

folosirea lui C_{14} , pentru datarea vestigiilor arheologice se practică de multă vreme. Așadar, de fapt, arheologul nu respinge această opinie avansată de ziarist.

- D** Această variantă de răspuns este o opțiune incorectă, întrucât ziaristul nu discută nimic despre dificultățile și lipsa de facilități pe care le-ar presupune folosirea metodei cu C_{14} pentru datarea vechimii vestigiilor arheologice. Acest detaliu ne convinge că și această variantă este un răspuns incorect la solicitarea de mai sus, cu atât mai mult cu cât arheologul nu poate contesta o idee pe care ziaristul n-ar fi formulat-o cât de cât explicit.
- E** Această opțiune este incorectă, deoarece arheologul nu respinge ideea jurnalistului conform căruia dispariția Culturii Gumelnița s-a produs î.Hr.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 14

Descriere: Este prezentat dialogul parțial contradictoriu dintre Iulia și Matei. Pornind de la o remarcă generală, anume un declin al standardelor de moralitate în democrațiile zilelor noastre, Iulia o particularizează de la "funcționarii publici" la politicieni. Iulia justifică această remarcă despre scăderea moralității la politicieni apelând la două considerații, vizând mai ales servirea propriului interes: 1) răsplătirea grupurilor de interes care i-au sprijinit în dobândirea mandatului; 2) obținerea de bani din clientelism politic după încheierea mandatului. Prin replica sa, Matei încearcă să arate Iuliei că părerea ei este greșit formată, întrucât s-ar baza doar pe considerațiile mass-mediei. Pe de o parte, el susține că standardul de moralitate al politicienilor probabil nu a scăzut, bazându-și această susținere pe observația (asertiunea) că „În ultimii zece ani nu s-a înregistrat o creștere a numărului de politicieni condamnați pentru infracțiuni”. Ori tocmai această observație este *criticabilă*: prin ea, Matei consideră că nerespectarea unui standard de moralitate este echivalentă cu o infracțiune, deci ar fi un lucru ilegal. Așadar, conexiunea pe care o face Matei între moralitate și legalitate/illegalitate este eronată. Pe de altă parte, revenind la spusele Iuliei, ea nici măcar nu încearcă discutarea legalității respectării standardelor de moralitate de către politicieni: ea doar constată că aceștia nu le mai respectă.

Se cere determinarea motivului pentru care răspunsul lui Matei este criticabil.

Răspunsul corect:

- C** După cum s-a arătat în **Descriere**, răspunsul lui Matei este criticabil tocmai deoarece el consideră că nerespectarea standardelor de moralitate de către politicieni ar fi un lucru ilegal. Or (C) afirmă exact acest lucru, motiv pentru care este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** Partea din răspunsul lui Matei care ar putea face referire la cele susținute de această variantă de răspuns este "În ultimii zece ani nu s-a înregistrat o creștere a numărului de politicieni condamnați pentru infracțiuni". Nu numai că această susținere a lui Matei nu este rezultatul vreunui studiu statistic și nici nu conține o presupunere asupra statisticilor, ci este - pur și simplu - o observație (asertiune). Așadar varianta (A) nu poate fi răspunsul corect.
- B** Creșterea numărului de politicieni, corelată cu păstrarea constantă a numărului de politicieni condamnați pentru infracțiuni, ar permite, cel mult, să tragem concluzia că de fapt procentul politicienilor condamnați pentru infracțiuni s-a redus. Ori aceasta nu are relevanță pentru

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

discuția dintre Iulia și Matei, mai precis pentru răspunsul pe care Matei îl dă. Varianta (B) este, prin urmare, greșită.

- D** Asumpția lui Matei că *orice lucru nesancționat de lege este moral* este opusă celei indicate în varianta (D) de răspuns, anume că *un lucru ilegal este imoral*. Prin urmare varianta (D) de răspuns este greșită.
- E** Dacă Matei ar avea în vedere că este în interesul public ca media să critice standardul de moralitate al funcționarilor publici, atunci el nu ar mai considera că Iulia este o victimă influențată de mass-media. Ignorarea acestui fapt nu este, așadar, motivul datorită căruia răspunsul lui Matei este criticabil. Deci și această variantă de răspuns este greșită.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 15

Descriere: Folosind două informații despre copacii bătrâni și cei tineri, anume că: 1) pe copacii bătrâni trăiesc multe feluri de ciuperci, iar pe cei tineri puține; 2) insectele mănâncă frunzele și coaja copacilor tineri mai des decât frunzele și coaja copacilor bătrâni, ecologiștii ajung să susțină tacit că copacii bătrâni sunt mai rar atacați de insecte decât cei tineri. Adăugând la această susținere descoperirea că „unele ciuperci produc compuși letali pentru insecte”, ecologiștii trag concluzia că „acele ciuperci erau *probabil* responsabile pentru rezistența copacilor bătrâni la insecte”. Întrucât, pe baza celor două informații și a unei asemenea descoperiri, concluzia nu este decât „probabilă”, întrebarea cere identificarea unei afirmații care, prin informația adițională adusă, ar întări această concluzie despre comportamentul insectelor față de anumite ciuperci.

Răspunsul corect:

- C** Această variantă de răspuns face o comparație între copacii bătrâni și cei tineri, în sensul că - după o aceeași stropire cu fungicide - copacii bătrâni au fost mai puternic atacați de insecte decât cei tineri, ceea ce întărește faptul că *probabil* ciupercile erau „responsabile pentru rezistența copacilor bătrâni la insecte”. Astfel, (C) clarifică și întărește concluzia ecologiștilor.

Răspunsuri incorecte:

- A** Prin conținutul său, varianta (A) de răspuns pune în discuție doar copacii bătrâni, făcând o comparație între cei cu mai multe tipuri de ciuperci și cei cu mai puține. Dar varianta nu dă nicio informație despre „ciupercile *responsabile* pentru rezistența copacilor bătrâni la insecte” și cu atât mai puțin despre o eventuală legătură dintre justificările aduse în paragraf și concluzia ecologiștilor. Deci (A) nu este răspunsul corect.
- B** Din varianta (B) de răspuns se înțelege că stropirea cu pesticide a copacilor tineri permite creșterea rezistenței insectelor, ceea ce, din nou, nu are legătură cu mortalitatea provocată de ciuperci insectelor. Prin urmare, acesta nu este răspunsul corect.
- D** Varianta (D), ca și (B) și (E), vorbește doar despre copacii tineri, fără a aduce informație adițională fie despre copacii bătrâni și ciupercile acestora, fie despre ciupercile care produc compuși letali pentru insecte. Deci (D) nu este răspunsul corect.

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

- E** Ca și (B) și (D), varianta (E) de răspuns aduce informație adițională despre copacii tineri, dând o posibilă explicație a faptului că aceștia sunt mai atacați de insecte (datorită ciupercilor care le atrag); însă în acest fel nu este întărit raționamentul ecologiștilor despre rezistența copacilor bătrâni și ciupercile letale ale insectelor. Așadar (E) nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 16

Descriere: Ziaristul concluzionează că guvernul trebuie să-și continue politica de a impune reguli televiziunii. La început, el afirmă că a nu admite o politică de reglementare a activității televiziunii poate conduce la efecte benefice imediate (un număr mai mare de posturi și o audiență sporită, deci o creștere economică), dar care se vor transforma cu timpul în efecte negative pe termen lung (reducerea alfabetizării și, datorită acestui fapt, scăderea capacității de raționare a electoratului, precum și reducerea stabilității politice). La final, pe baza unor asemenea considerații, ziaristul ajunge să susțină că efectele benefice pe termen scurt vor submina, în ultimă instanță, creșterea economică de lungă durată, ceea ce îi îndreptățește concluzia în favoarea nevoii politicii de reglementare a activității televiziunii.

Răspunsul corect:

- E** Concluzionând necesitatea unei politici de reglementare a activității televiziunii, ziaristul consideră că această politică nu poate fi decât una realizabilă în condițiile unei stabilități politice, adică una pe termen lung, garantată de capacitatea de raționare a electoratului. Numai prin această politică se menține creșterea economică de lungă durată și nu doar o creștere pe termen scurt. Ori acesta este chiar principiul pe care ziaristul își bazează raționamentul, principiu exprimat aproape în termeni similari de (E). Prin urmare, (E) este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A, B** Ziaristul nu își propune și nici nu face o ierarhizare a elementelor pe care le consideră necesare în susținerea concluziei sale, precum alfabetizarea, stabilitatea politică și alte obiective cu valoare socială. Dacă el face totuși o ierarhizare, aceasta vizează primatul creșterii pe termen lung în raport cu creșterea de scurtă durată și prioritatea politicilor care fac posibile aceste două tipuri de creștere. De aceea (A) și (B), care se referă la primul gen de ierarhizare, nu pot fi răspunsurile corecte.
- C** Potrivit ziaristului, ca urmare a politicilor pe termen scurt privind televiziunea, deteriorarea capacității de raționare a electoratului este determinată în mod direct de scăderea alfabetizării. Odată redusă capacitatea de raționare a electoratului prin programele de televiziune, alegerile acestuia nu mai pot oferi stabilitatea politică necesară unei creșteri economice de lungă durată. Așa stând lucrurile, e greu de susținut că un astfel de electorat ar putea lua o decizie care să oprească declinul propriei capacități de raționare. Deci (C) nu poate veni în sprijinul raționamentului ziaristului.
- D** Problema pusă de ziarist este cea a continuării reglementării activității televiziunii de către guvern, nu a reducerii ariei reglementărilor guvernamentale, ceea ce este în evidentă contradicție cu conținutul lui (D) (Schimbările în politica guvernamentală ar trebui să vizeze scăderea ariei de reglementare guvernamentală și nu extinderea acesteia). Altfel spus,

Testul 2 – Secțiunea a 3-a – Gândire logică, setul 1- Explicații

ziaristul susține o asemenea reglementare și nu argumentează împotriva ei. Dar cum prin conținutul său (D) susține contrariul, (D) subminează raționamentului ziaristului.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 17

Descriere: Argumentul arată că deși o autoritate, Agenția Națională a Producătorilor de Sisteme Informatice (ANPSI), informează despre o creștere a popularității sistemelor anti-virus, o societate de studii de piață din nordul țării a obținut concluzii cumva contradictorii: vânzările de produse informatice, inclusiv de sisteme anti-virus, au scăzut în ultimii doi ani. Concluzia studiului este că „sistemele anti-virus nu sunt mai căutate azi față de acum 3 ani”, deci au fie aceeași popularitate, fie chiar una scăzută, contrar creșterii popularității menționată de ANPSI pentru „ultima vreme”. Se cere identificarea acelei informații adiționale care slăbește argumentul, deci care explică de unde provine discrepanța dintre datele ANPSI și cele ale societății din nordul țării, sau care arată motivele pentru care datele societății din nordul țării pot fi considerate mai puțin credibile.

Răspunsul corect:

A Răspunsul (A) slăbește forța argumentului întrucât susține că datele culese de societatea respectivă de la firme din nordul extrem al țării ar fi irelevante la nivel național întrucât sunt mai puțin credibile din punct de vedere statistic și calitativ, ceea ce explică discrepanța dintre datele pe care le oferă și cele ale ANPSI. Deci (A) este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

B Această variantă de răspuns nu se referă la informațiile din argument, ci, plecând de la acestea, arată o acțiune planificată de ANPSI pentru viitor. Informația din (A) ar putea cel mult întări forța argumentului, deoarece acțiunea planificată de ANPSI denotă o încredere a acestei autorități naționale în rezultatele studiului de piață din nordul țării oferite de societate. Prin urmare, varianta (B) nu este răspunsul corect.

C Ca și varianta (B), această variantă de răspuns întărește forța întregului argument, dând o mare credibilitate datelor oferite de societatea specializată în studii de piață din nordul țării, deoarece menționează sprijinul ANPSI față de aceasta. Așadar nici varianta (C) nu este răspunsul corect.

D Varianta (D) de răspuns, arătând popularitatea sistemelor anti-virus, întărește o parte a argumentului, anume prima, cea în care sunt prezentate observațiile ANPSI. Deci nu poate slăbi forța întregului argument, ceea ce face ca (D) să nu fie răspunsul corect.

E Această variantă de răspuns dă o informație generală despre piața de produse software în general, și nu despre piața produselor anti-virus – subiectul concluziei argumentului. Așadar, (E) nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 18

Descriere: Paragraful oferă informația că medicamentul antigripal prezentat la TV ar fi accesibil fără rețetă și că el este eficient pentru vindecarea de gripă. În paragraf se precizează însă că folosirea acestui medicament de către hipertensivi ar fi totuși riscantă datorită efectelor lui secundare. În schimb, se susține că hipertensivii afectați de gripă pot recurge fără risc la medicamente naturiste, care nu au deloc efecte secundare.

Vi se cere să indicați continuarea logică a celor relatate în paragraf.

Răspunsul corect:

E Paragraful arată că remediul antigripal prezentat la televiziune poate fi cumpărat din farmacii fără rețetă, dar susține totodată că folosirea lui de hipertensivii afectați de gripă produce creșterea tensiunii lor arteriale. Paragraful susține de asemenea că hipertensivii pot folosi în schimb diferite ceaiuri și plante medicinale pentru a se vindeca de gripă, întrucât acestea nu au niciuna din urmările negative ale medicamentului antigripal prezentat la TV. Această variantă le recomandă hipertensivilor bolnavi de gripă să recurgă la tratamente naturiste și, prin urmare, ea este continuarea logică a celor expuse în paragraf.

Răspunsuri incorecte:

A Această variantă de răspuns pare firească, fiind de la sine înțeles că persoanele hipertensive care au contractat o viroză respiratorie nu trebuie să-și trateze gripa în mod necritic, adică este normal ca ele să-și verifice tensiunea arterială înainte de a-și trata viroza respiratorie. Această recomandare este perfect firească, dar ea nu este deloc o continuare logică a textului din paragraf.

B Această variantă de răspuns nu se referă deloc la tratarea gripei de care ar suferi o persoană hipertensivă cu medicamente naturiste. Cu alte cuvinte, această variantă de răspuns preia o parte din textul paragrafului și eventual o accentuează, fără a fi însă o continuare logică a paragrafului. Prin urmare, această opțiune nu poate fi o completare a celor spuse în paragraf.

C La rândul său, această variantă de răspuns este o recomandare pentru hipertensivii bolnavi de gripă, dar prin informația redată de ea se referă la un aspect nesemnificativ față de solicitarea întrebării asociată celor susținute în paragraf. Esențial nu este faptul că hipertensivii nu trebuie să se trateze cu medicamentul antigripal ce poate fi procurat din farmacii fără rețetă, ci acela că medicamentul în cauză conduce la creșterea tensiunii lor arteriale. Prin urmare, ceea ce susține această variantă de răspuns este doar un suport, o premisă menită să justifice continuarea logică a paragrafului.

D Această variantă de răspuns exprimă o recomandare adresată hipertensivilor afectați de gripă, respectiv, că ei ar trebui să se trateze de gripă pe baza sfaturilor primite de la alți hipertensivi care s-au vindecat de aceeași afecțiune, dar un asemenea sfat este greșit. Tocmai aceasta este motivul pentru care putem susține fără ezitare că această variantă de răspuns nu este o consecință logică a paragrafului și că nimic din cele redată în paragraf nu o justifică.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 19

Descriere: Argumentul din paragraf relevă faptul că în prezent toxemia este pusă de către doctori în legătură cu creșterea rapidă în greutate. Și în trecut, doctorii asociau creșterea în greutate cu toxemia (chiar dacă nu se cunoșteau cauzele toxemiei), crezând însă că prima ar putea fi una din cauzele celei de a doua. Pe baza acestei asocieri, ei recomandau limitarea creșterii în greutate.

Un argument ca cel descris mai sus subliniază faptul că dacă un corelat cunoscut al unei relații *poate* fi o cauză, acest lucru este suficient pentru a justifica încercarea de a controla corelatul respectiv (în cazul de mai sus, creșterea în greutate). Ni se cere să identificăm argumentul care se folosește de o schemă de raționare asemănătoare cu cea din argumentarea doctorilor.

Răspunsul corect

- A** Argumentul face o legătură între copiii excesivi de rebeli și părinții permisivi. Chiar dacă nu se știe care sunt cauzele nesupunerii la copii, se susține în mod explicit că părinții ar trebui să evite să fie permisivi pentru că ei își pot controla comportamentul permisiv, iar permisivitatea ar putea fi o cauză a nesupunerii. Se observă că argumentul de la varianta (A) urmează o schemă de raționare foarte asemănătoare cu cea din argumentarea doctorilor, motiv pentru care este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte

- B** Elementele corelate de (B) sunt exercițiul fizic și arderea caloriilor, exercițiului fizic datorându-se arderea caloriilor. Așadar, exercițiul fizic este cauza arderii caloriilor, astfel că persoanele care sunt preocupate de creșterea excesivă în greutate ar trebui să facă regulat exerciții fizice. Dar corelatul al cărui control este urmărit prin B nu este nici exercițiul fizic, nici arderea caloriilor, ci creșterea în greutate. Având o schemă de raționare diferită de cea a argumentului din paragraf, (B) nu este răspunsul corect.
- C** Această variantă de răspuns asociază creșterea infraționalității cu creșterea populației de adolescenți și adulți tineri, dar nu sub forma unei relații cauzale. Cauza creșterii infraționalității o constituie alți factori decât cel al creșterii populației de adolescenți și adulți tineri. Propriu-zis, (C) susține că relația cauzală dintre acei alți factori și creșterea infraționalității este funcțională numai dacă se iau în considerare schimbările în cadrul populației tinere. Folosindu-se de o altă schemă de raționare decât cea din argumentarea medicilor, (C) nu este răspunsul corect.
- D** Această variantă de răspuns nu este cea corectă întrucât, deși consideră că erorile de comunicare ar fi cauza problemelor ce intervin în relațiile dintre oameni, particularizează această relație cauzală la problema controlării eșecului comunicării în cuplurile maritale: în sensul că, pentru a se împiedica transmiterea de mesaje neintenționate de către viitorii soți, aceștia ar trebui să urmeze cursurile de pregătire maritală axate pe modurile în care comunicarea eșuează.
- E** Varianta de răspuns (E) relaționează problemele copiilor legate de mișcarea ochilor cu dificultățile pe care ei le au în a învăța să citească. Într-un prim pas, ea consideră că problemele legate de mișcarea ochilor sunt probleme de vedere, iar apoi susține că ar trebui verificat dacă copiii au probleme de vedere înainte a fi învățați să citească, motivând că problemele legate de mișcarea ochilor pot fi cauzate și de factori care produc și alte probleme de vedere. După cum se poate observa, această schemă de raționare este diferită de cea din paragraf, așa că (E) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 20

Descriere: Paragraful descrie un șir de întâmplări în timpul unei ore de dirigințe: se aude un zgomot puternic dinspre cancelarie, dirigintele iese din clasă, zgomotul dispare, atmosfera în liceu se calmează, dirigintele re apare în clasă. Fără a primi alte explicații referitoare la motivul plecării dirigintelui, elevii clasei conchid că acesta a plecat pentru a contribui „la dispariția zgomotului”. Deși pare plauzibilă explicația elevilor, raționamentul lor este, totuși, eronat: dirigintele poate să fi plecat și din alte motive, nelegate de îndepărtarea sursei zgomotului dinspre cancelarie.

Dintre toate posibilitățile oferite, se cere identificarea aceleia care explică cel mai bine de ce raționamentul elevilor este vulnerabil.

Răspunsul corect:

A Dacă, așa cum arată varianta (A), directorul liceului (deci nu dirigintele) este cel care a îndepărtat sursa zgomotului dinspre cancelarie, atunci dirigintele a plecat din cu totul alte motive din clasă, fără legătură cu dispariția zgomotului. Prin urmare varianta (A) arată cel mai bine de ce este vulnerabil raționamentul elevilor: ei au utilizat faptul că un eveniment (dispariția zgomotului) este precedat de un altul (ieșirea dirigintelui din clasă) ca o probă suficientă pentru susținerea concluziei că primul îl cauzează pe al doilea, neluând în seamă și o altă posibilă cauză (intervenția directorului).

Răspunsuri incorecte:

B Încrederea elevilor în dirigintele lor, menționată la varianta (B), nu poate explica de ce dirigintele lor rezolvă problema creată de apariția zgomotului dinspre cancelarie. Varianta (B) nu arată de ce raționamentul elevilor este vulnerabil, deci nu este răspunsul corect.

C Varianta (C) face raționamentul elevilor mai plauzibil, deoarece faptul că dirigintele rezolvă uneori probleme administrative îi poate conduce pe elevi să conchidă că și acum, în problema zgomotului dinspre cancelarie, dirigintele a fost cel care a plecat și a rezolvat problema. Deci (C) nu este răspunsul corect.

D Lucrările de reamenajare care au loc zilnic în liceu, menționate la varianta (D), indiferent dacă au fost sau nu cauza zgomotului, nu sunt relevante pentru a determina ce anume a făcut ca zgomotul să dispară. Așadar nici această variantă de răspuns nu este cea corectă, deoarece nu arată de ce este vulnerabil raționamentul elevilor.

E Dacă, așa cum spune varianta (E), zgomotul nu l-a deranjat pe diriginte, înseamnă că el nu ar fi avut un motiv să contribuie la îndepărtarea acestuia. Prin urmare, varianta (E) nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 21

Descriere: Profesorul își expune concluzia chiar de la început: numărul studenților care absolvă specialitatea principală a fiecărui departament de limbi străine dintr-o universitate trebuie luat ca fiind criteriul de evaluare a succesului fiecărui departament de acest fel.

Premisele pe care profesorul își bazează argumentarea sunt următoarele: (1) Fiecare departament de limbi străine are aceleași oportunități de a atrage studenți și, prin urmare, de a-și demonstra succesul. (2) Numărul de studenți absolvenți ai specializării principale dintr-un astfel de departament este indicatorul cel mai exact al calității predării pe care departamentul o oferă, aflându-se în raport direct proporțional cu aceasta. (3) Succesul unui departament de limbi străine se află tot într-un raport direct proporțional cu numărul studenților pe care departamentul reușește să-i atragă.

Așadar, premisele de la care pleacă profesorul susțin că, în raport cu oricare alt factor, numărul studenților absolvenți indică cel mai bine succesul unui departament de limbi străine, permițând totodată și evaluarea precisă a acestuia.

Răspunsul corect:

A Concluzia profesorului ne spune că numărul de studenți absolvenți ai specializării principale este cel mai important criteriu de evaluare a succesului anual al fiecărui departament de limbi străine. Conform premiselor (1), (2) și (3), explicit enunțate, numărul absolvenților este și factorul care indică cel mai exact succesul unui departament de limbi străine. De aceea, niciun alt factor, nici măcar cel de spațiu, nu poate justifica reducerea numărului de studenți. Aceasta este o premisă asumată tacit de profesor și pe care (A) o enunță atunci când susține că niciun departament de limbi străine nu e forțat nici măcar din rațiuni de spațiu să refuze un potențial absolvent. Deci (A) redă răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

B Niciuna dintre premisele (1), (2) și (3) nu lasă să se înțeleagă faptul că recrutarea unor potențiali absolvenți ai departamentelor de limbi străine ar depinde de vreo restricție, cu atât mai puțin de restricțiile bugetare pentru personalul auxiliar, așa cum spune (B). Dimpotrivă, cele trei premise explicite prezintă departamentele de limbi străine ca având oportunități egale în atragerea studenților și în obținerea unui succes anual bazat pe numărul de studenți absolvenți. Prin urmare, (B) nu exprimă răspunsul corect.

C, E Profesorul nu leagă în mod direct problema succesului departamentelor de limbi străine de calitatea predării, așa cum lasă să se înțeleagă (C) și (E). Mai precis, (C) vorbește despre rolul cercetării științifice a personalului didactic dintr-un departament de limbi străine în influențarea calității predării, în timp ce profesorul raportează calitatea predării la numărul absolvenților cu specialitatea principală dintr-un asemenea departament, considerând că acest număr indică mai exact calitatea predării și nu cercetarea științifică. Din această cauză (C) nu poate fi o premisă asumată de profesor. De asemenea, profesorul nu se bazează pe ceea ce se susține în (E): nici pe evaluarea calității cursurilor de către studenți, nici pe utilizarea acestei evaluări ca un criteriu de succes al departamentelor de limbi străine. Așadar, varianta de răspuns (E) nu are cum fi asumată nici ea ca premisă de către profesor.

D Varianta de răspuns (D) nu exprimă o premisă asumată tacit, ci particularizează una dintre premisele explicite – premisa (1) – de la care pleacă profesorul în argumentarea sa: departamentele de limbi străine oferă fiecare aceleași oportunități de școlarizare atunci când propun același număr și aceeași varietate de cursuri de la un an la altul. Prin urmare, (D) nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 22

Descriere: În acest paragraf este redat un dialog între Dan și Radu, care avansează concluzii distincte cu privire la rolul și statutul lui Pluto în cadrul Sistemului nostru Solar, iar fiecare dintre ei apelează la temeuri diferite în sprijinul concluziei sale. Astfel, în timp ce Dan invocă pentru susținerea sa opinia avansată de o instituție științifică specializată în probleme de astronomie, Radu apelează la rezultate obținute cu ajutorul unor instrumente și metode noi de investigare a statutului diferitelor corpuri cosmice care fac parte din Sistemul Solar.

Vi se solicită să indicați ce idee a lui Dan este contestată de Radu.

Răspunsul corect:

E În expunerea punctului său de vedere redat în acest paragraf, Dan își încheia expunerea prin a susține că Pluto trebuie considerat un simplu asteroid și sub niciun aspect planetă a Sistemului nostru Solar, în timp ce Radu își încheie propria replică la cele afirmate de Dan promovând concluzia că statutul lui Pluto trebuie reconsiderat și că acest corp astronomic trebuie să fie considerat planetă a Sistemului nostru Solar, pentru că altfel, ne spune Radu, ar deveni imposibilă clasificarea planetelor din Sistemul Solar și din afara lui. Prin urmare, Radu respinge tocmai ideea susținută de Dan conform căreia Pluto ar fi doar un asteroid.

Răspunsuri incorecte:

A Varianta de răspuns oferită precizează că diametrul lui Pluto este prea mic în raport cu celelalte planete ale Sistemului Solar, iar Dan afirmă că el este de numai 13.600 de Km. În ceea ce privește replica dată de Radu nu apare nicăieri vreo referință la diametrul lui Pluto și nici la mărimea acestui diametru în raport cu celelalte planete ale Sistemului Solar. Ca atare, conținutul declarației lui Radu ne permite să considerăm că el nu contestă faptul că diametrul lui Pluto este mai mic decât al celorlalte planete din Sistemul nostru Solar.

B Conform acestei variante de răspuns, ni se spune că Pluto se află la marginea exterioară a Sistemului Solar. Desigur, această idee este prezentă printre cele aflate în expunerea datorată lui Dan și pe care el își întemeiază propria concluzie. Ideea lui Dan cu privire la locul din Sistemul Solar la care s-ar afla Pluto nu apare însă niciunde printre cele susținute de Radu și, ca atare, ea nu poate fi considerată ca o idee a lui Dan care este respinsă de Radu.

C Informația redată de această variantă de răspuns nu apare nici explicit și nici implicit în expunerea lui Dan, dar nici în cea datorată lui Radu. Cei doi participanți la dialogul consemnat în paragraf nu vizează sub vreun aspect cât de mic posibil certitudinea sau incertitudinea opiniei formulate cu mult timp înainte de Asociația Astronomică Internațională după care Pluto n-ar fi una dintre planetele sistemului nostru solar.

D Se poate constata că această variantă de răspuns preia o idee care apare și în componența celor susținute de Dan, mai exact este vorba de o idee folosită de Dan drept un al treilea temei, adică o a treia premisă pe care el se bazează pentru a ne dovedi că Pluto este un simplu asteroid aflat la extremitatea exterioară a sistemului nostru solar. Radu, însă, nu se referă deloc, nici explicit și nici tacit, la această susținere a lui Dan care pretinde că atmosfera lui Pluto ar fi alcătuită din neon și ar fi extrem de rarefiată. Este deci firesc ca ideea criticată de Radu să nu fie identică cu această afirmație făcută de Dan.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 23

Descriere: Considerațiile zoologului se referă la una dintre trăsăturile pe care el le apreciază ca definatorii pentru vulpi și iepuri, indiferent dacă aceste animale trăiesc la pol sau în deșert. Această trăsătură este dimensiunea urechilor: la animalele polare ea este mai mică, iar la cele deșertice ea este mai mare. În fond, zoologul ia în discuție una dintre trăsăturile care dovedesc adaptarea vulpilor și iepurilor la condițiile de mediu și care îi permit să tragă concluzia că dimensiunea urechilor ne poate indica dacă aceste animale trăiesc la pol sau în deșert.

Vi se cere să identificați enunțul spre care conduc atât premisele de la care pleacă zoologul în argumentarea sa, cât și concluzia la care el ajunge.

Răspunsul corect:

- B** Zoologul ia în considerare, sub formă de premise, două tipuri de informații: unele care se referă la dimensiunea diferită a urechilor de vulpe și iepure – în funcție de locul unde aceste animale trăiesc, altele care oferă explicații pentru respectivele diferențe de dimensiune – în funcție de rolul pe care îl joacă urechile vulpilor și iepurilor în adaptarea la mediul lor de viață. Drept concluzie, zoologul afirmă că dimensiunea urechilor poate indica locul unde trăiesc aceste animale, adică fie zona polară, fie zona deșertică. În mod explicit, (B) susține că dimensiunea urechilor este expresia modului de adaptare a vulpii și a iepurelui la condițiile de mediu, idee care poate fi trasă – așa cum se poate observa mai sus – atât din concluzia zoologului, cât și din cele două tipuri de informații (premise) de la care el pleacă.

Răspunsuri incorecte:

- A, E** Aceste variante de răspuns sunt nerelevante pentru argumentația zoologului întrucât fiecare pune în discuție o problemă la care zoologul nu se referă. Astfel, argumentația zoologului nu se referă nicidecum la o clasificare a vulpilor și iepurilor în animale polare și animale deșertice, așa cum susține (A), deși se folosește de ea în mod tacit. Cu atât mai puțin și-ar putea propune să ofere un criteriu pentru această clasificare. Or (A) ne spune că dimensiunea urechilor ar fi un astfel de criteriu. La fel, (E) ne vorbește despre diferențele corporale dintre vulpile și iepurii care trăiesc la pol sau în deșert, diferențe asumate deja de zoolog înainte de a-și începe argumentarea. În plus, (E) afirmă că dimensiunea urechilor ar putea explica doar parțial aceste diferențe, ori zoologul consideră că dimensiunea urechilor e un element corporal esențial pentru adaptarea vulpilor și iepurilor la mediul sau zona în care trăiesc.
- C** Această variantă de răspuns nu este corectă deoarece reproduce, în alți termeni, concluzia pe care o trage zoologul, în vreme ce nouă ni se cere să identificăm enunțul care poate fi susținut pe baza întregii argumentații, adică pornind de la premisele și concluzia zoologului.
- D** Vorbind despre dimensiunea urechilor vulpii și iepurelui, această variantă de răspuns ne arată calea înspre ceea ce putem determina plecând de la informațiile din premise și nicidecum ceea ce putem infera plecând de la argumentația zoologului. Prin urmare, (D) nu conține răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 24

Descriere: Textul oferă două informații: mai întâi, ziarul respectiv a refuzat să publice știri senzaționale, nerelevante pentru viața socială, fiind neserioase, chiar dacă în felul acesta nu atrage mai mulți cititori; în al doilea rând, ziarul nu poate fi considerat din această cauză un tabloid sau un ziar neserios. Se observă cu ușurință, cu ajutorul indicatorului „prin urmare”, că ultimul enunț reprezintă concluzia argumentului din text. Considerând primul enunț o premisă a unui argument eliptic (căruia îi lipsește o premisă sau este subînțeleasă), rămâne să găsim cealaltă premisă cu ajutorul căreia putem trage concluzia și care se află printre opțiunile de răspuns.

Răspunsul corect:

- A** Concluzia argumentului spune că ziarul nu poate fi inclus în categoria tabloidelor. Motivul este că în conținutul știrilor sale nu se găsesc știri șocante, senzaționale, așa cum se întâmplă în cazul tabloidelor. Astfel, premisa ascunsă, presupusă, trebuie să spună că tabloidele publică știri senzaționale, neserioase, irelevante pentru viața socială. Răspunsul corect este deci (A).

Răspunsuri incorecte:

- B** Varianta (B), care spune că tabloidele atrag un public mai larg, nu poate susține concluzia argumentului, întrucât numărul cititorilor sau dimensiunea masei de cititori este irelevantă pentru pretenția de a scoate ziarul respectiv din categoria tabloidelor așa cum spune concluzia. Deci, din această perspectivă, (B) nu poate fi răspunsul corect.
- C** Opțiunea de răspuns (C) nu este o premisă ce poate fi asumată pentru argumentul de mai sus, deoarece, legat tot de concluzie, care exclude ziarul din tagma tabloidelor, faptul că știrile șocante, senzaționale vând mai bine ziarele nu este relevant. De altfel, argumentul tocmai acest lucru are în vedere: să arate că ziarul nu este un tabloid cu știri senzaționale, chiar dacă prin aceasta nu se vinde mai bine. Vânzările masive prin intermediul știrilor șocante nu sunt pe primul plan pentru profilul ziarului.
- D** Argumentarea din text vrea să arate doar că ziarul respectiv nu face parte din categoria tabloidelor și nu își propune să meargă așa de departe încât să conteste din punct de vedere moral orice ziar care publică știri senzaționale, deși în subtext se poate întrevădea desconsiderarea acelor ziare care editează astfel de știri. Repetăm, pretenția argumentării este totuși ceva mai modestă.
- E** Varianta (E) vine cumva în opoziție cu intenția argumentării din text. Ziarul în cauză refuză tocmai să publice știri senzaționale pentru publicul larg, de dragul seriozității și al importanței informațiilor pentru viața socială. Prin urmare, (E) nu poate fi cheia.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 25

Descriere: Paragraful conține observații despre comportamentul ingenios al șopârlelor atunci când sunt urmărite, atacate sau când viața le este pusă în pericol. Ni se spune că ele reușesc să supraviețuiască în fața atacatorilor prin cedarea unei părți din propriul corp: putându-și desprinde coada de propriul corp, prin zvârcolirile ei, șopârlele distrag atenția atacatorului și scapă cu viață. Pe baza acestor informații se conchide că, pentru șopârle, supraviețuirea este o problemă de adaptare la provocările mediului în care trăiesc.

Ni se cere să identificăm rolul jucat de acest ultim enunț în paragraf.

Răspunsul corect:

- D** Potrivit **Descrierii**, supraviețuirea șopârlelor prin adaptare la provocările mediului în care trăiesc este concluzia spre care conduc toate informațiile ce rezultă din observarea comportamentului ingenios al șopârlelor atunci când sunt agresate. Ori, tocmai acest lucru este exprimat în (D), motiv pentru care această variantă de răspuns este cea corectă.

Răspunsuri incorecte:

- A** Potrivit **Descrierii**, concluzia paragrafului se referă la supraviețuirea șopârlelor ca problemă de adaptare ingenioasă la mediu, iar nu la capacitatea lor de a scăpa de prădători prin cedarea unei părți din propriul corp, așa cum afirmă (A). Dacă ar fi o ipoteză, (A) ar trebui să se verifice prin concluzia paragrafului (ceea ce nu se întâmplă), nu printr-o premisă și nici verificând o afirmație dintr-o premisă (cum se înțelege din text), așa că (A) nu este răspunsul corect.
- B** Cum (B) se referă, ca principiu, la rolul jucat de adaptarea la mediu în evoluția speciilor în general și nu la cazul concret de adaptare la mediu al majorității speciilor de șopârle, singurul despre care se vorbește în paragraf, e evident că această variantă de răspuns nu poate fi cea corectă.
- C** Paragraful vorbește despre comportamentul șopârlelor în general, atunci când se află în diverse situații, nu despre comportamentul propriu fiecărei șopârle în fața atacatorilor și doar în situații fără ieșire, cum procedează (C). Mai mult, paragraful nu generalizează cazuri particulare, cum face (C), ci trage o concluzie pornind de la informații dobândite prin observație. Deci (C) nu este răspunsul corect.
- E** Așa cum deja am arătat, afirmația că supraviețuirea este pentru majoritatea șopârlelor o chestiune de adaptare ingenioasă la provocările mediului în care trăiesc exprimă concluzia paragrafului și nu o premisă sau observație de la care se pleacă. Fiind o afirmație concluzivă, cu atât mai puțin se poate spune despre ea că ar fi nefondată (că e fundamentată greșit sau nu, aceasta e o altă problemă, care nu interesează aici), motive pentru care (E) nu este varianta corectă de răspuns.

Nivel de dificultate: 3

Gândire logică, setul 2 - EXPLICAȚII

Întrebarea 26

Descriere: Sunt prezentate două puncte de vedere diferite: pe de o parte, criticii consideră că reclamele cu jucători profesioniști de hochei, datorită violenței manifestate de aceștia pe gheață, au ca efect transformarea acestor „persoane violente în modele pentru copiii ușor impresionabili”. Criticii arată astfel posibilitatea unui presupus efect nedorit al acestor reclame. Pe de altă parte, purtătorul de cuvânt al companiei care se ocupă de aceste reclame, evidențiază obiectivul lor, anume: acela de a vinde produse și nicidecum de a crea modele de un anumit fel pentru copii. Purtătorul de cuvânt nu ia în seamă obiecția criticilor privind efectele posibile ale reclamelor, ci trece de la aceste efecte posibile la obiectivele scontate ale reclamelor, ca și cum dacă obiectivele scontate au o anumită calitate, atunci aceeași calitate o vor avea și consecințele îndeplinirii lor (efectele reale). Raționamentul purtătorului de cuvânt este, deci, eronat și la aceasta se referă întrebarea: se cere identificarea motivului erorii de raționament.

Răspunsul corect:

- A** Se observă cu ușurință că (A) este răspunsul corect deoarece redă aproape exact motivul erorii din raționamentul purtătorului de cuvânt: acesta schimbă subiectul de la efectele presupuse ale reclamelor, așa cum sunt arătate de către critici, la efectele (obiectivele) scontate ale reclamelor.

Răspunsuri incorecte:

- B** Faptul că purtătorul de cuvânt îi consideră pe jucătorii profesioniști de hochei că sunt staruri nu este o eroare în raționamentul acestuia față de observațiile aduse de critici. Eroarea raționamentului are altă motivație, după cum s-a arătat în **Descriere**, deci (B) nu este răspunsul corect.
- C** Nu purtătorul de cuvânt este cel care „atacă caracterul jucătorilor menționând că se presupune că sunt violenți”, ci criticii sunt cei care îi consideră astfel pe hocheiști. Deci varianta (C) de răspuns nu poate fi o eroare în raționamentul purtătorului de cuvânt, ceea ce înseamnă că (C) nu este răspunsul corect.
- D** Purtătorul de cuvânt nu contrazice o concluzie, ci mai degrabă accentuează obiectivele scontate în detrimentul efectelor observate. Prin urmare, această variantă nu este răspunsul corect.
- E** Deși argumentul nu oferă dovezi pentru ceea ce se susține că ar pretinde criticii, faptul că nu se susține această afirmație nu este o eroare. Așa cum rezultă din **Descriere**, eroarea de raționare are altă motivație. Așadar (E) nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 27

Descriere: Paragraful ne oferă, sub formă de premise, câteva informații cu privire la statutul actual al unei boli rare de sânge. Un prim gen de informații se referă la spectrul răspândirii bolii și are o tentă evaluativă: recenta răspândire a bolii este îngrijorătoare întrucât nu i se cunosc cauzele. Un alt gen de informații redă părerea dominantă în rândul cercetătorilor cu privire la cauzele acestei boli, exprimând în același timp și o atitudine de distanțare față de poziția lor: majoritatea cercetătorilor bănuiesc că scăderea nivelului hormonului tiroxină din creier contribuie la contractarea bolii, deși natura exactă a relației dintre scăderea tiroxinei și boală e greu de stabilit. În fine, ultimul gen de informații infirmă părerea majorității cercetătorilor cu privire la presupusa – de către ei – cauză a bolii: majoritatea oamenilor care au un nivel foarte scăzut al tiroxinei nu contractează boala.

Cerința este de a identifica afirmația care e cel mai bine sprijinită de informațiile din paragraf, altfel spus de a trage concluzia ce decurge din aceste informații.

Răspunsul corect:

- B** Al treilea gen de informații infirmă părerea majorității cercetătorilor privind contractarea bolii, la fel cum lăsa să se înțeleagă și distanțarea de poziția cercetătorilor prezentă în cel de-al doilea gen de informații. Dar cum, potrivit majorității cercetătorilor, nivelul scăzut al tiroxinei ar fi responsabil de contractarea bolii, luând în considerare toate cele trei genuri de informații se poate concluziona că există probabil și alți factori răspunzători de contractarea acestei boli rare de sânge, ceea ce (B) și face. Deci (B) este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** Paragraful nu vorbește despre boli de sânge obișnuite, ci despre o boală rară de sânge. Deși scăderea tiroxinei poate fi un factor determinant al bolilor de sânge, totuși (A) nu este varianta corectă de răspuns: (A) se referă la altă formă de boală decât cea vizată în paragraf.
- C** Această variantă de răspuns nu este corectă întrucât stipulează o relație de directă proporționalitate între scăderea nivelului tiroxinei și scăderea probabilității de a contracta amintita boală rară de sânge, ceea ce nu decurge în mod logic nici măcar din acel de-al treilea gen de informații din paragraf, nici din cel de-al doilea, cu atât mai puțin din primul gen.
- D, E** Sunt variante de răspuns care nu pot fi inferate, fiecare, din toate cele trei genuri de informații ale paragrafului. Astfel, ceea ce ne spune (D) nu poate fi inferat din niciunul dintre genurile de informații specificate în **Descriere** întrucât nu are nicio legătură cu ele. La rândul său, (E) poate fi inferat doar din cel de-al treilea gen de informații, nu și din primele două. De aceea, (D) și (E) nu sunt variante corecte de răspuns.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 28

Descriere: Paragraful ne propune un dialog între două persoane, Carmen și Luca, care au păreri diferite despre felul în care ar trebui se comporte descendenții ajunși la maturitate cu părinții lor, indiferent dacă ei locuiesc sau nu împreună cu aceștia. Pentru a-și justifica propriul punct de vedere, participanții la dialog recurg la procente, cu scopul de a specifica proporția în care copiii se îngrijesc de părinții lor și pentru a-și întemeia pe această bază concluzia pe care o susține fiecare dintre ei. Vi se solicită să identificați modul în care Luca își construiește argumentul.

Răspunsul corect:

- A** Dovezile pe care Carmen le aduce în sprijinul afirmației că adulții își neglijează părinții sunt de două feluri: 1) dovezi statistice: în mod explicit, Carmen prezintă o situație procentuală în care 97% dintre adulții care au părinți în viață nu locuiesc cu aceștia, iar din procentul de 97% doar 3% sunt adulți care, deși nu locuiesc cu părinții lor, recent le-au oferit totuși îngrijire; 2) dovezi de ordin moral: în mod implicit, Carmen admite că adulții cu părinți în viață au obligația de a le oferi îngrijire atâta timp cât trăiesc.
- Luca preia dovezile oferite de Carmen, dar în maniere diferite. În timp ce asumția că există o obligație morală de a-ți ajuta părinții este preluată necondiționat, dovezile de ordin statistic sunt acceptate parțial din moment ce sunt îmbogățite: pe lângă cei 97% dintre adulții care nu locuiesc cu părinții (dintre care doar 3% le-au oferit recent îngrijire), Luca ia în considerare și pe cei 3% care rezultă că locuiesc în mod curent cu părinții (acordându-le și numai în acest fel un minimum de îngrijire), astfel că – procentual – numărul adulților care se îngrijesc de părinți este mai mare decât cei 3% din 97% cu care atâta Carmen, cât și Luca sunt de acord. În plus, Luca dă o interpretare calitativă noilor date statistice: procentul nou obținut de Luca - mai mare decât cel de 3% din 97% cu care atâta Carmen, cât și Luca sunt de acord - nu este lipsit de relevanță ținând cont de faptul că majoritatea părinților au nevoie de îngrijire numai în ultimii ani de viață, iar dintre copii, dacă unul le oferă îngrijire, părinții nu mai au nevoie de ceilalți ca să-i îngrijească.
- După cum se poate observa, Luca preia și interpretează dintr-o nouă perspectivă ambele tipuri de dovezi ale lui Carmen. Așadar, varianta (A) de răspuns este cea corectă.

Răspunsuri incorecte:

- B** Nu rezultă de niciunde din text că Luca ar pune sub semnul îndoielii metodele lui Carmen de a aduna date. El amendează doar faptul că nu a luat în calcul și pe cei 3% dintre adulți care locuiesc cu părinții și care, astfel, le oferă îngrijire. Deci (B) nu poate fi răspunsul corect.
- C** Nici Carmen, nici Luca nu se referă la limitele de vârstă, cu atât mai puțin nici nu își pot pune problema definirii sau redefinirii lor, așa că varianta de răspuns (C) este inadecvată.
- D** Așa cum am arătat în justificarea lui (A), Luca împărtășește asumția lui Carmen că există o obligație morală a adulților de a-și îngriji părinții. Întrucât nu contrazice această asumție, (D) este o variantă de răspuns greșită.
- E** Datele oferite de Carmen conduc, în interpretarea lui Luca, la concluzia că „Adulții nu își neglijează părinții”, contrară concluziei apărută de Carmen („Adulții își neglijează părinții”). Mai mult, Luca nu susține și nici nu lasă să se înțeleagă că premisele de la care pleacă Carmen ar fi false. El le consideră doar insuficiente. Prin urmare, (E) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 29

Descriere: Ținând cont de **Descrierea** de la întrebarea 28, vi se solicită să stabiliți concluzia la care ajunge Luca.

Răspunsul corect:

D În primul rând, să notăm că informația oferită de această variantă de răspuns este perfect compatibilă cu cele susținute de Luca. Pe de o parte, Luca susține că majoritatea părinților au nevoie de îngrijire, de sprijin, de ajutor etc. din partea copiilor lor doar în partea finală a vieții. Pe de altă parte, în cazul părinților cu mai mulți copii nu s-ar impune ajutorarea tuturor acestora. În același timp, aceste două idei susținute de Luca, arată că nu este relevantă ideea susținută de Carmen că din cei 97% copii deveniți adulți și care nu locuiesc cu părinții lor, numai 3% au oferit recent îngrijire unuia din părinți. Devine deci indubitabil că Luca arată astfel că procentele prezentate de Carmen nu pot fi luate în considerare pentru a susține că adulții neglijează să-și sprijine părinții.

Răspunsuri incorecte:

A Această variantă de răspuns se referă la o idee care evident nu apare explicit în ceea ce susține Carmen. În același timp, această variantă de răspuns nu poate fi o concluzie la care ajunge Luca, mai ales dacă luăm în considerare cele susținute de el. Pe de altă parte, prin generalitatea ei, prin faptul că informația exprimată de această variantă de răspuns vizează întreaga clasă a adulților cu părinți în viață, ea este străină, deopotrivă, spuselor lui Carmen și celor exprimate de Luca. Amândoi participanții la discuție se referă la faptul că doar 3% dintre adulți oferă destul sprijin material și spiritual părinților lor.

B Lucrurile sunt și mai clare în cazul acestei variante de răspuns conform căreia ni se spune că în zilele noastre copiii își neglijează obligațiile ce le revin față de părinții lor. Această informație nu se regăsește printre susținerile promovate de Luca și prin urmare, ea nu poate fi considerată concluzia la care ajunge acesta.

C Această variantă de răspuns redă o idee care nu apare nici la Carmen și nici la Luca. În fond, ea conține o precizare ce nu poate fi descoperită în susținerile celor doi participanți la dialog, mai exact, pentru că varianta în discuție ne spune că majoritatea copiilor interacționează cu părinții lor în vârstă pentru a le oferi ajutor sau pentru a primi ei ajutorul părinților. O asemenea afirmație nu poate fi, deci, concluzia la care ajunge Luca în disputa lui cu Carmen.

E Dată fiind informația pe care o exprimă, această variantă de răspuns nu apare direct sau indirect nici în ceea ce susține Carmen și nici în declarația datorată lui Luca. De pildă, în expunerea lui Carmen nu există niciun fel de comparație între sprijinul acordat de copiii deveniți adulți părinților lor și cel oferit de adulți propriilor copii. Mai mult decât atât, despre informația redată de această variantă de răspuns nu se poate spune că ea ar fi cumva implicată de susținerile lui Luca ca un fel de consecință care să fi fost presupusă tacit de acesta.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 30

Descriere: În esență, Maria susține că natura și umanitatea sunt lucruri distincte și că intervenția omului mărește neconținut distanța dintre ele. Dimpotrivă, Tudor consideră că oamenii fac parte din natură și că, drept urmare, rezultatele intervenției sau acțiunii umane sunt unul și același lucru cu natura, adică ipostazieri umane ale acesteia.

Se cere identificarea manierei în care Tudor respinge susținerea Mariei și dovezile pe care el se bazează.

Răspunsul corect:

- D** Diferența de opinie dintre Maria și Tudor este determinată de modul în care fiecare dintre ei înțelege termenul „natură”. În vreme ce Maria îl înțelege ca fiind opus termenului „umanitate”, Tudor folosește cei doi termeni ca având același înțeles. Procedând astfel, Tudor se folosește de o definiție alternativă a termenului „natură”.
O altă expresie pentru care Tudor se folosește de o definiție alternativă este redată de verbul „a face”: în prima parte a enunțului lui Tudor acest verb este utilizat cu sensul de a face parte din ceva (a fi conținut în ceva), pe când în cea de a doua parte a enunțului verbul are înțelesul de a face o acțiune (a acționa sau a produce ceva).
Drept urmare a considerațiilor de mai sus și întrucât (D) susține că respingerea ideilor Mariei de către Tudor se bazează pe o definiție alternativă a unui termen, (D) este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** Singura interpretare care ar justifica corectitudinea răspunsului (A) este cea referitoare la înțelesurile cu care este utilizat verbul „a face” de către Tudor. Dar cum această utilizare nu joacă un rol deosebit în respingerea ideilor Mariei, Tudor nu se auto contrazice folosind-o. Cât privește utilizarea termenului „natură” de către Tudor, aceasta e una consecventă și diferită de cea a Mariei. De aceea, (A) este un răspuns greșit.
- B** Se observă fără greutate că Tudor respinge ideile Mariei printr-un enunț în care nu face apel la date concrete, ci trece de la o judecată cu un grad mare de generalitate (*oamenii fac parte din natură*), la o judecată cu un grad de generalitate asemănător (*orice fac oamenii este natural*). Deci (B) nu poate fi răspunsul corect.
- C** Nu întâlnim nicio analogie în susținerea Mariei, drept urmare Tudor nu are ce respinge ca analogie. Așadar (C), care vorbește de o asemenea respingere, nu este răspunsul corect.
- E** Din moment ce se folosește de un enunț cu grad mare de generalitate, Tudor ignoră dovezile aduse de Maria, așa că nu își mai pune problema puterii acestora. Ori (E) vorbește de o lipsă de înțelegere a puterii acelor dovezi, ceea ce-l face să devină un răspuns inadecvat.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 31

Descriere: Pasajul vorbește despre oamenii care au un nivel crescut de toleranță față de autoritate. Aceștia acceptă ordinele mai ușor și nu cer explicații cu privire la aceste ordine, spre deosebire de cei care au un nivel scăzut de toleranță față de autoritate. De asemenea, persoanele care au un grad de toleranță mare față de autoritate sunt, totuși, lideri mediocri de obicei. Aceste persoane sunt preferate pentru recrutarea în rândurile armatei, cu toate că armata cunoaște și faptul că, odată promovate în grad, asemenea persoane vor fi lideri mediocri. Întrebarea cere să identificăm acel enunț care poate reprezenta o concluzie a informațiilor prezentate în text.

Răspunsul corect:

- A** De vreme ce armata recrutează, pe măsura posibilităților, oameni cu toleranță mare față de autoritate, în virtutea faptului că ei acceptă mai ușor ordinele, este clar că această instituție apreciază mai mult capacitatea de a tolera ordinele decât calitățile de lider. Armata apreciază încă mai mult disciplina. Răspunsul corect este deci varianta (A).

Răspunsuri incorecte:

- B** Pasajul spune explicit doar că armata *preferă* să recruteze oameni cu grad mare de toleranță față de autoritate, chiar dacă nu au și calități de lider. Nu se poate deduce că armata ignoră eventualele calități de lider ale unor recruți. Armata este interesată în primul rând sau în mare măsură de persoanele dispuse la disciplină și abia în al doilea rând de persoanele înzestrate cu calități de conducător. (B) nu poate fi deci răspunsul corect.
- C** Enunțul de la varianta (C) vine cumva în opoziție cu informațiile din text. Cei cu toleranță mare față de autoritate, ni se spune, nu au în general calități de lider. Cum am putea deduce astfel că aceștia au o predispoziție la a-și asuma poziții de lider în armată? În plus, dacă am vorbi strict despre o predispoziție la a-și *asuma doar* poziții de lider, nu am găsi temeiuri în pasajul prezentat care să susțină o asemenea variantă; pasajul vorbește numai despre preferința armatei pentru oamenii cu toleranță mare la autoritate în detrimentul celor cu toleranță scăzută. (C) nu poate fi deci răspunsul corect.
- D** În pasajul nostru nu se spune nimic despre cei care fac recrutările pentru armată, cu atât mai puțin despre nivelul lor de toleranță față de autoritate, ci doar despre preferința armatei pentru oamenii cu toleranță mare față de autoritate. Astfel, nu putem face legătura între informațiile din pasaj și enunțul de la varianta (D). Prin urmare, (D) nu este susținut de informațiile din pasaj.
- E** Varianta (E) este o premisă tacită pentru argument, ce ar putea fi pusă în continuarea afirmației că oamenii cu nivel ridicat de toleranță sunt mai dispuși să execute ordinele fără să lise explice motivele acestora – tot așa, oamenii cu calități de lider ridicate (peste medie) vor refuza să îndeplinească ordinele fără să știe motivul. Prin urmare, (E) nu se poate infera din textul propus și nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 32

Descriere: Paragraful redă un argument incomplet (entimematic) în care se susține că gena longevității reduce indirect, adică prin intermediul unei enzime, funcționarea creierului la nivel normal și, drept urmare, diminuează capacitățile de prelucrare a creierului la cei care îmbătrânesc prematur. Se cere să indicați o premisă care este asumată în acest argument.

Răspuns corect:

E Conform acestei variante de răspuns reiese că în condițiile funcționării normale a creierului, adică la capacitate maximă, gena longevității poate împiedica o îmbătrânire prematură. Această informație sprijină concluzia argumentului redat în paragraf și este o asumție pe care se întemeiază tacit acest argument, fapt sugerat de aceea că, așa cum se precizează în paragraf, funcționarea normală a genei longevității va împiedica activitatea enzimei care încetinește buna funcționare a creierului.

Răspunsuri incorecte:

A Se referă la faptul că durata de viață a unui om este influențată de contextul natural, economic și social în care își desfășoară activitatea, de hrana consumată și de felul în care el se comportă. Argumentul din paragraf nu face însă niciun fel de referință la vreunul din acești factori.

B Deși prin referința la structura genetică a fiecărei persoane, informația redată de această variantă de răspuns pare a fi legată de o posibilă asumție pe care s-ar baza argumentul din paragraf, ea este prea generală. În plus, faptul că ea conține unii dintre termenii implicați în textul paragrafului, așa cum ar fi cel de „genă a longevității”, această variantă de răspuns nu are vreo legătură cu ideile susținute în acest argument și, ca atare, informația redată de ea nu poate sprijini tacit concluzia argumentului.

C Dacă în argument se susține că o funcționare normală a genei longevității ar reduce activitatea prin care enzima diminuează funcționarea creierului, aici se pretinde că enzima care influențează, fără a preciza cum, nivelul de activitate al creierului, determină creierul să producă și să stocheze energie, deci ea ar crește astfel activitatea din creier. Această ultimă idee în loc să sprijine cele susținute în textul paragrafului, intră în opoziție cu cele susținute acolo.

D Informația redată de această variantă de răspuns este total străină celor din argument și nu satisface deloc cerința impusă cu privire la acesta. Mai întâi, această informație insistă asupra componentei enzimei la care se referă argumentul, iar în al doilea rând, declară despre această enzimă că ar acționa contradictoriu asupra creierului: pe de o parte, enzima în cauză accelerează, pe de alta, ea frânează procesele biologice din creier. Oricum, în argument nu apar referințe la procesele biologice din creier.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 33

Descriere: Paragraful prezintă pe larg rezultatele unui studiu comparativ al comportamentului și trăsăturilor de personalitate la adolescenții din familii temporar dezintegrate față de cei din familiile complete; astfel, dacă adolescenții din familii temporar dezintegrate sunt prudenți, timizi, au o slabă capacitate de contact social, tendințe de rivalitate, egocentrism, cei din familiile complete au trăsături aproape opuse: sunt mai comunicabili și amabili, posedă un spirit de rivalitate scăzut și o dezvoltare medie a încrederii și suspiciunii.

Pornind de la aceste informații, paragraful ne cere să identificăm - dintre toate trăsăturile oferite de variantele de răspuns - trăsăturile adolescenților din familiile reprezentanților zonali de vânzări. Datorită faptului că adulții (ambii sau măcar unul dintre ei) din familiile reprezentanților zonali de vânzări au frecvente deplasări de lungă durată, se poate ușor înțelege că aceste familii sunt temporar dezintegrate. Aceasta este o informație nu este concret menționată, dar este asumată. Întrebarea paragrafului a fost formulată pornind de la această asumție.

Răspunsul corect:

- C** Din particularitățile de personalitate menționate în text, mai exact din faptul că adolescenții din familiile temporar dezintegrate sunt „prudenți, [...], cu o slabă capacitate de contact social”, rezultă ușor că aceștia sunt „precauți în relațiile sociale”. Cum aceasta afirmă varianta (C), rezultă că acesta este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** Cei care au „o rețea socială foarte bine dezvoltată” sunt adolescenții din familiile complete, deoarece sunt mai comunicativi față de cei din familiile temporar dezintegrate, care au „o slabă capacitate de contact social”. Prin urmare, varianta (A) nu indică o trăsătură a adolescenților din familiile temporar dezintegrate, așa cum sunt cele ale reprezentanților zonali de vânzări, deci nu poate fi răspunsul corect.
- B** Ca și în cazul variantei (A), varianta (B) menționează o trăsătură a adolescenților din familiile complete: în text se arată explicit că aceștia sunt comunicativi, iar lipsa de egoism, deci altruismul acestora, rezultă din amabilitatea și spiritul scăzut de rivalitate al lor. Cum întrebarea cere, așa cum s-a arătat în **Descriere**, o trăsătură a adolescenților din familiile temporar dezintegrate, rezultă că nici (B) nu poate fi răspunsul corect.
- D** Amabilitatea, se arată în text, este o trăsătură a adolescenților din familiile complete, și nu a celor din familii temporar dezintegrate, așa cum cere întrebarea. Deci, varianta (D) nu este răspunsul corect.
- E** Așa cum s-a arătat în **Descriere**, trebuie identificată o trăsătură a adolescenților din familii temporar dezintegrate. Ori textul spune explicit despre aceștia că sunt prudenți, deci, într-un anumit fel, și suspicioși și temători. Cum varianta (E) indică exact contrarul (adolescenții NU sunt suspicioși sau temători), urmează că această variantă nu este răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 34

Descriere: Textul cuprinde două informații: mai întâi, bancnota de o sută de miliarde de dolari ravonieni emisă în perioadă de inflație de Banca Națională a Ravoniei este foarte slabă din punct de vedere valoric, cu ea nu se poate achiziționa decât o pâine în țara respectivă; apoi, bancnota de o sută de miliarde de dolari ravonieni valorează în tranzacțiile de pe Internet optzeci de dolari americani, sumă cu care se pot cumpăra în SUA câteva sute de pâini. Se pune problema aici de a identifica o posibilă explicație a acestei situații stranie: cum se face că în Ravonia, o țară săracă, distrusă de inflație, bancnota este așa de slabă valoric, iar în SUA, o țară foarte bogată, bancnota ravoniană are o așa de mare valoare?

Răspunsul corect:

C Bancnota de o sută de miliarde de dolari ravonieni nu are în sine, desigur, o valoare prea mare, având o putere mică de cumpărare în țara de origine. Bancnota a creat însă o situație aparent paradoxală, când a devenit valoroasă într-o altă țară. Ea a devenit atractivă ca suvenir sau curiozitate într-o țară care are aceeași denumire pentru moneda națională (dolarul) și a început să fie cumpărată de cetățenii SUA prin intermediul Internetului. Astfel, ea nu poate fi găsită cu ușurință pe piața americană, deci conform legii cererii și ofertei, prețul ei a crescut pentru americani, ajungând să fie mai valoroasă în SUA decât în Ravonia.

Răspunsuri incorecte:

A, B Variantele (A) și (B) sugerează că bancnota este atractivă datorită aspectului său exterior: (A), pentru că are o înfățișare intens colorată, cu peisaje exotice, (B), pentru că are imprimat chipul președintelui Ravoniei, care este un dictator temut. Deși sunt variante de răspuns puternice, (A) și (B) nu explică de ce bancnota are mare succes în SUA, țara cu a cărei monedă (dolarul) este vândută în tranzacții pe Internet, așa cum se precizează în textul exercițiului.

D Varianta (D) oferă o simplă informație despre posibilitatea schimbării valutei în Ravonia folosind Internetul. Informația nu poate explica însă de ce bancnota ravoniană, slabă valoric în țara ei, este destul de valoroasă în altă țară.

E Varianta (E) descrie o situație ce are loc deseori în perioade de crize economice: când este inflație, pot apărea pe piață bancnote cu valori aparent mari. Varianta de răspuns (E) nu spune însă de ce asemenea bancnote de valori doar aparent mari sunt realmente valoroase în anumite tranzacții pe Internet.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 35

Descriere: Paragraful oferă două informații: mai întâi, multe tipuri de ochelari de soare reușesc să oprească lumina puternică solară vizibilă, dar nu pot filtra sau opri de a pătrunde spre ochi razele ultraviolete care sunt realmente mai periculoase pentru ochi decât lumina puternică; în al doilea rând, ochelarii de soare cu lentile foarte închise la culoare sunt mai periculoși pentru ochi decât cei cu lentile mai deschise la culoare, din punctul de vedere al penetrării către ochi a razelor ultraviolete, deși aparent ei ar trebui să protejeze ochiul mai bine. Trebuie să identificăm, conform întrebării, care

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

este explicația pentru care cei cu lentile mai închise la culoare sunt mai periculoși decât cei cu lentile mai deschise.

Răspunsul corect:

- E** Cu cât sunt mai închisi la culoare, ochelarii opresc mai bine pătrunderea luminii solare spre ochi. Însă ochiul își mărește pupila pe măsură ce luminozitatea scade. O pupilă mărită înseamnă și o expunere mai mare în fața razelor ultraviolete. Ochelarii cu lentile foarte închise măresc deci pupila și o fac vulnerabilă în fața razelor ultraviolete. Răspunsul corect este așadar (E).

Răspunsuri incorecte:

- A** Varianta (A) arată că efectele negative ale razelor ultraviolete apar după mai mult timp de expunere a ochiului. Însă (A) confirmă doar ce spune primul enunț, adică faptul că ochelarii de soare de anumite tipuri nu pot opri razele ultraviolete să afecteze negativ ochiul, fără a explica diferența de pericolozitate dintre ochelarii cu lentile mai închise și cei cu lentile mai deschise. (A) nu poate fi deci răspunsul corect.
- B** Varianta (B) vorbește despre acea categorie de oameni care poartă ochelari de culoare închisă pentru că sunt sensibili la lumina solară. Într-adevăr, există oameni care suportă cu greu la nivel vizual lumina solară puternică și poartă ochelari închisi la culoare cu riscul (știut sau neștiut) de a expune ochiul la razele ultraviolete. Însă (B), în afară de menționarea acestei categorii de oameni, nu dă nicio explicație cu privire la diferența de protecție dintre ochelarii închisi la culoare și cei deschiși la culoare. Deci, (B) nu este răspunsul corect.
- C** Varianta (C) arată doar posibilitatea tehnică actuală de a fabrica astăzi ochelari care să oprească razele ultraviolete să pătrundă spre ochi. Existența lor era deja presupusă în text, când se vorbea de anumite tipuri de ochelari care nu reușesc să oprească razele ultraviolete, ci doar pe cele ale luminii solare. (C) nu răspunde astfel la cerința de explicare a diferenței de pericolozitate dintre ochelarii (fără protecție UV) închisi la culoare și ochelarii (tot fără protecție UV) deschiși la culoare, fiind un răspuns nerelevant din acest punct de vedere.
- D** Aici este menționată o altă categorie de oameni, cea care își alege ochelarii doar în funcție de modă și nu de posibilitățile de protecție ale acestora. Nici (D) nu poate explica în vreun fel diferența de protecție dintre ochelarii închisi și cei deschiși la culoare (ambele fără protecție UV) prin evidențierea preferinței de a fi la modă a unor oameni. De altfel, această categorie de oameni ar putea fi la modă alegând dintre ochelarii cu protecție UV modelele care respectă moda.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 36

Descriere: În text se pornește de la următoarele premise: compania Flan a avut o atitudine progresistă socială față de angajați, cu un comportament etic de laudat atât în privința clienților, cât și a furnizorilor; mult timp, compania a avut rezultate economice bune; însă în ultimii 5-10 ani, compania a început să înregistreze scăderi economice și să disponibilizeze angajați. Se cere să identificăm dintre cele cinci opțiuni de răspuns care este enunțul susținut de aceste informații, adică concluzia.

Răspunsul corect:

- C** Singura variantă de răspuns spre care conduc *toate* informațiile din text este (C). Compania a avut un comportament etic și progresist din punct de vedere social și multă vreme i-a mers bine, dar în ultimii ani a înregistrat și pierderi, însoțite de disponibilizări ale angajaților. Deci, comportamentul etic și progresist din punct de vedere social nu garantează în timp creșterea și profitul. Chiar și intuitiv ne putem da seama că nu doar un comportament etic și progresist poate garanta dezvoltarea și profitul, piața având și alți factori care determină buna funcționare a unei companii.

Răspunsuri incorecte:

- A** Varianta (A) este legată mai ales de primele două enunțuri ale textului. Un comportament etic și progresist din punct de vedere social poate încuraja creșterea și profitul, dar, așa cum vedem și din ultimul enunț prezentat, există situații când nu este suficient, nu garantează cele două obiective. Astfel, (A) nu ține cont de toate informațiile din text și nu poate fi răspunsul corect.
- B** Paragraful nu oferă suficiente date pentru a face o legătură directă între comportamentul etic și progresist din punct de vedere social al companiilor și riscul acestora de a pierde o parte din piața de desfacere. În plus, (B) reformulează ultima premisă, așa că nu poate fi concluzia. Prin urmare, varianta (B) nu reprezintă răspunsul corect.
- D** Varianta (D) reprezintă o variantă de răspuns destul de atractivă. Însă (D), ca și (A), nu ține cont de toate informațiile prezentate în text; mai precis, (D) nu ia în calcul mai ales primul enunț, cel care spune că firma Flan a fost lăudată pentru atitudinea progresistă din punct de vedere social față de angajați și pentru comportamentul etic atât față de clienți, cât și față de furnizori. Or, concluzia trebuie să țină seama de toate premisele argumentării.
- E** Într-o situație similară cu (D) se află și (E); nici (E) nu ține cont de primul enunț al textului. (E) se află într-o legătură directă doar cu ultima parte a textului, cea în care se spune că în ultimii ani piața de desfacere a companiei a scăzut semnificativ, compania a înregistrat pierderi mari și pentru prima dată a trebuit să disponibilizeze mulți angajați. Ca atare, nici (E) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 37

Descriere: Concluzia argumentului istoricilor afirmă că astronomii din Europa nu au făcut nicio însemnare despre supernova din anul 1054, observată însă de astronomii din Asia acelei vremi și consemnată în scris.

Pentru a-și susține concluzia, istoricii care susțin argumentul se folosesc de câteva date (și interpretări ale acestora) preluate ca premise de la alți istorici: 1) o erupție vulcanică din Islanda anulului 1054 a creat atât de mult praf și fum încât supernova nu s-a putut vedea din Europa; 2) exploziile vulcanice ale acelei erupții din Islanda au determinat în acel an o foamete accentuată și extinsă în Europa întrucât, ca urmare a diminuării luminii solare provocată de cenușă, au compromis producția agricolă.

Ni se cere să identificăm premisa cerută de argumentul istoricilor, adică premisa tacită care împreună cu premisele de mai sus le-a permis istoricilor să-și formuleze concluzia. De remarcat că cea de a

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

doua premisă conține o parte tacită, cea referitoare la compromiterea producției agricole, subînțeleasă și de ceilalți istorici, dar aceasta nu face obiectul cerinței din întrebare întrucât nu afectează concluzia.

Răspunsul corect:

E Problema pe care și-o pun istoricii este de ce astronomii din Europa, spre deosebire de cei din Asia, nu au făcut nicio însemnare despre supernova din anul 1054. Încercând să soluționeze această problemă, ei ajung să susțină că supernova nu a putut fi observată din Europa din cauza prafului și fumului cenușii vulcanice din Islanda. Ori dacă astronomii europeni nu au putut observa evenimentul din 1054, nu au avut cum să-l consemneze odată cu producerea lui. L-ar fi putut eventual consemna ulterior, pe baza însemnărilor făcute de astronomii din Asia, dar această problemă nu se pune în paragraful nostru.

Răspunsuri incorecte:

A Nu activitatea vulcanică din Asia a făcut invizibilă pentru astronomii europeni supernova din 1054, ci cea din Islanda. Eventual, activitatea vulcanică din Asia ar fi trebuit să facă invizibilă observarea supernovei de către astronomii asiatici, ceea ce, conform datelor istorice, nu s-a întâmplat. Așadar, (A) nu poate fi răspunsul corect.

B Niciunul dintre istorici nu a luat în discuție faptul că astronomii din Europa anului 1054 ar fi fost la fel de sofisticăți ca omologii lor din Asia. Drept urmare, afirmația din (B) este nerelevantă pentru soluționarea problemei în cauză, așa că (B) nu poate fi răspunsul corect.

C Această variantă de răspuns reformulează sintetic și generalizează cea de-a doua premisă explicită de la care pleacă istoricii în argumentarea lor, motiv pentru care (C) nu oferă răspunsul cerut prin întrebare. De fapt, întrebarea ne cerea să identificăm o premisă tacită, nu una explicită.

D A susține că Islanda este unul dintre puținele locuri din lume cu vulcani suficient de mari pentru a diminua lumina solară prin erupțiile lor înseamnă a admite că, de fapt, există în lume și alte locuri cu erupții vulcanice de aceeași amploare care s-ar fi putut manifesta în anul 1054. Dar, ca și în cazul lui (B), o astfel de susținere este nerelevantă pentru soluționarea problemei în discuție. Deci nici (D) nu poate fi răspunsul corect.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 38

Descriere: Argumentul oferă o prognoză cu privire la creșterea viitoare a productivității pornind de la o serie de condiții pe care, anterior, progresul tehnologic le-a făcut posibile în domeniul dispozitivelor de măsurare a timpului. Conform prognozei, creșterea preciziei în măsurarea timpului cu ajutorul acestor dispozitive nu va duce probabil la creșterea productivității. De fapt, această predicție reprezintă conținutul concluziei argumentului, iar condițiile anterioare luate în discuție sunt redată în argument ca premise pe baza cărora se trage concluzia.

Așadar, în concluzie argumentul susține că, deși progresul tehnologic a sporit considerabil precizia dispozitivelor de măsurare a timpului, totuși productivitatea nu va înregistra creșteri la fel de semnificative ca și cele anterioare. Premisele pe care argumentul își întemeiază concluzia afirmă că: 1) anterior, creșterea preciziei ceasurilor și a altor mijloace de măsurare a timpului, determinată de progresul tehnologic, a ajutat în mod repetat la creșterea productivității întrucât a îmbunătățit

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

sincronizarea dintre lucrători; 2) astăzi, oamenii dispun de dispozitive capabile să măsoare timpul mai precis ca înainte; 3) în perspectivă, creșterea preciziei dispozitivelor de măsurare a timpului va avea loc la niveluri mult prea mici ca să poată fi percepută de oameni.

Răspunsul corect:

- C** Observați că expresia „deoarece creșterea preciziei are loc la niveluri mult prea mici ca să poată fi percepută de oameni” este una dintre premisele argumentului și că, în raport cu celelalte două premise, premise care se referă la perioade anterioare, deci la condiții anterioare, ea se referă la o perioadă viitoare, oferind în fond motivația pentru care previziunea din concluzie bazată pe condiții anterioare nu se va dovedi adevărată în viitor. De aceea, (C) este varianta de răspuns corectă.

Răspunsuri incorecte:

- A** Concluzia se referă la probabilitatea că creșterea preciziei dispozitivelor de măsurare a timpului nu va determina creșterea productivității muncii. Așadar, concluzia se aplică la productivitatea muncii. Expresia „deoarece creșterea preciziei are loc la niveluri mult prea mici ca să poată fi percepută de oameni” nu sugerează că concluzia s-ar aplica la un fenomen alternativ, ci tot la productivitatea muncii, dar în mod tacit: nivelurile mult prea mici la care va ajunge precizia dispozitivelor de măsurare a timpului o vor face imperceptibilă pentru oameni, deci nu-i vor ajuta pe lucrători să se sincronizeze mai bine și, astfel, să aibă o productivitate mai mare. Prin urmare, (A) nu poate fi varianta de răspuns corectă.
- B, D** Aceste variante de răspuns sunt nerelevante pentru problema ridicată în argument, cea dacă productivitatea muncii va spori în urma creșterii preciziei dispozitivelor de măsurare a timpului (determinată de progresul tehnologic). Referindu-se la probleme pe care argumentul nu și le pune, (B) și (D) sunt variante de răspuns inadecvate: (B) consideră că expresia se referă la un criteriu de diferențiere a societăților umane, iar (C) că s-ar referi la o explicație istorică pentru un fenomen contemporan. Ca urmare, ambele variante de răspuns sunt incorecte.
- E** În argument nu se întrezărește nicio preocupare specială pentru vreunul din termenii tehnici folosiți. Ei nu sunt explicați niciunde, ci sunt folosiți deopotrivă cu înțelesul lor obișnuit. Această constatare este valabilă și pentru termenul „creșterea preciziei dispozitivelor de măsurare a timpului” vizat de expresia noastră, așa că (E) nu poate fi varianta de răspuns corectă.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 39

Descriere: Paragraful redă un argument în care se susține că perfecționarea instrumentelor de măsurare a timpului a influențat frecvent creșterea productivității, dar că perfecționarea lor în continuare nu va mai produce probabil creșterea productivității, întrucât se va ajunge la trepte de timp atât de mici încât acestea vor fi imperceptibile.

Se solicită informația care subminează argumentul din paragraf.

Răspunsul corect:

E În timp ce argumentul susține că este nesigur faptul că viitoarea perfecționare a instrumentelor de măsurare a timpului va conduce și la creșterea productivității, această variantă de răspuns susține că viitoarele instrumente de măsurare a timpului vor dispune de capacitatea de a crește productivitatea, pentru că ele vor îmbunătăți sincronizarea mașinilor computerizate. Ca atare, informația oferită de această variantă de răspuns infirmă sau cel puțin diminuează serios susținerea din argumentul redat în paragraf.

Răspunsuri incorecte:

A Informația exprimată de această variantă de răspuns pare tentantă din perspectiva cerinței care vizează subminarea argumentului din paragraf, prin aceea că s-ar referi la factori suplimentare care n-ar fi fost luați în considerare în construcția argumentului și ar fi pus în cumpănă cele susținute de el. În fond însă, informația din această variantă de răspuns nu reduce forța acestui argument, ci dimpotrivă ea sprijină concluzia argumentului.

B Această variantă de răspuns nu intră în opoziție logică cu cele relatate în argumentul din paragraf. Această afirmație se bazează pe faptul că informația exprimată de varianta de răspuns nu are de a face cu cele susținute în argument, pentru că ea se referă la computerele din viitor și la capacitatea lor de a măsura timpul din ce în ce mai exact, dar în textul paragrafului nu se fac deloc referințe la instrumentele electronice de calcul.

C Această variantă de răspuns exprimă o informație care, la rândul său, nu vizează niciuna din aserțiunile aflate în textul paragrafului. Pe de o parte, în această variantă se susține că societatea umană a viitorului ar putea progresa pe linia productivității, dar se spune că acest progres va fi independent de perfecționarea instrumentelor de măsurare a timpului. Pe de altă parte, tocmai această informație este substanțial străină celor susținute în argument și, prin urmare, nu satisface cerința de a submina forța argumentului.

D Această variantă de răspuns nu este cea corectă deoarece se ocupă de inovațiile tehnologice care nu sunt deloc relevante pentru sporul preciziei în măsurarea timpului. Ca atare, ea nu oferă informație semnificativă pentru argumentul din paragraf.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 40

Descriere: Sunt prezentate trei idei: 1) explicația apariției vieții pe Pământ constă în considerarea faptului că anumite microorganisme au aterizat aici purtate de diferite corpuri cerești „călătoare”; 2) viața pe Pământ este astfel de origine extraterestră; 3) omul este rezultatul evoluției din acele microorganisme care au aterizat cu multă vreme în urmă pe Pământ. Finalul argumentului lipsește, astfel că întrebarea reclamă să se găsească tocmai această parte lipsă, anume concluzia.

Răspunsul corect:

D Făcând abstracție de adevărul ipotezei de la care pornește scriitorul SF (sau de probarea ei științifică – ne interesează deci doar ce concluzie se poate desprinde din cele spuse de el), vom conchide că omul este, în cele din urmă, de origine extraterestră, dacă orice formă de viață de pe Pământ a evoluat din acele microorganisme primordiale, iar omul este și el un rezultat al evoluției pe Pământ. Astfel, răspunsul corect este (D), toate informațiile din text conducând spre această variantă.

Răspunsuri incorecte:

A Textul spune clar că toate formele de viață de pe Pământ sunt de origine extraterestră, chiar dacă indirect, evoluând cumva unele din altele. Desigur, și microorganismele sunt astfel forme de viață extraterestre. Dar pentru rezolvarea corectă a exercițiului, pentru a trage concluzia potrivită, trebuie luată în calcul și ultima premisă, cea care spune că omul este o formă de viață rezultată din evoluția de la microorganismele primordiale. Or, varianta (A) se oprește doar la microorganisme, neluând în calcul ceea ce indică ultimul enunț.

B, C, E În ceea ce privește variantele de răspuns (B), (C) și (E), ele redau lucruri spuse deja în text, prezente deci în premise. S-a stabilit deja că momentul aterizării microorganismelor reprezintă originea vieții pe Terra; de asemenea, că viața pe Pământ este de origine extraterestră; și că omul este rezultatul evoluției din microorganismele primordiale. Deci, nu putem avea în concluzie ceva deja prezent în premise și nu are sens să identificăm drept răspuns corect ceva ce ne este deja dat.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 41

Descriere: Deși se referă la un celebru astrofizician, profesorul H., argumentul nu suferă de eroarea apelului la autoritate întrucât numele astrofizicianului nu este invocat pentru a susține o idee sau o teză aflată în dispută.

Celebritatea astrofizicianului este susținută pornind de la una dintre tezele respinse de el, aceea că există ființe inteligente pe alte planete. Eroarea de raționament constă în inferența că profesorul H. ar respinge această teză numai pe baza faptului că el nu a afirmat niciodată că teza este corectă.

Răspunsul corect:

- C** Argumentul din (C) are o structură similară celei din argumentul referitor la profesorul H.: Frunzaru nu ar crede că, în următoarea cursă de cai, calul prietenului său va ieși câștigător întrucât el nu a crezut niciodată că acest lucru va fi posibil. Așadar (C) este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A, B, D** Argumentele din aceste trei variante de răspuns fac și ele referire la o autoritate atunci când își întemeiază concluziile, dar în mod diferit de argumentul referitor la profesorul H. Întrucât își bazează efectiv concluziile pe dovezi oferite de o autoritate în domeniu, nu pe credibilitatea dovezilor sau pe o întemeiere logică, argumentele din aceste trei variante de răspuns suferă de așa-zisa eroare a apelului la autoritate, nu de cea comisă în raționamentul din paragraf.
- E** Argumentul din (E) nu este unul greșit, așa că neconținând vreo eroare de raționare el îi conferă lui (E) calitatea de a fi un răspuns incorect.

Nivel de dificultate: 4

Întrebarea 42

Descriere: Paragraful exercițiului redă un argument simplu silogistic, cu două premise și o concluzie. Primele două enunțuri exprimă premisele, iar ultimul concluzia.

Pentru a răspunde corect la întrebare, trebuie să găsiți care dintre argumentele prezentate are aceeași schemă de raționare ca și cel de mai sus. Argumentul din paragraf are următoarea schemă formală:

„Niciun P nu este M
Unii S sunt M
Deci, Unii S nu sunt P.”

Se cere identificarea structurii asemănătoare cu cea a argumentului. Dificultatea evidențierii structurilor asemănătoare constă, aici, mai ales în observarea enunțurilor care conțin negații. În funcție de poziția negațiilor în cele două premise și în concluzie se poate identifica paralelismul. O altă cale, mai facilă, este reducerea acestor enunțuri (premisele și concluzia) la scheme formale tradiționale, cu urmărirea poziției termenului ce apare în ambele premise, termenul mediu, pe care îl vom nota cu M.

Răspunsul corect:

- D** Cheia este aici opțiunea (D), care prezintă singurul argument cu aceeași structură ca și cel propus în paragraf. Toate argumentele de mai sus au organizări simple ce pot fi reduse cu ușurință la argumente silogistice clasice. Este, de fapt, pentru exercițiul nostru, și cea mai facilă cale de ilustrare a structurilor acestor argumente și nu este nevoie de cunoștințe de logică pentru a urmări aceste scheme simple. Argumentul din paragraf și cel din varianta (D) de răspuns au următoarea schemă formală:
- „Niciun P nu este M
Unii S sunt M
Deci, Unii S nu sunt P”

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

Trebuie să urmăriți în argumentele noastre poziția termenului ce apare în ambele premise, M, cel care face legătura între premise.

Pentru mai multă informare, vom putea să spunem, chiar dacă intrăm în detalii de natură logică, că ambele argumente sunt valide (logic-corecte).

Răspunsuri incorecte:

- A** Argumentul de la varianta (A) are, de pildă, o altă schemă formală:
„Niciun M nu este P
S este M
Deci, S nu este P”
După poziția termenului ce apare în ambele premise (M – „mamifer”, o dată fiind subiect – în prima premisă, a doua oară fiind predicat – în a doua premisă), argumentul expus la opțiunea de răspuns (A) nu are aceeași structură de raționare cu cel dat inițial.
- B** Argumentul de la varianta (B) are o altă schemă:
„Niciun M nu este P
Unii M sunt S
Deci, Unii S nu sunt P”
Argumentul are termenul ce apare în ambele premise („aparatură electronică”) subiect în ambele premise, ceea ce îl descalifică de asemenea pentru răspunsul corect.
- C** Argumentul de la opțiunea (C) de răspuns are următoarea schemă (tot diferită de cea a argumentului inițial și cu termenul ce apare în ambele premise – „reptilă” - în poziția celui de la (B)):
„Unii M nu sunt P
Toți M sunt S
Deci, Unii S nu sunt P”.
- E** Argumentul de la (E) are următoarea schemă (din nou diferită de cea a argumentului din paragraful inițial; termenul ce apare în ambele premise – „clovn” - este din nou subiect în ambele premise):
„Niciun M nu este P
Unii M sunt S
Deci, Unii S nu sunt P”.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 43

Descriere: Un psiholog constată că fenomene precum clarviziunea, reîncarnarea sau chiar hipnoza nu pot fi explicate științific de psihologie, psihiatrie și neurofiziologie. El ajunge la concluzia că, nefiind fenomene strict fizice, ele trebuie studiate de filosofie.

Întrucât ni se cere să identificăm premisa necesară de care avut nevoie psihologul pentru a putea concluziona așa cum a făcut-o, este firesc să arătăm care sunt premisele explicite de la care pleacă. Premisa necesară va fi una implicită, cea care i-a permis psihologului nu numai să relaționeze premisele explicite și concluzia, ci și să justifice alegerea lor tacită. Altfel spus, premisa de identificat este chiar presupuziția (asumpțiunea necesară și suficientă) de la care pornește psihologul în argumentarea sa.

Răspunsul corect:

- B** Premisele explicite ale psihologului se referă la fenomene aparente precum clarviziunea, reîncarnarea sau chiar hipnoza: aceste fenomene nu pot fi explicate științific de psihologie, iar studiul lor revine filosofiei. Concluzia la care ajunge psihologul pornind de la aceste premise este că fenomenele respective nu sunt fenomene strict fizice. Pentru a putea trage această concluzie el a trebuit să facă presupunerea că tot ce nu poate fi explicat din punct de vedere științific nu este fenomen strict fizic. Totodată, această presupunere i-a permis să aleagă și să utilizeze adecvat cele două premise explicite pe care își întemeiază concluzia. Astfel, (B) redă presupuziția psihologului, așa că este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** Clarviziunea, reîncarnarea și hipnoza sunt fenomene despre care psihologul spune că nu pot fi studiate de către științe precum psihologia, psihiatria sau neurofiziologia. El ajunge să susțină că pot fi studiate de filosofie, dar această susținere funcționează ca o concluzie intermediară cu rol de premisă în argumentul său. (A) exprimă o premisă tacită pentru această concluzie intermediară a psihologului, nu pentru concluzia lui finală (așa cum cere întrebarea), motiv pentru care nu poate fi răspunsul corect.
- C** Faptul că psihologia, psihiatria și neurofiziologia folosesc tipare explicative similare nu îi permite psihologului să concluzioneze asupra fenomenelor de clarviziune, reîncarnare și hipnoză cum că nu ar fi fenomene strict fizice. (C) nici nu relaționează premisele explicite cu concluzia, nici nu justifică alegerea lor, deci nu redă presupuziția psihologului. Din această cauză, (C) nu poate fi răspunsul corect.
- D** Psihologul susține explicit că fenomene precum clarviziunea, reîncarnarea sau hipnoza nu sunt fenomene strict fizice, dar nu spune că ar fi fenomene paranormale și nici nu lasă să se înțeleagă acest lucru. Prin urmare (D) nu exprimă presupuziția psihologului, așa că nu este răspunsul corect.
- E** Răspunsul (E) pare cel mai atractiv întrucât susține că orice fenomen fizic poate primi o explicație strict științifică. Dar el admite numai o relație de posibilitate între fenomenele fizice și explicația lor *strict științifică*, pe când presupuziția psihologului – cea cerută prin întrebare – stipulează o relație de necesitate între fenomenele *strict fizice* și explicația lor științifică. De aceea, (B) este răspunsul corect și nu (E).

Nivel de dificultate: 5

Întrebarea 44

Descriere: Paragraful redă argumentația unui expert în etică bazată pe se acreditarea ideii că îi este permis unei persoane să mintă asupra opțiunii sale prin vot, inclusiv în situația în care o instituție specializată în sondarea opiniei publice i-ar cere să spună cum a votat. Expertul în etică pretinde însă că ar fi de la sine înțeles că în alte situații decât votul, minciuna nu este permisă, deoarece ea îi înșală pe alții și diminuează încrederea acestora asupra celui care a mințit. Se cere ideea care susține cel mai bine argumentul eticianului

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

Răspunsul corect:

- D** În pledoaria expertului în etică se precizează că a minți în cazul opțiunii adoptate prin vot secret nu are asupra persoanei către care s-a făcut această declarație falsă niciun efect negativ. Cu alte cuvinte, o declarație falsă cu privire la votul dat nu conduce la lipsă de încredere față de cel care a făcut această declarație, ceea ce justifică introducerea votului secret.

Răspunsuri incorecte:

- A** Informația dată de această variantă de răspuns nu vizează în mod exact afirmațiile eticianului. În argumentația sa nu apare nicăieri vreo referință la efectele unei declarații false referitoare la opțiunea adoptată prin vot de cineva asupra instituției care întreprinde sondajul. Faptul că în alte situații o declarație falsă nu ar avea implicații negative asupra autorului ei, contravine celor susținute de etician la începutul argumentației sale.
- B** Principalul deziderat al argumentului produs de expertul în etică este calitatea declarațiilor referitoare la opțiunile adoptate prin vot secret și efectul lor asupra celui care le-a făcut. Ca atare, în argumentația lui nu întâlnim nicăieri vreo aserțiune despre producerea de agresiuni asupra celor mințiți și nici asupra afecțiunilor fizice suferite de aceștia.
- C** Informația oferită de această variantă nu apare nici explicit și nici implicit în argumentația expertului în etică. În cele susținute de el nu există nicăieri vreo precizare referitoare la faptul că minciuna în politică îi afectează doar pe politicieni, așa cum reiese din informația exprimată de actuala variantă de răspuns.
- E** În argumentația eticianului se aduc dovezi menite să justifice rațiunea votului secret, iar informația redată de această variantă de răspuns are cu totul altă destinație: ea ne spune că scopul urmărit prin vot secret este de a ascunde rezultatul votului dat de populație într-o situație oarecare. Argumentul expertului în etică nu are însă o asemenea finalitate.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 45

Descriere: Textul arată că florile și plantele din care se prepară dulceața de trandafiri, ceaiurile sau vinul cu efecte benefice în cazul unor afecțiuni digestive sau cutanate pot fi procurate mai ușor din florării unde se găsesc într-o mai mare diversitate decât în farmacii sau unități plafar. În sprijinul acestei recomandări se susține că florăriile ar fi mult mai răspândite decât farmaciile ori unitățile plafar.

Se cere un enunț adevărat care ar reduce cel mai mult credibilitatea susținerii din paragraf.

Răspunsul corect:

- B** Prin informația pe care o exprimă, această variantă de răspuns ne avertizează asupra pericolului la care ne expunem dacă procurăm florile și plantele din care se prepară remediile menționate în text din florării, întrucât aici florile și plantele sunt tratate cu substanțe nocive sănătății noastre pentru ca ele să pară proaspete.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

Răspunsuri incorecte:

- A** Prin faptul că afirmă clar că în florării se află mai multe flori și plante din care s-ar prepara remediile specificate în textul paragrafului, această variantă de răspuns repetă o idee din acest text sau cel mult susține cele afirmate acolo într-o altă formă.
- C** Dat fiind înțelesul său, această variantă de răspuns consemnează o informație despre care se poate spune că este implicată tacit ori indirect în textul recomandării. Tocmai de aceea, această variantă de răspuns, nu poate diminua credibilitatea celor susținute în paragraf.
- D** Informația exprimată de această variantă de răspuns și anume, aceea că medicii numesc remediile menționate în text „produse naturiste” nu are niciun fel de legătură cu cele susținute în text și, ca atare, nu poate fi pusă în legătură cu solicitarea. În fond, susținerea din paragraf nu face referințe la vocabularul medicilor.
- E** Această variantă de răspuns redă o informație ce pare tentantă din perspectiva solicitării referitoare la recomandarea exprimată în textul paragrafului. Chiar dacă ea ar putea fi considerată o explicitare suplimentară a textului, să reținem totuși că ea nu are decât o legătură indirectă cu acesta și, fapt esențial, nu corespunde cerinței referitoare la conținutul acestui text.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 46

Descriere: Textul redă susținerea unui nutriționist care arată că ciocolata neagră are un gust plăcut și că, datorită conținutului său în flavonoide previne depunerea colesterolului pe vasele de sânge. Deși recunoaște că acest tip de ciocolată conține și mult lapte care favorizează apariția colesterolului, nutriționistul pretinde că indiferent de vârstă consumul cotidian de ciocolată neagră este benefic pentru o circulație normală a sângelui.

Se cere un enunț adevărat care reduce cel mai mult credibilitatea susținerii nutriționistului.

Răspunsul corect:

- D** Informația redată de această variantă de răspuns reduce cel mai bine credibilitatea susținerii nutriționistului, întrucât ea afirmă că ciocolata neagră conține o mare cantitate de lapte ce împiedică într-adevăr acțiunea anti-colesterol a flavonoidelor.

Răspunsuri incorecte

- A** Redă o informație care nu are nicio legătură cu susținerea nutriționistului. Textul din paragraf nu face deloc referiri la faptul că flavonoidele sunt substanțe naturale derivate din flori și plante și nici la faptul că ele sunt utilizate în industria alimentară sau în cea a medicamentelor.
- B** Informația exprimată de această variantă de răspuns pare tentantă din perspectiva celor susținute de nutriționist, dar ea nu are deloc legătură cu cele susținute de acesta. Mai exact, nutriționistul susține că laptele aflat în mare cantitate în ciocolata neagră favorizează apariția colesterolului, dar înțelesul acestei variante de răspuns este cu totul altul: se pretinde că laptele conduce la creșterea ponderabilității.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

- C** Această variantă de răspuns se referă la rolul colesterolului în organism de a permite circulația lichidelor prin membranele celulare. Prin urmare, cum susținerea nutriționistului nu vizează acest aspect și nici ceea ce se spune aici, o asemenea informație nu poate diminua sau întări cele susținute de el.
- E** Conform înțelesului său, această variantă de răspuns se referă la locurile din organism în care se află colesterolul și la aspecte ce nu apar deloc în susținerea nutriționistului. În consecință, se poate afirma cu deplină certitudine că informația redată de această variantă de răspuns cade undeva în afara susținerii nutriționistului.

Nivel de dificultate: 1

Întrebarea 47

Descriere: În acest paragraf este vorba de o divergență între două persoane, Maria și Paul, cu privire la obligativitatea și oportunitatea purtării centurilor de siguranță de toți cei care participă în calitate de șoferi sau de pasageri la traficul auto. Mai exact, în paragraf este vorba și despre consecințele purtării acestor centuri de siguranță pentru persoanele implicate nemijlocit în traficul auto, dar și pentru cele cu care participanții la trafic au relații de rudenie sau de serviciu. Se cere ideea asupra adevărului căreia Maria și Paul se află în dezacord.

Răspunsul corect

- E** În finalul declarației Mariei ni se spune textual că un conducător auto care nu poartă centura de siguranță nu ar reprezenta o amenințare destul de mare pentru ceilalți participanți la trafic, în timp ce prin declarația sa Paul susține faptul că o accidentare datorată nepurtării centurii de siguranță poate afecta nu doar pe conducătorul auto și pe eventualii pasageri aflați în automobilul implicat nemijlocit în traficul auto, ci poate produce totodată neplăceri rudelor și colegilor de serviciu ai celui accidentat. Maria și Paul se află în dezacord asupra efectelor utilizării sau neutilizării centurilor de siguranță.

Răspunsuri incorecte:

- A** Din analiza declarațiilor celor doi participanți la dialogul din paragraf, adică a celor susținute de Maria și Paul, reiese că informația pe care o exprimă această variantă de răspuns nu apare la niciunul dintre ei. Prin urmare, această variantă de răspuns nu corespunde deloc solicitării din întrebarea referitoare la dialogul purtat de Maria și Paul, motiv pentru care această informație nu poate coincide cu ideea asupra căreia cei doi se află în dezacord că ar fi adevărată.
- B** Se poate constata că informația redată de această variantă de răspuns ar putea fi pusă în legătură cu afirmația din finalul declarației Mariei, conform căreia, în mod categoric, „un șofer care nu poartă centura de siguranță nu este o amenințare mai mare în trafic decât unul care o poartă”, numai că această variantă de răspuns asertează ceva diferit pentru că spune „este mai puțin probabil”. Astfel, pe de o parte, informația redată de această variantă de răspuns modifică cumva declarația categorică a Mariei și, pe de altă parte, ea nu apare nicidecum, explicit sau tacit, în cele susținute de Paul: prin urmare, este evident că adevărul ei nu poate fi contestat de Paul.
- C** Informația oferită de această variantă de răspuns coincide indirect cu o idee exprimată de Maria în prima parte a declarației sale, mai exact, în acea parte a declarației sale în care ea

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

susține că obligativitatea purtării centurii de siguranță violează intimitatea șoferilor sau a pasagerilor unui automobil. În declarația lui Paul, însă, nu apare nicăieri o contestare a adevărului acestei aserțiuni formulată de Maria.

- D** Din informația consemnată în această variantă de răspuns se observă relativ ușor că este destul de generală și oarecum evazivă. Este desigur neîndoielnic că Paul face apel în declarația sa la termenul *societate*, dar el folosește acest termen doar pentru a preciza că societății îi revine obligația de a-și proteja cetățenii ca ei să nu fie răniți. Această susținere a lui Paul nu are însă alt rol decât pe acela de a oferi o justificare ideii că purtarea centurilor de siguranță este deosebit de importantă; mai mult, ea nu apare nicidecum printre ideile susținute de Maria în declarația sa.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 48

Descriere: Paragraful prezintă o serie de întâmplări și comentarii pe marginea acestora: (1) s-a propus un plan; (2) au avut loc discuții la care toți cei interesați au avut ocazia să își spună părerea. Cu alte cuvinte, planul a fost dezbătut în discuții la care ar fi putut participa oricine ar fi avut (chiar) ceva de obiectat.

Pe baza acestor informații, se conchide că la momentul actual, al supunerii spre aprobare a planului, acesta ar trebui aprobat, fără alte discuții. Cum informațiile aduse în sprijinul concluziei se referă la motivarea inutilității discuțiilor la momentul aprobării planului, această concluzie – practic, referitoare la obligativitatea aprobării planului - este *eronat* inferată din informațiile referitoare la discuții.

Întrebarea cere să se identifice enunțul care descrie *cel mai corect* greșeala de raționare din paragraf.

Răspunsul corect:

- E** Așa cum arată **Descrierea**, este eronat ca din motivații pentru oprirea discuțiilor să se infereze faptul că planul ar trebui aprobat. Varianta (E) descrie exact această greșeală, deci este răspunsul corect.

Răspunsuri incorecte:

- A** Deși este adevărat ceea ce se arată în varianta (A) de răspuns, aceasta nu constituie neapărat o problemă și în niciun caz nu descrie de ce este greșit raționamentul din argument; așadar varianta (A) nu poate fi răspunsul corect.
- B** Deoarece argumentul menționează că „cei care nu au participat nu ar trebui să aibă de obiectat acum, pentru că au avut mai multe ocazii să facă acest lucru în trecut”, se înțelege că argumentul nu-i trece cu vederea, așa cum arată varianta (B), pe cei care nu au participat în trecut dar ar vrea să o facă acum, ci argumentul consideră că nu e normal să li se mai acorde această posibilitate. Oricum, nu aceasta este descrierea greșelii de raționare, deci varianta (B) nu este răspunsul corect.
- C** Varianta (C) intră în contradicție cu cele arătate în argument: „Am dezbătut *îndelung* planul propus”. Prin urmare varianta (C) este greșită, deoarece nu reprezintă o descriere a erorii de raționament din argument.

Testul 2 – Secțiunea a 4-a – Gândire logică, setul 2 - Explicații

- D** Insinuarea propusă în varianta (D) de răspuns poate fi considerată, într-adevăr, greșită. Dar această insinuare nu are legătură cu concluzia argumentului, „ar trebui să aprobăm planul”, așa că (D) este o variantă greșită de răspuns.

Nivel de dificultate: 3

Întrebarea 49

Descriere: În acest paragraf se spune că nutriționiștii au căutat să justifice două concluzii. Prima ar fi aceea că prin conținutul lor în aditivi și zahăr rafinat prăjiturile și înghețata din cofetării și magazine periclitează sănătatea, iar cea de a doua afirmă că zahărul natural, fibrele vegetale și antioxidanții naturali care se află în perele dulci și zemoase fac din acestea un desert întrutotul benefic consolidării și menținerii sănătății.

Vi se cere să indicați o idee care nu sprijină ceea ce susțin nutriționiștii.

Răspunsul corect:

- D** Întrucât informația oferită de această variantă de răspuns adaugă faptul că perele dulci și zemoase conțin multe calorii, ceea ce le permite consumatorilor numai să creadă că acestea îi fac capabili de eforturi deosebite, reiese că tocmai o asemenea informație nu este deloc în măsură să sprijine cele susținute de nutriționiști. Prin urmare, informația redată de această variantă de răspuns reprezintă o excepție de la cele spuse de nutriționiști.

Răspunsuri incorecte:

- A** Din moment ce informația redată de această variantă de răspuns pretinde că fibrele din conținutul perelor dulci și zemoase favorizează menținerea colesterolului din organism în limite normale, reiese că ea este perfect compatibilă cu cele susținute de nutriționiști. Mai mult, o asemenea informație poate fi gândită chiar ca o adăugare favorabilă la spusele nutriționiștilor.
- B** Informația exprimată de această variantă de răspuns susține că perele dulci și zemoase conțin multe substanțe naturale care sunt benefice sănătății pe mai multe planuri. Prin urmare, în loc să apară ca o excepție în raport cu susținerile nutriționiștilor, această informație întărește spusele lor.
- C** Întrucât, prin înțelesul său, această variantă de răspuns ne declară că fibrele conținute de perele dulci și zemoase blochează acumularea de grăsimi în organism, ea întărește cumva susținerea nutriționiștilor. În consecință, cele pretinse de această variantă de răspuns nu reprezintă o excepție de la cele susținute de nutriționiști.
- E** În această variantă de răspuns se spune că perele dulci și zemoase conțin o cantitate de potasiu necesară funcționării în condiții optime a sistemului cardio-vascular. Prin urmare, ideea exprimată de această variantă de răspuns poate cel mult întări sau completa susținerea nutriționiștilor, dar ea nu poate fi nici pe departe o excepție vizavi de cele susținute de ei.

Nivel de dificultate: 2

Întrebarea 50

Descriere: Paragraful descrie o situație argumentativă. Ideile conținute în textul său ar putea fi considerate ca fiind premisele unui argument a cărui concluzie este însă subînțeleasă. Astfel, în text se afirmă că pe mini-căștile folosite pentru ascultarea muzicii se găsesc cu mult peste 1.500 de bacterii extrem de nocive sănătății celui care le-a împrumutat de la proprietarul lor pentru a asculta și el cu ajutorul lor muzică. Se consideră însă, tacit, că asemenea informații ar coincide doar cu premisele unei inferențe.

Vi se cere să specificați concluzia ce poate fi derivată din aceste premise.

Răspunsul corect:

A Se poate constata că ideea conform căreia folosirea mini-căștilor care aparțin altei persoane afectează grav sănătatea celui care le-a împrumutat nu poate fi decât o premisă din argumentul entimematic redat în paragraf. Ca atare, pentru a-și conserva sănătatea, nimeni nu trebuie să împrumute de la altcineva mini-căștile pentru a asculta cu ajutorul lor muzică. Aceasta este o recomandare sau un sfat care coincide cu concluzia derivată din premisele redade explicit în paragraf și este totodată identică cu informația consemnată de prima variantă de răspuns.

Răspunsuri incorecte:

B Este prea generală și nu corespunde celor susținute în paragraf. Acolo se afirmă că folosirea mini-căștilor pune în pericol doar sănătatea celui care le-a împrumutat de la altcineva, iar această variantă de răspuns susține că bacteriile aflate pe mini-căști afectează sănătatea celui care le utilizează indiferent cine ar fi acesta, deci afectează și sănătatea proprietarului mini-căștilor. O astfel de informație este prea generală și chiar imprecisă și nu poate fi considerată o concluzie a textului din paragraf.

C Varianta se referă la un aspect care nu apare deloc în paragraf și este oarecum incorect, pentru că informația redată de ea ar putea fi interpretată în sensul că cei care nu sunt oboșiți nu folosesc, de regulă, mini-căștile atunci când se deplasează cu mijloacele de transport. Însă indiferent de felul în care am interpreta cele susținute de această variantă de răspuns, ea este atât de îndepărtată de cele menționate în text, încât nu poate fi considerată deloc o concluzie a celor susținute în paragraf.

D Varianta ne vorbește despre respectul manifestat față de restul pasagerilor de aceia care folosesc mini-căști pentru a asculta muzică în mijloacele de transport, dar această informație nu poate fi derivată din cele susținute în paragraf. În plus, o asemenea informație nu apare nici măcar tacit în textul paragrafului. Acesta conține exclusiv informații cu privire la pericolul la care se expun cei ce împrumută mini-căști.

E Informația redată de această variantă de răspuns este, la rândul său, în totalitate străină celor susținute în paragraf. În textul paragrafului nu întâlnim nicăieri referințe la pasiunea pentru muzică a celor care folosesc mini-căști pentru a asculta cu ajutorul lor muzică atunci când recurg la mijloace de transport pentru a se deplasa. Prin urmare, informația redată de această variantă de răspuns nu poate fi o concluzie a celor asertate în paragraf.

Nivel de dificultate:2

Institutul Național al Magistraturii și autorii:

- **Adriana ȚEPELEA, Ana-Maria RAMPELT, Ioana ȘERBĂNESCU (Înțelegerea unui text scris)**
- **Petre BIELTZ, Gheorghe CLITAN, Marius DOBRE, Corina FORĂSCU (Gândire logică)**
- **Mircea DUMITRU, Camil GOLUB, Daniela NIȚĂ (Gândire analitică)**

mulțumesc echipei Law School Admission Council (LSAC): James Vaseleck, Lily KNEZEVICH, Lori DAVIS și James LORIÉ pentru sprijinul acordat în realizarea acestei lucrări.

Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic

Autori: Adriana ȚEPELEA, Petre BIELTZ, Mircea DUMITRU, Ana-Maria RAMPILT, Gheorghe CLITAN, Camil GOLUB, Ioana ȘERBĂNESCU, Marius DOBRE, Daniela NIȚĂ, Corina FORĂSCU

ISBN 978-973-0-08257-9

Institutul Național al Magistraturii

B-dul Regina Elisabeta 53
Sector 5
București

www.inm-lex.ro